

Gymnázium Thomase Manna

Gymnázium Thomase Manna, z. ú.
Školní vzdělávací program pro osmileté gymnázium
„Komunikace – dorozumění – porozumění“

IDENTIFIKAČNÍ ÚDAJE	3
CHARAKTERISTIKA ŠKOLY	4
CHARAKTERISTIKA ŠVP	7
ZAMĚŘENÍ ŠKOLY	7
PROFIL ABSOLVENTA	7
PŘIJÍMACÍ ŘÍZENÍ A MATURITNÍ ZKOUŠKA	7
VÝCHOVNÉ A VZDĚLÁVACÍ STRATEGIE, METODA CLIL	8
KOMPETENCE	10
IMPLEMENTACE PRŮŘEZOVÝCH TÉMAT	12
ZABEZPEČOVÁNÍ VÝUKY ŽÁKŮ SE SPECIÁLNÍMI VZDĚLÁVACÍMI POTŘEBAMI	15
ZABEZPEČENÍ VÝUKY ŽÁKŮ MIMOŘÁDNĚ NADANÝCH	16
UČEBNÍ PLÁN PRO ZV NA GTM	17
PŘEHLED ROZPRACOVÁNÍ OBSAHU VZDĚLÁVÁNÍ RVP DO ŠVP	18
UČEBNÍ OSNOVY PRO ZV NA GTM	19
JAZYK A JAZYKOVÁ KOMUNIKACE	20
<i>Český jazyk a literatura</i>	20
<i>Německý jazyk</i>	27
<i>Kritický pohled zpět</i>	37
<i>Anglický jazyk</i>	39
MATEMATIKA A JEJÍ APLIKACE	45
<i>Matematika</i>	45
INFORMATIKA	52
<i>Informatika</i>	52
ČLOVĚK A SPOLEČNOST	58
<i>Dějepis</i>	58
<i>Výchova k občanství</i>	64
ČLOVĚK A PŘÍRODA	71
<i>Fyzika</i>	71
<i>Chemie</i>	77
<i>Přírodopis</i>	84
<i>Zeměpis</i>	96
UMĚNÍ A KULTURA	103
<i>Hudební výchova</i>	103
<i>Výtvarná výchova</i>	110
ČLOVĚK A ZDRAVÍ	116
<i>Výchova ke zdraví</i>	116
<i>Tělesná výchova</i>	120
ČLOVĚK A SVĚT PRÁCE	127
<i>Práce s laboratorní technikou</i>	127
<i>Člověk a svět práce práce</i>	130
UČEBNÍ PLÁN PRO VYŠŠÍ STUPEŇ GTM	133
PŘEHLED ROZPRACOVÁNÍ OBSAHU VZDĚLÁVÁNÍ RVP DO ŠVP	134
UČEBNÍ OSNOVY PRO VYŠŠÍ STUPEŇ GTM	135
JAZYK A JAZYKOVÁ KOMUNIKACE	136
<i>Český jazyk a literatura</i>	136
<i>Německý jazyk</i>	143
<i>Německá literatura</i>	154
<i>Základy argumentace a debatování</i>	157
<i>Německý jazyk (JUGEND DEBATTIERT INTERNATIONAL)</i>	159

<i>Anglický jazyk</i>	161
MATEMATIKA A JEJÍ APLIKACE	168
<i>Matematika</i>	168
INFORMATIKA	174
<i>Informatika</i>	174
<i>Člověk a příroda</i>	178
<i>Fyzika</i>	178
<i>Chemie</i>	183
<i>Biologie</i>	188
<i>Zeměpis</i>	194
ČLOVĚK A SPOLEČNOST	200
<i>Občanský a společenskovední základ</i>	200
<i>Dějepis</i>	208
UMĚNÍ A KULTURA	214
<i>Hudební obor</i>	214
<i>Výtvarný obor</i>	219
ČLOVĚK A ZDRAVÍ	223
<i>Výchova ke zdraví</i>	223
<i>Tělesná výchova</i>	224
DALŠÍ ORGANIZAČNÍ FORMY VZDĚLÁVÁNÍ	230
HODNOCENÍ ŽÁKŮ A AUTOEVALVACE ŠKOLY	232
HODNOCENÍ ŽÁKA	232
VLASTNÍ HODNOCENÍ ŠKOLY	233
VÝROČNÍ ZPRÁVA O ČINNOSTI ŠKOLY	234
ZKRATKY A VYSVĚTLIVKY	235
ODKAZY	236
PŘÍLOHY	236

IDENTIFIKAČNÍ ÚDAJE

Předkladatel ŠVP:	
Název školy:	Gymnázium Thomase Manna, z.ú.
Adresa a kontakt:	Střížkovská 32/27, 180 00 PRAHA 8 IČ: 10894918 REDIZO 691 015 554 Tel.: 283 882 576; Fax. 283 881 850 E-mail: gruntova@gtmskola.cz; web: www.gymnaziumtm.cz
Ředitelka školy:	Mgr. Lenka Vopařilová (na MD) pověřená řízením školy: Mgr. Zuzana Svobodová, Ph.D., DBA
Název ŠVP:	Komunikace – dorozumění – porozumění Vzdělávací program pro osmileté gymnázium <i>Školní vzdělávací program je zpracovaný podle Rámcového vzdělávacího programu pro základní vzdělávání a podle Rámcového vzdělávacího programu pro gymnázia.</i>
Forma vzdělávání:	Denní
IZO	110 380 126
Obor vzdělání:	79-41-K/81 (Gymnázium všeobecné)
Zakladatel školy:	Základní škola německo-českého porozumění Thomase Manna, o.p.s. Střížkovská 32/27, 180 00 Praha 8, IČ: 25741497

č.j.: GTM/340/2022

podpis ředitelky školy

razítko školy:

CHARAKTERISTIKA ŠKOLY

Stručná charakteristika školy

Gymnázium Thomase Manna bylo původně založeno v r. 1995 německou národnostní menšinou v České republice s cílem navázat na výuku a výchovu na Základní škole německo-českého porozumění a poskytnout tak jednotné základní a střední vzdělání s němčinou a částečně v němčině od první třídy po maturitu. Gymnázium bylo pojmenováno po T. Mannovi především pro humanistickou kulturní tradici v jeho literárních dílech a také pro jeho pozitivní vztah k české kultuře a k předválečnému Československu. V roce 2020 započala transformace obou škol německé národnostní menšiny, které se postupně staly samostatné s cílem nabízet ucelené základní vzdělání (tj. od přípravného ročníku po plnohodnotnou základní školu) a následně gymnaziální vzdělání v osmiletém a čtyřletém vzdělávacím oboru. Obecně prospěšná společnost tedy založila jako svou dceřinou společnost samostatné gymnázium, které je rovněž neziskovou organizací navazující na původní společnost.

Velikost školy

Kapacita školy: 213 žáků v osmiletém oboru, 80 žáků ve čtyřletém oboru.

Počet tříd v jednotlivých ročnících: zpravidla 1 třída v každém ročníku, případně dle kapacitních možností paralelní třídy. Velikost školy umožňuje bezprostřední každodenní kontakt mezi žáky bez ohledu na věk a zařazení do nižší či vyšší třídy, mezi žáky a učitelským sborem i vedením školy. Přehlednost dění na škole, partnerský přístup k žákům a vědomě zacílená výchovná práce jednoznačně souvisejí s nízkým výskytem sociálně patologických jevů.

Vybavení školy

Škola sídlí na adrese Střížkovská 32/27 v blízkosti metra C Střížkov. Výuka je realizována v objektu, který je ve vlastnictví o.p.s. a skládá se celkem z budovy A-D, které jsou situovány blízko sebe v plně oploceném areálu školy a mezi kterými je prostorný dvůr a venkovní hřiště pro aktivní relaxaci žáků a studentů. V každé budově je odpovídající hygienické zázemí a úložné prostory pro věci žáků a studentů. Vybavení školy odpovídá platným hygienickým a bezpečnostním normám a umožňuje bez problémů realizovat vzdělávací program. Škola disponuje prostornými kmenovými třídami a dále využívá moderně zařízené jazykové učebny pro dělenou jazykovou výuku, počítačovou učebnu a prostor mediálního centra. Všechny třídy jsou vybavené moderními PC, dataprojektory nebo interaktivní tabulí. Vybavení školy je průběžně aktualizováno a modernizováno. Pro výuku tělesné výchovy je využíváno venkovní hřiště nebo tělocvična v budově ZŠ Chabařovická. Škola nedisponuje vlastní jídelnou a stravování je smluvně zajištěno na gymnáziu Litoměřická.

Charakteristika učitelského sboru

Gymnázium má stabilizovaný a věkově různorodý plně kvalifikovaný učitelský sbor čítající celkem přibližně 30 osob. Učitelé, kteří nesplňují odbornou kvalifikaci z hlediska zákona o pedagogických pracovnících, spadají pod schválenou výjimku (rodilí mluvčí nebo odborníci z praxe, ojedinele je výuka zajištěna na dobu nezbytně nutnou odborníkem bez odpovídající pedagogické kvalifikace). Učitelé si dále rozšiřují svou kvalifikaci účastí na akcích DVPP dle plánu DVPP vydávaného ředitelkou školy, či studují související obory dle svého profesního zájmu. Výuku cizích jazyků zajišťují jak kvalifikovaní čeští učitelé, tak i rodilí mluvčí. Škola je řízena na principu rozšířeného vedení, které reprezentuje ředitelka školy, zástupkyně ředitelky a předsedové předmětových komisí, výchovná poradkyně, metodička prevence, metodička personálního řízení a finanční ředitelka.

Charakteristika žáků

Kapacita osmiletého gymnázia je 208 žáků, přičemž je zpravidla 1 třída v každém ročníku, případně dle kapacitních možností paralelní třídy. Gymnázium Thomase Manna navštěvují jak české děti, které mají zájem o rozšířenou výuku německého jazyka, tak i děti jiných národností, především děti z německých rodin. Řada žáků pochází z bilingvního česko-německého prostředí. Atmosféra mezi žáky je přátelská. Žáci mohou řešit své problémy a komunikovat s vedením školy rovněž v rámci studentského fóra. Vzhledem k charakteru školy jsou žáci zpravidla nadaní pro studium na gymnáziu a v každém ročníku je i několik mimořádně nadaných žáků, jejichž nadání je rozvíjeno individuálním přístupem pedagogického sboru. Specifické poruchy učení nesouvisí s inteligencí žáků, a tudíž nejsou překážkou pro studium na GTM, tito žáci jsou při přijímacím řízení, průběhu studia i maturitní zkoušce zohledněni a vzdělávání v souladu s doporučením školského poradenského zařízení. Někteří žáci využívají možnost individuálního vzdělávacího plánu vzhledem ke svému studiu na zahraniční škole.

Změření školy a dlouhodobé projekty

Škola si stanovila vysoké cíle ve výuce německého jazyka. Je zařazena mezi školy s oprávněním připravovat na jazykovou zkoušku k dosažení Německého jazykového diplomu I a II KMK, DSD (Deutsches Sprachdiplom I, II der KMK). DSD I dokládá úroveň zvládnutí jazyka dle SERR A2/B1, DSD II úroveň B2/C1. Tento diplom je garancí pro univerzitní studium v SRN a Rakousku, že jazykové a studijní schopnosti uchazeče jsou pro studium vyhovující. Uchazeči s diplomem jsou přijímáni v SRN a Rakousku ke studiu za stejných podmínek jako uchazeči domácí. Aby škola své cíle naplnila, zapojuje se pravidelně do dalšího vzdělávání pedagogických pracovníků v oblasti jazykové, metodické, konstrukce a hodnocení testů, dovedností vedoucích k úspěšnému složení DSD. Partnery jí jsou pověřenci německé Spolkové centrály pro zahraniční školství pro výuku německého jazyka v České republice, Goethův institut v Praze, Stálá konference ředitelů škol připravujících na DSD. Škola je pracovištěm koordinujícím a organizujícím krajské kolo mezinárodní soutěže v umění debaty a argumentace Jugend debattiert international. Škola se pravidelně zapojuje do soutěží Jugend musiziert international, Reziatationswettbewerb a sama organizuje celorepublikovou soutěž v kreativním psaní Jugend schreibt.

Škola navázala spolupráci s větším počtem škol v SRN pro výměnu mládeže a realizaci společných projektů. Pro žáky vyššího gymnázia organizuje dvoutýdenní praktikum u firem v Hamburku. Financování těchto aktivit je realizováno ve spolupráci s Českoněmeckým fondem budoucnosti.

Druhým cizím jazykem je od primy angličtina. V případě zájmu jsou žáci připravováni na úspěšné složení zkoušek k dosažení mezinárodně uznávaných certifikátů KET, PET, FCE a CAE. Výuka další cizí jazyků je nabízena formou školního klubu, zájmového kroužku, případně nepovinného či volitelného předmětu. Žáci se pravidelně zapojují do olympiád a dalších soutěží v německém jazyce, anglickém jazyce, českém jazyce, dějepise, biologii, chemii, zeměpise a matematice.

Spolupráce s rodiči, školskou radou a dalšími subjekty

Při škole funguje v souladu se školským zákonem školská rada, ve které jsou zástupci rodičů, pedagogů a zakladatele. Vedení školy se kromě toho pravidelně setkává se zástupci rodičů všech tříd, informuje je o dění na škole a projednává s nimi podněty ke zvýšení kvality práce na škole.

Školní poradenské pracoviště je ve škole zřízeno k zajištění a realizaci výchovně vzdělávací koncepce školy. Tým odborníků poskytuje poradenské služby dle Vyhlášky 27/2016 Sb. ve znění pozdějších předpisů žákům, jejich zákonným zástupcům a pedagogům školy. Členové tohoto pracoviště spolupracují s příslušnou Pedagogicko-psychologickou poradnou Praha 8 a zabývají se prevencí sociálně patologických jevů a poskytují poradenské služby pro žáky, jejich zákonné zástupce a učitele.

Dále spolupracujeme se společností SCIO v oblasti testování studentů v průběhu studia na gymnáziu.

Škola pravidelně spolupracuje s MŠMT, Magistrátem hlavního města Prahy, Goethovým institutem Praha (vzdělávací a kulturní akce, olympiády, soutěže, přehlídky, školení), Landesversammlung a Landesecho

(mediální podpora, společné projekty), s Česko-německým fondem budoucnosti (podpora výměny mládeže), s Bundeszentrale fürs Auslandsschulwesen (přidělení učitelů NJ, finanční podpora na nákup pomůcek) a s organizací Kulturweit, která vysílá na školu německé dobrovolníky jako asistenty ve výuce. Dále spolupracujeme s Úřadem městské části Praha 8 (zapojení do MAP a KAP), se Saskou kontaktní kanceláří, Domem zahraniční spolupráce a případně dalšími subjekty v souvislosti s aktuálními možnostmi školy.

CHARAKTERISTIKA ŠVP

Zaměření školy

Gymnázium Thomase Manna je všeobecně zaměřená střední škola s částečně česko-německou výukou, připravující žáky na složení jazykového diplomu Deutsches Sprachdiplom I a II der KMK. Naplňuje vůli zakladatele a německé menšiny v České republice, snaží se přispět k rozvoji německého jazyka, k rozvoji znalostí o německých dějinách, kultuře a literatuře, o česko-německých vztazích a podporuje tak porozumění mezi českým a německým národem.

Na školu již po řadu let přicházejí velice kvalitní a motivovaní žáci. Typickými rysy koncepce práce s takovými žáky je snaha o propojení výchovné a vzdělávací složky, prioritou rozvoje dovedností před nárůstem vědomostí, ovlivňování osobnostního vývoje žáků, důraz na dobré interpersonální vztahy a motivace k pozitivnímu přístupu k životu.

Škola připravuje žáky především k dalšímu studiu na vysoké škole, přičemž úspěšnost při přijímacím řízení na další studia je tradičně téměř stoprocentní (pravidelně zveřejňujeme na webu). Při studiu ve vyšších ročnících je rovněž kladen důraz na volitelnost předmětů (žáci vybírají z humanitní a přírodovědné vzdělávací nabídky), tj. na možnost profilace každého jednotlivého žáka. Poslední ročník studia je chápán také jako příprava na maturitu a další studium, tomu odpovídá i učební plán s vysokým množstvím volitelných a minimem povinných předmětů.

Škola již několik let organizuje pro žáky adaptační kurz, zaměřený na problémy přechodu na střední školu, efektivní způsoby studia, sociální komunikaci, partnerské vztahy a primární prevenci.

Profil absolventa

Absolvent Gymnázia Thomase Manna dosáhl vysokého standardu v osvojení klíčových kompetencí a získal předpoklady pro pokračování ve studiu na vysoké škole. V německém jazyce dosáhl úrovně C1 dle evropského referenčního rámce, v anglickém jazyce B2. Absolvent GTM je osobností s vědomým hodnotovým systémem a člověkem cítícím sounáležitost se společností i prostředím, ve kterém žije. Absolvent GTM má rozvinuté požadované klíčové kompetence, které mu umožňují celoživotní vzdělávání a následné zařazení na trh práce a do společnosti.

Přijímací řízení a maturitní zkouška

Přijímací řízení probíhá v souladu s vnitřním předpisem pro přijímací řízení vydaným vždy aktuálně ředitelkou školy. Přijímací zkoušky nepřekračují úroveň RVP ZV a je jimi ověřována schopnost žáků studovat na gymnáziu. Přijímací řízení pro vyšší ročníky gymnázia se řídí platnou legislativou a vychází ze vzdělávacího obsahu RVP ZV. Vnitřní předpis pro přijímací řízení je každoročně zveřejňován na webových stránkách školy včetně forma přijímacího řízení na vyšší stupeň tohoto gymnázia.

Tradičně je na GTM kladen důraz na náročně pojaté maturitní zkoušky. Studenti jsou připravováni ke všem zkouškám společné části maturitní zkoušky a v profilové části je zdůrazněn princip volitelnosti. Uvedený charakter maturitních zkoušek a důraz na kvalitní prezentaci výsledků středoškolského studia v praxi znamená i značné rozdíly mezi jednotlivými žáky z hlediska výsledků zkoušky. Možnost profilace na základě nabídky volitelných předmětů tak v praxi znamená i vysokou úspěšnost při přijímání na nejrozmanitější fakulty.

Ve společné (státní) části žáci maturují ze dvou předmětů v jedné úrovni obtížnosti (odpovídá základní úrovni podle katalogů požadavků). Jedná se o povinnou zkoušku z českého jazyka a literatury, druhou povinnou zkoušku žáci volí z nabídky cizí jazyk (NJ, AJ), nebo matematika. Žáci mohou volit až dva nepovinné předměty z nabídky cizích jazyků nebo matematiky. Zkoušky společné části maturitní zkoušky se konají formou didaktického testu.

Profilová (školní) část maturitní zkoušky se skládá ze zkoušky z českého jazyka a literatury, a pokud si student ve společné části maturitní zkoušky zvolil cizí jazyk, ze zkoušky z tohoto cizího jazyka formou písemné práce a ústní zkoušky, a z další 3 povinných zkoušek dle Rozhodnutí ředitelky školy. Aby žák uspěl u maturity, musí úspěšně složit povinné zkoušky všech těchto částí. Ústní formou se koná profilová část z předmětů: český jazyk, občanský a společenskovední základ, dějepis, dějiny umění, zeměpis, matematika, chemie, fyzika, biologie.

Profilové zkoušky z anglického a německého jazyka se konají formou maturitní práce s obhajobou před zkušební maturitní komisí. V případě úspěšného složení zkoušky Deutsches Sprachdiplom II (německý jazykový diplom 2.stupně) je zkouška uznána.

Konkrétní organizace maturitní zkoušky je každoročně aktualizována v rámci vnitřního předpisu a zveřejněna na webových stránkách školy.

Výchovné a vzdělávací strategie, metoda CLIL

Výchovné a vzdělávací strategie, jimiž GTM utváří a rozvíjí klíčové kompetence žáků, odpovídají koncepci školy i skutečnosti, že na školu přicházejí kvalitní žáci. Z tohoto důvodu je kladen důraz na přiměřené postupy, formy a metody jak v rovině vzdělávací, tak i v rovině výchovné.

Při realizaci záměrů ŠVP se využívají formy a metody preferující dělení žáků do menších skupin i výuku podle úrovně žáků, jejich předpokladů a zájmů.

Na GTM se využívají metody frontálního, skupinového i projektového vyučování. Pro vybrané předměty jsou žáci děleni na menší skupiny v rámci tříd.

Některé předměty umožňují dělení i napříč ročníky (volitelné předměty a cizí jazyky na vyšším stupni gymnázia, hudební či výtvarný obor).

V rámci volitelných seminářů na vyšším stupni gymnázia, které slouží k individuální orientaci na další studium i naplnění některých průřezových témat, je možné přizpůsobit i metody výuky, které staví především na samostatné či skupinové práci. Podle zaměření semináře je pak kladen důraz i na rozvoj jednotlivých kompetencí. Semináře jsou vypisovány vždy pro žáky celého ročníku (či pro žáky více ročníků – dle charakteru semináře).

Jednorázové akce (diskusní akce, besedy, přehlídky, soutěže, exkurze apod.) tvoří nedílnou součást výchovně vzdělávacího profilu školy a jsou každoročně zveřejňovány na webu školy v rámci ročního plánu práce a rovněž konkretizovány v tematických plánech jednotlivých předmětů. Tyto akce nabízí žákům, velice často bez ohledu na ročník studia, možnost rozvoje kompetencí komunikativních, sociálních i občanských.

V souladu se vzdělávacími cíli školy a v souladu s jejím specifickým zaměřením na německý jazyk a vzdělávání německé menšiny v ČR škola zařadila do výuky nejazykových předmětů metodu CLIL – viz dále.

Charakteristika metody CLIL a její využívání

Výuka metodou CLIL (Content and Language Integrated Learning, tj. obsahově a jazykově integrované učení) patří k významným kurikulárním trendům současného evropského školství, a je jednou z možných strategií dvojjazyčného vzdělávání. CLIL se stal pevnou součástí české jazykové politiky na základě dokumentu Evropské unie pod názvem Podpora jazykového vzdělávání a lingvistické rozmanitosti: Akční plán 2004 -

2006. Dokument předpokládá, že obsahově a jazykově integrované učení se bude podílet na cílech Unie v oblasti jazykového vzdělávání především tím, že žák si bude moci na hodině bezprostředně ověřit nově nabyté jazykové dovednosti a posílí tím tak své sebevědomí pro další studium jazyka. CLIL plně integruje výuku učiva jak daného předmětu, tak i cizího jazyka. CLIL má výrazný interdisciplinární charakter, kdy dochází k propojení jazykové výuky a vyučovaného předmětu. Jazyk je prostředkem pro výuku vzdělávacího obsahu, a ten se naopak stává zdrojem pro výuku jazyků. Mezi nesporné výhody CLIL patří přirozené prostředí pro výuku a rozvoj cizího jazyka. Žáci použijí cizí jazyk v naprosto přirozeném prostředí, a ne v uměle vykonstruovaných situacích tak, jak se děje v hodinách cizího jazyka. Jsou lépe motivováni a jsou zároveň účastni bezprostředního použití jazyka. Hodina jednoho nejazykového předmětu umožní tak nenásilné osvojování si cizího jazyka. Samotná metoda má různé podoby. Metody jsou využívány na základě již získaných znalostí a dovedností v německém (případně anglickém) jazyce a také s ohledem na vzdělávací období. Užívány jsou tyto tři metody, které učitelé volí dle svého uvážení, s ohledem na pokročilost žáků, a i svou vlastní znalost německého (případně anglického) jazyka:

Vzdělávací obsah cizího jazyka je zaměřen na slovní zásobu tematicky spojenou s nejazykovým předmětem (např. názvy fyzikálních jednotek, jevů, veličin, matematických pojmů, operací apod. - dle typu předmětu). Osvojování učiva a formulování úkolů nejazykového předmětu je vedeno v češtině. Pokyny na hodině jsou střídavě v českém a cizím jazyce. Tato metoda je vhodná zejména pro první měsíce školního roku (září-listopad), kdy se žáci s metodou seznamují, je využívána především na nižším stupni gymnázia.

Osvojování učiva a formulování úkolů nejazykového předmětu je vedeno v českém jazyce, informace hledají žáci v cizojazyčném textu, odpovědi žáci formulují česky. Pokyny na hodině jsou v cizím jazyce. Tato metoda je nejčastěji používaná a je vhodná pro celé období školního roku a pro většinu vyučujících.

Osvojování učiva a formulování úkolů nejazykového předmětu je vedeno v cizím jazyce, žáci odpovídají v českém i v cizím jazyce (nebo pouze v německém jazyce), materiály mohou vyhledávat v obou jazycích. Gramatické jevy cizího jazyka vysvětluje učitel česky i v cizím jazyce, se slovními obraty, jazykovými styly a textovými útvary seznamuje žáky v cizím jazyce, případně objasní v mateřštině. Tato metoda je využívána spíše na konci školního roku s nejpokročilejšími studenty (tj. vyšší stupeň gymnázia) a vedena učiteli, kteří dosahují minimálně jazykové úrovně C1 dle SERR

Evidence hodin vedených metodou CLIL

Pro evidenci a kontrolu četnosti realizace metody CLIL jsou tyto hodiny zapisovány do třídní knihy. Vyučující stanovují rozsah hodin vedených metodou CLIL samostatně v souladu s aktuální potřebou dané třídy nebo skupiny.

Hodnocení v hodinách vedených metodou CLIL

V hodinách vedených metodou CLIL se hodnotí pouze obsahová stránka odpovídající odbornému vyučovanému předmětu. Německý jazyk může být hodnocen pouze motivačně. Německý jazyk je nadále hodnocen pouze v hodinách německého jazyka.

Kompetence

Kompetence k učení

- učitelé motivují žáky k otevřenosti v oblasti poznávání, zadávají žákům problémové úkoly, vedou je k využívání odborné literatury (i cizojazyčné) a knihovního fondu školy
- učitelé vedou žáky k samostatné práci s informacemi (vyhledávání, zpracování, vyhodnocování různých zdrojů)
- učitelé umožňují žákům prezentovat jejich práci (referáty, eseje, seminární práce, celoškolské přehlídky, pravidelná prezentace na webu atd.)
- učitelé poskytují žákům prostor k diskusi a hledání různých řešení předložených problémů
- učitelé motivují žáky k tomu, aby si platnost tvrzení učitele sami ověřovali

Kompetence k řešení problémů

- učitelé podněcují žáky k hledání a formulování problémů, umožňují jim navrhnout a porovnávat různá řešení, pracovat v menších skupinách
- učitelé vedou žáky k pochopení chyby jako formativní informace, podporují je v ověřování správných řešení a k eliminaci budoucích chyb
- učitelé vedou žáky k argumentaci podložené důkazy
- učitelé podporují řešení problémů s mezioborovým přesahem, žáci se podílejí na organizaci mezioborových projektů
- učitelé zapojují žáky do přípravy mimovyučovacíh aktivit, jejich organizace a vedení (každá třída má na starosti minimálně jednu mimovyučovací aktivitu dle ročního plánu práce zveřejňovaného každoročně na webových stránkách školy)

Kompetence komunikativní

- učitelé vytvářejí žákům prostor pro zapojení do kolektivu spolužáků, spolupráci, prezentaci postojů (například aktivity ve spolupráci s agenturou Odyssea, mezitřídní aktivity), pro komunikaci v nových skupinách (celoškolní projekty apod.)
- učitelé umožňují bezpečnou komunikaci s žáky v rámci komunitního kruhu dle principů filozofie Respektovat a být respektován
- učitelé podněcují žáky k výstižné a kultivované komunikaci ústní i písemné (ročníkové práce, jejich prezentace, Jugend debattiert, Jugend schreibt apod.), ve výuce jim pomáhají s porozuměním oborové terminologii, pochopení zápisů, grafů, statistických přehledů
- učitelé pro žáky pravidelně připravují výměnné zahraniční zájezdy, mezinárodní projekty i zahraniční stáže
- učitelé společně s žáky připravují setkání s různými osobnostmi společenského i politického života (pravidelné besedy apod.)
- škola umožňuje žákům v podstatě neomezený přístup k internetu, vede je k jeho smysluplnému využívání a komunikaci s okolím

Kompetence sociální

- škola se zaměřuje na budování a rozvíjení dobrých mezilidských vztahů mezi žáky navzájem, ale i vztahů mezi žáky a učiteli (aktivity ve spolupráci s agenturou Odyssea apod.)
- na tvorbě pravidel soužití a komunikace na GTM se podílí všichni zúčastnění (žáci i učitelé) dle filozofie Respektovat a být respektován

- celá výchovná koncepce vede k vytváření a posilování vztahů nejen uvnitř jednotlivých ročníků, ale i mezi žáky různých ročníků i typů studia (výsledkem je kvalitní sociální komunikace, odmítání šikany, respektování ostatních)
- učitelé respektují individualitu žáků a vedou k tomu i žáky
- učitelé se drží zásad respektujícího přístupu v rámci filozofie Respektovat a být respektován
- škola podporuje individuální zájmy žáků, podporuje jejich rozvoj širokou nabídkou zájmových aktivit v rámci školního klubu a další nabídky volnočasových činností
- učitelé posilují samostatné a zodpovědné chování žáků při organizování různých činností a akcí školního, ale i meziškolního charakteru (akce kulturní, společenské, sportovní, přehlídky, soutěže atd.)

Kompetence občanské

- žáci spolurozhodují v rámci žákovské rady o různých otázkách chodu školy (výzdoba tříd, skladba volitelných předmětů, organizace školních akcí atd.)
- učitelé vedou žáky k toleranci vůči jiným kulturám (např. pravidelné začleňování žáků z jiných zemí, pestrost pedagogického sboru, spolupráce s nadací Člověk v tísni; zaměření některých volitelných seminářů)
- učitelé a žáci se zapojují do charitativních aktivit (např. Den proti rakovině, Světluška)
- učitelé zařazují do výuky návštěvu různých institucí (parlament, soudy)
- učitelé, ale i žáci sami organizují pravidelné návštěvy zajímavých osobností společenského a kulturního života

Kompetence pracovní

- učitelé motivují a vedou žáky k tomu, aby znalosti a zkušenosti získané v jednotlivých oblastech využívali v zájmu své přípravy na budoucí studium a povolání
- učitelé učí žáky vědomě užívat a ovládat digitální techniku
- učitelé vyžadují, aby žáci při pracovních činnostech dodržovali vymezená pravidla týkající se práce s uvedenou technikou a zásady bezpečnosti včetně první pomoci
- v nižším stupni osmiletého gymnázia je v rámci předmětu ICT zavedena výuka psaní na klávesnici (psaní všemi deseti je rovněž nabízeno v rámci školního klubu). Tuto dovednost žáci využívají v rámci ostatních vyučovacích předmětů (psaní referátů apod.)

Kompetence digitální

- ovládá potřebnou sadu digitálních zařízení, aplikací a služeb, využívá je při školní práci i při zapojení do veřejného života; digitální technologie a způsob jejich použití nastavuje a mění podle toho, jak se vyvíjejí dostupné možnosti a jak se mění jeho vlastní potřeby;
- získává, posuzuje, spravuje, sdílí a sděluje data, informace a digitální obsah v různých formátech; k tomu volí efektivní postupy, strategie a způsoby, které odpovídají konkrétní situaci a účelu;
- vytváří, vylepšuje a propojuje digitální obsah v různých formátech; vyjadřuje se za pomoci digitálních prostředků;
- navrhuje prostřednictvím digitálních technologií taková řešení, která mu pomohou vylepšit postupy či technologie; dokáže poradit s technickými problémy;
- vyrovnává se s proměnlivostí digitálních technologií a posuzuje, jak vývoj technologií ovlivňuje různé aspekty života jedince a společnosti a životní prostředí, zvažuje rizika a přínosy;
- předchází situacím ohrožujícím bezpečnost zařízení i dat, situacím ohrožujícím jeho tělesné a duševní zdraví; při spolupráci, komunikaci a sdílení informací v digitálním prostředí jedná eticky, s ohleduplností a respektem k druhým

Implementace průřezových témat

Začlenění průřezových témat v nižších ročnících

PRŮŘEZOVÁ TÉMATA	ČÁSTI	TEMATICKÉ ORKUHY	PRIMA	SEKUNDA	TERCIE	KVARTA	
OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA	Osobnostní rozvoj	Rozvoj schopností poznávání	M, ČJL, P,	M, P, ČJL, TV,	M, CH, PLT	CH, HV,	
		Sebezpoznání a sebezpojetí	HV, VV, TV, NJ, ČJL, AJ	HV, VV, TV, VKO, AJ, D, VKO, P, ČJL, NJ, VO,	P, HV, VV, TV, VKO, NJ, VO,	VV, TV, AJ, CH, VKO, ČJL, NJ, D, VO,	
		Seberegulace a sebeorganizace	TV, AJ, M, P, M, VV, ,	TV, M, VKO, NJ, VO, VV,	TV, M, D, VV,	TV, VV, VKO, M, VO	
		Psychohygiena	AJ, HV, TV, VV	D, VKO, HV, TV, VV, VO	D, HV, VV, TV, ČSP, VV	TV, ČSP, VV	
		Kreativita	HV, VV, M, I, P, ČJL, M,	HV, VV, NJ, S, I, P,	HV, VV, I, P, PLT,	VV, I	
	Sociální rozvoj	Poznávání lidí	NJ	NJ,	P, NJ,	NJ,	
		Mezilidské vztahy	NJ, AJ, VO,	NJ, AJ,	NJ, AJ, D, VO,	ČJL, NJ, D,	
		Komunikace	NJ, AJ, ČJL, VO, VV, TV,	NJ, AJ, ČJL	NJ, AJ, ČJL, P,	ČJL, NJ, AJ, D,	
		Kooperace a kompetice	M, I, TV,	M, VO, F, P,	M,	ČJL, M, F,	
	Morální rozvoj	Řešení problémů a rozhodovací dovednosti	VO,	VO, P,	VO, CH,	VO,	
		Hodnoty, postoje, praktická etika	VO, P,	VO,	VO,	ČJL, VO, CH,	
	VÝCHOVA DEMOKRATICKÉHO OBČANA	Občanská společnost a škola		NJ, VO,	VO,	NJ, TV,	ČJ
		Občan, občanská společnost a stát		NJ, D, P	M, VO, P,	D, VO, P, PLT,	ČJL, D, F, CH,
		Formy participace občanů v politickém životě		VO,	M, VO,	D, VO,	D,
		Principy demokracie jako formy vlády a způsobu rozhodování		D	VO,	D, VO,	D,
Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech	Evropa a svět nás zajímá		NJ, AJ, P,	ČJL, Z,	NJ, Z,	ČJL, Z, KPZ, D,	
	Objevujeme Evropu a svět		NJ, AJ, P, VV,	VO, P, VV,	AJ, CH, P, VV,	ČJL, KPZ, D, CH, P, Z, VV,	
Multikulturní výchova	Jsme Evropané			ČJL, VO,	Z,	VO, Z,	
	Kulturní diference		ČJL, AJ, HV,	ČJL, NJ, Z,	ČJL, NJ, Z,	VO,	
	Lidské vztahy		VO, Z,	VO, Z,	D, VO, Z,		
	Etnický původ		NJ, D,	D, Z,			

Environmentální výchova	Multikulturalita	M, D, VO, P, VV,	ČJL, NJ, Z, VV,	ČJL, NJ, D, Z, VV,	KPZ, D, VO, VV,	
	Princip sociálního smíru a solidarity		VO, Z,	D, VO, Z,	KPZ, D, VO,	
	Ekosystémy	F, P, Z,	F, P,	P, PLT,	ČJL, D, F, Z,	
	Základní podmínky života	AJ, P, Z,	VO,	Z, PLT,	NJ, D, F, P, Z,	
	Lidské aktivity a problémy životního prostředí	NJ, AJ, P, Z, TV,	NJ, M, VO, Z,	AJ, CH, Z,	NJ, F, CH, P, Z,	
Mediální výchova	Vztah člověka k prostředí	NJ, AJ, F, P, Z,	NJ, AJ, D, VO, P,	P, Z,	ČJL, D, P, Z,	
	Receptivní činnosti	Kritické čtení a vnímání mediálních sdělení	AJ, P, Z,	AJ, P, Z,	I, P, Z,	ČJL, NJ, KPZ, D, VO, CH, P,
		Interpretace vztahu mediálních sdělení a reality	F,	AJ, M,	M, I, P,	ČJL, NJ, KPZ, VO, P,
		Stavba mediálních sdělení		F,	I, F,	ČJL, KPZ, D, VO, F,
		Vnímání autora mediálních sdělení			I,	ČJ, NJ, VO,
	Fungování a vliv médií ve společnosti	F,		AJ, I, TV,	NJ, KPZ, AJ, VO	
	Produktivní činnosti	Tvorba mediálního sdělení				VO,
Práce v realizačním týmu				D, VV,	ČJL, VO	
ZKRATKY PŘEDMĚTŮ		ČJL – český jazyk a literatura, NJ – německý jazyk, AJ – anglický jazyk, KPZ – kritický pohled zpět, M – matematika, F – fyzika, CH – chemie, P – přírodopis, D – dějepis, VO – výchova k občanství, TV – tělesná výchova, HV – hudební výchova, VV – výtvarná výchova, PLT – práce s laboratorní technikou, ČSP – člověk a svět práce, I – informatika, Z – zeměpis				

Začlenění průřezových témat ve vyšších ročnících

PRŮŘEZOVÁ TÉMATA	TEMATICKÉ OKRUHY	KVINTA	SEXTA	SEPTIMA	OKTÁVA
Osobnostní a sociální výchova	Poznávání a rozvoj vlastní osobnosti	ČJL, ZAD, I, CH, B, Z, OSZ, HO, VO, TV,	ČJL, NJ JDI, I, OSZ, D, HO, VO, TV,	ČJL, I, CH, TV,	ČJL, I, Z, TV,
	Seberegulace, organizační dovednosti a efektivní řešení problémů	OSZ,	CH, D, HO,	OSZ,	NL,
	Sociální komunikace	ČJL, NL, M, F, B, Z, OSZ,	M, F, OSZ,	M, F, B, D,	M, F,
	Morálka všedního dne	ČJL, NL, D,	ČJL,	ČJL, B,	ČJL,
	Spolupráce a soutěž	TV, VO,	TV, VO,	TV,	TV, Z,
Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech	Globalizační a rozvojové procesy	D,	Z, OSZ,	OSZ,	D,
	Globální problémy, jejich příčiny a důsledky	Z, D,	OSZ,	OSZ,	Z, OSZ, D,
	Humanitární pomoc a mezinárodní rozvojová spolupráce		OSZ,		Z,
	Žijeme v Evropě	ČJL, OSZ, HO, VO,	ČJL, Z, OSZ, HO, VO,	ČJL, F, Z, OSZ,	ČJL, Z, OSZ, D,
	Vzdělání v Evropě a ve světě				Z, OSZ,
Multikulturní výchova	Základní problémy sociokulturních rozdílů		Z, OSZ, D,	Z, OSZ,	Z,
	Psychosociální aspekty interkulturality		D,	NL, OSZ,	NL,
	Vztah k multilingvní situaci a ke spolupráci mezi lidmi z různého kulturního prostředí	B, CH, HO,	B, CH, HO,	B, CH, OSZ, D,	
Environmentální výchova	Problematika vztahů organismů a prostředí	B,	B,	B,	
	Člověk a životní prostředí	CH, B, Z, D, HO, VO,	F, CH, B, OSZ, D, VO,	F, CH, B, D,	Z, D,
	Životní prostředí regionu a České republiky	TV,	F, B, TV,	F, TV,	Z, TV,
Mediální výchova	Média a mediální produkce	ČJL, NL, I, CH, VO,	NJ JDI, I, OSZ, VO,	CH,	M,
	Mediální produkty a jejich význam	I,	I, CH, HO,		NL,
	Uživatelé	I,	I,		
	Účinky mediální produkce a vliv médií	I, OSZ,	I, CH, HO, VO,	CH, OSZ,	
	Role médií v moderních dějinách	I,	I,		

Zabezpečování výuky žáků se speciálními vzdělávacími potřebami

Školní poradenské pracoviště je ve škole zřízeno k zajištění a realizaci výchovně vzdělávací koncepce školy. Tým odborníků poskytuje poradenské služby dle Vyhlášky 27/2016 Sb. ve znění pozdějších předpisů žákům, jejich zákonným zástupcům a pedagogům školy. Škola eviduje žáky se SVP, spolupracuje s PPP v Praze 8 a psychologem, v souladu se školským zákonem a vyhláškou 72/2005 Sb. o poskytování poradenských služeb ve školách a školských poradenských zařízeních a vyhláškou 27/2016 Sb. o vzdělávání dětí, žáků a studentů se speciálními vzdělávacími potřebami a dětí, žáků a studentů mimořádně nadaných. Škola vypracovává plány pedagogické podpory nebo individuální vzdělávací plány pro tyto žáky a řídí se jimi v organizaci výuky v jednotlivých oborech. Žákům s SVP nabízí dopomoc a úlevy ve výuce v souladu se IVP dle doporučení ŠPZ. Pro žáky s nedostatečnou znalostí českého jazyka v mluvené i písemné podobě umožní navštěvovat hodiny „češtiny pro cizince“ a zkontaktuje je s vhodným lektorem. Žáci cizinci jsou rovněž zohledněni ve výuce, případně se vzdělávají dle IVP dle doporučení příslušného poradenského zařízení. Rodiče žáků-cizinců mohou požádat o slovní hodnocení svých dětí.

Jako osmileté výběrové gymnázium škola předpokládá, že ji navštěvují žáci nadaní i mimořádně nadaní. Důraz je kladen na prostorové i materiální zajištění výuky, ale hlavně na zajištění kvalitní výuky – náročného obsahu a vhodných forem a metod práce. Proto je v rámci ŠVP kladen důraz na:

- *využívání metod výuky s preferencí individuálního přístupu,*
- *prosazování forem výuky v nichž je preferován individuální přístup,*
- *využívání možností individuálních konzultací,*
- *využívání možností mimovyučovacích aktivit,*
- *zařazování žáků do skupin podle úrovně znalostí,*
- *vytváření studijních skupin napříč ročníky,*
- *nabídku volitelných předmětů a jejich zařazování podle zájmu žáků.*

Nadání škola dále podporuje a rozvíjí nejen koncepcí učebního plánu a osnovami a organizací výuky v dělených třídách, ale i systémem seminárních prací, laboratorních cvičení, kroužků, přípravou na soutěže a olympiády, nabídkou dalších mimovyučovacích aktivit a spoluprací s dalšími institucemi a zahraničními školami.

Zabezpečení výuky žáků mimořádně nadaných

Na škole je realizován specializovaný projekt, který se věnuje mimořádně nadaným žákům. V rámci péče o nadané se chceme věnovat dětem, které projevují nadstandardní zájem o obor či vykazují nadstandardní výsledky v jednotlivých oblastech.

Cílem je zachovat klasické gymnaziální vzdělávání a přidat nadstavbu v podobě rozvoje přirozeného talentu či nadání. Vycházíme z premisy, že námi vytipované dítě prostupuje plánem ŠVP rychleji než ostatní, může proto mít **speciálně upravený plán výuky**. Zohledňujeme míru jeho adaptability.

Plán počítá se vzdělávací skupinou v rámci rozvrhu, kdy by **jeden den v týdnu byl vyčleněn jejich sebevzdělání pod vedením určených mentorů**. Tak by fungoval proces integrace nadaných žáků v běžném kolektivu a zároveň by jim byl poskytnut **prostor pro jejich individuální rozvoj**.

Cílem projektu je více zapojit nadané žáky do procesu učení se a rozvoje vlastních schopností, stimulovat nadání pomocí cílených a individualizovaných aktivit, umožnit jim pracovat s vyšší úrovní složitosti a náročnosti a mobilizovat jejich předpoklady.

Jsme si vědomi, že termín “nadaní žáci” je správné používat pro skupinu, která má identifikované nadání **na základě posouzení ve školském poradenském pracovišti**. V rámci tohoto koncepčního dokumentu tak ale pracovníě označujeme heterogenní skupinu žáků vykazujících nadání, nadstandardní zájem či talent o určitou oblast/i.

UČEBNÍ PLÁN PRO ZV NA GTM

Škola:	Gymnázium Thomase Manna, z. ú.				
Název ŠVP:	Školní vzdělávací program pro osmileté gymnázium "Komunikace – dorozumění – porozumění"				
Vyučovací předmět	Prima	Sekunda	Tercie	Kvarta	Časová dotace celkem
český jazyk a literatura	4	4	4	4	16
německý jazyk	5	3	4	3	15
kritický pohled zpět	-	-	-	1	1
anglický jazyk	3	4	4	4	15
matematika	4	4	3	4	15
informatika	1	1	1	1	4
dějepis	2	2	2	2	8
výchova k občanství	1	1	1	1	4
fyzika	2	2	2	1,5	7,5
chemie	-	-	2	2	4
přírodopis	2	2	2	1,5	7,5
zeměpis	1	2	2	2	7
hudební výchova	1	1	1	1	4
výtvarná výchova	2	2	1	1	6
výchova ke zdraví	<i>Integrováno do vyučovacích předmětů a projektů</i>				
tělesná výchova	2	2	2	2	8
člověk a svět práce	-	-	0,5	1	1,5
laboratorní technika	-	-	0,5	-	0,5
Celkový počet hodin	30	30	32	32	124

Poznámky k učebnímu plánu:

- Obsah a výstupy všech předmětů v učebním plánu vycházejí ze vzdělávacích oblastí a oborů RVP ZV.
- Maximální týdenní hodinová dotace stanovená RVP je 30 hodin pro 6. a 7. ročník ZŠ (primu a sekundu G) a 32 hodin pro 8. a 9. ročník ZŠ (tercii a kvartu G).
- Minimální týdenní hodinová dotace je 28 hodin pro 6. a 7. ročník ZŠ (primu a sekundu G) a 30 hodin pro 8. a 9. ročník ZŠ (tercii a kvartu G). Učební plán splňuje minimální časové dotace pro vzdělávací oblasti a obory.
- Celková povinná časová dotace je tvořena minimální časovou dotací pro vzdělávací oblasti a disponibilní časovou dotací.
- Dalším cizím jazykem je angličtina.
- V případě potřeby a možností školy jsou třídy děleny na skupiny dle úrovně/zájmu žáků.

PŘEHLED ROZPRACOVÁNÍ OBSAHU VZDĚLÁVÁNÍ RVP DO ŠVP

Vzdělávací oblasti	Vzdělávací obory Vyučovací předměty	Minimální časová dotace podle RVP	Časová dotace podle ŠVP	Využití disponibilních hodin
Jazyk a jazyková komunikace	český jazyk a literatura	15	16	1
	německý jazyk	12	15	3
	anglický jazyk	6	15	9
Matematika		15	15	-
Informatika		4	4	-
Člověk a společnost	dějepis	10	8	-
	výchova k občanství		3,5 ze 4	1,5
Člověk a příroda	fyzika	20	7,5	5,5
	chemie		4	
	přírodopis		7 ze 7,5	
	zeměpis		7	
Umění a kultura	hudební výchova	9	4	-
	výtvarná výchova		5 (ze 6)	
Člověk a zdraví	výchova ke zdraví	10	projektové vyučování přírodopis 0,5 ze 7,5 výchova k občanství 0,5 ze 4	-
	tělesná výchova		8	
Člověk a svět práce	člověk a svět práce	3	1,5	-
	laboratorní technika		0,5	-
	výtvarná výchova		1 (ze 6)	1
Průřezová témata	Zařazeno do předmětů všech ročníků a dalších organizačních forem vzdělávání.			
Součet hodin		104	125	21

Poznámky k rozpracování obsahu vzdělávání RVP do ŠVP:

- - Vzdělávací obsah Výchovy ke zdraví vzdělávací oblasti Člověk a zdraví je integrován do předmětů přírodopis, výchova k občanství a chemie. Pro posílení očekávaných výstupů jsou organizovány další různé projekty či přednášky podle aktuálního harmonogramu a plánu školy.
- Předmět výtvarná výchova integruje témata vzdělávacích oblastí Umění a kultura (5 hodin ročně ze 6 celkem) a Člověk a svět práce (1 hodina ročně ze 6 celkem). Tomuto rozvržení je přizpůsobená implementace témat dotčených vzdělávacích oblastí. Do předmětu výtvarná výchova je zakomponovaná oblast Grafika a konstruování v celé šíři s očekávanými výstupy.
- výchova ke zdraví se realizuje i formou projektového vyučování, a to v časové dotaci minimálně 1 hodina týdně během 4 let, minimálně 6 projektových dnů ve 4 ročnících

UČEBNÍ OSNOVY PRO ZV NA GTM

Jazyk a jazyková komunikace

Český jazyk a literatura

Obsahové, časové a organizační vymezení vyučovacího předmětu

Vzdělávací oblast:	Jazyk a jazyková komunikace
Vzdělávací obor:	český jazyk a literatura
Časová dotace týdně:	PRIMA: 4 hod, SEKUNDA: 4hod, TERCIE: 4 hod, KVINTA: 4 hod

Charakteristika vyučovacího předmětu

Charakteristika, cíle, metody a formy vyučovacího předmětu

Vyučovací předmět vede k rozšiřování vědomého užívání jazyka jako základního nástroje pro rozvíjení abstraktního myšlení a jeho význam spočívá v prohlubování vyjadřovacích a komunikačních schopností a dovedností. Žáci se učí ovládnout nejen jazyk sám, ale především principy jeho užívání v různých komunikačních situacích, a to v mluvené i písemné podobě. Jazykové a stylizační schopnosti a dovednosti a jim odpovídající komunikační kompetence žáci rozvíjejí pod vedením učitele prostřednictvím aktivního podílu na nejrůznějších komunikačních událostech.

V jazykové výchově by si měl žák osvojit poznatky o zvukové stránce jazyka, tvarosloví a skladbě, o slovní zásobě a tvoření slov. K základnímu učivu patří i lexikální, syntaktický a morfologický pravopis. V komunikační a slohové výchově by měl žák zvládnout základní mluvené žánry podle komunikační situace, seznámit se se zásadami kultivovaného projevu, na základě poznatků o jazyce a stylu vytvářet gramaticky i věcně správný písemný projev a je veden i k vlastnímu tvořivému psaní. V oblasti literární výchovy žák vychází z poslechu literárních textů a zážitkového čtení. Volně reprodukuje přečtený nebo slyšený text, s literárním textem tvořivě pracuje, osvojuje si základní literární pojmy a porovnává je, na základě osvojených znalostí základů literární teorie tvoří vlastní literární text podle svých schopností. Ústně i písemně formuluje dojmy ze své četby, návštěvy divadelního nebo filmového představení a názory na umělecké dílo. Žák si osvojuje dovednosti práce s jazykovými a literárními příručkami, využívá je jako zdroj informací.

Vzdělávání v této oblasti směřuje k utváření a rozvíjení klíčových kompetencí tím, že vede žáka k vnímání a užívání českého jazyka jako mnohotvárného prostředku ke zpracování a následnému předávání informací a vědomostí a k prezentaci názorů i samostatného řešení problémů.

Cílům odpovídají **formy práce, vyučovací metody a pracovní postupy**. Do vyučovacích hodin jsou začleňovány krátkodobé projekty, uplatňují se různé metody dramatické výchovy. Žáci využívají i prostředky výpočetní techniky /výukové programy a internet/ a odbornou literaturu.

Průřezová témata

Do vzdělávacího obsahu Českého jazyka a literatury jsou začleněna tato průřezová témata: Mediální výchova, Multikulturní výchova, Osobnostní a sociální výchova, Výchova demokratického občana a Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech.

Obecní strategie učitele

V hodinách českého jazyka a literatury jsou pro rozvíjení a utváření klíčových kompetencí využívány

Kompetence k učení, kompetence k řešení problémů, kompetence komunikativní. Učitel:

- vybírá pro žáky různé typy textů, podle zadání učitele žáci na základě získaných poznatků provádějí analýzu, zobecňují, formulují závěry
- vybírá pro žáky zajímavé texty a úkoly – tím je motivuje k zapojení do předmětových soutěží a olympiád
- zadává k mluvním cvičením a k diskuzi taková témata, v nichž žáci otevřeně vyjadřují svůj názor podpořený logickými argumenty a tolerují mínění jiných
- vybírá pro žáky různé typy textů, podle zadání učitele žáci na základě získaných poznatků provádějí analýzu, zobecňují, formulují závěry
- vhodnou volbou tématu či návodnými otázkami vede žáky k tomu, aby při diskuzích na odborné téma, při tvorbě slohových prací odborného stylu i při literárním výkladu využívali svoje poznatky či znalosti z jiných oborů
- vhodným výběrem témat i literárních ukázek vede žáky k tomu, aby při interpretaci textů i při psaní slohových prací uplatňovali základní myšlenkové operace, ale i fantazii a kreativitu

- zadává individuálně nebo ve skupině krátké referáty o nejnovějším dění v kultuře (literatura, divadlo, film)
- žáci podle pokynů učitele prostudují příslušnou pasáž z učebnice sami, učitel jim k tomu předem položí cílené otázky, aby soustředil jejich pozornost na určité problémy textu
- učitel nabízí žákům k posouzení běžné, z komunikační praxe převzaté texty k vyhledávání jejich shody a rozdílů či k třídění textů do určitých skupin (např. podle funkčních stylů)
- učitel vede žáky k přípravě a uskutečnění diskuze na vybrané téma z literatury nebo občanské výchovy, dějepisu apod. s dodržováním všech zásad pro vedení diskuze

Kompetence a strategie

Kompetence občanské

- učitel zadává skupině úkoly způsobem, který vylučuje, aby jeden žák pracoval za ostatní, motivuje žáky k prozkoumávání názorů a pohledů lišících se od jejich vlastních a motivuje žáky k zájmu o kulturní dědictví
- žáci respektují přesvědčení druhých lidí, chrání naše tradice, kulturní i historické dědictví, aktivně se zapojují do kulturního dění, mají pozitivní postoj k uměleckým dílům

Kompetence pracovní

- učitel vede žáky k dodržování pravidel bezpečnosti a ochrany zdraví a k dodržování bezpečnostních pravidel pro práci s výpočetní technikou
- žáci dodržují hygienu práce a bezpečnostní pravidla.
- učitel vede žáky k využívání znalostí v běžné praxi

Kompetence digitální

- vedeme žáky k samostatnému a skupinovému kritickému posuzování spolehlivosti informačních zdrojů a informací, k dodržování zásad ochrany duševního vlastnictví, zejména při tvorbě a naplňování portfolií a přípravě vlastních komunikátů v digitálním prostředí včetně tvorby nových digitálních obsahů
- navozujeme různé modelové komunikační situace (komunikace se spolužáky, učitelem, ostatními dospělými) a tímto způsobem vytváříme příležitosti, aby žáci rozvíjeli komunikační strategie a techniky s ohledem na komunikační situaci a záměr a volili vhodné jazykové a technologické prostředky; vedeme je také k praktickému využívání nových technologií a aplikací podle jejich aktuální vzdělávací a komunikační potřeby
- vedeme žáky ke slušnému chování a respektu k ostatním; při práci s informačními zdroji vedeme žáky k dodržování autorského práva, ochraně osobních údajů a vlastní bezpečnosti, dodržování licencí duševního vlastnictví atd.

Očekávané výstupy

Komunikační a slohová výchova

žák

- ČJL-9-1-01 *odlišuje ve čteném nebo slyšeném textu fakta od názorů a hodnocení, ověřuje fakta pomocí otázek nebo porovnáváním s dostupnými informačními zdroji*
- ČJL-9-1-02 *rozlišuje subjektivní a objektivní sdělení a komunikační záměr partnera v hovoru*
- ČJL-9-1-03 *rozpoznává manipulativní komunikaci v masmédiích a zaujímá k ní kritický postoj*
- ČJL-9-1-04 *dorozumívá se kultivovaně, výstižně, jazykovými prostředky vhodnými pro danou komunikační situaci*
- ČJL-9-1-05 *odlišuje spisovný a nespisovný projev a vhodně užívá spisovné jazykové prostředky vzhledem ke svému komunikačnímu záměru*
- ČJL-9-1-06 *v mluveném projevu připraveném i improvizovaném vhodně užívá verbálních, nonverbálních i paralingválních prostředků řeči*
- ČJL-9-1-07 *zapojuje se do diskuse, řídí ji a využívá zásad komunikace a pravidel dialogu*
- ČJL-9-1-08 *využívá základy studijního čtení – vyhledá klíčová slova, formuluje hlavní myšlenky textu, vytvoří otázky a stručné poznámky, výpisky nebo výtah z přečteného textu; samostatně připraví a s oporou o text přednese referát*
- ČJL-9-1-09 *uspořádá informace v textu s ohledem na jeho účel, vytvoří koherentní text s dodržováním pravidel mezivětného navazování*
- ČJL-9-1-10 *využívá poznatků o jazyce a stylu ke gramaticky i věcně správnému písemnému projevu a k tvořivé práci s textem nebo i k vlastnímu tvořivému psaní na základě svých dispozic a osobních zájmů*

Jazyková výchova

žák

- ČJL-9-2-01 *spisovně vyslovuje česká a běžně užívaná cizí slova*
- ČJL-9-2-02 *rozlišuje a příklady v textu dokládá nejdůležitější způsoby obohacování slovní zásoby a zásady tvoření českých slov, rozpoznává přenesená pojmenování, zvláště ve frazémeh*
- ČJL-9-2-03 *samostatně pracuje s Pravidly českého pravopisu, se Slovníkem spisovné češtiny a s dalšími slovníky a příručkami*

ČJL-9-2-04	<i>správně třídí slovní druhy, tvoří spisovné tvary slov a vědomě jich používá ve vhodné komunikační situaci</i>
ČJL-9-2-05	<i>využívá znalostí o jazykové normě při tvorbě vhodných jazykových projevů podle komunikační situace</i>
ČJL-9-2-06	<i>rozlišuje významové vztahy gramatických jednotek ve větě a v souvětí</i>
ČJL-9-2-07	<i>v písemném projevu zvládá pravopis lexikální, slootovorný, morfologický i syntaktický ve větě jednoduché i souvětí</i>
ČJL-9-2-08	<i>rozlišuje spisovný jazyk, nářečí a obecnou češtinu a zdůvodní jejich užití</i>

Literární výchova

žák

ČJL-9-3-01	<i>uceleně reprodukuje přečtený text, jednoduše popisuje strukturu a jazyk literárního díla a vlastními slovy interpretuje smysl díla</i>
ČJL-9-3-02	<i>rozpoznává základní rysy výrazného individuálního stylu autora</i>
ČJL-9-3-03	<i>formuluje ústně i písemně dojmy ze své četby, návštěvy divadelního nebo filmového představení a názory na umělecké dílo</i>
ČJL-9-3-04	<i>tvoří vlastní literární text podle svých schopností a na základě osvojených znalostí základů literární teorie</i>
ČJL-9-3-05	<i>rozlišuje literaturu hodnotnou a konzumní, svůj názor doloží argumenty</i>
ČJL-9-3-06	<i>rozlišuje základní literární druhy a žánry, porovná je i jejich funkci, uvede jejich výrazné představitele</i>
ČJL-9-3-07	<i>uvádí základní literární směry a jejich významné představitele v české a světové literatuře</i>
ČJL-9-3-08	<i>porovnává různá ztvárnění téhož námětu v literárním, dramatickém i filmovém zpracování</i>
ČJL-9-3-09	<i>vyhledává informace v různých typech katalogů, v knihovně i v dalších informačních zdrojích</i>

Všeobecné kompetence v jednotlivých ročnících

PRIMA a SEKUNDA – žák:

analyzuje a interpretuje fakta vyčtená z textu, uplatňuje informace při vlastní tvorbě textů (referát), při práci s informačními zdroji dodržuje „etiku“ práce s informacemi (citace apod.), aktivně spolupracuje ve skupině, naslouchá partnerovi v dialogu či diskusi

TERCIA – žák:

při práci s informačními zdroji dodržuje „etiku“ práce s informacemi (citace apod.), analyzuje a interpretuje fakta vyčtená z textu, je schopen spolupráce ve skupině, uplatňuje tyto informace při vlastní tvorbě textů (referát)

KVARTA – žák:

při práci s informačními zdroji dodržuje „etiku“ práce s informacemi, je schopen spolupráce ve skupině, naslouchá partnerovi v dialogu či diskusi, uplatňuje informace získané při vzdělávacím procesu při vlastní tvorbě textů (referát), analyzuje a interpretuje fakta vyčtená z textu, žák se učí, jak vytvořit ročníkovou práci ze zvoleného předmětu, dorozumívá se kultivovaně, výstižně jazykovými prostředky vhodnými pro danou komunikační situaci, ovládá základy studijního čtení – formuluje hlavní myšlenky textu, vytvoří otázky a stručné poznámky, výpisky nebo výtah z textu, rozlišuje fakta od názorů a hodnocení, zvládá výstavbu souvislého textu a různé způsoby jeho členění, používá samostatně výkladové a jiné slovníky, orientuje se v informacích, které přijímá z četby, veřejných sdělovacích prostředků, divadelních a filmových představení, výstav a jiných kulturních a vzdělávacích akcí

Rozpis předmětu ČESKÝ JAZYK A LITERATURA pro PRIMU (6. ročník ZŠ)

Časová dotace:	4 vyučovací hodiny týdně	
Školní výstupy	Učivo	PT a MV
Komunikační a slohová výchova		
<p>Žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> - využívá základy studijního čtení - vyhledá klíčová slova - formuluje hlavní myšlenky textu - vytvoří otázky a stručné poznámky, výpisky nebo výtah z přečteného textu samostatně připraví a s oporou o text přednese referát - odlišuje ve čteném nebo slyšeném textu fakta od názorů a hodnocení - ověřuje fakta pomocí otázek nebo porovnáváním s dostupnými informačními zdroji - rozlišuje subjektivní a objektivní sdělení a komunikační záměr partnera v hovoru - dorozumívá se kultivovaně, výstižně, jazykovými prostředky vhodnými pro danou komunikační situaci - využívá poznatků o jazyce a stylu ke gramaticky i věcně správnému písemnému projevu a k tvořivé práci s textem nebo i k vlastnímu tvořivému psaní na základě svých dispozic a osobních zájmů, a to také pomocí digitálních technologií 	<p>1 Čtení praktické (pozorné, přiměřeně rychlé, znalost orientačních prvků v textu) věcné (studijní, čtení jako zdroj informací, vyhledávací), kritické (analytické, hodnotící), prožitkové</p> <p>2 Naslouchání praktické (výchova k empatii, podnět k jednání) věcné (soustředěné, aktivní), kritické (objektivní a subjektivní sdělení, komunikační záměr mluvčího, zvukové prostředky souvislého projevu a prostředky mimojazykové) zážitkové</p> <p>3 Mluvený projev zásady dorozumívání (komunikační normy, základní mluvené žánry podle komunikační situace); dialog</p> <p>4 Písemný projev na základě poznatků o jazyce a stylu, o základních slohových postupech a žánrech; vyjádření postoje ke sdělovanému obsahu, vlastní tvořivé psaní žánry: <i>zpráva, popis, vyprávění, dopis</i> (odlišný dle různých typů adresátů), <i>výpisky, klíčová slova, výtah</i></p>	<p><i>OSV – sebezpoznání a sebezpojetí, rozvoj schopnosti poznávání</i></p> <p>D – historické vyprávění, hrdinové dějin – návaznost na sloh (vyprávění) Využívání digitálních technologií a informatika</p>
Jazyková výchova		
<ul style="list-style-type: none"> - spisovně vyslovuje česká slova - správně třídí slovní druhy, tvoří spisovné tvary slov a vědomě jich používá ve vhodné komunikační situaci - využívá znalostí o jazykové normě při tvorbě vhodných jazykových projevů podle komunikační situace - v písemném projevu zvládá pravopis rozlišuje spisovný jazyk a obecnou češtinu a zdůvodní jejich užití 	<p>5 Tvarosloví slovní druhy: podstatná jména, přídavná jména, zájmena, číslovky, slovesa</p> <p>6 Skladba závislost ve skladební dvojici, rozvíjející větné členy věta hlavní a vedlejší Pravopis</p>	
Literární výchova		
<ul style="list-style-type: none"> - uceleně reprodukuje přečtený text, - jednoduše popisuje strukturu a jazyk literárního díla a vlastními slovy interpretuje smysl díla - rozpoznává základní rysy výrazného individuálního stylu autora - formuluje ústně i písemně dojmy ze své četby, návštěvy divadelního nebo filmového představení a názory na umělecké dílo - tvoří vlastní literární text podle svých schopností a na základě osvojených znalostí základů literární teorie - vyhledává informace v různých typech katalogů, v knihovně i v dalších informačních zdrojích 	<p>7 Tvořivé činnosti s literárním textem přednes vhodných literárních textů, volná reprodukce přečteného nebo slyšeného textu, záznam a reprodukce hlavních myšlenek, interpretace literárního textu, dramatizace, vytváření vlastních textů, vlastní výtvarný doprovod k literárním textům Autor/vypravěč/hrdina/čtenář (základní poučení)</p> <p>8 Obraz / slovo / zvuk (literatura v kontextu jiných uměleckých odvětví) základní poučení Základy literární teorie a historie struktura literárního díla (námět, téma, hrdina), jazyk literárního díla (obrazná pojmenování, verš, rým), literatura umělecká a věcná Literární texty, žánry literatura o rodné zemi historická literatura dobrodružná literatura literatura pro děti a mládež fantasy literatura</p>	<p><i>OSV – kreativita</i> VMS – lidová slovesnost MKV – kulturní diference D – pravěk, antika, historičtí hrdinové VV – ilustrace k literárním dílům VO – rok v proměnách času HV – hudba vztahující se k literatuře</p> <p><i>MV – receptivní činnosti</i> informatika</p>

Rozpis předmětu ČESKÝ JAZYK A LITERATURA pro SEKUNDU (7. ročník ZŠ)

Časová dotace: 4 vyučovací hodiny týdně

Školní výstupy	Učivo	PT a MV
Komunikační a slohová výchova		
<p>Žák:</p> <p>odlišuje ve čteném nebo slyšeném textu fakta od názorů a hodnocení, ověřuje fakta pomocí otázek nebo porovnáváním s dostupnými informačními zdroji</p> <p>rozdílňuje subjektivní a objektivní sdělení a komunikační záměr partnera v hovoru</p> <p>dorozumívá se kultivovaně, výstižně, jazykovými prostředky vhodnými pro danou komunikační situaci ke svému komunikačnímu záměru</p> <p>využívá základy studijního čtení vyhledá klíčová slova, formuluje hlavní myšlenky textu, vytvoří otázky a stručné poznámky, výpisky nebo výtah z přečteného textu; samostatně připraví a s oporou o text přednese referát</p> <p>využívá poznatků o jazyce a stylu ke gramaticky i věcně správnému písemnému projevu a k tvořivé práci s textem nebo i k vlastnímu tvořivému psaní na základě svých dispozic a osobních zájmů</p>	<p>1 Čtení praktické (pozorné, přiměřeně rychlé, znalost orientačních prvků v textu) věcné (studijní, čtení jako zdroj informací, vyhledávací) kritické (analytické, hodnotící) a prožitkové</p> <p>2 Naslouchání praktické (výchova k empatii, podnět k jednání) věcné (soustředěné, aktivní) kritické (objektivní a subjektivní sdělení, komunikační záměr mluvčího, manipulativní působení projevu, zvukové prostředky souvislého projevu a prostředky mimojazykové) zážitkové</p> <p>3 Mluvený projev zásady kultivovaného projevu</p> <p>4 Písemný projev připravený i nepřipravený projev na základě poznámek nebo bez poznámek písemný projev na základě poznatků o jazyce a stylu, o základních slohových postupech a žánrech; vyjádření postoje ke sdělovanému obsahu, vlastní tvořivé psaní (v návaznosti na výuku literatury) žánry a útvary: <i>popis, charakteristika, líčení, výtah</i> (rozlišení fakt a názorů), <i>žádost, vypravování</i></p>	<p>OSV – rozvoj schopností poznávání</p>
Jazyková výchova		
<p>rozlišuje a přikládá v textu dokládá nejdůležitější způsoby obohacování slovní zásoby a zásady tvoření českých slov, rozpoznává přenesená pojmenování, zvláště ve frazémeh</p> <p>správně třídí slovní druhy, tvoří spisovné tvary slov a vědomě jich používá ve vhodné komunikační situaci</p> <p>využívá znalostí o jazykové normě při tvorbě vhodných jazykových projevů podle komunikační situace</p> <p>v písemném projevu, včetně toho digitálního, zvládá pravopis lexikální, slovtvorný, morfologický i syntaktický ve větě jednoduché i v souvětí</p>	<p>5 Zvuková stránka jazyka zásady spisovné výslovnosti českých slov, verbální a neverbální komunikace</p> <p>6 Nauka o významu slov</p> <p>7 Nauka o tvoření slov</p> <p>8 Tvarosloví procvičování probraného učiva příslovce, předložky, spojky, částice, citoslovce slovesný rod</p> <p>9 Skladba věty podle postoje mluvčího, přístavek věty dvojčlenné, jednočlenné, větné ekvivalenty větné členy a druhy vedlejších vět</p> <p>10 Pravopis</p>	<p>MV – receptivní činnosti</p>
Literární výchova		
<p>uceleně reprodukuje přečtený text, jednoduše popisuje strukturu a jazyk literárního díla a vlastními slovy interpretuje smysl díla</p> <p>rozpoznává základní rysy výrazného individuálního stylu autora</p> <p>tvoří vlastní literární text podle svých schopností a na základě osvojených znalostí základů literární teorie</p> <p>vyhledává informace v různých typech katalogů, v knihovně i v dalších informačních zdrojích</p> <p>dokáže objasnit podstatu obrazných pojmenování</p> <p>provede základní analýzu literárního textu – charakterizuje hrdinu, časoprostor, kompozici, způsob vyprávění</p>	<p>11 Tvořivé činnosti s literárním textem přednes vhodných literárních textů, volná reprodukce přečteného nebo slyšeného textu, záznam a reprodukce hlavních myšlenek, interpretace literárního textu, dramatizace, vytváření vlastních textů, vlastní výtvarný doprovod k literárním textům</p> <p>12 Způsob interpretace literárních a jiných děl práce s textem Autor/vypravěč/hrdina/čtenář</p> <p>13 Obraz / slovo / zvuk literatura v kontextu jiných uměleckých odvětví Základy literární teorie a historie struktura literárního díla (námět, téma, hrdina) jazyk literárního díla (obrazná pojmenování, zvukové prostředky poezie, verš, rým) literatura umělecká a věcná</p> <p>14 Literární texty, žánry literatura o rodné zemi, historická literatura, pověsti a báje, pohádky, bajky, cestopisy, zvířata v literatuře, sci-fi literatura</p>	<p>OSV – sebezpoznání a sebezpojetí VMS – <i>Evropa a svět nás zajímá</i> MKV – <i>kulturní difference</i> D – historie v návaznosti na témata a motivy lit. žánrů a uměl. děl VV – ilustrace HV – hudba vztahující se k literatuře VO – rok v proměnách času informatika</p>

Rozpis předmětu ČESKÝ JAZYK A LITERATURA pro TERCII (8. ročník ZŠ)

Časová dotace:	4 vyučovací hodiny týdně	
Školní výstupy	Učivo	PT a MV
Komunikační a slohová výchova		
<p>Žák: odlišuje ve čteném nebo slyšeném textu fakta od názorů a hodnocení, ověřuje fakta pomocí otázek nebo porovnáváním s dostupnými informačními zdroji rozlišuje subjektivní a objektivní sdělení a komunikační záměr partnera v hovoru dorozumívá se kultivovaně, výstižně, jazykovými prostředky vhodnými pro danou komunikační situaci ke svému komunikačnímu záměru v mluveném projevu připraveném i improvizovaném vhodně užívá verbálních, nonverbálních prostředků, zapojuje se do diskuse, řídí ji a využívá zásad komunikace a pravidel dialogu využívá základy studijního čtení - vyhledá klíčová slova, formuluje hlavní myšlenky textu, vytvoří otázky a stručné poznámky, výpisky nebo výtah z přečteného textu; samostatně připraví a s oporou o text přednese referát uspořádá informace v textu s ohledem na jeho účel, vytvoří koherentní text s dodržováním pravidel mezivětného navazování využívá poznatků o jazyce a stylu ke gramaticky i věcně správnému písemnému projevu a k tvořivé práci s textem nebo i k vlastnímu tvořivému psaní na základě svých dispozic a osobních zájmů</p>	<p>1 Čtení praktické (pozorné, přiměřeně rychlé, znalost orientačních prvků v textu) věcné (studijní, čtení jako zdroj informací, vyhledávací) kritické (analytické, hodnotící) prožitkové</p> <p>2 Naslouchání praktické (výchova k empatii, podnět k jednání) věcné (soustředěné, aktivní) kritické (objektivní a subjektivní sdělení, komunikační záměr mluvčího, manipulativní působení projevu, zvukové prostředky souvislého projevu a prostředky mimojazykové) zážitkové</p> <p>3 Mluvený projev prostředky nonverbální referát (zdroje informací a jejich kritické zhodnocení)</p> <p>4 Písemný projev připravený i nepřipravený projev na základě poznámek nebo bez poznámek písemný projev na základě poznatků o jazyce a stylu, o základních slohových postupech a žánrech; vyjádření postoje ke sdělovanému obsahu, vlastní tvořivé psaní, žánry a útvary: <i>výklad, úvaha, výtah, charakteristika, líčení</i></p>	<p>MV – receptivní činnosti</p>
Jazyková výchova		
<p>spisovně vyslovuje česká a běžně užívaná cizí slova využívá znalostí o jazykové normě při tvorbě vhodných jazykových projevů podle komunikační situace rozlišuje významové vztahy gramatických jednotek ve větě a v souvětí v písemném projevu, včetně toho digitálního, zvládá pravopis lexikální, slovtvorný, morfologický i syntaktický ve větě jednoduché i v souvětí</p>	<p>5 Obecné výklady o českém jazyce čeština mezi slovanskými a neslovanskými jazyky, jazyková kultura a mluvní kultivovanost</p> <p>6 Zvuková stránka jazyka – výslovnost cizích slov</p> <p>7 Slovní zásoba – tvoření slov, přejímání slov</p> <p>8 Tvarosloví – procvičování probraného učiva skloňování přejatých a cizích jmen, slovesný vid</p> <p>9 Skladba – souvětí souřadné, pořádek slov ve větě významové poměry ve větách a mezi větnými členy, interpunkce v souvětí</p> <p>10 Pravopis</p>	<p>MKV – <i>multikulturalita</i></p> <p>Z – orientace na mapě, přesun v hranicích evropských států</p> <p>MV – receptivní činnosti informatika</p>
Literární výchova		
<p>uceleně reprodukuje přečtený text, jednoduše popisuje strukturu a jazyk literárního díla a vlastními slovy interpretuje smysl díla rozpoznává základní rysy výrazného individuálního stylu autora tvoří vlastní literární text podle svých schopností a na základě osvojených znalostí základů literární teorie vyhledává informace v různých typech katalogů, v knihovně i v dalších informačních zdrojích rozlišuje literaturu hodnotnou a konzumní, svůj názor doloží argumenty</p>	<p>11 Tvořivé činnosti s literárním textem přednes vhodných literárních textů, volná reprodukce přečteného nebo slyšeného textu, záznam a reprodukce hlavních myšlenek, interpretace literárního textu, dramatizace, vytváření vlastních textů, vlastní výtvarný doprovod k literárním textům</p> <p>12 Způsob interpretace literárních a jiných děl práce s textem</p> <p>13 základy literární teorie a historie struktura literárního díla (námet, téma, hrdina, kompozice), jazyk literárního díla (obraz. pojmenování, zvukové prostředky poezie, rým, rytmus, verš)</p> <p>14 literatura umělecká a věcná Literární texty, žánry, hudba v literatuře, mytologie rytířská a hrdinská epika, náboženská literatura svátky, milostná tematika, láska a smrt v literatuře</p>	<p>OSV – <i>mé chování, myšlení a prožívání</i> VMS – <i>lidová slovesnost, naše vlast a Evropa</i> MKV – <i>vztah češtiny s ostatními světovými jazyky</i></p> <p>D – historičti hrdinové VV – ilustrace k literárním dílům HV – hudba vztahující se k literatuře VO – rok v proměnách času /svátky, zvyky, rituál/ - souvislost s mýty, pověstmi, pohádkami</p>

Rozpis předmětu ČESKÝ JAZYK A LITERATURA pro KVINTU (9. ročník ŽŠ)

Časová dotace:	4 vyučovací hodiny týdně	
Školní výstupy	Učivo	PT a MV
Komunikační a slohová výchova		
<p>Žák: odlišuje ve čteném nebo slyšeném textu fakta od názorů a hodnocení, ověřuje fakta pomocí otázek nebo porovnáváním s dostupnými informačními zdroji rozlišuje subjektivní a objektivní sdělení a komunikační záměr partnera v hovoru dorozumívá se kultivovaně, výstižně, jazykovými prostředky vhodnými pro danou komunikační situaci ke svému komunikačnímu záměru v mluveném projevu připraveném i improvizovaném vhodně užívá verbálních, nonverbálních prostředků zapojuje se do diskuse, řídí ji a využívá zásad komunikace a pravidel dialogu využívá základy studijního čtení - vyhledá klíčová slova, formuluje hlavní myšlenky textu, vytvoří otázky a stručné poznámky, výpisky nebo výtah z přečteného textu; samostatně připraví a s oporou o text přednese referát uspořádá informace v textu s ohledem na jeho účel, vytvoří koherentní text s dodržováním pravidel mezivětného navazování využívá poznatků o jazyce a stylu ke gramaticky i věcně správnému písemnému projevu a k tvořivé práci s textem nebo i k vlastnímu tvořivému psaní na základě svých dispozic a osobních zájmů</p>	<p>1 Čtení praktické (pozorné, přiměřeně rychlé, znalost orientačních prvků v textu), věcné (studijní, čtení jako zdroj informací, vyhledávací), kritické (analytické, hodnotící), prožitkové 2 Naslouchání praktické (výchova k empatii, podnět k jednání), věcné (soustředěné, aktivní) kritické (objektivní a subjektivní sdělení, komunikační záměr mluvčího, manipulativní působení projevu, zvukové prostředky souvislého projevu a prostředky mimojazykové) zážitkové 3 Mluvený projev volba vhodných jazykových prostředků, argumentace, debata a diskuse 4 Písemný projev základní slohové postupy a žánry (<i>Výklad, popis, charakteristika, vypravování, úvaha, proslov, diskuse, fejeton</i>), vyjádření postoje ke sděl. obsahu</p>	<p>OSV – mezilidské vztahy, komunikace, rozhodovací dovednosti, hodnoty a postoje EV – ekosystémy, ekologie, vztah k přírodě MKV – multikulturní společnost – globalizace, problémy globalizace, xenofobie, rasismus, nacionalismu. MV – práce v realizačním týmu, kritické čtení a vnímání mediálních sdělení, fungování a vliv médií ve společnosti VDO – občanská společnost a škola, občan, občanská společnost, stát VV – ilustrace Z – orientace na mapě VO – volba povolání informatika</p>
Jazyková výchova		
<p>spisovně vyslovuje česká a běžně užívaná cizí slova samostatně pracuje s Pravidly českého pravopisu, se Slovníkem spisovné češtiny a s dalšími slovníky a příručkami správně třídí slovní druhy, tvoří spisovné tvary slov a vědomě jich používá ve vhodné komunikační situaci využívá znalosti o jazykové normě při tvorbě vhodných jazykových projevů podle komunikační situace rozlišuje významové vztahy gramatických jednotek ve větě a v souvětí v písemném projevu, včetně toho digitálního, zvládá pravopis lexikální, slovtvorný, morfologický i syntaktický ve větě jednoduché i v souvětí rozlišuje spisovný jazyk, nářečí a obecnou češtinu a zdůvodní jejich užití rozlišuje větné členy podle vztahů jednotek ve větě, určuje druhy vedlejších vět a souvětí</p>	<p>5 Zvuková stránka jazyka větný přízvuk, hlásky a hláskové skupiny 6 Slovní zásoba a tvoření slov 7 Tvarosloví opakování o slovních druzích 8 Skladba aktuální členění textu, složitá souvětí, doplněk řeč přímá a nepřímá, vsuvka, samostatný větný člen, nedokončená výpověď 9 Pravopis lexikální, morfologický, syntaktický 10 Obecné poučení o jazyce shrnutí učiva, vývoj češtiny, jazykověda, jazykové příručky</p>	<p>MKV – objevujeme Evropu a svět MV – kritické čtení, vnímání mediálních sdělení, interpretace textu – důraz na práci s textem, společné čtení Využívání digitálních technologií a informatika</p>
Literární výchova		
<p>uceleně reprodukuje přečtený text, jednoduše popisuje strukturu a jazyk literárního díla a vlastními slovy interpretuje smysl díla rozpoznává základní rysy výrazného individuálního stylu autora formuluje ústně i písemně dojmy ze své četby, návštěvy divadelního nebo filmového představení a názory na umělecké dílo tvoří vlastní literární text podle svých schopností a na základě osvojených znalostí základů literární teorie rozlišuje základní literární druhy a žánry, porovnává je i jejich funkci, uvede jejich výrazné představitele porovnává různá ztvárnění téhož námětu v literárním, dramatickém i filmovém zpracování vyhledává informace v různých typech katalogů, v knihovně i v dalších informačních zdrojích prokáže schopnost základní analýzy literárního textu, charakteristiky hrdiny, časoprostoru, kompozice, způsobu vyprávění výrazně čte, přednáší nebo recituje vhodný literární text přiměřený věku při rozboru literárního díla používá základních literárních pojmů</p>	<p>11 Tvořivé činnosti s literárním textem přednes vhodných literárních textů volná reprodukce přečteného nebo slyšeného textu, záznam a reprodukce hlavních myšlenek, interpretace literárního textu dramatizace, vytváření vlastních textů vlastní výtvarný (hudební) doprovod k literárním textům 12 Způsob interpretace literárních a jiných děl práce s textem, základy literární teorie a historie, struktura literárního díla (námět, téma, hrdina, kompozice), jazyk literárního díla (obrazná pojmenování, zvukové prostředky poezie, rým, rytmus, verš), literatura umělecká a věcná 13 Literární texty, žánry renesance, baroko, klasicismus, realismus, moderna, avantgarda, meziválečná literatura, poválečná literatura</p>	<p>OSV - mé chování, myšlení a prožívání VMS - lidová slovesnost, naše vlast a Evropa D - historičtí hrdinové, historické souvislosti VV - ilustrace HV- hudba vztahující se k literatuře VO - rok v proměnách času - souvislost s mýty, pověstmi, pohádkami informatika</p>

Německý jazyk

Obsahové, časové a organizační vymezení vyučovacího předmětu

Vzdělávací oblast:	Jazyk a jazyková komunikace
Vzdělávací obor:	německý jazyk
Časová dotace týdně:	PRIMA: 5 hod, SEKUNDA: 3hod, TERCIE: 4 hod, KVINTA: 3 hod

Charakteristika vyučovacího předmětu

Charakteristika, cíle, metody a formy vyučovacího předmětu

Obsahem předmětu je výuka německého jazyka, předmět odpovídá charakteristice vzdělávacího oboru Cizí jazyk v RVP ZV.

Výuka probíhá od začátku na třech úrovních:

- **skupina A, B – německý jazyk jako cizí jazyk se vstupní úrovní minimálně A1 dle SERR,**
- **skupina C – německý jazyk jako cizí jazyk na úrovni odpovídající mateřskému jazyku.**

Základním cílem výuky německého jazyka na nižším stupni je dosažení úrovně B1 dle SERR do tercie, které se ověřuje úspěšným složením jazykové zkoušky DSD I (Deutsches Sprachdiplom der Kultusministerkonferenz, Stufe I) na úrovni B1 dle SERR, přípravě na tuto zkoušku se žáci cíleně věnují v tercii, v jejímž druhém pololetí ji také skládají. Je-li to žádoucí, je žákům umožněn přechod mezi jednotlivými skupinami.

Pro výuku německého jazyka se jako základ používají ve skupinách A a B učebnice „geni@I klick“ A2 a B1 (prima – tercie) a „Aspekte Junior B1+“ (kvarta – vybrané kapitoly), ve skupinách C pak učebnice „Deutschbuch“ pro 6. – 9. ročníky gymnázií. Mimo to jsou dle možností využívány i moderní technologie (např. videa, filmy, internet, interaktivní tabule) a další výukové materiály dle aktuální potřeby (např. německy psaný tisk) tak, aby bylo co nejefektivněji dosaženo požadovaných výstupů a cílů. Do výuky je rovněž pravidelně zařazována četba německy psaných knih literatury pro děti mládež.

Ve výuce se věnujeme rovněž smysluplnému a efektivnímu používání digitálních technologií (chytřé telefony, tablety a vhodné aplikace - např. překladače, výukové aplikace typu LearningApps a podobné).

K výuce německého jazyka patří také účast žáků **v meziškolních projektech a soutěžích**, jakými jsou např. *recitační soutěž* nebo naší školou pořádaná soutěž v kreativním psaní *Jugend schreibt*.

K výuce německého jazyka patří rovněž **pobyty v německém jazykovém prostředí**, např. ekologické soustředění v Bavorském lese nebo výměnné programy s partnerskými školami v Německu.

Při výuce německého jazyka je rovněž věnována pozornost dílčím aspektům průřezových témat RVP ZV.

V kvartě je zařazena konverzace s názvem **Kritický pohled zpět (KPZ)** – viz dále podrobněji v rozpisu učiva.

Výchovné a vzdělávací strategie, kompetence

Kompetence k učení

- Učitelé ve výuce představují různé způsoby přístupů k učení se cizímu jazyku a žáky vedou k jejich využívání.
- Žáci jsou vedeni k hledání souvislostí jak u jazykových struktur, tak u slovní zásoby. Tam, kde je to možné, využívají učitelé srovnání s jinými jazyky, které žáci znají, i s mateřštinou.
- Žáci dostávají takové úkoly, v jejichž rámci samostatně vyhledávají a zpracovávají informace z cizojazyčných textů.
- Důvěru ve své jazykové schopnosti i návyky nutné k samostatné práci s jazykem získávají žáci extenzivní četbou upravených i autentických textů, poslechem autentických textů a pomocí video materiálů (film, televizní reportáž k aktuálnímu tématu apod.).
- Žáci jsou rovněž vedeni k tomu, aby byli schopni vyzkoušet, nacvičit a používat pomůcky k učení uvedené v učebnici, pokud jsou smysluplné, při nedostatečném úspěchu v učení zvážit, kdy si dělat domácí přípravu nejlépe sám a kdy raději ve dvou, a rovněž k organizaci všech nezbytných pomůcek (slovníky, fólie, tužky...).

Kompetence k řešení problémů

- Učitelé poskytují žákům prostor k samostatnému řešení jazykových problémů, využívají příležitosti demonstrovat komplexní charakter jazyka a vedou žáky k jeho respektování.
- Žáci se učí zacházet s nekompletními informacemi, k hledání souvislostí a smyslu a k chápání textů, které převyšují jejich úroveň a kterým ne zcela rozumí.
- Pomocí metody hraní rolí se žáci ve výuce setkávají se situacemi praktického života (např. rozhovory v různých situacích – zeptat se na cestu, objednat si jídlo v restauraci apod.), s praktickým využitím jazyka se žáci setkávají i prostřednictvím psaní textů na různá témata, např. e-mail kamarádovi – výměnnému

partnerovi do Německa.

- Žáci jsou postupně vedeni k řešení prací většího rozsahu a komplexnějšího charakteru, např. příprava vlastního tématu a jeho prezentace v rámci zkoušky (DSD I).

Kompetence komunikativní a občanské

- Rozvoj komunikativní kompetence je obsažen v samé podstatě předmětu. Dovednosti spojené s čtením, poslechem, mluvením a psaním rozvíjejí učitelé u žáků standardními metodami výuky cizího jazyka.
- Při práci s jazykovým materiálem vedou učitelé žáky k přesnosti, k identifikaci podstatných informací, jejich zprostředkování vlastními slovy a rozvíjejí interpretační schopnosti žáků, stejně jako umění vyhýbat se „těžkým“ slovům či mít na zřeteli / používat signály členění a strukturující slova.
- Možnost komunikovat s rodilými mluvčími mají žáci díky rodilým mluvčím, kteří na škole působí. Komunikativní kompetenci žáci rozvíjejí také v německy vyučovaných předmětech, v rámci výměnných a jiných pobytů v německy mluvících zemích a v neposlední řadě také díky vlastním spolužákům pocházejícím z německého jazykového prostředí.
- V rámci diskuzí a konverzací učitelé kultivují u žáků schopnost vyjádření vlastního názoru a jeho obhájení, stejně jako umění naslouchat názorům druhých, dodržovat zdvořilostní konvence, reagovat na vyjádření partnera, tolerovat odlišnosti, zapojit druhé do hovoru nebo směřovat rozhovor ke známému tématu.
- V rámci diskuzí na různá témata jsou žáci vedeni k tomu, aby dokázali formulovat a patřičně odůvodnit vlastní názory. V hodinách dostávají vhodný prostor také aktuální témata domácího i zahraničního dění.

Kompetence sociální a personální

- Schopnost spolupracovat s ostatními žáci získávají a rozvíjejí díky různým sociálním formám výuky, jako je práce v páru či v různě početných skupinách, a během skupinových projektů.
- Učitelé podporují žáky při rozvoji jejich schopností a osobnosti a umožňují žákům diferenciované výkony podle jejich individuálních schopností.
- Žáci jsou vedeni k objektivnímu hodnocení sebe i druhých a k samostatnému posouzení dosažení vytyčených cílů.
- V rozhovorech s rodilými mluvčími jsou žáci vedeni dbát na to, co se nově učí, a srovnávat to s vlastními dovednostmi, např. přerušit zdvořile diskusi, někomu oponovat atd.

Kompetence digitální

- vedeme žáky k vyhledávání a zpracování informací, samostatnému vyhledávání a snaze posoudit důvěryhodnost cizojazyčného informačního zdroje
- vedeme žáky k dalšímu digitálnímu zpracování, ukládání, zálohování a sdílení získaných informací a vytváření digitálního obsahu, případně bez opory o jiné zdroje (např. vlastní video nebo prezentace vlastních fotografií)
- vedeme žáky k uvědomování si existence autorského zákona a k osvojování si zvyku uvádět bibliografické zdroje při šíření informací jiných autorů
- vedeme žáky k práci s vybranými internetovými aplikacemi, které jsou určeny pro studium cizího jazyka, k jejich používání, např. využívání online slovníků
- vedeme žáky k využívání odpovídajících čtenářských strategií vhodných pro digitální čtení a k práci (čtení) v prostředí elektronické obrazovky (posouvání řádků, stránek) a k další práci s textem a informacemi
- vedeme žáky k práci s klávesnicí pro další cizí jazyky, k formulování písemného vyjádření různými formami

Očekávané výstupy

Poslech s porozuměním – Žák:

- CJ-9-1-01 rozumí informacím v jednoduchých poslechových textech, jsou-li pronášeny pomalu a zřetelně
CJ-9-1-02 rozumí obsahu jednoduché a zřetelně vyslovované promluvy či konverzace, který se týká osvojovaných témat

Mluvení – Žák:

- CJ-9-2-01 zeptá se na základní informace a adekvátně reaguje v běžných formálních i neformálních situacích
CJ-9-2-02 mluví o své rodině, kamarádech, škole, volném čase a dalších osvojovaných tématech
CJ-9-2-03 vypráví jednoduchý příběh či událost; popíše osoby, místa a věci ze svého každodenního života

Čtení s porozuměním – Žák:

- CJ-9-3-01 vyhledá požadované informace v jednoduchých každodenních autentických materiálech
CJ-9-3-02 rozumí krátkým a jednoduchým textům, vyhledá v nich požadované informace

Psaní – Žák:

- CJ-9-4-01 vyplní základní údaje o sobě ve formuláři
CJ-9-4-02 napíše jednoduché texty týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a dalších osvojovaných témat
CJ-9-4-03 reaguje na jednoduché písemné sdělení

Rozpis předmětu NĚMECKÝ JAZYK pro PRIMU (6. ročník ZŠ) - SKUPINA A/B

Časová dotace:	5 vyučovacích hodin týdně	
Školní výstupy	Učivo	PT a MV
Žák zeptá se na informace; vypráví o minulosti	1 perfektum pravidelných sloves - místa ve městě	OSV – poznávání lidí, komunikace VDO – občanská společnost
hovoří o kamarádech, přátelství; popíše lidi pomocí přídavných jmen	2 lidské vlastnosti - perfektum nepravidelných sloves - slovesa se třetím pádem - osobní zájmena se třetím pádem - vedlejší věty s „weil“	OSV – mezilidské vztahy Charakteristika – mezipředmětové vztahy s OV
hovoří o sportu, sportovních aktivitách; porovnávat; uvádí časové údaje a ptá se na ně; poskytne radu; dělá si poznámky během poslechu	3 sport - přídavná jména – srovnání: groß-größer als, so groß wie - druhý a třetí stupeň přídavných jmen - rozdíly typu „ <i>der Schnellste x am schnellsten</i> “	VDO – řešení problémů (ochota pomoci)
rozumí rozhovorům (téma nakupování); vyjádří, jak mu něco připadá; popíše oblečení; zeptá se na velikost, cenu a barvu	4 slovní zásoba k tématům obchody, potraviny, nápoje - móda a oblečení, množství - přídavná jména před podstatným jménem (nominativ/ akusativ): ein roter Schal / einen roten Schal - vedlejší věty s „dass“	OSV – sebezpojetí VDO – tolerance odlišného vkusu a názorů druhých, mezipředmětové vztahy s VO
popíše vlastní pokoj; vyjádří, co se kde nachází a kam co přijde; pojmenovává nábytek a vybavení bytu	5 slovní zásoba: bydlení a nábytek - předložky s akusativem a dativem (tzv. Wechsel-präpositionen)	OSV – uspořádání vlastního pokoje Využívání digitálních technologií – pořizování fotografií a práce s nimi.
vyjádří a zeptá se, jak se někomu daří; hovoří o pocitech; někomu protiřečí – omluví se	6 pocity a nálady - vedlejší věty s wenn – dann - způsobové sloveso sollen - zvrtná slovesa	ČJ – popis, vyprávění OSV – osobnostní vývoj OV – psychologie
mluví o jídelních zvyklostech; vyjádří preference v oblasti jídla a pití; rozumí textům k tématu jídla a receptům; objedná si jídlo	7 slovní zásoba: jídlo, potraviny - jídelní lístek - přivlastňovací zájmena v dativu: Wie geht es deiner Schwester? - předložky se třetím pádem	MKV – odlišné stravovací preference a návyky ve vybraných zemích
vyhledá v tištěném i elektronickém (internetovém) textu informace a porozumí jim; vyjádří domněnky a důvody	8 slovní zásoba: kriminální příběhy - <i>w-Fragen</i> - préteritum způsobových sloves a sloves haben, sein	Využívání digitálních technologií a informatika.
mluví o kapesném; porovná ceny – udělí rady a tipy jak (u)šetřit	9 slovní zásoba: kapesné, peníze - vedlejší věty s damit - tázací zájmena: Wofür? a Für wen? - spojka trotzdem	OSV – finanční gramotnost VDO – tolerance VO
rozumí jednodušším novinovým zprávám, vybraným textům – ověří správnost výpovědí; mluví o počasí; napíše pohlednici; mluví o svátcích; pozná a chybu a opraví ji	10 slovní zásoba: svátky - zájmeno es: Es regnet. - <i>nicht (nur)... sondern (auch)</i> - strategie porozumění textu	MVS – porozumění dění doma a ve světě na základě zjednodušených zpráv VDTaI Z – počasí

Rozpis předmětu NĚMECKÝ JAZYK pro PRIMU (6. ročník ZŠ) - SKUPINA C

Časová dotace: 5 vyučovacích hodin týdně

Školní výstupy	Učivo	PT a MV
<p>Žák: využívá různých forem mluvení s ohledem na pravidla rozhovoru a využitím správného stylu přednese text s využitím konkrétních výrazových prostředků podá informaci podle stanovených instrukcí a pravidel</p>	<p>1 hovorové formy a pravidla dialogu – <i>příprava a realizace rozhovoru</i> ve třídě - <i>informace</i>: jasné členění, mluvení zacílené na téma a adresáta; referování o průběhu a účelu; - <i>podání zprávy</i> o událostech a skutečnostech, představení knihy, prezentace, - <i>vyprávění</i> zacílené na adresáta - <i>předčítání a přednes</i>: jisté předčítání a interpretace věkově přiměřených textů, přednes básní zpaměti</p>	<p>OSV – společenské role ČJ – předčítání</p>
<p>využívá různé techniky tvůrčího psaní s ohledem na zpracování informací a využití postupů, forem a stylů</p>	<p>2 psaní - hledání podnětů k psaní; vedení poznámek; zachování a dodržení forem; zohlednění adresáta a situace; časová posloupnost; oprava a přepracování textů, také v týmu - <i>informativní psaní</i>: podat zprávu o událostech; popsat přehledně sled událostí; použití věcného stylu, přehledná a názorná prezentace, dodržení věcně logických postupů - <i>tvůrčí psaní</i> (také formou dopisů): vyprávění zažitých nebo fiktivních událostí; zjemnění vyprávěcích technik a jazykových prostředků, zaujetí různých stanovisek, uspořádání vnitřního děje; psaní na základě literárních předloh</p>	<p>VDO – zaujímání stanovisek MVS – svět v detailu OSV – nekonečnost a člověk Využívání digitálních technologií a informatika</p>
<p>zná slovní druhy, slovní formy a jejich funkce dokáže určit větné členy a jejich části, stavební formy věty popíše způsob vyvození neznámých slov ovládá pravopis vybraných jevů správně používá interpunkci v přímé řeči, v souvětích a rozvinutých větných členech ovládá slovní zásobu podle témat a správně ji využívá</p>	<p>3 jazyk - <i>slovní druhy, slovní formy a jejich funkce</i> - <i>větné členy a jejich části</i>: Přííslovečná určení, předmět s předložkou, přívlastky - <i>syntaktické vzory a jejich funkce</i>: stavební formy věty oznamovací; časové, příslovečné, příčinné, účinkové, způsobové věty; věta podmětná a předmětná; vztažná věta; větná řada a skladba - <i>slovo a jeho významy</i>: vyvození neznámých slov; pojmy nadřazené a podřadné, slovní rodina, slovní pole; více významů daného slova; konkrétní a obrazné řečnické obraty; příklady původu významu jmen a slov - <i>pravopis</i>: délka, s-Laute; psaní velkých a malých písmen; psaní stejných podobně znějících slov; dělení slabik; často používaná cizí slova; analýza chyb - <i>interpunkce</i> v přímé řeči, v souvětích a rozvinutých větných členech - <i>slovní zásoba</i></p>	<p>ČJ – pohádky, bajky, pověsti a příběhy Využívání digitálních technologií a informatika – psaní v textových editorech typu Word, využívání slovníků a kontroly pravopisu.</p>
<p>klade otázky k textu, mapuje myšlenky a významové souvislosti doplňuje texty, vyjadřuje obsah textu svými slovy přednese text podle požadavků na kulturu projevu</p>	<p>4 vědomé čtení: - <i>vnímání obsahu textu</i>, mapování myšlenkových souvislostí, přednes textů, kladení otázek k textu, výklad textů - <i>tvořivá práce</i>: doplnění textů, vyjádření jinými slovy – opisem, tvořením nových textů; scénické uspořádání; ilustrace - <i>antika</i></p>	<p>ČJ – antická literatura EVVO – náš svět a jeho ochrana VDTaI informatika – internet jako informační zdroj.</p>
<p>slovně reaguje na vnímaný vizuální obraz, popíše ho hodnotí a jednoduše analyzuje televizní pořady a jejich obsah</p>	<p>5 vizuální zobrazení - <i>nahlížení obrazů a kreseb</i>, přesný popis a vyhotovení - <i>objevení mediálně-specifických aspektů</i>: zkoumání televizních pořadů</p>	<p>Využívání digitálních technologií a informatika – využití počítače, příprava prezentace MV – zacházení s médii</p>

Rozpis předmětu NĚMECKÝ JAZYK pro SEKUNDU (7. ročník ZŠ) - SKUPINA A/B

Časová dotace:	3 vyučovací hodiny týdně	
Školní výstupy	Učivo	PT a MV
Žák podrobněji popíše osoby a předměty, ptá se na ně; převypráví obsah filmu; mluví o změnách	1 slovní zásoba: schopnosti a vlastnosti - přídavná jména po členu ve 3. pádu - tázací zájmeno <i>welch-</i> - sloveso <i>werden</i>	ČJ – popis osoby, předmětu Využívání digitálních technologií a informatika
porozumí vyprávění o nějaké zemi, vypráví o své / cizí zemi; získá informace pomocí nepřímých otázek	2 slovní zásoba: žákovská výměna - nepřímé otázky typu „ <i>Weißt du, wo, ...</i> “, „ <i>Ich weiß nicht, ob...</i> “ - indefinita (<i>viele, manche,...</i>)	MVS – jiné země, jiné zvyky, MKV – kulturní a národní odlišnosti (odbourávání stereotypů) Z – geografická orientace a informovanost
představí se a vypráví o sobě; mluví o svých jazykových schopnostech; ptá se ve výuce na informace, o něco požádá; souhlasí a odmítá	3 slovní zásoba používaná ve třídě	Využívání digitálních technologií a informatika - tvorba prezentací
reflektuje schopnosti, slabiny a silné stránky; vyjádří přání; popíše vzory; pojmenovává hodnoty a důležité cíle	4 slovní zásoba: vlastnosti, hodnoty, symboly štěstí a smůly - Konjunktiv II (<i>hätte gern, wäre gern, würde gern</i>) - vztažné věty s 1. a 4. pádem - <i>zu</i> + infinitiv	OSV – vlastní názor, vyjádření přání
představí hudební skupinu; vypráví o své četbě; nastíní problém a navrhne jeho řešení; požádá o pomoc	5 slovní zásoba: média, počítač a zacházení s ním - trpný rod v přítomném čase - druhý pád - préteritum - vedlejší věty s (<i>an</i>) <i>statt (...)</i> <i>zu</i>	MV – práce s médii OSV, VDO – problémy a jejich řešení HV – hudební žánry, oblíbená hudba
rozumí zprávám z oblasti životního prostředí a mluví o nich; někoho k něčemu vyzve; pojmenuje cíl nějaké akce	6 slovní zásoba: životní prostředí - výzva pomocí infinitivu a „ <i>sollte</i> “ - vyjádření alternativy pomocí „ <i>entweder...oder</i> “ - <i>um...zu</i>	EVVO – současný stav živ. prostředí, ekologické chování
mluví o předsudcích; poskytne radu; vyjádří domněnku; interpretuje píseň	7 slovní zásoba: „Jugendszene“ (znaky, mluva) - odůvodnění (<i>weil, denn, da</i>) - předání názoru třetí osoby pomocí slovesa <i>sollen</i> - <i>lassen</i> + infinitiv	OSV – vyjádření domněnky OSV, VDO – poskytnutí rady ČJ – interpretace literárního textu
mluví o pocitech; vyjádří přání, radost, námitku; mluví o motivaci	8 slovní zásoba: nakupování, peníze, pocity - 3. stupeň přídavných jmen (<i>das aufregendste Geschenk</i>) - vedlejší věty s <i>obwohl</i> - způsobová slovesa v konjunktivu II - nereálné věty s <i>wenn</i> - předměty ve 3. a 4. pádu	OSV – pocity, emoce

Rozpis předmětu NĚMECKÝ JAZYK pro SEKUNDU (7. ročník ZŠ) - SKUPINA C

Časová dotace:	3 vyučovací hodiny týdně	
Školní výstupy	Učivo	PT a MV
<p>Žák dodržuje pravidla rozhovoru, vede dialog využívá správné komunikační formy, řeč těla a způsob vystupování pracuje s informacemi podle zadání a situace argumentuje předčítá a přednáší text v konkrétních činnostech</p>	<p>1 rozhovor - pravidla rozhovoru, vedení dialogu - komunikační formy, - řeč těla, vystupování - práce s informacemi: téma, obsah a shrnutí textu, postupy, předměty, osoby a předlohy - argumentace: stanovisko, odůvodnění, reakce na protiargumenty, diskuze - tvořivé předčítání a přednes: návrh a hraní rolí, improvizace, přednes spektra</p>	<p>ČJ – Písňe a balady VV – Svět barev VDO – základy argumentace</p>
<p>v práci s textem určí podněty, vytvoří plán psaní, hodnotí text podle konkrétních faktorů pracuje s odbornými a literárními texty formuluje tvrzení, argumentuje, uvádí příklady</p>	<p>2 psaní - podněty, plán psaní, hodnocení textů písemně, variace, formy, adresát a situace v textu - odborné a literární texty - jednoduchá argumentace: formulace tvrzení, zdůvodnění argumenty, zobrazení zesílení argumentů prostřednictvím příkladů</p>	<p>VO, CSP OSV – vzory a idoly Využívání digitálních technologií a informatika</p>
<p>určí slovní druhy, větné členy a jejich funkce chápe význam slov, definuje aktivní a pasivní slovní zásobu, uvede příklady ovládá pravopis v konkrétních jevech využívá správnou interpunkci a zdůvodní ji disponuje slovní zásobu dle konkrétních témat a správně ji využívá v písemné i ústní komunikaci</p>	<p>3 jazyk - slovní druhy - druhy vět, větné členy a jejich funkce - význam slov, aktivní a pasivní slovní zásoba, změna významu a přenesení významu, obraznost - pravopis: psaní ß, s-Laute, psaní slov dohromady a zvlášť, psaní malých a velkých písmen, - interpunkce v souvětích, v souslovích a v rozvitých větných členech, v infinitivních a participiálních konstrukcích, v apozici. - slovní zásoba</p>	<p>D – vynálezci, objevitelé a dobrodruzi OSV – kreativita MV – doma v Evropě</p>
<p>interpretuje vybraná literární díla různých druhů, žánrů a témat popíše téma odborných textů, argumenty, cíl textu a jeho obsah</p>	<p>4 čtení - středověk - interpretace vybraných literárních děl - malé formy epiky a básně: téma, motiv, námět, výstavba, figury, čas a prostor, vyprávěcí, lyrické a dramatické elementy a jejich účinek - odborná literatura: práce s odbornými texty</p>	<p>D, OSZ – náboženství a kultury D – Římané v Germánii, Británii a Galii; středověk Využívání digitálních technologií a informatika - získávání informací z internetu a digitálních zdrojů.</p>
<p>tvoří text na počítači s využitím internetu, vyhledává informace, tvoří rešerše a kriticky hodnotí získané informace a údaje</p>	<p>5 práce s PC a internetem - tvorba textu, rešerše, vyhledávání informací s využitím kritického myšlení</p>	<p>Využívání digitálních technologií a informatika – používání počítače, internetu MV – reflektované využívání médií</p>

Rozpis předmětu NĚMECKÝ JAZYK pro TERCII (8. ročník ZŠ) - SKUPINA A/B

Časová dotace: 4 vyučovací hodiny týdně

Školní výstupy	Učivo	PT a MV
Žák popíše a interpretuje (umělecký) obraz; „hrát si“ s argumenty a protiargumenty; mluví o umění	1 slovní zásoba: umění, popis - Partizip I - vedlejší věty s bevor - nulový člen u přídavných jmen	OSV – pro a proti, diskuze ČJ – popis
rozumí zprávě z cest dorozumí se na cestách a řešit vzniklé problémy; zdvořile o něco požádá; vypráví o prázdninách	2 slovní zásoba: cestování - slovesa s předložkami (sich freuen auf) - zájmenná příslovce (darauf, daran, ...) - Konjunktiv II - vztažné věty s předložkou	VMS, MKV – cestování v různých zemích VDO – zdvořilá žádost
mluví o minulosti; rozumí textu o historické události; rozumí literárnímu textu; provede prezentaci	3 slovní zásoba: historie, politika - préteritum, trpný rod v préteritu - vedlejší věty s als	Využívání digitálních technologií a informatika – počítačová gramotnost, příprava prezentace D – historické souvislosti
vyjádří, kde by se chtěl angažovat; mluví o problémech na naší škole; vyjádří se v konfliktní situaci	4 slovní zásoba: angažmá, řešení konfliktů - indefinita (<i>wenige, viele,...</i>) - ukazovací zájmena (<i>dieser, diese, dieses</i>) - plusquamperfektum - vedlejší věty s <i>nachdem</i>	OSV, VDO – angažmá, konflikty, problémy
mluví o preferencích v bydlení; porozumět inzerátu; formuluje prognózu; písemně se o něco uchází; souhlasí a odmítá	5 slovní zásoba: bydlení, ucházení se o (pracovní místo), inzeráty - srovnávání přídavných jmen a příslovčí (<i>öfter</i>) - 1. budoucí čas - 2. pád vlastních jmen	ČJ – žádost o pracovní místo
v německém jazyce rozumí zajímavostem a humoru; rozpoznává a pojmenovává dialekty; mluví o krojích a tradiční hudbě	6 slovní zásoba: zajímavé, podivné a neznámé výrazy z německy mluvících zemí	MKV, Z – tradice německy mluvících zemí Využívání digitálních technologií

Rozpis předmětu NĚMECKÝ JAZYK pro TERCII (8. ročník ZŠ) - SKUPINA C

Časová dotace: 4 vyučovací hodiny týdně

Školní výstupy	Učivo	PT a MV
<p>Žák vede rozhovor a diskuzi, naslouchá během jejich dění zpracuje informace z médií a prezentuje je argumentuje, zdůvodňuje, apeluje, uplatňuje principy rolového dialogu předčítá a přednáší text, prezentuje text, volně přednáší s využitím neverbální komunikace, správně použije vizualizační materiál, připraví roli i scénu přednese báseň</p>	<p>1 komunikace - rozhovor a diskuze: chování v rozhovoru a diskuzi, schopnost diskutovat, naslouchání - média: práce s informacemi a jejich prezentace - argumentace: zdůvodňování, apelace, vedení a spolupodílení na diskuzi, roli - předčítání, přednes, hra: práce s vlastním a cizím textem, prezentace textu, volný přednes s neverbální komunikací, vizualizační materiál, příprava rolí a scén, přednes básní</p>	<p>VDO – stanovisko a perspektiva VDO, OSV – konflikty a jejich předcházení MV – nová média</p>
<p>při tvorbě textu volní vhodné jazykové prostředky, člení text, sbírá a člení informace, tvoří definice, přepracovává vlastní a cizí texty shrne obsah, formuluje a rekapituluje obsah textu, určí klíčové výpovědi a pasáže, využívá věcně-logickou posloupnost textu, tvoří jednoduchá pojednání, zdůvodní vlastní názor, tvoří téze, přiřadí argumenty</p>	<p>2 psaní - volba jazykových prostředků, tvorba a členění spisu, sběr a členění informací, definice, přepracování a uspořádání vlastních a cizích textů - shrnutí obsahu textů, formulace, rekapitulace, klíčová výpověď a pasáže, zpracování informací, věcně-logická posloupnost textu, vnější a vnitřní jednání, - výklad otázek a věcných obsahů, výstavba jednoduchého pojednání, zdůvodnění vlastního názoru, členění a formulace tezí, přiřazení argumentů</p>	<p>Bio – vznik života OSV – uspořádání volného času EVVO – zodpovědnost za přírodu</p>
<p>definuje funkce adverbiálních vět, aktivu a pasívu, konjunktiv a tvoří je, popíše znaky a funkce dialektů a hovorové řeči ovládá pravopis a interpunkci určených jevů disponuje slovní zásobou dle konkrétních témat a správně ji využívá v písemné i ústní komunikaci</p>	<p>3 jazyk - funkce a uspořádání jazyka - funkce adverbiálních vět, aktivu a pasívu, konjunktiv - znaky a funkce dialektů, hovorové řeči - krajové zvláštností, nářečové texty - pravopis a interpunkce - slovní zásoba</p>	<p>EVVO – les jako ekosystém OSV – hledání a závislost Využívání digitálních technologií a informatika</p>
<p>interpretuje texty umělecké, dobové a odborné literatury, tvoří vlastní texty na základě požadavek výstavby a obsahu textu</p>	<p>4 literatura - tematické okruhy v současné literatuře - literatura baroka - umělecké texty: výpověď, obsah, výstavba a průběh děje - odborné texty, novinové články, encyklopedie - tvůrčí práce s jazykem a literaturou</p>	<p>D, WV, HV – svět v období renesance a baroka ČJ – literatura baroka, současná literatura Využívání digitálních technologií a informatika</p>
<p>rozeznává určené žánry publicistického stylu a jejich znaky pracuje s texty daného média</p>	<p>5 tištěné a online média - publicistické žánry a jejich analýza - tematická práce s konkrétními texty publicistického žánru</p>	<p>MV – práce s médii MV – Svět nových médií, orientace v oblasti médií a jejich využití Využívání digitálních technologií a informatika – webové stránky, digitální média, příprava prezentací</p>

Rozpis předmětu NĚMECKÝ JAZYK pro KVARTU (9. ročník ZŠ) - SKUPINA A/B

Časová dotace:	3 vyučovací hodiny týdně	
Školní výstupy	Učivo	PT a MV
rozumí informacím psaného a mluveného textu, reprodukuje informace textů, reprodukuje texty na základě tématu, vypráví o různých druzích přátelství tvoří vlastní závěr příběhu	1 práce s textem - čtení s porozuměním - reprodukce textu - práce s tématy - téma přátelství	MV – shrnout a reprodukovat získané informace OSV – hodnota přátelství
používá různé druhy času v mluvené a psané podobě	2 minulé časy - <i>Präteritum, Perfekt, Plusquamperfekt</i>	
určí slovní druhy, správně je ohýbá, slovně reaguje na různá témata s důrazem na využití konkrétního jazykového jevu disponuje slovní zásobou dle konkrétních témat a správně ji využívá v písemné i ústní komunikaci	3 jazyk - slovesa - množné číslo podstatných jmen - skloňování přídavných jmen - zvrtná slovesa - místní předložky - konjunktiv - trpný rod - slovní druhy v tématech (strava, hrdinové všedních dnů, štěstí, boj proti stresu, soužití, nakupování, společnost, konzum, reklama, životní prostředí a recyklace) - slovní zásoba	Bio – zdravý životní styl VDO – osobnosti, které považují za významné – představení + zdůvodnění MV – reklama Využívání digitálních technologií a informatika OSV – konzumní společnost OSV – rodina v 21. století EVVO, OSV – životní prostředí
hodnotí filmové nebo literární dílo a uvádí argumentaci	4 kniha a film, obraz - diskuze o knize, filmu, obrazu - jazykové prostředky v představení knihy, filmu a vyjádření názoru, jeho zdůvodnění	ČJ – diskuze o knize / filmu Využívání digitálních technologií a informatika
tvoří konkrétní typy vět a využívá je v tématech (volný čas)	5 typy vět - nepřímé tázací věty - účelové věty - vztažné věty	MV – vliv médií na volný čas a jeho trávení

Rozpis předmětu NĚMECKÝ JAZYK pro KVARTU (9. ročník ZŠ) - SKUPINA C

Časová dotace:	3 vyučovací hodiny týdně	
Školní výstupy	Učivo	PT a MV
<p>Žák konverzuje ústně s důrazem na přiměřenost vyjadřování a správnou artikulaci zdůvodňuje svá stanoviska, v jazyce se vyjadřuje adekvátně k situaci připraví a vede diskuzi Reaguje na záměry komunikačního partnera předčítá, přednáší text využívá jazyk v dramatických hrách využívá komunikační schopnosti v jazyce v konkrétních tematických aktivitách</p>	<p>1 komunikace - <i>ústní formy komunikace</i>: předávání informací, zdůvodnění postojů, rozhovor, vedení a moderace diskuze, realizace mluvních situací - <i>náslech</i>: poslech s porozuměním, poznámky, nonverbální chování, kladení cílených otázek - <i>předčítání, přednes, hra</i> - <i>tematické zařazení konverzace</i></p>	<p>ČJ – komunikace a vícejazyčnost OSV – volný čas VDO – uspořádání společnosti</p>
<p>tvoří text na základě gramatických a stylistických pravidel, analyzuje text, jeho grafickou i obsahovou podobu uvádí citáty a zdroje v textu píše popis a úvahu dle zadaného tématu analyzuje a tvoří tematické texty</p>	<p>2 psaní - tematické úlohy tvorby a analýzy textu - popis - struktura textu - vizuální zobrazení textu - analýza textu - integrace citátu a udání zdrojů - úvaha - <i>tvorba tematických textů</i></p>	<p>D – rozvoj věd VV – vizualizace OSV – plánování, organizace MKV – svátky a slavnosti Využívání digitálních technologií a informatika</p>
<p>využívá gramatické a stylistické znalosti jazyka v konkrétních projevech ústní a písemní formy rozeznává klišé a stereotypy v jazyce, mluvní způsoby správně přizpůsobí funkce a formy jazyka v konkrétním zadání disponuje slovní zásobou dle konkrétních témat a správně ji využívá v písemné i ústní komunikaci</p>	<p>3 jazyk - funkce a formy jazyka - roviny jazyka - klišé a stereotypy v jazyce - mluvní způsoby - <i>slovní zásoba</i></p>	<p>OSV, VDO – rozdělení rolí OSV – image a individualita, mládežnické kultury</p>
<p>ovládá gramatická a pravopisná pravidla</p>	<p>4 gramatika a pravopis</p>	<p>ČJ</p>
<p>interpretuje text v několika rovinách: jazykové, umělecké, tematické, tvoří vlastní texty dle konkrétního zadání, dále s textem pracuje</p>	<p>5 literatura - literatura od 19. století po současnost - umělecká literatura - <i>žánry</i>: jejich jazykové prostředky, funkce, umělecké prostředky, konflikt v díle, realizace příběhu - interpretace textu - <i>tvůrčí práce</i></p>	<p>ČJ – literatura od 19. stol. po současnost CSP – povolání a svět práce Využívání digitálních technologií a informatika</p>
<p>vyhledává informace na internetu a kriticky je hodnotí analyzují mediální formy</p>	<p>6 média - vyhledávání informací na internetu - záměr mediálních forem - kritické myšlení v analýze televizních a online programů</p>	<p>OSZ – svět peněz MV – reklama – konzum – média MV – vědomé používání médií Využívání digitálních technologií a informatika</p>

Kritický pohled zpět

Obsahové, časové a organizační vymezení vyučovacího předmětu	
Vzdělávací oblast:	Jazyk a jazyková komunikace
Vzdělávací obor:	kritický pohled zpět
Časová dotace týdně:	KVARTA: 1 hod

Charakteristika vyučovacího předmětu

Charakteristika, cíle, metody a formy vyučovacího předmětu

Předmět kritický pohled zpět je součástí vzdělávací oblasti Jazyk a jazyková komunikace, který propojuje na základě konverzace v německém jazyce se vzdělávací oblastí Člověk.

Předmět předpokládá používání německého jazyka na minimální úrovni A2/B1 dle SERR pro jazyky, což je úroveň, které dosahují žáci v tercii a je ověřována zkouškou DSD I. Je chápán jako základní spojnice mezi jednotlivými předměty, doplnění a rozšíření metody CLIL, rozvíjení konverzace německého jazyka založené na specifických tématech. Reaguje také na nutnost reflektovat se žáky zásadní otázky dnešní doby z politického, historického, společenského i lidského hlediska. Opírá se především o německý jazyk, dějepis a výchovu k občanství.

Smyslem předmětu je naučit žáky na základě aktuálních událostí a prostřednictvím konverzace v německém jazyce ***z vlastní perspektivy kriticky reflektovat společenskopolitické události a vývoje nedávné minulosti***. Výchozím bodem je proto vždy naše přítomnost. Pozornost je věnována událostem evropským, s těžištěm v Německu a České republice.

Výchozími učebními a výukovými materiály jsou věcné texty a materiály německy psaných / mluvených médií a učebnic. Součástí výuky je rovněž používání moderních technologií (počítač, video, film, internet, interaktivní tabule).

Podstatou předmětu je ***projektová práce*** vycházející z podnětů žáků, kteří se tak do značné míry sami podílí na konkrétním obsahu v rámci stanovených témat. Při výuce je dle možností věnována pozornost dílčím aspektům průřezových témat RVP ZV.

Výchovné a vzdělávací strategie, kompetence

Předmět Kritický pohled zpět svým pojetím vhodně doplňuje výuku dějepisů. Aktuální témata, kterým je ve výuce věnována pozornost, pak také rozšiřují výuku výchovy k občanství o další společenskopolitická témata. Veškerá reflexe probíhá *na základě konverzace* v německém jazyce (***metoda rozhovoru, dialogu, diskuze, otázek a odpovědí, sokratovský dialog...***), žáci jsou totiž v jejím rámci vedeni k chápání pro ně někdy *složitějších věcných a odborných textů* (***metody čtení s porozuměním, práce s textem, analýza a interpretace textu, tvorba vlastního textu a slovního projevu***), stejně jako k osvojení si specifické slovní zásoby, které je jednou z důležitých oblastí předmětu. Náplní hodin jsou také každodenní témata vztahující se k naší společnosti. Při hledání těchto témat jsou klíčoví samotní žáci a jejich okolí, proto se také první hodiny věnují společné volbě témat. Ta probíhá na základě rozhovorů žáků s jejich předky a navazuje tak na seminární práci v ročníku tercie „Já v tvém věku“, ve které žáci zpracovávají specifická témata pohledem jejich předků ve věku cca 14 let

Důležitým aspektem předmětu je rovněž osvojování ***sociálních kompetencí***, žáci se učí jednak spolupracovat během skupinových a projektových prací, vzájemně si naslouchat a pomáhat si. K tomu přispívá spojení žáků různých jazykových znalostí a dovedností.

**Rozpis předmětu KRITICKÝ POHLED ZPĚT pro KVARTU (9. ročník ZŠ)
v německém jazyce**

Časová dotace: 1 vyučovací hodina týdně

Školní výstupy	Učivo	PT a MV
<p>Žák</p> <p>Ve skupině i samostatně vyhledává informace k danému tématu z tištěných i digitálních zdrojů</p> <p>Vybírá podstatné a relevantní informace</p> <p>Prezentuje výsledky práce s informacemi</p> <p>Představí a vysvětlí vybranou historickou, společenskou či politickou situaci a její vývoj vhodnými jazykovými prostředky</p> <p>Rozezná a tlumočí hlavní myšlenku, informace věcného textu</p> <p>adekvátně prezentuje svůj názor</p>	<p>1 jazyk a slovní zásoba</p> <ul style="list-style-type: none"> - jazykové prostředky - tištěná a digitální média - věcný text a literatura faktu 	<p>MV: získávání informací a práce s nimi</p> <p>OSV: spolupráce s ostatními</p> <p>VDO, MVS: Evropa a její současné problémy, hledání příčin těchto problémů</p> <p>+ další dle aktuálních témat</p> <p>D, VO, NJ Využívání digitálních technologií a informatika</p>
	<p>2 historická a společenskopolitická témata</p> <ul style="list-style-type: none"> - práce s informacemi - prezentace výsledku - historické situace - společenskopolitické situace 	
	<p>3 historie a společnost</p> <ul style="list-style-type: none"> - německá historie - česká historie - německá společnost a její vývoj - česká společnost a její vývoj 	

Anglický jazyk

Obsahové, časové a organizační vymezení vyučovacího předmětu

Vzdělávací oblast: Jazyk a jazyková komunikace

Vzdělávací obor: anglický jazyk (další cizí jazyk)

Časová dotace týdně: PRIMA: 3 hod, SEKUNDA: 4 hod, TERCIE: 4 hod, KVARTA: 4 hod

Charakteristika vyučovacího předmětu

Charakteristika, cíle, metody a formy vyučovacího předmětu

Evropský referenční rámec – A2, cíle vzdělávání třída 9, výkonnostní skupiny A+B

Vyučovací předmět anglický jazyk je vytvořen ze vzdělávacího oboru Cizí jazyk ze vzdělávací oblasti Jazyk a jazyková komunikace a naplňuje všechny očekávané výstupy tohoto oboru stanovené Rámcovým vzdělávacím programem pro základní vzdělávání.

Anglický jazyk je vyučován jako druhý cizí jazyk. Vstupní úroveň žáků je A1, ve výjimečných případech i A0, cílová B1 (označení vstupních a cílových úrovní vychází z konvence Společného evropského referenčního rámce pro jazyky).

Při výuce anglického jazyka jsou žáci ve třídě rozděleni do skupin podle svých jazykových znalostí. Skupiny jsou navzájem prostupné, aby byl umožněn přesun žáků v případě výrazného zlepšení nebo zhoršení. Maximální počet žáků ve skupině je 15. Prezenční výuka probíhá ve třídách nebo jazykových učebnách, za hezkého počasí může probíhat venku. V nutných případech může výuka probíhat distančně.

Výchovné a vzdělávací strategie

Kompetence k učení

- Učitelé umožňují žákovi pochopit důležitost schopnosti komunikovat anglicky pro další studium i praktický život
- Učitelé ve výuce prezentují různé způsoby přístupů ke studiu jazyka a různé metody zaznamenávání informací důležité k organizování vlastní činnosti a žáky vedou k tomu, aby je využívali.
- Žáci jsou vedeni k hledání souvislostí jak u jazykových struktur, tak u slovní zásoby. Tam, kde je to možné, využívají učitelé srovnání s jinými jazyky, které žáci znají, i s mateřštinou.
- Součástí hodin i domácí přípravy je práce s jazykovou terminologií, fonetickými znaky, slovníky, referenčními příručkami, multimediálním jazykovým softwarem a internetem.
- Žáci jsou motivováni k práci s anglickými časopisy a novinami, k četbě knih v angličtině a ke sledování filmů v původním znění.

Kompetence k řešení problémů

- Učitelé poskytují žákům prostor k samostatnému řešení jazykových problémů a jejich různým řešením. Využívají příležitosti demonstrovat komplexní charakter jazyka a vedou žáky k jeho respektování.
- Žáci jsou motivováni ke snaze opsat myšlenky, chybí-li slovní zásoba
- Žáci jsou vedeni k samostatnému vyhledávání nástrojů k odstraňování problémů při komunikaci v angličtině.
- Zprostředkováním nejrůznějších praktických jazykových situací jsou žáci vedeni k adekvátním reakcím v rozličných životních situacích, ve kterých se mohou ocitnout v cizím jazykovém prostředí (psaní dopisů na různá témata, rozhovory v různých kontextech, poslech neznámých mluvčích atd.)

Kompetence komunikativní

- Rozvoj komunikativní kompetence je obsažen v samé podstatě předmětu. Dovednosti spojené s čtením, poslechem, mluvením a psaním rozvíjejí učitelé u žáků standardními metodami výuky cizího jazyka.
- Při rozvíjení komunikace se klade důraz na správnou výslovnost, učitelé pomáhají žákovi zvyšovat úroveň samostatného ústního projevu
- V rámci konverzace učitelé kultivují u žáků schopnost vyjádření vlastního názoru a jeho obhájení, stejně tak jako umění naslouchat názorům druhých a tolerovat odlišnosti.
- Zvláštní pozornost je věnována argumentaci, a to jak v ústní, tak v písemné formě.
- Při práci s jazykovým materiálem vedou učitelé žáky k přesnosti, k identifikaci podstatných informací a rozvíjejí jejich interpretační schopnosti.
- **Žáci jsou vedeni k zvládnutí běžných pravidel mezilidské komunikace daného kulturního prostředí a rozvíjení pozitivního vztahu k jazyku v rámci interkulturní komunikace.**

Kompetence sociální a personální

- Specifický charakter učení jazyka rozvíjí u žáků schopnost soustavné práce s dlouhodobými cíli.
- Párovým a skupinovým řešením úkolů v hodinách žáci rozvíjejí své schopnosti spolupracovat.

- Simulováním anglicky mluveného prostředí a různých životních situací (seznamování, orientace v neznámém prostředí, nakupování atd.) vedeme žáka k samostatnosti.
- Žák je veden k přijímání a sdělování informací v anglickém jazyce, respektování názorů druhých, obhájení svého stanoviska, konstruktivnímu hodnocení práce druhých a oceňování dobrých výsledků.
- Vytvářením specifických komunikačních situací je žákovi umožněno získávat sebedůvěru a sebeuspokojení plynulým a správným vyjadřováním v anglickém jazyce.

Kompetence občanské

- Výukou anglického jazyka je zajišťována praktická výchova evropských občanů a zodpovědných osobností.
- Jsou rozvíjeny a integrovány základní vědomosti potřebné pro porozumění sociálním a kulturním odlišnostem mezi národy s přihlédnutím na specifika anglo-amerického světa s porovnáním se střeoevropskou realitou.
- Přiměřenými jazykovými prostředky jsou žákům otevírány horizonty poznání a perspektivy života v evropském i mezinárodním prostoru a žáci jsou seznamováni s možnostmi, které jim tento prostor poskytuje.
- Žáci jsou seznamováni s odlišnostmi státního zřízení anglicky mluvících zemí a jejich právního systému s důrazem na rozdíly mezi českým státním zřízením a anglo-americkým systémem
- V rámci výuky jsou podporovány vztahy k tradičním evropským hodnotám. Multikulturní výchova zprostředkovává poznání vlastního kulturního zařazení a porozumění odlišným kulturám, umožňuje současně poznávání specifických rysů jednotlivých jazyků a jejich rovnocennost. Jazyka je využíváno jako nástroje dorozumění a celoživotního vzdělávání.

Kompetence digitální

- vedeme žáky k vyhledávání a zpracování informací, samostatnému vyhledávání a snaze posoudit důvěryhodnost cizojazyčného informačního zdroje
- vedeme žáky k dalšímu digitálnímu zpracovávání, ukládání, zálohování a sdílení získaných informací a vytváření digitálního obsahu, případně bez opory o jiné zdroje (např. vlastní video nebo prezentace vlastních fotografií)
- vedeme žáky k uvědomování si existence autorského zákona a k osvojování si zvyku uvádět bibliografické zdroje při šíření informací jiných autorů
- vedeme žáky k práci s vybranými internetovými aplikacemi, které jsou určeny pro studium cizího jazyka, k jejich používání, např. využívání online slovníků
- vedeme žáky k využívání odpovídajících čtenářských strategií vhodných pro digitální čtení a k práci (čtení) v prostředí elektronické obrazovky (posouvání řádků, stránek) a k další práci s textem a informacemi
- vedeme žáky k práci s klávesnicí pro další cizí jazyky, k formulování písemného vyjádření různými formami

Očekávané výstupy

Poslech s porozuměním – žák:

- DCJ-9-1-01 rozumí jednoduchým pokynům a otázkám učitele, které jsou pronášeny pomalu a s pečlivou výslovností, a reaguje na ně*
- DCJ-9-1-02 rozumí slovům a jednoduchým větám, které jsou pronášeny pomalu a zřetelně a týkají se osvojovaných témat, zejména pokud má k dispozici vizuální oporu*
- DCJ-9-1-03 rozumí základním informacím v krátkých poslechových textech týkajících se každodenních témat*

Mluvení – žák:

- DCJ-9-2-01 se zapojí do jednoduchých rozhovorů*
- DCJ-9-2-02 sdělí jednoduchým způsobem základní informace týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a dalších osvojovaných témat*
- DCJ-9-2-03 odpovídá na jednoduché otázky týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a podobné otázky pokládá*

Čtení s porozuměním – žák:

- DCJ-9-3-01 rozumí jednoduchým informačním nápisům a orientačním pokynům*
- DCJ-9-3-02 rozumí slovům a jednoduchým větám, které se vztahují k běžným tématům*
- DCJ-9-3-03 rozumí krátkému jednoduchému textu, zejména pokud má k dispozici vizuální oporu, a vyhledá v něm požadovanou informaci*

Psaní – žák:

- DCJ-9-4-01 vyplní základní údaje o sobě ve formuláři*
- DCJ-9-4-02 napíše jednoduché texty týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a dalších osvojovaných témat*
- DCJ-9-4-03 stručně reaguje na jednoduché písemné sdělení*

Rozpis předmětu ANGLICKÝ JAZYK pro PRIMU (6. ročník ZŠ)

Časová dotace:	3 vyučovací hodiny týdně	
Školní výstupy	Učivo	PT a MV
<p>Žák: rozumí ústnímu projevu v jazyce během jazykového projevu dodržuje správnou výslovnost, intonaci a přízvuk, tempo, hlasitost, artikulaci</p>	<p>1 fonetika</p> <ul style="list-style-type: none"> - výslovnost 3.os. j.č. sloves - výslovnost koncovky – ed - intonace otázky - "němé" hlásky - slovní přízvuk - intonace ve zvoláních 	<p>ČJL</p>
<p>ovládá vybraná gramatická pravidla a používá je ve vlastním jazykovém projevu, a to v písemní i ústní formě</p>	<p>2 gramatika</p> <ul style="list-style-type: none"> - sloveso <i>to be</i> - přivlastňování - přítomný čas prostý - přítomný čas průběhový - příslovce (<i>adverbs of frequency</i>) - základní předložky místa a času (<i>in, on, at</i>) - nepravidelné množné číslo - modální slovesa <i>can, have to, must</i> - vazba <i>there is/there are</i> - minulý čas prostý - minulý čas průběhový - konektory <i>and, but, because, so</i> - konektory chronologického pořadí událostí <i>first, then, after, later</i> 	<p>ČJL</p>
<p>Reaguje na zadaná témata ústní a písemnou formou s použitím vhodné a adekvátní slovní zásoby v požadované šíři vyjadřuje vlastní názory, postoje, sny nebo plány, omluvu, v cizím jazyce se omluví, vyjádří prosbu, požádá o pozornost, vypíše jednoduchý dotazník se svými údaji popíše sebe, svoje bydliště, záliby, aktivity, rodinu...</p>	<p>3 lexikologie</p> <ul style="list-style-type: none"> - <i>škola</i> - <i>rodina</i> - <i>volný čas</i> - <i>místa ve městě</i> - <i>dům, nábytek</i> - <i>části těla</i> - <i>sporty</i> - <i>země a národnosti</i> - <i>turismus</i> - <i>doprava</i> - <i>zaměstnání</i> 	<p>OSV - psychohygienu (zvládnutí stresu) EV – Vztah člověka k prostředí OSV - seberegulace a sebeorganizace (plánování volného času, plánování fitness programu) VES – Evropa a svět nás zajímá VES – Objevujeme Evropu a svět MKV – Kulturní diference OSV – Komunikace</p>
<p>rozumí textům a zvukovým projevům komunikační situace díky ovládnutí dané fonetiky, lexiky, gramatiky, syntaxe a stylistiky. vyhledává informace a dle s nimi pracuje vytváří vlastní jazykové formy s použitím požadované úrovně jazykových rovin reaguje na komunikační situace (pozdrav, rozloučení, představení, žádost, objednání v restauraci...)</p>	<p>4 komunikační situace a stylistika</p> <ul style="list-style-type: none"> - popis obrázku - popis pokoje - osobní rozhovor (volnočasové aktivity) - telefonický rozhovor a získávání informací po telefonu - rozhovor s turistou (ptaní se na cestu a vysvětlení cesty) - popis dovolené - jednoduchým způsobem popíše nezapomenutelný zážitek 	<p>Z – ekologické domy TV – neobvyklé sporty, fitness program ČJ – literatura Využívání digitálních technologií a informatika</p>

Rozpis předmětu ANGLICKÝ JAZYK pro SEKUNDU (7. ročník ZŠ)

Časová dotace: 4 vyučovací hodiny týdně

Školní výstupy	Učivo	PT a MV
<p>Žák: správně vyslovuje přízvuk v tříslabičných slovech správně intonuje a využívá důraz správně vyslovuje <i>going to</i> používá silnou a slabou formu výslovnosti slovesa <i>have</i> správně vyslovuje určitý člen náležitě používá intonaci otázky správně vyslovuje koncovku – <i>ed</i> Chápe změnu slovního přízvuku a realizuje ji</p>	<p>1 fonetika</p> <ul style="list-style-type: none"> - přízvuk v tříslabičných slovech, - intonace a zdůraznění důležitých slov, - výslovnost <i>going to</i>, - silná a slabá forma výslovnosti slovesa <i>have</i>, - výslovnost členu určitého, - intonace v otázce, - výslovnost koncovky –<i>ed</i>, - změna slovního přízvuku 	<p>ČJL</p>
<p>rozděluje podstatná jména na počítatelná a nepočítatelná a používá jejich tvary vybrané gramatické jevy ovládá v písemné i ústní formy, používá je v adekvátních situacích a jazykových jevech</p>	<p>2 gramatika</p> <ul style="list-style-type: none"> - počítatelná a nepočítatelná podstatná jména - <i>a lot of / much / many</i> - <i>should</i> - vyjádření budoucnosti (<i>going to x will/won't</i>) - Přítomný průběhový čas pro vyjádření budoucnosti - stupňování přídavných jmen - členy - čas předpřítomný prostý a jeho vazba na výrazy <i>ever, never, just, already a yet</i> - trpný rod - první a druhý kondicionál 	<p>ČJL</p>
<p>ovládá slovní zásobu konkrétních témat slovní zásobu využívá ve svém vlastním jazykovém projevu (písemně i ústně) ve správných gramatických a významových konstrukcích v projevech vyjádří vlastní myšlenky, názory, dojmy rozumí textům z daných tematických oblastí vyplní dotazník o svém vzdělání, povolání, zájmech a dovednostech</p>	<p>3 lexikologie</p> <ul style="list-style-type: none"> - <i>jídlo a pití</i> - <i>příroda a zvířata</i> - <i>počasí</i> - <i>pocity</i> - <i>sociální problémy</i> - <i>obchody</i> - <i>oblečení</i> - <i>vynálezy</i> - <i>počítače</i> 	<p>OSV – komunikace (prostupuje celým předmětem) OSV – sebezpoznání a sebezpojetí (pocity) OSV – hodnoty, postoje a praktická etika (charita, sweatshops) MV – Kritické čtení a vnímání mediálních sdělení EV – vztah člověka k prostředí MV – Interpretace vztahu mediálních sdělení a reality</p>
<p>v komunikační situaci se vyjadřuje adekvátně, s použitím vhodných jazykových prostředků a s ohledem na všechny jazykové roviny (fonetiku, lexikologii, sémantiku, morfologii, syntax a stylistiku) požádá o zopakované informace, vysvětlení, poprosí, omluví se</p>	<p>4 komunikační situace a stylistika</p> <ul style="list-style-type: none"> - objednávka jídla v restauraci - návrhy a plány - popis obrázku - nakupování - tematická prezentace (vynálezy) 	<p>Bi – zdravá výživa ZSV – osobnost, sociální problémy, charita Bi – zvířata, příroda ICT – infografika Fy – vynálezy Využívání digitálních technologií a informatika – ověřování informací na internetu</p>

Rozpis předmětu ANGLICKÝ JAZYK pro TERCII (8. ročník ZŠ)

Časová dotace: 4 vyučovací hodiny týdně

Školní výstupy	Učivo	PT a MV
rozeznává výslovnost a odlišnosti vybraných jazykových jevů, reprodukuje ji a používá v ústních komunikačních situacích	1 fonetika <ul style="list-style-type: none"> - přízvuk ve složených slovech - větný přízvuk a oslabená výslovnost některých slov - větný přízvuk u vazby <i>be going to</i> - přehled tzv. němých hlásek - přízvuk ve složených adjektivech - výslovnost staženého tvaru 'd - intonace v přímých a nepřímých otázkách - slovní přízvuk - rozdíl ve výslovnosti podstatných jmen a sloves (export) 	ČJL
rozeznává gramatická pravidla a jevy v ústní i písemní podobě, aplikuje je ve vlastním projevu s dodržением fonetiky i grafického záznamu	2 gramatika <ul style="list-style-type: none"> - přítomný prostý vs. přítomný průběhový čas - členy - minulý prostý a minulý průběhový čas - <i>some, any, much, many, a lot (of), a few, a little</i> - vztažná zájmena - předpřítomný čas (<i>ever/never, for/since, just/yet/already</i>) - předpřítomný čas vs. minulý čas - stupňování, <i>less ... than, (not) as ... as, too, (not) enough</i> 	ČJL
orientuje se v textu, reprodukuje jeho obsah, vybírá informace, seřazuje části, reaguje na informace v konkrétních jazykových činnostech ústně i písemně	3 morfologie a lexikologie <ul style="list-style-type: none"> - etapy života - rodina - <i>suffixy</i> - zločin - země, národnosti, jazyky - záporné předpony - části těla - zdraví, nemoci - televizní programy - přídavná jména končící na <i>-ed a -ing</i> 	OSV – komunikace (prostupuje celým předmětem) OSV – mezilidské vztahy (role rodiny) OSV – Hodnoty, postoje, praktická etika MKV – Objevujeme Evropu a svět MV – fungování a vliv médií ve společnosti Z – země, národnosti, jazyky Bi – zdraví, první pomoc Využívání digitálních technologií a informatika
začne, udržuje a ukončí jednoduchý rozhovor na daná témata vypráví příběh, reprodukuje a tvoří obsah vyprávění s použitím původní i nové lexiky píše jednoduchý souvislý text na různá témata, využívá k tomu i digitální technologii v dopise písemně vyjádří emoce tvoří email, příspěvek do časopisu, odpovídá na inzerát	4 Komunikační situace a stylistika <ul style="list-style-type: none"> - osobní rozhovory - vyprávění - prezentace - popis obrázku - sdělení názoru - argumentace 	

Rozpis předmětu ANGLICKÝ JAZYK pro KVARTU (9. ročník ZŠ)

Časová dotace:	4 vyučovací hodiny týdně	
Školní výstupy	Učivo	PT a MV
<p>Žák rozumí hovořenému projevu, rozeznává v něm vybrané fonetické jevy, reprodukuje je a využívá ve vlastním ústním projevu</p>	<p>1 fonetika</p> <ul style="list-style-type: none"> - výslovnost –<i>gh</i> - slovní přízvuk u frázových sloves - slovní přízvuk u adjektiv vyjadřujících silné emoce - intonace v nabídkách a návrzích - přízvuk na příponách - používání slovního přízvuku při argumentaci - přízvuk na slabikách 	<p>ČJL</p>
<p>vysvětlí použití a význam vybraných gramatických jevů, sám je správně aplikuje v hovořeném a psaném vyjádření</p>	<p>2 gramatika</p> <ul style="list-style-type: none"> - <i>be going to, will</i> - <i>will, may, might</i> - Podmínkové věty (<i>zero, first, second conditional</i>) - modální slovesa vyjadřující povinnost, zákaz a radu - nepřímé otázky - předminulý čas - <i>used to</i> - slovesné vzory (slovesa pojící se s gerundiem nebo infinitivem) - nepřímá řeč - trpný rod - vazba <i>have something done</i> 	<p>ČJL</p>
<p>definuje možnosti tvoření slov a uvede příklady, ovládá slovní zásobu k daným tématům správně používá složená přídavná jména rozumí textům, které využívají konkrétní gramatické jevy čte texty s porozuměním</p>	<p>3 morfologie a lexikologie</p> <ul style="list-style-type: none"> - příroda a životní prostředí - rozdílná užití "<i>get</i>" - zaměstnání - osobní vlastnosti - složená přídavná jména - přátelství, pocity - tvoření slov (přípony) - typy literatury - počítače, internet 	<p>OSV – komunikace (prostupuje celým předmětem) EV – lidské aktivity a problémy životního prostředí, vztah člověka k prostředí OSV – sebezpoznání a sebezpojetí OSV – mezilidské vztahy (přátelství) MV – fungování a vliv médií ve společnosti</p>
<p>na komunikační situaci reaguje vhodně, spisovně a s dodržением pravidel všech jazykových rovin popíše a porovná obrázky diskutuje a uplatňuje pravidla verbální a neverbální komunikace, také etická pravidla diskuze a rozhovoru vypráví příběh v logické a časové návaznosti reprodukuje obsah textu s použitím původních slov a obrátů</p>	<p>4 komunikační situace a stylistika</p> <ul style="list-style-type: none"> - domlouvání setkání - zdvořilé žádosti - vyprávění zážitku - diskuse o zájmech - diskuse o knihách - popis a porovnávání obrázků 	<p>Z – ekologie OSZ – svět práce ČJ – literatura Využívání digitálních technologií a informatika-historie počítačů, jak se chránit na internetu</p>

Matematika a její aplikace

Matematika

Obsahové, časové a organizační vymezení vyučovacího předmětu	
Vzdělávací oblast:	Matematika a její aplikace
Vzdělávací obor:	matematika
Časová dotace týdně:	PRIMA: 4 hod, SEKUNDA: 4 hod, TERCIE: 3 hod, KVARTA: 4 hod

Charakteristika vyučovacího předmětu

Charakteristika, cíle, metody a formy vyučovacího předmětu

Na základě povolení MŠMT je možné **vyučovat část hodin v německém jazyce**. Ve výuce dáváme přednost využití metody CLIL

Výuka předmětu Matematika probíhá v kmenových učebnách. Metody vyučování předmětu jsou přizpůsobeny potřebám žáků. Učivo navazuje na první stupeň základního vzdělávání a dále ho rozvíjí v konkrétních obsazích a postupech. Důraz se klade na důkladné porozumění základním myšlenkovým postupům a pojmům z oblasti matematiky a jejich vzájemným vztahům. Žáci si v logické návaznosti osvojují pojmy, algoritmy, terminologii, symboliku a způsoby jejich využití.

Výchovné a vzdělávací strategie, kompetence

Tematické celky obsahu vzdělávání matematiky a její aplikace jsou: číslo a proměnná, závislosti, vztahy a práce s daty, geometrie v rovině a v prostoru, nadstandardní aplikační úlohy a problémy. Z charakteru učiva je zřejmé, že dochází k mezipředmětovým vztahům zejména s předměty informatika, fyzika a chemie, v menší míře i s dalšími předměty.

K dodržení cílů a získání kompetencí žáků se přistupuje ze strany učitele k těmto strategiím:

Kompetence k učení – učitel:

- uspořádá učivo v čase, respektuje návaznosti a vztahy uvnitř učiva, dbá na rovnoměrné zatížení žáků v průběhu školního roku
- motivuje žáky vhodnými otázkami a problémovými úlohami
- vytváří ve třídě atmosféru podporující soustředěnou práci
- systematicky oceňuje dobrou práci žáků – přesnost, vytrvalost, duševní činorodost, koncepční schopnost; netoleruje ledabylost a malou snahu
- vede postupně žáky k samostatné práci s matematickými informacemi
- poskytuje podporu nadaným žákům v účasti v matematických soutěžích (olympiáda, Pikomat, Pythagoriáda, Mates, apod.)
- metoda aktualizace učiva,

Kompetence k řešení problému – učitel:

- vedle standardních metod vytváří příležitosti k investigativní a aplikační činnosti žáků
- poskytuje žákům pomoc a zpětnou vazbu při hledání formulace problému a jeho řešení
- vytváří příležitost k prezentaci řešení problému
- posiluje odvahu žáků k řešení problémů

Kompetence komunikativní – učitel:

- vyjadřuje se v hodinách kultivovaně, věcně a srozumitelně a totéž vyžaduje od žáků
- postupně vede žáky k užívání symbolického jazyka matematiky a k přesné argumentaci
- rozvíjí grafické dovednosti žáků

Kompetence sociální a personální – učitel:

- organizuje činnost žáků ve dvojicích, skupinách, vede žáky k vlastní organizaci práce, skupiny, k zodpovědnosti za činnost skupiny
- oceňuje projevy úcty k práci druhých

Kompetence občanské – učitel:

- podporuje zodpovědný vztah k plnění povinností, ke studiu
- vede žáky k toleranci, ale také ke kritickému hodnocení názorů jiných

Kompetence pracovní – učitel:

- vede žáky k ověřování výsledků práce, ke schopnosti samostatně posoudit vhodnost, přiměřenost a dopady zvolených pracovních postupů
- požaduje dodržování dohodnuté kvality, termínů

Kompetence digitální

- vytváříme situace, kdy jim využití digitálních technologií napomůže k efektivnímu řešení matematického problému
- vedeme žáky k využívání digitálních technologií pro správu a vyhodnocení dat, prezentaci a interpretaci výsledků

Očekávané výstupy

Číslo a proměnná – žák:

- M-9-1-01 provádí početní operace v oboru celých a racionálních čísel; užívá ve výpočtech druhou mocninu a odmocninu*
- M-9-1-02 zaokrouhluje a provádí odhady s danou přesností, účelně využívá kalkulátor*
- M-9-1-03 modeluje a řeší situace s využitím dělitelnosti v oboru přirozených čísel*
- M-9-1-04 užívá různé způsoby kvantitativního vyjádření vztahu celek–část (přirozeným číslem, poměrem, zlomkem, desetinným číslem, procentem)*
- M-9-1-05 řeší modelováním a výpočtem situace vyjádřené poměrem; pracuje s měřítky map a plánů*
- M-9-1-06 řeší aplikační úlohy na procenta (i pro případ, že procentová část je větší než celek)*
- M-9-1-07 matematizuje jednoduché reálné situace s využitím proměnných; určí hodnotu výrazu, sčítá a násobí mnohočleny, provádí rozklad mnohočlenu na součin pomocí vzorců a vytýkáním*
- M-9-1-08 formuluje a řeší reálnou situaci pomocí rovnic a jejich soustav*
- M-9-1-09 analyzuje a řeší jednoduché problémy, modeluje konkrétní situace, v nichž využívá matematický aparát v oboru celých a racionálních čísel*

Závislosti, vztah a práce s daty – žák:

- M-9-2-01 vyhledává, vyhodnocuje a zpracovává data*
- M-9-2-02 porovnává soubory dat*
- M-9-2-03 určuje vztah přímé anebo nepřímé úměrnosti*
- M-9-2-04 vyjádří funkční vztah tabulkou, rovnicí, grafem*
- M-9-2-05 matematizuje jednoduché reálné situace s využitím funkčních vztahů*

Geometrie v rovině a v prostoru – žák:

- M-9-3-01 zdůvodňuje a využívá polohové a metrické vlastnosti základních rovinných útvarů při řešení úloh a jednoduchých praktických problémů; využívá potřebnou matematickou symboliku*
- M-9-3-02 charakterizuje a třídí základní rovinné útvary*
- M-9-3-03 určuje velikost úhlu měřením a výpočtem*
- M-9-3-04 odhaduje a vypočítá obsah a obvod základních rovinných útvarů*
- M-9-3-05 využívá pojem množina všech bodů dané vlastnosti k charakteristice útvaru a k řešení polohových a nepolohových konstrukčních úloh*
- M-9-3-06 načrtne a sestrojí rovinné útvary*
- M-9-3-07 užívá k argumentaci a při výpočtech věty o shodnosti a podobnosti trojúhelníků*
- M-9-3-08 načrtne a sestrojí obraz rovinného útvaru ve středové a osové souměrnosti, určí osově a středově souměrný útvar*
- M-9-3-09 určuje a charakterizuje základní prostorové útvary (tělesa), analyzuje jejich vlastnosti*
- M-9-3-10 odhaduje a vypočítá objem a povrch těles*
- M-9-3-11 načrtne a sestrojí síť základních těles*
- M-9-3-12 načrtne a sestrojí obraz jednoduchých těles v rovině*
- M-9-3-13 analyzuje a řeší aplikační geometrické úlohy s využitím osvojeného matematického aparátu*

Nestandardní aplikační úlohy a problémy – žák:

- M-9-4-01 užívá logickou úvahu a kombinační úsudek při řešení úloh a problémů a nalézá různá řešení předkládaných nebo zkoumaných situací*
- M-9-4-02 řeší úlohy na prostorovou představivost, aplikuje a kombinuje poznatky a dovednosti z různých tematických a vzdělávacích oblastí*

PRIMA – žák:

- operuje s obecně užívanými matematickými termíny, znaky a symboly
- uvádí do souvislostí jednodušší poznatky z matematiky
- samostatně zvolí vhodný způsob řešení jednodušších matematických úloh
- prakticky ověří správnost řešení
- rozumí jednodušším matematickým zápisům a je schopný je slovně přeformulovat
- bezpečně a správně používá rýsovací pomůcky a dodržuje pravidla při manipulaci s nimi
- vytváří pozitivní vztah k předmětu a kriticky zhodnotí výsledky svého učení
- provede zkoušku správnosti a ověří, zda výsledek odpovídá zadání

SEKUNDA – žák:

- rozpozná a pochopí problém
- promyslí a naplánuje způsob řešení logických a matematických problémů a využívá k tomu vlastního úsudku
- vybírá vhodné způsoby a metody pro výpočty matematických úloh
- propojuje poznatky z různých předmětů a využívá je při řešení jednodušších matematických úloh
- kriticky zhodnotí, zda řešení úlohy odpovídá zadání a zda má nebo nemá smysl
- prakticky ověří správnost řešení
- používá kalkulačtor při řešení úloh s procenty
- prezentuje řešení úloh

TERCIE – žák:

- vyhledává a třídí informace vhodné pro řešení matematických úloh
- rozumí matematickým zápisům a znakům, je schopen je používat
- za použití rýsovacích pomůcek řeší konstrukční úlohy
- za použití správných matematických symbolů popíše postup konstrukce
- zadání slovní úlohy zapíše rovnicí, kterou vyřeší
- posoudí, zda řešení úlohy může odpovídat zadání, nebo se jedná o nesmysl
- při řešení složitějších matematických úloh používá poznatky z jiných oborů

KVARTA – žák:

- volí vhodné způsoby a metody řešení složitějších matematických úloh
- propojuje do širších celků získané poznatky a řeší složitější úlohy
- logicky zdůvodní postup řešení a odhadem posoudí správnost výsledku – kriticky myslí
- rozumí různým typům matematických záznamů
- interpretuje údaje vyčtené z grafických záznamů
- prezentuje postupy a výsledky své práce
- při řešení složitějších úloh spolupracuje ve skupině a respektuje pravidla skupinové práce

Rozpis předmětu MATEMATIKA pro PRIMU (6. ročník ZŠ)

Časová dotace:	4 vyučovací hodiny týdně	
Školní výstupy	Učivo	PT a MV
<p>Žák: zapiše přirozené číslo zapiše rozvoj přirozeného čísla zobrazí přirozené číslo na číselné ose sčítá, odčítá, násobí, dělí, porovnává a zaokrouhluje přirozená čísla znázorní zlomek jako část celku užívá desetinných čísel na konkrétních modelech (peníze, hmotnost, délka) zapiše arabské číslo pomocí římských číslic a naopak upraví jednoduchou rovnici a provede zkoušku řeší jednoduché slovní úlohy vedoucí k výpočtům s přirozenými čísly a jednoduchými rovnicemi rozpozná množinu určí průnik, sjednocení a doplněk jednotlivých množin rozezná geometrické útvary (trojúhelník, obdélník, čtverec, kruh, ...) sestrojí bod, úsečku dané délky, přímku, polopřímku, kolmici, rovnoběžku, kružnici, čtverec, obdélník, trojúhelník určí obvod geometrických útvarů vypočítá obsah čtverce a obdélníku určí obsah obrazce pomocí čtvercové sítě</p>	<p>1 úvodní opakování - přirozená čísla a jejich zápis v desítkové soustavě, zobrazení na číselné ose, číslo nula - porovnávání a zaokrouhlování čísel - římská čísla - číselné výrazy, rovnice - jednoduché slovní úlohy - množiny - rozeznávání geometrických obrazců, měření délek - sestrojování bodů, úseček, přímk, polopřímek, rovnoběžek, kolmic, kružnic, úhel - jednoduchá tělesa a jejich rozeznávání</p>	<p>OSV - kooperace, komunikace, seberegulace, sebeorganizace Fy - hmotnost D – římské číslice</p>
<p>narýsuje úhel dané velikosti určené ve stupních změří velikost úhlu pomocí úhломěru užívá jednotky stupeň a minuta odhadne velikost úhlu graficky sčítá a odčítá úhly sčítá a odčítá velikosti úhlů ve stupních a minutách násobí a dělí velikost úhlu dvěma vyznačí vrcholové a vedlejší úhly, určí jejich velikost</p>	<p>2 úhel a jeho velikost - úhel, osa úhlu, velikost úhlu, stupeň, minuta, úhломěr - přímý, ostrý, pravý, tupý úhel - vedlejší a vrcholové úhly - sčítání a odčítání úhlů</p>	<p>OSV - kooperace, kompetice rozvoj schopností poznávání seberegulace, sebeorganizace VDTal</p>
<p>rozezná prvočíslo a číslo složené provádí rozklad přirozených čísel na prvočinitele určí čísla sudá a lichá určí největší společný dělitel přirozených čísel určí nejmenší společný násobek přirozených čísel řeší jednoduché slovní úlohy vedoucí k určení nejmenšího společného násobku nebo největšího společného dělitele přirozených čísel</p>	<p>3 dělitelnost přirozených čísel - násobek a dělitel, znaky dělitelnosti 2, 3, 4, 5, 6, 8, 9, 10, 12 a 15 - prvočísla, čísla složená, rozklad na prvočinitele, - největší společný dělitel, nejmenší společný násobek, čísla soudělná a nesoudělná</p>	
<p>určí, zda jsou dva rovinné obrazce shodné sestrojí obraz rovinného obrazce v osově a středové souměrnosti určí osu souměrnosti osově souměrného obrazce určí střed souměrnosti středově souměrného rovinného obrazce určí osovou a středovou souměrnost v praxi</p>	<p>4 osová a středová souměrnost - shodnost geometrických útvarů - osová souměrnost, osa souměrnosti, osově souměrné obrazce - středová souměrnost, středově souměrné obrazce, samodružné body</p>	<p>OSV - kooperace, kompetice seberegulace, sebeorganizace Fy - optika Bio – souměrnosti organismů VDTal</p>
<p>zaokrouhlí desetinné číslo na daný řád násobí a dělí desetinná čísla 10, 100, 1000 převádí jednotky délky a hmotnosti písemně sčítá, odčítá, násobí a dělí desetinná čísla užívá kalkulaátor, řeší slovní úlohy vedoucí k výpočtům s desetinnými čísly, provádí odhad a kontrolu výsledků řešení úloh, zapiše záporné a kladné číslo a zobrazí je na číselné ose určí opačné číslo k danému číslu, zobrazí dané racionální číslo na číselné ose, porovná dvě racionální čísla určí absolutní hodnotu racionálního čísla pomocí číselné osy sečte, odečte, vynásobí a vydělí celá čísla sečte, odečte, vynásobí a vydělí racionální čísla užívá početní výkony s celými a racionálními čísly v praxi řeší slovní úlohy na užití celých a racionálních čísel</p>	<p>5 kladná a záporná čísla - sčítání, odčítání, násobení a dělení, zaokrouhlování a porovnávání desetinných čísel - vlastnosti početních výkonů s desetinnými čísly - čísla kladná a záporná, čísla vzájemně opačná, uspořádání celých čísel - sčítání, odčítání, násobení a dělení celých čísel - záporná desetinná čísla</p>	<p>OSV - kreativita seberegulace, sebeorganizace MKV – multikulturalita Fy- hmotnost</p>

Rozpis předmětu MATEMATIKA pro SEKUNDU (7. ročník ZŠ)

Časová dotace:	4 vyučovací hodiny týdně	
Školní výstupy	Učivo	PT a MV
<p>Žák: zapiše záporné a kladné číslo a zobrazí je na číselné ose určí opačné číslo k danému číslu zobrazí dané racionální číslo na číselné ose porovná dvě racionální čísla určí absolutní hodnotu racionálního čísla pomocí číselné osy sečte, odečte, vynásobí a vydělí celá čísla sečte, odečte, vynásobí a vydělí racionální čísla užívá početní výkony s celými a racionálními čísly v praxi řeší slovní úlohy na užití celých a racionálních čísel uvede daný zlomek na základní tvar porovná dva zlomky zobrazí daný zlomek na číselné ose určí společného jmenovatele dvou až tří zlomků sčítá, odčítá, násobí a dělí zlomky upraví smíšené číslo na zlomek určí převrácené číslo k danému zlomku převede zlomek na desetinné číslo a naopak užívá zlomky při řešení praktických situací řeší slovní úlohy vedoucí k základním operacím se zlomky určí kolik procent je daná část z celku určí, jak velkou část celku tvoří daný počet procent určí celek z dané části, z daného počtu procent řeší slovní úlohy na výpočet počtu procent, procentové části, celku řeší jednoduché příklady na výpočet úroku</p>	<p>1 racionální čísla, procenta - čísla kladná a záporná, čísla vzájemně opačná, uspořádání celých čísel - sčítání, odčítání, násobení a dělení celých čísel - záporná desetinná čísla zlomek, základní tvar zlomku, rozšiřování a krácení zlomků, porovnávání zlomků - početní operace se zlomky, společný jmenovatel, převrácené číslo, smíšená čísla - procento, základ, procentová část, počet procent, úrok</p>	<p>OSV - kooperace, kompetice VDO - občan, občanská společnost a stát Fy – výpočty Ch – výpočty VDO - formy participace občanů v politickém životě OSV - kooperace, kompetice Fy – výpočty ze vzorců Ch – výpočty ze vzorců MV - interpretace vztahu mediálních sdělení a reality EVVO - lidské aktivity a problémy životního prostředí OSV - kooperace, kompetice Ch – výpočty Fy – výpočty VDTal</p>
<p>rozlíší a popíše trojúhelníky sestrojí výšky a těžnice v trojúhelníku sestrojí trojúhelník zadaný podle vět sss, sus, usu, Ssu sestrojí kružnici opsanou a vepsanou trojúhelníku určí velikost vnitřních úhlů v trojúhelníku rozlíší jednotlivé druhy rovnoběžníků, a zná jejich vlastnosti rozlíší jednotlivé druhy lichoběžníků, a zná jejich vlastnosti sestrojí rovnoběžník a lichoběžník v jednoduchých případech vypočítá obvod a obsah rovnoběžníku a lichoběžníku řeší slovní z praxe vedoucí k výpočtu obvodu a obsahu rovnoběžníku, lichoběžníku a trojúhelníku</p>	<p>2 trojúhelníky a čtyřúhelníky - vnější a vnitřní úhly trojúhelníku - rovnoramenný a rovnostranný trojúhelník - výška trojúhelníku, těžnice a těžiště trojúhelníku, střední příčky - kružnice vepsaná a opsaná trojúhelníku - trojúhelníková nerovnost - rovnoběžník a jeho vlastnosti, výšky a úhlopříčky rovnoběžníku - obdélník, kosodélník, čtverec, kosočtverec - lichoběžník a jeho vlastnosti - obvod a obsah čtverce, obdélníku, rovnoběžníku, trojúhelníku a lichoběžníku</p>	<p>OSV - kooperace, kompetice seberegulace, sebeorganizace Fy - jednotky obsahu OSV - kooperace, kompetice VDO - občan, občanská společnost a stát Fy – výpočty Ch – výpočty VDTal</p>
<p>určí druhou mocninu a odmocninu pomocí tabulek a kapesního kalkulátoru ovládá Pythagorovu větu, užívá Pythagorovu větu v praxi řeší slovní úlohy vedoucí k užití Pythagorovy věty určuje mocniny s přirozeným mocnitelem, provádí základní početní operace s mocninami zapiše dané číslo v desítkové soustavě pomocí mocnin určí hodnotu daného číselného výrazu, zapiše slovní text pomocí výrazů s proměnnými sčítá a odčítá celistvé výrazy, násobí výraz jednočlenem upravuje výrazy vytýkáním před závorku, násobí mnohočleny</p>	<p>3 výrazy I - druhá mocnina a odmocnina - Pythagorova věta - mocniny s přirozeným mocnitelem a operace s nimi - zápis čísel v desítkové soustavě pomocí mocnin deseti - číselný výraz a jeho hodnota proměnná, výraz s proměnnou mnohočlen, početní operace s mnohočleny</p>	<p>OSV - kooperace, kompetice rozvoj schopností poznávání seberegulace, sebeorganizace Fy – převody jednotek a jejich zápis + výpočty Ch – převody jednotek a jejich zápis + výpočty VDTal</p>
<p>sestrojí obraz kvádra, krychle ve volném rovnoběžném promítání, vypočítá objem a povrch kvádra a krychle sestrojí síť hranolu s rovnoběžníkovou, trojúhelníkovou nebo lichoběžníkovou základnou, vypočítá povrch a objem hranolu s rovnoběžníkovou, trojúhelníkovou nebo lichoběžníkovou základnou zná a umí převádět jednotky objemu sestrojí síť kvádra a krychle, řeší úlohy z praxe na výpočet objemů a povrchů kvádra a krychle a hranolu</p>	<p>4 hranoly - objem a povrch krychle a kvádra - síť krychle a kvádra - stěnová a tělesová úhlopříčka - hranol, jeho povrch a objem</p>	<p>OSV - kooperace, kompetice Fy – výpočet objemů pro zjištění hmotnosti, hustoty ... Ch – výpočet objemů pro zjištění hmotnosti, hustoty ...</p>

Rozpis předmětu MATEMATIKA pro TERCII (8. ročník ZŠ)

Časová dotace: 3 vyučovací hodiny týdně

Školní výstupy	Učivo	PT a MV
<p>Žák: provádí operace s mnohočleny - dělení, rozklad na součiny užívá vzorce $(a \pm b)^2$, $a^2 - b^2$ ke zjednodušení výrazů určuje podmínky, za kterých má lomený výraz smysl krátí, rozšiřuje, sčítá, odčítá, násobí a dělí lomené výrazy převádí složený lomený výraz na násobení dvou lomených výrazů</p>	<p>1 výrazy II - operace s mnohočleny - lomený výraz, definiční obor výrazu, složený lomený výraz, početní operace s lomenými výrazy</p>	<p>OSV - kooperace, kompetice rozvoj schopností poznávání seberegulace, sebeorganizace Fy + Ch – úpravy vzorců VDTal</p>
<p>řeší lineární rovnice pomocí ekvivalentních úprav provádí zkoušku správnosti řešení vypočítá hodnotu neznámé ze vzorce řeší slovní úlohy vedoucí k řešení lineárních rovnic užívá řešení lineárních rovnic v praxi řeší jednoduché lineární rovnice s neznámou ve jmenovateli řeší slovní úlohy vedoucí k jednoduchým lineárním rovnicím s neznámou ve jmenovateli řeší lineární nerovnice</p>	<p>2 rovnice a nerovnice - rovnost, vlastnosti rovnosti - lineární rovnice s jednou neznámou, ekvivalentní úpravy, zkouška lineární rovnice s neznámou ve jmenovateli - slovní úlohy řešené pomocí rovnic - vyjádření neznámé ze vzorce - slovní úlohy „na pohyb“ - intervaly, nerovnice</p>	<p>OSV - kooperace, kompetice rozvoj schopností poznávání seberegulace, sebeorganizace F + CH – výpočty</p>
<p>sestrojí tečnu ke kružnici v daném bodě (i mimo kružnici) užívá Thaletovu větu v praxi určí vzájemnou polohu přímky a kružnice určí vzájemnou polohu dvou kružnic vypočítá obsah a obvod kruhu, délku kružnice sestrojí síť válce vypočítá objem a povrch válce užívá pojmy kruh, kružnice, válec v praktických situacích řeší slovní úlohy vedoucí k výpočtům obsahů a obvodu kruhu, délky kružnice, objemu a povrchu válce</p>	<p>3 kruhy a válce - kruh, kružnice, vzájemná poloha kružnic a přímk, tečna, sečna, vnější přímk, tětíva - vzájemná poloha dvou kružnic - obsah kruhu, délka kružnice - Ludolfovo číslo - válec, síť válce, podstavy a plášť válce - objem a povrch válce</p>	<p>OSV - kooperace, kompetice F – objemy a povrchy těles pro výpočet hmotnosti, hustoty ... Z – rovníky, poledníky VDTal</p>
<p>porovná dvě veličiny poměrem zvětší (zmenší) danou hodnotu v daném poměru rozdělí celek na části v daném poměru daný poměr zjednoduší krácením Řeší slovní úlohy z praxe s využitím poměru využívá dané měřítko při zhotovení jednoduchých plánů a čtení map zapiše tabulku přímé a nepřímé úměrnosti určí, zda daná závislost je nebo není přímá (nepřímá) úměrnost, své tvrzení zdůvodní zakreslí bod s danými souřadnicemi v pravouhlé soustavě souřadnic přečte souřadnice bodu narýsuje graf přímé (nepřímé) úměrnosti řeší slovní úlohy s využitím vztahů přímé a nepřímé úměrnosti řeší slovní úlohy pomocí trojčlenky</p>	<p>4 úměrnosti - poměr, postupný poměr - měřítko mapy a plánu - přímá úměrnost a její graf - nepřímá úměrnost a její graf - trojčlenka - diagramy</p>	<p>OSV - kooperace, kompetice CH – výpočty Z – měřítko mapy F – grafy</p>
<p>používá základní pravidla přesného rýsování sestrojí osu úsečky, osu úhlu sestrojí rovnoběžky s danou přímkou v dané vzdálenosti sestrojí soustředné kružnice sestrojí tečnu ke kružnici sestrojí trojúhelník podle vět sss, sus, usu, Ssu sestrojí trojúhelníky a čtyřúhelníky zadané různými prvky</p>	<p>5 geometrické konstrukce - množina bodů dané vlastnosti - základní konstrukční úlohy - konstrukce trojúhelníku a čtyřúhelníku</p>	<p>OSV - kooperace, kompetice rozvoj schopností poznávání seberegulace, sebeorganizace VDTal</p>

Rozpis předmětu MATEMATIKA pro KAVARTU (9. ročník ZŠ)

Časová dotace:	4 vyučovací hodiny týdně	
Školní výstupy	Učivo	PT a MV
<p>Žák: řeší soustavu dvou lineárních rovnic se dvěma neznámými dosazovací nebo sčítací metodou provádí zkoušku řešení řeší slovní úlohy pomocí soustavy dvou lineárních rovnic se dvěma neznámými</p>	<p>1 rovnice a jejich soustavy - soustavy dvou lineárních rovnic se dvěma neznámými - metoda sčítací a dosazovací - řešení slovních úloh vedoucích k řešení soustav rovnic - slovní úlohy „na společnou práci“ a „na směsi“</p>	<p>OSV - kooperace, kompetice F + CH – výpočty Využívání digitálních technologií a informatika</p>
<p>rozezná funkční vztah od jiných vztahů určí definiční obor a obor hodnot funkce sestrojí graf lineární funkce, kvadratické funkce $y = ax^2$ a nepřímé úměrnosti $y = \frac{k}{x}$ řeší graficky soustavu dvou lineárních rovnic užívá probrané funkce při řešení úloh z praxe</p>	<p>2 funkce - funkce, definiční obor a obor hodnot funkce, graf funkce - funkce rostoucí, klesající, konstantní - lineární funkce, její vlastnosti a graf, přímá úměrnost, nepřímá úměrnost - kvadratická funkce a její graf, kvadratická rovnice</p>	<p>OSV - kooperace, kompetice MV - interpretace vztahu mediálních sdělení a reality Fy – grafy Ze - grafy</p>
<p>určuje podobné útvary v rovině určuje a používá poměr podobnosti rozdělí úsečku v daném poměru užívá poměr podobnosti při práci s plány a mapami sestrojuje grafy funkcí sinus, kosinus a tangens pro hodnoty $\langle 0^\circ; 90^\circ \rangle$ užívá goniometrické funkce při řešení úloh z praxe užívá goniometrických funkcí při výpočtech objemů a povrchů těles určuje hodnoty těchto funkcí pomocí tabulek a kalkulátoru</p>	<p>3 podobnost a funkce úhlu - podobnost, poměr podobnosti, podobnost trojúhelníku - dělení úseček v daném poměru - goniometrické funkce jako poměry stran v pravouhlém trojúhelníku - funkce sinus, kosinus, tangens a jejich užití</p>	<p>OSV - kooperace, kompetice F – výpočty Z – měřítko mapy</p>
<p>sestrojí síť jehlanu vypočítá objem a povrch jehlanu a kužele užívá goniometrických funkcí při výpočtech objemů a povrchů jehlanu a kužele vypočítá objem a povrch koule</p>	<p>4 jehly a kužely - jehlan, kužel a jejich sítě, povrchy a objemy - koule, poloměr koule, objem a povrch koule</p>	<p>OSV - kooperace, kompetice F – objemy a povrchy těles pro výpočet hmotnosti, hustoty ... CH – objemy a povrchy těles pro výpočet hmotnosti, hustoty Využívání digitálních technologií a informatika</p>

Informatika

Informatika

Obsahové, časové a organizační vymezení vyučovacího předmětu	
Vzdělávací oblast:	Informatika
Vzdělávací obor:	informatika
Časová dotace týdně:	PRIMA: 1 hod, SEKUNDA: 1 hod, TERCIE: 1 hod, KVARTA: 1 hod

Charakteristika vyučovacího předmětu

Charakteristika, cíle, metody a formy vyučovacího předmětu

Vzdělávací oblast Informatika dává prostor všem žákům porozumět tomu, jak funguje počítač a informační systémy. Zabývá se automatizací, programováním, optimalizací činností, reprezentací dat v počítači, kódováním a modely popisujícími reálnou situaci nebo problém. Dává prostor pro praktické aktivní činnosti a tvořivé učení se objevováním, spoluprací, řešením problémů, projektovou činností. Pomáhá porozumět světu kolem nich, jehož nedílnou součástí digitální technologie jsou.

Hlavní důraz je kladen na **rozvíjení žákova informatického myšlení s jeho složkami abstrakce, algoritmizace a dalšími**. Praktickou činnost s tvorbou jednotlivých typů dat a s aplikacemi vnímáme jako prostředek k získání zkušeností k tomu, aby žák mohl poznávat, jak počítač funguje, jak reprezentuje data různého typu, jak pracují informační systémy a jaké problémy informatika řeší.

Zvládnutí výpočetní techniky, zejména rychlého vyhledávání a zpracování potřebných informací pomocí internetu a jiných digitálních médií, **umožňuje realizovat metodu „učení kdekoliv a kdykoliv“**, vede k žádoucímu odlehčení paměti při současné možnosti využít mnohonásobně většího počtu dat a informací než dosud, **urychluje aktualizaci poznatků** a vhodně **doplňuje standardní učební texty a pomůcky**.

Výchovné a vzdělávací strategie, kompetence

Důraz bude kladen na spojení dovedností a znalostí práce s počítačem s ostatními předměty, zdůrazní se orientace na řešení úloh a problémů z praxe. Důležitým pedagogickým cílem je orientace žáků k řešení úkolů ve spolupráci s týmem. K tomuto cíli může poskytnout motiv spolupráce na projektech (celoškolských, republikových i mezinárodních). K tomu, aby bylo vyučování směřováno na rozvíjení kompetencí u žáků, musí učitel přizpůsobit strategie:

Kompetence k učení – učitel:

- vede žáky, aby samostatně vyhledávali, třídili, zpracovávali, uchovávali a přenášeli informace z různých zdrojů za pomoci informačních a komunikačních technologií
- umožňuje žákům ověřovat jejich teoretické znalosti na praktických příkladech

Kompetence k řešení problémů – učitel:

- nabízí žákům dostatek úkolů z reálného života, jejichž řešení tvoří pomocí informačních a komunikačních technologií
- podporuje u žáků hledání vlastních řešení problémů
- umožňuje žákům prezentovat výsledky jejich činnosti a obhájit realizovaná řešení

Kompetence komunikativní – učitel:

- umožňuje žákům pro komunikaci a spolupráci využívat moderní informační a komunikační technologie
- dbá na dodržování pravidel správné a bezpečné komunikace

Kompetence sociální a personální – učitel:

- vyžaduje dodržování pravidel bezpečného chování žáků při práci v laboratořích výpočetní techniky
- podílí se na utváření příjemné atmosféry ve skupině a přispívá k upevňování dobrých mezilidských vztahů
- přispívá k diskusi ve skupině a podporuje spolupráci žáků ve skupině při řešení společného úkolu

Kompetence občanské – učitel:

- vede žáky k dodržování pravidel slušného chování, informační etiky, autorského zákona a dalších

- zákonů a společenských norem
- seznamuje žáky s pravidly ekologické likvidace nepotřebné informační a komunikační techniky
- dbá na šetření materiálního vybavení školy

Kompetence pracovní – učitel:

- vede žáky ke správnému a bezpečnému používání informační a komunikační techniky
- podporuje praktické činnosti žáků s informační a komunikační technikou při výuce i domácí přípravě

Očekávané výstupy

Data, informace a modelování – žák:

- I-9-1-01 získá z dat informace, interpretuje data, odhaluje chyby v cizích interpretacích dat (PRIMA)
- I-9-1-02 navrhuje a porovnává různé způsoby kódování dat s cílem jejich uložení a přenosu (PRIMA)
- I-9-1-03 vymezí problém a určí, jaké informace bude potřebovat k jeho řešení; situaci modeluje pomocí grafů, případně obdobných schémat; porovná svůj navržený model s jinými modely k řešení stejného problému a vybere vhodnější, svou volbu zdůvodní (SEKUNDA, TERCIE)
- I-9-1-04 zhodnotí, zda jsou v modelu všechna data potřebná k řešení problému; vyhledá chybu v modelu a opraví ji (SEKUNDA)

Algoritmizace a programování – žák:

- I-9-2-01 po přečtení jednotlivých kroků algoritmu nebo programu vysvětlí celý postup; určí problém, který je daným algoritmem řešen (SEKUNDA, TERCIE)
- I-9-2-02 rozdělí problém na jednotlivé řešitelné části a navrhne a popíše kroky k jejich řešení (KVARTA)
- I-9-2-03 vybere z více možností vhodný algoritmus pro řešený problém a svůj výběr zdůvodní; upraví daný algoritmus pro jiné problémy, navrhne různé algoritmy pro řešení problému (SEKUNDA, TERCIE, KVARTA)
- I-9-2-05 v blokově orientovaném programovacím jazyce vytvoří přehledný program s ohledem na jeho možné důsledky a svou odpovědnost za ně; program vyzkouší a opraví v něm případné chyby; používá opakování, větvení programu, proměnné (SEKUNDA, TERCIE, KVARTA)
- I-9-2-06 ověří správnost postupu, najde a opraví v něm případnou chybu (SEKUNDA, TERCIE, KVARTA)

Informační systém – žák:

- I-9-3-01 vysvětlí účel informačních systémů, které používá, identifikuje jejich jednotlivé prvky a vztahy mezi nimi; zvažuje možná rizika při navrhování i užívání informačních systémů (PRIMA)
- I-9-3-02 nastavuje zobrazení, řazení a filtrování dat v tabulce, aby mohl odpovědět na položenou otázku; využívá funkce pro automatizaci zpracování dat (TERCIE)
- I-9-3-03 vymezí problém a určí, jak při jeho řešení využije evidenci dat; na základě doporučeného i vlastního návrhu sestaví tabulku pro evidenci dat a nastaví pravidla a postupy pro práci se záznamy v evidenci dat (TERCIE)
- I-9-3-04 sám evidenci vyzkouší a následně zhodnotí její funkčnost, případně navrhne její úpravu (PRIMA)

Digitální technologie – žák:

- I-9-4-01 popíše, jak funguje počítač po stránce hardwaru i operačního systému; diskutuje o fungování digitálních technologií určujících trendy ve světě (KVARTA)
- I-9-4-02 ukládá a spravuje svá data ve vhodném formátu s ohledem na jejich další zpracování či přenos (PRIMA, KVARTA)
- I-9-4-03 vybírá nejvhodnější způsob připojení digitálních zařízení do počítačové sítě; uvede příklady sítí a popíše jejich charakteristické znaky (PRIMA, KVARTA)
- I-9-4-04 poradí si s typickými závadami a chybovými stavy počítače (PRIMA, KVARTA)
- I-9-4-05 dokáže usměrnit svoji činnost tak, aby minimalizoval riziko ztráty či zneužití dat; popíše fungování a diskutuje omezení zabezpečovacích řešení (PRIMA, KVARTA)

Rozpis předmětu INFORMATIKA pro PRIMU (6. ročník ZŠ)

Časová dotace: 1 vyučovací hodina týdně

Školní výstupy	Učivo	PT a MV
<p>Žák rozpozná zakódované informace kolem sebe zakóduje a dekáduje znaky pomocí znakové sady zašifruje a dešifruje text pomocí několika šifer zakóduje v obrázku barvy více způsoby zakóduje obrázek pomocí základní geometrických tvarů zjednoduší zápis textu a obrázku, pomocí kontrolního součtu ověří úplnost zápisu ke kódování využívá i binární čísla</p>	<p>1 data, informace a modelování</p> <ul style="list-style-type: none"> - přenos informací, standardizované kódy - znakové sady - přenos dat, symetrická šifra - identifikace barev, barevný model - vektorová grafika - zjednodušení zápisu, kontrolní součet binární kód, logické A a NEBO 	<p>VV – barvy</p>
<p>najde a opraví chyby u různých interpretací týchž dat (tabulka versus graf) odpoví na otázky na základě dat v tabulce popíše pravidla uspořádání v existující tabulce doplní podle pravidel do tabulky prvky, záznamy navrhne tabulku pro záznam dat propojí data z více tabulek či grafů popíše pomocí modelu alespoň jeden informační systém, s nímž ve škole aktivně pracují pojmenuje role uživatelů a vymezí jejich činnosti a s tím související práva</p>	<p>2 informační systémy</p> <ul style="list-style-type: none"> - data v grafu a tabulce - evidence dat, názvy a hodnoty v tabulce - kontrola hodnot v tabulce - filtrování, řazení a třídění dat - porovnání dat v tabulce a grafu - řešení problémů s daty - školní informační systém, uživatelé, činnosti, práva, databázové relace 	<p>Ze – grafy</p>
<p>nainstaluje a odinstaluje aplikaci uloží textové, grafické, zvukové a multimediální soubory vybere vhodný formát pro uložení dat vytvoří jednoduchý model domácí sítě; popíše, která zařízení jsou připojena do školní sítě porovná různé metody zabezpečení účtů spravuje sdílení souborů pomocí modelu znázorní cestu e-mailové zprávy zkontroluje, zda jsou části počítače správně propojeny, nastavení systému či aplikace, ukončí program bez odezvy</p>	<p>3 digitální technologie</p> <ul style="list-style-type: none"> - datové a programové soubory a jejich asociace v operačním systému - správa souborů, struktura složek - instalace aplikací - domácí a školní počítačová síť - fungování a služby internetu - princip e-mailu - přístup k datům: metody zabezpečení přístupu, role a přístupová práva (vidět obsah, číst obsah, měnit obsah, měnit práva) - postup při řešení problému s digitálním zařízením (např. nepropojení, program bez odezvy, špatné nastavení, hlášení / dialogová okna) 	<p>OSV – kreativita MV</p>

Rozpis předmětu INFORMATIKA pro SEKUNDU (7. ročník ZŠ)

Časová dotace: 1 vyučovací hodina týdně

Školní výstupy	Učivo	PT a MV
<p>Žák v blokově orientovaném programovacím jazyce sestaví program, dbá na jeho čitelnost a přehlednost po přečtení programu vysvětlí, co vykoná ověří správnost programu, najde a opraví v něm chyby používá cyklus s pevným počtem opakování, rozezná, zda má být příkaz uvnitř nebo vně opakování vytváří vlastní bloky a používá je v dalších programech diskutuje různé programy pro řešení problému vybere z více možností vhodný program pro řešení problém a svůj výběr zdůvodní</p>	<p>1 algoritmizace a programování – opakování a vlastní bloky</p> <ul style="list-style-type: none"> - vytvoření programu - opakování - podprogramy 	
<p>vysvětlí známé modely jevů, situací, činností v mapě a dalších schématech najde odpověď na otázku pomocí ohodnocených grafů řeší problémy pomocí orientovaných grafů řeší problémy vytvoří model, ve kterém znázorní více souběžných činností</p>	<p>2 data, informace a modelování</p> <ul style="list-style-type: none"> - standardizovaná schémata a modely - ohodnocené grafy, minimální cesta grafu, kostra grafu - orientované grafy, automaty - modely, paralelní činnost 	<p>M - grafy Fy – grafy Ze - grafy</p>
<p>v blokově orientovaném programovacím jazyce sestaví přehledný program k vyřešení problému po přečtení programu vysvětlí, co vykoná ověří správnost programu, najde a opraví v něm chyby používá podmínky pro ukončení opakování, rozezná, kdy je podmínka splněna spouští program myší, klávesnicí, interakcí postav vytváří vlastní bloky a používá je v dalších programech diskutuje různé programy pro řešení problému vybere z více možností vhodný program pro řešení problém a svůj výběr zdůvodní hotový program upraví pro řešení příbuzného problému</p>	<p>3 algoritmizace a programování – podmínky, postavy a události</p> <ul style="list-style-type: none"> - opakování s podmínkou - události, vstupy - objekty a komunikace mezi nimi 	<p>OSV – kreativita</p>

Rozpis předmětu INFORMATIKA pro TERCII (8. ročník ZŠ)

Časová dotace: 1 vyučovací hodina týdně		
Školní výstupy	Učivo	PT a MV
<p>Žák v blokově orientovaném programovacím jazyce sestaví program, dbá na jeho čitelnost a přehlednost po přečtení programu vysvětlí, co vykoná ověří správnost programu, najde a opraví v něm chyby používá cyklus s pevným počtem opakování, rozezná, zda má být příkaz uvnitř nebo vně opakování vytváří vlastní bloky a používá je v dalších programech diskutuje různé programy pro řešení problému vybere z více možností vhodný program pro řešení problém a svůj výběr zdůvodní</p>	<p>1 algoritmizace a programování – větvení, parametry a proměnné</p> <ul style="list-style-type: none"> - větvení programu, rozhodování - grafický výstup, souřadnice - podprogramy s parametry - proměnné 	<p>PT a MV OSV – kreativita</p>
<p>při tvorbě vzorců rozlišuje absolutní a relativní adresu buňky používá k výpočtům funkce pracující s číselnými a textovými vstupy (průměr, maximum, pořadí, zleva, délka, počet, když) řeší problémy výpočtem s daty připíše do tabulky dat nový záznam seřadí tabulku dat podle daného kritéria (velikost, abecedně) používá filtr na výběr dat z tabulky, sestaví kritérium pro vyřešení úlohy ověří hypotézu pomocí výpočtu, porovnáním nebo vizualizací velkého množství dat</p>	<p>2 informační systémy</p> <ul style="list-style-type: none"> - relativní a absolutní adresy buněk - použití vzorců u různých typů dat - funkce s číselnými vstupy - funkce s textovými vstupy - vkládání záznamu do databázové tabulky - řazení dat v tabulce - filtrování dat v tabulce - zpracování výstupů z velkých souborů dat 	<p>M – grafy, výrazy</p>

Rozpis předmětu INFORMATIKA pro KVARTU (9. ročník ZŠ)

Časová dotace: 1 vyučovací hodina týdně

Školní výstupy	Učivo	PT a MV
<p>Žák řeší problémy sestavením algoritmu v blokově orientovaném programovacím jazyce sestaví přehledný program k vyřešení problému ověří správnost programu, najde a opraví v něm chyby diskutuje různé programy pro řešení problému vybere z více možností vhodný program pro řešený problém a svůj výběr zdůvodní řeší problém jeho rozdělením na části pomocí vlastních bloků hotový program upraví pro řešení příbuzného problému zvažuje přístupnost vytvořeného programu různým skupinám uživatelů a dopady na ně</p>	<p>1 algoritmizace a programování – programovací projekty</p> <ul style="list-style-type: none"> - programovací projekt a plán jeho realizace - popsání problému - testování, odladění, odstranění chyb - pohyb v souřadnicích - ovládání myši, posílání zpráv - vytváření proměnné, seznamu, hodnoty prvků seznamu - nástroje zvuku, úpravy seznamu - import a editace kostýmů, podmínky - návrh postupu, klonování - animace kostýmů postav, události - analýza a návrh hry, střídání pozadí, proměnné - výrazy s proměnnou - tvorba hry s ovládáním, více seznamů - tvorba hry, příkazy hudby, proměnné a seznamy 	<p>M – výrazy OSV – kreativita HV</p>
<p>pojmenuje části počítače a popíše, jak spolu souvisí vysvětlí rozdíl mezi programovým a technickým vybavením diskutuje o funkcích operačního systému a popíše stejné a odlišné prvky některých z nich na příkladu ukáže, jaký význam má komprese dat popíše, jak fungují vybrané technologie z okolí, které považuje za inovativní</p> <p>na schematickém modelu popíše princip zasílání dat po počítačové síti vysvětlí vrstevníkovi, jak fungují některé služby internetu</p> <p>diskutuje o cílech a metodách hackerů vytvoří myšlenkovou mapu prvků zabezpečení počítače a dat diskutuje, čím vším vytváří svou digitální stopu</p>	<p>2 digitální technologie</p> <p>- hardware a software:</p> <ul style="list-style-type: none"> - složení současného počítače a principy fungování jeho součástí - operační systémy: funkce, typy, typické využití - komprese a formáty souborů - fungování nových technologií kolem mě (např. smart technologie, virtuální realita, internet věcí, umělá inteligence) <p>- síť:</p> <ul style="list-style-type: none"> - typy, služby a význam počítačových sítí - fungování sítě: klient, server, switch, paketový přenos dat, IP adresa - struktura a principy internetu, datacentra, cloud - web: fungování webu, webová stránka, webový server, prohlížeč, odkaz/URL - princip cloudové aplikace (např. e-mail, e-shop, streamování) <p>- bezpečnost</p> <ul style="list-style-type: none"> - bezpečnostní rizika: útoky (cíle a metody útočníků), nebezpečné aplikace a systémy - zabezpečení počítače a dat: aktualizace, antivir, firewall, zálohování a archivace dat <p>- digitální identita</p> <ul style="list-style-type: none"> - digitální stopa: sledování polohy zařízení, záznamy o přihlašování a pohybu po internetu, sledování komunikace, informace o uživateli v souboru (metadata); sdílení a trvalost (nesmazatelnost) dat - fungování a algoritmy sociálních sítí, vyhledávání a cookies 	<p>M – diagramy MV – kritické čtení a vnímání mediálních sdělení, interpretace vztahu mediálních sdělení a reality, stavba mediálních sdělení, vnímání autora mediálních sdělení, fungování a vliv médií na společnost</p>

Člověk a společnost

Dějepis

Obsahové, časové a organizační vymezení vyučovacího předmětu	
Vzdělávací oblast:	Člověk a společnost
Vzdělávací obor:	dějepis
Časová dotace týdně:	PRIMA: 2 hod, SEKUNDA: 2 hod, TERCIE: 2 hod, KVARTA: 2 hod

Charakteristika vyučovacího předmětu

Charakteristika, cíle, metody a formy vyučovacího předmětu

Předmět rozvíjí klíčové kompetence základního vzdělávání, především kompetence občanské a kompetence k řešení problémů. Seznamuje děti s kulturními konstantami, jako je obraz světa, náboženské rituály, vnímání času, vývoj a podoba rodiny, forma státu a sociálního uspořádání, vnímání prostoru, vztah k práci, k politickým systémům, k náboženské toleranci a intoleranci, což mu umožňuje, aby jednotlivým historickým obdobím porozuměl a byl schopen je vzájemně odlišit a komparovat. Vyučovací předmět dějepis je vytvořen ze vzdělávacího oboru Člověk a společnost ze vzdělávací oblasti Dějepis a naplňuje všechny očekávané výstupy tohoto oboru stanovené Rámcovým vzdělávacím programem pro základní vzdělávání.

Výchovné a vzdělávací strategie, kompetence

Kompetence k učení

- Učitelé umožňují žákovi pochopit důležitost znalosti a pochopení historie pro současnost a schopnosti komunikovat o problémech
- Učitelé ve výuce prezentují různé způsoby přístupů ke studiu historie a různé metody zaznamenávání informací důležité k organizování vlastní činnosti a žáky vedou k tomu, aby je využívali.
- Žáci jsou vedeni k hledání souvislostí jak historických souvislostí, tak u historických paralel.
- Součástí hodin i domácí přípravy je práce s historickou terminologií, rodinnou historií, oral history, dobovými materiály, práce s pomalými i rychlými médii.
- Žáci jsou motivováni k rozhovory s pamětníky, sledování historického tisku a práci a archiváliemi.

Kompetence k řešení problémů

- Učitelé poskytují žákům prostor k samostatnému řešení problémů i k jejich různým východiskům. Využívají příležitosti demonstrovat historické souvislosti a paralely a vedou žáky k jeho respektování.
- Žáci jsou vybízeni k vytváření vlastního názoru
- Žáci jsou vedeni k samostatnému vyhledávání informací.

Kompetence komunikativní

- Rozvoj komunikativní kompetence je obsažen v samé podstatě předmětu. Dovednosti spojené s čtením, pochopením vysvětlením a interpretací rozvíjejí učitelé u žáků standardními metodami
- Při rozvíjení komunikace se klade důraz na vlastní názoru, učitelé pomáhají žákovi zvyšovat úroveň samostatného kultivovaného ústního projevu
- V rámci výuky učitelé kultivují u žáků schopnost vyjádření vlastního názoru a jeho obhájení, stejně tak jako umění naslouchat názorům druhých a tolerovat odlišnosti.
- Žáci jsou vedeni k zvládnutí běžných pravidel mezilidské komunikace daného kulturního prostředí a rozvíjení pozitivního vztahu k jazyku v rámci interkulturní komunikace.

Kompetence sociální a personální

- Znalost historie a rozvíjí u žáků schopnost soustavné práce s dlouhodobými cíli, schopností komparace a pochopení principů společenského vývoje.
- Párovým a skupinovým řešením úkolů v hodinách žáci rozvíjejí své schopnosti spolupracovat.

Kompetence digitální

- vedeme žáky k volbě a účelnému využívání vhodných digitálních technologií při plánování, realizaci a hodnocení činností s digitálními historickými zdroji, prameny a programy;
- seznamujeme žáky s různými možnostmi, jak komunikovat činnosti a výsledky práce s

- digitalizovanými historickými reáliemi prostřednictvím různých digitálních technologií a nástrojů pro komunikaci a sdílení;
- klademe důraz na bezpečnou a efektivní komunikaci žáků, učíme je odpovědnému chování a jednání v digitálním prostředí

Očekávané výstupy

Člověk v dějinách – žák:

- D-9-1-01 *uveďte konkrétní příklady důležitosti a potřeby dějepisných poznatků*
- D-9-1-02 *uveďte příklady zdrojů informací o minulosti; pojmenujte instituce, kde jsou tyto zdroje shromažďovány*
- D-9-1-03 *orientuje se na časové ose a v historické mapě, řadí hlavní historické epochy v chronologickém sledu*

Počátky lidské společnosti – žák:

- D-9-2-01 *charakterizuje život pravěkých sběračů a lovců, jejich materiální a duchovní kulturu*
- D-9-2-02 *objasní význam zemědělství, dobytčářství a zpracování kovů pro lidskou společnost*

Nejstarší civilizace, kořeny evropské kultury – žák:

- D-9-3-01 *rozpozná souvislost mezi přírodními podmínkami a vznikem prvních velkých zemědělských civilizací*
- D-9-3-02 *uveďte nejvýznamnější typy památek, které se staly součástí světového kulturního dědictví*
- D-9-3-03 *demonstruje na konkrétních příkladech přínos antické kultury a zrod křesťanství*
- D-9-3-04 *porovná formy vlády a postavení společenských skupin v jednotlivých státech a vysvětlí podstatu antické demokracie*

Křesťanství a středověká Evropa – žák:

- D-9-4-01 *popíše podstatnou změnu evropské situace, která nastala v důsledku příchodu nových etnik, christianizace a vzniku států*
- D-9-4-02 *objasní situaci Velkomoravské říše a vnitřní vývoj českého státu a postavení těchto státních útvarů v evropských souvislostech*
- D-9-4-03 *vymezí úlohu křesťanství a víry v životě středověkého člověka, konflikty mezi světskou a církevní mocí*
- D-9-4-04 *ilustruje postavení jednotlivých vrstev středověké společnosti, uveďte příklady románské a gotické kultury*

Objevy a dobývání, počátky nové doby – žák:

- D-9-5-01 *vysvětlí znovuzrození antického ideálu člověka, nové myšlenky žádající reformu církve*
- D-9-5-02 *vymezí význam husitské tradice pro český politický a kulturní život*
- D-9-5-03 *popíše průběh zámořských objevů, jejich příčiny a důsledky*
- D-9-5-04 *objasní postavení českého státu v podmínkách Evropy a jeho postavení uvnitř habsburské monarchie*
- D-9-5-05 *objasní příčiny a důsledky vzniku třicetileté války a posoudí její důsledky*
- D-9-5-06 *rozpozná základní znaky jednotlivých kulturních stylů a uveďte příklady významných kulturních památek*

Modernizace společnosti – žák:

- D-9-6-01 *vysvětlí podstatné ekonomické, sociální, politické a kulturní změny ve vybraných zemích a u nás, které charakterizují modernizaci společnosti*
- D-9-6-02 *objasní souvislost mezi událostmi Francouzské revoluce a napoleonských válek a rozbití starých společenských struktur v Evropě*
- D-9-6-03 *porovná jednotlivé fáze utváření novodobého českého národa v souvislosti s národními hnutími vybraných evropských národů*
- D-9-6-04 *vysvětlí rozdílné tempo modernizace a prohloubení nerovnoměrnosti vývoje jednotlivých částí Evropy a světa včetně důsledků, ke kterým tato nerovnoměrnost vedla; charakterizuje soupeření mezi velmocemi a vymezí význam kolonií*

Moderní doba – žák:

- D-9-7-01 *na příkladech demonstruje zneužití techniky ve světových válkách a jeho důsledky*
- D-9-7-02 *rozpozná klady a nedostatky demokratických systémů*
- D-9-7-03 *charakterizuje jednotlivé totalitní systémy, příčiny jejich nastolení v širších ekonomických a politických souvislostech a důsledky jejich existence pro svět; rozpozná destruktivní sílu totalitarismu a vypjatého nacionalismu*
- D-9-7-04 *na příkladech vyloží antisemitismus, rasismus a jejich nepřijatelnost z hlediska lidských práv*
- D-9-7-05 *zhodnotí postavení Československa v evropských souvislostech a jeho vnitřní sociální, politické, hospodářské a kulturní prostředí*

Rozdělení a integrující se svět – žák:

- D-9-8-01 *vysvětlí příčiny a důsledky vzniku bipolárního světa; uveďte příklady střetávání obou bloků*
- D-9-8-02 *vysvětlí a na příkladech doloží mocenské a politické důvody euroatlantické hospodářské a vojenské spolupráce*
- D-9-8-03 *posoudí postavení rozvojových zemí*
- D-9-8-04 *prokáže základní orientaci v problémech současného světa*

Rozpis předmětu DĚJEPIS pro PRIMU (6. ročník ZŠ)

Časová dotace:	2 vyučovací hodiny týdně	
Školní výstupy	Učivo	PT a MV
<p>Žák: chápe význam historie a poznání dějin uvede základní zdroje informací o dějinách (tištěné, digitální) pohybuje se na historické mapě a na časové ose definuje archeologii</p>	<p>1 úvod do studia</p> <ul style="list-style-type: none"> - úvod do studia dějepisu - metodologie - prameny a archivy - archeologie - chronologie a kalendář - další pomocné vědy historické 	
	<p>2 vznik světa - různé teorie: <i>náboženské, mytologické i vědecké</i></p>	
<p>popíše pravěkého člověka a způsob jeho života, bydlení a vývoje člověka zná jednotlivá období a charakterizuje je na základě příslušných znaků uvede příklady pravěké architektury</p>	<p>3 pravěké dějiny</p> <ul style="list-style-type: none"> - rozdělení pravěku - vývoj člověka - doba kamenná, bronzová, železná - neolitická revoluce - rasy a jazyky 	<p>M – výpočty při stavbách pyramid, seznámení se s Pythagorovou větou</p>
<p>popíše rozdělení starověkých států a jejich historii, uvede civilizace starověkého orientu a život v tomto období</p>	<p>4 starověký orient - rozdělení starověkých států, jejich historie, vývoj a význam – <i>Mezopotámie, Egypt, Indie, Čína</i></p>	<p>VV – výtvarné umění Z – orientace na mapě, seznamování se se zeměpisnými pojmy ČJ – vyjadřování, plynulý projev, zkouška referátů, rétorická cvičení, terminologie k seminárním pracím VDTal</p>
<p>uvede časové ohraničení období antiky, nejvýznamnější události a osobnosti antického Řecka a Říma, popíše jejich kulturu vyjmenuje výtvarná díla architektury z období antiky</p>	<p>5 úvod do antiky - <i>Řecko – Kréta</i> - pevninský vývoj, Homér, řecko-perské války, řecká kultura, Alexandr Veliký, řecká kultura, helenismus - <i>Řím</i> – vznik, království, republika, císařství, římská expanze, stěhování národů, zánik Říma, římská kultura, význam antiky</p>	<p>MKV - globalizace, Alexandr Veliký, stěhování národů VDO – principy demokracie ve starověkém Řecku a Římě VV – výtvarné umění Z – orientace na mapě, seznamování se se zeměpisnými pojmy ČJ – vyjadřování, plynulý projev, zkouška referátů, rétorická cvičení, terminologie k seminárním pracím VDTal</p>

Rozpis předmětu DĚJEPIS pro SEKUNDU (7. ročník ZŠ)

Časová dotace: 2 vyučovací hodiny týdně		
Školní výstupy	Učivo	PT a MV
<p>Žák popíše význam antické kultury pro další vývoj evropské civilizace, uvede jména významných osobností, kulturu a společnost Řecka a Říma</p>	<p>1 opakování antiky</p>	<p>OSV – sebezpoznání a sebepojetí, psychohygiena, kreativita, spolupráce a soutěž EV – vztah k přírodě VDO – původ demokracie MKV – etnický původ ČJ – tvorba seminárních prací, práce s jazykem, vyjadřování, slovní zásoba Z – orientace na mapě VV – představivost, vlastní tvorba, kreativita, flexibilita, OVS – mezilidské vztahy, psychologie davu Využívání digitálních technologií a informatika</p>
<p>charakterizuje počátek středověku a změny evropské situace objasní vznik prvních středověkých států a jejich území popíše Sámovou říši, Velkou Moravu a počátky dějin českého národa, vývoj českého státu za Přemyslů a Lucemburků, vyjmenuje nejdůležitější osobnosti období vyjmenuje slohy středověkého umění a uvede příklady výtvarných druhů tohoto období popíše středověkou společnost a její členění popíše středověkou společnost a její členění</p>	<p>2 středověk</p> <ul style="list-style-type: none"> - stěhování národů - barbarská království - vznik prvních středověkých států v západní a východní Evropě - Sámova říše - Velká Morava a počátky českých dějin - vývoj českého státu za Přemyslovců a Lucemburků - struktura středověké společnosti, jednotlivé vrstvy a jejich role 	<p>EXKURZE: <i>Žák se učí připravit zeměpisně historicko-literární vycházku po Praze, kde vybere stavební objekty, které nastudoval v rámci poznávání stavebních slohů.</i></p>
<p>vyjmenuje slohy středověkého umění a uvede příklady výtvarných druhů tohoto období</p>	<p>3 umění středověku</p> <ul style="list-style-type: none"> - románské umění - gotické umění 	

Rozpis předmětu DĚJEPIS pro TERCII (8. ročník ZŠ)

Časová dotace:	2 vyučovací hodiny týdně	
Školní výstupy	Učivo	PT a MV
<p>Žák:</p> <p>objasní renesanci jako znovuobjevení antických ideálů, postavení církve</p> <p>charakterizuje anglickou revoluci a její dopad na společnost a politickou situaci</p> <p>vysvětlí pojem osvícení</p> <p>popíše Evropu období 17. století a Habsburskou monarchii v období 17., 18. a 19. století, vyjmenuje nejvýznamnější osobnosti</p> <p>charakterizuje vznik USA</p> <p>charakterizuje revoluci ve Francii a popíše osobnost Napoleona a jeho místo v dějinách</p> <p>uvede znaky života společnosti v 19. století, vědecký a etnický pokrok</p> <p>vysvětlí předpoklady vzniku první světové války</p>	<p>1 období 17. – 19. století</p> <ul style="list-style-type: none"> - třicetiletá válka - anglická revoluce - baroko - osvícenství - Evropa 17. století - Habsburská monarchie 17. - 19. století - vznik USA - revoluce ve Francii, Napoleon - revoluce 19. století - každodenní život v 19. století - vědecký a etnický pokrok - předpoklady vzniku první světové války 	<p>OSV – seberegulace, sebeorganizace, psychohygiena</p> <p>EVVO – problémy životního prostředí a mapování sociálně patologických jevů a šikany</p> <p>VDO – státní symboly, vývoj státu, morálka všedního dne, tolerance k právům ostatních, návštěva Terezína</p> <p>MKV – boj proti xenofobii, rasismu</p> <p>MV – práce v realizačním týmu</p> <p>Cizí jazyky – cizojazyčná literatura – odborná i beletristická, pohled na českou historii očima zahraniční odborné literatury</p> <p>M – vědecký pokrok ve vývoji lidstva</p> <p>Z – orientace na mapě, přesun v hranicích evropských států</p> <p>OV – politické systémy, jejich srovnání se systémy v české historii</p> <p>Využívání digitálních technologií a informatika</p>
<p>vyjmenuje umělecké slohy období 17. až 19. století a zastupující umělecká díla literárních druhů a žánrů</p>	<p>2 umění novověku</p> <ul style="list-style-type: none"> - renesance - baroko - rokoko - klasicismus - romantismus 	<p>ČJ – práce s literaturou, život a dílo spisovatelů, schopnost vlastní tvorby, schopnost vyjadřování se, spisovná mluva</p> <p>HV, VV</p> <p>Vypracuje historickou a literární procházku po pražských památkách, trénuje i cizojazyčný výklad, umí napsat referát a krátkou seminární práci z vybraných předmětů.</p>

Rozpis předmětu DĚJEPIS pro KVARTU (9. ročník ZŠ)

Časová dotace: 2 vyučovací hodiny týdně

Školní výstupy	Učivo	PT a MV
<p>Žák: popíše vznik a průběh první světové války, objasní versailleský mírový systém a dopad války na světové hospodářství</p> <p>definuje stav společnosti v období mezi světovými válkami, charakterizuje události a vznik druhé republiky</p> <p>charakterizuje vznik druhé světové války, její průběh a události během ní popíše stav po válce a následující události</p> <p>popíše období 50ta a 60ta léta a vývoj společenské a politické situace charakterizuje pražské jaro a období normalizace</p> <p>popíše období roku 1989 a další vývoj</p>	<ul style="list-style-type: none"> - První světová válka - Versailleský mírový systém - světová hospodářská krize - meziválečný vývoj - kultura a věda mezi válkami - první válečné konflikty 30. let - Mnichov - Druhá republika - druhá světová válka - protiválečný odboj - poválečný vývoj - Únor 1948 - 50. léta a komunistické procesy - Studená válka - 60. léta - poválečná kultura - kultura šedesátých let - Pražské jaro - Normalizace - rok 1989 - vývoj v devadesátých letech, vstup ČR do NATO a do EU 	<p>OSV – mezilidské vztahy, komunikace, rozhodovací dovednosti, hodnoty a postoje</p> <p>EVO – ekosystémy, ekologie, vztah k přírodě</p> <p>MKV – globalizace, problémy globalizace, xenofobie, rasismus, nacionalismu</p> <p>MV – práce v realizačním týmu, kritické čtení a vnímání mediálních sdělení, fungování a vliv médií ve společnosti</p> <p>VDO – volby, občanská společnost a stát, princip solidarity</p> <p>VMS – návštěva památníku Lidice</p> <p>ČJ – žák zvládá napsat delší seminární i ročníkovou práci, zná pravidla její tvorby</p> <p>Z - orientace na mapě</p> <p>OV – volba povolání</p> <p>M – práce se statistikou</p> <p>F - využití vědy v historickém procesu</p> <p>CH - využití i zneužití chemie v historii lidstva</p> <p>B – rozvoj vědy, ale i její zneužití v historii zejména dvacátého století.</p> <p>Využívání digitálních technologií a informatika</p>

Výchova k občanství

Obsahové, časové a organizační vymezení vyučovacího předmětu	
Vzdělávací oblast:	Člověk a společnost
Vzdělávací obor:	výchova k občanství
Časová dotace týdně:	PRIMA: 1 hod, SEKUNDA: 1 hod, TERCIE: 1 hod, KVARTA: 1 hod

Charakteristika vyučovacího předmětu
Charakteristika, cíle, metody a formy vyučovacího předmětu
Předmět rozvíjí klíčové kompetence základního vzdělávání, především kompetence občanské a kompetence k řešení problémů, seznamuje žáky s kulturními konstantami, jako je obraz světa, náboženské rituály, vnímání času, vývoj a podoba rodiny, forma státu a sociálního uspořádání, vnímání prostoru, vztah k práci, k politickým systémům, k náboženské toleranci a intoleranci, což mu umožňuje, aby jednotlivým historickým obdobím porozuměl a byl schopen je vzájemně odlišit a komparovat.
Výchovné a vzdělávací strategie, kompetence
Kompetence k učení
<ul style="list-style-type: none">
- Učitelé umožňují žákovi pochopit důležitost schopnosti empaticky komunikovat a umění naslouchat
- Učitelé ve výuce prezentují různé způsoby přístupů ke studiu a různé metody zaznamenávání informací důležité k organizování vlastní činnosti a žáky vedou k tomu, aby je využívali.
- Žáci jsou vedeni k hledání souvislostí
- Součástí hodin i domácí přípravy je práce s médií, s politickými aktualitami, praktickými životními situacemi, multimediálním prostředím.
- Žáci jsou motivováni k práci s časopisy a novinami a ke sledování současné politicko-kulturní situace.
Kompetence k řešení problémů
<ul style="list-style-type: none">
- Učitelé poskytují žákům prostor k samostatnému řešení životních problémů i k jejich různým východiskům. Využívají příležitosti vytvořit praktické a různorodé situace a vedou žáky k jejich řešení a respektování.
- Žáci jsou vybízeni ke snaze vysvětlit své myšlenky.
- Žáci jsou vedeni k samostatnému vyhledávání informací.
- Zprostředkováním nejrůznějších praktických situací jsou žáci vedeni k adekvátním reakcím v rozličných životních situacích, ve kterých se mohou ocitnout.
Kompetence komunikativní
<ul style="list-style-type: none">
- Při rozvíjení komunikace se klade důraz na pochopení, empatii, schopnost vyslechnout, umět se vyjádřit, učitelé pomáhají žákovi zvyšovat úroveň samostatného ústního projevu
- Učitelé kultivují u žáků schopnost vyjádření vlastního názoru a jeho obhájení, stejně tak jako umění naslouchat názorům druhých a tolerovat odlišnosti.
- Při práci s textovým materiálem vedou učitelé žáky k přesnosti, k identifikaci podstatných informací a rozvíjejí jejich interpretační schopnosti.
- Žáci jsou vedeni k zvládnutí běžných pravidel mezilidské komunikace daného kulturního prostředí a rozvíjení pozitivního vztahu k vlastní zemi v rámci interkulturní komunikace.
Kompetence sociální a personální
<ul style="list-style-type: none">
- Předmět rozvíjí u žáků schopnost soustavné práce s dlouhodobými cíli.
- Párovým a skupinovým řešením úkolů v hodinách žáci rozvíjejí své schopnosti spolupracovat.
- Simulováním praktické situace a různých životních situací (seznamování, orientace v neznámém prostředí, finanční gramotnost, právní otázky, sexuální výchova, atd.) vedeme žáka k samostatnosti.
- Žák je veden k přijímání a sdělování informací, respektování názorů druhých, obhájení svého stanoviska, konstruktivnímu hodnocení práce druhých a oceňování dobrých výsledků.
- Vytvářením specifických komunikačních situací je žákovi umožněno získávat sebedůvěru, toleranci a nadhled.

Kompetence občanské

- Výukou výchovy k občanství je zajišťována praktická výchova evropských občanů a zodpovědných osobností.
- Jsou rozvíjeny a integrovány základní vědomosti potřebné pro porozumění sociálním a kulturním odlišnostem s porovnáním se středoevropskou realitou.
- Přiměřenými prostředky jsou žákům otevírány horizonty poznání a perspektivy života v českém, evropském i mezinárodním prostoru a žáci jsou seznamováni s možnostmi, které jim tento prostor poskytuje.
- Žáci jsou seznamováni s odlišnostmi státních zřízení
- V rámci výuky jsou podporovány vztahy k tradičním národním i evropským hodnotám. Multikulturní výchova zprostředkovává poznání vlastního kulturního zařazení a porozumění odlišným kulturám, umožňuje současně poznávání specifických rysů jednotlivých národů a jejich rovnocennost.

Kompetence digitální

- vedeme žáky k zapojování se do společnosti a do občanského života prostřednictvím digitálních technologií
- vedeme žáky k rozvíjení a uplatňování odpovědného chování a jednání v digitálním světě
- podporujeme utváření a rozvíjení etického a právního povědomí pro situace v digitálním prostředí

Očekávané výstupy

Člověk ve společnosti – žák:

- VO-9-1-01 *objasní účel důležitých symbolů našeho státu a způsoby jejich používání*
- VO-9-1-02 *rozlišuje projevy vlastenectví od projevů nacionalismu*
- VO-9-1-03 *kriticky přistupuje k mediálním informacím, vyjádří svůj postoj k působení propagandy a reklamy na veřejné mínění a chování lidí*
- VO-9-1-04 *uplatňuje vhodné způsoby chování a komunikace v různých životních situacích*
- VO-9-1-05 *objasní potřebu tolerance ve společnosti, respektuje kulturní zvláštnosti i odlišné názory, zájmy, způsoby chování a myšlení lidí, zaujímá tolerantní postoje k menšinám*
- VO-9-1-06 *rozpoznává netolerantní, rasistické, xenofobní a extremistické projevy v chování lidí a zaujímá aktivní postoj proti všem projevům lidské nesnášenlivosti*

Člověk jako jedinec – žák:

- VO-9-2-01 *objasní, jak může realističtější poznání a hodnocení vlastní osobnosti a potenciálu pozitivně ovlivnit jeho rozhodování, vztahy s druhými lidmi i kvalitu života*
- VO-9-2-02 *posoudí vliv osobních vlastností na dosahování individuálních i společných cílů, objasní význam vůle při dosahování cílů a překonávání překážek*
- VO-9-2-03 *kriticky hodnotí a vhodně koriguje své chování a jednání*
- VO-9-2-04 *popíše, jak lze usměrňovat a kultivovat charakterové a volní vlastnosti, rozvíjet osobní přednosti, překonávat osobní nedostatky a pěstovat zdravou sebedůvěru*

Člověk, stát a hospodářství – žák:

- VO-9-3-01 *rozlišuje a porovnává různé formy vlastnictví, včetně duševního vlastnictví, a způsoby jejich ochrany, uvede příklady*
- VO-9-3-02 *sestaví jednoduchý rozpočet domácnosti, uvede hlavní příjmy a výdaje, rozliší pravidelné a jednorázové příjmy a výdaje, zváží nezbytnost jednotlivých výdajů v hospodaření domácnosti, objasní princip vyrovnaného, schodkového a přebytkového rozpočtu domácnosti*
- VO-9-3-03 *na příkladech ukáže vhodné využití různých nástrojů hotovostního a bezhotovostního placení, uvede příklady použití debetní a kreditní platební karty, vysvětlí jejich omezení*
- VO-9-3-04 *vysvětlí, jakou funkci plní banky a jaké služby nabízejí, vysvětlí význam úroku placeného a přijatého, uvede nejčastější druhy pojištění a navrhne, kdy je využít*
- VO-9-3-05 *uvede a porovná nejobvyklejší způsoby nakládání s volnými prostředky a způsoby krytí deficitu*
- VO-9-3-06 *na příkladu chování kupujících a prodávajících vyloží podstatu fungování trhu, objasní vliv nabídky a poptávky na tvorbu ceny a její změny, na příkladu ukáže tvorbu ceny jako součet nákladů, zisku a DPH, popíše vliv inflace na hodnotu peněz*
- VO-9-3-07 *rozlišuje, ze kterých zdrojů pocházejí příjmy státu a do kterých oblastí stát směřuje své výdaje, uvede příklady*

Člověk, stát a právo – žák:

- VO-9-4-01 rozlišuje nejčastější typy a formy států a na příkladech porovná jejich znaky
- VO-9-4-02 rozlišuje a porovnává úkoly jednotlivých složek státní moci ČR i jejich orgánů a institucí, uvede příklady institucí a orgánů, které se podílejí na správě obcí, krajů a státu
- VO-9-4-03 objasní výhody demokratického způsobu řízení státu pro každodenní život občanů
- VO-9-4-04 vyloží smysl voleb do zastupitelstev v demokratických státech a uvede příklady, jak mohou výsledky voleb ovlivňovat každodenní život občanů
- VO-9-4-05 přiměřeně uplatňuje svá práva včetně práv spotřebitele a respektuje práva a oprávněné zájmy druhých lidí, posoudí význam ochrany lidských práv a svobod
- VO-9-4-06 objasní význam právní úpravy důležitých vztahů – vlastnictví, pracovní poměr, manželství
- VO-9-4-07 uvede příklady některých smluv upravujících občanskoprávní vztahy – osobní přeprava, koupě, oprava či pronájem věci
- VO-9-4-08 dodržuje právní ustanovení, která se na něj vztahují, a uvědomuje si rizika jejich porušování
- VO-9-4-09 rozlišuje a porovnává úkoly orgánů právní ochrany občanů, uvede příklady jejich činnosti a spolupráce při postihování trestných činů
- VO-9-4-10 rozpozná protiprávní jednání, rozliší přestupek a trestný čin, uvede jejich příklady
- VO-9-4-11 diskutuje o příčinách a důsledcích korupčního jednání

Mezinárodní vztahy, globální svět – žák:

- VO-9-5-01 popíše vliv začlenění ČR do EU na každodenní život občanů, uvede příklady práv občanů ČR v rámci EU i možných způsobů jejich uplatňování
- VO-9-5-02 uvede některé globální problémy současnosti, vyjádří na ně svůj osobní názor a popíše jejich hlavní příčiny i možné důsledky
- VO-9-5-03 objasní souvislosti globálních a lokálních problémů

Výchova ke zdraví – žák:

- VZ-9-1-02 vysvětlí role členů komunity (rodiny, třídy, spolku) a uvede příklady pozitivního a negativního vlivu na kvalitu sociálního klimatu (vrstevnická komunita, rodinné prostředí) z hlediska prospěšnosti zdraví
- VZ-9-1-03 vysvětlí na příkladech přímé souvislosti mezi tělesným, duševním a sociálním zdravím; vysvětlí vztah mezi uspokojováním základních lidských potřeb a hodnotou zdraví
- VZ-9-1-04 posoudí různé způsoby chování lidí z hlediska odpovědnosti za vlastní zdraví i zdraví druhých a vyvozuje z nich osobní odpovědnost ve prospěch aktivní podpory zdraví
- VZ-9-1-05 usiluje v rámci svých možností a zkušeností o aktivní podporu zdraví
- VZ-9-1-06 vyjádří vlastní názor k problematice zdraví a diskutuje o něm v kruhu vrstevníků, rodiny i v nejbližším okolí
- VZ-9-1-07 dává do souvislosti složení stravy a způsob stravování s rozvojem civilizačních nemocí a v rámci svých možností uplatňuje zdravé stravovací návyky
- VZ-9-1-09 projevuje odpovědný vztah k sobě samému, k vlastnímu dospívání a pravidlům zdravého životního stylu; dobrovolně se podílí na programech podpory zdraví v rámci školy a obce
- VZ-9-1-10 samostatně využívá osvojené kompenzační a relaxační techniky a sociální dovednosti k regeneraci organismu, překonávání únavy a předcházení stresovým situacím
- VZ-9-1-11 respektuje změny v období dospívání, vhodně na ně reaguje; kultivovaně se chová k opačnému pohlaví
- VZ-9-1-12 respektuje význam sexuality v souvislosti se zdravím, etikou, morálkou a pozitivními životními cíli; chápe význam zdrženlivosti v dospívání a odpovědného sexuálního chování
- VZ-9-1-14 vyhodnotí na základě svých znalostí a zkušeností možný manipulativní vliv vrstevníků, médií, sekt; uplatňuje osvojené dovednosti komunikační obrany proti manipulaci a agresi

Rozpis předmětu VÝCHOVA K OBČANSTVÍ pro PRIMU (6. ročník ZŠ)

Časová dotace: 1 vyučovací hodina týdně

Školní výstupy	Učivo	PT a MV
<p>Žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> - vyjmenuje a popíše práva a povinnosti žáků, život ve škole, význam a činnost žakovské samosprávy, - definuje společná pravidla a normy a vysvětlí jejich význam 	<p>1 naše škola</p> <ul style="list-style-type: none"> - život ve škole - práva a povinnosti žáků - význam a činnost žakovské samosprávy - společná pravidla a normy 	<p>VDO – chápe význam řádu a pravidel</p> <p>OSV – přispívá k utváření dobrých mezilidských vztahů ve třídě i mimo ni,</p> <p>Využívání digitálních technologií a informatika</p>
<ul style="list-style-type: none"> - charakterizuje rok v jeho proměnách, denní rytmus a význam, metody duševní hygieny - odůvodní význam volného času možnosti jeho využití - popíše události spojené s datem 28. 10. 1918 	<p>2 rok v jeho proměnách a slavnostech</p> <ul style="list-style-type: none"> - cyklus dne, týdne, roku - denní rytmus (tělesná a duševní hygiena) - volný čas - 28. 10. 1918 	<p>VkZ – režim dne, zdravý způsob života a péče o zdraví, rizika ohrožující zdraví a jejich prevence a duševní hygiena</p>
<ul style="list-style-type: none"> - význam rodiny a domova popíše, charakterizuje funkce rodiny, hospodaření v domácnosti - definuje vztahy mezi lidmi a formy soužití - popíše podstatu rovnosti a nerovnosti a uvede příklady 	<p>3 domov a rodina</p> <ul style="list-style-type: none"> - moje rodina - uspořádání bytu - rodina, její funkce, náhradní rodinná výchova - manželství a rodičovství - hospodaření domácnosti - vztahy mezi lidmi a formy soužití - sousedé, hosté a cizí lidé - Vánoce - domov a jeho přírodní okolí - lidská setkání - rovnost a nerovnost 	<p>OSV – péče o dobré vztahy v rodině, poznávání druhých lidí</p>
<ul style="list-style-type: none"> - vypráví pověsti o počátcích českého národa, vyjmenuje slavné předky 	<p>4 naše vlast</p> <ul style="list-style-type: none"> - pověsti o počátcích českého národa - naši slavní předkové - co nás proslavilo 	<p>EVVO – pěstuje návyky nezbytné pro každodenní žádoucí jednání občana vůči svému okolí</p> <p>ČJ – pověsti</p>
<ul style="list-style-type: none"> - vyjmenuje tradice Velikonoc a jejich význam v kultuře a folklóru společnosti 	<p>5 Velikonoce</p>	
<ul style="list-style-type: none"> - zná památná a významná místa v zemi, regiony, vyjmenuje je a popíše - vyjmenuje významné reálie hlavního města a vypráví o něm - vyjmenuje národnostní menšiny v krajině 	<p>6 obec, region, země</p> <ul style="list-style-type: none"> - moje obec - radnice a obecní zastupitelstvo - památná místa a významné osobnosti bydliště - Praha – matka měst - významná místa naší vlasti - národnostní menšiny 	<p>VDO, MKV</p>

Rozpis předmětu VÝCHOVA K OBČANSTVÍ pro SEKUNDU (7. ročník ZŠ)

Časová dotace:	1 vyučovací hodina týdně	
Školní výstupy	Učivo	PT a MV
<p>Žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> - posoudí vliv osobních vlastností na dosahování individuálních i společných cílů - objasní význam vůle při dosahování cílů a překonávání překážek - uplatňuje vhodné způsoby chování a komunikace v různých životních situacích, případné neshody a konflikty s druhými lidmi řeší nenásilným způsobem, - uplatňuje osvojené sociální dovednosti a modely chování při kontaktu se sociálně patologickými jevy ve škole i mimo ni, v případě potřeby vyhledá odbornou pomoc sobě i druhým - vyhodnotí na základě svých znalostí a zkušeností možný manipulativní vliv vrstevníků, sekt, uplatňuje osvojené dovednosti komunikační obrany proti manipulaci a agresi) 	<p>1 společenství a jeho význam pro člověka</p> <ul style="list-style-type: none"> - podobnost a odlišnosti lidí (tj. základy psychologie osobnosti – vlastnost, schopnost, dovednost, charakter ...) - majetek, vlastnictví přirozené a sociální rozdíly mezi lidmi - tolerance - zařazení do skupiny, status a role, adaptace - odpovědnost, sebeúcta, sebevědomí 	<p>OSV – sebezpoznání, sebepečení, seberegulace, sebeorganizace, řešení problémů, mezilidské vztahy, psychohygiena, komunikace a kooperace</p>
<ul style="list-style-type: none"> - zhodnotí a na příkladech doloží význam vzájemné solidarity mezi lidmi - vyjádří své možnosti, jak může v případě potřeby pomáhat lidem v nouzi a v situacích ohrožení 	<p>2 solidarita, pomoc potřebným</p>	<p>MKV</p>
<ul style="list-style-type: none"> - popíše zdravý způsob života, jeho náležitosti a význam pro život člověka, zhodnotí svou vlastní výživu, pohyb, hygienu 	<p>3 výchova ke zdraví</p> <ul style="list-style-type: none"> - zdravý způsob života, zdravá výživa, pohyb jako nedílná součást života 	<p>VDO</p>
<ul style="list-style-type: none"> - definuje význam mezilidských vztahů, popíše jejich proces tvorby a udržování 	<p>4 mezilidské vztahy</p>	<p>VDO</p>
<ul style="list-style-type: none"> - zdůvodní nepřijatelnost vandalského chování - napomáhá spolupráci v péči o životní prostředí 	<p>5 přírodní bohatství a jeho ochrana</p>	<p>VZ, EVVO (NP, CHKO)</p>
<ul style="list-style-type: none"> - rozliší nejčastější typy a formy států a na příkladech porovná jejich znaky 	<p>6 člověk a lidská práva</p> <ul style="list-style-type: none"> - typy států - volby - státní moc - práva a povinnosti občanů - právo a morálka 	<p>VDO</p>
<ul style="list-style-type: none"> - zhodnotí nabídku kulturních institucí a cíleně z ní vybírá akce, které ho zajímají i za pomoci digitálních zdrojů 	<p>7 Česká republika, Praha</p> <ul style="list-style-type: none"> - státní symboly ČR - národnostní menšiny - hlavní město – instituce a úřady - historické centrum hlavního města 	<p>VDO</p>
<ul style="list-style-type: none"> - zdůvodní nepřijatelnost vandalského chování - uvede příklady vybraných památek a míst a určí jejich slohy, styly 	<p>8 kultura a umění; místo, které mám rád</p> <ul style="list-style-type: none"> - stavební slohy a styly památek 	<p>VV</p>

Rozpis předmětu VÝCHOVA K OBČANSTVÍ pro TERCII (8. ročník ZŠ)

Časová dotace: 1 vyučovací hodina týdně

Školní výstupy	Učivo	PT a MV
<p>Žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> - objasní, jak může realističtější poznání a hodnocení vlastní osobnosti a potenciálu pozitivně ovlivnit jeho rozhodování, vztahy s druhými lidmi i kvalitu života - rozpozná projevy záporných charakterových vlastností u sebe i u druhých lidí, kriticky hodnotí a koriguje své vlastní jednání - přiměřeně uplatňuje svá práva a respektuje práva a oprávněné zájmy druhých lidí, posoudí význam ochrany lidských práv a svobod 	<p>1 člověk a dospívání</p> <ul style="list-style-type: none"> - podobnost a odlišnost lidí - vnitřní svět člověka 	<p>OSV – sebepečení a sebepoznání mezilidské vztahy</p>
	<p>2 osobní rozvoj</p>	<p>OSV – sebepoznání a sebepečení</p>
<ul style="list-style-type: none"> - objasní význam právní úpravy důležitých vztahů (vlastnictví, pracovní poměr, manželství) - provádí jednoduché právní úkony a chápe jejich důsledky, uvede příklady některých smluv upravujících občanskoprávní vztahy – osobní přeprava; koupě, oprava či pronájem věci - dodržuje právní ustanovení, která se na něj vztahují, a uvědomuje si rizika jejich porušování - rozlišuje a porovnává úkoly orgánů právní ochrany občanů, uvede příklady jejich činnosti a spolupráce při postihování trestných činů 	<p>3 právní řád České republiky</p> <ul style="list-style-type: none"> - význam a funkce právního řádu; právní norma, předpis, publikování právních předpisů; orgány právní ochrany občanů - právo v každodenním životě - význam právních vztahů; Důležité právní vztahy a závazky z ní z nich vyplývající; styk s úřady - protiprávní jednání druhy protiprávního jednání; postihy protiprávního jednání, trestní postížitelnost 	<p>VDO – výchova k úctě k zákonu, občan, občanská společnost a stát, formy participace občanů v politickém životě, demokracie</p> <p>VDTI</p>
<ul style="list-style-type: none"> - rozpozná protiprávní jednání, rozliší přestupek a trestný čin, uvede jejich příklady - rozlišuje nejčastější typy a formy států a na příkladech porovná jejich znaky - rozlišuje a porovnává úkoly jednotlivých složek státní moci ČR i jejich orgánů a institucí, uvede příklady institucí a orgánů, které se podílejí na správě obcí, krajů a státu - objasní výhody demokratického způsobu řízení státu pro každodenní život občanů - vyloží smysl voleb do zastupitelstev v demokratických státech a uvede příklady, jak mohou výsledky voleb ovlivňovat každodenní život občanů 	<p>4 stát a demokracie</p> <ul style="list-style-type: none"> - principy demokracie - demokratický stát - význam politického pluralismu - význam a formy voleb do zastupitelstev v ČR - právo menšiny - občanská společnost a nepolitické aktivity - lidská práva – základní lidská práva, práva dítěte; hlavní dokumenty o lidských právech - poškozování lidských práv 	<p>VDO – občan, občanská společnost a stát, formy participace občanů v politickém životě, demokracie jako forma vlády a způsob rozhodování</p> <p>VDTAI</p>
<ul style="list-style-type: none"> - rozlišuje a porovnává různé formy vlastnictví, uvede jejich příklady - objasní potřebu dodržování zásad ochrany duševního vlastnictví a jejich znalost uplatňuje ve svém jednání - dodržuje zásady hospodárnosti, popíše a objasní vlastní způsoby zacházení s penězi a se svým i svěřeným majetkem, vyhýbá se rizikům v hospodaření s penězi 	<p>5 hospodářské aktivity člověka</p> <ul style="list-style-type: none"> - předpoklady pro zapojení člověka do lidské spolupráce - zaměstnání nebo povolání - člověk jako svobodný a zodpovědný hospodář - osobní a rodinný rozpočet - šetrnost, úcta k práci jiných - práce – zdroj příjmů a bohatství - volba profesní orientace, povolání - trh práce - možnosti a význam vzdělání - práva a povinnosti zaměstnanců a zaměstnavatelů 	<p>MKV – princip sociálního smíru a solidarity</p>

Rozpis předmětu VÝCHOVA K OBČANSTVÍ pro KVARTU (9. ročník ZŠ)

Časová dotace: 1 vyučovací hodina týdně

Školní výstupy	Učivo	PT a MV
<p>Žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> - popíše, jak lze usměrňovat a kultivovat charakterové a volní vlastnosti, rozvíjet osobní přednosti, překonávat osobní nedostatky a pěstovat zdravou sebedůvěru - objasní potřebu tolerance ve společnosti, respektuje kulturní zvláštnosti i odlišné názory, zájmy, způsoby chování a myšlení lidí, zaujímá tolerantní postoje k menšinám - rozpoznává netolerantní, rasistické, xenofobní a extremistické projevy v chování lidí a zaujímá aktivní postoj proti všem projevům lidské nesnášenlivosti 	<p>1 smysl společenství</p> <ul style="list-style-type: none"> - náboženství v ČR - nová náboženská hnutí a sektářství - rodina - manželství 	<p>OSV – hodnoty, postoje, praktická etika, sebezpoznání a sebezpečení, seberegulace a sebeorganizace, řešení problémů a rozhodovací dovednosti</p> <p>VDTaI</p>
<ul style="list-style-type: none"> - rozlišuje, ze kterých zdrojů pocházejí příjmy státu a do kterých oblastí stát směřuje své výdaje - uvede příklady sociálních dávek a příspěvků, které ze státního rozpočtu získávají občané, - rozlišuje a porovnává úlohu výroby, obchodu a služeb, uvede příklady jejich součinnosti 	<p>2 občanská společnost</p> <ul style="list-style-type: none"> - svoboda sdružování - občanství - samospráva - protispoločenské jevy 	<p>OSV – vyrovnaný rodinný rozpočet</p>
<ul style="list-style-type: none"> - rozlišuje, ze kterých zdrojů pocházejí příjmy státu a do kterých oblastí stát směřuje své výdaje - uvede příklady sociálních dávek a příspěvků, které ze státního rozpočtu získávají občané, - rozlišuje a porovnává úlohu výroby, obchodu a služeb, uvede příklady jejich součinnosti 	<p>3 občan a trh</p> <ul style="list-style-type: none"> - občan v ekonomických a právnických vztazích - ekonomika, ekonomie, konkurence, ekonomické sektory a odvětví v ČR - peníze - funkce a podoby peněz, formy placení - rozpočet rodiny, státu - význam daní - banky - principy tržního hospodářství - podstata fungování trhu - nejčastější právní formy - podnikání - zaměstnání - problém nezaměstnanosti - práva a povinnosti zaměstnanců a zaměstnavatelů 	<p>ČSP – trh, finanční gramotnost</p>
<ul style="list-style-type: none"> - popíše vliv začlenění ČR do EU na každodenní život občanů - uvede některé významné organizace a společenství, k nimž má vztah ČR - uvede některé příklady projevů globalizace, porovná jejich klady a zápory 	<p>4 svět a Evropa</p> <ul style="list-style-type: none"> - evropská integrace - EU a ČR, mezinárodní spolupráce - ekonomická, politická a bezpečnostní spolupráce mezi státy – její výhody (RE, NATO, OSN aj.) - globalizace – projevy, klady, zápory - významné globální problémy a možné způsoby jejich řešení 	<p>MKV – kulturní diference, lidské vztahy, multikulturalita, princip sociálního smíru a solidarity</p> <p>MV – kritické čtení a vnímání mediálních sdělení, interpretace vztahu mediálních sdělení a reality, stavba mediálních sdělení, autor mediálních sdělení, fungování a vliv médií ve společnosti, tvorba mediálního sdělení, práce v realizačním týmu, manipulativní reklama a informace</p>
<ul style="list-style-type: none"> - kriticky přistupuje k mediálním informacím - vyjádří svůj postoj k působení propagandy a reklamy na veřejné mínění a chování lidí - orientuje se v rozmanitých zdrojích informací, a to včetně těch digitálních 	<p>5 média</p> <ul style="list-style-type: none"> - mediální sdělení – záměr, funkce; informace a hodnocení - manipulativní prostředky a postupy zpravodajství, zábava, reklama - mediokracie – medializování politiky a jeho důsledky - vliv médií na společnost – utváření veřejného mínění 	

Člověk a příroda

Fyzika

Obsahové, časové a organizační vymezení vyučovacího předmětu	
Vzdělávací oblast:	Člověk a příroda
Vzdělávací obor:	fyzika
Časová dotace týdně:	PRIMA: 2 hod, SEKUNDA: 2 hod, TERCIE: 2 hod, KVARTA: 1,5 hod

Charakteristika vyučovacího předmětu	
Charakteristika, cíle, metody a formy vyučovacího předmětu	
<p>Hodiny je realizovány v kmenových třídách.</p> <p>Hlavním cílem předmětu Fyzika je popsat a vysvětlit pozorované přírodní jevy, porozumět těmto jevům a odhalit zákonitosti, kterými se řídí. Žáci jsou vedeni k řešení problémů a praktických úloh, a to jak slovně, tak s využitím matematického aparátu. Velká pozornost je věnována samostatnému praktickému zkoumání a ověřování studovaných zákonitostí a také pochopení konkrétních praktických aplikací těchto zákonitostí.</p>	
Výchovné a vzdělávací strategie, kompetence	
Kompetence k učení – učitel:	
<ul style="list-style-type: none"> - využívá demonstrovány experimenty a samostatné práce žáků, kde mohou pozorovat různé fyzikální děje, učit se kvalitativně posuzovat a kvantitativně vyjádřit výsledky pozorovaných a praktikovaných dějů správně interpretovali, dílčí výsledky vhodně zpracovávali pomocí dostupných matematických prostředků, porovnávali je v kontextu souvisejících výsledků a uváděli je v logicky konzistentní závěr, vyhledávali, třídili, porovnávali a systematizovali informace z daného oboru s využitím různých informačních zdrojů (učebnice, internet, encyklopedie, média...) - dává prostor žákům, aby děje následně správně interpretovali a výsledky zpracovávali, formulovali vlastní hypotézy vycházející z diskuze nad zkoumanými problémy a ověřovali jejich výpovědní a pravdivostní hodnotu	
Kompetence k řešení problémů – učitel:	
<ul style="list-style-type: none"> - uplatňuje vyučovací metody, které pracují s řešením problému, aby žáci rozpoznávali různé druhy problémů a problémových úloh, které vycházejí z pozorování fyzikálních dějů, diskuzí nad nimi, zkoumání praktických aplikací, nebo jsou navozeny v učebním procesu učitelem - dbá o to, aby žáci správně formulovali poznatý problém a navrhovali různé metody, které mohou vést k jeho řešení - pomáhá žákům pracovat tak, aby k řešení problémů používali vhodné metody a prostředky (aparát matematické algebry, grafická řešení, experimentální heuristická zkoumání...), rozeznávali chybná řešení, porovnávali jednoznačnost a dopady více možných řešení	
Kompetence komunikativní – učitel:	
<ul style="list-style-type: none"> - dává žákům prostor ve vyučování k tomu, aby sami formulovali a vyjadřovali své myšlenky a názory v logickém sledu, vyjadřovali se výstižně, souvisle a kultivovaně, a to v ústním i písemném projevu - klade důraz na to, aby žáci porozuměli různým způsobům předávání informací (analýza textů, mluveného slova, obrazových materiálů, grafů a diagramů, tabelovaných hodnot...), rozvíjeli vzájemnou komunikaci při práci v různě velkých skupinách, zpracovávali a hodnotili názory ostatních a společně vytvářeli závěry reflektující jednotný názor skupiny - zadává úlohy tak, aby žáci efektivně využívali informační a komunikační prostředky a technologie	
Kompetence sociální a personální – učitel:	
<ul style="list-style-type: none"> - vede žáky k tomu, aby respektovali názory ostatních, on sám respektuje žáky a jejich vyjádření - vytváří prostředí vhodné k tomu, aby žáci poznávali a rozvíjeli své role při práci ve skupině a využívali je k efektivnímu postupu při společném řešení problémů, spolupracovali s ostatními, plnili rozdělené úkoly, přispívali k diskusi	
Kompetence občanské – učitel:	
<ul style="list-style-type: none"> - uplatňuje vyučovací metody potřebné k tomu, aby žáci rozpoznávali vliv různých technologických procesů na životní prostředí, odhadovali únosnou míru jejich škodlivosti vzhledem k potřebnosti a využitelnosti těchto procesů	

- vede žáky k tomu, aby hospodárně zacházeli se zdroji energie, kriticky hodnotili jejich potřebu v různých situacích a volili způsob, jak spotřebu energie v maximální míře omezit

Kompetence pracovní – učitel:

- vede žáky k tomu, aby správně a zodpovědně používali svěřené pomůcky, poznávali princip jejich funkce a zamezili tak jejich zbytečnému poškození, nebo zdravotnímu ohrožení sebe či ostatních, se řídili stanovenými pravidly, dodržovali bezpečnostní předpisy a ve stanovených termínech plnili své povinnosti
- vyučuje s cílem, aby získané pracovní návyky žáci uměli uplatnit v praxi

Kompetence digitální

- vedeme žáky k využívání digitálních technologií při pozorování fyzikálních jevů, podporujeme využívání digitálních technologií při měření a zpracování naměřených dat, vedeme žáky k využívání digitálních záznamů experimentů a vizuálních simulací k popisu a vysvětlení fyzikálních jevů učíme žáky řešit problémy sběrem a tříděním dat z otevřených zdrojů, vedeme žáky k tomu, aby při týmové práci, při řešení problémů a při diskuzi o výsledcích úloh používali efektivně digitální komunikační prostředky, volili k tomu vhodné nástroje (zejména při distančním vzdělávání), vedeme žáky k tomu, aby své vytvořené nebo získané výukové materiály a záznamy o použitých zdrojích ukládali do svého elektronického portfolia k dalšímu využití při vzdělávání

Očekávané výstupy

LÁTKY A TĚLESA – žák:

- F-9-1-01 změní vhodně zvolenými měřidly některé důležité fyzikální veličiny charakterizující látky a tělesa
 F-9-1-02 uvede konkrétní příklady jevů dokazujících, že se částice látek neustále pohybují a vzájemně na sebe působí
 F-9-1-03 předpoví, jak se změní délka či objem tělesa při dané změně jeho teploty
 F-9-1-04 využívá s porozuměním vztah mezi hustotou, hmotností a objemem při řešení praktických problémů

POHYB TĚLES; SÍLY – žák:

- F-9-2-01 rozhodne, jaký druh pohybu těleso koná vzhledem k jinému tělesu
 F-9-2-02 využívá s porozuměním při řešení problémů a úloh vztah mezi rychlostí, dráhou a časem u rovnoměrného pohybu těles
 F-9-2-03 určí v konkrétní jednoduché situaci druhy sil působících na těleso, jejich velikosti, směry a výslednici

MECHANICKÉ VLASTNOSTI TEKUTIN – žák:

- F-9-3-01 využívá poznatky o zákonitostech tlaku v klidných tekutinách pro řešení konkrétních praktických problémů

ENERGIE

- F-9-4-01 využívá s porozuměním vztah mezi výkonem, vykonanou prací a časem
 F-9-4-02 zhodnotí výhody a nevýhody využívání různých energetických zdrojů z hlediska vlivu na životní prostředí

ZVUKOVÉ DĚJE – žák:

- F-9-5-01 rozpozná ve svém okolí zdroje zvuku a kvalitativně analyzuje příhodnost daného prostředí pro šíření zvuku
 F-9-5-02 posoudí možnosti zmenšování vlivu nadměrného hluku na životní prostředí

ELEKTROMAGNETICKÉ A SVĚTELNÉ DĚJE – žák:

- F-9-6-01 sestaví správně podle schématu elektrický obvod a analyzuje správně schéma reálného obvodu
 F-9-6-02 rozliší stejnosměrný proud od střídavého a změří elektrický proud a napětí
 F-9-6-03 rozliší vodič, izolant a polovodič na základě analýzy jejich vlastností
 F-9-6-04 využívá prakticky poznatky o působení magnetického pole na magnet a cívku s proudem a o vlivu změny magnetického pole v okolí cívky na vznik indukovaného napětí v ní
 F-9-6-05 využívá zákon o přímočarém šíření světla ve stejnorodém optickém prostředí a zákon odrazu světla při řešení problémů a úloh
 F-9-6-06 rozhodne ze znalosti rychlostí světla ve dvou různých prostředích, zda se světlo bude lámat ke kolmici, či od kolmice, a využívá této skutečnosti při analýze průchodu světla čočkami

VESMÍR – žák:

- F-9-7-01 objasní (kvalitativně) pomocí poznatků o gravitačních silách pohyb planet kolem Slunce a měsíců planet kolem planet

Rozpis předmětu FYZIKA pro PRIMU (6. ročník ZŠ)

Časová dotace:	2 vyučovací hodiny týdně	
Školní výstupy	Učivo	PT a MV
<p>Žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> - rozlišuje na příkladech mezi pojmy těleso a látka - zjistí, zda daná látka patří mezi látky plynné, kapalné či pevné - určí vodorovnost plochy libelou - uvede složení atomu i jádra atomu - charakterizuje pojem neustálého a neuspořádaného pohybu částic a uvede jevy, které jej potvrzují - charakterizuje hlavní rozdíly mezi částicovým složením látek pevných, kapalných a plynných 	<p>1 vlastnosti látek a těles</p> <ul style="list-style-type: none"> - látky pevné, kapalné a plynné a jejich vlastnosti - částicová stavba látek – atomy a molekuly - neustálý neuspořádaný pohyb molekul kapalin, Brownův pohyb, difuze - krystalické a amorfnní látky 	<p>EV - ekosystémy M – Tělesa Ch – skupenství látek, stavba látek</p> <p>Bi – složení organizmů, výživa buňky</p> <p>Využívání digitálních technologií a informatika</p>
<ul style="list-style-type: none"> - vyjádří výsledek měření veličiny číselnou hodnotou a jednotkou - určí aritmetický průměr z naměřených hodnot - uvede základní jednotky délky, hmotnosti a objemu, převede je na díly a násobky, změří dané veličiny měřidlem a zapíše výsledek - uvede jednotky hustoty, experimentálně určí hustotu látky ze změření hmotnosti a objemu, vyhledá hustotu v tabulkách - používá vztah $\rho = m : V$ při řešení problémů a úloh - usoudí, zda se délka či objem tělesa při změně teploty mění, využívá této znalosti při řešení problémů a úloh - uvede základní jednotku teploty a času, převede je na násobky a díly, změří teplotu a čas a výsledky zapíše 	<p>2 měření fyzikálních veličin</p> <ul style="list-style-type: none"> - délka, objem a hmotnost těles, jejich jednotky a měření - hustota látky, její jednotky a měření - čas, jeho jednotky a měření - teplota, její jednotky a měření 	<p>OSV – kooperace a kompetice M – délka, objem, převody jednotek, rovnice CH – vlastnosti látek B – vlastnosti nerostů TV – měření času</p> <p>Využívání digitálních technologií a informatika</p>
<ul style="list-style-type: none"> - uvede druh elektrického náboje protonu, elektronu a neutronu - ověří existenci elektrického náboje - určí, zda dvě tělesa se budou elektricky přitahovat, odpuzovat či na sebe nebudou elektricky působit - určí, ze znalosti počtu protonů v jádře a počtu elektronů v obalu, zda jde o kladný či záporný iont nebo o neutrální atom - charakterizuje molekuly jako částice tvořené sloučenými atomy - rozliší pokusem vodič a izolant - objasní dodržování pravidel bezpečné práce s elektrickými zařízeními charakterizuje tepelný a elektrický spotřebič 	<p>3 elektrické vlastnosti látek</p> <ul style="list-style-type: none"> - model atomu, ionty - elektrické pole - zapojení jednoduchého elektrického obvodu – elektrické vodiče a izolanty - tepelné spotřebiče - elektrický proud v kovech, kapalinách a plynech 	<p>EV – vztah člověka k prostředí MV – fungování a vliv médií ve společnosti</p> <p>OSV – kooperace a kompetice CH – částice ve složení látek, elektrochemie B – složení organismu Člověk a zdraví</p> <p>Využívání digitálních technologií a informatika</p>
<ul style="list-style-type: none"> - ověří existenci magnetického pole - vysvětlí rozdíl mezi přírodním a umělým magnetem - uvede druhy magnetických pólů u magnetu a cívk s proudem - charakterizuje magnetické pole Země - zakreslí indukční čáry v okolí magnetu a cívky s proudem vysvětlí princip zvonku a galvanometru 	<p>4 magnetické vlastnosti látek</p> <ul style="list-style-type: none"> - přírodní a umělé magnety – póly magnetu - magnetické pole a magnetizace, magnetická síla, indukční čáry - magnetické pole cívky, elektromagnet - elektrický zvonek, galvanometr 	<p>MV – interpretace vztahu mediálních sdělení a reality OSV – kooperace a kompetice B – fyz. vlastnosti nerostů Z – magnetické pole</p> <p>Využívání digitálních technologií a informatika</p>

Rozpis předmětu FYZIKA pro SEKUNDU (7. ročník ZŠ)

Časová dotace: 2 vyučovací hodiny týdně

Školní výstupy	Učivo	PT a MV
<p>Žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> - objasní klid a pohyb těles, z konkrétního příkladu pozná, zda je těleso v klidu či pohybu vzhledem k jinému tělesu - rozezná pohyb rovnoměrný a nerovnoměrný experimentálně určí rychlost tělesa - používá vztah $v = s : t$ při řešení problémů a úloh - vyjádří grafem závislost dráhy na čase při rovnoměrném pohybu 	<p>1 pohyb těles</p> <ul style="list-style-type: none"> - klid a pohyb tělesa, jejich relativnost - dráha, pohyby přímočaré, křivočaré, rovnoměrné a nerovnoměrné - rychlost rovnoměrného pohybu, její jednotky a měření - průměrná rychlost nerovnoměrného pohybu 	<p>OSV – kooperace a kompetice TV – dráha, rychlost Využívání digitálních technologií a informatika</p>
<ul style="list-style-type: none"> - posoudí v konkrétní situaci, která tělesa na sebe působí - uvede základní jednotku síly, převede ji na násobky, změří sílu a výsledky zapíše - znázorní sílu jako orientovanou úsečku - používá vztah $F_g = m \cdot g$ při řešení problémů a úloh - určí pomocí olovnice svislý směr charakterizuje tlakovou sílu - uvede základní jednotku tlaku, převede ji na násobky a díly - používá vztah $p = F/S$ při řešení problémů a úloh využívá poznatky o třecí síle - určí graficky i výpočtem výslednici dvou sil - objasní podstatu Newtonových zákonů - využívá podstatu Newtonových zákonů pro objasnění běžných situací - používá vztah pro moment síly $M = F \cdot r$ při řešení problémů a úloh - pozná, kdy jsou dvě síly v rovnováze - využívá rovnováhu sil na páce i na kladce k řešení problémů a úloh - charakterizuje a experimentálně určí těžiště tělesa 	<p>2 síla a její účinky</p> <ul style="list-style-type: none"> - účinky tlakové a gravitační síla na kapalinu, Pascalův zákon, hydraulické zařízení - hydrostatický tlak, spojené nádoby - vztlková síla, Archimédův zákon, podmínky plování, potápění a vynášení se těles v kapalině - atmosférický tlak, tlakoměr, vztlková síla v plynech, tlak plynu v uzavřené nádobě, podtlak, přetlak, manometr 	<p>OSV – kooperace a kompetice M – síla, znázornění síly Ze, B – gravitační síla, gravitační pole TV – moment síly, posuvné účinky sil, páka, vzájemné působení sil Využívání digitálních technologií a informatika</p>
<ul style="list-style-type: none"> - objasní podstatu Pascalova zákona a používá ho při řešení problémů a úloh - charakterizuje hydrostatický tlak a používá vztah $p = h \cdot \rho \cdot g$ pro řešení úloh - objasní vznik vztlkové síly při ponoření tělesa do tekutiny - objasní podstatu Archimédova zákona - charakterizuje atmosférický tlak a objasní podstatu Torricelliho pokusu - určí, zda se těleso v tekutině bude potápět, vznášet či plovat - rozezná a charakterizuje podtlak a přetlak 	<p>3 mechanické vlastnosti kapalin a plynů</p> <ul style="list-style-type: none"> - účinky tlakové a gravitační síla na kapalinu, Pascalův zákon, hydraulické zařízení - hydrostatický tlak, spojené nádoby - vztlková síla, Archimédův zákon, podmínky plování, potápění a vynášení se těles v kapalině - atmosférický tlak, tlakoměr, vztlková síla v plynech, tlak plynu v uzavřené nádobě, podtlak, přetlak, manometr 	<p>MV – stavba mediálních sdělení OSV – laboratorní práce, skupinová práce CH – vlastnosti látek, vývěva Z – atmosférický tlak, tlakoměr B – oběhová soustava</p> <p>Využívání digitálních technologií a informatika</p>
<ul style="list-style-type: none"> - charakterizuje zdroj světla, rozezná plošný a bodový zdroj - charakterizuje různé druhy optického prostředí - načrtne a vysvětlí zatmění Slunce a Měsíce - uvede rychlost světla v závislosti na prostředí - charakterizuje zákon odrazu a použije ho pro objasnění principu zobrazení předmětu rovinným a kulovým zrcadlem - charakterizuje lom světla ke kolmici a od kolmice a použije tyto znalosti při objasnění principu zobrazení předmětu tenkou čočkou - vysvětlí krátkozrakost a dalekozrakost oka a funkci brýlí - charakterizuje rozklad světla 	<p>4 světelné jevy</p> <ul style="list-style-type: none"> - zdroje světla, šíření světla, stín, zatmění Slunce a Měsíce - odraz světla, rovinná a kulová zrcadla - lom světla, čočka, lupa - rozklad světla, spektrum 	<p>B – zdroje světla, stín + vlastnosti oka, fotosyntéza Výchova ke zdraví Z – Slunce a Měsíc Využívání digitálních technologií a informatika</p>

Rozpis předmětu FYZIKA pro TERCII (8. ročník ZŠ)

Časová dotace:	2 vyučovací hodiny týdně	
Školní výstupy	Učivo	PT a MV
<p>Žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> - uvede hlavní jednotku práce, resp. výkonu, převede ji na díly a násobky - používá vztah $W = F \cdot s$ pro práci či vztah $P = W/t$ pro výkon při řešení problémů a úloh - objasní souvislosti mezi konáním práce a energií - charakterizuje polohovou a pohybovou energii - charakterizuje vnitřní energii a uvede možné změny vnitřní energie z praxe - určí přijaté či odevzdané teplo tělesa - rozpozná rozdíl mezi teplem a teplotou - charakterizuje některé formy tepelné výměny - uvede základní skupenské přeměny, charakterizuje základní vlastnosti těchto přeměn - vyhledá teploty skupenských přeměn v tabulkách 	<p>1 práce, energie, teplo</p> <ul style="list-style-type: none"> - práce, výkon a jejich jednotky - pohybová a polohová energie, přeměny energie, vnitřní energie a její změna - teplo a teplota, měrná tepelná kapacita, kalorimetr - tání, tuhnutí, var, vypařování, kapalnění 	<p>EV – ekosystémy OSV – kooperace a kompetice TV – práce, výkon B – tok energie, teplokrevnost CH – měrná tepelná kapacita</p> <p>Využívání digitálních technologií a informatika</p>
<ul style="list-style-type: none"> - uvede základní jednotku elektrického náboje a převede ji na díly a násobky - uvede základní jednotku napětí a proudu, převede je na jejich násobky a díly - změří elektrický proud a napětí - charakterizuje elektrický proud a napětí - objasní podstatu Ohmova zákona - používá vztah $R = U/I$ pro odpor při řešení problémů a úloh - objasní podstatu reostatu - určí výsledné napětí, proud, odpor vodičů spojených za sebou, resp. vedle sebe 	<p>2 elektrické jevy</p> <ul style="list-style-type: none"> - elektrický náboj a jeho jednotka, elementární elektrický náboj - elektrostatická indukce, elektrický zdroj, elektrické napětí, elektrický proud, voltmetr, ampérmetr - ohmův zákon, rezistor, elektrický odpor, spojování rezistorů, reostat - elektrická práce, elektrický výkon, elektrická energie 	<p>MV – stavba mediálních sdělení OSV – kooperace a kompetice CH – elektrický proud, elektrolyza</p> <p>Výchova ke zdraví Využívání digitálních technologií a informatika</p>
<ul style="list-style-type: none"> - charakterizuje zdroj zvuku - charakterizuje šíření zvuku v prostředí - uvádí, že rychlost zvuku závisí na druhu prostředí, v němž se zvuk šíří, a na teplotě prostředí a využívá těchto poznatků při řešení problémů a úloh - charakterizuje tón a výšku tónu - charakterizuje hlasitost zvuku - charakterizuje hluk a možnosti potlačování nadměrného hluku v našem životním prostředí - charakterizuje odraz zvuku a objasní vznik ozvěny 	<p>3 zvukové jevy</p> <ul style="list-style-type: none"> - vznik a zdroje zvuku, šíření a rychlost zvuku - tón, kmitočet, výška tónů, hlasitost, hluk - odraz a pohlcování zvuku 	<p>EVV – vztah člověka k prostředí MV – stavba mediálních sdělení OSV – kooperace a kompetice HV – tón, výška tónu, hlasitost, zvuk B – ucho</p> <p>Výchova ke zdraví Využívání digitálních technologií a informatika</p>

Rozpis předmětu FYZIKA pro KVARTU (9. ročník ZŠ)

Časová dotace:	1,5 vyučovací hodiny týdně	
Školní výstupy	Učivo	PT a MV
<p>Žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> - objasní podstatu složení a funkce stejnosměrného elektromotoru - objasní podstatu elektromagnetické indukce 	<p>1 elektromagnetické jevy</p> <ul style="list-style-type: none"> - otáčivý účinek magnetického pole na cívku s proudem, stejnosměrný elektromotor - elektromagnetická indukce, vznik indukovaného napětí a proudu 	<p>EV – lidské aktivity a problémy životního prostředí Využívání digitálních technologií a informatika</p>
<ul style="list-style-type: none"> - charakterizuje střídavý proud a princip jeho vzniku - charakterizuje frekvenci a periodu střídavého proudu - charakterizuje efektivní hodnoty střídavého proudu a napětí, dokáže je změřit - objasní podstatu funkce a složení alternátoru - objasní podstatu funkce a složení transformátoru uveče hlavní složky soustavy výroby a přenosu elektrické energie 	<p>2 střídavý proud</p> <ul style="list-style-type: none"> - vznik střídavého proudu a napětí, frekvence a perioda, efektivní hodnoty - časový průběh harmonického střídavého proudu a napětí - jednofázový alternátor, transformátor 	<p>EV – základní podmínky života VDO – občan, občanská společnost a stát CH – elektrolýza, zdroje energie Výchova k práci – laboratorní práce Výchova ke zdraví Využívání digitálních technologií a informatika</p>
<ul style="list-style-type: none"> - rozliší vodiče, nevodiče a polovodiče - objasní podstatu PN přechodu, podstatu stavby a funkce polovodičové diody a zapojí ji v propustném a závěrném směru - pracuje s voltampérovou charakteristikou diody objasní, za jakých podmínek vedou plyny elektrický proud 	<p>3 vedení elektrického proudu v plynech a polovodičích</p> <ul style="list-style-type: none"> - polovodiče typu P a N, polovodičová dioda - elektrický výboj 	<p>EV – základní podmínky života CH – prvky</p>
<ul style="list-style-type: none"> - charakterizuje jadernou energii, radionuklidy, štěpení jádra, jaderné záření a způsob ochrany před jaderným zářením - uvede hlavní části jaderné elektrárny 	<p>4 jaderná energie</p> <ul style="list-style-type: none"> - stavba atomu, jaderné síly, izotopy a nuklidy - přirozená a umělá radioaktivita, štěpení jader, řetězová reakce, jaderný reaktor 	<p>MV – stavba mediálních sdělení Ch – radioaktivita, Výchova ke zdraví Využívání digitálních technologií a informatika</p>
<ul style="list-style-type: none"> - uvede, že sluneční soustava je tvořena Sluncem, osmi planetami, které obíhají pod vlivem jeho gravitačního pole po uzavřených křivkách, dále měsíci planet, dalšími malými planetkami, meteoity, kometami - vyhledá základní charakteristiky o Slunci a jeho planetách v tabulkách a odborné literatuře nebo za pomoci digitálních zdrojů - orientuje se v mapě hvězdné oblohy a využívá ji k orientaci na obloze 	<p>5 vesmír</p> <ul style="list-style-type: none"> - slunce, planety, měsíc, komety, meteority - hvězdy a souhvězdí 	<p>MV – stavba mediálních sdělení OSV – kooperace a kompetice B – vznik planet Z – hvězdy a souhvězdí Využívání digitálních technologií a informatika</p>

Chemie

Obsahové, časové a organizační vymezení vyučovacího předmětu	
Vzdělávací oblast:	Člověk a příroda
Vzdělávací obor:	chemie
Časová dotace týdně:	TERCIE: 2 hod, KVARTA: 2 hod

Charakteristika vyučovacího předmětu	
Charakteristika, cíle, metody a formy vyučovacího předmětu	
<p>Žáci mají možnost detailněji porozumět přírodním jevům a jejich zákonitostem. Výuka předmětu chemie probíhá v kmenových učebnách. Ve vyučování chemie mají žáci získat představu o molekulové stavbě látek a základních chemických, fyzikálně-chemických a biochemických dějích. Důraz je kladen na souvislosti s ostatními přírodovědnými předměty a na zásadní vliv chemických dějů na životní prostředí. Žák je veden k tomu, aby zejména porozuměl základním typům chemických reakcí a znal jejich postavení v přírodě a v každodenním životě, využíval matematický aparát k základním chemickým výpočtům, aplikoval své znalosti při provádění laboratorních cvičení, účinně spolupracoval ve skupině. Hlavním cílem tohoto vyučovacího předmětu je příprava pro nadcházející studium chemie na vyšším stupni gymnázia. Jedná se především o osvojení základních pojmů, přehledu jednotlivých oborů chemie a jejich aplikace do praxe.</p>	
Výchovné a vzdělávací strategie, kompetence	
<p>Kompetence k učení – výběr a využití efektivních metod učení (plán, organizace), vyhledání a třídění informací a jejich vzájemné propojení (souvislosti), samostatné pozorování experimentů, jejich kritické zhodnocení, poznat smysl a cíl učení</p> <p><i>Strategie:</i> podpora samostatnosti a tvořivosti, uplatnění individuálního přístupu, využití aktuálního dění ve společnosti, oboru</p>	
<p>Kompetence k řešení problému – rozpoznat, pochopit a nalézt význam řešení problému, vyhledání vhodných informací vedoucích k řešení problému, nalezení různých variant řešení, praktické ověření řešení problému</p> <p><i>Strategie:</i> zadávání problémových úloh z praktického života, vést k řešení problémů – rozložení velkých problémů na dílčí, jednodušší podproblémy, jejichž řešení není tak obtížné</p>	
<p>Kompetence komunikativní – formulovat myšlenky v logickém pořadí, dbát na přesnost a kultivovanost vyjadřování, vyslechnout jiný názor, dialog, obhajoba svého tvrzení, práce s názornými obrázky, zvládnutí symboliky, prezentace projektů, práce ve skupině, rozdělení úkolů</p> <p><i>Strategie:</i> vytváření prostoru pro vzájemnou komunikaci žáků, umožnění formulace vlastních cílů a sledování úspěšnosti žáků v jejich plnění</p>	
<p>Kompetence sociální a personální – účinně spolupracovat ve skupině, podílet se společně s pedagogy na vytváření pravidel práce ve skupině, podílet se na utváření příjemné atmosféry ve skupině, na základě ohleduplnosti a úcty při jednání s druhými lidmi přispívá k upevňování dobrých mezilidských vztahů</p> <p><i>Strategie:</i> zadávání úloh, na jejichž řešení žáci spolupracují, podpora skupinové práce, umožnění práce na různých pozicích v týmu</p>	
<p>Kompetence občanské - chápat základní principy, na nichž spočívají zákony a společenské normy, uvědomovat si svá práva a povinnosti ve škole i mimo školu, poskytovat podle svých možností účinnou pomoc a chovat se zodpovědně v krizových situacích i v situacích ohrožujících život a zdraví člověka, chápat základní ekologické souvislosti a environmentální problémy, respektovat požadavky na kvalitní životní prostředí, rozhoduje se v zájmu podpory a ochrany zdraví a trvale udržitelného rozvoje společnosti</p> <p><i>Strategie:</i> vyžadování dokončování zadané práce v dohodnutém termínu a kvalitě, vedení k dodržování práv a povinností, důsledné dodržování pravidel, na příkladech ekologických katastrof demonstrovat jejich nebezpečnost vzhledem k životnímu prostředí a ochraně zdraví obyvatelstva</p>	
<p>Kompetence pracovní - dodržovat vymezená pravidla, plnit povinnosti a závazky, adaptovat se na změněné nebo nové pracovní podmínky, přistupovat k výsledkům pracovní činnosti nejen z hlediska kvality, funkčnosti, hospodárnosti a společenského významu, ale i z hlediska ochrany svého zdraví i zdraví druhých, využívat znalosti a zkušenosti získané v jednotlivých vzdělávacích oblastech v zájmu vlastního rozvoje i své přípravy na budoucnost</p> <p><i>Strategie:</i> umožnění samostatné práce, nebo práce ve skupinách v chemické laboratoři školy, vedení k zodpovědnosti</p>	

za vlastní práci, umožnění prezentace vlastní práce

Kompetence digitální - vedeme žáky ke kritické práci s informacemi, efektivní komunikaci a vzájemné spolupráci v digitálním prostředí; vedeme žáky k tvorbě a úpravám digitálního obsahu v různých formátech a jeho sdílení s vybranými lidmi, při spolupráci, komunikaci a sdílení informací v digitálním prostředí klademe důraz na etické jednání, ohleduplnost a respekt k ostatním; seznamujeme žáky s principy bezpečného chování na internetu a vedeme je k tomu, aby při práci s informacemi uplatňovali právní a etické normy spojené s využíváním převzatých zdrojů.

Očekávané výstupy

POZOROVÁNÍ, POKUS A BEZPEČNOST PRÁCE

CH-9-1-01 *určí společné a rozdílné vlastnosti látek*

CH-9-1-02 *pracuje bezpečně s vybranými dostupnými a běžně používanými látkami a hodnotí jejich rizikost; posoudí nebezpečnost vybraných dostupných látek, se kterými zatím pracovat nesmí*

SMĚSI

CH-9-2-01 *rozlišuje směsi a chemické látky*

CH-9-2-02 *vypočítá složení roztoků, připraví prakticky roztok daného složení*

CH-9-2-03 *navrhne postupy a prakticky provede oddělování složek směsí o známém složení; uvede příklady oddělování složek v praxi*

CH-9-2-04 *rozliší různé druhy vody a uvede příklady jejich výskytu a použití, uvede příklady znečišťování vody a vzduchu*

ČÁSTICOVÉ SLOŽENÍ LÁTEK A CHEMICKÉ PRVKY

CH-9-3-01 *používá pojmy atom a molekula, prvek a sloučenina ve správných souvislostech*

CH-9-3-02 *orientuje se v periodické soustavě chemických prvků, rozpozná vybrané kovy a nekovy a usuzuje na jejich možné vlastnosti*

CHEMICKÉ REAKCE

CH-9-4-01 *rozliší a zapíše rovnici výchozí látky a produkty chemických reakcí, uvede příklady prakticky důležitých chemických reakcí a zhodnotí jejich využívání*

CH-9-4-02 *aplikuje poznatky o faktorech ovlivňujících průběh chemických reakcí v praxi a při předcházení jejich nebezpečnému průběhu*

ANORGANICKÉ SLOUČENINY

CH-9-5-01 *porovná vlastnosti a použití vybraných prakticky významných oxidů, kyselin, hydroxidů a solí a posoudí vliv významných zástupců těchto látek na životní prostředí*

CH-9-5-02 *orientuje se na stupnici pH, změní reakci roztoku univerzálním indikátorovým papírkem a uvede příklady uplatňování neutralizace v praxi*

ORGANICKÉ SLOUČENINY

CH-9-6-01 *rozliší nejjednodušší uhlovodíky, uvede jejich zdroje, vlastnosti a použití*

CH-9-6-02 *zhodnotí užívání fosilních paliv a vyráběných paliv jako zdrojů energie a uvede příklady produktů průmyslového zpracování ropy*

CH-9-6-03 *rozliší vybrané deriváty uhlovodíků, uvede jejich zdroje, vlastnosti a použití*

CH-9-6-04 *uvede příklady zdrojů bílkovin, tuků, sacharidů a vitaminů*

CHEMIE A SPOLEČNOST

CH-9-7-01 *zhodnotí využívání prvotních a druhotných surovin z hlediska trvale udržitelného rozvoje na Zemi*

CH-9-7-02 *aplikuje znalosti o principech hašení požárů na řešení modelových situací z praxe*

CH-9-7-03 *orientuje se v přípravě a využívání různých látek v praxi a jejich vlivech na životní prostředí a zdraví člověka*

VÝCHOVA KE ZDRAVÍ:

VZ-9-1-07 *dává do souvislosti složení stravy a způsob stravování s rozvojem civilizačních nemocí a v rámci svých možností uplatňuje zdravé stravovací návyky*

VZ-9-1-13 *uvádí do souvislosti zdravotní a psychosociální rizika spojená se zneužíváním návykových látek a životní perspektivu mladého člověka; uplatňuje osvojené sociální dovednosti a modely chování při kontaktu se sociálně patologickými jevy ve škole i mimo ni; v případě potřeby vyhledá odbornou pomoc sobě nebo druhým*

Implementace kompetencí do jednotlivých ročníků

TERCIE:

- Samostatně či v kooperaci s ostatními žáky systematicky pozoruje různé chemické látky a děje i jejich vlastnosti, výsledky svých pozorování (měření) zpracovává, vyhodnocuje, posuzuje informace z hlediska důležitosti a objektivitu

a dále využívá pro své vlastní učení.

- Vyslovuje v diskusích hypotézy o chemické podstatě studovaných jevů či jejich průběhu, ověřuje různými prostředky jejich pravdivost a využívá získané poznatky k rozšiřování vlastního poznávacího potenciálu
- Vyhledává v různých pramenech potřebné informace týkající se chemického poznávání a využívá je efektivně ve svém dalším studiu
- Poznává souvislosti chemického zkoumání s ostatními, zejména přírodovědnými, oblastmi zkoumání a využívá těchto souvislostí v procesu učení.
- Klade otázky po přírodovědných příčinách jevů, které kolem sebe vidí.
- Rozpoznává problémy v průběhu chemického vzdělávání při využití všech dostupných metod a prostředků (pozorování, měření, experimentování, výpočty, grafické znázornění)
- Vyjádří, formuluje problém, na který narazí při vzdělávání v oboru chemie, případně v souvisejících oborech a situacích v každodenním životě
- Pracuje s chybou, koriguje chybná řešení, ověřuje řešení problémů z hlediska správnosti, efektivnosti, porovnává případná různá řešení daného problému, obhájí správná rozhodnutí
- Učí se zobecňovat a aplikovat poznatky, souvislosti a zákonitosti získané studiem chemie v různých oblastech života.
- Učí se přesně a logicky uspořádaně vyjadřovat či argumentovat.
- Učí se stručně, přehledně a objektivně sdělovat (ústně i písemně) postup a výsledky svých pozorování a experimentů, případně studia určité problematiky (výběrové seminární práce)
- Osvojuje si dovednosti kooperace a společného hledání optimálních řešení problémů.
- Poznává možnosti rozvoje i zneužití chemie a učí odpovědnosti za zachování životního prostředí.
- Učí se optimálně plánovat a provádět soustavná pozorování a experimenty a získaná data zpracovávat a vyhodnocovat. Seznamuje se zásadami bezpečnosti a ochrany zdraví při práci.
- Používá přírodovědecké terminologie i pojmů z jiných vědních oborů.
- Spoluvytváří ve vyučování atmosféru společného zájmu na stavu životního prostředí na Zemi
- Učí se dovednosti informace nejenom syntetizovat, ale i třídit a spojovat je v mentální schémata s pevnou a jasnou strukturou otevřená dalšímu dotváření.

KVARTA:

- samostatně či v kooperaci s ostatními žáky navrhuje experimenty, které buď ověřují či potvrzují vyslovené hypotézy nebo slouží jako základ pro odhalování chemických zákonitostí, z nichž může žák vycházet v dalších poznávacích aktivitách, samostatně či v kooperaci s ostatními žáky systematicky pozoruje různé chemické látky a děje i jejich vlastnosti, výsledky svých pozorování (měření) zpracovává, vyhodnocuje, posuzuje informace z hlediska důležitosti a objektivnosti a dále využívá pro své vlastní učení
- vyslovuje v diskusích hypotézy o chemické podstatě studovaných jevů či jejich průběhu, ověřuje různými prostředky jejich pravdivost a využívá získané poznatky k rozšiřování vlastního poznávacího potenciálu
- vyhledává v různých pramenech potřebné informace týkající se chemického poznávání a využívá je efektivně ve svém dalším studiu, poznává souvislosti chemického zkoumání s ostatními, zejména přírodovědnými, oblastmi zkoumání a využívá těchto souvislostí v procesu učení
- klade otázky po přírodovědných příčinách jevů, které kolem sebe vidí
- rozpoznává problémy v průběhu chemického vzdělávání při využití všech dostupných metod a prostředků (pozorování, měření, experimentování, výpočty, grafické znázornění.)
- vyjádří, formuluje problém, na který narazí při vzdělávání v oboru chemie, případně v souvisejících oborech a situacích v každodenním životě, pracuje s chybou, koriguje chybná řešení, ověřuje řešení problémů z hlediska správnosti, efektivnosti, porovnává případná různá řešení daného problému, obhájí správná rozhodnutí
- zobecňuje a aplikuje poznatky, souvislosti a zákonitosti získané studiem chemie v různých oblastech života
- přesně a logicky uspořádaně vyjadřovat či argumentuje, stručně, přehledně a objektivně sděluje (ústně i písemně) postup a výsledky svých pozorování a experimentů, případně studia určité problematiky (výběrové seminární práce)
- osvojuje si dovednosti kooperace a společného hledání optimálních řešení problémů
- poznává možnosti rozvoje i zneužití chemie a učí odpovědnosti za zachování životního prostředí
- optimálně plánuje a provádí soustavná pozorování a experimenty a získaná data zpracovává a vyhodnocuje, seznamuje se zásadami bezpečnosti a ochrany zdraví při práci
- používá přírodovědecké terminologie i pojmů z jiných vědních oborů
- spoluvytváří ve vyučování atmosféru společného zájmu na stavu životního prostředí na Zemi
- učí se dovednosti informace nejenom syntetizovat, ale i třídit a spojovat je v mentální schémata s pevnou a jasnou strukturou otevřená dalšímu dotváření

Rozpis předmětu CHEMIE pro TERCII (8. ročník ZŠ)

Časová dotace:	2 vyučovací hodiny týdně	
Školní výstupy	Učivo	PT a MV
<p>Žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> - uvede zásady bezpečné práce v chemické laboratoři, poskytne a přivolá první pomoc při úrazu - uvede příklady nebezpečných chemických látek a zásady bezpečné práce s nimi, informace o nich hledá za pomoci nejen digitálních technologií - vysvětlí význam R-vět a S-vět a uvede jejich příklady u výrobků, které se běžně prodávají - rozdělí látky podle původu a skupenství - vysvětlí ekologickou a ekonomickou prospěšnost recyklace odpadu - definuje kvalitativní vlastnosti látek - definuje kvantitativní vlastnosti látek 	<p>1 úvod do chemie a bezpečnost při experimentální činnosti</p> <ul style="list-style-type: none"> - motivace do studia chemie - Zásady hygieny a bezpečné práce v chemické laboratoři (nebo v pracovně) - první pomoc při úrazu v laboratoři (poleptání, popálení, pořezání) - Kategorie nebezpečných látek, označení výstražnými symboly - Látky a tělesa - Zjišťování vlastností látek 	<p>EV – lidské aktivity a problémy životního prostředí OSV – rozvoj schopností poznání B – biologie člověka, základy ekologie F – látky a tělesa VDTal</p>
<ul style="list-style-type: none"> - uvede fyzikální chemické vlastnosti látek - rozliší známé látky podle jejich různých vlastností - navrhne a provede jednoduché chemické pokusy a zaznamená jejich výsledek - popíše společné a rozdílné vlastnosti vybraných látek - rozpozná skupenství látek a jejich změny - vyhledá v tabulkách či za pomoci digitálních technologií (u vybraných látek) hodnoty hustoty, teploty tání, varu a orientuje se v jejich hodnotách - definuje chemickou látku a směs - definuje stejnorodou a různorodou směs - definuje složení roztoku - uvede běžné druhy rozpouštědel - vyjádří složení roztoků hmotnostním zlomkem - rozliší koncentrované a zředěné roztoky - definuje nasycený a nenasycený roztok - vyjmenuje metody OSS a uvede použití v praxi - vlastnosti a složení vzduchu a vysvětlí pojmy související s čistotou vzduchu - popíše koloběh vody v přírodě - rozliší druhy vody - uvede příklady znečištění vody a navrhne preventivní opatření 	<p>2 chemické látky a směsi</p> <ul style="list-style-type: none"> - rozlišení chemických látek a směsí - třídění směsí - roztoky - výpočet složení roztoků - rozpustnost látek - oddělování složek ze směsí - vzduch - voda 	<p>OSV – řešení problémů a rozhodovací dovednosti F – látky a tělesa VDTal</p>
<ul style="list-style-type: none"> - definuje atom a stavbu - vysvětlí vzájemné působení částic v atomu - definuje chemický prvek - ovládá značky prvků - orientuje se v PSP - definuje periodický zákon - definuje chemickou vazbu - definuje chemickou sloučeninu - dělení sloučenin - definuje chemický vzorec - vysvětlí vznik iontů 	<p>3 poznáváme složení látek</p> <ul style="list-style-type: none"> - atom - chemické prvky - PSP - Chemická vazba - Chemické sloučeniny - Ionty 	<p>OSV – rozvoj schopností poznávání F – látky a tělesa VDTal</p>
<ul style="list-style-type: none"> - Definuje chemickou reakci, reaktanty, produkty - Objasní vznik nových chemických vazeb - Rozliší exotermickou a endotermickou reakci - Definuje zákon zachování hmotnosti - Definuje chemickou rovnici 	<p>4 chemické reakce</p> <ul style="list-style-type: none"> - Chemické reakce - Zákon zachování hmotnosti - Chemické rovnice - Rozdělení chemických reakcí 	<p>EV – lidské aktivity a problémy životního prostředí Fy – látky a tělesa, energie</p>

<ul style="list-style-type: none"> - Upraví chemické rovnice - Rozliší chemický rozklad a slučování - Charakterizuje látkové množství - Vypočítá molární hmotnost - Vypočítá koncentraci roztoku - Vypočítá hmotnost a procenta prvku ve sloučenině - Vypočítá hmotnost výchozí látky 	<ul style="list-style-type: none"> - Látkové množství - Molární hmotnost - Látková koncentrace - Výpočty z chemických vzorců - Výpočty z chemických rovnic 	
<ul style="list-style-type: none"> - Třídí chemické prvky podle skupenství, výskytu, vlastností - Vyhledává prvky PSP - Rozliší v PSP kovy, polokovy, nekovy a uvede jejich vlastnosti - Uvede výskyt, vlastnosti, využití, výrobu a sloučeniny vodíku, kyslíku, dusíku - Popíše koloběh dusíku v přírodě - Uvede výskyt, vlastnosti, využití a sloučeniny halogenů - Uvede výskyt, vlastnosti, využití a sloučeniny uhlíku, síry, fosforu - Uvede vlastnosti aktivního uhlí - Vysvětlí znečištění vod sloučeninami fosforu - Uvede vlastnosti, výskyt využití křemíku - Vysvětlí význam solární energie - Uvede výskyt, vlastnosti a využití železa, hliníku, mědi, zlata, stříbra, olova, rtuti za pomoci rozmanitých zdrojů, včetně těch digitálních - Uvede výskyt, vlastnosti, využití alkalických kovů a kovů alkalických zemin 	<p>5 chemické prvky</p> <ul style="list-style-type: none"> - rozdělení chemických prvků - vodík - kyslík - dusík - halogeny - uhlík a síra - fosfor - polokovy - kovy - alkalické kovy - kovy alkalických zemin 	<p>Fy – látky a tělesa VDTal</p>
<ul style="list-style-type: none"> - používá značky a názvy vybraných chemických prvků - charakterizuje oxidační číslo - ovládá zakončení příjmení jména názvu sloučeniny odpovídající kladným oxidačním číslům - ovládá postup tvorby vzorce a názvu halogenidů - uvede vlastnosti chloridu sodného - ovládá postup tvorby vzorce a názvu oxidů a sulfidů - uvede vlastnosti, výskyt a využití oxidu uhličitého, oxidu uhelnatého, oxidu siřičitého, oxidu vápenatého, oxidu křemičitého, oxidu hlinitého, sulfidu olovnatého, sulfidu zinečnatého - definuje hydroxidy - ovládá postup tvorby názvu a vzorce hydroxidů - uvede vlastnosti a výskyt a využití hydroxidu sodného, draselného, vápenatého 	<p>6 anorganické sloučeniny</p> <ul style="list-style-type: none"> - úvod do názvosloví anorganických sloučenin - halogenidy - Oxidy - Sulfidy - Hydroxidy - Kyseliny - Kyselost a zásaditost látek - Neutralizace - Soli 	<p>Z – horniny, minerály B – základy ekologie VMS – objevuje Svět a Evropu</p>

Rozpis předmětu CHEMIE pro KVARTU (9. ročník ZŠ)

Časová dotace:	2 vyučovací hodiny týdně	
Školní výstupy	Učivo	PT a MV
<p>Žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> - definuje redoxní reakci, oxidaci, redukci, oxidační a redukční činidlo - umí doplnit do reakce oxidační čísla atomů prvků a označí přesun elektronů - provede reakci vybraných kovů s kyselinou chlorovodíkovou - třídí kovy na ušlechtilé a neušlechtilé, porovná schopnost kovů tvořit kationty - výroba kovů - definuje podmínky elektrolýzy - objasní pojmy elektrolyt, elektroda, katoda, anoda - vyjmenuje příklady využití elektrolýzy v průmyslu - popíše princip galvanického článku - definuje korozi a ochranu kovů před korozí 	<p>1 redoxní reakce</p> <ul style="list-style-type: none"> - co jsou redoxní reakce - redoxní reakce kovů - elektrolytické děje 	<p>EV – lidské aktivity a problémy životního prostředí, vztah člověka k prostředím VDO – občan a stát OSV – hodnoty, postoje, praktická etika F – elektrolýza VDTal</p>
<ul style="list-style-type: none"> - uvede příklady fosilních a průmyslově vyráběných paliv a popíše jejich vlastnosti a použití - posoudí vliv těžby a spalování paliv na životní prostředí - zhodnotí používání těchto paliv z hlediska trvale udržitelného rozvoje na zemi - popíše složení uhlí, zemního plynu a princip průmyslového zpracování - uvede princip tepelné a jaderné elektrárny - charakterizuje zdroje – slunce vítr, vodu, biomasu, horké prameny - objasní výhody a nevýhody obnovitelných zdrojů 	<p>2 zdroje energie</p> <ul style="list-style-type: none"> - zdroje energie - neobnovitelné zdroje energie - obnovitelné zdroje energie 	<p>EV – lidské aktivity a problémy životního prostředí, vztah člověka k prostředím MV – kritické čtení a interpretace OSV – hodnoty, postoje, praktická etika F – energie Z – životní prostředí B – biologie člověka, základy ekologie VDTal</p>
<ul style="list-style-type: none"> - popíše složení organické látky - rozlišuje podle vzorců organické a anorganické sloučeniny - popíše vlastnosti organických sloučenin, a to i za pomoci literárních či literárních zdrojů - zná a dodržuje zásady bezpečnosti práce s organickými sloučeninami - uvede suroviny pro výrobu organických sloučenin - uvede zdroje organických sloučenin - objasní vaznost uhlíku a dalších prvků, které se mohou vázat na uhlík - popíše tvary uhlíkatých řetězců - objasní vznik jednoduché, dvojnásobné a trojnásobné vazby - rozlišuje tři základní typy vzorců organických sloučenin - odvodí strukturní, racionální, sumární vzorec - rozpozná uhlovodík a jeho deriváty 	<p>3 organická chemie</p> <ul style="list-style-type: none"> - organické látky a jejich složení - vlastnosti organických látek - zdroje organických sloučenin - stavba molekul organických sloučenin - typy vzorců v organické chemii - rozdělení organických sloučenin 	<p>Z – životní prostředí VDTal</p>
<ul style="list-style-type: none"> - definuje uhlovodíky a třídí uhlovodíky podle tvaru řetězce a podle typu vazeb - definuje alkany a cykloalkany - uvede vlastnosti a využití nasycených uhlovodíků - vysvětlí nedokonalé spalování uhlovodíků a otravu oxidem uhelnatým - definuje alkeny, alkyny - objasní reaktivitu nenasycených uhlovodíků - uvede vlastnosti a využití nenasycených uhlovodíků - definuje areny - určí nebezpečí arenů podle výstražných symbolů - uvede vlastnosti a využití základních arenů - definuje pojmy derivát, uhlovodíkový zbytek - třídí deriváty podle charakteristických skupin 	<p>4 uhlovodíky a deriváty uhlovodíků</p> <ul style="list-style-type: none"> - uhlovodíky - uhlovodíky nasycené - uhlovodíky nenasycené - areny - co jsou deriváty uhlovodíků - halogenderiváty - dusíkaté deriváty uhlovodíků - kyslíkaté deriváty uhlovodíků 	<p>EV – lidské aktivity a problémy životního prostředí, vztah člověka k prostředím MV – kritické čtení a interpretace OSV – rozvoj schopnosti poznání, hodnoty, postoje, praktická etika Fy – energie Ze – Česká republika, životní prostředí B – neživá příroda, základy ekologie VDTal</p>

<ul style="list-style-type: none"> - uvede vlastnosti a využití halogenderivátů, vytvoří jejich vzorec - uvede vlastnosti a využití dusíkatých derivátů, jejich vzorec a bezpečnost - třídí kyslíkaté deriváty - rozdělí alkoholy podle počtu OH skupin - uvede vlastnosti a využití hydroxyderivátů - uvede možnou záměnu metanolu a etanolu - definuje karbonylové sloučeniny a třídí na aldehydy, ketony - uvede bezpečnost a vlastnosti a využití karbonylových sloučenin - porovná vlastnosti karboxylových kyselin a jejich využití - vyjmenuje příklady reakcí vzniku soli karboxylových kyselin - uvede příklady využití solí karboxylových kyselin - vysvětlí vznik esterů a jejich využití 	<ul style="list-style-type: none"> - hydroxyderiváty - karbonylové sloučeniny - karboxylové kyseliny - soli karboxylových kyselin - estery karboxylových kyselin 	
<ul style="list-style-type: none"> - Popíše složení živé hmoty - Charakterizuje biogenní prvky - Určí podmínky fotosyntézy a orientuje se ve výchozích látkách a produktech - Definuje monosacharidy, disacharidy, polysacharidy a uvede výskyt, význam a použití sacharidů - Definuje tuky a třídí je podle skupenství a původu - Uvede výskyt a význam, použití lipidů - Definuje bílkoviny a peptidickou vazbu - Uvede výskyt a význam bílkovin - Vysvětlí denaturaci bílkovin - Definuje enzymy, hormony, vitamíny - Uvede účinky enzymů a hormonů - Rozdělí vitamíny podle rozpustnosti - Uvede zdroje vitamínů - Definuje DNA, RNA - Uvede význam nukleových kyselin 	<p>5 přírodní látky</p> <ul style="list-style-type: none"> - chemické složení organismů - sacharidy - lipidy - proteiny - nukleové kyseliny 	<p>EV – lidské aktivity a problémy životního prostředí, vztah člověka k prostředí VMS – objevujeme Evropu a svět VDO – občan a stát MV – kritické čtení a interpretace OSV – sebezpoznání a sebezpečení Z – životní prostředí, Česká republika D – dějiny 20. století OV – mimořádné situace B – biologie člověka Výchova ke zdraví VDTaI, VkJ</p>
<ul style="list-style-type: none"> - vysvětlí pojmy živiny, potravní pyramida, energetická rovnováha, výživová hodnota potravin, obezita, civilizační choroby, podvýživa, konzervace potravin - vysvětlí pojmy hnojiva, pesticidy a uvede způsoby použití za pomoci digitálních zdrojů - popíše rizika spojená s nadměrným používáním hnojiv a pesticidů - ekologické zemědělství - vysvětlí pojmy léčiva, hygiena - uvede rizika nevhodného užití léčiv - uvede bezpečné zacházení s běžnými čisticími prostředky - uvede vlastnosti a využití plastů a syntetických vláken - posoudí vliv používání plastů na životní prostředí - popíše princip výroby pečiva, vína, piva a mlíčných výrobků - definuje drogy, psychotropní a návykové látky - vytváří si pevný negativní postoj ke zneužívání chemických látek pro drogovou závislost a doping - chápe možné následky chemických havárií - na konkrétních příkladech doloží, jak dochází ke znečištění životního prostředí a jak tomu předcházet - navrhuje řešení na ochranu životního prostředí 	<p>6 chemie kolem nás</p> <ul style="list-style-type: none"> - chemie a výživa - chemie a zemědělství - chemie a zdraví - plasty a syntetická vlákna - biotechnologie - nebezpečí chemie - chemie a životní prostředí 	<p>EV – lidské aktivity a problémy životního prostředí, vztah člověka k prostředí MV – kritické čtení a interpretace VDO – občan a stát B – biologie člověka OV – mimořádné situace VDTaI</p>

Přírodopis

Obsahové, časové a organizační vymezení vyučovacího předmětu	
Vzdělávací oblast:	Člověk a příroda
Vzdělávací obor:	přírodopis
Časová dotace týdně:	PRIMA: 2 hod, SEKUNDA: 2 hod, TERCIE: 2 hod, KVARTA: 1,5 hod

Charakteristika vyučovacího předmětu
Charakteristika, cíle, metody a formy vyučovacího předmětu
<p>Předmět přírodopis integruje vzdělávací obsah oblastí „Člověk a příroda“ a „Člověk a zdraví“. <i>Na základě povolení MŠMT vyučujeme v kvartě 50% hodinové dotace v německém jazyce. Dle možností využíváme metodu CLIL i v ostatních ročnících.</i></p> <p>Pro dosažení uvedených výsledků je nutno spojit nabyté poznatky se zkušenostmi a dovednostmi získanými při pozorování přírody či během školních pokusů. Prioritními cíli v přírodopisu je: získání přehledu o názorech na vznik a vývoj Země i života, o přizpůsobování organismů vnějším podmínkám a o jejich vzájemných vztazích, získání základních poznatků o nerostech, horninách, o vesmíru, Zemi, o stavbě těl a životě vybraných organismů, včetně člověka, uvědomění si významu biologie pro praktický život, získání pozitivního vztahu k přírodě a uvědomění si, že zdravý životní styl člověka vychází z biologických potřeb. Klíčovým úkolem je také seznámit se s vlivem lidské populace na životní prostředí a naučit se omezovat z toho plynoucí negativní jevy.</p> <p>Předmět je vyučován v kmenových učebnách.</p>
Výchovné a vzdělávací strategie, kompetence
<p>Kompetence k učení – učitel přírodopisu (dále jen učitel):</p> <ul style="list-style-type: none">
- vede výklad co nejzajímavější formou a snaží se inspirovat žáky k interakci na výkladu a vlastním zájmem o přírodu ve všech jejích aspektech dává žákům příklad
- zadává samostatnou práci, např. referáty, problémové úlohy, doporučuje další studijní zdroje (populárně naučnou literaturu, časopisy, internet apod.), a tím vede žáky k samostatnosti a aktivitě při učení
- vede žáky ke kritickému náhledu na informace z médií – zejména internetu
- při hodinách přírodopisu systematicky kontroluje a objektivně hodnotí práci žáků <p>Kompetence k řešení problémů – učitel:</p> <ul style="list-style-type: none">
- prací v hodinách biologie vybaví žáky vědomostmi, znalostmi a dovednostmi potřebnými pro rozpoznání "problému" a jeho řešení
- zadává žákům, zejména na hodinách laboratorních cvičení, problémové úlohy a metodicky dohlíží na jejich řešení
- pomáhá žákům vyhledávat nové a originální přístupy k řešení předložených problémů <p>Kompetence komunikativní – učitel</p> <ul style="list-style-type: none">
- je otevřený v komunikaci s žáky
- se vyjadřuje jasně, srozumitelně a věcně – totéž vyžaduje i od žáků
- zadává úlohy, při jejichž řešení jsou žáci vyzýváni kombinovat různé zdroje informací <p>Kompetence sociální a personální – učitel:</p> <ul style="list-style-type: none">
- zadává žákům skupinovou práci a dohlíží, aby se každý podle svých možností zodpovědně a konstruktivně zapojil do řešení
- netoleruje jakékoliv náznaky netolerance nebo neúcty v rámci pracovní skupiny i mimo ni
- skupinovým hodnocením a reflexí výsledků práce rozvíjí schopnost sebekritického hodnocení sebe sama <p>Kompetence občanské – učitel:</p> <ul style="list-style-type: none">
- vede žáky k odpovědnému a trvale udržitelnému vztahu k přírodnímu prostředí a snaží se vlastním příkladem k budování tohoto postoje přispět
- posiluje občanské uvědomění žáků a přesvědčení, že je možné prosadit demokraticky svůj názor
- v rámci výuky i mimo ni dbá na slušné a ohleduplné chování žáků <p>Kompetence pracovní – učitel přírodopisu:</p> <ul style="list-style-type: none">
- vede žáky k důslednému plnění povinností
- dává příležitost k systematické práci na dlouhodobějších úkolech, které žáka připraví na soustavné plnění pracovních povinností

Kompetence digitální

- vedeme žáky ke kritickému vyhledávání informací o pozorovaných a zkoumaných organismech a k porovnávání vyhledaných informací s informacemi v dalších zdrojích
- rozvíjíme dovednost žáků analyzovat a vyhodnocovat informace a vyvozovat z nich odpovídající závěry
- vedeme žáky k tvorbě a úpravám digitálního obsahu v různých formátech a jeho sdílení s vybranými lidmi
- při spolupráci, komunikaci a sdílení informací v digitálním prostředí klademe důraz na etické jednání spojené s využíváním převzatých zdrojů

Očekávané výstupy

OBECNÁ BIOLOGIE A GENETIKA – žák:

- P-9-1-01 rozliší základní projevy a podmínky života, orientuje se v daném přehledu vývoje organismů*
- P-9-1-02 vysvětlí podstatu pohlavního a nepohlavního rozmnožování a jeho význam z hlediska dědičnosti*
- P-9-1-03 uvede příklady dědičnosti v praktickém životě*
- P-9-1-04 uvede na příkladech z běžného života význam virů a bakterií v přírodě i pro člověka*

BIOLOGIE HUB – žák:

- P-9-2-01 rozpozná naše nejznámější jedlé a jedovaté houby s plodnicemi a porovná je podle charakteristických znaků*

BIOLOGIE ROSTLIN – žák:

- P-9-3-01 odvodí na základě pozorování uspořádání rostlinného těla od buňky přes pletiva až k jednotlivým orgánům*
- P-9-3-02 vysvětlí princip základních rostlinných fyziologických procesů a jejich využití při pěstování rostlin*
- P-9-3-03 rozlišuje základní systematické skupiny rostlin a určuje jejich význačné zástupce pomocí klíčů a atlasů*

BIOLOGIE ŽIVOČÍCHŮ – žák:

- P-9-4-01 porovná základní vnější a vnitřní stavbu vybraných živočichů a vysvětlí funkci jednotlivých orgánů*
- P-9-4-02 rozlišuje a porovná jednotlivé skupiny živočichů, určuje vybrané živočichy, zařazuje je do hlavních taxonomických skupin*
- P-9-4-03 odvodí na základě pozorování základní projevy chování živočichů v přírodě, na příkladech objasní jejich způsob života a přizpůsobení danému prostředí*
- P-9-4-04 zhodnotí význam živočichů v přírodě i pro člověka; uplatňuje zásady bezpečného chování ve styku se živočichy*

BIOLOGIE ČLOVĚKA – žák:

- P-9-5-01 určí polohu a objasní stavbu a funkci orgánů a orgánových soustav lidského těla, vysvětlí jejich vztahy*
- P-9-5-02 orientuje se v základních vývojových stupních fylogeneze člověka*
- P-9-5-03 objasní vznik a vývin nového jedince od početí až do stáří*
- P-9-5-04 rozlišuje příčiny, případně příznaky běžných nemocí a uplatňuje zásady jejich prevence a léčby*

NEŽIVÁ PŘÍRODA – žák:

- P-9-6-01 rozpozná podle charakteristických vlastností vybrané nerosty a horniny s použitím určovacích pomůcek*
- P-9-6-02 rozlišuje důsledky vnitřních a vnějších geologických dějů, včetně geologického oběhu hornin i oběhu vody*
- P-9-6-03 uvede význam vlivu podnebí a počasí na rozvoj různých ekosystémů a charakterizuje mimořádné události způsobené výkyvy počasí a dalšími přírodními jevy, jejich doprovodné jevy a možné dopady i ochranu před nimi*

VÝCHOVA KE ZDRAVÍ – žák:

- VZ-9-1-03 vysvětlí na příkladech přímé souvislosti mezi tělesným, duševním a sociálním zdravím; vysvětlí vztah mezi uspokojováním základních lidských potřeb a hodnotou zdraví*
- VZ-9-1-04 posoudí různé způsoby chování lidí z hlediska odpovědnosti za vlastní zdraví i zdraví druhých a vyvozuje z nich osobní odpovědnost ve prospěch aktivní podpory zdraví*
- VZ-9-1-07 dává do souvislostí složení stravy a způsob stravování s rozvojem civilizačních nemocí a v rámci svých možností uplatňuje zdravé stravovací návyky*
- VZ-9-1-08 uplatňuje osvojené preventivní způsoby rozhodování, chování a jednání v souvislosti s běžnými, přenosnými, civilizačními a jinými chorobami; svěří se se zdravotním problémem a v případě*

	<i>potřeby vyhledá odbornou pomoc</i>
VZ-9-1-11	<i>respektuje změny v období dospívání, vhodně na ně reaguje; kultivovaně se chová k opačnému pohlaví</i>
VZ-9-1-13	<i>uvádí do souvislosti zdravotní a psychosociální rizika spojená se zneužíváním návykových látek a životní perspektivu mladého člověka; uplatňuje osvojené sociální dovednosti a modely chování při kontaktu se sociálně patologickými jevy ve škole i mimo ni; v případě potřeby vyhledá odbornou pomoc sobě nebo druhým</i>
VZ-9-1-15	<i>projevuje odpovědné chování v rizikových situacích silniční a železniční dopravy; aktivně předchází situacím ohrožení zdraví a osobního bezpečí; v případě potřeby poskytne adekvátní první pomoc</i>
VZ-9-1-16	<i>uplatňuje adekvátní způsoby chování a ochrany v modelových situacích ohrožení, nebezpečí i mimořádných událostí</i>

Implementace kompetencí do jednotlivých ročníků

PRIMA – žák:

- samostatně či v kooperaci s ostatními žáky systematicky pozoruje různé biologické objekty a děje i jejich vlastnosti, výsledky svých popisuje, zakresluje, zpracovává, vyhodnocuje, posuzuje informace z hlediska důležitosti a objektivitu a dále využívá pro své vlastní učení, vyslovuje v diskusích hypotézy o podstatě pozorovaných či popsaných jevů či jejich průběhu, ověřuje různými prostředky jejich pravdivost a využívá získané poznatky k rozšiřování vlastního poznávacího potenciálu
- vyhledává v různých pramenech potřebné informace týkající se biologického poznávání a využívá je efektivně ve svém dalším studiu
- poznává souvislosti biologického zkoumání s ostatními, zejména přírodovědnými, oblastmi zkoumání a využívá těchto souvislostí v procesu učení, klade otázky po přírodovědných příčinách jevů, které kolem sebe vidí.
- vyjádří, formuluje problém, na který narazí při vzdělávání v oboru biologie, případně v souvisejících oborech a situacích v každodenním životě
- učí se zobecňovat a aplikovat poznatky, souvislosti a zákonitosti získané studiem biologie v různých oblastech života.
- učí se přesně a logicky uspořádaně vyjadřovat či argumentovat.
- učí se stručně, přehledně a objektivně sdělovat (ústně i písemně) postup a výsledky svých pozorování a experimentů, případně studia určité problematiky (prezentace projektu)
- osvojuje si dovednosti kooperace a společného hledání optimálních řešení problémů při práci na projektu.
- poznává úskalí rozvoje civilizace a učí odpovědnosti za zachování životního prostředí.
- učí se optimálně plánovat a provádět pozorování a experimenty a získaná data zpracovává a vyhodnocovat. Seznamuje se zásadami bezpečnosti a ochrany zdraví při práci.
- používá přírodovědecké terminologie i pojmů z jiných vědních oborů, učí se dovednosti informace nejenom syntetizovat, ale i třídit a spojovat je v mentální schémata s pevnou a jasnou strukturou otevřená dalšímu dotváření, ověřuje si porozumění textů, obrazových materiálů a schéma

SEKUNDA – žák:

- samostatně či v kooperaci s ostatními žáky systematicky pozoruje různé biologické objekty a děje i jejich vlastnosti, výsledky svých pozorování zpracovává, vyhodnocuje, posuzuje informace z hlediska důležitosti a objektivitu a dále využívá pro své vlastní učení.
- rozpoznává problémy v průběhu biologického vzdělávání při využití všech dostupných metod a prostředků (pozorování, měření, experimentování, nákresy, schémata, grafické znázornění.)
- vyjádří, formuluje problém, na který narazí při vzdělávání v oboru chemie, případně v souvisejících oborech a situacích v každodenním životě
- pracuje s chybou, koriguje chybná řešení, ověřuje řešení problémů z hlediska správnosti, efektivnosti, porovnává případná různá řešení daného problému, obhajuje správná rozhodnutí
- zobecňuje a aplikuje poznatky, souvislosti a zákonitosti získané studiem biologie v různých oblastech života.
- přesně a logicky uspořádaně vyjadřovat či argumentuje.
- stručně, přehledně a objektivně sděluje (ústně i písemně) postup a výsledky svých pozorování a experimentů, případně studia určité problematiky (referáty)
- spoluvytváří ve vyučování atmosféru společného zájmu na stavu životního prostředí na Zemi, učí se dovednosti informace nejenom syntetizovat, ale i třídit a spojovat je v mentální schémata s pevnou a jasnou strukturou otevřená dalšímu dotváření.

TERCIE - žák:

- samostatně či v kooperaci s ostatními žáky systematicky pozoruje rostliny, výsledky svých pozorování popisuje, zakresluje, zpracovává, vyhodnocuje, posuzuje informace z hlediska důležitosti a objektivitu a srovnává s biologickými objekty, se kterými se seznámil dříve
- vyslovuje v diskusích hypotézy o obecné podstatě biologických dějů, ověřuje různými prostředky jejich pravdivost a využívá získané poznatky k rozšiřování vlastního poznávacího potenciálu
- uvědomuje si souvislosti biologického zkoumání s ostatními, zejména přírodovědnými, oblastmi zkoumání a využívá těchto souvislostí v procesu učení.

- hledá problémy v oboru biologie, případně v souvisejících oborech a situacích v každodenním životě a aktivně se je snaží řešit.
- aplikuje poznatky, souvislosti a zákonitosti získané studiem biologie v různých oblastech života, zejména při pěstování rostlin a chovu živočichů.
- stručně, přehledně a objektivně sděluje (ústně i písemně) postup a výsledky svých pozorování a experimentů, případně studia určité problematiky (seminární práce), rozpozná důležitost různých přírodních objektů a procesů pro vlastní život
- posoudí aktivity člověka z hlediska ohrožení životního prostředí, učí se předvídat dopad těchto aktivit na prostředí
- přírodovědné texty na úrovni učebnic pro ZŠ a populárně-vědecké literatury čte s porozuměním, je schopen je interpretovat, zhodnotit z hlediska věrohodnosti a dohledat pojmy, kterým neporozuměl

KVARTA – žák:

- samostatně systematicky pozoruje horniny a nerosty, výsledky svých pozorování popisuje, zakresluje, zpracovává, vyhodnocuje a posuzuje informace z hlediska důležitosti
- vzájemně porovnává zkoumané objekty. Vnímá a vlastními slovy srozumitelně popíše odlišnosti. Používá odborné termíny z oblasti biologie, popíše geologické jevy a za použití informačních zdrojů vyhledává informace týkající se těchto jevů
- uvědomuje si vliv sopečné činnosti a zemětřesení na život lidí v různých částech světa. Propojí poznatky ze zeměpisu a biologie v ucelený tematický celek
- hledá problémy v oboru biologie, případně v souvisejících oborech a situacích v každodenním životě a aktivně se je snaží řešit
- samostatně dlouhodobě pracuje na zadané téma, výsledky své práce formuluje v písemné formě a poté i ústně obhájí
- posoudí důležitost minerálů a hornin pro vlastní život a život společnosti
- efektivně pracuje v malých i větších skupinách a ovlivňuje kvalitu společné práce, v německém jazyce popíše probírané orgánové soustavy člověka a sestaví jednoduché (ústní i písemné) sdělení vztahující se k probírané mu učivu

Rozpis předmětu PŘÍRODOPIS pro PRIMU (6. ročník ZŠ)

Časová dotace:	2 vyučovací hodiny týdně	
Školní výstupy	Učivo	PT a MV
<p>Žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> - uvede příklady organických a anorganických látek - zakreslí stavbu Země - popíše vznik Země a vývoj života na Zemi - popíše složení atmosféry - uvede podmínky, výchozí látky a produkty fotosyntézy - vysvětlí význam fotosyntézy pro život na Zemi - vysvětlí vznik ozónové díry a skleníkového efektu - za pomoci nejen digitálních technologií zjistí a uvede příklady znečištění ovzduší - navrhne, jak lze v každodenním životě omezovat znečištění ovzduší - vysvětlí, jak člověk ovlivňuje podnebí a počasí 	<p>1 vznik života na zemi</p> <ul style="list-style-type: none"> - organické a anorganické látky - vznik a stavba Země - vývoj organismů na Zemi - vznik života na Zemi - vznik atmosféry, fotosyntéza, vývoj atmosféry - vývoj života - názory na vznik života - podnebí a počasí ve vztahu k životu - znečištění atmosféry jako globální i lokální problém a jeho důsledky a vliv na počasí a podnebí 	<p>EV – základní podmínky života, lidské aktivity a problémy životního prostředí, vztah člověka k prostředí VMS – objevujeme Evropu a svět OSV – hodnoty, postoje, praktická etika Využívání digitálních technologií a informatika</p>
<ul style="list-style-type: none"> - definuje pojem ekosystém - vysvětlí vlastními slovy vztahy mezi jednotlivými složkami ekosystému - uvede příklady ekosystémů - vysvětlí pojem populace a společenstvo a uvede jejich příklady - porovná potravní síť, potravní pyramidu a potravní řetězec - sestaví jednoduchý potravní řetězec - odvodí význam organismu z potravní sítě na základě jeho postavení - vyhledá příklady kladných i záporných vlivů člověka na ekosystém - schematicky zakreslí vztahy v ekosystému 	<p>2 základy ekologie</p> <ul style="list-style-type: none"> - organismy a prostředí - ekosystém přírodní a umělý, vztahy mezi složkami ekosystému, dynamická rovnováha, bioindikátor, zavlečené organismy, eutrofizace - populace, společenstvo - potravní řetězce, sítě, pyramidy (producent, konzument, destruent, predátor) - zásahy člověka do ekosystému - ochrana přírody a životního prostředí 	<p>EV – ekosystémy, základní podmínky života, lidské aktivity, vztah člověka k životnímu prostředí VDO – občan, občanská společnost a stát MV – kritické čtení, interpretace vztahu mediálních sdělení a reality OSV – kreativita VDTal</p>
<ul style="list-style-type: none"> - zobecní základní projevy života a popíše stavbu organismů - porovná stavbu prokaryotické a eukaryotické buňky - popíše stavbu eukaryotické buňky a vysvětlí funkci organel - porovná stavbu buňky rostlinné, živočišné a buňky hub - aplikuje praktické metody poznávání přírody, dodržuje pravidla bezpečnosti práce - popíše podstatu pohlavního a nepohlavního rozmnožování organismů a uvede příklady - vysvětlí význam bakterií v přírodě - uvede příklady bakteriálních onemocnění a jejich možné důsledky - uvede příklady využití bakterií - vysvětlí pojem vodní květ a příčiny jeho vzniku - s využitím digitálních technologií uvede příklady virových onemocnění a jejich možné důsledky - vysvětlí rozdíl mezi buněčným a nebuněčným organismem. 	<p>3 obecná biologie</p> <ul style="list-style-type: none"> - projevy života a jeho rozmanitost - významní biologové a jejich objevy - praktické metody poznávání přírody - pozorování lupou, mikroskopem, určovací klíče a atlasy, ukázky odchytu živočichů - výživa, dýchání, růst, rozmnožování, vývin, reakce na podněty - základní struktura života - buňky - stavba, organely a jejich funkce, výživa buňky, typy buněk, pletiva, tkáně, orgány, orgánové soustavy, organismy jednobuněčné a mnohobuněčné, kolonie, rozmnožování pohlavní a nepohlavní - dědičnost a proměnlivost - viry a bakterie – stavba, výskyt, význam, onemocnění a praktické využití - zdravý způsob života a péče o zdraví - cesty přenosu nákaz a jejich prevence získané v přírodě, přenosné krví, bodnutí hmyzem, základy první pomoci 	<p>EV – ekosystémy, základní podmínky života, lidské aktivity, vztah člověka k životnímu prostředí VDO – občan, občanská společnost a stát OSV – rozvoj schopnosti poznávání F – pohyb částic Výchova ke zdraví Využívání digitálních technologií a informatika VkZ</p>
<ul style="list-style-type: none"> - popíše hlavní znaky prvků - rozliší a porovná charakteristické znaky jednotlivých skupin prvků - uvede příklady nejdůležitějších skupin prvků a jejich zástupce 	<p>4 biologie živočichů</p> <ul style="list-style-type: none"> - stavba těla, funkce jednotlivých částí těla – organely prvků a jejich funkce, rozmnožování 	<p>EV – ekosystémy VMS – Objevujeme Evropu a svět Výchova ke zdraví Využívání digitálních</p>

<ul style="list-style-type: none"> - odvodí význam prvků v přírodě a pro lidské zdraví 	<ul style="list-style-type: none"> - vývoj, vývin a systém prvků – bičíkovci – krásnoočko, trypanozoma, kořenonožci – dírkonožci, mřížovci, měňavky, nálevníci – trepky - rozšíření, význam - onemocnění způsobené prvky, potravní řetězce, bioindikátory 	<p>technologí a informatika</p>
<ul style="list-style-type: none"> - popíše způsoby výživy hub a stavbu hub - zhodnotí význam hub v ekosystému - uvede příklad jednobuněčných hub a jejich význam - uvede výchozí látky a produkty alkoholového kvašení - popíše stavbu mnohobuněčných hub - rozpozná a porovná naše nejznámější jedlé a jedovaté houby - vysvětlí pozitivní a negativní vliv hub na člověka aj. organismy - vysvětlí pojem symbióza na příkladu lišejníku - objasní stavbu lišejníku a funkci dvou organismů ve stélce - uvede příklady zástupců lišejníků a jejich event. využití - vysvětlí význam lišejníků v ekosystému 	<p>5 houby</p> <ul style="list-style-type: none"> - Houby bez plodnic- - jednobuněčné – kvasinky, alkoholové kvašení, využití, negativní vliv alkoholu na lidské zdraví - mnohobuněčné – základní charakteristika, výživa, rozmnožování, pozitivní a negativní vliv na člověka a organismy - houby s plodnicemi - stavba, výskyt, význam, zástupci, zásady sběru a první pomoci při otravě, - halucinogenní houby – rizika - lišejníky - symbióza, typy stélek, stavba stélky, výskyt a význam, zástupci a využití 	<p>EVVO – ekosystémy, základní podmínky života, lidské aktivity, vztah člověka k životnímu prostředí VDO – občan, občanská společnost a stát MV – kritické čtení, interpretace vztahu mediálních sdělení a reality OSV – sebepoznání a sebepečení Ch – deriváty uhlovodíků, přírodní látky OV – člověk jako jedinec Výchova ke zdraví VDTaI</p>
<ul style="list-style-type: none"> - popíše stavbu řas - uvede skupiny řas podle složitosti stélky a barviv a jejich zástupce - odvodí význam řas v ekosystému 	<p>6 systém rostlin – řasy</p> <ul style="list-style-type: none"> - stavba řas – stélka jednobuněčná a mnohobuněčná - skupiny řas podle barviv, zástupci - význam a využití řas - zdravý způsob života a péče o zdraví – zásady zdravého stravování 	<p>EVVO – ekosystémy, základní podmínky života, lidské aktivity, vztah člověka k životnímu prostředí Ch – přírodní látky Výchova ke zdraví</p>
<ul style="list-style-type: none"> - popíše stavbu, základní znaky a význam žahavců - porovná znaky jednotlivých skupin žahavců - vysvětlí způsob výživy a reakci na podněty žahavců - uvede typické zástupce skupin žahavců - vysvětlí vliv člověka na korálové útesy a jeho dopady pro mořské ekosystémy 	<p>7 žahavci</p> <ul style="list-style-type: none"> - stavba a funkce jednotlivých částí těla – žahavé buňky rozptýlená nervová soustava, láčka, paprscitá tělní souměrnost, svalové buňky, regenerace, skupiny žahavců – polyp, medúza, korál 	<p>EV – ekosystémy, základní podmínky života, lidské aktivity, vztah člověka k životnímu prostředí VMS – Objevujeme Evropu a svět VDTaI</p>
<ul style="list-style-type: none"> - porovná stavbu ploštěnců a žahavců - rozliší jednotlivé skupiny ploštěnců - porovná parazitické a volně žijící ploštěnce - uvede příklady volně žijících a parazitických zástupců a jejich význam - uvede možné způsoby nákazy nejznámějšími zástupci parazitických ploštěnců a ochrany před nálezou 	<p>8 ploštěnci</p> <p>stavba a funkce jednotlivých částí těla, plaménkové buňky, provazcovitá nervová soustava, anaerobní metabolismus, smysly, regenerace, skupiny ploštěnců a jejich zástupci – ploštěnky, motolice, tasemnice, přizpůsobení parazitickému způsobu života, životní cykly vybraných parazitů a ochrana před nimi</p>	<p>EVVO – ekosystémy, základní podmínky života, lidské aktivity, vztah člověka k životnímu prostředí VDO – občan, občanská společnost a stát, VMS – Evropa a svět nás zajímá, OSV – rozvoj schopnosti poznávání, VkJ</p>
<ul style="list-style-type: none"> - porovná stavbu ploštěnců a hlístů - vysvětlí význam hlístů v ekosystémech - popíše životní cyklus škrkavky a roupa a možné způsoby nákazy - uvede zásady prevence 	<p>9 hlísti</p> <ul style="list-style-type: none"> - stavba a funkce jednotlivých částí těla – trávící trubice, pohlavní dimorfismus - skupiny a zástupci hlístů – škrkavky, roupi, háďátka, životní cykly vybraných parazitů a ochrana před nimi - význam hlístů - zásady osobní hygieny 	<p>EVVO – ekosystémy, základní podmínky života, lidské aktivity, vztah člověka k životnímu prostředí VDO – občan, občanská společnost a stát VMS – Evropa a svět nás zajímá Výchova ke zdraví</p>
<ul style="list-style-type: none"> - uvede charakteristické znaky měkkýšů - srovná stavbu jednotlivých skupin měkkýšů 	<p>10 měkkýši</p>	<p>EV – ekosystémy, základní podmínky</p>

<ul style="list-style-type: none"> - rozliší jednotlivé skupiny měkkýšů - uvede zástupce jednotlivých skupin - objasní způsob života a přizpůsobení danému prostředí vybraných zástupců - odvodí význam měkkýšů v životě člověka a v ekosystémech - vysvětlí úspěšnost měkkýšů a jejich druhovou pestrost 	<p>stavba a funkce jednotlivých částí těla – svalnatá noha, plášť, útrobní vak, schránka, radula, slinivkojaterní žláza, otevřená oběhová soustava, dýchání, smysly, hermafrodit, skupiny měkkýšů – plži, mlži, hlavonožci, zástupci</p> <p>význam a vývoj měkkýšů, rozšíření, fosilie</p>	<p>života, lidské aktivity, vztah člověka k životnímu prostředí</p> <p>MV – kritické čtení, interpretace vztahu mediálních sdělení a reality</p> <p>VMS – Evropa a svět nás zajímá, Ch – soli</p>
<ul style="list-style-type: none"> - porovná stavbu kroužkoců se stavbou hlístů a měkkýšů - popíše stavbu a funkci jednotlivých částí těla kroužkoců - vysvětlí rozmnožování, vývin a význam žížaly - rozliší zástupce jednotlivých skupin kroužkoců - uvede zástupce jednotlivých skupin kroužkoců, jejich výskyt a význam 	<p>11 kroužkovci</p> <p>stavba a funkce jednotlivých částí těla – stejnocenné článkování, štetinky, opasek, přísavky, nálevkovité buňky, uzavřená oběhová soustava, dýchání, smysly, rozmnožování žížaly a její význam, humus, skupiny kroužkoců, mnohoštětinatců, opaskovců a zástupci, význam a vývoj kroužkoců, rozšíření</p>	<p>EV – ekosystémy, základní podmínky života, lidské aktivity, vztah člověka k životnímu prostředí</p> <p>VDO – občan, občanská společnost a stát, VMS – Evropa a svět nás zajímá</p> <p>Z – makroregiony světa</p> <p>VDTal</p>
<p>popíše stavbu, základní znaky a význam členovců</p> <p>vysvětlí význam vnější kostry</p> <p>na příkladech uvede význam a výskyt členovců</p> <p>porovná stavbu členovců a kroužkoců</p>	<p>12 členovci</p> <p>stavba a funkce jednotlivých částí těla – hlava, hrud', zadeček, vnější kostra, význam a rozšíření</p>	<p>EV – vztah člověka k prostředí, ekosyst.</p> <p>VMS – objevujeme Evropu a svět</p> <p>ČSP – lab. Techn.</p>
<ul style="list-style-type: none"> - uvede charakteristické znaky klepítkačů - rozliší jednotlivé skupiny klepítkačů - srovná stavbu jednotlivých skupin klepítkačů - vysvětlí způsob života, lovu a příjmu potravy u vybraných zástupců - popíše význam a funkce pavučiny - uvede příklady parazitických zástupců - vyhledá závažná onemocnění způsobená nebo přenášená klepítkači 	<p>13 klepítkači</p> <ul style="list-style-type: none"> - stavba a funkce jednotlivých částí těla - končetiny, klepítka, makadla - skupiny klepítkačů – štíři, pavouci, štírci, sekáči, roztoči - onemocnění způsobená nebo přenášená klepítkači – svrab, borrelióza, klíšťová encefalitida 	<p>EV – vztah člověka k prostředí, ekosystémy</p> <p>VMS – objevujeme Evropu a svět</p> <p>MV – kritické čtení</p> <p>OSV – sebeorganizace a sebeorganizace</p> <p>Z – makroregiony světa, VkJ</p>
<ul style="list-style-type: none"> - porovná stavbu korýšů se stavbou klepítkačů - uvede zástupce jednotlivých skupin korýšů - popíše způsob života a výskyt vybraných zástupců - vysvětlí úlohu planktonních korýšů pro vodní ekosystémy 	<p>14 korýši</p> <p>stavba a funkce jednotlivých částí těla – končetiny, krunýř, skupiny korýšů, žábronožky, lupenonožky, buchanky, rakovci, Výskyt, význam</p>	<p>EV – vztah člověka k prostředí, ekosystémy</p>
<ul style="list-style-type: none"> - popíše základní znaky a význam vzdušnicovců - vysvětlí způsob dýchání vzdušnicovců - rozliší jednotlivé skupiny vzdušnicovců - popíše rozdíl mezi mnohonožkou a stonožkou - vysvětlí způsob života mnohonožek a stonožek 	<p>15 vzdušnicovci</p> <ul style="list-style-type: none"> - stavba těla, význam, - dýchání – vzdušnice - zástupci – mnohonožky, stonožky, chvostokoci 	<p>EV – vztah člověka k prostředí, ekosystémy</p> <p>ČSP – laboratorní technika</p>
<ul style="list-style-type: none"> - porovná stavbu hmyzu se stavbou ostatních skupin členovců - popíše stavbu a funkci jednotlivých částí těla hmyzu - aplikuje znalosti o typech přizpůsobení na nové zástupce hmyzu a vytváří hypotézy o jejich způsobu života - vysvětlí způsob rozmnožování hmyzu porovná hmyz s proměnou nedokonalou s hmyzem s proměnou dokonalou - uvede nejvýznamnější skupiny hmyzu s proměnou dokonalou a hmyzu s proměnou nedokonalou - rozliší zástupce jednotlivých řádů hmyzu - odvodí význam hmyzu v ekosystému 	<p>16 hmyz</p> <ul style="list-style-type: none"> - stavba a funkce jednotlivých částí těla – hlava, hrud', zadeček, končetiny, tykadla, křídla, ústní ústrojí - vývoj hmyzu – proměna nedokonalá a dokonalá - hmyz s proměnou nedokonalou – Jepice, vážky, švábi, vši, kudlanky, škvoři, rovnokřídli, strašilky, stejnokřídli, ploštice - hmyz s proměnou dokonalou – Síťokřídli, chrostíci, motýli, dvoukřídli, blechy, blanokřídli, brouci 	<p>EV – vztah člověka k prostředí, ekosystémy</p> <p>VMS – objevujeme Evropu a svět</p> <p>MV – kritické čtení</p> <p>OSV – kooperace, kompetice</p> <p>MKV - multikultura</p> <p>ČSP – laboratorní technika</p> <p>Z – makroregiony světa</p> <p>Výchova ke zdraví</p> <p>VDTal</p>
<ul style="list-style-type: none"> - popíše stavbu, základní znaky a životní prostředí ostnokožců - uvede skupiny ostnokožců - vyhledá a popíše zástupce jednotlivých skupin ostnokožců 	<p>17 ostnokožci</p> <p>stavba a základní znaky těla ostnokožců</p> <p>skupiny ostnokožců – hvězdice, hadice, ježovky, sumýši</p>	<p>EV – vztah člověka k prostředí, ekosystémy</p>

Rozpis předmětu PŘÍRODOPIS pro SEKUNDU (7. ročník ZŠ)

Časová dotace:	2 vyučovací hodiny týdně	
Školní výstupy	Učivo	PT a MV
<p>Žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> - popíše základní znaky a význam strunatců - objasní vývoj strunatců - rozliší jednotlivé skupiny strunatců - uvede hlavní znaky a zástupce jednotlivých skupin strunatců 	<p>1 strunatci</p> <ul style="list-style-type: none"> - stavba a základní znaky – struna hřbetní, nervová, cévní soustava, kostra - skupiny – pláštěnci, bezlebeční, obratlovci 	<p>EV – vztah člověka k prostředí, ekosystémy OSV – rozvoj schopností poznávání</p>
<ul style="list-style-type: none"> - popíše hlavní znaky a zástupce kruhoústých - uvede charakteristické znaky a zástupce paryb, porovná stavbu kruhoústých a paryb - objasní způsob života a přizpůsobení vodnímu prostředí vybraných zástupců za pomoci nejen digitálních technologií 	<p>2 obratlovci</p> <ul style="list-style-type: none"> - stavba a základní znaky – kostra, tělesná teplota, dýchání - skupiny obratlovců: - kruhoústí - stavba, zástupce, Mihule potoční, - Paryby, stavba a základní znaky – kostra, rozmnožování, zástupci – žraloci, rejnoci 	<p>EV – vztah člověka k prostředí, ekosystémy VMS – objevujeme Evropu a svět MV – kritické čtení Z – makroregiony světa Fy – pohyb ,tření VDTaI</p>
<ul style="list-style-type: none"> - porovná stavbu ryb se stavbou paryb, popíše stavbu a funkce částí těla ryb, vysvětlí způsob rozmnožování ryb, objasní způsob příjmu potravy ryb, vyhledá naše nejčastější sladkovodní ryby, uvede zástupce mořských a migrujících ryb, odvodí význam ryb v přírodě i pro člověka 	<p>3 ryby</p> <ul style="list-style-type: none"> - stavba těla a základní znaky – ploutve, plynový měchýř, proudový orgán, rozmnožování, význam - rybí pásma - zástupci, rozšíření, lov, význam 	<p>EV – vztah člověka k prostředí, ekosystémy VMS – objevujeme Evropu a svět MV – kritické čtení Z – makroregiony světa</p>
<ul style="list-style-type: none"> - porovná stavbu, způsob života a rozmnožování obojživelníků a ryb, popíše stavbu a funkci jednotlivých částí těla obojživelníků, objasní vývoj a význam obojživelníků, vysvětlí způsob rozmnožování a vývin obojživelníků - popíše způsob života obojživelníků - uvede hlavní znaky, zástupce a výskyt ocasatých obojživelníků, uvede hlavní znaky, zástupce a výskyt bezocasých obojživelníků, popíše přizpůsobení obojživelníků danému prostředí - vyhledá příčiny úbytku obojživelníků v ČR 	<p>4 obojživelníci</p> <ul style="list-style-type: none"> - stavba a funkce jednotlivých částí těla – kůže, trávicí soustava, kloaka, dýchání, rozmnožování, hlasové projevy, zbarvení - zástupci – ocasatí, bezocasí - projevy chování, výskyt, význam, ochrana 	<p>EV – vztah člověka k prostředí, ekosystémy OSV – řešení problémů a rozhodovací dovednosti Z – makroregiony světa VDTaI</p>
<ul style="list-style-type: none"> - porovná stavbu, způsob života a rozmnožování plazů, obojživelníků a ryb - popíše stavbu a funkci jednotlivých částí těla plazů, objasní vývoj a význam plazů - uvede příklady nejstarších plazů – praještěrů - popíše způsob života plazů, objasní získávání potravy u plazů, uvede hlavní znaky a zástupce skupin plazů a jejich výskyt, popíše přizpůsobení plazů danému prostředí 	<p>5 plazi</p> <ul style="list-style-type: none"> - stavba a funkce jednotlivých částí těla – šupiny, štíty, krunýře, dýchání, rozmnožování - nejstarší plazi – praještěři - současní plazi – želvy, krokodýli, šupinatí – zástupci, výskyt, význam, ochrana 	<p>EV – vztah člověka k prostředí, ekosystémy VMS – objevujeme Evropu a svět MV – kritické čtení Z – makroregiony světa VDTaI</p>
<ul style="list-style-type: none"> - popíše charakteristické znaky ptáků - shrne vývoj ptáků, uvede význam ptáků - popíše instinkty ptáků , vysvětlí způsob rozmnožování a rozmnožovací chování ptáků, popíše péči o mláďata, zdůvodní tahy ptáků a uvede příklady tažných ptáků, uvede zástupce jednotlivých skupin ptáků, jejich výskyt a přizpůsobení danému prostředí způsobu života, navrhne složení potravy na krmítku a vysvětlí význam ochrany ptáků - aplikuje praktické metody poznávání přírody, dodržuje pravidla bezpečnosti práce, uplatňuje osvojené způsoby rozhodování, chování a jednání v souvislosti s přenosnými chorobami a svěří se zdravotním problémem a v případě potřeby vyhledá odbornou pomoc 	<p>6 ptáci</p> <ul style="list-style-type: none"> - stavba a funkce jednotlivých částí těla – kostra, peří, plíce, kloaka, smysly - instinkty - rozmnožování – stavba vejce, námluvy, hnízdění, péče o mláďata - tahy ptáků, hlavní skupiny ptáků, vývoj a význam ptáků, rozšíření - praktické metody poznávání přírody – pozorování dalekohledem, mikroskopem, ukázky odchyty ptáků - zdravý způsob života a péče o zdraví- nákazy přenosné stykem se zvířaty a jejich prevence 	<p>EV – vztah člověka k prostředí, ekosystémy VMS – objevujeme Evropu a svět VDO – občan, občanská společnost a stát Z - makroregiony světa Fy – pohyb těles a síla Výchova ke zdraví VDTaI</p>

<p>- uvede změny doprovázející přechod rostlin z vody na souš, popíše stavbu mechorostu, zakreslí schéma a popíše rozmnožovací cyklus mechorostů, odvodí význam mechorostů v přírodě a jejich využití člověkem, uvede zástupce a jejich výskyt, popíše stavbu plavuně, vysvětlí význam prvohorních plavuní pro vznik uhlí, uvede zástupce plavuní s důrazem na jejich ochranu, popíše stavbu přesličky, objasní životní cyklus přesliček, uvede zástupce a jejich výskyt, popíše a vysvětlí stavbu kapradiny, zakreslí a popíše schéma životního cyklu kapradiny, uvede význam, výskyt a zástupce kapradin, rozpozná důležité zástupce výtrusných rostlin, zhotoví mikroskopický preparát výtrusnice kapradiny a lístku měřítka a zakreslí, popíše</p>	<p>7 výtrusové rostliny</p> <ul style="list-style-type: none"> - Výtrusné rostliny, Mechorosty – stavba, životní cyklus, výskyt, význam, použití, zástupci - Kapradorosty, Plavuně – stavba, vznik černého uhlí, zástupci, ochrana - Přesličky – stavba, životní cyklus, zástupci, využití - Kapradiny – stavba, životní cyklus, zástupci, využití, výskyt a význam 	<p>EV – ekosystémy CH – zdroje energie VDTal</p>
<p>popíše stavbu semenných rostlin, odvodí hlavní a odvozené funkce jednotlivých rostlinných orgánů pozoruje vnitřní stavbu rostlinných orgánů pod mikroskopem, popíše vnější a vnitřní stavbu jednotlivých rostlinných orgánů, určí s pomocí určovacích klíčů typy rostlinných orgánů, uvede příklady metamorfóz jednotlivých orgánů a vysvětlí příčiny jejich vzniku, na základě pozorování rostlin z různých biotopů odvodí vztah mezi přizpůsobením rostlin a prostředím, odvodí funkci květu, popíše stavbu květu, určí typ květu, rozpozná základní typy květenství, uvede způsoby opylení vysvětlí průběh oplození u rostlin a vznik semene a plodu, rozpozná typy plodů, vysvětlí způsoby šíření rostlin, odvodí rozdíl mezi rozmnožováním výtrusných a semenných rostlin, uvede způsoby nepohlavního rozmnožování rostlin, používá k popisu rostlin správné botanické pojmy</p>	<p>8 semenné rostliny</p> <ul style="list-style-type: none"> - Semenné rostliny, Vegetativní orgány – stavba vnitřní a vnější, funkce a přeměny kořene, stonku, listu, typy kořene, stonku, listu, přizpůsobení rostlin podmínkám - fyziologické procesy probíhající v rostlinných orgánech - Květ, semeno, plod, stavba, typy, květenství, opylení, oplození, semena, plody, šíření rostlin, vegetativní rozmnožování rostlin, práce s klíčem a atlasy 	<p>OSV – kooperace a kompetice, řešení problémů a rozhodovací dovednosti M – souměrnost VDTal</p>
<p>- popíše stavbu rozmnožovacích orgánů nahosemenných rostlin, uvede rozdíl mezi rozmnožovacími orgány nahosemenných a krytosemenných rostlin, vysvětlí šíření semen nahosemenných rostlin, uvede hlavní skupiny nahosemenných rostlin a jejich zástupce, výskyt význam, rozpozná hlavní zástupce jehličnanů</p>	<p>9 nahosemenné rostliny</p> <ul style="list-style-type: none"> - Nahosemenné rostliny - stavba rozmnožovacích orgánů, - systém – skupiny, zástupci - význam 	<p>EVVO – ekosystémy, základní podmínky života VDTal</p>
<p>- rozpozná jednoděložnou a dvouděložnou rostlinu rozpozná hlavní rody našich listnatých stromů, uvede jejich výskyt a význam, aplikuje praktické metody poznávání přírody – charakterizuje nejdůležitější čeledi rostlin pomocí typických znaků uvede hlavní zástupce a jejich význam a výskyt s důrazem na jejich ochranu a jedovatost, určí významné a běžné zástupce našich rostlin pomocí literatury nebo digitálních technologií, uvádí do souvislosti zdravotní a psychosociální rizika spojená se zneužíváním návykových látek a životní perspektivu mladého člověka</p>	<p>10 krytosemenné rostliny</p> <p>- jednoděložné, dvouděložné rostliny, listnaté stromy, čeledi rostlin – <i>pryskyřníkovité, mákovité, brukvovité, mandloňovité, jabloňovité, růžovité, bobovité, miřkovité, brutnákovité, hluchavkovité, lilkovité, hvězdnicovité, liliovité, amarylkovité, lipnicovité, vstavačovité</i>, hospodářský význam</p> <p>- praktické poznávání přírody- lupa, mikroskop, určovací klíče, atlasy, založení herbáře</p> <p>- zdravý způsob života a péče o zdraví- zásady zdravého stravování, rizika ohrožující zdraví a jejich prevence- rizikové chování: aktivní a pasivní kouření</p>	<p>EVVO – ekosystémy, základní podmínky života VDO – občan a stát VMS – objevujeme Evropu a svět OSV – rozvoj schopnosti poznávání D – počátky lidské společnosti VDTal</p>
<p>- charakterizuje typy chráněných území, uvede příklady jednotlivých typů chráněných území v okolí školy, bydliště, vyjmenuje Národní parky na území ČR, uvede příklady našich a mezinárodních organizací zabývajících se ochranou přírody. vysvětlí vliv člověka na utváření a stav krajiny odvodí význam lesů, popíše lesní patra a jejich osídlení rostlinami a živočichy, uvede typy lesů a jejich výhody a nevýhody, uvede příklady vhodných a nevhodných zásahů člověka do ekosystému les</p>	<p>11 ochrana přírody</p> <p>chráněná území – NP, CHKO, přírodní rezervace, přírodní památka, památný strom, Natura 2000, biosférické rezervace</p> <p>naše a mezinárodní organizace zabývajících se ochranou přírody, ekosystém les, typy lesů, význam, ochrana</p>	<p>EV – ekosystémy, základní podmínky života, lidské aktivity a problémy ŽP, VDO – občan a stát, VMS – objevujeme Evropu a svět, OSV – kreativita MV – kritické čtení, interpretace, D – počátky lidské společn. Ov – mezinárodní vztahy, VDTal</p>

Rozpis předmětu PŘÍRODOPIS pro TERCII (8. ročník ŽŠ)

Časová dotace:	2 vyučovací hodiny týdně	
Školní výstupy	Učivo	PT a MV
<p>Žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> - objasní původ savců, porovná stavbu těla savců s ostatními obratlovci - popíše charakteristické znaky savců - uvede hlavní skupiny savců a popíše jejich hlavní znaky, výskyt a přizpůsobení danému prostředí. - objasní pojem domestikace a uvede příklady - uplatňuje osvojené způsoby rozhodování, chování a jednání v souvislosti s přenosnými chorobami a svěří se se zdravotním problémem a v případě potřeby vyhledá odbornou pomoc 	<p>1 savci</p> <ul style="list-style-type: none"> - stavba a funkce jednotlivých částí těla - charakteristické znaky - hlavní skupiny savců - rozšíření - vývoj a význam - domestikace - zdravý způsob života a péče o zdraví – nákazy přenosné se stykem se zvířaty a jejich prevence 	<p>EV - vztah člověka k prostředí, ekosystémy VMS – objevujeme Evropu a svět VDO – občan, občanská společnost a stát Z – makroregiony světa F – teplo, energie VDTal</p>
<ul style="list-style-type: none"> - objasní pojem etologie, uvede hlavní rozdíly mezi chováním vrozeným a chováním získaným, popíše nejdůležitější okruhy chování zvířat, vysvětlí role členů komunity a uvede příklady pozitivního a negativního vlivu na kvalitu sociálního klimatu z hlediska prospěšnosti zdraví, respektuje přijatá pravidla i jinými vrstevníky a přispívá utváření dobrých mezilidských vztahů 	<p>2 etologie</p> <ul style="list-style-type: none"> - chování vrozené, získané. - chování – ochranné, komfortní, sociální, rozmnožovací - osobnostní a sociální rozvoj – vztahy ve dvojici – kamarádství, partnerství, rodičovství - pravidla soužití v prostředí komunity – rodina, škola 	<p>EV – vztah člověka k prostředí, ekosystémy OSV – poznávání lidí, komunikace MV – interpretace vztahu mediálních sdělení a reality Výchova ke zdraví</p>
<ul style="list-style-type: none"> - vysvětlí základní principy fungování orgánů a orgánových soustav lidského organismu - orientuje se v základních vývojových stupních fylogeneze člověka, objasní vznik a vývin nového jedince od početí až po stáří, rozlišuje příčiny, případně příznaky běžných nemocí a - - uplatňuje zásady jejich prevence a léčby, objasní význam zdravého způsobu člověka aplikuje první pomoc při poranění a jiném poškození těla, správně používá pojmy dědičnost a proměnlivost - vysvětlí podstatu dědičnosti a proměnlivosti - vyjádří vlastní názor k problematice zdraví a diskutuje o něm v kruhu vrstevníků, rodiny i v nejbližším okolí - dává do souvislostí složení stravy a způsob stravování s rozvojem civilizačních nemocí a v rámci svých možností uplatňuje zdravé stravovací návyky - vysvětlí na příkladech přímé souvislosti mezi tělesným, duševním a sociálním zdravím - vysvětlí vztah mezi uspokojováním základních lidských potřeb a hodnotou zdraví - orientuje se v potřebných zdrojích, včetně těch digitálních 	<p>3 biologie člověka</p> <ul style="list-style-type: none"> - stavba a funkce lidského organismu jako celku - tkáně - dýchací soustava, trávicí soustava, vylučovací soustava, nervová soustava, hormonální soustava - hygiena duševní činnosti - smysly - rozmnožovací soustava - zdravý způsob života a péče o zdraví-nemoci, úrazy a prevence- příčiny, příznaky, praktické zásady a postupy léčení běžných nemocí - závažná poranění a život ohrožující stavy, epidemie - nákazy respirační, přenosné potravou a sexuálním kontaktem - ochrana před chronickými nepřenosnými chorobami a před úrazy - prevence metabolických onemocnění - celostní pojetí člověka ve zdraví a nemoci – jejich interakce - výživa a zdraví – pitný režim, poruchy příjmu potravy, zásady zdravého stravování - pozitivní a negativní dopad prostředí a životního stylu na zdraví člověka - fylogeneze a ontogeneze člověka - dětství, puberta, dospívání – tělesné, duševní a společenské změny - změny v životě člověka a jejich reflexe – sexuální dospívání, reprodukční zdraví – sexualita jako součást formování osobnosti, zdrženlivost, předčasná sexuální zkušenost, promiskuita, problémy těhotenství a rodičovství mladistvých, poruchy pohlavní identity - význam genetiky - chromozom, gen, dědičnost, proměnlivost, mutace genu, dědičné choroby 	<p>MV – kritické čtení, interpretace OSV – sebezpoznání a sebezpojetí Výchova ke zdraví VDTal</p>

Rozpis předmětu PŘÍRODOPIS pro KVARTU (9. ročník ZŠ)

Časová dotace: 1,5 vyučovací hodiny týdně

Školní výstupy	Učivo	PT a MV
<p>Žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> - na základě vnitřní stavby Země zdůvodní pohyb litosférických desek a jeho důsledky uvede příklady a lokalizací litosférických desek - vysvětlí příčiny tektonických pohybů - uvede příklady křehkých a plastických deformací a uvede příklady těchto jevů z okolí - na příkladu sopečné činnosti a zemětřesení vysvětlí příčiny a důsledky těchto jevů pro člověka a krajinu a zdůvodní správné chování člověka za mimořádné situace - vysvětlí příčiny, typy a důsledky zvětrávání hornin - zhodnotí vliv větrné, vodní a ledovcové eroze na utváření zemského povrchu - uplatňuje adekvátní způsoby chování a ochrany v modelových situacích ohrožení, nebezpečí i mimořádných událostí 	<p>1 stavba Země a geologické děje</p> <ul style="list-style-type: none"> - stavba Země – astenosféra, litosférické desky – pohyb, vznik a zánik oceánské zemské kůry - tektonika – plastické a křehké deformace – příklady z okolí, sopečná činnost, zemětřesení - vnější geologické procesy – zvětrávání a eroze - RIZIKA OHROŽUJÍCÍ ZDRAVÍ A JEJICH PREVENCE - ochrana člověka za mimořádných událostí – klasifikace mimořádných událostí, varovný signál a jiné způsoby varování, základní úkoly ochrany obyvatelstva, evakuace, činnost po mimořádné události, prevence vzniku mimořádných událostí 	<p>MV – kritické čtení EV – základní podmínky života, problémy životního prostředí, vztah člověka k prostředí VMS – objevujeme Evropu a svět Z – přírodní obraz Země F – pohyb těles VDTal</p>
<ul style="list-style-type: none"> - uvede charakteristiku magmatu a jeho složení - popíše rozdíl mezi lávou a magmatem podle charakteristických znaků rozliší horniny výlevné a hlubinné - uvede příklady vyvřelých hornin a jejich výskytu v ČR 	<p>2 magma a vyvřelé horniny</p> <ul style="list-style-type: none"> - vznik, vlastnosti, složení, typy magmatu. - vyvřelé horniny – vznik, charakteristika, typy – vyvřelé, hlubinné, příklady hornin a nalezišť, využití, petrologie jako vědní obor 	<p>MV – interpretace vztahu mediálních sdělení a reality EV – základní podmínky života, problémy životního prostředí, vztah člověka k prostředí Z – přírodní obraz Země F – skupenství VDTal</p>
<ul style="list-style-type: none"> - vysvětlí vznik usazených hornin - uvede charakteristické znaky a typy usazených hornin - pozná vybrané usazené horniny a uvede příklady nalezišť na území ČR a využití 	<p>3 usazené horniny</p> <ul style="list-style-type: none"> - vznik, charakteristické znaky, typy, zástupci, výskyt a využití usazených hornin – zpevněné, nezpevněné, úlomkovité, organogenní, chemogenní 	<p>EV – základní podmínky života, problémy životního prostředí, vztah člověka k prostředí Z – přírodní obraz Země, Česká republika</p>
<ul style="list-style-type: none"> - vysvětlí souvislosti mezi teplotou tlakem a stupněm přeměny hornin, uvede charakteristické znaky a příklady přeměněných hornin, rozpozná základní přeměněné horniny schematicky zakreslí a vysvětlí horninový cyklus, s pomocí atlasů a klíčů určí nejběžnější naše horniny 	<p>4 přeměněné horniny</p> <ul style="list-style-type: none"> - vznik, charakteristické znaky, zástupci, výskyt a využití usazených hornin - horninový cyklus - určovací klíče, použití 	<p>EV – základní podmínky života, problémy životního prostředí, vztah člověka k prostředí Ze – přírodní obraz Země, Česká republika F</p>
<ul style="list-style-type: none"> - popíše rozdíl mezi nerostem a horninou uvede fyzikální a chemické vlastnosti nerostů a způsoby jejich zjišťování, vysvětlí vznik nerostů, vyjmenuje základní třídy nerostů, jejich nejznámější zástupce, u nejběžnějších zástupců nerostů popíše vlastnosti, uvede využití a naleziště důležitých nerostů s pomocí klíče a atlasu určí typické zástupce nerostů, zhodnotí vliv těžby nerostů hornin na životní prostředí a uvede vhodné příklady rekultivace 	<p>5 nerosty</p> <ul style="list-style-type: none"> - mineralogie jako vědní obor, definice nerostu, fyzikální a chemické vlastnosti, vznik nerostu, třídy nerostů a jejich zástupci – vlastnosti, vzorec, výskyt, využití, těžba a její následky, určovací klíče 	<p>VDO, MV, EVO – základní podmínky života, problémy životního prostředí, vztah člověka k prostředí Z – přírodní obraz Země, Česká republika F, M, CH, VDTal</p>
<ul style="list-style-type: none"> - pomocí významných změn flóry, fauny a geologických dějů charakterizuje geologické 	<p>6 geologický vývoj Země</p> <ul style="list-style-type: none"> - paleontologie jako vědní obor, 	<p>EV – základní podmínky života, problémy životního</p>

<p>éry</p> <ul style="list-style-type: none"> - popíše fylogenetický vývoj člověka - vysvětlí možné způsoby získávání informací o historii vzniku a vývoje života na Zemi 	<p>fosilie – vznik a výskyt, Barrande, geologické éry a jejich charakteristiky – časový rozsah, horotvorné pochody, flóra a fauna, podnebí</p> <ul style="list-style-type: none"> - fylogenetický vývoj člověka 	<p>prostředí, vztah člověka k prostředí MV, Z, CH</p>
<ul style="list-style-type: none"> - se orientuje v geologické mapě ČR ukáže na mapě rozsah soustav tvořících území ČR a charakterizuje je 	<p>7 geologický vývoj ČR</p> <ul style="list-style-type: none"> - geologická mapa ČR - karpatská soustava, Český masiv – vznik, rozložení, vývoj a složení 	<p>EV – základní podmínky života, problémy životního prostředí, vztah člověka k prostředí MV, Z, CH, VDTal</p>
<ul style="list-style-type: none"> - vysvětlí vznik půdy, zhodnotí vliv jednotlivých půdotvorných činitelů na vznik typu půdy - uvede příklady výskytu jednotlivých typů a druhů půd na území ČR 	<p>8 půdy</p> <ul style="list-style-type: none"> - složení, vlastnosti a význam půdy pro výživu rostlin - hospodářský význam pro společnost - nebezpečí a příklady její devastace - možnosti a příklady rekultivace 	<p>EV – základní podmínky života, problémy životního prostředí, vztah člověka k prostředí, Z, CH</p>
<ul style="list-style-type: none"> - uvede příklady výskytu organismů v určitém prostředí a vztahy mezi nimi - na příkladu objasní základní princip existence živých a neživých složek ekosystému - vysvětlí podstatu jednoduchých potravních řetězců v různých ekosystémech a zhodnotí jejich význam - uvede příklady kladných i záporných vlivů člověka na životní prostředí 	<p>9 ekologie</p> <ul style="list-style-type: none"> - pojem ekosystém, druhy ekosystémů, vztahy - mezi organismy, potravní řetězce, populace, znečištění přírody, ochrana přírody 	<p>EV, CH, F, OV, Z</p>
<ul style="list-style-type: none"> - význam vlivu podnebí a počasí na rozvoj různých ekosystémů a charakterizuje mimořádné události způsobené výkyvy počasí dalšími přírodními jevy, jejich doprovodné jevy a možné dopady i ochranu před nimi 	<p>10 děje v atmosféře</p> <ul style="list-style-type: none"> - podnebí a počasí ve vztahu k životu - význam vody a teploty prostředí pro život - ochrana a využití přírodních zdrojů - význam jednotlivých vrstev ovzduší pro život - vlivy znečištěného prostředí a klimatických změn na živé organismy a na člověka - mimořádné události způsobené přírodními vlivy – příčiny vzniku - přírodní světové katastrofy - nejčastější mimořádné přírodní události v ČR (povodně, větrné bouře, sněhové kalamity, laviny, náledí) a ochrana před nimi 	<p>EV – základní podmínky života, problémy životního prostředí, vztah člověka k prostředí Z – přírodní obraz Země CH – chemické reakce VDTal</p>

Zeměpis

Obsahové, časové a organizační vymezení vyučovacího předmětu	
Vzdělávací oblast:	Člověk a příroda
Vzdělávací obor:	zeměpis
Časová dotace týdně:	PRIMA: 1 hod, SEKUNDA: 2 hod, TERCIE: 2 hod, KVARTA: 2 hod

Charakteristika vyučovacího předmětu

Charakteristika, cíle, metody a formy vyučovacího předmětu

Hodiny zeměpisu jsou prokládány aktivitami CLIL, které se snažíme zapojovat do vhodných a všeobecně známých témat ve výuce.

Žáci nabývají v předmětu znalosti, schopnosti a dovednosti v klíčových kompetencích vymezených v RVP s jednoznačným důrazem na geografické vnímání a myšlení. Kromě toho se sleduje i nabývání dalších kompetencí, které jsou specificky geografické a nelze je pod souhrnné klíčové kompetence RVP zahrnout. Jedná se o:

- *vnímání světa v prostorových souvislostech a hledání vzájemných vazeb mezi geografickými jevy*
- *hledání vlastního (eticky správného) postoje k zásahům člověka do přírodních cyklů*
- *vhodné využívání geografických poznatků k argumentaci vlastních názorů*

Předmět je úzce propojený s mnoha dalšími předměty a vzdělávacími oblastmi. K poznatkům z dalších oborů přidává geografickou komplexnost vnímání problému a mnoha jevům přidává prostorové rysy. Proto významným způsobem přispívá k dosažení řady kompetencí žáka vymezených v průřezových tématech RVP – „Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech“, „Environmentální výchova“ a „Multikulturní výchova“.

Velký důraz klademe i na samostatnost a schopnost vyhledání informace, stejně jako prezence svých (skupinových) výsledků. Předmět je vyučován v kmenových učebnách a často i ve venkovním prostředí v rámci terénních výzkumů, šetření a praktik.

Výchovné a vzdělávací strategie, kompetence

Kompetence k učení:

- Žák je veden k aktivní účasti na výuce, a to i při frontálním výkladu učitele, který je nedílnou součástí předávání vědomostí zejména faktografického charakteru.
- Dále se kompetence k učení dosahuje zadáváním samostatného zpracování geografických témat a jejich prezentace formou písemných prací nebo referátů s použitím audiovizuálních prostředků. K jejich zpracování se žák učí využívat informačních zdrojů (turistické průvodce, populárně vědecké geografické časopisy, www stránky vědeckých institucí, kartografické zdroje na papírových i elektronických médiích, fotografie). Při této práci rozhoduje o věrohodnosti informačního zdroje a učí se zachovávat pravidla citačních norem a etiky. Učitel volí témata ke studiu tak, aby vzbudil pocit osobní angažovanosti v problematice a praktických důsledků v našem životním prostředí. Tím vzbuzuje v žákovi i vnitřní motivaci.

Kompetence k řešení problémů:

- Za účelem rozvíjení této kompetence jsou zařazovány do výuky miniaturní projekty (v rozsahu jedné až několika málo vyučovacích hodin) realizované formou skupinové práce. (Vítaná je i participace Zeměpisu na větších školních projektech.) Požadovaným výstupem může být studie či návrh řešení problematiky konkrétní prostorové situace, nebo geografického problému (zejména ve vztahu k ČR a místu bydliště). Žákům jsou předkládány drobné problémy k samostatnému řešení, například v podobě úkolů v pracovních listech.

Kompetence komunikativní:

- Ve všech formách výuky žák používá geografické terminologie i pojmů z jiných vědních oborů. Při argumentaci pracuje s pojmy, které přesně definuje. Těchto kompetencí nabývá jednak poslechem výkladu učitele, problémovým rozhovorem s učitelem při frontální výuce i v komunikaci se spolužáky ve skupinové výuce nebo například účastí na besedách. V diskusi se učí obhajovat svůj názor a podpírat ho argumenty.

Kompetence sociální a personální:

- Učitel vytváří ve vyučování atmosféru společného zájmu na stavu životního prostředí na Zemi. Žák je veden ke spolupráci více než k soutěživosti. Geografické poznatky žákům podává též jako prostředek k porozumění politickému a ekonomickému dění, k lepšímu zapojení do místní, regionální i celostátní politiky a občanského sektoru.
- Žák je veden k uvědomění si významu vnitřní kázně, která pomáhá k dosažení lepších výsledků i lepší atmosféře ve třídě.

Kompetence občanské:

- Žák je veden k uvědomění si významu každého člena skupiny (třídy) k dosažení co nejlepšího výsledku. Uvědomuje

si význam a cenu přírodního i kulturního dědictví naší země. Chápe význam environmentálních problémů.

Kompetence digitální

- vedeme žáky k volbě a účelnému využívání vhodných digitálních technologií při činnostech s digitalizovanými geoinformačními zdroji, prameny a programy; seznamujeme žáky s různými možnostmi, jak komunikovat činnosti a výsledky práce s digitalizovanými geografickými reáliemi; klademe důraz na bezpečnou a efektivní komunikaci žáků a na jejich odpovědné chování a jednání v digitálním světě

Očekávané výstupy

GEOGRAFICKÉ INFORMACE, ZDROJE DAT, KARTOGRAFIE A TYPOGRAFIE – žák:

Z-9-1-01 *organizuje a přiměřeně hodnotí geografické informace a zdroje dat z dostupných kartografických produktů a elaborátů, z grafů, diagramů, statistických a dalších informačních zdrojů*

Z-9-1-02 *používá s porozuměním základní geografickou, topografickou a kartografickou terminologii*

PŘÍRODNÍ OBRAZ ZEMĚ – žák:

Z-9-2-01 *prokáže na konkrétních příkladech tvar planety Země, zhodnotí důsledky pohybů Země na život lidí a organismů*

Z-9-2-02 *rozlišuje a porovnává složky a prvky přírodní sféry, jejich vzájemnou souvislost a podmíněnost, rozeznává, pojmenuje a klasifikuje tvary zemského povrchu*

Z-9-2-03 *porovná působení vnitřních a vnějších procesů v přírodní sféře a jejich vliv na přírodu a na lidskou společnost*

REGIONY SVĚTA – žák:

Z-9-3-01 *lokalizuje na mapách světadíly, oceány a makroregiony světa podle zvolených kritérií, srovnává jejich postavení, rozvojová jádra a periferní zóny*

Z-9-3-02 *porovnává a přiměřeně hodnotí polohu, rozlohu, přírodní, kulturní, společenské, politické a hospodářské poměry, zvláštnosti a podobnosti, potenciál a bariéry jednotlivých světadílů, oceánů, vybraných makroregionů světa a vybraných (modelových) států*

Z-9-3-03 *zvažuje, jaké změny ve vybraných regionech světa nastaly, nastávají, mohou nastat a co je příčinou zásadních změn v nich*

SPOLEČENSKÉ A HOSPODÁŘSKÉ PROSTŘEDÍ – žák:

Z-9-4-01 *posoudí na přiměřené úrovni prostorovou organizaci světové populace*

Z-9-4-02 *posoudí, jak přírodní podmínky souvisejí s funkcí lidského sídla, pojmenuje obecné základní geografické znaky sídel*

Z-9-4-03 *zhodnotí přiměřeně strukturu, složky a funkce světového hospodářství, lokalizuje na mapách hlavní světové surovinové a energetické zdroje*

Z-9-4-04 *porovnává předpoklady a hlavní faktory pro územní rozmístění hospodářských aktivit*

Z-9-4-05 *porovnává státy světa a zájmové integrace států světa na základě podobných a odlišných znaků*

Z-9-4-06 *lokalizuje na mapách jednotlivých světadílů hlavní aktuální geopolitické změny a politické problémy v konkrétních světových regionech*

ŽIVOTNÍ PROSTŘEDÍ – žák:

Z-9-5-01 *porovnává různé krajiny jako součást pevninské části krajinné sféry, rozlišuje na konkrétních příkladech specifické znaky a funkce krajín*

Z-9-5-02 *uvádí konkrétní příklady přírodních a kulturních krajinných složek a prvků, prostorové rozmístění hlavních ekosystémů (biomů)*

Z-9-5-03 *uvádí na vybraných příkladech závažné důsledky a rizika přírodních a společenských vlivů na životní prostředí*

ČESKÁ REPUBLIKA – žák:

Z-9-6-01 *vymezí a lokalizuje místní oblast (region) podle bydliště nebo školy*

Z-9-6-02 *hodnotí na přiměřené úrovni přírodní, hospodářské a kulturní poměry místního regionu*

Z-9-6-03 *hodnotí a porovnává na přiměřené úrovni polohu, přírodní poměry, přírodní zdroje, lidský a hospodářský potenciál České republiky v evropském a světovém kontextu*

Z-9-6-04 *lokalizuje na mapách jednotlivé kraje České republiky a hlavní jádrové a periferní oblasti z hlediska osídlení a hospodářských aktivit*

Z-9-6-05 *uvádí příklady účasti a působnosti České republiky ve světových mezinárodních a nadnárodních institucích, organizacích a integracích států*

TERÉNNÍ GEOGRAFICKÁ VÝUKA, PRAXE A APLIKACE – žák:

Z-9-7-01 *ovládá základy praktické topografie a orientace v terénu*

Z-9-7-02 *aplikuje v terénu praktické postupy při pozorování, zobrazování a hodnocení krajiny*

Z-9-7-03 *uplatňuje v praxi zásady bezpečného pohybu a pobytu v krajině, uplatňuje v modelových situacích zásady bezpečného chování a jednání při mimořádných událostech*

PRIMA – žák:

- planetu Zemi chápe jako součást vyšších solárních, galaktických a vesmírných systémů a graficky i ústně znázorňuje a hodnotí vliv této skutečnosti na existenci živých organismů na naší planetě
- popíše složky a prvky přírodní sféry a zkoumá jejich souvislosti
- získává a rozvíjí dovednosti pracovat s mapami, atlasy, tabulkami a dalšími geografickými podklady
- vyhledává informace, třídí je a posuzuje
- pracuje se základními obecně užívanými kartografickými a topografickými termíny, znaky a symboly
- při zachycování základních geografických jevů v krajinné sféře využívá základní kartografickou terminologii
- pozorování krajiny chápe jako cenný zdroj informací o lidské činnosti na daném území v minulosti, své závěry porovnává s ostatními a ve spolupráci s nimi navrhuje možné příčiny současného stavu
- při práci s kartografickými produkty pracuje samostatně, navrhuje možné způsoby při řešení problémů
- při práci s mapou, nebo při pobytu v krajině využívá i svých dosavadních zkušeností
- sestavuje vlastní mapová díla
- za pomoci mapy a buzoly se orientuje v krajině

SEKUNDA – žák:

- popíše složky a prvky společenské a hospodářské sféry a zkoumá jejich souvislosti
- uvede příklady kritérií vzájemné odlišnosti a podobnosti současných států světa
- získává a rozvíjí dovednosti pracovat s mapami, atlasy, tabulkami a dalšími geografickými podklady
- vyhledává informace, třídí je a posuzuje
- je veden k trvalému zájmu o poznávání různých zemí světa a regionů světa

TERCIE - žák:

- projevuje zájem o země ležící v Evropě na základě svého prožitku, či prožitku ostatních spolužáků
- propojuje znalosti fyzickogeografické sféry do jednotlivých regionů Evropy a definuje problematické oblasti
- si vytváří pozitivní a aktivní vztah ke své obci, regionu, vlasti
- má zájem o poznávání vlastní země
- rozvíjí své dovednosti pracovat s mapami a dalšími geografickými podklady a zdroji informací
- vzhled krajiny a stav životního prostředí na území ČR, ale i celého kontinentu, chápe v kontextu historického vývoje, dlouhodobého osídlení a využívání přírodních zdrojů
- popisuje vliv lidských hospodářských aktivit na krajinnou sféru, na její jednotlivé složky; vyhledává změny, ke kterým došlo při výměně informací, energií a materiálu díky lidské činnosti v krajinné sféře

KVARTA – žák:

- dovede charakterizovat sociální, ekonomické a kulturní poměry jednotlivých částí Evropy
- je veden k trvalému zájmu o poznávání různých zemí a regionů světa
- si osvojuje aktivní přístup a odpovědný postoj k rozvoji a ochraně životního prostředí
- seznamuje se s možnými variantami řešení současných environmentálních problémů, uvádí možnosti zachování trvale udržitelného vývoje
- kromě budoucí energetické a surovinové krize jmenuje i jiné globální problémy a umí označit jejich společného jmenovatele
- rozlišuje pravdivost zjištěných informací o nejrůznějších problémech a událostech, která se k žákům dostávají prostřednictvím masových médií
- zajímá se problematiku globálních problémů ve světě a snaží se realizovat projekty vedené ke zlepšení aktuální situace
- snaží se vnímat vývoj lidí a technologií ve vztahu k životnímu prostředí a životu dalších generací na naší Zemi
- vyhledává informace, třídí je a posuzuje

Rozpis předmětu ZEMĚPIS pro PRIMU (6. ročník ZŠ)

Časová dotace:	1 vyučovací hodina týdně	
Školní výstupy	Učivo	PT a MV
<p>- správně definuje a používá pojmy – vesmír, sluneční soustava, planeta, hvězda, galaxie, vesmírná tělesa</p> <p>- popíše planetární systém a rozliší tělesa sluneční soustavy</p> <p>- porovná vlastnosti Země a jiných planet</p> <p>určí a popíše tvar Země, dodá důkazy o tvaru Země například za pomoci digitálních technologií</p> <p>- vysvětlí a zhodnotí důsledky pohybů Země</p> <p>posoudí vztah mezi Zemí, Měsícem a Sluncem</p>	<p>1 Země ve vesmíru</p> <ul style="list-style-type: none"> - vesmír – galaxie, planety, měsíce, postavení Země ve vesmíru, sluneční soustava, vlastnosti planet - planeta Země – tvar, velikost, pohyby - střídání dne a noci, střídání ročních období - čas, časová pásma, datová hranice - Měsíc a jeho pohyby, slapové jevy 	<p>B – vznik Země</p> <p>D – objevné cesty, nejstarší představy o tvaru Země</p> <p>F – gravitace, vesmír</p> <p>VDTal</p>
<p>- charakterizuje a srovnává jednotlivé zemské sféry (geosféry), s porozuměním používá základní fyzickogeografické pojmy, objasní jejich význam a vzájemnou souvislost, popisuje vnitřní stavbu Země, rozlišuje základní tvary zemského povrchu a určuje jejich vznik, objasní mechanismy planetární cirkulace atmosféry a její důsledky pro vytváření klimatických páسů, rozliší pojmy počasí a podnebí, vyjmenuje a charakterizuje podnebné pásy, popíše rozdělení vody na Zemi, rozliší malý a velký oběh (a rozliší jednotlivé složky hydrosféry a jejich funkci v krajině), zhodnotí význam světového oceánu, určí vlastnosti mořské vody</p> <p>objasní vliv oceánských proudů na podnebí</p> <p>charakterizuje pedosféru, půdní typy a druhy</p> <p>zhodnotí vliv člověka na vývoj a změny pedosféry, vyjmenuje a charakterizuje vegetační pásy, vyhledá pro ně typické zástupce fauny a flóry</p> <p>vysvětlí souvislost mezi nadmořskou výškou a změnou typu vegetace</p>	<p>2 fyzickogeografická sféra</p> <ul style="list-style-type: none"> - fyzickogeografická sféra – litosféra, atmosféra, hydrosféra, pedosféra a biosféra, jejich prvky - litosféra - stavba a složení Země - endogenní procesy (vulkanismus, seismická, vznik pohoří – orogeneze) - exogenní procesy, typy exogenních sil, jejich působení na tvary zemského povrchu - tvary zemského povrchu - atmosféra – stavba a složení, počasí a podnebí, tlak vzduchu, vítr, klimatické pásy - hydrosféra – rozložení vod na Zemi, hydrologický cyklus, mořská voda (teplota, slanost, pohyby), vody pevnin (řeky, jezera, nádrže, ledovce), podpovrchová voda (minerální a termální voda), význam vodstva na Zemi - pedosféra – vznik půd, typy a druhy půd, význam a ochrana půd - biosféra – vegetační pásy, výškové stupně 	<p>EV – všechny tematické okruhy</p> <p>B – živá a neživá příroda</p> <p>F – teplota, tlak, světlo</p> <p>CH – prvky a sloučeniny, vlastnosti vzduchu a vody</p> <p>VDTal</p>
<p>používá s porozuměním základní geografickou, kartografickou a topografickou terminologii – mapa, plán, obsah a měřítko map, smluvené značky, výškopis, polohopis, popis mapy, poledníky a rovnoběžky, obratníky, polární kruhy, zeměpisné souřadnice, vnímá globus jako zmenšený ideální model Země, vyhledává potřebné informace v atlase, orientuje se v obsahu a rejstříku, pomocí zeměpisných souřadnic určuje geografickou polohu jednotlivých lokalit na mapě, používá měřítko mapy na výpočet skutečných vzdáleností, připraví a načrtne myšlenkovou mapu ilustrující prostorovou dynamiku současných jevů v krajině, vyjmenovává a používá různé zdroje informací, včetně digitálních, se vztahem ke geografii (učebnice, odborné publikace, encyklopedie, časopisy, denní tisk, mapy různých témat a měřítek, atlasy, grafy a tabulky...) a rozlišuje jednotlivé druhy informací, které v nich může najít, přiměřeně hodnotí geografické objekty, jevy a procesy v krajině sféře, jejich určité pravidelnosti, zákonitosti a odlišnosti, jejich vzájemnou souvislost a podmíněnost, rozeznává hranice (bariéry) mezi podstatnými prostorovými složkami v krajině</p>	<p>3 geografické informace, zdroje dat, kartografie a topografie</p> <ul style="list-style-type: none"> - globus a mapa - zeměpisná síť, určování zeměpisné polohy - mapy – měřítko, obsah, druhy - zeměpisná síť, určování zeměpisné polohy - mapy – měřítko, obsah, druhy 	<p>MV – kritické čtení a vnímání mediálních sdělení</p> <p>D – kolonizace, dekolonizace, zámořské objevy</p> <p>Jazyky – interpretace geografických názvů</p>

Rozpis předmětu ZEMĚPIS pro SEKUNDU (7. ročník ZŠ)

Časová dotace: 2 vyučovací hodiny týdně

Školní výstupy	Učivo	PT a MV
<p>Žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> - uvede přibližný počet obyv. světa a historický vývoj počtu obyvatel, rozliší přirozený a mechanický pohyb obyvatelstva, vysvětlí pojmy: porodnost, úmrtnost, přirozený přírůstek a úbytek, migrace, emigrace, imigrace, charakterizuje rozmístění obyvatelstva na Zemi a uvede příčiny tohoto rozdělení obyvatelstva podle kvalitativních a kulturních znaků (rasa, jazyk, národ, náboženské vyznání, pohlaví, věk, ekonomická aktivita, vysvětlí pojem urbanizace - vysvětlí pojmy: aglomerace, konurbace, megalopole (uvede příklady a nalezne na mapě, porovná venkovská a městská sídla zná strukturu měst, uvede příklady různých funkcí sídel, rozliší jednotlivé sektory hospodářství a jejich složky, vysvětlí rozdíly mezi jádrovými a periferními oblastmi, vysvětlí význam zemědělství, rozliší základní složky zemědělství (rostlinnou a živočišnou výrobu vyhledá hlavní plodiny dle podnebných pásů geograficky lokalizuje oblasti chovu hospodářských zvířat, uvede lokalizační faktory průmyslu, rozdělí průmyslové obory vyjmenuje druhy dopravy, charakterizuje služby pro obyvatelstvo, najde na mapě zdrojové a cílové oblasti cestovního ruchu 	<p>1 společenské a hospodářské prostředí</p> <ul style="list-style-type: none"> - obyvatelstvo světa - početní růst - lidské rasy, národy, jazyky - rozšíření náboženství ve světě - struktura obyvatelstva (věk, pohlaví, ekonomická aktivita - proces urbanizace - městská a venkovská sídla a jejich funkce - územní struktura měst - světové hospodářství jádrové a periferní oblasti světa - odvětvová a sektorová struktura - světové zemědělství (rostlinná a živočišná výroba) - světový průmysl (těžební, energetika, zpracovatelský) - doprava a spoje - služby obyvatelstvu - mezinárodní obchod - hlavní mezinárodní hospodářské organizace - politická mapa současného světa - společné a odlišné znaky států - mezinárodní politické organizace a seskupení - ohniska neklidu v současném světě 	<p>EV – lidské aktivity a problémy životního prostředí MKV – etnický původ, multikulturalita, princip sociálního smíru a solidarity D – kultura, osidlování, průmyslové a vědeckotechnické revoluce OV – stát a hospodářství B – přírodní zdroje VDTaI</p>
<ul style="list-style-type: none"> - vymezí a porovná světadíly, oceány, makroregiony světa na základě daných kritérií charakterizuje je z hlediska přírodních a socioekonomických poměrů - vyhledá na mapách hlavní soustředění osídlení a hospodářských aktivit v jednotlivých světadílech, vyhledá na mapě a zhodnotí jádrové a periferní oblasti, provede regionalizaci v jednotlivých světadílech, určí společné znaky daného regionu, provede porovnání jednotlivých regionů, na mapě vymezí polární kraje, na přiměřené úrovni vybere společné a rozdílné znaky obou polárních oblastí 	<p>2 regiony světa</p> <ul style="list-style-type: none"> - Asie, Austrálie a Oceánie, oceány - geografická poloha - přírodní poměry - obyvatelstvo, osvojování lidmi - hospodářství - regionální dělení - významné státy a města - charakteristika států - polární oblasti – přírodní podmínky, objevování, možnosti využití 	<p>VMS – Evropa a svět nás zajímá EV – vztah člověka k prostředí, lidské aktivity a problémy životního prostředí MV – kritické čtení a vnímání mediálních sdělení MKV – všechny tematické okruhy D – kolonizace, dekolonizace, zámořské objevy Jazyky – interpretace geografických názvů VDTaI</p>

Rozpis předmětu ZEMĚPIS pro TERCII (8. ročník ZŠ)

Časová dotace:	2 vyučovací hodiny týdně	
Školní výstupy	Učivo	PT a MV
<p>Žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> - charakterizuje polohu, rozlohu, členitost pobřeží, povrch, podnebí, vodstvo, rostlinstvo a živočišstvo, přírodní zdroje Evropy - charakterizuje Evropu z pohledu základních demografických ukazatelů - orientuje se v základním rozdělení evropského obyvatelstva podle biologických i socioekonomických znaků - objasní aktuální politické a hospodářské rozdělení Evropy - vymezí jádrové oblasti průmyslu a popíše trendy v průmyslové výrobě - vymezí hlavní zemědělské oblasti - určí a vyhledá na mapách jednotlivé zeměpisné a kulturní oblasti Evropy a jmenuje typické znaky regionů a jednotlivých států - dokáže diskutovat o Evropské unii 	<p>1 Evropa</p> <ul style="list-style-type: none"> - Evropa – poloha, rozloha, přírodní poměry, obyvatelstvo, hospodářství - Evropské regiony – severní E., západní E., střední E., jižní E., jihovýchodní E., východní E., Rusko - významné státy s hlavními a významnými městy - spolupráce a integrace - Evropská unie – minulost a současnost 	<p>VMS – Evropa a svět nás zajímá, EV – základní podmínky života, lidské aktivity a problémy životního prostředí, vztah člověka a prostředí MV – kritické čtení a vnímání mediálních sdělení MKV – všechny okruhy (tradice, zvyky, problémy menšin) D – oblasti nejstarších civilizací, neolitická revoluce, průmyslové revoluce Ov – demokracie, formy vlády B – nerosty a horniny, fosilní paliva, VDTal</p>
<ul style="list-style-type: none"> - charakterizuje na přiměřené úrovni postavení České republiky v Evropě a ve světě, hodnotí je dle základních údajů, jako jsou poloha, rozloha, počet obyvatel, státní zřízení a forma vlády, územní vývoj a členění ČR - rozliší základní geomorfologické jednotky (Česká vysočina a Karpaty) podle původu a zná jejich členění na hlavní pohoří - orientuje se na fyzickogeografické mapě ČR - vysvětlí čím je ovlivněno rozložení teplot a srážek v ČR - zhodnotí význam podnebných činitelů na podnebí ČR, popíše základní říční síť, lokalizuje jezera a vysvětlí jejich vznik, zhodnotí význam umělých vodních nádrží, popíše rozmístění půdních typů a druhů v ČR, popíše vzhled výškových vegetačních stupňů - vysvětlí a zhodnotí pojmy: natalita, mortalita, přirozený přírůstek, popíše národnostní složení obyvatelstva, rozdělí obyvatelstvo dle věku, pohlaví, náboženského vyznání, ekonomické aktivity, zdůvodní rozdíly v hustotě zalidnění, popíše a zdůvodní územní pohyb obyvatelstva - vyhledá a pojmenuje významná regionální sídla ČR, vyhledá ložiska nerostných surovin, vysvětlí vývoj hospodářské úrovně území dnešní ČR v 19.-21.st, objasní strukturu hospodářství ČR, v mapě vyhledá hlavní průmyslová centra a pojmenuje hlavní průmyslová odvětví, vysvětlí rozdíly v zemědělské výrobě nížin, pahorkatin a hornatin, posoudí význam služeb v ČR, vyhledá hlavní oblasti cestovního ruchu a rekreace 	<p>2 Česká republika</p> <ul style="list-style-type: none"> - Česká republika – poloha, rozloha - postavení ČR v Evropě a ve světě - povrch, podnebí, vodstvo, půdy - živá příroda, ochrana přírody v ČR - obyvatelstvo – počet a rozmístění - struktura obyvatelstva - městská a venkovská sídla - hospodářství ČR - nerostné suroviny - vývoj a územní rozmístění - průmysl, zemědělství - doprava, služby, cestovní ruch - zahraniční obchod - politické a hospodářské integrace - kraje České republiky – počet, poloha, rozloha, jejich význam v rámci ČR, přeshraniční spolupráce se sousedními státy v euroregionech 	<p>VMS – jsme Evropané EV – základní podmínky života, vztah člověka prostředí, ekosystémy, lidské aktivity a problémy životního prostředí Ch – paliva, chemický průmysl ČR, průmyslová hnojiva ČR B – nerosty a horniny, základy ekologie D – vznik státu, vývoj státu VDTal</p>

Rozpis předmětu ZEMĚPIS pro KVARTU (9. ročník ZŠ)

Časová dotace:	2 vyučovací hodiny týdně	
Školní výstupy	Učivo	PT a MV
<p>Žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> - objasní důvody evropské integrace, posoudí její význam pro vývoj Evropy, rozlišuje funkce orgánů EU a uvede příklady její činnosti, posoudí vliv začlenění států do EU na každodenní život občanů, uvede příklady, jak mohou fyzické či právnické osoby v rámci EU uplatňovat svá práva - uvede příklady činnosti některých významných mezinárodních organizací a vysvětlí, jaký vliv má jejich činnost na chod světového společenství, zhodnotí význam zapojení ČR, uvede příklady institucí, na něž se může obrátit v případě problémů při pobytu v zahraničí, posoudí projevy globalizace, uvede příklady globálních problémů současnosti, analyzuje jejich příčiny a domýšlí jejich možné důsledky 	<p>1 mezinárodní vztahy, globální svět</p> <ul style="list-style-type: none"> - proces globalizace – globální problémy – fyzicko-geografického charakteru, socioekonomického charakteru - evropská integrace – podstata a význam, EU - mezinárodní spolupráce – důvody, význam, výhody 	<p>VMS – žijeme v Evropě, globalizační a rozvojové procesy</p> <p>D – <i>důsledky 1. a 2. světové války</i> Využívání VDTaI</p> <p>MV – všechny</p>
<ul style="list-style-type: none"> - používá s porozuměním pojmy – krajina, ekologie, ekosystém, životní prostředí - rozlišuje různé typy krajin podle stupně lidského zásahu a podle funkcí - rozeznává prvky a složky krajiny 	<p>2 životní prostředí</p> <ul style="list-style-type: none"> - krajinná sféra – prvky a složky - krajina – přírodní, kulturní - životní prostředí organismů - životní prostředí lidské společnosti - globální problémy – přírodní a společenské úsilí o trvale udržitelný rozvoj 	<p>EVVO – ekosystémy, základní podmínky života, lidské aktivity a problémy životního prostředí, vztah člověka k prostředí</p> <p>MV – kritické čtení a vnímání mediálních sdělení</p> <p>B – <i>živá a neživá příroda, základy ekologie</i></p> <p>CH – <i>toxické látky</i></p>
<ul style="list-style-type: none"> - aplikuje v terénu praktické výstupy při pozorování, zobrazování a hodnocení krajiny - ovládá základy topografie a orientace v terénu - uplatňuje v praxi zásady bezpečného pohybu a pobytu ve volné přírodě 	<p>3 terénní geografická výuka, praxe a aplikace</p> <ul style="list-style-type: none"> - pozorování místní krajiny v okolí školy - geografické exkurze - pohyb podle mapy a azimutu - práce s odborným softwarem - chování a jednání v modelových situacích 	<p>EV – lidské aktivity a problémy životního prostředí, vztah člověka k prostředí</p> <p>B – <i>živá a neživá příroda, základy ekologie</i></p> <p>VDTaI</p>

Umění a kultura

Hudební výchova

Obsahové, časové a organizační vymezení vyučovacího předmětu	
Vzdělávací oblast:	Umění a kultura
Vzdělávací obor:	hudební výchova
Časová dotace týdně:	PRIMA: 1 hod, SEKUNDA: 1 hod, TERCIE: 1 hod, KVARTA: 1 hod

Charakteristika vyučovacího předmětu	
Charakteristika, cíle, metody a formy vyučovacího předmětu	
<p>Vzdělávací cíle školního vzdělávacího programu předmětu Hudební výchova vychází z tradic české hudebnosti, která je rozvíjena v kontextu současného evropského kulturního prostoru. Předmět podněcuje, rozvíjí a kultivuje přirozenou potřebu žáků setkávat se s hudbou, obohacuje jejich estetické vnímání a prožívání světa. V souladu s přirozeným fyziologickým, emocionálním a rozumovým rozvojem žáků směřuje k tomu, aby žáci kultivovali svůj vkus, rozvíjeli vlastní hudební schopnosti, citění a tvořivost. Hudební výchova vede žáka k porozumění hudebního umění.</p> <p>V rámci předmětu se realizují tematické okruhy průřezových témat: <i>Osobnostní a sociální výchova, Multikulturní výchova, Výchova k myšlení v globálních a evropských souvislostech, Environmentální výchova a Mediální výchova</i></p> <p>Vzdělávací obsah hudebního oboru tvoří tři vzájemně se prolínající okruhy činnosti – produkce, recepce a reflexe, které žákovi umožňují hudebně se projevit jak v individuálních, tak i skupinových aktivitách.</p> <p>Produkce:</p> <ul style="list-style-type: none"> - uplatnění vokálních, instrumentálních a hudebně pohybových činností - činnosti mají výrazně kreativní charakter - rozvoj hudebních schopností, upevnění získaných vědomostí a dovedností <p>Recepce:</p> <ul style="list-style-type: none"> - získávání poznatků z hudební terminologie, seznámení s vývojem hudby - prostřednictvím poslechových činností si žáci uvědomují a ověřují působení znějící hudby <p>Reflexe:</p> <ul style="list-style-type: none"> - využívání získaných informací pro rozvoj tvůrčích poslechových dovedností - nejvyšší stupeň poznávacích činností umožňující komplexní interpretaci hudebního díla - zařazení znějící hudby do uměleckého období, určení stylu, žánru, formy <p>Formy realizace</p> <p>Předmět se realizuje prostřednictvím čtyř základních hudebních aktivit, tj. vokální, instrumentální, pohybové a poslechové. Tyto činnosti jsou organickou součástí každého tematického celku. Dle obsahu tématu mohou být v danou chvíli některé z nich dominantní, jiné potlačené. V rámci oborové integrace jsou tyto základní činnosti aktuálně přiřazovány a vrstveny. Součástí výuky je vlastní zpracování a prezentace dílčích témat žáky. Výuka probíhá také formou návštěv koncertů, muzeí, tematických procházek. Kromě výstupů v hudebních činnostech je kladen důraz na celkový rozvoj osobnosti žáka.</p> <p>Časové a organizační vymezení</p> <p>Vzdělávací a výchovný obsah předmětu Hudební výchova je realizován v prvních šesti ročnících osmiletého gymnázia. Časová dotace předmětu v jednotlivých ročnících je uvedena v tabulkách učebního plánu.</p> <p>Výuka probíhá ve speciální učebně, což umožňuje splnit požadavky činnostního pojetí oboru Hudební výchovy v duchu očekávaných výstupů. Učebna je vybavena základními technickými pomůckami – piano, Orffův instrumentář, notový materiál. Moderní pojetí výuky prostřednictvím nových technologií – interaktivní tabule, se uskutečňuje v prostorách školní knihovny.</p> <p>Výchovné a vzdělávací strategie, kompetence</p> <p>Výuka v předmětu Hudební výchova směřuje k utváření klíčových kompetencí prostřednictvím vokálních, instrumentálních, hudebně pohybových a poslechových činností. Díky nim vede žáky k porozumění hudebnímu umění, k aktivnímu vnímání hudby, reprodukci hudebních skladeb. Nedílnou součástí výchovných a vzdělávacích strategií, realizujících se v rámci předmětu, jsou i mimoškolní akce. Každý rok škola pořádá projektový týden, v rámci kterého jsou žákům nabídnuty i zajímavé hudební aktivity. V průběhu školního roku mají žáci prostor pro individuální konzultace s vyučujícím hudební výchovy. Výsledky činnosti žáků jsou prezentovány na školních akcích kulturního rázu.</p> <p>Prostřednictvím hudebních činností jsou žáci vedeni nejen k hlubšímu zájmu o hudební obor, ale i ke zdravé sebereflexi, vyjádření vlastních názorů a odpovědnosti. Hudební výchova nemalou měrou přispívá k socializaci jedince ve skupině.</p>	

Kompetence k učení

- žáky vedeme k vyhledávání informací a k ověřování hudebních poznatků z rozličných pramenů
- žákům umožňujeme realizovat vlastní nápady, podněcujeme jejich tvořivost, vedeme je k samostatné organizaci hudebních aktivit, čímž je motivujeme k vlastnímu provozování hudby ve volném čase
- aktivní práci s hudebním materiálem vedeme žáky k jeho praktickému používání, umožňujeme zdokonalovat dříve získané dovednosti
- snažíme se vytvářet takové situace, které vedou žáky k potěšení z vlastního prožitku a výkonu i samotného učení
- žáky vedeme k sebehodnocení, při hodnocení zohledňujeme individuální pokrok jedinců
- žáky motivujeme vlastním příkladem a zájmem o hudební obor

Kompetence k řešení problémů

- prostřednictvím hudební analýzy a syntézy (např. rozbor hudebních ukázek) vedeme žáky k vlastní tvorbě
- porovnáváním a rozбором jednotlivých druhů a žánrů hudby artificiální a nonartificiální rozvíjíme v žácích schopnost kritického myšlení
- žákům předkládáme dostatečné množství praktických příkladů a problémových úloh, vedeme je k aplikaci správných závěrů a osvědčených postupů při řešení obdobných problémových situací
- žákům umožňujeme vytvářet vlastní jednoduché problémové úkoly
- k řešení daného hudebního úkolu vedeme žáky prostřednictvím improvizace a hudebního experimentování
- pomocí různých aktivizačních hudebních verbálních i nonverbálních metod (grafický záznam, pohybové a výtvarné vyjádření...) vedeme žáky k hudební reflexi

Kompetence komunikativní

- prostřednictvím skupinové práce vytváříme podmínky pro komunikaci hudební i mezilidskou (komunikace o hudbě a hudbou)
- žáky vedeme k poznávání prostředků hudební komunikace, podporujeme jejich kreativní využívání
- žáky vedeme k vhodné komunikaci jak při dílčích činnostech, tak i na veřejnosti (např. návštěva koncertu)
- žáky učíme prezentovat a obhajovat svůj názor, současně i respektovat názor druhých např. při rozličném výběru hudebních žánrů či vokálních skladeb
- výsledky své práce prezentují žáci na veřejnosti

Kompetence sociální a interpersonální

- metodami skupinové a frontální práce s hudebním materiálem vytváříme podmínky pro uplatnění individuality každého žáka, a to vzhledem k jeho dosaženému stupni rozvoje hudebních dovedností
- prostřednictvím integrace hudebních činností (vokální, instrumentální, pohybové, poslechové) vedeme žáky k aktivní spolupráci v rámci skupiny i celé třídy
- různými formami skupinové práce vedeme žáky k týmové spolupráci, navozujeme tak situace, které vedou k vzájemné spolupráci a pomoci žáků při učení
- aktivní účastí při hudebních činnostech umožňujeme žákům přijímat a osvojit si různé sociální role a sociální postoje
- prostřednictvím vynaloženého úsilí při hudební tvorbě vedeme žáky k vzájemnému respektu, úctě, potírání nevhodného chování jedinců, kteří narušují spolupráci a kladné vztahy v kolektivu
- žáky vedeme k respektování společně dohodnutých pravidel chování
- vhodným vedením hudebních aktivit rozvíjíme u žáků zdravé sebevědomí a sebedůvěru
- vytváříme přátelskou a vstřícnou atmosféru, vyučující zastává úlohu rádce

Kompetence občanské

- aktivní realizací a návštěvou kulturních představení budujeme u žáků pozitivní postoj k umění, k oceňování kulturního dědictví lidstva
- podporujeme aktivní hudební seberealizaci v rámci školy, mimo ni, i v občanském životě
- žáky vedeme k porozumění hudby a její schopnosti prohlubovat sociální citění a empatii v lidském společenství

Pracovní kompetence

- v rámci pěveckých činností vedeme žáky k používání hlasu dle zásad hlasové hygieny i v běžném životě
- v rámci instrumentálních činností vedeme žáky k účelné manipulaci s hudebními nástroji
- v rámci poslechových aktivit vedeme žáky k bezpečné manipulaci s hudebně reprodukční technikou
- žáky učíme využít a aplikovat získané vědomosti a dovednosti z hudební výchovy do dalšího procesu celoživotního vzdělávání

Kompetence digitální

- Umožňujeme žákovi aktivně a smysluplně využívat elektronické hudební nástroje, digitální aplikace i dostupné programy jako nástroje pro reprodukční, produkční i vlastní tvůrčí počiny
- dáváme příležitost žákům zaznamenávat, snímat a přenášet i prezentovat hudbu a hudební zvukové projekty prostřednictvím digitálních technologií, případně uplatnit digitální technologie jako nástroj sebe prezentace v rámci vlastních audiovizuálních projektů
- žáci mají možnost vyhledávat a sdílet inspirační zdroje uměleckých děl i běžné produkce s respektem k autorství a autorským

právům	
Očekávané výstupy	
HV-9-1-01	<i>využívá své individuální hudební schopnosti a dovednosti při hudebních aktivitách</i>
HV-9-1-02	<i>uplatňuje získané pěvecké dovednosti a návyky při zpěvu i při mluvním projevu v běžném životě; zpívá dle svých dispozic intonačně čistě a rytmicky přesně v jednohlase i vícehlase</i>
HV-9-1-03	<i>reprodukuje na základě svých individuálních hudebních schopností a dovedností různé motivy, témata i části skladeb, vytváří jednoduché doprovody, provádí jednoduché hudební improvizace</i>
HV-9-1-04	<i>rozpozná některé z tanců různých stylových období, zvolí vhodný typ hudebně pohybových prvků k poslouchané hudbě</i>
HV-9-1-05	<i>orientuje se v proudu znějící hudby, přistupuje k hudebnímu dílu jako k logicky utvářenému celku</i>
HV-9-1-06	<i>zařadí na základě individuálních schopností a získaných vědomostí slyšenou hudbu do stylového období</i>
HV-9-1-07	<i>vyhledává souvislosti mezi hudbou a jinými druhy umění</i>
Implementace kompetencí v jednotlivých ročnících	
PRIMA – žák:	<ul style="list-style-type: none"> ● využívá své individuální hudební schopnosti a dovednosti při hudebních aktivitách ● uplatňuje získané pěvecké dovednosti a návyky při zpěvu i při mluvním projevu v běžném životě ● zpívá dle svých dispozic intonačně čistě a rytmicky přesně v jednohlase i vícehlase, dokáže ocenit kvalitní vokální projev druhého ● vyhledává souvislosti mezi hudbou a jinými druhy umění ● získává povědomí o jednotlivých uměleckých stylech a formách světových a evropských kulturních dějinách ● uvědomuje si, v čem tkví popularita hudby ve společnosti ● získává přehled o nových proudech a žánrech ● získává rytmické citění a cit pro vnímání hudby celkově ● zná a rozeznává základní prvky uměleckých slohů a umí je místně lokalizovat
SEKUNDA – žák:	<ul style="list-style-type: none"> ● orientuje se v zápise písní a skladeb různých žánrů a stylů, tyto písně či skladby na základě individuálních schopností a získaných dovedností svým způsobem realizuje ● rozpozná některé z tanců různých stylových období, zvolí vhodný typ hudebně pohybových prvků k poslouchané hudbě a na základě individuálních hudebních schopností předvede jednoduchou pohybovou vazbu ● zařadí na základě individuálních schopností a získaných vědomostí slyšenou hudbu do stylových období a porovnává ji z hlediska její slohové a stylové příslušnosti s dalšími skladbami ● získává povědomí o významných epochách evropské kultury a národních dějin ● zaměřuje se především na kulturní konstanty, jako je náhled na svět z kulturně-historického pohledu ● samostatně o hudbě myslí a soustředěně vnímá hudbu ● rozpoznává hudební styly, žánry a nástroje
TERCIE – žák:	<ul style="list-style-type: none"> ● reprodukuje na základě svých individuálních hudebních schopností a dovedností různé motivy, témata i části skladeb, vytváří a volí jednoduché doprovody, provádí jednoduché hudební improvizace ● orientuje se v proudu znějící hudby, vnímá užité hudebně výrazové prostředky a charakteristické sémantické prvky, chápe jejich význam v hudbě na základě této skutečnosti přistupuje k hudebnímu dílu jako k logicky utvářenému celku ● získává přehled o proudech subkulturní a masové kultury ● orientuje se v poslechu a zařazení populární hudby ● je schopen rozpoznat styl a nástrojové obsazení slyšené hudby ● vnímá hudbu jako určitý prvek komunikace a lidské tradice ● diskutuje o možných názorech a problematikách v kulturním světě a postavení masové kultury ve společnosti
KVARTA – žák:	<ul style="list-style-type: none"> ● orientuje se v proudu znějící hudby, vnímá užité hudebně výrazové prostředky a charakteristické sémantické prvky, chápe jejich význam v hudbě a na základě tohoto přistupuje k hudebnímu dílu jako k logicky utvářenému celku ● reprodukuje na základě svých individuálních hudebních schopností a dovedností různé motivy, témata i části skladeb, vytváří a volí jednoduché doprovody, provádí jednoduché hudební improvizace ● získává přehled o dějinách světových kultur ve 20. a 21. století ● rozpozná hlavní umělecké proudy, a to nejen hudební, ale i z jiných uměleckých sfér ● zapojuje své zkušenosti z jiných oborů (jako např. dějepis, informatika, cizí jazyky) ● vyjadřuje se na úrovni svého vzdělání a svého přehledu ● je schopen vést diskuse o hudbě a kultuře a objektivně argumentuje

Rozpis předmětu HUDEBNÍ VÝCHOVA pro PRIMU (6. ročník ZŠ)

Časová dotace: 1 vyučovací hodina týdně

Školní výstupy	Učivo	PT a MV
<p>Žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> - zpívá na základě svých dispozic intonačně čistě a rytmicky přesně v jednohlase - využívá své individuální hudební schopnosti při hudebních aktivitách - rozpozná v proudu znějící hudby hudební nástroje, odliší hudbu vokální, instrumentální a vokálně-instrumentální - orientuje se v proudu znějící hudby - ovládá jednoduchý notový záznam 	<ul style="list-style-type: none"> - hudební rytmus - vokální a instrumentální hry s ozvěnou - hra na nástroje Orffova instrumentáře – pentatonika - notový zápis jako opora při realizaci písně - rozvoj hudebního sluchu – reprodukce tónů - převádění melodií z nezpěvné do zpěvné polohy - písně z učebnice a ze zpěvníku - správné dýchání, pěvecká výslovnost - navození hlavového tónu - rozpoznání hlasu – mužský, ženský, dětský, hlasový obor - odhalování vzájemných souvislostí rytmu řeči a hudby - využívání rytmických zákonitostí při vokálním projevu - polka, valčík, lidové tance, základní taneční kroky, vlastní pohybové ztvárnění - pohyb melodie - předvěti / závětí - hudební myšlenka (motiv, téma) - noty, notační programy a další způsoby grafického záznamu hudby 	<p>OSV – sebezpoznání a sebepečení, psychohygiena, kreativita, spolupráce a soutěž</p> <p>VMS – Evropa a svět nás zajímá (tradice v hudbě)</p> <p>MKV – kulturní diference</p> <p>Nj a Aj – cizojazyčné písně</p> <p>Využívání digitálních technologií a informatika</p>

Rozpis předmětu HUDEBNÍ VÝCHOVA pro SEKUNDU (7. ročník ZŠ)

Časová dotace: 1 vyučovací hodina týdně

Školní výstupy	Učivo	PT a MV
<ul style="list-style-type: none"> - Žák: - využívá své individuální hudební schopnosti při hudebních aktivitách - rytmizuje a melodizuje jednoduché texty - orientuje se v proudu znějící hudby - rozpozná jednoduché hudební druhy a formy - porovná a vnímá užité hudebně výrazové prostředky - zařadí na základě individuálních schopností a získaných vědomostí slyšenou hudbu do stylového období - vyhledává souvislosti mezi hudbou a jinými druhy umění - orientuje se v základních uměleckých epochách, využívá k tomu rozmanitých zdrojů, včetně těch digitálních 	<ul style="list-style-type: none"> - hudební melodika - hra na nástroje Orffova instrumentáře a další hudební nástroje – diatonika - diatonické postupy v durových a mollových tóninách - hledání možností nápravy hlasové nedostatečnosti (transpozice melodie, využití jiné hudební činnosti) - písně z učebnice a ze zpěvníku - nástrojová reprodukce melodií (motivů, témat jednoduchých skladeb) - základy vokální intonace, zásady správné deklamace, vyrovnávání vokálů - pohyb podle hudby, hra na tělo, pohybové vyjádření vlastností tónů, tempa a emocionálního zážitku z hudby - instrumentace, orchestrace - rozlišování nástrojů, nástrojových skupin - sólové / sborové obsazení - ansámbl / orchestr - hudebně-výrazové prostředky jednotlivých slohových epoch I. 	<p>OSV – sebepoznání a sebepečení, psychohygiena, kreativita, spolupráce a soutěž</p> <p>Nj a Aj – cizojazyčné písně</p> <p>Využívání digitálních technologií a informatika</p>

Rozpis předmětu HUDEBNÍ VÝCHOVA pro TERCII (8. ročník ZŠ)

Časová dotace: 1 vyučovací hodina týdně

Školní výstupy	Učivo	PT a MV
<p>Žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> - využívá své individuální hudební schopnosti při hudebních aktivitách - rytmizuje a melodizuje jednoduché texty - orientuje se v proudu znějící hudby - rozpozná hudební formu jednoduché písně či skladby - porovná a vnímá užité hudebně výrazové prostředky - zařadí na základě individuálních schopností a získaných vědomostí slyšenou hudbu do stylového období - vyhledává souvislosti mezi hudbou a jinými druhy umění - orientuje se v různých proudech jazzové a populární hudby 	<ul style="list-style-type: none"> - nástrojová hra, chromatika - zachycování rytmu, popřípadě i melodie zpívané (hrané) písně pomocí grafického (notového) záznamu - písně z učebnice a ze zpěvníku - počátky vícehlasu, kánon, od heterofonie ke kultivovanému vícehlasu - rozvoj hudebního sluchu – intervaly - základy hudebních forem, opakování - kontrast, periodicitu, imitace, suita - instrumentální formy - styl, sloh, epocha, hudebně-výrazové prostředky jednotlivých slohových epoch I, funkce hudby - hudební styly a žánry – chápání jejich funkcí vzhledem k životu jedince i společnosti, ke kulturním tradicím a zvykům - improvizace jednoduchých hudebních forem - imitace, kánon, mimohudební inspirace - zachycení emocí, nálad a barev - 	<p>OSV – sebezpoznání a sebepečení, psychohygiena, kreativita, spolupráce</p> <p>Nj a Aj – cizojazyčné texty písní a jejich české remaky</p> <p>Vv – propojení výtvarných, architektonických a hudebních stylů</p> <p>Využívání digitálních technologií a informatika</p>

Rozpis předmětu HUDEBNÍ VÝCHOVA pro KVARTU (9. ročník ZŠ)

Časová dotace: 1 vyučovací hodina týdně

Školní výstupy	Učivo	PT a MV
<p>Žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> - rytmizuje a melodizuje jednoduché texty - využívá své individuální hudební schopnosti při hudebních aktivitách - vyhledává souvislosti mezi hudbou a jinými druhy umění - zařadí na základě individuálních schopností a získaných vědomostí slyšenou hudbu do stylového období - orientuje se v proudu znějící hudby - vnímá užité hudební výraz. prostředky a charakteristické sémantické prvky, chápe jejich význam v hudbě a na základě toho přistupuje k hudebnímu dílu jako k logicky utvářenému celku. 	<ul style="list-style-type: none"> - nástrojová hra, etnická hudba - melodicko rytmická improvizace, improvizovaný doprovod lidových a umělých písní, vlastní vokální projev a vokální projev ostatních - písňová forma, formotvorné a stylotvorné prvky, hudebně-výrazové prostředky jednotlivých slohových epoch II - hudební styly a žánry – chápání jejich funkcí vzhledem k životu jedince i společnosti, ke kulturním tradicím a zvykům - homofonie – polyfonie, zásady přiměřené instrumentace, vokální formy - hudební skladba v kontextu s jinými hudebními i nehudebními díly, dobou vzniku, životem autora, vlastními zkušenostmi - interpretace znějící hudby – slovní charakterizování hudebního díla (slohové a stylové zařazení apod.), vytváření vlastní soudů a preferencí - hudba, dramatické a výtvarné umění (jevištní formy) 	<p>OSV – rozvoj schopnosti poznávání, komunikace Aj a Nj – cizojazyčné písně Využívání digitálních technologií a informatika</p>

Výtvarná výchova

Obsahové, časové a organizační vymezení vyučovacího předmětu	
Vzdělávací oblast:	Umění a kultura, Člověk a svět práce
Vzdělávací obor:	výtvarná výchova
Časová dotace týdně:	PRIMA: 2 hod, SEKUNDA: 2 hod, TERCIE: 1 hod, KVARTA: 1 hod

Charakteristika vyučovacího předmětu

Charakteristika, cíle, metody a formy vyučovacího předmětu

Výuka výtvarné výchovy by měla především motivovat žáky k dalším myšlenkovým a výtvarným pochodům, svobodnému rozvoji fantazie a vlastní individuality, intenzivnějšímu vnímání svého okolí, kultury, výtvarného umění a světa vůbec (kulturní tradice, kultura bydlení, životní prostředí, ekologická výchova a úcta k specifickým etnickým a dalším jinakostem, kritický přístup k negativním vlivům médií a všeobecného vkusu).

V pojetí výtvarné výchovy na našem gymnáziu rozvíjíme dvě oblasti výtvarné seberealizace žáků. V první oblasti klademe důraz na osobnostní rozvoj žáků a spontaneitu, díky níž mají žáci možnost uchovat si bezprostřednost a chuť výtvarně se vyjadřovat bez obavy z výsledku práce, protože se soustředí především na výtvarný proces a na výtvarné objevy, ke kterým mohou dospívat. V druhé oblasti se zaměřujeme na kvalitativní stránku tvorby žáků, kdy tříbíme formu výtvarného sdělení. Žáci tak mají příležitost k osvojení a zdokonalení nejrůznějších výtvarných technik a přístupů, jež mohou posléze uplatnit ve své volné tvorbě.

Dle možností vyučujeme výtvarnou výchovu pomocí metody CLIL zaměřené na anglický jazyk – viz 3.13 Do vyučovacího předmětu jsou **integrována témata vzdělávacího oboru Člověk a svět práce s konkrétními očekávanými výstupy.**

Výchovné a vzdělávací strategie, kompetence

Kompetence k učení

- podporujeme u žáka rozvoj schopnosti samostatného tvořivého a kritického myšlení, zejména zařazováním kreativních úkolů, experimentů.
- vytváříme u žáků schopnost adekvátně využívat výtvarné nástroje, materiály a techniky
- seznamujeme žáky s možnostmi vyjádření se uměleckými prostředky – verbálními i neverbálními
- posilujeme vnímání kultury v širším kontextu

Kompetence k řešení problému

- různými formami práce rovněž podporujeme schopnost uchopit problematiku z vícero úhlů pohledu
- nabízíme žákům dostatek příkladů, vycházejících z reálného života a vedoucích k samostatnému uvažování a řešení problémů

Kompetence komunikativní

- zařazujeme netradiční verbální doplnění práce-dramatizace apod., jež překlenují most mezi neverbálním vyjadřováním, učíme prezentovat svůj výtvarný projev a naslouchat sdělení druhých

Kompetence pracovní

- k činnostem používáme klasické výtvarné techniky i nová média, vyžadujeme od žáků zodpovědný přístup k zadaným úkolům, úplné dokončení práce

Kompetence digitální

- vedeme žáky k užívání různorodých vizuálně obrazných prostředků včetně digitálních technologií při vlastní tvorbě, k nalézání neobvyklých postupů a různých variant řešení, vedeme žáky k sdílení a prezentaci tvůrčího záměru, témat a výsledků tvůrčí práce v rovině tvorby, vnímání a interpretace, vedeme žáky k vyhledávání a sdílení inspiračních zdrojů, uměleckých děl i běžné produkce s respektem k autorství a autorským právům

Očekávané výstupy

VÝTVARNÁ VÝCHOVA:

- VV-9-1-01 *vybírání, vytváření a pojmenovávání prvků vizuálně obrazných vyjádření a jejich vztahů; uplatňuje je pro vyjádření vlastních zkušeností, vjemů, představ a poznatků; variuje různé prvky a jejich vztahy pro získání osobitých výsledků*
- VV-9-1-02 *zaznamenává vizuální zkušenost, i zkušenosti získané ostatními smysly, zaznamenává podněty*

	<i>z představ a fantazie</i>
VV-9-1-03	<i>zachycuje jevy a procesy v proměnách a vztazích; k tvorbě užívá některé metody uplatňované v současném výtvarném umění a digitálních médiích – počítačová grafika, fotografie, video, animace</i>
VV-9-1-04	<i>vybírá, kombinuje a vytváří prostředky pro vlastní osobité vyjádření</i>
VV-9-1-05	<i>rozliší působení vizuálně obrazného vyjádření v rovině smyslového účinku, v rovině subjektivního účinku</i>
VV-9-1-06	<i>interpretuje umělecká vizuálně obrazná vyjádření současnosti i minulosti; vychází při tom ze svých znalostí historických souvislostí i z osobních zkušeností a prožitků</i>
VV-9-1-07	<i>ověřuje komunikační účinky vybraných, upravených či samostatně vytvořených vizuálně obrazných vyjádření</i>
DESIGN A KONSTRUOVÁNÍ	
ČSP-9-2-01	<i>sestaví podle návodu, náčrtu, plánu, jednoduchého programu daný model</i>
ČSP-9-2-02	<i>navrhne a sestaví jednoduché konstrukční prvky a ověří a porovná jejich funkčnost, nosnost, stabilitu aj.</i>
ČSP-9-2-03	<i>provádí montáž, demontáž a údržbu jednoduchých předmětů a zařízení</i>
ČSP-9-2-04	<i>dodržuje zásady bezpečnosti a hygieny práce a bezpečnostní předpisy; poskytne první pomoc při úrazu</i>

Implementace kompetencí do jednotlivých ročníků

PRIMA – žák:

- zvládá samostatnou i skupinovou práci
- umí vybírat a využívat vizuálně obrazné znakové systémy
- má tvořivý přístup k práci
- zpracovává dosavadní a aktuální zkušenosti ze života a umí uplatňovat osobně jedinečné pocity a prožitky
- k vizuálně obraznému vyjádření přistupují nikoli jako k pouhému přenosu reality, ale jako k prostředku, který se podílí na způsobu jejího přijímání a zapojování do procesu komunikace.

SEKUNDA – žák:

- zvládá samostatnou i skupinovou práci
- umí vybírat a využívat vizuálně obrazné znakové systémy
- má tvořivý přístup k práci
- zpracovává dosavadní a aktuální zkušenosti ze života a umí uplatňovat osobně jedinečné pocity a prožitky
- k vizuálně obraznému vyjádření přistupují nikoli jako k pouhému přenosu reality, ale jako k prostředku, který se podílí na způsobu jejího přijímání a zapojování do procesu komunikace.

TERCIE – žák:

- vybírá vhodné metody a vyhledává a třídí informace
- vnímá nejrůznější problémové situace, pracuje s různými materiály
- aktivně naslouchá ostatním lidem
- účinně se zapojuje do diskuse
- spolupracuje ve skupině
- podílí se na vytváření pravidel práce v týmu
- podílí se na utváření příjemné atmosféry v týmu
- respektuje přesvědčení jiných lidí a společenských norem

KVARTA – žák:

- zvládá samostatnou i skupinovou práci
- umí vybírat a využívat vizuálně obrazné znakové systémy
- má tvořivý přístup k práci
- zpracovává dosavadní a aktuální zkušenosti ze života a umí uplatňovat osobně jedinečné pocity a prožitky
- k vizuálně obraznému vyjádření přistupují nikoli jako k pouhému přenosu reality, ale jako k prostředku, který se podílí na způsobu jejího přijímání a zapojování do procesu komunikace

Rozpis předmětu VÝTVARNÁ VÝCHOVA pro PRIMU (6. ročník ZŠ)

Časová dotace:		2 vyučovací hodiny týdně	
Školní výstupy	Učivo	PT a MV	
<p>Žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> - prvky vizuálně obrazného vyjádření je schopen pojmenovat 	<p>1 prvky vizuálně obrazných vyjádření</p> <ul style="list-style-type: none"> - základní výtvarné výrazové prostředky - vztahy prvků v ploše a v prostoru 	<p>OSV – komunikace</p>	
<ul style="list-style-type: none"> - je schopen spontánního volného, expresivního výtvarného projevu, transformace viděného (cítěného, slyšeného) ve vizuálně obrazné vyjádření, chápe odlišnost uměleckého vyjadřování od vnější podoby světa - s použitím co nejširší škály vyjadřovacích prostředků osobitým způsobem zobrazuje svůj vnitřní i vnější svět 	<p>2 média obrazových vyjádření</p> <ul style="list-style-type: none"> - plošné výtvarné techniky - prostorové výtvarné techniky - multimédia a intermedia 	<p>OSV – psychohygiena, kreativita, sebepoznání a sebepečetí, seberegulace a sebeorganizace,</p>	
<ul style="list-style-type: none"> - v uměleckých dílech minulosti nachází inspiraci i možnost srovnání s vlastní prací a výtvarnými díly současnosti 	<p>3 dějiny výtvarného umění</p> <ul style="list-style-type: none"> - pravěk - starověk 	<p>VDO – principy demokracie – vzory v antickém období VMS – objevujeme Evropu a svět D – civilizace na přelomu letopočtu Čj – mýty, báje a pověsti M – výpočty při stavbách pyramid VDTaI</p>	
<ul style="list-style-type: none"> - projevuje skrze obrazné vyjádření vlastní životní zkušenost, je si vědom specifického výrazu vlastního obrazného vyjádření, komunikačních účinků zvláště pro nejbližší sociální vztahy - obsahy, které nalezne ve vlastní tvorbě zapojuje do komunikace nalézají vhodnou formu pro prezentaci své práce 	<p>4 obhajoba a interpretace výtvarného díla</p> <ul style="list-style-type: none"> - obhajoba vlastní tvorby - interpretace výtvarného díla 	<p>OSV – sebepoznání a sebepečetí</p>	
<ul style="list-style-type: none"> - navrhne a zkonstruuje vlastní objekt dle tematického zadání 	<p>5 design a konstruování</p> <ul style="list-style-type: none"> - návrh vlastního 3D objektu - konstruování objektu podle návrhu 		

Rozpis předmětu VÝTVARNÁ VÝCHOVA pro SEKUNDU (7. ročník ZŠ)

Časová dotace:	2 vyučovací hodiny týdně	
Školní výstupy	Učivo	PT a MV
<p>Žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> - využívá základní výtvarné výrazové a kompoziční prostředky ve vlastní tvořivé činnosti a umí je pojmenovat - tvoří vlastní výtvarné práce vybranými výtvarnými médii a techniky pojmenuje a rozlišuje 	<p>1 prvky vizuálně obrazných vyjádření</p> <ul style="list-style-type: none"> - základní výtvarné výrazové prostředky - vztahy prvků v ploše a v prostoru <p>2 média obrazových vyjádření</p> <ul style="list-style-type: none"> - plošné výtvarné techniky - prostorové výtvarné techniky - multimédia a intermedia 	<p>OSV – psychohygienu, kreativitu, sebezpoznání a sebezpečí, seberegulace a sebeorganizace,</p>
<ul style="list-style-type: none"> - má pozitivní vztah k přírodě a životnímu prostředí, lidské společnosti a její kultuře - interpretuje vybraná díla středověku 	<p>3 dějiny výtvarného umění</p> <ul style="list-style-type: none"> - středověk 	<p>MKV – multikulturalita VMS – objevujeme Evropu a svět D – umění Velké Moravy Čj – obohacování slovní zásoby – výtvarné pojmosloví</p>
<ul style="list-style-type: none"> - využívá zkušenosti z oblasti výrazu a působení výtvarného díla či vlastního obrazného vyjádření, porovnává a hodnotí účinky vlastní práce s již existující tvorbou - své poznání zapojuje do komunikace - nalézá vhodnou formu pro prezentaci výtvarných vizuálních vyjádření 	<p>4 obhajoba a interpretace výtvarného díla</p> <ul style="list-style-type: none"> - obhajoba vlastní tvorby - interpretace výtvarného díla 	<p>VDTaI OSV – sebezpoznání a sebezpečí</p>
<ul style="list-style-type: none"> - navrhne a zkonstruuje vlastní objekt dle tematického zadání 	<p>5 design a konstruování</p> <ul style="list-style-type: none"> - návrh vlastního 3D objektu - konstruování objektu podle návrhu 	

Rozpis předmětu VÝTVARNÁ VÝCHOVA pro TERCII (8. ročník ZŠ)

Časová dotace:	1 vyučovací hodina týdně	
Školní výstupy	Učivo	PT a MV
<p>Žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> - umí využívat svých vědomých i intuitivních schopností a znalostí z oblasti teorie i praxe výtvarného umění pro osobitou volnou tvorbu - jeho předchozí zkušenost mu umožňuje vytvářet i dlouhodobější či rozsáhlejší cílevědomé výtvarné práce či projekty - je schopen zachytit jevy a procesy v proměnách a vztazích, volit a kombinovat i náročnější techniky současného umění a digitálních médií 	<p>1 prvky vizuálně obrazných vyjádření</p> <ul style="list-style-type: none"> - základní výtvarné výrazové prostředky - vztahy prvků v ploše a v prostoru <p>2 média obrazových vyjádření</p> <ul style="list-style-type: none"> - plošné výtvarné techniky - prostorové výtvarné techniky - multimédia a intermedia 	<p>OSV – psychohygienu, kreativitu, sebepoznání a sebepečení, seberegulace a sebeorganizace, MV – práce v realizačním týmu Čj – vlastní výtvarný doprovod k literárním textům VDTaI</p>
<ul style="list-style-type: none"> - chápe a hodnotí vztah: hmotná kultura (užitá tvorba, sochařství, architektura), estetické aspekty životního prostředí, vliv estetiky životního prostředí na člověka - rozlišuje vybrané výtvarné druhy a výtvarné techniky 	<p>3 výtvarné druhy a výtvarné techniky</p>	
<ul style="list-style-type: none"> - má pozitivní vztah k přírodě a životnímu prostředí, lidské společnosti a její kultuře - interpretuje vybraná díla novověku - chápe a hodnotí vztah: hmotná kultura (užitá tvorba, sochařství, architektura), estetické aspekty životního prostředí, vliv estetiky životního prostředí na člověka 	<p>4 dějiny výtvarného umění</p> <ul style="list-style-type: none"> - novověk 	<p>MKV – multikulturalita VMS – objevujeme Evropu a svět</p>
<ul style="list-style-type: none"> - využívá svých zkušeností s komunikačními účinky vizuálně obrazných vyjádření k sebepoznání i k hlubšímu pochopení svých spolužáků - rozliší působení vizuálně obrazného vyjádření v rovině smyslového účinku, v rovině subjektivního účinku a v rovině sociálně utvářeného i symbolického obsahu - vhodně argumentuje při prezentaci vlastního vizuálně obrazného vyjádření, srovnávání děl vlastních, současných i minulých 	<p>5 obhajoba a interpretace výtvarného díla</p> <ul style="list-style-type: none"> - obhajoba vlastní tvorby - interpretace výtvarného díla 	<p>VDTaI OSV – sebepoznání a sebepečení</p>

Rozpis předmětu VÝTVARNÁ VÝCHOVA pro KVARTU (9. ročník ZŠ)

Časová dotace:	1 vyučovací hodina týdně	
Školní výstupy	Učivo	PT a MV
<p>Žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> - využívá základní výtvarné výrazové a kompoziční prostředky ve vlastní tvořivé činnosti a umí je pojmenovat - tvoří vlastní výtvarné práce vybranými výtvarnými médii a techniky pojmenuje a rozlišuje 	<p>1 prvky vizuálně obrazných vyjádření</p> <ul style="list-style-type: none"> - základní výtvarné výrazové prostředky - kompoziční prostředky - vztahy prvků v ploše a v prostoru 	<p>OSV – psychohygiena, kreativita, sebezpoznání a sebezpečí, seberegulace a sebeorganizace,</p>
	<p>2 média obrazových vyjádření</p> <ul style="list-style-type: none"> - plošné výtvarné techniky - prostorové výtvarné techniky - multimédia a intermedia 	
<ul style="list-style-type: none"> - má pozitivní vztah k přírodě a životnímu prostředí, lidské společnosti a její kultuře - interpretuje vybraná díla moderny a postmoderny, reaguje na ně vlastní výtvarnou prací 	<p>3 dějiny výtvarného umění</p> <ul style="list-style-type: none"> - moderna a postmoderna 	<p>VMS – objevujeme Evropu a svět MV – vnímání autora nejen mediálních sdělení Č – čtení jako zdroj informací D – poválečná kultura F – kmitavý pohyb, jeho perioda a frekvence</p>
<ul style="list-style-type: none"> - využívá zkušenosti z oblasti výrazu a působení výtvarného díla či vlastního obrazného vyjádření, porovnává a hodnotí účinky vlastní práce s již existující tvorbou - své poznání zapojuje do komunikace - nalézá vhodnou formu pro prezentaci výtvarných vizuálních vyjádření 	<p>4 obhajoba a interpretace výtvarného díla</p> <ul style="list-style-type: none"> - obhajoba vlastní tvorby - interpretace výtvarného díla 	<p>VDTaI OSV – sebezpoznání a sebezpečí</p>

Člověk a zdraví

Výchova ke zdraví

Obsahové, časové a organizační vymezení vyučovacího předmětu	
Vzdělávací oblast:	Člověk a zdraví
Vzdělávací obor:	výchova ke zdraví
Časová dotace týdně:	vzdělávací obsah vzdělávacího oboru je implementován do více vzdělávacích předmětů a projektů. Protože se VO Výchova ke zdraví realizuje i formou projektového vyučování, a to v časové dotaci minimálně 1 hodina týdně během 4 let, je to minimálně 6 projektových dnů ve 4 ročnících.

Charakteristika vyučovacího předmětu
Charakteristika, cíle, metody a formy vyučovacího předmětu
Vzdělávací obor Výchova ke zdraví je integrován do vzdělávacích předmětů výchova k občanství, přírodopis, tělesná výchova a chemie. Pro posílení kompetencí žáků souvisejících s očekávanými výstupy RVP ZV jsou zařazena témata vzdělávacího oboru Výchova ke zdraví i do různých projektů, do sportovních dnů, školních výletů, Wonder Tag a dalších akcí a přednášek během všech ročníků vzdělávání.
Výchovné a vzdělávací strategie, kompetence
Kompetence k učení – učitel: <ul style="list-style-type: none">
- vede výklad co nejzajímavější formou a snaží se inspirovat žáky k interakci na výkladu a vlastním zájmem o přírodu ve všech jejích aspektech dává žákům příklad
- zadává samostatnou práci, např. referáty, problémové úlohy, doporučuje další studijní zdroje (populárně naučnou literaturu, časopisy, internet apod.), a tím vede žáky k samostatnosti a aktivitě při učení
- vede žáky ke kritickému náhledu na informace z médií – zejména internetu
Kompetence k řešení problémů – učitel: <ul style="list-style-type: none">
- prací v hodinách vyučovacích předmětů vybaví žáky vědomostmi, znalostmi a dovednostmi potřebnými pro rozpoznání "problému" a jeho řešení
- pomáhá žákům vyhledávat nové a originální přístupy k řešení předložených problémů, a to zejména v projektové práci
Kompetence komunikativní – učitel <ul style="list-style-type: none">
- se vyjadřuje jasně, srozumitelně a věcně – totéž vyžaduje i od žáků
- zadává úlohy, při jejichž řešení jsou žáci vyzýváni kombinovat různé zdroje informací a vyjádřit svůj názor
Kompetence sociální a personální – učitel: <ul style="list-style-type: none">
- zadává žákům projektová zadání a dohlíží, aby se každý podle svých možností zodpovědně a konstruktivně zapojil do řešení, netoleruje jakékoliv náznaky netolerance nebo neúcty v rámci pracovní skupiny i mimo ni
- skupinovým hodnocením a reflexí výsledků práce rozvíjí schopnost sebekritického hodnocení sebe sama
Kompetence občanské – učitel: <ul style="list-style-type: none">
- vede žáky k odpovědnému a trvale udržitelnému vztahu ke svému zdraví
- posiluje občanské uvědomění žáků a přesvědčení, že je možné prosadit demokraticky svůj názor
- v rámci výuky i mimo ni dbá na slušné a ohleduplné chování žáků
Kompetence pracovní – učitel přírodopisu: <ul style="list-style-type: none">
- vede žáky k důslednému plnění povinností, dává příležitost k systematické práci na dlouhodobějších úkolech, které žáka připraví na soustavné plnění pracovních povinností
Kompetence digitální <ul style="list-style-type: none">
- vede žáky ke kritickému vyhledávání informací o pozorovaných a zkoumaných organismech a k porovnávání vyhledaných informací s informacemi v dalších zdrojích, rozvíjíme dovednost žáků analyzovat a vyhodnocovat informace a vyvozovat z nich odpovídající závěry, vedeme žáky k tvorbě a úpravám digitálního obsahu v různých formátech a jeho sdílení s vybranými lidmi,

Integrace očekávaných výstupů vzdělávacího oboru Výchova ke zdraví z RVP do jednotlivých vyučovacích předmětů a projektů

<i>očekávaný výstup</i>	<i>předmět</i>	<i>téma a ročník</i>
VZ-9-1-01 <i>respektuje přijatá pravidla soužití mezi spolužáky i jinými vrstevníky a přispívá k utváření dobrých mezilidských vztahů v komunitě</i>	tělesná výchova projekty	ve všech ročnících – <i>týmová hra</i> ve všech organizovaných projektech
VZ-9-1-02 <i>vysvětlí role členů komunity (rodiny, třídy, spolku) a uvede příklady pozitivního a negativního vlivu na kvalitu sociálního klimatu (vrstevnická komunita, rodinné prostředí) z hlediska prospěšnosti zdraví</i>	výchova k občanství	PRIMA: <i>domov a rodina</i> TERCIE: <i>osobní rozvoj</i> KVARTA: <i>smysl společenství</i>
VZ-9-1-03 <i>vysvětlí na příkladech přímé souvislosti mezi tělesným, duševním a sociálním zdravím; vysvětlí vztah mezi uspokojováním základních lidských potřeb a hodnotou zdraví</i>	výchova k občanství přírodopis	PRIMA: <i>denní cyklus (tělesné a duševní zdraví)</i> SEKUNDA: <i>zdravý způsob života, pohyb jako součást života</i> PRIMA: <i>zdravý způsob života</i>
VZ-9-1-04 <i>posoudí různé způsoby chování lidí z hlediska odpovědnosti za vlastní zdraví i zdraví druhých a vyvozuje z nich osobní odpovědnost ve prospěch aktivní podpory zdraví</i>	výchova k občanství přírodopis tělesná výchova	PRIMA: <i>denní cyklus (tělesné a duševní zdraví)</i> SEKUNDA: <i>zdravý způsob života, pohyb jako součást života</i> PRIMA: <i>péče o zdraví</i> KVARTA: <i>tělesná a duševní hygiena</i>
VZ-9-1-05 <i>usiluje v rámci svých možností a zkušeností o aktivní podporu zdraví</i>	výchova k občanství	PRIMA: <i>denní cyklus (tělesné a duševní zdraví)</i> SEKUNDA: <i>zdravý způsob života, pohyb jako součást života</i>
VZ-9-1-06 <i>vyjádří vlastní názor k problematice zdraví a diskutuje o něm v kruhu vrstevníků, rodiny i v nejbližším okolí</i>	výchova k občanství	PRIMA: <i>denní cyklus (tělesné a duševní zdraví)</i> SEKUNDA: <i>zdravý způsob života, pohyb jako součást života</i>
VZ-9-1-07 <i>dává do souvislosti složení stravy a způsob stravování s rozvojem civilizačních nemocí a v rámci svých možností uplatňuje zdravé stravovací návyky</i>	výchova k občanství chemie přírodopis	PRIMA: <i>denní cyklus (tělesné a duševní zdraví)</i> SEKUNDA: <i>zdravý způsob života, pohyb jako součást života</i> KVARTA: <i>přírodní látky</i> TERCIE: <i>biologie člověka (trávicí soustava)</i>
VZ-9-1-08 <i>uplatňuje osvojené preventivní způsoby rozhodování, chování a jednání v souvislosti s běžnými, přenosnými, civilizačními a jinými chorobami; svěří se se zdravotním problémem a v případě potřeby vyhledá odbornou pomoc</i>	přírodopis	PRIMA: <i>zdravý způsob života, péče o zdraví, cesty přenosu nákaz a jejich prevence získané v přírodě</i> TERCIE: - <i>zdravý způsob života a péče o zdraví-nemoci, úrazy a</i>

			<p>prevence – příčiny, příznaky, praktické zásady a postupy léčení běžných nemocí</p> <ul style="list-style-type: none"> - závažná poranění a život ohrožující stavy, epidemie - nákazy respirační, přenosné potravou a sexuálním kontaktem - ochrana před chronickými nepřenositelnými chorobami a před úrazy - prevence metabolických onemocnění - celostní pojetí člověka ve zdraví a nemoci – jejich interakce
VZ-9-1-09	projevuje odpovědný vztah k sobě samému, k vlastnímu dospívání a pravidlům zdravého životního stylu; dobrovolně se podílí na programech podpory zdraví v rámci školy a obce	výchova k občanství	TERCIE: člověk a dospívání (podobnost a odlišnost lidí, vnitřní svět člověka)
VZ-9-1-10	samostatně využívá osvojené kompenzační a relaxační techniky a sociální dovednosti k regeneraci organismu, překonávání únavy a předcházení stresovým situacím	výchova k občanství tělesná výchova	PRIMA: duševní hygiena TERCIE: vnitřní svět člověka KVARTA: stres a jeho vztah ke zdraví – kompenzační, relaxační a regenerační techniky k překonávání únavy, stresových reakcí a k posilování duševní odolnosti
VZ-9-1-11	respektuje změny v období dospívání, vhodně na ně reaguje; kultivovaně se chová k opačnému pohlaví	výchova k občanství přírodopis	TERCIE: člověk a dospívání (podobnost a odlišnost lidí, vnitřní svět člověka) KVARTA: dětství, puberta, dospívání – tělesné, duševní a společenské změny změny v životě člověka a jejich reflexe – sexuální dospívání, reprodukční zdraví – sexualita jako součást formování osobnosti, zdrženlivost, předčasné sexuální zkušenost, promiskuita, problémy těhotenství a rodičovství mladistvých, poruchy pohlavní identity
VZ-9-1-12	respektuje význam sexuality v souvislosti se zdravím, etikou, morálkou a pozitivními životními cíli; chápe význam zdrženlivosti v dospívání a odpovědného sexuálního chování	výchova k občanství projekty	TERCIE: člověk a dospívání (podobnost a odlišnost lidí, vnitřní svět člověka) v tematických projektech nebo přednáškách
VZ-9-1-13	uvádí do souvislostí zdravotní a psychosociální rizika spojená se	chemie	KVARTA: chemie a zdraví, nebezpečí chemie

	<i>zneužíváním návykových látek a životní perspektivu mladého člověka; uplatňuje osvojené sociální dovednosti a modely chování při kontaktu se sociálně patologickými jevy ve škole i mimo ni; v případě potřeby vyhledá odbornou pomoc sobě nebo druhým</i>	přírodopis projekty tělesná výchova	TERCIE: <i>zdravý způsob života a péče o zdraví</i> v tematických projektech KVARTA: <i>autodestruktivní závislosti, doping ve sportu</i>
VZ-9-1-14	<i>vyhodnotí na základě svých znalostí a zkušeností možný manipulativní vliv vrstevníků, médií, sekt; uplatňuje osvojené dovednosti komunikační obrany proti manipulaci a agresi</i>	výchova k občanství	KVARTA: <i>média</i>
VZ-9-1-15	<i>projevuje odpovědné chování v rizikových situacích silniční a železniční dopravy; aktivně předchází situacím ohrožení zdraví a osobního bezpečí; v případě potřeby poskytne adekvátní první pomoc</i>	přírodopis tělesná výchova	PRIMA: <i>základy první pomoci</i> KVARTA: <i>ochrana před úrazy, odpovědné chování v situacích úrazu a život ohrožujících stavů, základy první pomoci</i>
VZ-9-1-16	<i>uplatňuje adekvátní způsoby chování a ochrany v modelových situacích ohrožení, nebezpečí i mimořádných událostí</i>	přírodopis tělesná výchova	PRIMA: <i>základy první pomoci</i> KVARTA: <i>ochrana před úrazy, odpovědné chování v situacích úrazu a život ohrožujících stavů, základy první pomoci</i>

Tělesná výchova

Obsahové, časové a organizační vymezení vyučovacího předmětu	
Vzdělávací oblast:	Člověk a zdraví
Vzdělávací obor:	tělesná výchova
Časová dotace týdně:	PRIMA: 2 hod, SEKUNDA: 2 hod, TERCIE: 2 hod, KVARTA: 2 hod

Charakteristika vyučovacího předmětu
Charakteristika, cíle, metody a formy vyučovacího předmětu
<p>Vyučovací předmět tělesná výchova naplňuje všechny očekávané výstupy vzdělávacího oboru Tělesná výchova ze vzdělávací oblasti Člověk a zdraví stanovené Rámcovým vzdělávacím programem pro základní vzdělávání. Celková časová dotace předmětu je 8 hodin. Je realizována s týdenní hodinovou dotací 2 hodiny v každém ročníku nižšího stupně gymnázia. Vyučuje se 1x týdně ve dvouhodinovém bloku. Hodiny tělesné výchovy probíhají v tělocvičně mimo areál školy. Tělesná výchova představuje nejdůležitější formu pohybového učení a pohybové kultivace žáků a je hlavním zdrojem poznatků a námětů pro zdravotní, rekreační i sportovní využití pohybu v režimu školy i mimo školu. Současně dochází při tělovýchovných činnostech k rozvoji morálních a volných vlastností žáků, k formování vzájemných vztahů v duchu fair play, k rozvoji pozitivního vztahu žáků k pohybovým aktivitám jako základnímu prostředku dlouhodobého ovlivňování aktivního zdraví.</p>
Výchovné a vzdělávací strategie, kompetence
Kompetence k učení
<ul style="list-style-type: none">
- seznamujeme žáky s novými pohybovými dovednostmi
- vedeme je k tomu, aby je dokázali skloubit s dovednostmi dříve osvojenými,
- podporujeme správné držení těla a učíme žáky cvičením pro jeho zajištění, popř. korekci špatného držení těla, vedeme je k tomu, aby postřehli souvislosti, neefektivnější způsob té či oné dovednosti, aby pochopili, že dobrá technika provedení vede i k nejlepšímu výkonu
- při tělovýchovných činnostech vedeme žáky k tomu, aby propojovali poznatky z jiných vzdělávacích oblastí (fyzika – biomechanika pohybu, matematika – měření výkonů, převod jednotek atp.)
- vytváříme předpoklady k tomu, aby žáci posoudili vlastní pokrok, aby pozorováním odhalili chyby u jiných, dokázali se s nimi porovnat a vyvodit i vlastní chyby a cesty k jejich nápravě
- seznamujeme žáky s tělovýchovným názvoslovím, sportovní terminologií a základními pravidly pohybových činností i sportovních her.
Kompetence k řešení problémů
<ul style="list-style-type: none">
- při herních činnostech mají žáci příležitost vybírat z několika variant řešení i řešit problémovou situaci po svém, s narůstajícím objemem zkušeností kvalita jejich řešení roste
- povzbuzujeme žáka při hledání jiných variant řešení situací a pokud jeho řešení nevede ke správnému výsledku pomůžeme mu najít důvod nezdaru
- snažíme se, aby si žák vzal poučení z úspěchu či neúspěchu řešení
- dbáme na to, aby si žák uvědomil i zodpovědnost za zvolené řešení problému dovedl své rozhodnutí zdůvodnit a obhájit.
Kompetence komunikativní
<ul style="list-style-type: none">
- dbáme na kultivovaný a srozumitelný ústní projev, potlačujeme nevhodné a vulgární výrazy
- vytváříme žákovi prostor pro vyjadřování a vedeme ho k jasnému a srozumitelnému sdělování myšlenek a názorů, k tomu, aby své názory dokázal obhájit pravdivými argumenty
- vedeme žáka k pozornému naslouchání druhým lidem a k vhodnému reagování na odlišné názory podporujeme vznik přátelské atmosféry při veškerých činnostech v rámci TV.
Kompetence sociální a personální
<ul style="list-style-type: none">
- vedeme žáky k ohleduplnosti, vzájemné úctě, podporujeme vhodnou vzájemnou pomoc při pohybových činnostech
- posilujeme u žáka získávání sebedůvěry zadáváním úkolů přiměřených žakovým dovednostem a schopnostem
- oceňujeme snahu žáka diskutovat o problému a vhodně korigujeme nesprávné představy

- v hodinách tělesné výchovy usilujeme o vhodnou pracovní atmosféru
- podporujeme snahu o dosažení maximálních výsledků vzhledem k individuálním schopnostem
- usilujeme o jednání fair-play při veškerých pohybových činnostech, dodržování pravidel her a soutěží
- snažíme se o to, aby žáci poznali přestupek proti pravidlům a adekvátně na něj reagovali.

Kompetence občanské

- posilujeme u žáků vědomí povinnosti postavit se proti fyzickému i psychickému násilí, snažíme se, aby se dokázali vcítit do situace ostatních
- vedeme žáky k tomu, aby se při řešení situací rozhodovali v zájmu ochrany zdraví a přírody.

Kompetence pracovní

- vedeme žáka ke správnému používání pomůcek a zařízení tělovýchovných prostor a péči o ně
- podporujeme dodržování vymezených pravidel
- učíme žáky adaptaci na změněné nebo nové podmínky, v nichž probíhá výuka TV, popř. další tělovýchovná zaměstnání
- vedeme žáky k tomu, aby při každé tělovýchovné či sportovní činnosti dbali na ochranu svého zdraví, zdraví druhých a současně i ochranu životního prostředí i kulturních a společenských hodnot.

Kompetence digitální

- umožňujeme využívat prostředky a technologie, které jsou vhodné pro tělesnou výchovu,
- vedeme žáky k poznání a využívání důvěryhodných digitálních zdrojů v oblasti pohybových aktivit a sportu, k využívání digitálních technologií pro sledování, zaznamenávání a vyhodnocování pohybového režimu, výkonů i kvality pohybu jako běžné součásti pohybových aktivit a péče o zdraví,
- vedeme žáky k cílenému zařazování kompenzačních cvičení do pohybového režimu pro snížení zdravotních rizik spojených s pohybovou neaktivitou při používání digitálních technologií

Očekávané výstupy

ČINNOSTI OVLIVŇUJÍCÍ ZDRAVÍ – žák:

- TV-9-1-01 *aktivně vstupuje do organizace svého pohybového režimu, některé pohybové činnosti zařazuje pravidelně a s konkrétním účelem*
- TV-9-1-02 *usiluje o zlepšení své tělesné zdatnosti; z nabídky zvolí vhodný rozvojový program*
- TV-9-1-03 *samostatně se připraví před pohybovou činností a ukončí ji ve shodě s hlavní činností – zatěžovanými svaly*
- TV-9-1-04 *odmítá drogy a jiné škodliviny jako neslučitelné se sportovní etikou a zdravím; upraví pohybovou aktivitu vzhledem k údajům o znečištění ovzduší*
- TV-9-1-05 *uplatňuje vhodné a bezpečné chování i v méně známém prostředí sportovišť, přírody, silničního provozu; předvídá možná nebezpečí úrazu a přizpůsobí jim svou činnost*

ČINNOSTI OVLIVŇUJÍCÍ ÚROVEŇ POHYBOVÝCH DOVEDNOSTÍ – žák:

- TV-9-2-01 *zvládá v souladu s individuálními předpoklady osvojované pohybové dovednosti a tvořivě je aplikuje ve hře, soutěži, při rekreačních činnostech*
- TV-9-2-02 *posoudí provedení osvojované pohybové činnosti, označí zjevné nedostatky a jejich možné příčiny*

ČINNOSTI PODPORUJÍCÍ POHYBOVÉ UČENÍ – žák:

- TV-9-3-01 *užívá osvojované názvosloví na úrovni cvičence, rozhodčího, diváka, čtenáře novin a časopisů, uživatele internetu*
- TV-9-3-02 *naplňuje ve školních podmínkách základní olympijské myšlenky – čestné soupeření, pomoc handicapovaným, respekt k opačnému pohlaví, ochranu přírody při sportu*
- TV-9-3-03 *dohodne se na spolupráci i jednoduché taktice vedoucí k úspěchu družstva a dodrží je*
- TV-9-3-04 *rozlišuje a uplatňuje práva a povinnosti vyplývající z role hráče, rozhodčího, diváka, organizátora*
- TV-9-3-05 *sleduje určené prvky pohybové činnosti a výkony, eviduje je a vyhodnotí*
- TV-9-3-06 *zorganizuje samostatně i v týmu jednoduché turnaje, závody, turistické akce na úrovni školy; spolurozhoduje osvojované hry a soutěže*
- TV-9-3-07 *zpracuje naměřená data a informace o pohybových aktivitách a podílí se na jejich prezentaci*

VÝCHOVA KE ZDRAVÍ – žák:

- VZ-9-1-01 *respektuje přijatá pravidla soužití mezi spolužáky i jinými vrstevníky a přispívá k utváření dobrých mezilidských vztahů v komunitě*
- VZ-9-1-04 *posoudí různé způsoby chování lidí z hlediska odpovědnosti za vlastní zdraví i zdraví druhých a vyvozuje z nich osobní odpovědnost ve prospěch aktivní podpory zdraví*
- VZ-9-1-10 *samostatně využívá osvojené kompenzační a relaxační techniky a sociální dovednosti k regeneraci organismu, překonávání únavy a předcházení stresovým situacím*

Implementace kompetencí do jednotlivých ročníků

PRIMA:

- používá bezpečně náčiní a nářadí v hodinách TV, dodržuje vymezená pravidla
- operuje s obecně užívanými termíny (názvosloví v TV)
- podílí se na vytváření pravidel práce v týmu
- respektuje názory druhých (vhodně na ně reaguje)
- využívá získané komunikativní dovednosti ke kvalitní spolupráci
- chápe potřebu efektivně spolupracovat s druhými při řešení úkolu
- aktivně se zapojuje do sportovních aktivit

SEKUNDA:

- účinně spolupracuje ve skupině, přijímá nové role ve sportovní činnosti i organizaci této činnosti
- rozpozná a pochopí problém, promyslí a navrhne způsob řešení
- vybírá a využívá optimální metody pro dosažení dobrého výkonu
- rozhoduje se zodpovědně podle dané situace, podle svých možností poskytne účinnou pomoc

TERCIE:

- ovládá a řídí svoje jednání tak, aby dosáhl pocitu sebeuspokojení a sebeúcty
- dovede zpracovat informace o sportovních výkonech svých i spolužáků
- přistupuje k výsledkům sportovní činnosti i z hlediska ochrany svého zdraví i zdraví druhých a ochrany životního prostředí
- podílí se společně s pedagogy na vytváření pravidel práce v týmu

KVARTA:

- ovládá a řídí svoje jednání tak, aby dosáhl pocitu sebeuspokojení a sebeúcty
- dovede zpracovat informace o sportovních výkonech svých i spolužáků
- přistupuje k výsledkům sportovní činnosti i z hlediska ochrany svého zdraví i zdraví druhých a ochrany životního prostředí
- podílí se společně s pedagogy na vytváření pravidel práce v týmu

Rozpis předmětu TĚLESNÁ VÝCHOVA pro PRIMU 6. ročník ZŠ)

Časová dotace:	2 vyučovací hodiny týdně	
Školní výstupy	Učivo	PT a MV
<p>Žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> - žák uplatňuje vhodné a bezpečné chování při hodinách TV 	<p>1 zásady bezpečnosti</p> <ul style="list-style-type: none"> - seznámení s bezpečným chováním a zásadami používání sportovního nářadí a náčiní 	<p>OSV – komunikace, seberegulace VkZ – vztah k osob. bezpečí</p>
<ul style="list-style-type: none"> - s ohledem na individuální předpoklady zvládá pohybové dovednosti a aktivně je – aplikuje ve hře a soutěžích 	<p>2 hry a atletika</p> <ul style="list-style-type: none"> - pohybové a závodivé hry družstev i jednotlivců s různým zaměřením - sportovní hry – vybíjená, malá kopaná, - doplňkové hry – floorball, frisbee - basketbal –přihrávky, dribling pravou i levou - kroužení míčem okolo těla - osmička a prohazování mezi nohama - přehazovaná – přihrávky přes síť - nácvik smeče jednoruč - atletika-atletická abeceda - nízký start, sprint 60m, hod kriketovým míčkem, přespolní běh 	<p>OSV – komunikace, kooperace a kompetice EV – lidské aktivity a problémy životního prostředí</p> <p>Využívání digitálních technologií a informatika</p>
<ul style="list-style-type: none"> - žák užívá osvojené názvosloví, dovede posoudit správné provedení pohybové činnosti a označí nedostatky a jejich příčiny 	<p>3 gymnastika</p> <ul style="list-style-type: none"> - gymnastika – kotoul vpřed a vzad stoj na rukou (ve trojicích), přemet stranou, přeskok-koza (roznožka), bedna (výskok), kruhy-kotoul vpřed a vzad, houpání, překážkové dráhy, šplh na tyči, moderní gymnastika(cvičení s obručemi a míči), úpoly-přetahy, přetlaky, odpory - rytmická gymnastika-kondiční a aerobní, cvičení s hudbou 	<p>OSV – seberegulace a sebeorganizace VkZ – psychohygiena Vv, Hv VDTaI</p>
<p>* realizuje se v případě organizačních možností a zájmu žáků</p>	<p>4 ozdravný pobyt</p> <ul style="list-style-type: none"> - lyžování, snowboarding-týdenní pobyt na horách 	<p>OSV – kooperace, komunikace Z – orientace v terénu</p>
<ul style="list-style-type: none"> - rozlišuje práva a povinnosti hráče, rozhodčího, organizátora a diváka - užívá osvojované názvosloví na úrovni cvičence a rozhodčího - dovede stanovit taktiku a spolupráci, vedoucí k úspěchu družstva - je schopen evidovat a vyhodnocovat výkony (tabulky, výsledkové listiny) - naplňuje základní olympijské myšlenky-čestné soupeření, pomoc slabším - zorganizuje samostatně nebo v týmu jednoduché závody nebo turnaje v rámci hodin TV 	<p>5 všeobecné sportovní znalosti</p> <ul style="list-style-type: none"> - pravidla osvojovaných pohybových činností a jejich aplikace při hře - komunikace v TV (názvosloví osvojovaných činností) - týmová hra podle platných nebo dohodnutých pravidel výška trojúhelníku, těžnice a těžiště trojúhelníku, střední příčky - měření délky, času (práce s pásmem a stopkami) trojúhelníková nerovnost - historie olympijských her olympiády dětí a mládeže (příprava na soutěže) - organizace sportovních akcí (prostorové a časové omezení) 	<p>OSV – kooperace a kompetice, komunikace VDTaI OSV – sebepoznání a sebepojetí M – tabulky, grafy Fy – pohyb OSV – mezilidské vztahy, praktická etika, kooperace</p>

Rozpis předmětu TĚLESNÁ VÝCHOVA pro SEKUNDU (7. ročník ZŠ)

Časová dotace:	2 vyučovací hodiny týdně	
Školní výstupy	Učivo	PT a MV
<p>Žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> - žák uplatňuje vhodné a bezpečné chování při hodinách TV 	<p>1 zásady bezpečnosti</p> <ul style="list-style-type: none"> - seznámení s bezpečným chováním a zásadami používání sportovního nářadí a náčiní 	<p>OSV – komunikace, seberegulace VkZ – vztah k osob. bezpečí</p>
<ul style="list-style-type: none"> - s ohledem na individuální předpoklady zvládá pohybové dovednosti a aktivně je aplikuje při svých výkonech - samostatně se připraví před pohybovou činností 	<p>2 atletika</p> <ul style="list-style-type: none"> - atletika-atletická abeceda - nízký start, sprint 60m, hod kriketovým míčkem, přespolní běh - správné držení těla, zvyšování rozsahu kloubních pohybů, posilování svalstva, rozvoj vytrvalosti - individuální rozcvičení (strečink) před a po ukončení hodiny 	<p>OSV – sebezpoznání, seberegulace VkZ – význam sportu pro fyzický a psychický vývoj jedince VDTaI</p>
<ul style="list-style-type: none"> - zvládá pohybové dovednosti a aktivně je aplikuje ve hře a soutěži 	<p>3 míčové hry</p> <ul style="list-style-type: none"> - basketbal-dribling, driblingová abeceda, dvojtakt, střelba na koš, nácvik herní činnosti - doplňkové sportovní hry- přehazovaná, malá kopaná - vybíjená, floorball - odbíjená, nácvik přihrávek vrchem, odbíjení spodem 	<p>OSV – komunikace, seberegulace, sebeorganizace, kooperace a kompetice, sebezpoznání, sebezpojetí Z – orientace v terénu VDTaI</p>
	<p>4 ozdravný pobyt</p> <ul style="list-style-type: none"> - lyžování, snowboarding-týdenní pobyt na horách 	<p>OSV – kooperace, komunikace Z – orientace v terénu</p>
<ul style="list-style-type: none"> - žák užívá osvojené názvosloví, dovede posoudit správné provedení pohybové činnosti a označí nedostatky a jejich příčiny 	<p>5 gymnastika</p> <ul style="list-style-type: none"> - gymnastika – kotoul vpřed a vzad stoj na rukou (ve trojicích), přemet stranou, přeskok-koza (roznožka), bedna (výskok), kruhy-kotoul vpřed a vzad, houpání, překážkové dráhy, šplh na tyči, moderní gymnastika (cvičení s obručemi a míči), úpoly-přetahy, přetlaky, odpory - moderní gymnastika-cvičení s obručemi a míči - aerobní a kondiční gymnastika s hudbou - úpoly-přetahy, přetlaky, odpory 	<p>OSV – schopnosti poznávání, kooperace a kompetice Fy – pohyb VDTaI</p>
<ul style="list-style-type: none"> - dovede stanovit taktiku a spolupráci, vedoucí k úspěchu družstva - eviduje a vyhodnocuje výkony (tabulky, výsledkové listiny) - naplňuje základní olympijské myšlenky- čestné soupeření, pomoc slabším - zorganizuje samostatně nebo v týmu jednoduché závody nebo turnaje v rámci hodin TV 	<p>6 všeobecné sportovní znalosti</p> <ul style="list-style-type: none"> - týmová hra podle platných nebo dohodnutých pravidel výška trojúhelníku, těžnice a těžiště trojúhelníku, střední příčky - měření délky, času (práce s pásmem a stopkami) trojúhelníková nerovnost - historie olympijských her olympiády dětí a mládeže (příprava na soutěže) - organizace sportovních akcí (prostorové a časové omezení) 	<p>OSV – sebezpoznání a sebezpojetí, mezilidské vztahy, praktická etika, kooperace M – tabulky, grafy Fy – pohyb VDTaI</p>

Rozpis předmětu TĚLESNÁ VÝCHOVA pro TERCII (8. ročník ZŠ)

Časová dotace: 2 vyučovací hodiny týdně

Školní výstupy	Učivo	PT a MV
<p>Žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> - žák uplatňuje vhodné a bezpečné chování při hodinách TV 	<p>1 zásady bezpečnosti</p> <ul style="list-style-type: none"> - seznámení s bezpečným chováním a zásadami používání sportovního náradí a náčiní 	<p>OSV – komunikace, seberegulace VkZ – vztah k osob. bezpečí VDTaI</p>
<ul style="list-style-type: none"> - usiluje v rámci svých možností a zkušeností o aktivní podporu zdraví 	<p>2 zdravý způsob života a péče o zdraví</p> <ul style="list-style-type: none"> - tělesná a duševní hygiena, denní režim, zásady osobní, intimní a duševní hygieny, otužování, vyváženost pracovních a odpočinkových aktivit, význam pohybu pro zdraví, pohybový režim - ochrana před úrazy – preventivní a léčebná péče, odpovědné chování v situacích úrazu a život ohrožujících stavů (úrazy v domácnosti, při sportu, na pracovišti, v dopravě), základy první pomoci 	<p>VZ – péče o zdraví, přesah do běžného života VDTaI</p>
<ul style="list-style-type: none"> - samostatně využívá osvojené kompenzační a relaxační techniky a sociální dovednosti k regeneraci organismu, překonávání únavy a předcházení stresovým situacím 	<p>3 rizika ohrožující zdraví a jejich prevence</p> <ul style="list-style-type: none"> - stres a jeho vztah ke zdraví – kompenzační, relaxační a regenerační techniky k překonávání únavy, stresových reakcí a k posilování duševní odolnosti - autodestruktivní závislosti – doping ve sportu 	<p>VZ – péče o zdraví, přesah do běžného života VDTaI</p>
<ul style="list-style-type: none"> - zvládá osvojované pohybové dovednosti v souladu s individuálními předpoklady posoudí provedení osvojované pohybové činnosti, označí nedostatky a její příčiny 	<p>4 gymnastika</p> <ul style="list-style-type: none"> - gymnastika – kotoul vpřed a vzad stoj na rukou (ve trojicích), přemet stranou, přeskok-koza (roznožka), bedna (výskok), kruhy-kotoul vpřed a vzad, houpání, překážkové dráhy, šplh na tyči, moderní gymnastika (cvičení s obručemi a míči), úpoly-přetahy, přetlaky, odpory - moderní gymnastika-cvičení s obručemi a míči - aerobní a kondiční gymnastika s hudbou - úpoly-přetahy, přetlaky, odpory - sebehodnocení v dané pohybové činnosti s pomocí učitele a spolužáků 	<p>OSV – seberegulace, mezilidské vztahy, sebekontrola, sebeovládání, komunikace VkZ – psychohygiena Využívání digitálních technologií a informatika</p>
	<p>5 ozdravný pobyt</p> <ul style="list-style-type: none"> - lyžování, snowboarding-týdenní pobyt na horách 	<p>OSV – kooperace, komunikace Z – orientace v terénu</p>
<ul style="list-style-type: none"> - zvládá pohybové dovednosti a aktivně je aplikuje ve hře a soutěži 	<p>6 míčové hry</p> <ul style="list-style-type: none"> - basketbal-dribling, driblingová abeceda, dvojtakt, střelba na koš, nácvik herní činnosti - doplňkové sportovní hry-přehazovaná, malá kopaná - vybíjená, floorball - odbíjená, nácvik přihrávek vrchem, odbíjení spodem 	<p>OSV VDO – občanská společnost a škola MV – fungování a vliv médií ve společnosti VDTaI</p>
<ul style="list-style-type: none"> - sleduje určené prvky pohybové činnosti a výkony, eviduje je a vyhodnotí je schopen evidovat a vyhodnocovat výkony (tabulky, výsledkové listiny) - naplňuje základní olympijské myšlenky-čestné soupeření, pomoc slabším - zorganizuje samostatně nebo v týmu jednoduché závody nebo turnaje v rámci hodin TV 	<p>7 všeobecné sportovní znalosti</p> <ul style="list-style-type: none"> - týmová hra podle platných nebo dohodnutých pravidel výška trojúhelníku, těžnice a těžiště trojúhelníku, střední příčky - měření délky, času (práce s pásmem a stopkami) trojúhelníková nerovnost - historie olympijských her olympiády dětí a mládeže (příprava na soutěže) - organizace sportovních akcí (prostorové a časové omezení) 	<p>OSV – sebezpoznání a sebezpojetí, mezilidské vztahy, praktická etika, kooperace M – tabulky, grafy VDTaI Fy – pohyb</p>

Rozpis předmětu TĚLESNÁ VÝCHOVA pro KVARTU (9. ročník ZŠ)

Časová dotace:	2 vyučovací hodiny týdně	
Školní výstupy	Učivo	PT a MV
<p>Žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> - žák uplatňuje vhodné a bezpečné chování při hodinách TV 	<p>1 zásady bezpečnosti</p> <ul style="list-style-type: none"> - seznámení s bezpečným chováním a zásadami používání sportovního náradí a náčiní, - první pomoc při úrazech 	<p>OSV – komunikace, seberegulace Vkz – vztah k osob. Bezpečí</p>
<ul style="list-style-type: none"> - aktivně vstupuje do organizace svého pohybového režimu 	<p>2 držení těla, svalový aparát, vytrvalost a zdatnost</p> <ul style="list-style-type: none"> - správné držení těla, zvyšování rozsahu kloubních pohybů, posilování svalového aparátu - rozvoj vytrvalosti a zdravotní zdatnosti 	<p>OSV – sebepoznání, seberegulace, psychohygienu, sebepoznání, seberegulace</p>
<ul style="list-style-type: none"> - samostatně se připraví před pohybovou činností a ukončí ji ve shodě se zatěžovanými svaly 	<p>3 vybrané pohybové činnosti</p> <ul style="list-style-type: none"> - individuální rozcvičení před různou sportovní činností - další činností (atlet. rozcvička, strečink), - vedení rozcvičky v hodině TV 	
<ul style="list-style-type: none"> - zvládá osvojované pohybové dovednosti v souladu s individuálními předpoklady 	<p>4 atletika</p> <ul style="list-style-type: none"> - atletika-atletická abeceda, vytrvalostní běh, sprint 60m, 100m, hod kriketovým míčkem, přespolní běh 	<p>OSV – komunikace, kompetice, kooperace</p>
<ul style="list-style-type: none"> - zvládá osvojované pohybové dovednosti v souladu s individuálními předpoklady - posoudí provedení osvojované pohybové činnosti, označí nedostatky a její příčiny 	<p>5 gymnastika</p> <ul style="list-style-type: none"> - – kotoul vpřed a vzad v sérii, stoj na ruce, přemet stranou, přeskok-koza (roznožka), bedna (výskok), kruhy-kotoul vpřed a vzad, houpání, rotace, stojka, hrazda-vzpor na ruce, kotoul, vpřed, výmyk, šplh na tyči a na laně, moderní gymnastika (cvičení s obručkami a míči), aerobní a kondiční cvičení, s hudbou, polkový a valčíkový krok - úpoly-přetlaky, přetahy, odpory 	<p>OSV – seberegulace, mezilidské vztahy, sebekontrola, sebeovládání, komunikace Vkz – psychohygienu</p>
<ul style="list-style-type: none"> - hodnotí svůj výkon v pohybové činnosti 	<p>6 sebehodnocení</p> <ul style="list-style-type: none"> - sebehodnocení v dané pohybové činnosti s pomocí učitele a spolužáků 	

Člověk a svět práce

Práce s laboratorní technikou

Obsahové, časové a organizační vymezení vyučovacího předmětu	
Vzdělávací oblast:	Člověk a svět práce
Vzdělávací obor:	práce s laboratorní technikou
Časová dotace týdně:	TERCIE: 0,5 hod (1 vyučovací hodina za 2 týdny)

Charakteristika vyučovacího předmětu

Charakteristika, cíle, metody a formy vyučovacího předmětu

Hlavním cílem předmětu je osvojení základních metod experimentální práce v přírodovědných předmětech – pozorování, měření a zhodnocení výsledků. V praktické rovině je základním cílem předmětu zvládnutí správného, bezpečného a účelného používání laboratorních nástrojů a přístrojů. Důraz je kladen na samostatnou práci jednotlivce i spolupráci ve skupině. Laboratorní technika probíhá střídavě v laboratoři, případně v kmenových učebnách.

Výchovné a vzdělávací strategie, kompetence

Kompetence k učení – učitel:

- pomocí samostatně praktikovaných experimentů a laboratorních úloh nabízí žákům systematicky pozorovat přírodní děje
- uplatňuje metody, při kterých žáci třídí, porovnávají a systematizují informace,
- vytvoří prostor pro formulaci vlastních hypotéz žáků, v diskusi mohou zkoumat problémy a ověřovat výpovědi
- vyhledávali, třídili, porovnávali a systematizovali informace z daného oboru s využitím různých informačních zdrojů (

Kompetence k řešení problémů – učitel:

- vede žáky k tomu, aby správně formulovali poznaný problém a navrhovali různé metody, které mohou vést k jeho řešení; k řešení problémů používali vhodné metody a prostředky (aparát matematické algebry, grafická řešení, experimentální heuristická zkoumání...); rozeznávali chybná řešení, porovnávali jednoznačnost a dopady více možných řešení

Kompetence komunikativní – učitel:

- dává prostor žákům, aby formulovali a vyjadřovali své myšlenky a názory v logickém sledu, vyjadřovali se výstižně, souvisle a kultivovaně a to v ústním i písemném projevu; porozuměli různým způsobům předávání informací (analýza textů, mluveného slova, obrazových materiálů, grafů a diagramů, tabelovaných hodnot...); rozvíjeli vzájemnou komunikaci při práci v různých velkých skupinách, zpracovávali a hodnotili názory ostatních a společně vytvářeli závěry reflektující jednotný názor skupiny; efektivně využívali informační a komunikační prostředky a technologie

Kompetence sociální a personální – učitel vede žáky k tomu, aby:

- respektovali názory ostatních; poznávali a rozvíjeli své role při práci ve skupině a využívali je k efektivnímu postupu při společném řešení problémů
- spolupracovali s ostatními, plnili rozdělené úkoly, přispívali k diskusi

Kompetence občanské - učitel vede žáky k tomu, aby:

- odpovědně a trvale rozvíjeli svůj vztah k přírodnímu prostředí a snaží se vlastním příkladem k budování tohoto postoje přispět
- v rámci výuky i mimo ni dbali na slušné a ohleduplné chování

Kompetence pracovní – učitel:

- učí žáky, aby správně a zodpovědně používali svěřené pomůcky, poznávali princip jejich funkce a zamezili tak jejich zbytečnému poškození, nebo zdravotnímu ohrožení sebe či ostatních;
- dává příklad a poukazuje na to, aby se žáci řídili stanovenými pravidly, dodržovali bezpečnostní předpisy a ve stanovených termínech plnili své povinnosti
- využívá takové metody, aby žáci získané pracovní návyky uměli uplatnit v praxi

Kompetence digitální

- vedeme žáky k efektivnímu využívání digitálních technologií v souvislosti se světem práce, pracovními činnostmi, výběrem budoucího povolání a vzdělávací dráhy
- motivujeme žáky k využívání digitálních technologií a digitálních zdrojů k učení, osobnostnímu rozvoji, spolupráci a komunikaci v týmu
- prakticky seznamujeme žáky s možnostmi tvorby vlastního digitálního obsahu při realizaci a prezentaci projektů a (týmových) úkolů

Kompetence – žák:

- samostatně či v kooperaci s ostatními žáky systematicky pozoruje různé chemické látky a děje i jejich vlastnosti, výsledky svých pozorování (měření) zpracovává, vyhodnocuje a dále využívá pro své vlastní učení
- samostatně či v kooperaci s ostatními žáky provádí experimenty, které buď ověřují či potvrzují vyslovené hypotézy nebo slouží jako základ pro odhalování chemických zákonitostí, z nichž může žák vycházet v dalších poznávacích aktivitách
- chápe experiment a pozorování jako prostředek k získávání informací a ověřování předpokladů

Očekávané výstupy

PRÁCE S LABORATORNÍ TECHNIKOU

- ČSP-9-6-01 *vybere a prakticky využívá vhodné pracovní postupy, přístroje, zařízení a pomůcky pro konání konkrétních pozorování, měření a experimentů*
- ČSP-9-6-02 *zpracuje protokol o cíli, průběhu a výsledcích své experimentální práce a zformuluje v něm závěry, k nimž dospěl*
- ČSP-9-6-03 *vyhledá v dostupných informačních zdrojích všechny podklady, jež mu co nejlépe pomohou provést danou experimentální práci*
- ČSP-9-6-04 *dodržuje pravidla bezpečné práce a ochrany životního prostředí při experimentální práci*
- ČSP-9-6-05 *poskytne první pomoc při úrazu v laboratoři*

Rozpis předmětu PRÁCE S LABORATORNÍ TECHNIKOU pro TERCII (8. ročník ZŠ)

Časová dotace: 0,5 vyučovací hodiny za týden

Školní výstupy	Učivo	PT a MV
<p>Žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> - dodržuje laboratorní řád a pravidla bezpečné práce - pojmenuje základní laboratorní pomůcky dle seznamu - bezpečně ovládá laboratorní kahan - zvažuje bezpečnostní rizika - seznamuje se s R a S větami u látek, se kterými pracuje - orientuje se ve vybavení laboratoře, ví, kde je hasicí přístroj a lékárníčka - zpracuje laboratorní protokol podle předlohy včetně zformulování závěru - popíše základní postupy při poskytnutí první pomoci při úrazu v laboratoři - poskytne první pomoc při simulovaném úrazu v laboratoři - volí správné postupy při likvidaci, uskladnění, laboratorních odpadů - seznamuje se s cíly a postupem experimentu před začátkem vlastní práce, nejasnosti vyhledá a vyjasní si je v dostupných informačních zdrojích 	<p>1 laboratorní řád a vybavení laboratoře</p> <ul style="list-style-type: none"> - laboratorní řád - zásady bezpečného chování v laboratoři - první pomoc při úrazu v laboratoři - R a S věty - laboratorní vybavení - protokol z laboratorní práce - nakládání s chemickým odpadem - práce s kahanem 	<p>EV – základní podmínky života, lidské aktivity a problémy životního prostředí, vztah člověka k prostředí VDO – občan, občanská společnost a stát CH – chemické látky a bezpečnost práce Využívání digitálních technologií a informatika</p>
<ul style="list-style-type: none"> - sestaví aparaturu podle nákresu - na základě předchozích zkušeností vybere a prakticky provede vhodný pracovní postup, přístroj, zařízení a pomůcky pro realizaci konkrétního pozorování, případně měření - vybere vhodný způsob oddělování složek ze směsí - používá správně laboratorní váhy - využívá základních způsobů urychlení chemické reakce - připravuje roztoky požadované koncentrace - používá běžné indikátory kyselosti - provádí neutralizaci 	<p>2 základní laboratorní postupy</p> <ul style="list-style-type: none"> - oddělování složek ze směsí - vážení - příprava roztoků - indikátory kyselosti - neutralizace - práce s plyny 	<p>EV – ekosystémy, základní podmínky života, lidské aktivity, vztah člověka k životnímu prostředí OSV – kreativita Ch, VDTaI</p>
<ul style="list-style-type: none"> - správně používá mikroskop, bezpečně zaostřuje, používá digitální technologie, lupu a podobné vybavení - připraví jednoduchý mikroskopický preparát - zhotoví nákres mikroskopického preparátu 	<p>3 mikroskopování</p> <ul style="list-style-type: none"> - mikroskop - příprava preparátu, nákresy 	<p>OSV – rozvoj schopnosti poznávání F – optika, P, VDTaI</p>
<ul style="list-style-type: none"> - zhotoví nákres pozorovaného biologického objektu - používá bezpečně skalpel, jehlu a žiletku, lupu, určuje biologické objekty s pomocí jednoduchých biologických klíčů, pozoruje biologické objekty a vyvozuje z nich závěry, provádí jednoduché experimenty s biologickými objekty, upravuje podmínky a vyvozuje závěry, nasbírání bezpečně s pomocí vhodných pomůcek biologický materiál a neničí při práci okolní prostředí 	<p>4 pozorování biologických objektů a experimenty s nimi</p> <ul style="list-style-type: none"> - biologické klíče - sběr biologického materiálu - pozorování a experiment v biologii 	<p>EV – ekosystémy P – zoologie, botanika VDTaI</p>

Člověk a svět práce

Obsahové, časové a organizační vymezení vyučovacího předmětu

Vzdělávací oblast:	Člověk a svět práce
Vzdělávací obor:	Člověk a svět práce
Časová dotace týdně:	TERCIE: 0,5 hod, KVARTA: 1 hod

Charakteristika vyučovacího předmětu

Charakteristika, cíle, metody a formy vyučovacího předmětu

Vyučovací předmět Člověk a svět práce je vytvořen ze vzdělávacího oboru Člověk a svět práce a naplňuje všechny očekávané výstupy tohoto oboru stanovené Rámcovým vzdělávacím programem pro základní vzdělávání (část je obsahem vyučovacího předmětu výtvarná výchova).

Tématem výuky je hledající a dospívající člověk. Člověk, který se začíná vymaňovat ze sítě přirozených autorit, které začíná vidět svět, sám sebe i ostatní jinými očima a pociťuje zcela nová hnutí mysli, nové city, nové potřeby, vztahy a povinnosti. Hlavním rysem této nové role je přijetí zodpovědnosti. Důraz je kladen na ekonomické vzdělávání a zapojení jedince do světa práce, orientace na trhu práce. Zásadní důraz je kladen na výchovu k finanční gramotnosti a odpovědnosti.

Výchovné a vzdělávací strategie, kompetence

Kompetence k učení

- Učitelé umožňují žákovi pochopit důležitost schopnosti empaticky komunikovat a umění naslouchat
- Učitelé ve výuce prezentují různé způsoby přístupů ke studiu a různé metody zaznamenávání informací důležité k organizování vlastní činnosti a žáky vedou k tomu, aby je využívali.
- Žáci jsou vedeni k hledání souvislostí, seznamují se s trhem práce, s možnostmi vlastního uplatnění.
- Seznamují se s pravidly fungování pracovního trhu, se Zákoníkem práce, s problémy nezaměstnanosti, s řešením různých problémů
- Součástí hodin i domácí přípravy je práce s médii, s politickými aktualitami, praktickými životními situacemi, multimediálním prostředím.
- Žáci jsou motivováni k práci s časopisy a novinami a ke sledování současného trhu práce

Kompetence k řešení problémů

- Učitelé poskytují žákům prostor k samostatnému řešení životních problémů i k jejich různým východiskům. Využívají příležitosti vytvořit praktické a různorodé situace a vedou žáky k jejich řešení a respektování.
- Žáci jsou vybízeni ke snaze vysvětlit své myšlenky, představy o zaměstnání.
- Žáci jsou vedeni k samostatnému vyhledávání informací. Seznamují se s různými zástupci různých profesí
- Žáci jsou vedeni k finanční gramotnosti, k hospodaření s penězi, seznamování s různými formami spoření
- Zprostředkováním nejrůznějších praktických situací jsou žáci vedeni k adekvátním reakcím v rozličných životních a pracovních situacích, ve kterých se mohou ocitnout.

Kompetence komunikativní

- Při rozvíjení komunikace se klade důraz na pochopení, empatii, schopnost vyslechnout, umět se vyjádřit, učitelé pomáhají žákovi zvyšovat úroveň samostatného ústního projevu. Seznamují se s formou pracovního pohovoru, prací personalistů, učí se různé formy životopisů a prezentací vlastních životopisů
- Učitelé kultivují u žáků schopnost vyjádření vlastního názoru a jeho obhájení, stejně tak jako umění naslouchat názorům druhých a tolerovat odlišnosti.
- Žáci jsou vedeni k zvládnutí běžných pravidel mezilidské komunikace
- Předmět rozvíjí u žáků schopnost soustavné práce s dlouhodobými cíli.
- Párovým a skupinovým řešením úkolů v hodinách žáci rozvíjejí své schopnosti spolupracovat.
- Simulováním praktické situace a různých životních situací (seznamování, pracovní pohovor, žádost o práci, orientace v neznámém prostředí, finanční gramotnost, právní otázky atd.) vedeme žáka k samostatnosti a snazšímu uplatnění se na trhu práce.
- Žák je veden k přijímání a sdělování informací, respektování názorů druhých, obhájení svého stanoviska, konstruktivnímu hodnocení práce druhých a oceňování dobrých výsledků.
- Vytvářením specifických komunikačních situací je žákovi umožněno získávat sebedůvěru, toleranci a nadhled.

Kompetence občanské

- Výukou předmětu Člověk a svět práce je zajišťována praktická výchova evropských občanů a zodpovědných osobností.

- Jsou rozvíjeny a integrovány základní vědomosti potřebné pro porozumění pracovnímu trhu, finanční gramotnosti, sociálním rozdílům.
- Přiměřenými prostředky jsou žákům otevírány horizonty poznání a perspektivy života v českém, evropském i mezinárodním prostoru a žáci jsou seznamováni s možnostmi, které jim tento prostor poskytuje.

Očekávané výstupy

PRÁCE S TECHNICKÝMI MATERIÁLY – žák:

- ČSP-9-1-01 *provádí jednoduché práce s technickými materiály a dodržuje technologickou kázeň*
- ČSP-9-1-02 *řeší jednoduché technické úkoly s vhodným výběrem materiálů, pracovních nástrojů a nářadí*
- ČSP-9-1-03 *organizuje a plánuje svoji pracovní činnost*
- ČSP-9-1-04 *užívá technickou dokumentaci, připraví si vlastní jednoduchý náčrt výrobku*
- ČSP-9-1-05 *dodržuje obecné zásady bezpečnosti a hygieny při práci i zásady bezpečnosti a ochrany při práci s nástroji a nářadím; poskytne první pomoc při úrazu*

PĚSTITELSKÉ PRÁCE, CHOVELSTVÍ – žák:

- ČSP-9-3-01 *volí vhodné pracovní postupy při pěstování vybraných rostlin*
- ČSP-9-3-02 *pěstuje a využívá květiny pro výzdobu*
- ČSP-9-3-03 *používá vhodné pracovní pomůcky a provádí jejich údržbu*
- ČSP-9-3-04 *prokáže základní znalost chovu drobných zvířat a zásad bezpečného kontaktu se zvířaty*
- ČSP-9-3-05 *dodržuje technologickou kázeň, zásady hygieny a bezpečnosti práce, poskytne první pomoc při úrazu, včetně úrazu způsobeného zvířaty*

PROVOZ A ÚDRŽBA DOMÁCNOSTI – žák:

- ČSP-9-4-01 *provádí jednoduché operace platebního styku a domácího účetnictví*
- ČSP-9-4-02 *ovládá jednoduché pracovní postupy při základních činnostech v domácnosti a orientuje se v návodech k obsluze běžných domácích spotřebičů*
- ČSP-9-4-03 *správně zachází s pomůckami, nástroji, nářadím a zařízením včetně údržby; provádí drobnou domácí údržbu*
- ČSP-9-4-04 *dodržuje základní hygienická a bezpečnostní pravidla a předpisy a poskytne první pomoc při úrazu, včetně úrazu elektrickým proudem*

PŘÍPRAVA POKRMŮ – žák:

- ČSP-9-5-01 *používá základní kuchyňský inventář a bezpečně obsluhuje základní spotřebiče*
- ČSP-9-5-02 *připraví jednoduché pokrmy v souladu se zásadami zdravé výživy*
- ČSP-9-5-03 *dodržuje základní principy stolování, společenského chování a obsluhy u stolu ve společnosti*
- ČSP-9-5-04 *dodržuje zásady hygieny a bezpečnosti práce; poskytne první pomoc při úrazech v kuchyni*

VYUŽITÍ DIGITÁLNÍCH TECHNOLOGIÍ – žák:

- ČSP-9-7-01 *ovládá základní funkce digitální techniky; diagnostikuje a odstraňuje základní problémy při provozu digitální techniky*
- ČSP-9-7-02 *propojuje vzájemně jednotlivá digitální zařízení*
- ČSP-9-7-03 *pracuje uživatelským způsobem s mobilními technologiemi – cestování, obchod, vzdělávání, zábava*
- ČSP-9-7-04 *ošetřuje digitální techniku a chrání ji před poškozením*
- ČSP-9-7-05 *dodržuje základní hygienická a bezpečnostní pravidla a předpisy při práci s digitální technikou a poskytne první pomoc při úrazu*

SVĚT PRÁCE (závazný pro 8. a 9. ročník s možností realizace od 7. ročníku)

- ČSP-9-8-01 *orientuje se v pracovních činnostech vybraných profesí*
- ČSP-9-8-02 *posoudí své možnosti při rozhodování o volbě vhodného povolání a profesní přípravě*
- ČSP-9-8-03 *využije profesní informace a poradenské služby pro výběr vhodného vzdělávání*
- ČSP-9-8-04 *prokáže v modelových situacích schopnost prezentace své osoby při vstupu na trh práce*

Rozpis předmětu ČLOVĚK A SVĚT PRÁCE pro TERCII (8. ročník ZŠ)

Rozpis předmětu ČLOVĚK A SVĚT PRÁCE pro TERCII (8. ročník ZŠ)		
Časová dotace:	0,5 vyučovací hodiny týdně	
Školní výstupy	Učivo	PT a MV
Žák: - popíše význam poskytování správných podmínek zvířatům, hygienu a zásady bezpečnosti, uvede příklady	1 chovatelství - podmínky chovu zvířat, hygiena a bezpečnost	PT a MV P, VZ
- popíše význam péče o rostliny, - aktivně se zúčastňuje na činnostech pěstování	2 Pěstitelství - základní podmínky pro pěstování v jednoduchých činnostech	P, VZ
- pracuje s technickými materiály podle daného postupu, organizuje si práci,	3 Práce s technickými materiály - konstrukční a dílenské práce, rukodělné činnosti - jednoduché pracovní postupy - organizace práce - technické náčrty	VV, F, M
- sestaví model s konstrukčními prvky dle návodu	4 Design a konstruování – robotika - sestavování modelů s konstrukčními prvky	I, VV
- popíše základní postupy přípravy pokrmů dle stanovených kritérií	5 Vaření	

Rozpis předmětu ČLOVĚK A SVĚT PRÁCE pro KVARTU (9. ročník ZŠ)

Rozpis předmětu ČLOVĚK A SVĚT PRÁCE pro KVARTU (9. ročník ZŠ)		
Časová dotace:	1 vyučovací hodina týdně	
Školní výstupy	Učivo	PT a MV
Žák: - diferencuje druhy povolání a pracovišť, - popíše základní vybrané kvalifikace, - popíše brigádní činnost a její podmínky	1 trh práce - druhy povolání, pracovišť - kvalifikace - brigádní činnost	OSV
- zhodnotí své možnosti, plusy a mínusy - uvede způsoby poradenství - definuje oblast společenských věd v praxi	2 volba profesní orientace - volba povolání, kariéry - poradenství - sebehodnocení - společenské vědy v praxi	OSV, DM, VO
- vyjmenují druhy učebních a studijních oborů - uvede možnosti vzdělávání	3 možnosti vzdělávání - učební a studijní obory - kvalifikační požadavky - celoživotní vzdělávání	OSV, VO
- popíše činnost úřadů práce a jejich náplň - definuje význam pracovní legislativy a její obsah v jednoduchých bodech - definuje pojmy nezaměstnanost, diskriminace a znevýhodnění - popíše průběh pohovorů, obsah životopisu	4 zaměstnání - pohovory, životopis, pracovní situace - úřady práce - pracovní legislativa - nezaměstnanosti, diskriminace, znevýhodnění	OSV, ČJL VO
- uvede formy podnikání, druhy organizací	5 podnikání - formy podnikání - organizace	VO,
- jednoduše popíše daňovou oblast	6 Daně - finanční gramotnost a daňová oblast	VO
- jednoduše popíše průmysl 4.0 a umělou inteligenci	7 Umělá inteligence v práci - průmysl 4.0	I, F, M

UČEBNÍ PLÁN PRO VYŠŠÍ STUPEŇ GTM

Škola:	Gymnázium Thomase Manna, z. ú.				
Název ŠVP:	Školní vzdělávací program pro osmileté gymnázium "Komunikace – dorozumění – porozumění"				
Vyučovací předmět	kvinta	sexta	septima	oktáva	Časová dotace celkem
český jazyk a literatura	4	3	4	5	16
německý jazyk	4	4	5	5	18
německá literatura	-	-	2	2	4
základy argumentace a debatování	1	-	-	-	1
německý jazyk JDI	-	2	-	-	2
anglický jazyk	3	3	3	3	13
matematika	4	3	4	3	14
informatika	2	2	-	-	4
dějepis	2	2	2	2	8
občanský a společenskovední základ	2	2	2	2	8
fyzika	2	2	2	-	6
chemie	2	2	2	-	6
biologie	2	2	2	-	6
zeměpis	2	2	-	2	6
hudební/výtvarní obor	2	2	-	-	4
výchova ke zdraví	<i>integrováno do předmětů OSZ, B, TV a do projektů</i>				
tělesná výchova	2	2	2	2	8
člověk a svět práce	<i>integrováno do předmětu Občanský a společenskovední základ</i>				
science/debatování v angličtině	1	1	-	-	2
volitelný předmět XY	-	-	4	8	12
Celkový počet hodin	35	35	34	34	138

PŘEHLED ROZPRACOVÁNÍ OBSAHU VZDĚLÁVÁNÍ RVP DO ŠVP

Vzdělávací oblasti	Vzdělávací obory	Vyučovací předmět	Minimální časová dotace podle RVP	Časová dotace podle ŠVP	Využití disponibilních hodin
Průřezová témata	Zařazeno do předmětů všech ročníků a dalších organizačních forem vzdělávání.				
Jazyk a jazyková komunikace	Český jazyk a komunikace	český jazyk a literatura	12	16	4
	Cizí jazyk	německý jazyk	12	18	6
		německá literatura		4	4
		základy argumentace a debatování		1	1
		německý jazyk JDI		2	2
Další cizí jazyk	anglický jazyk	12	12	-	
Matematika a její aplikace		matematika	10	14	4
Člověk a příroda	Fyzika	fyzika	36	6	-
	Chemie	chemie		6	-
	Biologie	biologie		6	-
	Geografie	zeměpis		6	-
	Geologie				
Člověk a společnost	Dějepis	dějepis		8	2
	Občanský a společenskovedný základ	občanský a společenskovedný základ		8	2
Člověk a svět práce	Vzdělávací obsah integrován do oblasti Člověk a společnost				
Umění a kultura	Hudební obor	hudební/výtvarný obor	4	4	-
	Výtvarný obor				
Člověk a zdraví	Výchova ke zdraví	výchova ke zdraví	Vzdělávací obsah integrován do předmětů TV, BI a OSZ		
	Tělesná výchova	tělesná výchova	8	8	-
Informatika		informatika	4	4	-
Volitelné vzdělávací aktivity		science/debatování v angličtině	8	2	1
		volitelný předmět XY		12	5
Celkem hodin			106	137	31

- Obsah a výstupy všech předmětů v učebním plánu vycházejí ze vzdělávacích oblastí a oborů RVP pro gymnaziální vzdělávání.
- Ve vzdělávací oblasti Umění a kultura si studenti volí mezi hudebním a výtvarným oborem
- V případě volitelných vzdělávacích aktivit si studenti volí předmět science nebo debatování v angličtině a další volitelné předměty označené v tabulce jako XY
- V případě potřeby a možností školy jsou třídy děleny na skupiny dle úrovně/zájmu žáků.
- Ve vyučování je aktivně využívána metoda CLIL – viz 3.13
- Volitelné semináře jsou vyučovány dle platné Přílohy k tomuto ŠVP.
- Témata oblastí Výchova ke zdraví a Člověk a svět práce jsou integrována do vzdělávacích oborů a do projektů.

UČEBNÍ OSNOVY PRO VYŠŠÍ STUPEŇ GTM

Jazyk a jazyková komunikace

Český jazyk a literatura

Obsahové, časové a organizační vymezení vyučovacího předmětu

Vzdělávací oblast: Jazyk a jazyková komunikace

Vzdělávací obor: český jazyk a literatura

Časová dotace týdně: KVINTA: 4 hod, SEXTA: 3 hod, SEPTIMA: 4 hod, OKTÁVA: 5 hod

Charakteristika vyučovacího předmětu

Charakteristika, cíle, metody a formy vyučovacího předmětu

Český jazyk a literatura se sestává ze dvou tematických okruhů: jazyk a jazyková komunikace a literární komunikace. Výuka předmětu Český jazyk a literatura je založena především na výkladu, práci s textem, diskusi, psaných nebo mluvených žákovských příspěvcích k vybraným tématům, procvičování získaných vědomostí a dovedností písemně nebo ústně. Učitelé procvičování dílem využívají k získání podkladů pro klasifikaci, přičemž kladou důraz na pozitivní hodnocení. Vzdělávací obsah předmětu je dále naplňován zhlédnutím alespoň jednoho kulturního představení (divadla, besedy s umělcem, záznamu divadelního představení, filmu apod.) během školního roku.

Do předmětu jsou integrovány tematické okruhy Poznávání a rozvoj vlastní osobnosti, Sociální komunikace, Morálka všedního dne z průřezového tématu Osobnostní a sociální výchova, tematické okruhy Globální problémy, jejich příčiny a důsledky, Žijeme v Evropě z průřezového tématu Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech, tematické okruhy Základní problémy sociokulturních rozdílů, Vztah k multilingvální situaci a ke spolupráci mezi lidmi různého kulturního prostředí z průřezového tématu Multikulturní výchova a průřezové téma Mediální výchova.

Výchovné a vzdělávací strategie, kompetence

Kompetence k učení

- učitelé zadávají samostudium některých témat a žáci je samostatně zpracovávají formou referátů, výpisků ap., ke své činnosti využívají učebnice, slovníky, jazykové příručky, uměleckou literaturu.
- učitel zadáváním domácích prací, formulací otázek a problémů vede žáky k tomu, aby si získané informace doplňovali a kriticky porovnávali s různými zdroji informací (výklad učitele, odborná literatura, slovníky, internet), a seznamuje je ústní nebo názornou formou (návštěva knihovny) s vyhledáváním v knihovnických katalozích, aby se žáci orientovali ve školní a městské knihovně a aktivně využívali jejich služeb.
- učitel vede žáky, aby sami hodnotili svůj pokrok, přijímali ocenění (pochvaly) i kritické připomínky ze strany druhých (učitelů i spolužáků) a z případných nedostatků vycházeli při další práci.

Kompetence k řešení problémů

- žákům jsou předkládány texty, se kterými pracují a interpretují je, tzn.: aplikují jazykové a slohové poznatky při řešení cvičení i ve vlastním ústním a písemném vyjadřování.
- učitel vede diskuse, v nichž žák srozumitelně formuluje vlastní názor na literární dílo, autora.
- při upevňování poznatků žák navrhuje řešení jazykového či slohového cvičení, hledá jazykové a stylistické nedostatky textu, upravuje je s využitím slovníků a jazykových příruček, hledá varianty řešení a posuzuje jejich vhodnost.
- na vybraných úkolech žáci rozvíjejí své tvůrčí schopnosti a fantazii a nacházejí vhodné způsoby vyjádření.

Kompetence komunikativní

- žáci čtou beletrii, sledují divadelní, filmové nebo výtvarné vyjádření (ilustrace, fotografie), k tomu formulují svá stanoviska; vyhledávají a čtou odborné texty a analyzují je jako zdroj informací, posuzují publicistické texty – hledají klady a zápory daného textu, posuzují a uvádějí vlastní argumenty a případně vyvracejí jiná tvrzení, která mají nepravdivý nebo manipulativní charakter.
- při interpretaci literárního díla, diskusi o aktuálním společenském problému, při stylistickém cvičení a podobných činnostech se žák učí věcně diskutovat, naslouchá druhým a respektuje jiný názor, formuluje a obhájí vlastní názor, argumentuje, klade otázky směřující k podstatě věci, reaguje na dotazy druhých.
- žáci prezentují výsledky své práce, přednášejí referáty, formulují obvyklé útvary v běžných situacích (prosba, omluva, telefonický rozhovor, dopis) a při úředním styku (žádost, životopis) a přitom využívají poznatky o jazyce a slohu.
- učitel žákům vysvětlí a zdůrazní, že u písemné komunikace je důležitá i formální stránka: při písemných pracích žáci zvládají grafickou úpravu.
- učitel směřuje žáka, aby se v mluvených i psaných projevech vyjadřoval věcně, srozumitelně a způsobem,

který odpovídá komunikační situaci, respektoval adresáta svého projevu v obsahu i ve formě.

Kompetence občanské

- žák je uváděn do různých jazykových situací, v nichž musí obstát – formuluje jasně své myšlenky, soudy a požadavky, a tak prokazuje pozitivní vztah k mateřskému jazyku a k jeho kultivovanému užívání.
- četbou literatury, návštěvou divadelních a filmových představení si ujasňuje svůj vlastní pohled na svět, hodnotí chování a charakter postav, sociálních skupin, chápe společenskou situaci, obohacuje svůj duchovní život.
- učitel žákovi pomáhá zprostředkovávat tvorbu autorů různých národů a kultur; žák si uspořádává svůj pohledu na multikulturní svět.
- při slohovém výcviku jsou zadávána témata, jejichž prostřednictvím se žák vyjadřuje na základě vlastních zkušeností k problémům mezilidských vztahů, problémům politickým, kulturním, ekologickým aj.

Kompetence sociální a personální

- žák je v hodinách stavěn do různých komunikačních situací, v nichž je nucen reflektovat svůj ústní projev a s ohledem na posudek druhých si vytvářet vlastní názor ohledně jeho kvality obsahové i formální.
- žák se v rámci vyučovacího předmětu vyrovnává se střídáním pracovních činností i obsahovou náplní hodin (střídání hodin stylistických, jazykových a literárních), a tím i odlišnými různými postupy, které jsou v hodinách uplatňovány.
- žák se v rámci skupinových cvičení aktivně zapojuje k dosažení splnění zadaných úkolů a tím i stanovených cílů, vnímá svůj aktivní podíl pro práci ve skupině
- zároveň se tak podílí na vytváření a chápání skupinových, potažmo vrstevnických (mezilidských) vztahů a učí se vzájemné toleranci.
- rozbořením situací a zpráv obsažených v médiích si uvědomuje základní principy mediálních tlaků a fungování reklamy.

Kompetence k podnikavosti

- ve školní, domácí i mimoškolní práci je žák veden k soustavnosti, dokončování započatých úkolů a projektů, k jejich kritickému vyhodnocování
- převažujícím kladným hodnocením je motivován k další činnosti.
- v rámci žákovy aktivity směřující k dalšímu studiu, případně v rámci snahy po získání odpovídající pracovní příležitosti dokáže žák formulovat vlastní životopis, k praktickému životu směřuje žákova dovednost napsat úřední dopis.

Kompetence digitální

- vedeme žáky k samostatnému a skupinovému kritickému posuzování spolehlivosti informačních zdrojů a informací, k dodržování zásad ochrany duševního vlastnictví, zejména při tvorbě a naplňování portfolií a přípravě vlastních komunikátů v digitálním prostředí včetně tvorby nových digitálních obsahů
- navozujeme různé modelové komunikační situace (komunikace se spolužáky, učitelem, ostatními dospělými) a tímto způsobem vytváříme příležitosti, aby žáci rozvíjeli komunikační strategie a techniky s ohledem na komunikační situaci a záměr a volili vhodné jazykové a technologické prostředky; vedeme je také k praktickému využívání nových technologií a aplikací podle jejich aktuální vzdělávací a komunikační potřeby
- vedeme žáky ke slušnému chování a respektu k ostatním; při práci s informačními zdroji vedeme žáky k dodržování autorského práva, ochraně osobních údajů a vlastní bezpečnosti, dodržování licencí duševního vlastnictví atd.

Očekávané výstupy

Jazyk a jazyková komunikace – žák:

- odlišuje různé variety národního jazyka a vhodně jich využívá ve svém jazykovém projevu v souladu s komunikační situací
- při analýze vybraných textů popíše základní rysy češtiny a vysvětlí zákonitosti jejího vývoje i současné vývojové tendence
- v mluveném projevu ovládá zásady spisovné výslovnosti a pro účinné dorozumívání vhodně užívá zvukové prostředky řeči (modulace síly, výšky hlasu a tempa řeči; umístění přízvuků a pauz, správné frázování)
- v mluveném projevu vhodně používá nonverbálních prostředků řeči
- v písemném projevu dodržuje zásady pravopisu a s oporou příruček řeší složitější případy; účinně využívá možností grafického členění textu

- v písemném i mluveném textu volí vhodné výrazové prostředky podle jejich funkce a ve vztahu ke sdělovacímu záměru, k dané situaci, kontextu a k adresátovi; vysvětlí a odůvodní význam slov v daném kontextu
- ve svém projevu uplatňuje znalosti tvarosloví a slovtvorných a syntaktických principů českého jazyka
- využívá znalostí o větných členech a jejich vztazích, o aktuálním členění výpovědi a o druzích vět podle záměru mluvčího k vhodnému
- vyjádření myšlenky, k účinnému dorozumívání, logickému strukturování výpovědi a k odlišení záměru mluvčího
- v mluveném i psaném projevu vhodně využívá slohotvorné rozvrstvení výrazových prostředků češtiny
- používá různé prostředky textového navazování vedoucí ke zvýšené srozumitelnosti, přehlednosti a logické souvislosti sdělení; uplatní
- textové členění v souladu s obsahovou výstavbou textu a rozvíjením tématu
- při tvorbě vlastního textu mluveného i psaného využívá základní principy rétoriky
- volí adekvátní komunikační strategie, zohledňuje partnera a publikum; rozeznává manipulativní komunikaci a dovede se jí bránit
- posoudí a interpretuje komunikační účinky textu, svá tvrzení argumentačně podpoří jeho všestrannou analýzou
- pořizuje z textu výpisky, zpracovává výtahy, konspekty
- efektivně a samostatně využívá různých informačních zdrojů (slovníky, encyklopedie, internet)

Literární komunikace – žák:

- rozliší umělecký text od neuměleckého, nalezne jevy, které činí text uměleckým
- objasní rozdíly mezi fikčním a reálným světem a vysvětlí, jakým způsobem se reálný svět promítá do literárního textu, jaký vliv může mít fikce na myšlení a jednání reálných lidí
- na konkrétních příkladech popíše specifické prostředky básnického jazyka a objasní jejich funkci v textu
- rozliší a specifikuje jednotky vyprávění (časoprostor, vypravěč, postavy) a zhodnotí jejich funkci a účinek na čtenáře
- rozezná typy promluv a vyprávěcí způsoby a posoudí jejich funkci v konkrétním textu
- při interpretaci literárního textu ve všech jeho kontextech uplatňuje prohloubené znalosti o struktuře literárního textu, literárních žánrech a literárněvědných termínech
- identifikuje využití jednoho textu v textu jiném (intertextovost) a objasní jeho funkci a účinek na čtenáře
- postihne smysl textu, vysvětlí důvody a důsledky různých interpretací textu, porovná je a zhodnotí, odhalí eventuální dezinterpretace textu
- rozliší texty spadající do oblasti tzv. literatury vážné, středního proudu a literárního braku a svůj názor argumentačně zdůvodní
- samostatně interpretuje dramatické, filmové a televizní zpracování literárních děl
- vystihne podstatné rysy základních period vývoje české i světové literatury, významných uměleckých směrů, uvede jejich představitele a charakterizuje a interpretuje jejich přínos pro vývoj literatury a literárního myšlení
- vysvětlí specifičnost vývoje české literatury a vyloží její postavení v kontextu literatury světové (vzájemná inspirace, příbuznost, odlišnosti a jejich příčiny)
- tvořivě využívá informací z odborné literatury, internetu, tisku, a z dalších zdrojů, kriticky je třídí a vyhodnocuje získané schopnosti a dovednosti tvořivě využívá v produktivních činnostech rozvíjejících jeho individuální styl

Rozpis předmětu ČESKÝ JAZYK A LITERATURA pro KVINTU (1. ročník SŠ)

Časová dotace:	4 vyučovací hodiny týdně	
Školní výstupy	Učivo	PT a MV
JAZYK A JAZYKOVÁ KOMUNIKACE		
<p>Žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> - v písemném projevu dodržuje zásady pravopisu a s oporou příruček řeší složitější případy; účinně využívá možností grafického členění textu 	<p>1 grafická stránka jazyka</p> <ul style="list-style-type: none"> – písmo, jeho vznik a druhy; základní principy českého pravopisu a nejčastější odchylky od nic 	<p>OSV – sociální komunikace: verbální a neverbální komunikace</p> <p>VMS – žijeme v Evropě: evropské jazykové okruhy, indoevropské jazyky, písmo, specifické rysy jazyků a jejich rovnocennost</p> <p>MV – mediální produkce: vývoj médií od knižtisku po internet</p> <p>OSZ – psychologie – neverbální komunikace</p>
<ul style="list-style-type: none"> - odlišuje různé variety národního jazyka a vhodně jich využívá ve svém jazykovém projevu v souladu s komunikační situací - při analýze vybraných textů popíše základní rysy češtiny a vysvětlí zákonitosti jejího vývoje i současné vývojové tendence 	<p>2 obecné poučení o jazyku a řeči</p> <ul style="list-style-type: none"> – jazyk a řeč, jazyková komunikace, myšlení a jazyk, národní jazyk a jeho útvary; čeština a slovanské jazyky; jazyková kultura 	
<ul style="list-style-type: none"> - v mluveném projevu ovládá zásady spisovné výslovnosti a pro účinné dorozumívání vhodně užívá zvukové prostředky řeči (modulace síly, výšky hlasu a tempa řeči; umístění přízvuků a pauz, správné frázování) 	<p>3 zvuková stránka jazyka</p> <ul style="list-style-type: none"> – zásady spisovné výslovnosti; zvukové prostředky souvislé řeči 	
<ul style="list-style-type: none"> - v mluveném i psaném projevu vhodně využívá slohotvorné rozvrstvení výrazových prostředků češtiny - volí adekvátní komunikační strategie, zohledňuje partnera a publikum; rozeznává manipulativní komunikaci a dovede se jí bránit - posoudí a interpretuje komunikační účinky textu, svá tvrzení argumentačně podpoří jeho všestrannou analýzou - efektivně a samostatně využívá různých informačních zdrojů (slovníky, encyklopedie, internet) pořizuje z textu výpisky, zpracovává výtahy, konspekty 	<p>4 všestranné jazykové rozbory</p> <ul style="list-style-type: none"> - <i>slohová charakteristika výrazových prostředků</i> - <i>text</i> (komunikát) a komunikační situace – prostředí, účastníci komunikace, jejich role - <i>funkce komunikátů</i> - sebevyjádření, apel, přesvědčování, argumentace, kontakt aj. jako dominantní funkce komunikátu; - <i>míra připravenosti, oficiálnosti, formálnosti, veřejnosti komunikace;</i> mluvenost a psanost - <i>komunikační strategie - adresnost,</i> volba jazykového útvaru, prostředků verbálních a neverbálních s ohledem na partnera; vyjadřování přímé a nepřímé, jazyková etiketa - <i>základní vlastnosti textu,</i> principy jeho výstavby - koherence textu (navazování, odkazování, tematické posloupnosti); členění textu a jeho signály; odstavec a další jednotky - <i>funkční styly</i> a jejich realizace v textech 	
LITERÁRNÍ VÝCHOVA		
<ul style="list-style-type: none"> - vystihne podstatné rysy základních period vývoje české i světové literatury, významných uměleckých směrů, uvede jejich představitele a charakterizuje a interpretuje jejich přínos pro vývoj literatury a literárního myšlení - objasní rozdíly mezi fikčním a reálným světem a vysvětlí, jakým způsobem se reálný svět promítá do literárního textu, jaký vliv může mít svět fikce na myšlení a jednání reálných lidí - rozliší umělecký text od neuměleckého, nalezne jevy, které činí text uměleckým - rozliší a specifikuje jednotky vyprávění (časoprostor, vypravěč postavy) a zhodnotí jejich funkce v textu - rozezná typy promluv a vypravěcí způsoby a posoudí jejich funkci v konkrétním textu získané schopnosti a dovednosti tvořivě využívá v produktivních činnostech rozvíjejících jeho individuální styl 	<p>5 literární teorie</p>	<p>OSV – poznávání a rozvoj vlastní osobnosti: já, mé chování, myšlení a prožívání</p> <p>OSV – morálka všedního dne: jak se mohu angažovat ve prospěch druhých lidí. moje hodnoty</p> <p>VMS – žijeme v Evropě:</p> <p>MV – Mediální produkce: vznik knižtisku jako masového média, příprava vlastních materiálů psaných i nahrávaných</p> <p>D – Starověk v historii</p> <p>VO – umění starověku a středověku</p>
	<p>6 písemnictví středověku, středověká evropská literatura, česká literatura středověku</p>	
	<p>7 renesance a humanismus v evropské literatuře i v Čechách</p>	
	<p>8 baroko v evropské a české literatuře</p> <p>9 literatura 18. století</p>	

Rozpis předmětu ČESKÝ JAZYK A LITERATURA pro SEXTU (2. ročník SŠ)

Časová dotace:	3 vyučovací hodiny týdně	
Školní výstupy	Učivo	PT a MV
JAZYK A JAZYKOVÁ KOMUNIKACE		
<p>Žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> - v písemném projevu dodržuje zásady pravopisu a s oporou příruček řeší složitější případy; účinně využívá možností grafického členění textu - v písemném i mluveném projevu volí vhodné výrazové prostředky podle jejich funkce a ve vztahu k sdělovanému záměru, k dané situaci, kontextu a k adresátovi; vysvětlí a odůvodní význam slov v daném kontextu - v mluveném i psaném projevu vhodně využívá slohotvorné rozvrstvení výrazových prostředků češtiny - volí adekvátní komunikační strategie, zohledňuje partnera a publikum - efektivně a samostatně využívá různých informačních zdrojů (slovníky, encyklopedie, internet) - pořizuje z textu výpisky, zpracovává výtahy, konspekty 	<p>1 základní principy českého pravopisu a nejčastější odchylky od nich</p>	
	<p>2 slovní zásoba, sémantika a tvoření slov – jednotky slovní zásoby (včetně frazeologických); významové vztahy mezi slovy; rozšiřování slovní zásoby; způsoby tvoření slov</p>	
	<p>3 tvarosloví (morfologie) – slovní druhy a jejich mluvnické kategorie a tvary</p>	
	<p>4 všeobecné jazykové rozbory</p>	
	<p>5 stylistika - slohová charakteristika výrazových prostředků - text a styl, slohotvorní činitele objektivní a subjektivní míra připravenosti, oficiálnosti, formálnosti, veřejnosti komunikace; mluvený a psaný projev - funkční styly a jejich realizace v textech</p>	
LITERÁRNÍ VÝCHOVA		
<ul style="list-style-type: none"> - vystihne podstatné rysy základních period vývoje české i světové literatury, významných uměleckých směrů, uvede jejich představitele a charakterizuje a interpretuje jejich přínos pro vývoj literatury a literárního myšlení - postihne smysl textu, vysvětlí důvody a důsledky různých interpretací téhož textu, porovná je a zhodnotí, rozliší a specifikuje jednotky vyprávění (časoprostor, vypravěč, postavy) a zhodnotí jejich funkci a účinek na čtenáře - rozezná typy promluv a vyprávěcí způsoby a posoudí jejich funkci v konkrétním textu, na konkrétních příkladech popíše specifické prostředky básnického jazyka a objasní jejich funkci v textu - tvořivě využívá informací z odborné literatury, tisku a dalších zdrojů, kriticky je třídí a vyhodnocuje - získané schopnosti a dovednosti tvořivě využívá v produktivních činnostech rozvíjejících jeho individuální styl 	<p>6 literární teorie</p>	<p>OSV – poznávání a rozvoj vlastní osobnosti: já, mé chování, myšlení a prožívání OSV – morálka všedního dne: jak se mohu angažovat ve prospěch druhých lidí, moje hodnoty VMS – Žijeme v Evropě Média a mediální produkce: lidé v médiích a jejich práce, příprava vlastních materiálů psaných i nahrávaných VO – umění 18. a 19. století</p>
	<p>7 literatura 18. století</p>	
	<p>8 romantismus ve světové a české literatuře</p>	
	<p>9 národní obrození</p>	
	<p>10 realismus ve světové a české literatuře</p>	

Rozpis předmětu ČESKÝ JAZYK A LITERATURA pro SEPTIMU (3. ročník SŠ)

Časová dotace: 4 vyučovací hodiny týdně

Školní výstupy	Učivo	PT a MV
JAZYK A JAZYKOVÁ KOMUNIKACE		
<p>Žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> - v písemném projevu dodržuje zásady pravopisu a s oporou příruček řeší složitější případy; účinně využívá možnosti grafického členění textu - využívá znalostí o větných členech a jejich vztazích, o druzích vět podle záměru mluvčího k vhodnému vyjádření myšlenky a k účinnému dorozumívání - v mluveném i psaném projevu vhodně využívá slohotvorné rozvrstvení výrazových prostředků češtiny - volí adekvátní komunikační strategie, zohledňuje partnera a publikum - efektivně a samostatně využívá různých informačních zdrojů (slovníky, encyklopedie, internet) - pořizuje z textu výpisky, zpracovává výtahy, konspekty 	<p>1 základní principy českého pravopisu a nejčastější odchylky od nich</p>	<p>ČJL – monolog a dialog v dramatu</p>
	<p>2 skladba (syntax) – základní principy větné stavby (větné členy, věty, souvětí a jejich vztahy)</p>	
	<p>3 všeobecné jazykové rozbory</p>	
	<p>4 slohová charakteristika výrazových prostředků</p>	
	<p>5 monolog a dialog – výstavba dialogu, vztah otázka – odpověď; subjekty mimotextové a vnitrotextové (autor, čtenář, vypravěč, lyrický hrdina, postavy); narativní postupy (řeč přímá, nepřímá, nevlastní přímá a polopřímá)</p>	
	<p>6 funkční styly a jejich realizace v textech</p>	
LITERÁRNÍ VÝCHOVA		
<ul style="list-style-type: none"> - vystihne podstatné rysy základních period vývoje české i světové literatury, významných uměleckých směrů, uvede jejich představitele a charakterizuje a interpretuje jejich přínos pro vývoj literatury a literárního myšlení - rozliší texty spadající do oblasti tzv. literatury vážné, středního proudu a literárního braku a svůj názor argumentačně zdůvodní - identifikuje využití jednoho textu v jiném (intertextovost) a objasní jeho funkci a účinek na čtenáře - postihne smysl textu, vysvětlí důvody a důsledky různých interpretací téhož textu, porovná je a zhodnotí - rozezná typy promluv a vyprávěcí způsoby a posoudí jejich funkci v konkrétním textu - tvořivě využívá informací z odborné literatury, internetu, tisku a dalších zdrojů, kriticky je třídí a vyhodnocuje 	<p>7 literární teorie</p>	<p>OSV – poznávání a rozvoj vlastní osobnosti OSV – morálka všedního dne: VMS – Žijeme v Evropě Média a mediální produkce: lidé v médiích a jejich práce příprava vlastních materiálů psaných i nahrávaných</p>
	<p>8 světová literatura na přelomu 19. a 20. století</p>	
	<p>9 česká literatura od konce 19. století do konce 1. světové války, moderní umělecké směry</p>	
	<p>10 meziválečná poezie a próza u nás a ve světě</p>	
	<p>11 reakce literatury na fašistické nebezpečí</p>	

Rozpis předmětu ČESKÝ JAZYK A LITERATURA pro OKTÁVU (4. ročník SŠ)

Časová dotace:	5 vyučovacích hodin týdně	
Školní výstupy	Učivo	PT a MV
JAZYK A JAZYKOVÁ KOMUNIKACE		
<p>Žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> - v písemném projevu dodržuje zásady pravopisu a s oporou příruček řeší složitější případy; účinně využívá možností grafického členění textu - ve svém projevu uplatňuje znalosti tvarosloví a slohotvorných a syntaktických principů českého jazyka - v mluveném i psaném projevu vhodně využívá slohotvorné rozvrstvení výrazových prostředků češtiny - volí adekvátní komunikační strategie, zohledňuje partnera a publikum - efektivně a samostatně využívá různých informačních zdrojů (slovníky, encyklopedie, internet) - pořizuje z textu výpisky, zpracovává výtahy, konspekty - při tvorbě vlastního textu mluveného i psaného využívá základní principy rétoriky 	<p>1 základní principy českého pravopisu a nejčastější odchylky od nich</p>	
	<p>2 tvarosloví (morfologie) – slovní druhy a jejich mluvnické kategorie a tvary</p>	
	<p>3 všeobecné jazykové rozbory</p>	
	<p>4 obecné poučení o jazyku a řeči – jazyk a řeč, jazyková komunikace; myšlení a jazyk; národní jazyk a jeho útvary; čeština a slovanské jazyky; jazyková kultura; základní vývojové tendence českého jazyka</p>	
	<p>5 slohová charakteristika výrazových prostředků</p>	
	<p>6 rétorika – druhy řečnických projevů, příprava a realizace řečnického vystoupení</p>	
	<p>7 funkční styly a jejich realizace v textech</p>	
	<p>8 komplexní hodnocení textů po stránce jazykové a stylistické</p>	
	<p>9 systematizace učiva</p>	
LITERÁRNÍ VÝCHOVA		
<ul style="list-style-type: none"> - vystihne podstatné rysy základních period vývoje české i světové literatury, významných uměleckých směrů, uvede jejich představitele a charakterizuje a interpretuje jejich přínos pro vývoj literatury a literárního myšlení - vysvětlí specifčnost vývoje české literatury a vyloží její postavení v kontextu literatury světové - identifikuje využití jednoho textu v jiném (intertextovost) a objasní jeho funkci a účinek na čtenáře - samostatně interpretuje dramatické, filmové a televizní zpracování literárních děl - postihne smysl textu, vysvětlí důvody a důsledky různých interpretací téhož textu, porovná je a zhodnotí - tvořivě využívá informací z odborné literatury, internetu, tisku a dalších zdrojů, kriticky je třídí a vyhodnocuje - získané schopnosti a dovednosti tvořivě využívá v produktivních činnostech rozvíjejících jeho individuální styl 	<p>10 literární teorie</p>	<p>OSV – poznávání a rozvoj vlastní osobnosti OSV – morálka všedního dne: VMS – Žijeme v Evropě Média a mediální produkce: lidé v médiích a jejich práce, příprava vlastních materiálů psaných i nahrávaných D – svět po roce 1945</p>
	<p>11 drama ve 20. století</p>	
	<p>12 literatura v době okupace</p>	
	<p>13 reflexe 2. světové války v literatuře</p>	
	<p>14 světová literatura po roce 1945</p>	
	<p>15 literatura po roce 1948 – oficiální, samizdatová, exilová</p>	
	<p>16 trendy literatury po roce 1989 a současná literatura</p>	

Německý jazyk

Obsahové, časové a organizační vymezení vyučovacího předmětu

Vzdělávací oblast:	Jazyk a jazyková komunikace
Vzdělávací obor:	Cizí jazyk
Časová dotace týdně:	KVINTA: 4 hod, SEXTA: 4 hod, SEPTIMA: 5 hod, OKTÁVA: 5 hod

Charakteristika vyučovacího předmětu

Charakteristika, cíle, metody a formy vyučovacího předmětu

Obsahem předmětu je výuka německého jazyka, předmět odpovídá charakteristice vzdělávacího oboru Cizí jazyk v RVP G.

Výuka probíhá na dvou úrovních:

- skupina A / B – žáci se vstupní znalostí jazyka alespoň na úrovni B1 dle SERR,
- skupina C – žáci učící se německý jazyk jako cizí jazyk na úrovni odpovídající mateřskému jazyku.

Základním cílem výuky německého jazyka na vyšším stupni je dosažení úrovně C1 dle SERR, a to do poloviny oktávy. Splnění tohoto cíle se ověřuje úspěšným složením jazykové zkoušky DSD II (Deutsches Sprachdiplom der Kultusministerkonferenz, Stufe II) na úrovni C1 dle SERR, přípravě na tuto zkoušku se žáci cíleně věnují od septimy. Je-li to žádoucí, je žákům umožněn přechod mezi jednotlivými skupinami.

Pro výuku německého jazyka se jako základ používají ve skupinách A a B učebnice „Aspekte B2“, „Aspekte Junior B2“ a „Aspekte C1“, ve skupině C učebnice „Deutschbuch“ pro 10. – 12. ročník gymnázií, od septimy ve všech skupinách také materiály sloužící k přípravě na zkoušku DSD II. Mimo to jsou dle potřeby využívány i moderní technologie (např. videa, filmy, internet, interaktivní tabule) a další výukové materiály dle aktuální potřeby (např. německy psaný tisk) tak, aby bylo co nejefektivněji dosaženo požadovaných výstupů a cílů. Do výuky je rovněž zařazována četba německy psaných knih.

Součástí výuky německého jazyka jsou také některé v německém jazyce vyučované odborné předměty, např. německá literatura v septimě a oktávě nebo volitelné *Základy argumentace a debatování* (ZAD) v kvintě + na ně v sextě navazující *Jugend debattiert international* (JDI), které jako volitelné předměty rozšiřují standardní výuku (nejen) německého jazyka o argumentační a debatní schopnosti a dovednosti.

K výuce německého jazyka patří také účast žáků v meziškolních projektech a soutěžích, jakými jsou např. *recitační soutěž*, naší školou pořádaná soutěž v kreativním psaní *Jugend schreibt* či mezinárodní projekt debaty mládeže *Jugend debattiert international*.

K výuce německého jazyka patří rovněž pobyty v německém jazykovém prostředí, důležitou součástí studia na gymnáziu T. Manna je například dvoutýdenní podniková praxe žáků v německých firmách v Hamburku a okolí, které škola organizuje ve spolupráci s gymnáziem I. Kanta v Hamburku.

Při výuce německého jazyka je rovněž věnována pozornost dílčím aspektům průřezových témat RVP G.

Pro vyučování anglického jazyka je charakteristické takzvané spirálové kurikulum. **Spirálové kurikulum** se opětovně vrací ke stěžejním pojmům (zejména substantivním konceptům viz dále) a propracovává je na stále vyšší úrovni. Ve vyučovacím předmětu anglický jazyk se tento princip využívá během všech ročníků a dotýká se všech jazykových rovin.

Výchovné a vzdělávací strategie, kompetence

Kompetence k učení

- Učitelé ve výuce představují různé způsoby přístupů k učení se cizímu jazyku a žáky vedou k jejich využívání.
- Žáci jsou vedeni k hledání souvislostí jak u jazykových struktur, tak u slovní zásoby. Tam, kde je to možné, využívají učitelé srovnání s jinými jazyky, které žáci znají.
- Žáci dostávají takové úkoly, v jejichž rámci samostatně vyhledávají a zpracovávají informace z cizojazyčných textů.
- Důvěru ve své jazykové schopnosti i návyky nutné k samostatné práci s jazykem získávají žáci extenzivní četbou upravených i autentických textů, poslechem autentických textů a pomocí video materiálů (film, televizní reportáž k aktuálnímu tématu apod.).
- Žáci jsou rovněž vedeni k tomu, aby byli schopni vyzkoušet, nacvičit a používat pomůcky k učení uvedené v učebnici, pokud jsou smysluplné, při nedostatečném úspěchu v učení zvážit, kdy si dělat domácí přípravu nejlépe sám a kdy raději ve dvou, a rovněž k organizaci všech nezbytných pomůcek (slovníky, fólie, tužky...).

Kompetence k řešení problémů

- Učitelé poskytují žákům prostor k samostatnému řešení jazykových problémů, využívají příležitosti demonstrovat komplexní charakter jazyka a vedou žáky k jeho respektování.

- Žáci se učí zacházet s nekompletními informacemi, k hledání souvislostí a smyslu a k chápání textů, které převyšují jejich úroveň a kterým ne zcela rozumí.
- Pomocí metody hraní rolí se žáci ve výuce setkávají se situacemi praktického života (např. rozhovory v různých situacích – zeptat se na cestu, objednat si jídlo v restauraci apod.), s praktickým využitím jazyka se žáci setkávají i prostřednictvím psaní textů na různá témata, např. životopisu nebo žádosti o zaměstnání / praxi.
- Žáci jsou vedeni k řešení prací většího rozsahu a komplexnějšího charakteru, jakými jsou seminární a ročníkové práce nebo projektové práce a jejich prezentace v rámci přípravy na zkoušku DSD II i zkoušky samotné.

Kompetence komunikativní a občanské

- Rozvoj komunikativní kompetence je obsažen v samé podstatě předmětu. Dovednosti spojené s čtením, poslechem, mluvením a psaním rozvíjejí učitelé u žáků standardními metodami výuky cizího jazyka.
- Při práci s jazykovým materiálem vedou učitelé žáky k přesnosti, k identifikaci podstatných informací, jejich zprostředkování vlastními slovy a rozvíjejí interpretační schopnosti žáků, stejně jako umění vyhýbat se „těžkým“ slovům či mít na zřeteli / používat signály členění a strukturující slova.
- Možnost komunikovat s rodilými mluvčími mají žáci díky rodilým mluvčím, kteří na škole působí. Komunikativní kompetenci žáci rozvíjejí také v německy vyučovaných předmětech, v rámci výměnných a jiných pobytů v německy mluvících zemích a v neposlední řadě také díky vlastním spolužákům pocházejícím z německého jazykového prostředí.
- V rámci diskuzí a konverzací učitelé kultivují u žáků schopnost vyjádření vlastního názoru a jeho obhájení, stejně jako umění naslouchat názorům druhých, dodržovat zdvořilostní konvence, reagovat na vyjádření partnera, tolerovat odlišnosti, zapojit druhé do hovoru nebo směřovat rozhovor ke známému tématu.
- Při diskuzích a debatách na různá témata jsou žáci vedeni k tomu, aby dokázali zastávat určitá stanoviska, která nemusí být vždy v souladu s jejich vlastním přesvědčením, a tato stanoviska dokázali patřičně podpořit argumenty. Žáci se rovněž učí zaujímat a odůvodňovat vlastní stanoviska na základě nashromážděných fakt a argumentů. V hodinách dostávají vhodný prostor také aktuální témata domácího i zahraničního dění.

Kompetence sociální a personální

- Schopnost spolupracovat s ostatními žáci získávají a rozvíjejí díky různým sociálním formám výuky, jako je práce v páru či v různé početných skupinách, a během skupinových projektů.
- Učitelé podporují žáky při rozvoji jejich schopností a osobnosti a umožňují žákům diferenciované výkony podle jejich individuálních schopností.
- Žáci jsou vedeni k objektivnímu hodnocení sebe i druhých a k samostatnému posouzení dosažení vytyčených cílů.
- V rozhovorech s rodilými mluvčími jsou žáci vedeni dbát na to, co se nově učí, a srovnávat to s vlastními dovednostmi, např. přerušit zdvořile diskusi, někomu oponovat atd.

Kompetence pracovní

- Učitel vede žáky k tomu, aby získané vědomosti uměli využít ve svém budoucím povolání.
- Žáci jsou vedeni k zodpovědnému přístupu při plnění svých povinností, k dodržování stanovených pravidel a závazků.

Kompetence digitální – učitel vede žáky k:

- vyhledávání a zpracování informací, samostatnému vyhledávání a snaze posoudit důvěryhodnost cizojazyčného informačního zdroje
- k dalšímu digitálnímu zpracovávání, ukládání, zálohování a sdílení získaných informací a vytváření digitálního obsahu, případně bez opory o jiné zdroje (např. vlastní video nebo prezentace vlastních fotografií)
- k uvědomování si existence autorského zákona a k osvojování si zvyku uvádět bibliografické zdroje při šíření informací jiných autorů
- vedeme žáky k práci s vybranými internetovými aplikacemi, které jsou určeny pro studium cizího jazyka, k jejich používání, např. využívání online slovníků
- vedeme žáky k využívání odpovídajících čtenářských strategií vhodných pro digitální čtení a k práci (čtení) v prostředí elektronické obrazovky (posouvání řádků, stránek) a k další práci s textem a informacemi
- vedeme žáky k práci s klávesnicí pro další cizí jazyky, k formulování písemného vyjádření různými formami

Očekávané výstupy

RECEPTIVNÍ ŘEČOVÉ DOVEDNOSTI

- porozumí hlavním bodům a myšlenkám autentického ústního projevu složitějšího obsahu na aktuální téma, postihne jeho hlavní a doplňující informace
- rozliší v mluveném projevu jednotlivé mluvčí, identifikuje různý styl, citové zabarvení, názory a stanoviska

jednotlivých mluvčích

- porozumí hlavním bodům a myšlenkám autentického čteného textu či písemného projevu složitějšího obsahu na aktuální téma
- identifikuje strukturu textu a rozliší hlavní a doplňující informace
- vyhledá a shromáždí informace z různých textů na méně běžné, konkrétní téma a pracuje se získanými informacemi
- odvodí význam neznámých slov na základě již osvojené slovní zásoby, kontextu, znalosti tvorby slov a internacionalismů
- využívá různé druhy slovníků, informativní literaturu, encyklopedie a média
- čte s porozuměním literaturu ve studovaném jazyce
- postihne zápletku i sled událostí ve filmu či hře

PRODUKTIVNÍ ŘEČOVÉ DOVEDNOSTI

- formuluje svůj názor srozumitelně, gramaticky správně, spontánně a plynule
- volně a srozumitelně reprodukuje přečtený nebo vyslechnutý autentický text se slovní zásobou a jazykovými strukturami odpovídajícími náročnějšímu textu
- přednese souvislý projev na zadané téma
- sestaví souvislý text na širokou škálu témat a vyjádří své stanovisko
- podrobně popíše své okolí, své zájmy a činnosti s nimi související
- logicky a jasně strukturuje formální i neformální písemný projev různých slohových stylů
- s porozuměním přijímá a srozumitelně i gramaticky správně předává obsahově složitější informace
- používá bohatou všeobecnou slovní zásobu k rozvíjení argumentace, aniž by redukoval to, co chce sdělit
- využívá výkladové a odborné slovníky při zpracování písemného projevu na neznámé téma

INTERAKTIVNÍ ŘEČOVÉ DOVEDNOSTI

- vyjádří a obhájí své myšlenky, názory a stanoviska vhodnou písemnou i ústní formou
- adekvátně a gramaticky správně okomentuje a prodiskutuje odlišné názory různých faktografických i imaginativních textů
- reaguje spontánně a gramaticky správně v složitějších, méně běžných situacích užitím vhodných výrazů a frazeologických obrátů
- komunikuje plynule a foneticky správně na témata abstraktní i konkrétní v méně běžných i odborných situacích
- při setkání s rodilými mluvčími zahájí, vede a zakončí dialog a zapojí se do živé diskuse na různá témata týkající se odbornějších zájmů

Rozpis předmětu NĚMECKÝ JAZYK pro KVINTU (1. ročník SŠ) – skupina A/B

Časová dotace:	4 vyučovací hodiny týdně	
Žák je schopen / umí rozumět obecným i konkrétním informacím psaného i mluveného textu na adekvátní úrovni a tyto texty i konkrétní informace v nich vlastními slovy reprodukovat.	- zvuková stránka slova a věty, fonetické znaky německého jazyka - pravidla psaní slov, jejich tvarů, slovních spojení, vět a souvětí - kolokace, idiomy, fráze, větné rámce a termíny - vyjádření postoje, stanoviska, emoce... - psaní různých textů na různá témata - samostatný ústní projev na různá témata - informace a média - realie krajiny německého jazyka	MVS: shrnout a reprodukovat získané informace
vysvětlit pojem „Heimat“, mluvit o svém domově, své vlasti, svých zkušenostech s pobytem v zahraničí.	slovosled německé věty	
poznat anglicizmy v německém textu a uvést příklady německých slov v jiných jazycích (např. čj).		ČJ: slovní zásoba, působení jednoho jazyka na jiný
mluvit o mezikulturních rozdílech a nedorozuměních s nimi spojených.	zápor	MKV: kulturní rozdíly a odlišnosti
mluvit a diskutovat o integraci.	vyjádření názoru a reakce na něj	OSV: pojmy „migration“ a „identita“
rozdílet různé druhy komunikace a mluvit o nich, vysvětlit pojem „Körpersprache“ a mluvit o funkci a projevech řeči těla.	srovnávací věty s <i>als/wie</i> a <i>je...desto/umso</i>	OSZ: nonverbální komunikace
rozeznat stanovisko autora textu, postihnout a komentovat hlavní myšlenky textu.		MVS
porozumět rozhovorům kategorie „smalltalk“, tyto rozhovory analyzovat a dle daných kritérií posoudit.	slovo <i>es</i>	OSV: kritika a její použití, umění kritizovat, umění „správné hádky“
rozumět popisům různých povolání a sám různá povolání popsat.	párové spojky a spojka <i>während</i>	
mluvit o motivaci a jejích faktorech při práci a rozumět konkrétním věcným informacím v novinovém článku.	konstrukce s <i>zu + infinitiv, um...zu, anstatt...zu, ohne...zu</i>	OSZ: motivace OSV: důležitost spolupráce, „týmový duch“
rozumět údajům v životopise, rozumět inzerátu na pracovní místo a analyzovat písemnou žádost o místo k němu se vztahující, napsat vlastní životopis a žádost o konkrétní místo.		ČJ: psaní životopisu
diskutovat o chudobě, problémech s ní spojených, jejích příčinách.	vztažné věty s <i>wer</i>	OSV, VDO: chudoba a její příčiny
diskutovat o používání internetu, on-line hrách a „paralelním světě“ internetu	modální věty	MV: svět internetu
popsat rozdílná přání mužů a žen a diskutovat o nich.		
porozumět textu k tématu vědy pro děti.	trpný rod a jeho náhrada (<i>Passiv, Passiversatz</i>)	
vyjádřit očekávání a prognózy a porovnat je s informacemi v textu.	neurčitá zájmena (<i>man, jemand, irgendwo...</i>)	
napsat čtenářský dopis a formulovat v něm vlastní odůvodněné stanovisko k danému tématu.		VDO: odůvodněné vyjádření vlastního stanoviska
vytvořit příběh k danému obrázku / obrazu.		VO: co je (pro mě) umění?
vysvětlit pojem „Weltkulturerbe“ a mluvit o něm.	prostředky soudržnosti textu	MVS: světové kulturní dědictví UNESCO
rozumět informacím ohledně jazyků, mluvit o jazycích a dialektech.	předložky s 2. pádem vztažná zájmena s 2. pádem	
představit knihu / film přečtenou / zhlédnutý v německém jazyce a zaujmout k ní / k němu vlastní, patřičně odůvodněné, stanovisko.	jazykové prostředky k vyjádření a odůvodnění vlastního názoru diskuze o knize / filmu	ČJL: diskuze o knize / filmu

Rozpis předmětu NĚMECKÝ JAZYK pro SEXTU (2. ročník SŠ) – skupina A/B

Časová dotace:	4 vyučovací hodiny týdně	
Školní výstupy	Učivo	PT a MV
Žák je schopen / umí rozumět obecným i konkrétním informacím psaného i mluveného textu na adekvátní úrovni a tyto texty i konkrétní informace v nich vlastními slovy reprodukovat.	<ul style="list-style-type: none"> - zvuková stránka slova a věty, fonetické znaky německého jazyka - pravidla psaní slov, jejich tvarů, slovních spojení, vět a souvětí - kolokace, idiomy, fráze, větné rámce a termíny - vyjádření postoje, stanoviska, emoce... - psaní různých textů na různá témata - samostatný ústní projev na různá témata - informace a média - realie krajiny německého jazyka 	MVS: shrnout a reprodukovat získané informace
rozumět radám expertů z různých oblastí. vyprávět příběh podle obrázků. porovnat a samostatně provést telefonní rozhovory v různých situacích	<ul style="list-style-type: none"> ● trpný rod s pomocným slovesem <i>být</i> (<i>Zustandspassiv</i>) srovnávací věty s <i>als / als ob / als wenn</i> + Konjunktiv II 	OSZ: finance, typy plateb
rozumět textům z oblasti historie a mluvit o nich. popsat klíčové události spojené s pádem Berlínské zdi.	příčestí jako přídavná jména	D: klíčové události moderních německých dějin
číst básně a mluvit o nich.	vyjadřování pocitů a emocí	Literatura, Německá literatura: četba a rozbor básní
porozumět textu o působení hudby a barev, mluvit o významu barev a svých oblíbených barvách.	<ul style="list-style-type: none"> ● slovesa, podstatná a přídavná jména s předložkami (<i>bitten um, denken an,...</i>) shrnutí textu	
rozumět emocím a postojům ve vyjádřeních a sám je rozlišit.	modální částice	
porozumět textu o používání alternativních energií a popsat situaci v ČR.	vazby podstatných jmen se slovesy (<i>etw. in Kauf nehmen</i>)	EVO: alternativní energie
mluvit o budoucnosti v různých oblastech.	slovesa s infinitivem s <i>zu</i> v modálním významu (<i>die Probleme sind zu bewältigen</i>)	
(v rámci psaní seminárních prací) zformulovat aktuální dialektické téma pro seminární práci, vyhledat patřičné informace a posoudit jejich vhodnost, vlastními slovy zformulovat argumenty pro a proti a podpořit je věcnými znalostmi, na základě získaných informací zaujmout vlastní postoj k danému tématu a patřičně ho odůvodnit, správně použít formální pravidla pro psaní seminárních prací (členění, citace, ...), samostatně a aktivně využít možnosti konzultace s učitelem.	<ul style="list-style-type: none"> ● formální a obsahové náležitosti seminární práce ● správné citace ● výstavba argumentu jazykové prostředky k vyjádření a odůvodnění vlastního názoru	MV: získávání informací a práce s nimi VDO: prostředky argumentace + další dle tématu a zaměření seminární práce

Rozpis předmětu NĚMECKÝ JAZYK pro SEPTIMU (3. ročník SŠ) – skupina A/B

Časová dotace:	5 vyučovacích hodin týdně	
Školní výstupy	Učivo	PT a MV
Žák je schopen / umí rozumět obecným i konkrétním informacím psaného i mluveného textu na adekvátní úrovni a tyto texty i konkrétní informace v nich vlastními slovy reprodukovat.	- zvuková stránka slova a věty, fonetické znaky německého jazyka - pravidla psaní slov, jejich tvarů, slovních spojení, vět a souvětí - kolokace, idiomy, fráze, větné rámce a termíny - vyjádření postoje, stanoviska, emoce... - psaní různých textů na různá témata - samostatný ústní projev na různá témata - informace a média - realie krajiny německého jazyka	MVS: shrnout a reprodukovat získané informace
porozumět článku na téma „čas ve všedním dni“; porozumět výpovědím lidí, kteří se angažují v různých spolcích, a přesvědčit ostatní o členství v nějakém spolku; napsat komentář k určitému tématu, mluvit o výhodách a nevýhodách, problémech a řešení	<ul style="list-style-type: none"> • skloňování přídavných jmen po „Artikelwörter“ • slovo tvorba podstatných jmen 	OSV: soužití generací Literatura, Německá literatura: četba a rozbor krátkých textů
vytáhnout rady z textu ohledně psaní žádostí o místo; mluvit o různých způsobech ukončení školy, o výhodách a nevýhodách studia a odborného vzdělání; pochopit výraz „multitasking“ a mluvit o jeho problematice; porozumět textu k tématu „Soft Skills“ a mluvit o nich	<ul style="list-style-type: none"> • přívlastek • rozvíjející vedlejší věty 	OSV: žádost o prac. místo, studium x odborné vzdělání
mluvit o vtipech a kreslených vtipech; vlastními slovy zprostředkovat protichůdné názory z textu; písemně shrnout informace z odborného textu ohledně učení se cizímu jazyku; rozumět textu o dialektech a diskutovat o používání dialektů	<ul style="list-style-type: none"> • zprostředkování cizího vyjádření pomocí předložek, vedlejších vět (<i>wie</i>) a konjunktivu I • nominální a verbální styl 	ČJL: spisovná a nespisovná řeč, dialekt
prostřednictvím hry zodpovědět některé otázky z oblasti ekonomie; udělat si poznámky ke slyšenému textu a mluvit o něm; definovat pojem „globalizace“ a zaujmout + odůvodnit stanovisko k argumentativním textům na toto téma; zpracovat kritéria pro založení firmy a vytvořit vlastní obchodní myšlenku; shrnutí přednášky o bankovních rozhovorech, bankovní rozhovor posoudit a takový rozhovor vést	<ul style="list-style-type: none"> • nominalizace a verbalizace: časové věty • nominalizace a verbalizace: modální a podmiňovací věty 	OSZ: ekonomie
porozumět novinovému článku na téma dobrých předsevzetí a mluvit o vlastních dobrých předsevzetích; udělat si poznámky k rozhovoru o profesních cílech; rekonstruovat otázky k rozhovoru; mluvit o dobrovolnictví, dobrovolném angažmá	<ul style="list-style-type: none"> • nominalizace a verbalizace: příčinné, přípustkové, účinkové a účelové věty • nominalizace a verbalizace: předložková doplnění (<i>man profitiert von der... x davon, ...</i>) 	OSV, VDO: dobrovolnictví, cíle, dobrá předsevzetí
porozumět odbornému textu a vlastními slovy zprostředkovat jeho hlavní body; vyčíst z grafů a statistik informace, vlastními slovy je formulovat, tyto informace smysluplně a logicky spojit; napsat odborný text dle požadavků písemné části zkoušky DSD II	<ul style="list-style-type: none"> • zprostředkování hlavních myšlenek textu vlastními slovy • interpretace grafů a statistik na základě příkladů • témata dle aktuálních požadavků pro DSD II 	MV: práce s informacemi VMS: propojování získaných informací + další dle aktuálních témat pro DSD II
(v rámci ročníkových prací) zformulovat aktuální dialektické téma pro svou práci, vyhledat patřičné informace a posoudit jejich vhodnost, vlastními slovy zformulovat argumenty pro a proti a podpořit je věcnými znalostmi, na základě získaných informací zaujmout vlastní postoj k danému tématu a patřičně ho odůvodnit, správně použít formální pravidla pro psaní ročníkových / projektových prací (členění, citace, ...), vytvořit prezentaci svého tématu dle požadavků zkoušky DSD II, samostatně a aktivně využít možnosti konzultace s učitelem.	<ul style="list-style-type: none"> • formální a obsahové náležitosti ročníkové / projektové práce • správné citace • výstavba argumentu • jazykové prostředky k vyjádření a odůvodnění vlastního názoru prezentace dle požadavků zkoušky DSD II 	MV: získávání informací a práce s nimi VDO: prostředky argumentace I: tvorba prezentace (PowerPoint) + další dle tématu a zaměření ročníkové práce

Rozpis předmětu NĚMECKÝ JAZYK pro OKTÁVU (4. ročník SŠ) – skupina A/B

Časová dotace:	5 vyučovacích hodin týdně	
Školní výstupy	Učivo	PT a MV
Žák je schopen / umí rozumět obecným i konkrétním informacím psaného i mluveného textu na adekvátní úrovni a tyto texty i konkrétní informace v nich vlastními slovy reprodukovat.	<ul style="list-style-type: none"> - <i>zvuková stránka slova a věty, fonetické znaky německého jazyka</i> - <i>pravidla psaní slov, jejich tvarů, slovních spojení, vět a souvětí</i> - <i>kolokace, idiomy, fráze, větné rámce a termíny</i> - <i>vyjádření postoje, stanoviska, emoce...</i> - <i>psaní různých textů na různá témata</i> - <i>samostatný ústní projev na různá témata</i> - <i>informace a média</i> - <i>realie krajiny německého jazyka</i> 	MVS: shrnout a reprodukovat získané informace
rozumět rozhlasovému příspěvku a mluvit o něm; porozumět novinovému článku o zdravotních rozdílech u mužů a žen a vytvořit text na téma zdraví; mluvit o alergiích, jejich symptomech a možnostech žít s nimi; porozumět referátu o mýtech medicíny	<ul style="list-style-type: none"> ● infinitivní věty zvláštnosti trpného rodu: věty v trpném rodě bez podmětu, trpný rod způsobových sloves ve vedlejších větách 	B: alergie, zdraví
získat informace z grafik o kriminalitě mládeže, porozumět diskusi na toto téma a sám o něm diskutovat; rozumět novinovému článku o vězení, mluvit o podílu mužů a žen ve výkonu trestu	<ul style="list-style-type: none"> ● předložky s 2. a 3. pádem ● slovesa s 2. pádem způsobové příčestí (<i>die zu inhaftierenden Straftäter</i>) 	OSV: kriminalita mládeže
zvládnout různé strategie řešení úloh dle požadavků zkoušky DSD II a zná 4 části této zkoušky (čtení s porozuměním, poslech s porozuměním, písemná a ústní komunikace).	<ul style="list-style-type: none"> ● úlohy k jednotlivým částem zkoušky DSD II 	ČJL: dialektický odborný text VDO: argumentace
v písemném projevu používat široké spektrum stylistických prostředků; písemného i ústního projevu odpovídajícímu úrovni C1 dle SERR pro jazyky; zvládnout jednotlivé části maturitní zkoušky z NJ	<ul style="list-style-type: none"> ● krátké referáty k jednotlivým maturitním tématům ● úlohy k jednotlivým částem písemné části maturitní zkoušky ● ústní část maturitní zkoušky 	ČJL: různé jazykové styly
(v rámci projektových prací a přípravy k DSD II) zformulovat aktuální dialektické téma pro svou práci, vyhledat patřičné informace a posoudit jejich vhodnost, vlastními slovy zformulovat argumenty pro a proti a podpořit je věcnými znalostmi, na základě získaných informací zaujmout vlastní postoj k danému tématu a patřičně ho odůvodnit, vytvořit prezentaci svého tématu dle požadavků zkoušky DSD II, samostatně a aktivně využít možnosti konzultace s učitelem.	<ul style="list-style-type: none"> ● výstavba argumentu ● jazykové prostředky k vyjádření a odůvodnění vlastního názoru prezentace dle požadavků zkoušky DSD II 	MV: získávání informací a práce s nimi VO: prostředky argumentace I: tvorba prezentace (PowerPoint) + další dle tématu a zaměření projektové práce
Hospodářská němčina Na příkladu konzumních a výrobních rozhodnutí žáci rozpoznávají, že zodpovědné hospodaření je výsledkem nákladů a využití, které vyžaduje uvědomit si sociálně-ekologická hodnotící kritéria. Získávají základní znalosti o úkolech podnikání, výrobě a podmínkách trhu. Rozeznávají, že princip hospodaření stojí v napjatém poměru k sociální únosnosti a ekologickým požadavkům. Žáci obsáhnou také slovní zásobu nutnou pro zvládnutí těchto nároků.	<ul style="list-style-type: none"> ● Ekonomické způsoby uvažování. ● Základní znalosti v ekonomickém teoretickém vzdělávání a v hospodářských pracovních technikách. ● Analýza a posouzení komplexních hospodářských stavů věcí v simulacích (počítačem řízené modely, hravé teoretické modely, strategické hry, technika scénářů). ● Slovní zásoba: hospodářská němčina 	OSZ: ekonomie ČJ: rétorika

Rozpis předmětu NĚMECKÝ JAZYK pro KVINTU (1. ročník SŠ) – skupina C

Časová dotace:	4 vyučovací hodiny týdně	
Školní výstupy	Učivo	PT a MV
<p>- zvuková stránka slova a věty, fonetické znaky německého jazyka, pravidla psaní slov, jejich tvarů, slovních spojení, vět a souvětí - kolokace, idiomy, fráze, větné rámce a termíny, vyjádření postoje, stanoviska, emoce - psaní různých textů na různá témata, samostatný ústní projev na různá témata, informace a média, realie krajiny německého jazyka</p>		
Mluvení žáci pracují na svém verbálním a nonverbálním chování, zastávají stanoviska, setkávají se otevřeně se svými komunikačními partnery a reagují na jejich příspěvky.	<ul style="list-style-type: none"> ● Reflexe komunikace: rozpoznání důvodů pro pochopení problémů a nalezení prostředků k jejich odstranění ● Návčik ústní formy vyjádření: zobrazit informace a pracovní výsledky; zopakování a komentování rozhovorů; zastupovat účinně stanoviska, sestavit argumentační posloupnost; připravit, uskutečnit a moderovat diskuzi, mluvit volně (spatra) ● Náslech: provést zpětnou vazbu, rozvíjet seznam otázek, cíleně a diferencovaně kladení otázek Předčítání, přednes, hraní: přednášet cizí a vlastní texty v odpovídajícím smyslu a způsobem usnadňujícím pochopení 	<p>OSZ: představa o světě – výklad světa Model a konstrukce OSV: budoucnost: realita a utopie Moderace a prezentace</p>
Psaní Při interpretaci literárních textů popisují žáci jejich výrazné znaky, zkoumají souvislost mezi obsahem, výstavbou, formou a jazykem a vyovňávají se s centrálními položenými otázkami. Analyzují obsah sdělení a argumentaci věcných textů a rozpoznávají přítom mediálně specifické aspekty.	<ul style="list-style-type: none"> ● Metodika psaní: rozeznat komplexní zadání tématu a úloh, určení pojmů a jejich vysvětlení; strukturovat a členit učivo; výpisky; citáty a textové doklady shromáždit, zařadit a integrovat; ● Práce s literárními texty a analýza věcných textů ● Vysvětlení věcných textů na základě širší zkušenosti stejně jako problémů obecného významu v předem stanovených formách nebo volně, také v návaznosti na text Formulace tezí, přiřazení argumentů a jejich logicky věcná prezentace 	<p>MKV: migrace – mobilita – pohyb mezi kulturami, „mosty“ v Evropě a ve světě OSV, VDO: lidská důstojnost, lidská práva, zodpovědnost OSZ: stát,</p>
Zkoumání, používání a uspořádání jazyka – nahlížení jazyka. Žáci rozšíří svou schopnost používat funkčním způsobem jazyk a zjemní své vnímání účinku vlastního mluveného a psaného projevu. Jak gramatické a ortografické znalosti, tak operativní metody budou shrnujícím způsobem opakovány a cíleně použity při práci s textem či během vlastního psaní.	<ul style="list-style-type: none"> ● Funkční použití a uspořádání jazyka: určování a variovaní vzorů větné stavby; uspořádání argumentačního aparátu ● Klasifikace, rozlišovací znaky, opisy Opakování a diferenciacie gramatiky, pravopisu a interpunkce 	<p>ČJL: Rétorika B: Biotechnologie – Bioetika Ekologie – Ekonomie</p>
Vyrovňování se s literaturou a odbornými texty Prostřednictvím literárních děl minulosti i současnosti a jejich porovnávání jsou žáci vedeni k vyrovnání se s životními scénáři a obrazem světa. Žáci rozvíjejí a prohlubují své pochopení postav, témat a problémů také tím, že nahlížejí díla v literárně historických souvislostech a vyhodnocují je s ohledem na estetická kritéria. Interpretace textů rozvíjejí žáci v průběhu doby stále samostatněji. Pochopení odborných textů jim umožňuje zařadit informace a mínění do větších spolu souvisejících celků.	<ul style="list-style-type: none"> ● Použití všeobecně přístupných kategorií pro básnické texty: definování problému, dobový kontext, vůdčí myšlenky, zpracování typických znaků dané epochy stejně jako biografických rysů, nosných pro porozumění textu ● Znalost a použití žánrově specifických textových prostředků pro pochopení textu ● Zkoumání věcných a odborných textů, také srovnáním: vyhledávání informací, výstavba, teze, argumenty, intence, zohlednění jazykového uspořádání a jeho funkce, zohlednění souvislosti komunikačního sdělení Tvůrčí práce, produktivní zacházení s jazykem a literaturou 	<p>OSV: estetika, vnímání, měřítka, vytváření předsudků OSZ: nemoc, umírání, smrt – tabu? ČJL: motiv v literatuře, umění, hudbě</p>
Využití médií a jejich reflexe Žáci cíleně a efektivně využívají nabídku médií, vyrovnávají se kriticky s obsahy a formou mediálního zobrazení a zabývají se jimi také produktivním způsobem.	<ul style="list-style-type: none"> ● Zkoumání mediálně specifických prostředků: analýza a zhodnocení vztahu obrazu, zvuku a slova ● Reflexe mediálních zobrazení: vysvětlení obrazu skutečnosti v médiích 	<p>MV: media a politika OSV: vztah generací MVS: Globalizace</p>
Profilová oblast na středních školách a gymnáziích Žáci rozšiřují způsobem odpovídajícím tomuto profilu vzdělávacího zařízení své znalosti a schopnosti v oblasti uspořádání a estetického vzdělávání, především s ohledem na mezipředmětové práce a organizaci školního života. Mají přítom příležitost postupovat specifickým a vlastním zodpovědným přístupem a zapojit se do práce v týmu, zvláště během projektového vyučování.	<ul style="list-style-type: none"> ● Rozvíjení vlastních tvůrčích možností: inscenační pokusy, mediální uspořádání, tvůrčí vypořádání se s obrazy a texty Sledování proměnlivého působení slova, obrazu a tónu 	<p>VDO, OSV, MV</p>

Rozpis předmětu NĚMECKÝ JAZYK pro SEXTU (2. ročník SŠ) – skupina C

Časová dotace:	4 vyučovací hodiny týdně	
Školní výstupy	Učivo	PT a MV
<p>- zvuková stránka slova a věty, fonetické znaky německého jazyka, pravidla psaní slov, jejich tvarů, slovních spojení, vět a souvětí - kolokace, idiomy, fráze, větné rámce a termíny, vyjádření postoje, stanoviska, emoce - psaní různých textů na různá témata, samostatný ústní projev na různá témata, informace a média, realie krajiny německého jazyka</p>		
<p>Mluvení Žáci rozvíjejí své komunikační schopnosti na základě situací a adresovaných sdělení. Během různých na praxi zaměřených komunikačních situací rozvíjejí žáci cíleně a systematicky své rétorické schopnosti, komunikují mezi sebou a prezentují pracovní výsledky účinně a metodicky.</p>	<ul style="list-style-type: none"> Reference: prezentace komplexních dějů, faktů, tezí a stanovisek, přednes referátů Reflexe komunikace: rozšíření komunikačních modelů, rozpoznání podmínek vydařené a nevydařené komunikace 	<p>OSV: kritika a její použití, umění kritizovat</p>
<p>Psaní Skrze uchopení a interpretaci literárních textů se žáci vědomě seznamují zvláště s estetickou kvalitou literárních děl. Během analýzy věcných či odborných textů formulují a přiměřeným způsobem zpětně prezentují jejich klíčová sdělení, objevují argumentační struktury a posuzují informační sdělení obsahu, také porovnávají jiných textů. Během interpretace a výkladu daného textu či během volné interpretace se žáci vyrovnávají jak s náročnými literárními otázkami, tak s aktuálními společenskými a eticko-filozofickými problémy. Objasňují své vlastní stanovisko a rozvíjejí koncepčně promyšlenou, jasně strukturovanou a efektivně formulovanou argumentaci. Během psaní procvičují a upevňují své schopnosti zpracovávání textů. Psaní chápou jako plánovaný proces.</p>	<ul style="list-style-type: none"> Metodika psaní: naplánovat, přepracovat a uspořádat vlastní texty, také v týmu; členit texty, zohlednit celistvost textu či prezentace Uchopení a interpretace literárních textů: napsat samostatně text; prozkoumat obsah, výstavbu, formu a jazyk v jejich souvislostech; zohlednit historické, politické a názorové okolnosti a odlišnosti; analýza a posouzení obsahového sdělení, argumentace a výpovědního záměru věcně-odborných textů Výklad zadanou formou či volný výklad Formulace tematických otázek, přesvědčivé rozvíjení argumentace, Argumentace na základě textu orientovaná na výsledek, zaujetí vlastního stanoviska 	<p>MV: získávání informací a práce s nimi</p> <p>VDO: prostředky argumentace</p>
<p>Zkoumání, použití a uspořádání jazyka – nahlížení jazyka Žáci používají cíleně své jazykové vědomosti při uchopení, analýze a psaní textů a rozšiřují své jazykové povědomí o jazykově teoretické otázky. Využívají své ortografické a gramatické schopnosti, aby si sami opravili vlastní texty a patřičným způsobem je zpracovali. Je jim dodávána odvaha, aby posuzovali individuálně i cizí užití jazyka s citem a odstupem, aby pracovali odpovědně na svém vlastním stylu.</p>	<ul style="list-style-type: none"> Klíčové kategorie a pojmy k popisu jazyka Jazyk jako znakový a komunikační systém Jazykové manipulace Přepracování textů s ohledem na obsahová, funkční a stylistická kritéria Práce na vlastním stylu: využívat vědomě, uvážene a cíleně jazykově-stylistické prostředky, také v kreativním využití jazyka 	<p>Jazykově historické nahlížení německého jazyka</p>
<p>Vyrovnání se s literaturou a odbornými texty Žáci se zabývají literárními díly. Skrze zesílené využívání estetické a historické dimenze literatury se jim otevírají nové čtenářské zkušenosti, které je vyzývají vyrovnat se s vlastními představami a hodnotami a podněcují je ke kulturnímu životu. V analytickém a tvůrčím procesu práce s náročnými odbornými texty žáci posilují své schopnosti v cíleném uchopení, vyhodnocení a následném zpracování informací. Tím, že pracují tvůrčím způsobem, si ověřují a rozšiřují svou kreativní kompetenci.</p>	<ul style="list-style-type: none"> příklady literárních děl období klasiky a/nebo romantiky vlastní četba 	<p>Literatura, Německá literatura: četba a rozbor knih MVS</p>
<p>Využití médií a jejich reflexe Žáci pracují stále ve větší míře samostatně s médii. Vyrovnávají se s vývojem a významem nových médií a reflektují jejich estetické rozměry. Žáci cíleně a efektivně využívají elektronická média. Využívají je také kreativním způsobem.</p>	<ul style="list-style-type: none"> Prohloubení znalosti o zdrojích informací: hodnocení kvality informací Nová média, vliv médií na jazyk Problémy mediální společnosti 	<p>MV: svět internetu, nová média I</p>
<p>V rámci psaní seminárních prací: žák je schopen / umí zformulovat aktuální dialektické téma pro seminární práci, vyhledat patřičné informace a posoudit jejich vhodnost, vlastními slovy zformulovat argumenty pro a proti a podpořit je věcnými znalostmi, na základě získaných informací zaujmout vlastní postoj k danému tématu a patřičně ho odůvodnit, správně použít formální pravidla pro psaní seminárních prací (členění, citace, ...), samostatně a aktivně využít možnosti konzultace s učitelem.</p>	<ul style="list-style-type: none"> formální a obsahové náležitosti seminární práce správné citace výstavba argumentu jazykové prostředky k vyjádření a odůvodnění vlastního názoru 	<p>MV: získávání informací a práce s nimi</p> <p>VDO: prostředky argumentace + další dle tématu a zaměření seminární práce</p>

Rozpis předmětu NĚMECKÝ JAZYK pro SEPTIMU a OKTÁVU (3. a 4. ročník SŠ) – skupina C

Časová dotace:	5 vyučovacích hodin týdně	
Školní výstupy	Učivo	PT a MV
<p><i>- zvuková stránka slova a věty, fonetické znaky německého jazyka, pravidla psaní slov, jejich tvarů, slovních spojení, vět a souvětí</i> <i>- kolokace, idiomy, fráze, větné rámce a termíny, vyjádření postoje, stanoviska, emoce</i> <i>- psaní různých textů na různá témata, samostatný ústní projev na různá témata, informace a média, realie krajiny německého jazyka</i></p>		
<p>Žáci jsou schopni rozumět obecným i konkrétním informacím psaného i mluveného textu na adekvátní úrovni a tyto texty i konkrétní informace v nich vlastními slovy reprodukovat.</p>		<p>MVS: shrnout a reprodukovat získané informace</p>
<p>Mluvení Žáci využívají v proměňujících se situacích různé příležitosti k reflexi, následnému zpracování věcně připravených informací a zdůvodněných stanovisek. Trénují se v odborném rozhovoru a v argumentaci. Plynule a jistě využívají svých rétorických schopností. Zkoumání a utváření komunikačních procesů jim napomáhá k sebevědomé a úspěch slibující účasti na různých formách porozumění s ostatními. V ústním projevu zjišťují estetický rozměr formované řeči a otevírají se jim nové možnosti porozumění. Umí úspěšně vystupovat v rámci komunikačního procesu; využívají různých forem komunikace s cílem lepšího pochopení ostatních.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Reflexe komunikace: analýza komunikačních procesů • Uspořádání jazykových vyjádření • Trénink jazykových a komunikačních rolí • Různé ústní formy projevu (přednáška na volné téma, proslov, ...) 	<p>OSZ, OSV: sebehodnocení s ohledem na vlastní kompetence, práce a spolupráce v týmu, respekt, autorita ČJL: rétorika</p>
<p>Psaní Během plánovaného psaní kladou žáci důraz na myšlenkové prolínání témat a textových předloh, využívají a stále cvičí svou písemnou vyjadřovací schopnost a formální tvorbu řeči. Díky literárním a odborným textům chápou spolupůsobení obsahu a uspořádání a vyrovnávají se interpretujícím a argumentačním způsobem s věcným obsahem, tématy a pozicemi. Volný výklad a výklad zaměřený na text podněcuje jejich schopnosti k myšlenkové a jazykové preciznosti a disciplíně. Žáci zostřují své vědomí o problému a získávají fundovaný hodnotový systém.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Metodika psaní: metodicky reflektované plánování, přepracování a uspořádání textů, věcné a cílené členění textů • Výklad a vysvětlení v předem daných formách či volně: otázky aktuálního, základního či filozofického významu, výklad literárních textů <p>Principy argumentace, strategické a etické principy argumentace</p>	<p>VDO: argumentace OSV: identita, empatie</p>
<p>Zkoumání, použití a uspořádání jazyka – nahlížení jazyka Žáci rozšíří svou schopnost používat funkčním způsobem jazyk a zjemní své vnímání účinku vlastního mluveného a psaného projevu. Žáci používají při práci s textem či během vlastního psaní opakovaně a cíleně jak gramatické a ortografické znalosti, tak operativní metody. Pochopí jazyk jako ústřední prostředek zkušenosti ve světě. Při sestavování a přepracovávání textů používají žáci jistě své ortografické a gramatické znalosti. Využívají přiměřených možností stylistiky a upevňují si svůj vlastní styl. Žáci rozumí významu jazykových pravidel a norem a umí je vědomě využívat v rámci vlastního jazykového vyjádření a upevnění svého stylu.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Hlavní kategorie a pojmy k popisu jazyka • Jazykově teoretické otázky; jazyková krize • Vybrané problémy současné řeči, jazykové variety a proměňování významu (jazykový posun) <p>Vliv médií na vývoj jazyka</p>	<p>OSV: podpora samostatnosti v kontaktu se zatěžujícími životními situacemi. ČJL: problémy současného jazyka MV</p>
<p>Vyrovnaní se s literaturou a odbornými texty Žáci se zabývají především díly 19. a 20. století a bezprostřední současnosti a učí se porozumět tehdejšímu politickému, společenskému a duchovnímu</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Četba a interpretace literárních textů (celé texty + ukázky) – zejména 20. a 21. století • Analýza myšlenkově náročnějších textů 	<p>MVS Literatura, Německá literatura</p>

<p>prostředí, ale také otázce volby motivů a žánrově poetickému pozadí. Žáci jsou podněcováni k individuální četbě a získávání vlastních estetických zkušeností, procvičují a prohlubují strategie čtení a porozumění myšlenkově náročným a vědeckým textům; jsou připravováni na nároky budoucího studia. Postupují samostatně a učí se reflektovat metodické postupy. Při vyrovnávání se s obsahem a uspořádáním prací rozvíjejí vlastní stanoviska a kritéria estetického hodnocení.</p>	<p>věnovaných aktuálním společensko-politickým problémům a eticko-filozofickým otázkám, zabývání se teoretickými texty z oblasti umění a literatury</p> <ul style="list-style-type: none"> ● Poznání a interpretace významných literárních děl <p>Analýza odborných textů: zkoumání náročných textů z oblasti hospodářských, kulturně-teoretických a filozofických otázek a problémů současnosti</p>	
<p>Využívání a reflexe médií Žáci aktivně využívají média k získání informací, zpracování a tvorbě prezentací, využívají je za účelem koncipování vlastních textů. Díky elektronickým médiím a znalosti komunikačních technologií rozvíjejí žáci dále své schopnosti, posuzovat média a jejich vyobrazení podle estetických a etických kritérií.</p>	<ul style="list-style-type: none"> ● Cílené využití programů textového zpracování a prezentace ● Využití informačních a komunikačních technologií, především nabídek vysokých škol a pracovního trhu ● Prohloubení reflektovaného přístupu k médiím <p>Estetická hodnota mediálního zobrazení</p>	<p>I MV: zobrazování skutečnosti v médiích</p>
<p>Žáci jsou schopni / umí zvládnout různé strategie řešení úloh dle požadavků zkoušky DSD II a znají 4 části této zkoušky (čtení s porozuměním, poslech s porozuměním, písemná a ústní komunikace).</p>	<ul style="list-style-type: none"> ● úlohy k jednotlivým částem zkoušky DSD II 	<p>ČJL: dialektický odborný text VDO: argumentace</p>
<p>v písemném projevu používat široké spektrum stylistických prostředků; písemného i ústního projevu odpovídajícímu úrovni C1 dle SERR pro jazyky; zvládnout jednotlivé části maturitní zkoušky z NJ</p>	<ul style="list-style-type: none"> ● krátké referáty k jednotlivým maturitním tématům ● úlohy k jednotlivým částem písemné části maturitní zkoušky ● ústní část maturitní zkoušky 	<p>ČJL: různé jazykové styly</p>
<p>(v rámci ročníkových / projektových prací a přípravy k DSD II) zformulovat aktuální dialektické téma pro svou práci, vyhledat patřičné informace a posoudit jejich vhodnost, vlastními slovy zformulovat argumenty pro a proti a podpořit je věcnými znalostmi, na základě získaných informací zaujmout vlastní postoj k danému tématu a patřičně ho odůvodnit, vytvořit prezentaci svého tématu dle požadavků zkoušky DSD II, samostatně a aktivně využít možnosti konzultace s učitelem.</p>	<ul style="list-style-type: none"> ● výstavba argumentu ● jazykové prostředky k vyjádření a odůvodnění vlastního názoru <p>prezentace dle požadavků zkoušky DSD II</p>	<p>MV: získávání informací a práce s nimi VDO: prostředky argumentace I: tvorba prezentace (PowerPoint)</p> <p>+ další dle tématu a zaměření projektové práce</p>
<p>Hospodářská němčina Na příkladu konzumních a výrobních rozhodnutí žáci rozpoznávají, že zodpovědné hospodaření je výsledkem nákladů a využití, které vyžaduje uvědomit si sociálně-ekologická hodnotící kritéria. Získávají základní znalosti o úkolech podnikání, výrobě a podmínkách trhu. Rozeznávají, že princip hospodaření stojí v napjatém poměru k sociální únosnosti a ekologickým požadavkům. Žáci obsáhnou také slovní zásobu nutnou pro zvládnutí těchto nároků.</p>	<ul style="list-style-type: none"> ● Ekonomické způsoby uvažování. ● Základní znalosti v ekonomickém teoretickém vzdělávání a v hospodářských pracovních technikách. ● Analýza a posouzení komplexních hospodářských stavů věcí v simulacích (počítačem řízené modely, hravé teoretické modely, strategické hry, technika scénářů). ● Slovní zásoba: hospodářská němčina 	<p>OSZ: ekonomie ČJ: rétorika</p>

Německá literatura

Obsahové, časové a organizační vymezení vyučovacího předmětu	
Vzdělávací oblast:	Jazyk a jazyková komunikace
Vzdělávací obor:	Cizí jazyk
Časová dotace týdně:	SEPTIMA: 2 hod, OKTÁVA: 2 hod

Charakteristika vyučovacího předmětu	
Charakteristika, cíle, metody a formy vyučovacího předmětu	
<p>Předmět německá literatura je součástí vzdělávací oblasti <i>Jazyk a jazyková komunikace</i>, jeho obsahem je výuka německé literatury, předmět je v souladu s rozhodnutím MŠMT vyučován v německém jazyce. Německá literatura je chápána jako součást výuky německého jazyka na gymnáziu T. Manna, předpokládá používání německého jazyka na minimální úrovni B2 dle SERR pro jazyky. Zároveň rozšiřuje a doplňuje učivo literatury předmětu Český jazyk a literatura.</p> <p>Výchozími učebními a výukovými materiály jsou neupravené literární texty vztahující se k danému tématu, důležitou součástí výuky je rovněž používání moderních technologií (počítač, video, film, internet, interaktivní tabule).</p> <p>Při výuce německé literatury je rovněž dle možností věnována pozornost dílčím aspektům průřezových témat RVP G.</p>	
Výchovné a vzdělávací strategie, kompetence	
<ul style="list-style-type: none"> - Předmět německá literatura jednak prohlubuje a doplňuje literární vzdělání, kterého se žákům dostává v rámci výuky českého jazyka a literatury, zároveň však rozšiřuje výuku německého jazyka. Žáci jsou ve velké míře vedeni k chápání pro ně někdy složitých literárních textů, jejich interpretaci a diskusi nad nimi, při které se klade velký důraz na vyjádření a odůvodnění vlastního názoru. V neformálních diskuzích žáci trénují ztvárnění svých mluvených příspěvků komplexními větnými konstrukcemi, při kterých posoudí různé návrhy, formulují hypotézy a reagují na hypotézy ostatních. - Žáci se zdokonalují v umění postihnout a vlastními slovy prezentovat myšlenky a obsahy přečtených textů, učí se aplikovat obecné znalosti na konkrétních případech, a naopak z konkrétních textů vyvodit obecné znaky (literární epochy, žánru apod.). - Konkrétní výchovné a vzdělávací strategie odpovídají v převážné míře dílčím výchovným a vzdělávacím strategiím předmětu německý jazyk. Samostatná i skupinová práce a zodpovědná práce s primárními i sekundárními zdroji informací vede k osvojení kompetence k učení, kompetence k řešení problémů i kompetencí sociálních a personálních. Metody komplexní analýzy a interpretace literárních textů vedou k posílení kompetencí komunikativních, k respektování názorové plurality i formování a formulování vlastních názorů a postojů a učí nejen nalézat odpovědi, ale i umění pokládat otázky. - Výuka probíhá v německém jazyce.	
Očekávané výstupy	
Vyučující předmět je zařazen s obsahem nad rámec RVP.	

Rozpis předmětu NĚMECKÁ LITERATURA pro SEPTIMU (3. ročník SŠ)

Časová dotace:	2 vyučovací hodiny týdně	
Školní výstupy	Učivo	PT a MV
<p>Žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> - správně používá základní literárněteoretické pojmy - zná a umí rozlišovat základní literární druhy a žánry - analyzuje lyrické, epické a dramatické texty. - ukáže v textech znaky jednotlivých literárních epoch, směrů a žánrů, odvodí tyto znaky na základě konkrétních textů - popíše hlavní obsah komplexních textů na konkrétní i abstraktní témata a vybírá z nich relevantní informace, v případě potřeby používá slovník. Rozumí nejen jejich informačnímu obsahu, ale i stanoviskům a postojům autora. - píše delší a detailnější texty pomocí relativně obsáhlé slovní zásoby na různá literární témata a vyloží přitom určité stanovisko - využívá v mluvních projevech znalostí německého jazyka s relativně dobře zvládnutou gramatikou a slovní zásobou, takže je jeho projev srozumitelný a dobře pochopitelný - umí mnohé chyby a přeřeknutí sám opravit 	<p>1. literární teorie a interpretace literárního díla</p>	<p>NJ – argumentační techniky, jazykové prostředky k argumentaci, práce na typických chybách</p> <p>ČJL – literární druhy, žánry a jejich specifika, základní literárněteoretické pojmy, analýza literárních textů</p>
<ul style="list-style-type: none"> - odvodí z výchozího textu definici epochy - vysvětlí význam dramatu v době osvícenství. pochopí na základě výchozích textů zvláštnosti kriticky zaměřených pojednání. 	<p>2 Německá literatura doby Osvícenství</p> <ul style="list-style-type: none"> - Kant – <i>Was ist Aufklärung</i> - reforma divadla – Gottsched, Lessing - drama - bajky 	<p>ČJL – národní obrození, Shakespeare, klasické drama, aristotelské pojetí tragédie</p> <p>OSZ – racionalismus</p>
<ul style="list-style-type: none"> - definuje na základě výchozích textů estetický program doby - rozpozná v literárním vývoji úlohu generace - chápe výlučnost německé literární klasiky a její společenskou podmíněnost. 	<p>3 Německá literatura doby Bouře a vzdor a Klasiky</p> <ul style="list-style-type: none"> - J. W. Goethe - F. Schiller - lyrika, epika, drama 	<p>OSV – role individuality ve společnosti</p> <p>MVS – jedinečné a obecné v lit.</p> <p>ČJL – Goethe a Čechy</p>
<ul style="list-style-type: none"> - popíše a v textu doloží znaky romantického textu - definuje hlavní rysy a typy pohádek. 	<p>4 Německá literatura doby romantiky významní představitelé německé romantiky, např.</p> <ul style="list-style-type: none"> - H. Heine - bratři Grimmové - L. Tieck 	<p>OSV – interakce individuum – společnost</p> <p>VO – Caspar David Friedrich</p>
<ul style="list-style-type: none"> - vysvětlí rozdíl mezi politickou a nepolitickou literaturou. - určí odlišnosti německého realismu od realismu jiných evropských literatur, na základě textu definuje znaky balady 	<p>5 Německá literatura doby předbřeznové, poetický realismus politická literatura (Heine)</p> <ul style="list-style-type: none"> - realismus v německé a evropské literatuře - balada 	<p>OSV – morálka všedního dne</p> <p>MV – sociokulturní rozdíly a jejich projevy v literatuře</p> <p>D – politický a společenský vývoj v Německu v 19. století</p>

Rozpis předmětu NĚMECKÁ LITERATURA pro OKTÁVU (4. ročník SŠ)

Časová dotace:	2 vyučovací hodiny týdně	
Školní výstupy	Učivo	PT a MV
- vysvětlí přínos pražských německých spisovatelů české a německé literatuře	1 Pražská německá literatura - F. Kafka - další autoři spjatí s pražským prostředím (např. P. Leppin, R. M. Rilke, L. Reinerová)	OSZ – multikulturalita MKV – kulturní pluralita D – trinacionalita Praha: Židé – Němci – Češi
- vysvětlí a na textu ukáže rozdíly mezi jednotlivými uměleckými směry přelomu 19. a 20. stol. (naturalismus – symbolismus – impresionismus) - definuje na základě výchozích textů znaky expresionismu	2 Německá literatura přelomu 19. a 20. století, expresionismus - texty charakteristické pro jednotlivé směry R. M. Rilke	VO – expresionistické umění (Munch)
- popíše souvislost mezi světovým názorem a literárním viděním světa - definuje různé vzorce jednání existenčně ohrožených spisovatelů - popíše roli T. Manna v evropské kultuře	3 Německá literatura období Výmarské republiky a do roku 1945 - německá literatura období Výmarské republiky (mj. písně, kabarety) - T. Mann a další významní němečtí autoři této doby - odlišný vývoj německé literatury v letech 1933–1945	OSV – postavení individua ve zlomových historických okamžicích MKV – solidarita MV – media a ideologie D – Německo v 1. polovině 20. stol., pronásledování intelektuálů, pálení knih, emigrace
-určí odlišnosti různé kulturně-politické koncepty poválečné doby - analyzuje výchozí texty na pozadí světonázorové orientace tvůrců. -vysvětlí pojmy <i>Kahlschlagliteratur</i> a <i>Trümmerliteratur</i> a zná jejich typické rysy - vyjmenuje znaky literatury období postmoderny.	4 Německá literatura po 2. světové válce a v druhé polovině 20. století - <i>Kahlschlagliteratur</i> a <i>Trümmerliteratur</i> - literatura navrátilců - krátká povídka (<i>Kurzgeschichte</i>) - nejvýznamnější představitelé německé literatury 2. poloviny 20. století, zejména nositelé Nobelovy ceny za literaturu - F. Dürrenmatt jako významný evropský dramatik 20. století	D – vývoj v Německu po 2. světové válce, dva německé státy
- popíše rozrůzněnost literatury na konci 20. a počátku 21. století. - pojmenuje některá témata typická pro literaturu této doby.	Německá literatura na přelomu 20. a 21. století - různé kratší texty (popřípadě ukázky z textů delších) vzniklé v této době - nejvýznamnější představitelé německé literatury tohoto období - individuální četba vybraných literárních děl	OSZ – svět na konci 20. a počátku 21. století

Základy argumentace a debatování

Obsahové, časové a organizační vymezení vyučovacího předmětu

Vzdělávací oblast:	Jazyk a jazyková komunikace
Vzdělávací obor:	Cizí jazyk
Časová dotace týdně:	KVINTA: 1 hod

Charakteristika vyučovacího předmětu

Charakteristika, cíle, metody a formy vyučovacího předmětu

Předmět Základy argumentace a debatování je součástí vzdělávací oblasti *Jazyk a jazyková komunikace*, jeho cílem je přiblížit žákům základy argumentace a správného vedení debaty. Předmět je v souladu s rozhodnutím MŠMT vyučován v německém jazyce. Základy argumentace a debatování tvoří součást výuky německého jazyka na gymnáziu T. Manna, předpokládají používání německého jazyka na minimální úrovni B1+ dle SERR pro jazyky. Svým charakterem rovněž přesahují do jiných předmětů, ve kterých se žáci setkávají s diskuzí, debatou a argumentativními postupy (např. český jazyk, anglický jazyk a další). V rámci předmětu Základy argumentace a debatování je rovněž dle možností věnována pozornost dílčím aspektům průřezových témat RVP G.

Výchovné a vzdělávací strategie, kompetence

- Předmět Základy argumentace a debatování prohlubuje a doplňuje jazykové vzdělávání, kterého se žákům dostává v rámci výuky německého jazyka. Pozornost je věnována zejména rozšiřování slovní zásoby a jazykových prostředků sloužících k vyjádření a odůvodnění vlastního názoru či správné výstavbě argumentu.
- Konkrétní výchovné a vzdělávací strategie odpovídají v převážné míře dílčím výchovným a vzdělávacím strategiím předmětu Německý jazyk. Samostatná i skupinová práce vede k osvojení kompetence k učení, kompetence k řešení problémů i kompetencí sociálních a personálních, žáci se učí jednak spolupracovat během párových či skupinových prací, ale také spolu férově a věcně debatovat a vzájemně si naslouchat.
- Díky aktuálním tématům mají žáci možnost rozšiřovat svou slovní zásobu v oblastech a tématech, kterým se nevěnují při běžné výuce.
- Výuka probíhá v německém jazyce.

Očekávané výstupy

Vyučující předmět je zařazen s obsahem nad rámec RVP.

Rozpis předmětu ZÁKLADY ARGUMENTACE A DEBATOVÁNÍ pro KVINTU (1. ročník SŠ)

Časová dotace:	2 vyučovací hodiny týdně	
Školní výstupy	Učivo	PT a MV
<p>Žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> - přednese řeč, ve které obhájí svůj návrh nějaké skutečnosti, - vystaví argument pro daný návrh, nebo proti němu, - vyhledá a zformuluje vhodné argumenty, - posoudit argumenty podle jejich síly a relevance, - na základě argumentů zaujme k danému tématu postoj a patřičně ho odůvodní, - aktivně se zúčastní debaty / mikrodebaty s ostatními žáky na dané téma. 	<ul style="list-style-type: none"> - jazykové prostředky k vyjádření a odůvodnění (vlastního) názoru, souhlasu a nesouhlasu - jazykové prostředky sloužící k vedení debaty / mikrodebaty a navazování na ostatní debatanty - struktura argumentu - forma debaty a mikrodebaty 	<p>ČJL, NJ – argumentační techniky, jazykové prostředky k argumentaci</p> <p>MV: získávání informací a práce s nimi</p> <p>VDO: prostředky argumentace, férové vedení debaty</p> <p>OSV: formování vlastního názoru, spolupráce</p> <p>MVS: různé aspekty jednoho problému</p> <p>+ další dle aktuálních témat</p>

Německý jazyk (JUGEND DEBATTIERT INTERNATIONAL)

Obsahové, časové a organizační vymezení vyučovacího předmětu	
Vzdělávací oblast:	Jazyk a jazyková komunikace
Vzdělávací obor:	Cizí jazyk
Časová dotace týdně:	SEXTA: 2 hod

Charakteristika vyučovacího předmětu	
Charakteristika, cíle, metody a formy vyučovacího předmětu	
<p>Volitelný předmět Německý jazyk je součástí vzdělávací oblasti <i>Jazyk a jazyková komunikace</i>, navazuje na předmět Německý jazyk a rozšiřuje jej. V rámci volitelného předmětu Německý jazyk se žáci učí vést debaty dle principu projektu <i>Jugend debattiert international (Mezinárodní debaty mládeže)</i>, jehož cílem je učit žáky formulovat, prezentovat a obhajovat názory a stanoviska, a to na základě znalostí faktů. V rámci volitelného předmětu Německý jazyk je rovněž dle možností věnována pozornost dílčím aspektům průřezových témat RVP G.</p>	
Výchovné a vzdělávací strategie, kompetence	
<ul style="list-style-type: none"> - Volitelný předmět Německý jazyk prohlubuje a doplňuje jazykové vzdělání, kterého se žákům dostává v rámci výuky německého jazyka. Pozornost je věnována zejména rozšiřování slovní zásoby a jazykových prostředků sloužících k vedení debat, vyjádření a odůvodnění vlastního názoru či výstavbě argumentu. Díky aktuálním tématům mají žáci možnost rozšiřovat svou slovní zásobu v oblastech a tématech, kterým se nevěnují při běžné výuce. - Formát debaty žáky také učí formulovat jasně a stručně svou myšlenku, žáci se rovněž učí pohotovým a spontánním reakcím. - V rámci přípravy jednotlivých témat se žáci učí samostatně vyhledávat informace v cizojazyčných zdrojích a s těmito informacemi dále pracovat, učí se nahlížet na dané téma z různých aspektů, a tím ho co možná nekomplexněji postihovat. - Důležitým aspektem předmětu je rovněž osvojování sociálních kompetencí, žáci se učí jednak spolupracovat během párových či skupinových prací, ale také spolu férově a věcně debatovat a vzájemně si naslouchat.	
Očekávané výstupy	
Vyučující předmět je zařazen s obsahem nad rámec RVP.	

Rozpis předmětu NĚMECKÝ JAZYK JDI pro SEXTU (2. ročník SŠ)

Časová dotace:	2 vyučovací hodiny týdně	
Školní výstupy	Učivo	PT a MV
<p>Žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> - vysvětlí aktualitu / potřebu debatované otázky, - vystaví argument pro daný návrh, nebo proti němu, - vyhledá a zformuluje vhodné argumenty, - posoudí argumenty podle jejich síly a relevance, - aktivně se zúčastní debaty s ostatními žáky na dané téma a přitom vhodně, férově a věcně reagovat na ostatní účastníky debaty, na základě argumentů zaujmout k danému tématu postoj a patřičně ho odůvodnit. 	<ul style="list-style-type: none"> - jazykové prostředky k vyjádření a odůvodnění (vlastního) názoru, souhlasu a nesouhlasu - jazykové prostředky sloužící k vedení debaty a navazování na ostatní debatanty - struktura argumentu - forma debaty a její jednotlivé části 	<p>MV: získávání informací a práce s nimi</p> <p>VDO: prostředky argumentace, férové vedení debaty</p> <p>OSV: formování vlastního názoru, spolupráce</p> <p>MVS: různé aspekty jednoho problému</p>

Anglický jazyk

Obsahové, časové a organizační vymezení vyučovacího předmětu

Vzdělávací oblast: Jazyk a jazyková komunikace

Vzdělávací obor: Další cizí jazyk

Časová dotace týdně: KVINTA: 3 hod, SEXTA: 3 hod, SEPTIMA: 3 hod, OKTÁVA: 3 hod

Charakteristika vyučovacího předmětu

Charakteristika, cíle, metody a formy vyučovacího předmětu

Vyučovací předmět Anglický jazyk je vytvořen ze vzdělávacího oboru Cizí jazyk ze vzdělávací oblasti Jazyk a jazyková komunikace a naplňuje všechny očekávané výstupy tohoto oboru stanovené Rámcovým vzdělávacím programem pro gymnázia.

Anglický jazyk je vyučován jako druhý cizí jazyk. Vstupní úroveň žáků je A2 – B1, cílová B2 – C1 (označení vstupních a cílových úrovní vychází z konvence Společného evropského referenčního rámce pro jazyky).

Studenti jsou v rámci výuky připravováni k mezinárodní cambridgeské zkoušce na úrovni B2 Cambridge First (dříve FCE), ve velmi pokročilých skupinách na zkoušku Cambridge Advanced (CAE). V případě nezájmu většiny studentů ve skupině o skládání těchto zkoušek bude výukový plán upraven tak, že studenti se budou učit jazyk pro dosažení stejné cílové úrovně, tj. B2, resp. C1, ale nebudou zařazovány speciální zkuškové techniky.

Při výuce anglického jazyka jsou žáci ve třídě rozděleni do skupin podle svých jazykových znalostí. Maximální počet žáků ve skupině je 15.

Výuka probíhá ve třídách nebo jazykových učebnách, za pěkného počasí může probíhat venku. V nutných případech (karanténa, nařízení vlády) probíhá výuka distančně.

Výchovné a vzdělávací strategie, kompetence

Kompetence k učení

- Učitelé ve výuce prezentují různé způsoby přístupů ke studiu jazyka a žáky vedou k tomu, aby je využívali.
- Učitelé motivují žáky k zodpovědnosti za pokroky v jazyce a k hledání způsobu, jak vynaložený čas nad učením ve škole i doma nejlépe zhodnotit.
- Žáci jsou vedeni k hodnocení vlastního pokroku i stagnace v učení a ke schopnosti změnit metody a styl práce, pokud se přesvědčí o jejich neefektivnosti.
- Žáci jsou vedeni k hledání souvislostí jak u jazykových struktur, tak u slovní zásoby. Tam, kde je to možné, využívají učitelé srovnání s jinými jazyky, které žáci znají, i s mateřštinou.
- Žáci dostávají takové úkoly, v jejichž rámci samostatně vyhledávají a zpracovávají informace z cizojazyčných textů.
- Součástí hodin i domácí přípravy je práce se slovníky, referenčními příručkami, multimediálním jazykovým softwarem a internetem.
- Důvěru ve své jazykové schopnosti i návyky nutné k samostatné práci s jazykem získávají žáci četbou upravených i autentických textů a sledování anglicky mluvených filmů či videí.
- Žáci jsou vedeni k využívání poznatků získaných o anglicky mluvících zemích i v jiných předmětech (zeměpis, dějepis, základy společenských věd atd.)
- Systematickým rozšiřováním slovní zásoby si studenti osvojují terminologii, která jim v budoucnu umožní studium anglicky psaných odborných publikací.
- Žákům je umožňováno získat zpětnou vazbu týkající se efektivity jejich učení ve všech jazykových dovednostech od spolužáků a učitelů. Zpětnou vazbu – pozitivní i negativní – použijí k vlastnímu zlepšování.

Kompetence k řešení problémů

- Učitelé poskytují žákům prostor k samostatnému řešení jazykových problémů i k jejich různým řešením. Využívají příležitosti demonstrovat komplexní charakter jazyka a vedou žáky k jeho respektování.
- Neustálou prací s texty, kterým ne vždy beze zbytku rozumějí, či obsahují neúplné věty i odstavce, se žáci učí zacházet s nekompletními informacemi. Jsou vedeni k nutnosti domýšlení, hledání souvislostí a smyslu.
- Žáci sou při práci s textem či videem vedeni ke kritické interpretaci, chápání smyslu a souvislostí.
- Ve výuce jsou simulovány modelové situace, se kterými se žáci mohou setkat v praktickém životě (psaní dopisů na různá témata, rozhovory v různých kontextech, poslech neznámých mluvčích atd.)
- Žáci jsou postupně vedeni k řešení prací většího rozsahu a komplexnějšího charakteru (např. zpracování informací z cizojazyčné literatury a prezentace výsledků před třídou).
- V rámci konverzace na různá témata je po žácích vyžadována zřetelná argumentace při vyjadřování názorů.

Kompetence komunikativní

- Rozvoj komunikativní kompetence je obsažen v samé podstatě předmětu. Dovednosti spojené s čtením, poslechem, mluvením a psaním rozvíjejí učitelé u žáků standardními metodami výuky cizího jazyka.
- V rámci konverzace učitelé kultivují u žáků schopnost vyjádření vlastního názoru a jeho obhájení, stejně tak jako umění naslouchat názorům druhých a tolerovat odlišnosti.
- Při práci s jazykovým materiálem vedou učitelé žáky k přesnosti, k identifikaci podstatných informací a rozvíjejí jejich interpretační schopnosti.
- Pro zvýšení komunikativní kompetence jsou vhodně voleny poslechová cvičení a nahrávky, popřípadě filmy v původním znění, čímž jsou žáci motivováni k používání živé moderní angličtiny. V následných diskuzích pak mohou žáci argumentovat, kritizovat či oceňovat prezentovaný poslechový materiál.
- Při výuce si žáci osvojují výrazové prostředky formálního a neformálního stylu, jsou vedeni k výběru vhodné slovní zásoby a frází v rámci tzv. „functions“ (funkcí) – např. preference, srovnávání, přesvědčování, zdůvodňování, navrhování, rady a návrhy, povzbuzení, souhlas – nesouhlas, stěžování apod.

Kompetence sociální a personální

- Specifický charakter učení jazyka rozvíjí u žáků schopnost soustavné práce s dlouhodobými cíli.
- Párovým a skupinovým řešením úkolů v hodinách žáci rozvíjejí své schopnosti spolupracovat.
- Simulováním anglicky mluveného prostředí a různých životních situací (seznamování, orientace v neznámém prostředí, nakupování atd.) vedeme žáka k samostatnosti.
- Žák je veden k přijímání a sdělování informací v anglickém jazyce, respektování názorů druhých, obhájení svého stanoviska, konstruktivnímu hodnocení práce druhých a oceňování dobrých výsledků.
- Vytvářením specifických komunikačních situací je žákovi umožněno získávat sebedůvěru a sebeuspokojení plynulým a správným vyjadřováním v anglickém jazyce.

Kompetence občanské

- Výukou anglického jazyka je zajišťována praktická výchova evropských občanů a zodpovědných osobností.
- Jsou rozvíjeny a integrovány základní vědomosti potřebné pro porozumění sociálním a kulturním odlišnostem mezi národy s přihlédnutím na specifika anglo-amerického světa s porovnáním se střeoevropskou realitou.
- Přiměřenými jazykovými prostředky jsou žákům otevírány horizonty poznání a perspektivy života v evropském i mezinárodním prostoru a žáci jsou seznamováni s možnostmi, které jim tento prostor poskytuje.
- Žáci jsou seznamováni s odlišnostmi státního zřízení anglicky mluvících zemí a jejich právního systému s důrazem na rozdíly mezi českým státním zřízením a anglo-americkým systémem.
- Žáci jsou vybízeni ke sledování dění nejen doma, ale i ve světě, a tím jsou vedeni k pochopení některých souvislostí teoretické přípravy a života v anglicky mluvících zemích.

Kompetence digitální

- vedeme žáky k vyhledávání a zpracování informací, samostatnému vyhledávání a snaze posoudit důvěryhodnost cizojazyčného informačního zdroje
- vedeme žáky k dalšímu digitálnímu zpracovávání, ukládání, zálohování a sdílení získaných informací a vytváření digitálního obsahu, případně bez opory o jiné zdroje (např. vlastní video nebo prezentace vlastních fotografií)
- vedeme žáky k uvědomování si existence autorského zákona a k osvojování si zvyku uvádět bibliografické zdroje při šíření informací jiných autorů
- vedeme žáky k práci s vybranými internetovými aplikacemi, které jsou určeny pro studium cizího jazyka, k jejich používání, např. využívání online slovníků
- vedeme žáky k využívání odpovídajících čtenářských strategií vhodných pro digitální čtení a k práci (čtení) v prostředí elektronické obrazovky (posouvání řádků, stránek) a k další práci s textem a informacemi
- vedeme žáky k práci s klávesnicí pro další cizí jazyky, k formulování písemného vyjádření různými formami

Očekávané výstupy

RECEPTIVNÍ ŘEČOVÉ DOVEDNOSTI

- rozumí hlavním bodům či myšlenkám autentického ústního projevu i psaného textu na běžné a známé téma
- identifikuje strukturu jednoduchého textu a rozliší hlavní informace
- rozliší v mluveném projevu jednotlivé mluvčí, identifikuje různé styly a citová zbarvení promluvy

- odhadne význam neznámých slov na základě již osvojené slovní zásoby a kontextu
- užívá různé techniky čtení dle typu textu a účelu čtení
- využívá různé druhy slovníků při čtení nekomplikovaných faktografických textů

PRODUKTIVNÍ ŘEČOVÉ DOVEDNOSTI

- srozumitelně reprodukuje přečtený nebo vyslechnutý, méně náročný autentický text se slovní zásobou na běžná témata
- formuluje svůj názor ústně i písemně na jednoduché, běžné téma srozumitelně, gramaticky správně a stručně
- logicky a jasně strukturuje středně dlouhý písemný projev, formální i neformální text na běžné či známé téma
- sestaví ústně i písemně souvislý text na jednoduché téma jako lineární sled myšlenek
- jednoduše a souvisle popíše své okolí, své zájmy a činnosti s nimi související
- shrne a ústně i písemně sdělí běžné, obsahově jednoduché informace
- využívá překladové slovníky při zpracování písemného projevu na méně běžné téma

INTERAKTIVNÍ ŘEČOVÉ DOVEDNOSTI

- vysvětlí gramaticky správně své názory a stanoviska písemnou i ústní formou a v krátkém a jednoduchém projevu na téma osobních zájmů nebo každodenního života
- reaguje adekvátně a gramaticky správně v běžných, každodenních situacích užitím jednoduchých, vhodných výrazů a frazeologických obrátů
- s jistou mírou sebedůvěry komunikuje foneticky správně s použitím osvojené slovní zásoby a gramatických prostředků
- zapojí se, případně s menšími obtížemi, do rozhovoru s rodilými mluvčími na běžné a známé téma v předvídatelných každodenních situacích

Kurikulum

Pro vyučování anglického jazyka je charakteristické takzvané spirálové kurikulum. *Spirálové kurikulum* se opětovně vrací ke stěžejním pojmům (zejména substantivním konceptům viz dále) a propracovává je na stále vyšší úrovni. Ve vyučovacím předmětu anglický jazyk se tento princip využívá během všech ročníků a dotýká se všech jazykových rovin.

Rozpis předmětu ANGLICKÝ JAZYK pro KVINTU (1. ročník SŠ)

Časová dotace:	3 vyučovací hodiny týdně	
Školní výstupy	Učivo	PT a MV
- používá správné paralingvální jevy v ústní komunikaci s důrazem na artikulaci	1 fonetika - paralingvální jevy a artikulace: slovní a větný přízvuk, melodie, rytmus, intonace, důraz...	ČJL, NJ, HO
- definuje pravopisná pravidla jazyka a využívá je v písemné i ústní komunikaci	2 pravopis - interpunkce - pravopisná pravidla - litografické znaky	ČJL, NJ
- definuje synonyma a antonyma a uvede příklady, - právně vyjádří konkrétní čas, slovní tvary a další jazykové jevy v písemné i ústní komunikaci	3 gramatika - synonyma a antonyma - vyjádření času - jednoduché slovní tvary - věty a souvětí přítomný čas prostý a průběhový stavová a akční slovesa minulý čas prostý, minulý čas průběhový předminulý čas used to / would předpřítomný čas vs. minulý čas předpřítomný čas průběhový will, be going to, přítomný čas prostý a přítomný čas průběhový pro vyjádření budoucnosti budoucí čas průběhový předbudoucí čas modální slovesa pro vyjádření povinnosti, zákazu, rady a svolení podmínkové věty	ČJL, NJ
- využívá vhodnou lexiku v konkrétním jazykovém projevu, rozšiřuje jí v konkrétních oblastech a adekvátně využívá	4 lexikologie - ustálené slovní spojení, přirovnání, vybrané složené předložky	ČJL, NJ
- vyjádří svůj postoj, názor, stanovisko i emoce vhodně a eticky - tvoří krátké i delší písemné projevy s využitím vhodné lexiky a gramatiky - v ústním projevu dokáže vyjádřit myšlenku, reagovat na témata a reprodukovat text - zapojuje se do rozhovoru a diskuze, reaguje na korespondenci s využitím adekvátní lexiky a gramatických jevů - pracuje s informacemi z různých médií	5 funkce jazyka a typy textů - postoj, názor, stanovisko - vyjádření emoce - morální postoje v komunikaci - krátké písemné projevy: pozdrav, vzkaz, přání, blahopřání, pozvání, odpověď, osobní dopis, jednoduchý formální životopis, žádost, jednoduchý inzerát - delší písemné projevy: příběh, stručný popis - samostatný ústní projev: popis, srovnání, vyprávění, krátké oznámení, prezentace, reprodukce textu - interakce: rozhovor, diskuze, korespondence - informace z různých médií	ČJL, OSZ OSV – všechna témata
- písemně i ústně reaguje na témata z různých okruhů, přičemž využívá vhodnou lexiku a gramatiku - rozšiřuje si slovní zásoby - uplatňuje komunikační prostředky a techniky vhodné v sociální komunikaci	6 tematické okruhy a komunikační situace - témata: - veřejná oblast - pracovní oblast - vzdělávací oblast - osobní život - kultura a společnost	Všechna průřezová témata
- písemně i ústně tvoří projev o reáliích zemí anglického jazyka	7 reálie zemí anglického jazyka - život krajiny: <i>historie, geografie, známé osobnosti, tradice, kultura, umění a sport, životní styl</i>	HO, ČJL, VO, TV, Z, OSZ

Rozpis předmětu ANGLICKÝ JAZYK pro SEXTU (2. ročník SŠ)

Časová dotace:	3 vyučovací hodiny týdně	
Školní výstupy	Učivo	PT a MV
- používá správné paralingvální jevy v ústní komunikaci s důrazem na artikulaci	1 fonetika - paralingvální jevy a artikulace: slovní a větný přízvuk, melodie, rytmus, intonace, důraz...	ČJL, NJ, HO
- definuje pravopisná pravidla jazyka a využívá je v písemné i ústní komunikaci	2 pravopis - interpunkce - pravopisná pravidla - litografické znaky	ČJL, NJ
- definuje synonyma a antonyma a uvede příklady, - právně vyjádří konkrétní čas, slovní tvary a další jazykové jevy v písemné i ústní komunikaci	3 gramatika - synonyma a antonyma - vyjádření času - jednoduché slovní tvary - věty a souvětí trpný rod vazba have something done gerundium vs. infinitiv definující a nedefinující vztahné věty nepřímá řeč neurčitá zájmena so / such přací věty stupňování přídavných jmen a příslovcí had better, it's time would prefer, prefer, would rather	ČJL, NJ
- využívá vhodnou lexiku v konkrétním jazykovém projevu, rozšiřuje jí v konkrétních oblastech a adekvátně využívá	4 lexikologie - ustálené slovní spojení, přirovnání, vybrané složené předložky	ČJL, NJ
- vyjádří svůj postoj, názor, stanovisko i emoce vhodně a eticky - tvoří krátké i delší písemné projevy s využitím vhodné lexiky a gramatiky - v ústním projevu dokáže vyjádřit myšlenku, reagovat na témata a reprodukovat text - zapojuje se do rozhovoru a diskuze, reaguje na korespondenci s využitím adekvátní lexiky a gramatických jevů - pracuje s informacemi z různých médií	5 funkce jazyka a typy textů - postoj, názor, stanovisko - vyjádření emoce - morální postoje v komunikaci - krátké písemné projevy: pozdrav, vzkaz, přání, blahopřání, pozvání, odpověď, osobní dopis, jednoduchý formální životopis, žádost, jednoduchý inzerát - delší písemné projevy: příběh, stručný popis - samostatný ústní projev: popis, srovnání, vyprávění, krátké oznámení, prezentace, reprodukce textu - interakce: rozhovor, diskuze, korespondence - informace z různých médií	ČJL, OSZ OSV – všechna témata
- písemně i ústně reaguje na témata z různých okruhů, přičemž využívá vhodnou lexiku a gramatiku - rozšiřuje si slovní zásoby - uplatňuje komunikační prostředky a techniky vhodné v sociální komunikaci	6 tematické okruhy a komunikační situace - témata: - veřejná oblast - pracovní oblast - vzdělávací oblast - osobní život - kultura a společnost	Všechna průřezová témata
- písemně i ústně tvoří projev o reáliích zemí anglického jazyka	7 reálie zemí anglického jazyka - život krajiny: <i>historie, geografie, známé osobnosti, tradice, kultura, umění a sport, životní styl</i>	HO, ČJL, VO, TV, Z, OSZ

Rozpis předmětu ANGLICKÝ JAZYK pro SEPTIMU (3. ročník SŠ)

Časová dotace:	3 vyučovací hodiny týdně	
Školní výstupy	Učivo	PT a MV
- používá správné paralingvální jevy v ústní komunikaci s důrazem na artikulaci	1 fonetika - paralingvální jevy a artikulace: slovní a větný přízvuk, melodie, rytmus, intonace, důraz...	ČJL, NJ, HO
- definuje pravopisná pravidla jazyka a využívá je v písemní i ústní komunikaci	2 pravopis - interpunkce - pravopisná pravidla - litografické znaky	ČJL, NJ
- definuje synonyma a antonyma a uvede příklady, - právně vyjádří konkrétní čas, slovní tvary a další jazykové jevy v písemní i ústní komunikaci	3 gramatika - synonyma a antonyma - vyjádření času - jednoduché slovní tvary - věty a souvětí Present Simple & Present Continuous Present Perfect Simple & Present Perfect Continuous Past Simple & Past Continuous; Used to & Would Past Simple vs Present Perfect Simple Past Perfect Simple & Past Perfect Continuous Past Simple vs Past Perfect (Simple & Continuous) Future Forms Countable & Uncountable Nouns; Quantifiers Modals & Semi-modals Perfect Modals Gerunds & Infinitives Indirect questions, question tags, negative questions	ČJL, NJ
- využívá vhodnou lexiku v konkrétním jazykovém projevu, rozšiřuje jí v konkrétních oblastech a adekvátně využívá	4 lexikologie - ustálené slovní spojení, přirovnání, vybrané složené předložky	ČJL, NJ
- vyjádří svůj postoj, názor, stanovisko i emoce vhodně a eticky - tvoří krátké i delší písemné projevy s využitím vhodné lexiky a gramatiky - v ústním projevu dokáže vyjádřit myšlenku, reagovat na témata a reprodukovat text - zapojuje se do rozhovoru a diskuze, reaguje na korespondenci s využitím adekvátní lexiky a gramatických jevů - pracuje s informacemi z různých médií	5 funkce jazyka a typy textů - postoj, názor, stanovisko - vyjádření emoce - morální postoje v komunikaci - krátké písemné projevy: pozdrav, vzkaz, přání, blahopřání, pozvání, odpověď, osobní dopis, jednoduchý formální životopis, žádost, jednoduchý inzerát - delší písemné projevy: příběh, stručný popis, <u>stručný životopis</u> - samostatný ústní projev: popis, srovnání, vyprávění, krátké oznámení, prezentace, reprodukce textu - interakce: rozhovor, diskuze, korespondence, <u>strukturovaný pohovor</u> - informace z různých médií	ČJL, OSZ OSV – všechna témata
- písemně i ústně reaguje na témata z různých okruhů, přičemž využívá vhodnou lexiku a gramatiku - rozšiřuje si slovní zásoby - uplatňuje komunikační prostředky a techniky vhodné v sociální komunikaci	6 tematické okruhy a komunikační situace - témata: - veřejná oblast - pracovní oblast - vzdělávací oblast - osobní život - kultura a společnost	Všetchna průřezová témata
- písemně i ústně tvoří projev o realitách zemí anglického jazyka	7 realie zemí anglického jazyka - život krajiny: <i>historie, geografie, známé osobnosti, tradice, kultura, umění a sport, životní styl</i>	HO, ČJL, VO, TV, Z, OSZ

Rozpis předmětu ANGLICKÝ JAZYK pro OKTÁVU (4. ročník SŠ)

Časová dotace:	3 vyučovací hodiny týdně	
Školní výstupy	Učivo	PT a MV
- používá správné paralingvální jevy v ústní komunikaci s důrazem na artikulaci	1 fonetika - paralingvální jevy a artikulace: slovní a větný přízvuk, melodie, rytmus, intonace, důraz...	ČJL, NJ, HO
- definuje pravopisná pravidla jazyka a využívá je v písemné i ústní komunikaci	2 pravopis - interpunkce - pravopisná pravidla - litografické znaky	ČJL, NJ
- definuje synonyma a antonyma a uvede příklady, - právně vyjádří konkrétní čas, slovní tvary a další jazykové jevy v písemné i ústní komunikaci	3 gramatika - synonyma a antonyma - vyjádření času - jednoduché slovní tvary - věty a souvětí <i>Passive voice (all tenses, gerunds, infinitives, modal verbs)</i> <i>Causative</i> <i>Conditionals (all types)</i> <i>Relative clauses</i> <i>Participle clauses</i> <i>Reported speech, reporting verbs</i> <i>Comparison of adjectives and adverbs</i> <i>Gradable and non-gradable adjectives</i> <i>Adjective order</i> <i>Unreal past</i> <i>Wish clauses</i> <i>Had better & It's (about/high) time</i> <i>Would prefer, prefer, would rather</i> <i>Be used to, get used to</i> <i>Inversion</i>	ČJL, NJ
- využívá vhodnou lexiku v konkrétním jazykovém projevu, rozšiřuje jí v konkrétních oblastech a adekvátně využívá	4 lexikologie - ustálené slovní spojení, přirovnání, vybrané složené předložky	ČJL, NJ
- vyjádří svůj postoj, názor, stanovisko i emoce vhodně a eticky - tvoří krátké i delší písemné projevy s využitím vhodné lexiky a gramatiky - v ústním projevu dokáže vyjádřit myšlenku, reagovat na témata a reprodukovat text - zapojuje se do rozhovoru a diskuze, reaguje na korespondenci s využitím adekvátní lexiky a gramatických jevů - pracuje s informacemi z různých médií	5 funkce jazyka a typy textů - postoj, názor, stanovisko - vyjádření emoce - morální postoje v komunikaci - krátké písemné projevy: <i>pozdrav, vzkaz, přání, blahopřání, pozvání, odpověď, osobní dopis, jednoduchý formální životopis, žádost, jednoduchý inzerát</i> - delší písemné projevy: <i>příběh, stručný popis</i> - samostatný ústní projev: <i>popis, srovnání, vyprávění, krátké oznámení, prezentace, reprodukce textu</i> - interakce: <i>rozhovor, diskuze, korespondence</i> - informace z různých médií	ČJL, OSZ OSV – všechna témata
- písemně i ústně reaguje na témata z různých okruhů, přičemž využívá vhodnou lexiku a gramatiku - rozšiřuje si slovní zásoby - uplatňuje komunikační prostředky a techniky vhodné v sociální komunikaci	6 tematické okruhy a komunikační situace - témata: - veřejná oblast - pracovní oblast - vzdělávací oblast - osobní život - kultura a společnost	Všechna průřezová témata
- písemně i ústně tvoří projev o reáliích zemí anglického jazyka	7 reálie zemí anglického jazyka - život krajiny: <i>historie, geografie, známé osobnosti, tradice, kultura, umění a sport, životní styl</i>	HO, ČJL, VO, TV, Z, OSZ

Matematika a její aplikace

Matematika

Obsahové, časové a organizační vymezení vyučovacího předmětu	
Vzdělávací oblast:	Matematika a její aplikace
Vzdělávací obor:	Matematika a její aplikace
Časová dotace týdně:	KVINTA: 4 hod, SEXTA: 3 hod, SEPTIMA: 4 hod, OKTÁVA: 3 hod

Charakteristika vyučovacího předmětu

Charakteristika, cíle, metody a formy vyučovacího předmětu

Na předmět matematika navazuje ve 3. a 4. ročníku volitelný seminář s dvouhodinovou dotací v každém ročníku. Žáci mají možnost rozšířit své vědomosti a zúčastnit se soutěží: Matematická olympiáda a Matematický klokan. V předmětu Matematika klademe důraz na dobré porozumění pojmům a souvislostem, na rozvoj tvořivosti, abstrakce a logických schopností. Výuka předmětu Matematika probíhá převážně v kmenových učebnách.

Výchovné a vzdělávací strategie, kompetence

Kompetence k učení – učitel:

- uspořádá učivo v čase, respektuje návaznosti a vztahy uvnitř učiva, dbá na rovnoměrné zatížení žáků v průběhu školního roku
- motivuje žáky vhodnými otázkami a problémovými úlohami
- vytváří ve třídě atmosféru podporující soustředěnou práci
- systematicky oceňuje dobrou práci žáků – přesnost, vytrvalost, duševní činnost, koncepční schopnost; netoleruje ledabylost a malou snahu
- vede postupně žáky k samostatné práci s matematickými informacemi
- poskytuje podporu nadaným žákům v účasti v matematických soutěžích (olympiáda, Klokan, korespondenční semináře apod.)

Kompetence k řešení problému – učitel:

- vedle standardních metod vytváří příležitosti k investigativní a aplikační činnosti žáků
- poskytuje žákům pomoc a zpětnou vazbu při hledání formulace problému a jeho řešení
- vytváří příležitost k prezentaci řešení problému
- posiluje odvahu žáků k řešení problémů

Kompetence komunikativní – učitel:

- vyjadřuje se v hodinách kultivovaně, věcně a srozumitelně a totéž vyžaduje od žáků
- postupně vede žáky k užívání symbolického jazyka matematiky a k přesné argumentaci
- rozvíjí grafické dovednosti žáků

Kompetence sociální – učitel:

- organizuje činnost žáků ve dvojicích, skupinách, vede žáky k vlastní organizaci práce skupiny, k zodpovědnosti za činnost skupiny
- oceňuje projevy úcty k práci druhých

Kompetence občanské – učitel:

- podporuje zodpovědný vztah k plnění povinností, ke studiu
- vede žáky k toleranci, ale také ke kritickému hodnocení názorů jiných

Kompetence k podnikavosti – učitel:

- podporuje rozvíjení odborného potenciálu žáků
- vede žáky k tomu, aby zodpovědně hodnotili vlastní schopnosti a rozhodli o svém budoucím profesním zaměření

Kompetence digitální

- vytváříme situace, kdy jim využití digitálních technologií napomůže k efektivnímu řešení matematického problému

- vedeme žáky k využívání digitálních technologií pro správu a vyhodnocení dat, prezentaci a interpretaci výsledků

Očekávané výstupy

ARGUMENTACE A OVĚŘOVÁNÍ

- čte a zapisuje tvrzení v symbolickém jazyce matematiky
- užívá správně logické spojky a kvantifikátory
- rozliší definici a větu, rozliší předpoklad a závěr věty
- rozliší správný a nesprávný úsudek
- vytváří hypotézy, zdůvodňuje jejich pravdivost a nepravdivost, vyvrací nesprávná tvrzení
- zdůvodňuje svůj postup a ověřuje správnost řešení problému

ČÍSLO A PROMĚNNÁ

- užívá vlastnosti dělitelnosti přirozených čísel
- operuje s intervaly, aplikuje geometrický význam absolutní hodnoty
- provádí operace s mocninami a odmocninami, upravuje číselné výrazy
- odhaduje výsledky numerických výpočtů a efektivně je provádí, účelně využívá kalkulačtor
- upravuje efektivně výrazy s proměnnými, určuje definiční obor výrazu
- rozkládá mnohočleny na součin vytýkáním a užitím vzorců, aplikuje tuto dovednost při řešení rovnic a nerovnic
- řeší lineární a kvadratické rovnice a nerovnice, řeší soustavy rovnic, v jednodušších případech diskutuje řešitelnost nebo počet řešení
- rozlišuje ekvivalentní a neekvivalentní úpravy
- geometricky interpretuje číselné, algebraické a funkční vztahy, graficky znázorňuje řešení rovnic, nerovnic a jejich soustav
- analyzuje a řeší problémy, v nichž aplikuje řešení lineárních a kvadratických rovnic a jejich soustav

PRÁCE S DATY, KOMBINATORIKA, PRAVDĚPODOBNOST

- řeší reálné problémy s kombinatorickým podtextem (charakterizuje možné případy, vytváří model pomocí kombinatorických skupin a určuje jejich počet)
- využívá kombinatorické postupy při výpočtu pravděpodobnosti, upravuje výrazy s faktoriály a kombinačními čísly
- diskutuje a kriticky zhodnotí statistické informace a daná statistická sdělení
- volí a užívá vhodné statistické metody k analýze a zpracování dat (využívá výpočetní techniku)
- reprezentuje graficky soubory dat, čte a interpretuje tabulky, diagramy a grafy, rozlišuje rozdíly v zobrazení obdobných souborů vzhledem k jejich odlišným charakteristikám

ZÁVISLOSTI A FUNKČNÍ VZTAHY

- načrtne grafy požadovaných funkcí (zadaných jednoduchým funkčním předpisem) a určí jejich vlastnosti
- formuluje a zdůvodňuje vlastnosti studovaných funkcí a posloupností
- využívá poznatky o funkcích při řešení rovnic a nerovnic, při určování kvantitativních vztahů
- aplikuje vztahy mezi hodnotami exponenciálních, logaritmických a goniometrických funkcí a vztahy mezi těmito funkcemi
- modeluje závislosti reálných dějů pomocí známých funkcí
- řeší aplikační úlohy s využitím poznatků o funkcích a posloupnostech
- interpretuje z funkčního hlediska složené úrokování, aplikuje exponenciální funkci a geometrickou posloupnost ve finanční matematice

GEOMETRIE

- používá geometrické pojmy, zdůvodňuje a využívá vlastnosti geometrických útvarů v rovině a v prostoru, na základě vlastností třídí útvary
- určuje vzájemnou polohu lineárních útvarů, vzdálenosti a odchylky
- využívá náčrt při řešení rovinného nebo prostorového problému
- v úlohách početní geometrie aplikuje funkční vztahy, trigonometrii a úpravy výrazů, pracuje s proměnnými a iracionálními čísly
- řeší polohové a nepolohové konstrukční úlohy užitím všech bodů dané vlastnosti, pomocí shodných zobrazení a pomocí konstrukce na základě výpočtu
- zobrazí ve volné rovnoběžné projekci hranol a jehlan, sestrojí a zobrazí rovinný řez těchto těles
- řeší planimetrické a stereometrické problémy motivované praxí
- užívá různé způsoby analytického vyjádření přímky v rovině (geometrický význam koeficientů)
- řeší analyticky polohové a metrické úlohy o lineárních útvarech v rovině
- využívá charakteristické vlastnosti kuželoseček k určení analytického vyjádření
- z analytického vyjádření (z osové nebo vrcholové rovnice) určí základní údaje o kuželosečce
- řeší analyticky úlohy na vzájemnou polohu přímky a kuželosečky

Rozpis předmětu MATEMATIKA pro KVINTU (1. ročník SŠ)

Časová dotace:	4 vyučovací hodiny týdně	
Školní výstupy	Učivo	PT a MV
<p>Žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> - vysvětlí vztahy mezi číselnými obory $N, Z, Q, Q', R,$ - užívá vlastnosti dělitelnosti přirozených čísel - operuje s intervaly, aplikuje geometrický význam absolutní hodnoty - odhaduje výsledky numerických výpočtů a efektivně je provádí, účelně využívá kalkulátor - provádí správně operace s množinami, množiny využívá při řešení úloh - pracuje správně s výroky, užívá správně logické spojky a kvantifikátory - přesně formuluje své myšlenky a srozumitelně se vyjadřuje - rozumí logické stavbě matematické věty - vhodnými metodami provádí důkazy jednoduchých matematických vět - provádí operace s mocninami a odmocninami, upravuje číselné výrazy - efektivně upravuje výrazy s proměnnými, určuje definiční obor výrazů - rozkládá mnohočleny na součin vytýkáním a užitím vzorců, aplikuje tuto dovednost při řešení rovnic a nerovnic 	<p>1 základní poznatky z matematiky</p> <ul style="list-style-type: none"> - číselné obory, operace s čísly přirozenými, celými a racionálními, iracionální čísla - druhá a třetí odmocnina a operace s nimi - číselná osa, absolutní hodnota reálného čísla - pravoúhlý trojúhelník, Pythagorova věta - goniometrické funkce ostrého úhlu - mocniny s přirozeným a celým mocnitelem - výrok, negace výroku, konjunkce, disjunkce, implikace a ekvivalence výroků, kvantifikátory - definice, matematické věty a jejich důkazy - množina, prvek množiny, podmnožina, doplněk množiny, sjednocení a průnik množin - intervaly, proměnná, výraz - mnohočleny a operace s nimi - násobek a dělitel, znaky dělitelnosti, největší společný dělitel a nejmenší společný násobek - prvočísla a čísla složená 	<p>OSV – kooperace, kompetice F, CH – vyjádření jednotek pomocí mocnin</p>
<ul style="list-style-type: none"> - řeší lineární a kvadratické rovnice, nerovnice a jejich soustavy, v jednodušších případech diskutuje řešitelnost nebo počtech řešení - rozlišuje ekvivalentní a neekvivalentní úpravy, zdůvodní, kdy je zkouška nutnou součástí řešení - geometricky interpretuje číselné, algebraické a funkční vztahy, graficky znázorňuje řešení rovnic, nerovnic a jejich soustav - analyzuje a řeší problémy, v nichž aplikuje řešení lineárních a kvadratických rovnic a jejich soustav 	<p>2 rovnice, nerovnice a jejich soustavy</p> <ul style="list-style-type: none"> - lineární rovnice a nerovnice s jednou neznámou - soustavy lineárních nerovnic s jednou neznámou - soustavy lineárních rovnic se dvěma a třemi neznámými - lineární rovnice a nerovnice s absolutní hodnotou - řešení rovnic a nerovnic v součtovém a podílovém tvaru - grafické řešení soustavy dvou lineárních rovnic - kvadratická rovnice a nerovnice, rozklad kvadratického trojčlenu, vztahy mezi kořeny a koeficienty kvadratické rovnice - iracionální rovnice - rovnice s parametrem - soustavy lineárních a kvadratických rovnic - řešení rovnic a nerovnic s neznámou ve jmenovateli 	<p>OSV – kooperace, kompetice F, CH – řešení rovnic</p>

Rozpis předmětu MATEMATIKA pro SEXTU (2. ročník SŠ)

Časová dotace:	3 vyučovací hodiny týdně	
Školní výstupy	Učivo	PT a MV
<p>Žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> - správně používá geometrické pojmy - zdůvodňuje a využívá vlastnosti geometrických útvarů v rovině, na základě vlastností třídí útvary - využívá náčrt při řešení rovinného problému - řeší polohové a nepolohové konstrukční úlohy užitím množin všech bodů dané vlastnosti, pomocí konstrukce délek úseček daných výrazem - řeší planimetrické problémy motivované praxí - řeší polohové a nepolohové konstrukční úlohy pomocí shodných zobrazení a stejnolehlosti 	<p>1 základy planimetrie</p> <ul style="list-style-type: none"> - přímka a její části, vzájemná poloha přímek, polorovina, úhel, dvojice úhlů - trojúhelník, věty o shodnosti trojúhelníků - rovnoběžník, lichoběžník, čtyřúhelník, mnohoúhelník, kružnice, kruh a jejich části, středový a obvodový úhel - vzájemná poloha přímky a kružnice, vzájemná poloha dvou kružnic - podobnost trojúhelníků, Euklidovy věty, Pythagorova věta - množiny bodů dané vlastnosti - konstrukční a metrické úlohy - shodná zobrazení – osová a středová souměrnost, posunutí, otáčení, stejnolehlost 	<p>OSV – kooperace, kompetice F – těžiště tělesa</p>
<ul style="list-style-type: none"> - načrtne grafy elementárních funkcí (v základním i posunutém tvaru) a určí jejich vlastnosti - formuluje a zdůvodňuje vlastnosti studovaných funkcí - využívá poznatky o funkcích při řešení rovnic a nerovnic, při určování kvantitativních vztahů - aplikuje vztahy mezi hodnotami exponenciálních, logaritmických a goniometrických funkcí a vztahy mezi těmito funkcemi - modeluje závislosti reálných dějů pomocí známých funkcí - řeší aplikační úlohy s využitím poznatků o funkcích 	<p>2 funkce</p> <ul style="list-style-type: none"> - pojem funkce, definiční obor a obor hodnot funkce, graf funkce - funkce monotónní, prostá, omezená, sudá, lichá, periodická, extrémní funkce - funkce - konstantní, lineární, kvadratická, polynomická, racionální, lineární lomená, s absolutní hodnotou, složená, inverzní funkce, mocninná funkce - mocniny s reálným exponentem - exponenciální funkce, logaritmická funkce, logaritmus, logaritmus součinu, podílu a mocniny, logaritmy o různých základech, přirozený logaritmus - exponenciální a logaritmické rovnice - oblouková míra, orientovaný úhel - funkce sinus, kosinus, tangens, kotangens - vztahy mezi goniometrickými funkcemi - goniometrické vzorce, úpravy goniometrických výrazů - goniometrické rovnice - Sinova a kosinova věta 	<p>OSV – kooperace, kompetice MV – grafy F – kmitání, grafy Z – grafy</p>

Rozpis předmětu MATEMATIKA pro SEPTIMU (3. ročník SŠ)

Časová dotace:	4 vyučovací hodiny týdně	
Školní výstupy	Učivo	PT a MV
<p>Žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> - správně používá geometrické pojmy - zdůvodňuje a využívá vlastnosti geometrických útvarů v prostoru, na základě vlastností třídí útvary - využívá náčrt při řešení prostorového problému - určuje vzájemnou polohu útvarů, vzdálenosti a odchylky - zobrazí ve volné rovnoběžné projekci hranol a jehlan - sestrojí a zobrazí rovinný řez hranolu, jehlanu - řeší stereometrické problémy motivované praxí, aplikuje poznatky z planimetrie ve stereometrii - v úlohách početní geometrie aplikuje funkční vztahy, trigonometrii a úpravy výrazů, pracuje s proměnnými a iracionálními čísly 	<p>1 stereometrie</p> <ul style="list-style-type: none"> - vzájemná poloha dvou přímek, přímky - a roviny, dvou a tří rovin - volné rovnoběžné promítání - metrické vlastnosti v prostoru-odchylka přímek, rovin, přímky a roviny; vzdálenost dvou bodů, bodu od přímky, vzdálenost dvou rovnoběžek, mimoběžek, vzdálenost bodu od roviny, vzdálenost dvou rovnoběžných rovin - tělesa – hranol, jehlan, čtyřstěn, válec, kužel, koule - povrchy a objemy těles a jejich částí 	<p>OSV – kooperace, kompetice VO – perspektiva, rozvoj abstraktního myšlení</p>
<ul style="list-style-type: none"> - používá operace s vektory a využívá těchto operací v úlohách - užívá různé způsoby analytického vyjádření přímky v rovině - řeší analyticky polohové a metrické úlohy o lineárních útvarech v rovině - využívá charakteristické vlastnosti kuželoseček k určení analytického vyjádření - z analytického vyjádření určí základní údaje o kuželosečce - řeší analyticky úlohy na vzájemnou polohu přímky a kuželosečky 	<p>2 analytická geometrie</p> <ul style="list-style-type: none"> - vektor, početní operace s vektory, skalární a vektorový součin - parametrická rovnice přímky, obecná rovnice přímky, směrnicový tvar - vzájemná poloha dvou přímek - odchylka dvou přímek, vzdálenost dvou bodů, bodu od přímky - kuželosečky – kružnice, elipsa, hyperbola a parabola - vzájemná poloha přímky a kuželosečky - tečna kuželosečky a její rovnice 	<p>OSV – kooperace, kompetice, komunikace s odbornou terminologií</p>

Rozpis předmětu MATEMATIKA pro OKTÁVU (4. ročník SŠ)

Časová dotace:	3 vyučovací hodiny týdně	
Školní výstupy	Učivo	PT a MV
<p>Žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> - řeší reálné problémy s kombinatorickým podtextem (charakterizuje možné případy, vytváří model pomocí kombinatorických skupin a určuje jejich počet) - upravuje výrazy s faktoriály a kombinačními čísly - využívá kombinatorické postupy při výpočtu pravděpodobnosti - diskutuje a kriticky zhodnotí statistické informace a daná statistická sdělení - reprezentuje graficky soubor dat, čte a interpretuje tabulky, diagramy a grafy, rozlišuje rozdíly v zobrazení obdobných souborů vzhledem k jejich odlišným charakteristikám 	<p>1 kombinatorika, pravděpodobnost a statistika</p> <ul style="list-style-type: none"> - základní kombinatorická pravidla – pravidlo součtu, součinu - variace, permutace a kombinace (bez opakování) - faktoriál, kombinační číslo - binomická věta - pravděpodobnost – náhodný jev a jeho pravděpodobnost, pravděpodobnost sjednocení a průniku jevů, nezávislost jevů - práce s daty – analýza dat a jejich zpracování, statistický soubor a jeho charakteristiky 	<p>OSV – kooperace, kompetice, komunikace s odbornou terminologií MV – interpretace dat, grafů Z – interpretace souboru dat, tabulek, grafů I – zpracování dat tabulkou, grafem F – zpracování naměřených dat, chyby v měření</p>
<ul style="list-style-type: none"> - formuluje a zdůvodňuje vlastnosti studovaných posloupností - řeší aplikační úlohy s využitím poznatků o posloupnostech - interpretuje z funkčního hlediska složené úrokování, aplikuje exponenciální funkci a geometrickou posloupnost ve finanční matematice - vysvětlí pojem limita posloupnosti, zná základní věty o limitách posloupností - vysvětlí pojmy nekonečná řada a součet nekonečné řady 	<p>2 posloupnosti</p> <ul style="list-style-type: none"> - definice a určení posloupností (vzorcem pro n-tý člen a rekurentně) - vlastnosti posloupností - aritmetická a geometrická posloupnost - finanční matematika - limita posloupnosti, konvergentní a divergentní posloupnost - nekonečná geometrická řada a její součet 	<p>OSV – kooperace, kompetice</p>

Informatika

Informatika

Obsahové, časové a organizační vymezení vyučovacího předmětu

Vzdělávací oblast: Informatika

Vzdělávací obor: Informatika

Časová dotace týdně: KVINTA: 2 hod, SEXTA: 2 hod

Charakteristika vyučovacího předmětu

Charakteristika, cíle, metody a formy vyučovacího předmětu

Výuka probíhá v půlených třídách v učebně informačních a komunikačních technologií.

Vzdělávací oblast Informatika dává prostor všem žákům porozumět tomu, jak funguje počítač a informační systémy. Zabývá se automatizací, programováním, optimalizací činností, reprezentací dat v počítači, kódováním a modely popisujícími reálnou situaci nebo problém. Dává prostor pro praktické aktivní činnosti a tvořivé učení se objevováním, spoluprací, řešením problémů, projektovou činností. Pomáhá porozumět světu z pohledu informatiky jako vědní disciplíny, s jejímiž základy seznamuje.

Důraz je kladen na rozvíjení žákova inforatického myšlení s jeho složkami abstrakce, algoritmizace a dalšími. Praktickou činnost s tvorbou jednotlivých typů dat a s aplikacemi vnímáme jako prostředek k získání zkušeností k tomu, aby žák mohl poznávat, jak počítač funguje, jak reprezentuje data různého typu, jak pracují informační systémy a jaké problémy informatika řeší.

Zvládnutí výpočetní techniky, zejména rychlého vyhledávání a zpracování potřebných informací pomocí internetu a jiných digitálních médií, umožňuje realizovat metodu „učení kdekoliv a kdykoliv“, vede k žádoucímu odlehčení paměti při současné možnosti využít mnohonásobně většího počtu dat a informací než dosud, urychluje aktualizaci poznatků a vhodně doplňuje standardní učební texty a pomůcky.

Výchovné a vzdělávací strategie, kompetence

Důraz bude kladen na spojení dovedností a znalostí práce s počítačem s ostatními předměty, zdůrazní se orientace na řešení úloh a problémů z praxe.

Důležitým pedagogickým cílem je orientace žáků k řešení úkolů ve spolupráci s týmem. K tomuto cíli může poskytnout motiv spolupráce na projektech (celoškolských, republikových i mezinárodních).

Kompetence k učení – učitel:

- vede žáky, aby samostatně vyhledávali, třídili, zpracovávali, uchovávali a přenášeli informace z různých zdrojů za pomoci informačních a komunikačních technologií
- umožňuje žákům ověřovat jejich teoretické znalosti na praktických příkladech

Kompetence k řešení problémů – učitel:

- nabízí žákům dostatek úkolů z reálného života, jejichž řešení tvoří pomocí informačních a komunikačních technologií
- podporuje u žáků hledání vlastních řešení problémů
- umožňuje žákům prezentovat výsledky jejich činnosti a obhájit realizovaná řešení

Kompetence komunikativní – učitel:

- umožňuje žákům pro komunikaci a spolupráci využívat moderní informační a komunikační technologie
- dbá na dodržování pravidel správné a bezpečné komunikace

Kompetence sociální a personální – učitel:

- vyžaduje dodržování pravidel bezpečného chování žáků při práci v laboratořích výpočetní techniky
- podílí se na utváření příjemné atmosféry ve skupině a přispívá k upevňování dobrých mezilidských vztahů
- přispívá k diskusi ve skupině a podporuje spolupráci žáků ve skupině při řešení společného úkolu

Kompetence občanské – učitel:

- vede žáky k dodržování pravidel slušného chování, informační etiky, autorského zákona a dalších zákonů a společenských norem
- seznamuje žáky s pravidly ekologické likvidace nepotřebné informační a komunikační techniky
- dbá na šetření materiálního vybavení školy

Kompetence pracovní – učitel:

- vede žáky ke správnému a bezpečnému používání informační a komunikační techniky
- podporuje praktické činnosti žáků s informační a komunikační technikou při výuce i domácí přípravě

Očekávané výstupy

DATA, INFORMACE A MODELOVÁNÍ

- interpretuje získané výsledky a závěry, vyslovuje předpovědi na základě dat, uvažuje při tom omezení použitých modelů; posuzuje množství informace podle počtu možností, které jsou díky informacím vyloučeny; odhaluje chyby a manipulace v cizích interpretacích a závěrech; (5)
- rozlišuje a používá různé datové typy; navrhuje a porovnává různé způsoby kódování z různých hledisek a vysvětlí proces a úskalí digitalizace; (5)
- formuluje problém a požadavky na jeho řešení; získává potřebné informace, posuzuje jejich využitelnost a dostatek (úplnost) vzhledem k řešenému problému; používá systémový přístup k řešení problému; pro řešení problému sestaví model, simulaci; (5)
- převede data z jednoho modelu do jiného; najde chyby daného modelu a odstraní je; porovná různé modely s ohledem na užitečnost pro řešení daného problému; (5)

ALGORITMIZACE A PROGRAMOVÁNÍ

- vysvětlí daný algoritmus, program; určí, zda je daný postup algoritmem; (5, 6)
- analyzuje problém, rozdělí problém na menší části, rozhodne, které je vhodné řešit algoritmicky, své rozhodnutí zdůvodní; sestaví a zapíše algoritmy pro řešení problému; (5, 6)
- ve vztahu k charakteru a velikosti vstupu hodnotí nároky algoritmů; porovná algoritmy podle různých hledisek, vybere pro řešený problém ten nejvhodnější; vylepší algoritmus podle zvoleného hlediska; zobecní řešení pro širší třídu problémů; (5, 6)
- vytvoří přehledný program pro vyřešení konkrétního problému s ohledem na jeho možné důsledky a svou odpovědnost za ně; používá opakování, větvení programu se složenými podmínkami, proměnné, seznamy, podprogramy s parametry a návratovými hodnotami; ve snaze o vyšší efektivitu navrhuje, řídí a hodnotí souběh procesů; (5, 6)
- ověří správnost, najde a opraví případnou chybu v algoritmu, otestuje, odladí a optimalizuje program; (5, 6)

INFORMAČNÍ SYSTÉMY

- rozpozná informační toky v systémech; analyzuje a hodnotí informační systémy z různých hledisek; zvažuje i nepřímé a nezamýšlené dopady informačního systému na různé skupiny; (6)
- nastavuje účelné zobrazení dat, filtruje a řadí data úpravou databázového dotazu; (6)
- určí cílovou skupinu, formuluje problém, validuje potřeby, určí požadavky na řešení; (6)
- určí jednotlivé uživatelské role, specifikuje jejich činnosti, navrhne, otestuje a přizpůsobí rozhraní uživatelům; (6)
- navrhne a vytvoří strukturu vzájemného propojení tabulek; navrhne procesy zpracování dat; (6)
- otestuje správnost a použitelnost svého řešení, navrhne a realizuje potřebná vylepšení; během provozu informačního systému rozpozná funkčně či věcně nesprávný stav, zjistí jeho příčinu a navrhne způsob jeho odstranění; (6)

DIGITÁLNÍ TECHNOLOGIE

- rozlišuje jednotlivé operační systémy a vysvětlí rozdíly mezi nimi z uživatelského hlediska; (6)
- porovná jednotlivé způsoby propojení počítačů, charakterizuje počítačové sítě a internet; vysvětlí, pomocí čeho a jak je zajištěna komunikace mezi jednotlivými zařízeními v síti; (6)
- identifikuje a řeší problémy a výzvy vznikající při práci s digitálními zařízeními a poradí s nimi druhým; (6)
- chrání digitální zařízení, digitální obsah i osobní údaje před poškozením či zneužitím svědomím změn v technologiích, které ovlivňují bezpečnost (6)

Rozpis předmětu INFORMATIKA pro KVINTU (1. ročník SŠ)

Časová dotace:	2 vyučovací hodiny týdně	
Školní výstupy	Učivo	
<p>Žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> – řídí se typografickými a estetickými pravidly – upřednostňuje použití stylů před přímým formátováním – efektivně používá předdefinované styly, dokáže vytvořit vlastní – správně používá a nastavuje řazený i neřazený víceúrovňový seznam – umí zarovnat text do více sloupců různými metodami a dokáže popsat jejich výhody/nevýhody – dokáže do textu přidat další objekty (obrázky, tabulky, ...) a opatřit je číslovanými popisky – vytvoří automaticky generované obsahy a seznamy obrázků či tabulek – používá křížové odkazy a pole – využívá šablony dokumentů i prezentací – při tvorbě prezentací využívá předlohy i automatická rozvržení snímku a dokáže je přizpůsobit 	<p>1 digitální zpracování textu (PT a MV: ČJ, M, VV, OSV, MV)</p> <ul style="list-style-type: none"> - Typografická a estetická pravidla - Styly - Víceúrovňové seznamy - Zarovnání textu do sloupců - Další objekty v textu - Automatizace - Šablony - Předloha a rozvržení snímku 	
<ul style="list-style-type: none"> – porovná zprávy podle množství obsažené informace – sestavuje dotazovací a rozhodovací stromy, hodnotí jejich úspornost – na základě dat vyslovuje tvrzení, posuzuje jejich správnost – formuluje dotazy s odpovědí ano nebo ne tak, aby odpovědi poskytl co nejvíce informací – používá metodu půlení intervalů – spočítá, kolik možností lze rozlišit pomocí daného počtu otázek a naopak – používá bit, byte a násobné jednotky k odhadování potřebných datových a přenosových kapacit – podle potřeby a kontextu rozliší data od informací – porovnává různé způsoby reprezentace čísel, textu, obrazu i zvuku, vhodně volí formáty souborů – používá různé metody komprese dat 	<p>2 informace (PT a MV: HV, M, VV, OSV))</p> <ul style="list-style-type: none"> - Přenos dat, kódování a dekódování zprávy, komunikační kanál - Pojem informace - Data a jejich význam - Získávání, vyhledávání a ukládání dat obecně a v počítači - Kódování dat v počítačích obecně - Binární soustava, bity a bajty - Kódování čísel - Vztah počtu bitů a počtu rozlišovaných hodnot - Kódování textů - Kódování obrazu, zvuku, videa - Principy bezztrátové a ztrátové komprese Kontrolní součty 	
<ul style="list-style-type: none"> – na základě analýzy problému sestaví algoritmus k jeho řešení – zapíše program pro vyřešení konkrétního problému – používá proměnné vhodných datových typů – využívá různé vstupy a výstupy – používá podprogram s parametry – používá větvení programu a cyklus se složenou podmínkou pro jeho ukončení – ověřuje správné fungování vytvářených programů – nalezne chybu ve svém i cizím programu a opraví ji – optimalizuje program – čitelnější kód, rychlejší, bez duplicitních činností – upraví hotový program podle dodatečných požadavků – zobecní program pro širší množinu vstupních dat 	<p>3 programování (PT a MV: M, OSV)</p> <ul style="list-style-type: none"> - Vstup dat - Syntaktické, běhové a logické chyby - Proměnné, datové typy - Ná vaznost příkazů a dat - Podprogramy bez parametrů a s parametry - Cyklus s pevným počtem opakování - Náhodný prvek ze seznamu - Podmínky - Větvení programu a vnořené větvení - Ladění programu - Rozdělení problému na části 	

Rozpis předmětu INFORMATIKA pro SEXTU (2. ročník SŠ)

Časová dotace:	2 vyučovací hodiny týdně	
Školní výstupy	Učivo	
<ul style="list-style-type: none"> - vyřeší problém použitím vzorce nebo funkce pro hromadné výpočty s daty včetně funkcí zpracovávajících text - vyřeší problém navržením kontingenční tabulky - zvolí správnou vizualizaci dat grafem s ohledem na jeho vypovídací schopnost 	<p>1 hromadné zpracování dat (Pt a MV: M, OSV)</p> <ul style="list-style-type: none"> - Zpracování dat pomocí textových funkcí tabulkového procesoru - Vizualizace dat, vypovídací schopnost grafu - Rozpoznávání vzorů a trendů v datech, kontingenční tabulky 	
<ul style="list-style-type: none"> - využívá různé způsoby zápisu pracovních procesů (např. přirozený jazyk, diagram, program) - různé zápisy mezi sebou převádí - hodnotí různé zápisy z hlediska přehlednosti, srozumitelnosti, jednoznačnosti - charakterizuje vstupy, pro něž daný algoritmus funguje - rozpozná problematická místa postupu nebo jeho zápisu (např. nekonečné opakování, nejednoznačné pokračování, nemožný úkon) 	<p>2 algoritmus (Pt a MV: M, OSV)</p> <ul style="list-style-type: none"> - Zadání úlohy, vstup, výstup, podmínky řešení - Pojem algoritmus, vlastnosti algoritmu - Přirozené a formální jazyky, různé zápisy algoritmů 	
<ul style="list-style-type: none"> - popíše příklady informačních systémů a různé důsledky jejich využívání - rozliší různé součásti informačních systémů a jejich úlohu - zjišťuje potřeby budoucích uživatelů a jejich požadavky na řešení, metodicky vybírá, které skutečně realizuje - práci na vývoji informačního systému naplňuje do fází, podle situace plán upravuje - navrhuje několik možností řešení - hodnotí návrhy řešení z různých hledisek, vybírá nejvhodnější - specifikuje a vytvoří potřebné tabulky, jejich sloupce, propojení a další nastavení - specifikuje a vytvoří uživatelské rozhraní (celkovou strukturu, různě filtrované, řazené, agregované, formátované a vizualizované pohledy na data, interaktivní prvky, popisky pro uživatele) - navrhne a odladí automatizované procesy zpracování dat, zejména pomocí vzorců a interaktivních prvků - informační systém průběžně testuje na uživateli 	<p>3 informační systémy a databáze (Pt a MV: M, OSV)</p> <p>Veřejné informační systémy</p> <p>Data, jejich struktura a vazby</p> <ul style="list-style-type: none"> - Definované procesy, role uživatelů - Technické řešení informačních procesů - Vývoj informačního systému: postup tvorby informačního systému - Návrh uživatelského rozhraní, datového modelu a procesů - Hromadné zpracování dat: tabulka, její struktura – data, hlavička a legenda dotazy, filtrování, řazení - Návrh databázové tabulky, atributy polí, primární klíč - Více tabulek, jejich propojení, relace 	
<ul style="list-style-type: none"> - Jmenuje a zhodnotí příklady různých druhů modelů z informatiky i mimo ni - Rozpozná příklady použití grafů - Podle potřeby přechází mezi úrovněmi zjednodušení, případně dále abstrahuje od nepodstatného, či naopak modely rozšiřuje - Hodnotí, nakolik výsledek z modelu platí i v modelované realitě - Pomocí editoru vytvoří graf a využije jej pro řešení problému - Reprezentuje graf nákresem, seznamem hran a maticí sousednosti; posuzuje výhody a nevýhody těchto zápisů v různých situacích - Vytvoří stavový prostor, najde v něm řešení problému - Vytvoří simulaci ve formě buněčného automatu, formuluje pozorování, hodnotí jejich přesnost a spolehlivost ve vztahu k realitě 	<p>4 modelování (Pt a MV: M, OSV, VV)</p> <ul style="list-style-type: none"> - model jako zjednodušení reality - schéma, diagram, graf, vrcholy, hrany - orientovaný graf, ohodnocený graf - kritická cesta - myšlenkové a pojmové mapy - kvalita informačního zdroje, kritické myšlení a kognitivní zkreslení 	
<ul style="list-style-type: none"> - na základě znalosti fungování počítače vysvětlí funkci a význam operačního systému a ukáže rozdíly v ovládání aktuálně nepoužívanějších systémů - nakreslí strukturu LAN a internetu, vysvětlí paketový přenos dat a popíše komunikaci zařízení z lokální sítě do internetu včetně WiFi a GSM sítí - vysvětlí, jak jsou digitalizována data různého typu - popíše fungování webu a cloudových služeb, vysvětlí vzdálené ukládání dat - z principu fungování sítí a cloudu vyvodí bezpečnostní rizika jejich využívání, popíše nejčastější způsoby útoků a s využitím systémového přístupu navrhne řešení zabezpečení počítače a dat - identifikuje a řeší hardwarové a softwarové problémy vznikající při práci s digitálními zařízeními - popíše vědomou a nevědomou digitální stopu a jejich důsledky na soukromí 	<p>5 digitální technologie (Pt a MV: M, OSV, F, D, VV)</p> <ul style="list-style-type: none"> - Hardware počítače a jeho parametry - Zpracování dat v počítači - Software – operační systém - Lokální počítačové sítě a internet - Web a cloudové služby - Bezpečné využívání cloudu - Bezpečnost počítačových zařízení a dat - Bezpečné digitální prostředí - Umělá inteligence - Zlomové události vývoje počítačů - Nové počítačové technologie 	

Člověk a příroda

Fyzika

Obsahové, časové a organizační vymezení vyučovacího předmětu	
Vzdělávací oblast:	Člověka a příroda
Vzdělávací obor:	Fyzika
Časová dotace týdně:	KVINTA: 2 hod, SEXTA: 2 hod, SEPTIMA: 2 hod

Charakteristika vyučovacího předmětu

Charakteristika, cíle, metody a formy vyučovacího předmětu

Předmět rozvíjí postupně získávané poznatky žáků o fyzikálních interakcích rozmanitých objektů a o struktuře látek a formuje je do uceleného systému vědomostí o zákonitostech různých forem pohybu, přírodních dějů a o vlastnostech látek. Žáci jsou vedeni k tomu, aby využívali osvojené fyzikální zákony a zákonitosti k objasňování fyzikálních jevů a k předvídání důsledků jejich působení. Velká pozornost je věnována přesnému a jasnému formulování myšlenek na základě osvojené odborné terminologie, pozornému pozorování a přesnému popisu jevů, správné analýze příčin a následků jevů, logickému zdůvodňování vlastních závěrů a ověřování hypotéz. Na vybraných fyzikálních objektech a technických aplikacích jsou žáci seznamováni s teoretickými a experimentálními fyzikálními metodami a učí se uplatňovat je prakticky v konkrétních situacích. Přitom poznávají význam matematických nástrojů a postupů pro efektivitu řešení problémů a úloh. Žáci se učí i správně chápat společenskou roli fyziky a její úzkou souvislost s ostatními přírodovědnými obory. Většina vyučovacích hodin je realizována v kmenových třídách.

Výchovné a vzdělávací strategie, kompetence

Kompetence k učení – učitel:

- vede žáky, aby pomocí samostatně praktikovaných i demonstrovovaných experimentů systematicky pozorovali různé fyzikální děje, učili se je kvalitativně posuzovat i kvantitativně vyjádřit, výsledky pozorovaných a praktikovaných dějů správně interpretovali, dílčí výsledky vhodně zpracovávali pomocí dostupných matematických prostředků, porovnávali je v kontextu souvisejících výsledků a uváděli je v logicky konzistentní závěr
- vytváří prostor k tomu, aby vyhledávali, třídili, porovnávali a systematizovali informace z daného oboru s využitím různých informačních zdrojů (učebnice, internet, encyklopedie, média...)
- volí metody vyučování, tak, aby žáci formulovali vlastní hypotézy vycházející z diskuze nad zkoumanými problémy a ověřovali jejich výpovědní a pravdivostní hodnotu

Kompetence k řešení problémů – učitel:

- učí žáky rozpoznávat různé druhy problémů a problémových úloh, které vycházejí z pozorování fyzikálních dějů, diskuzí nad nimi, zkoumání praktických aplikací, nebo těch, jež jsou navozeny v učebním procesu učitelem
- vede žáky k tomu, aby správně formulovali poznaný problém a navrhovali různé metody, které mohou vést k jeho řešení
- učí řešit problémy využitím vhodné metody a prostředků (aparát matematické algebry, grafická řešení, experimentální heuristická zkoumání...)
- rozvíjí žáky, aby rozeznávali chybná řešení, porovnávali jednoznačnost a dopady více možných řešení

Kompetence komunikativní – učitel:

- vytváří žákům prostor, aby formulovali a vyjadřovali své myšlenky a názory v logickém sledu, vyjadřovali se výstižně, souvisle a kultivovaně, a to v ústním i písemném projevu
- volí metody výuky k tomu, aby porozuměli různým způsobům předávání informací (analýza textů, mluveného slova, obrazových materiálů, grafů a diagramů, tabelovaných hodnot...)
- dává prostor žákům k tomu, aby rozvíjeli vzájemnou komunikaci při práci v různě velkých skupinách, zpracovávali a hodnotili názory ostatních a společně vytvářeli závěry reflektující jednotný názor skupiny a efektivně využívali informační a komunikační prostředky a technologie

Kompetence sociální a personální – učitel:

- vede žáky k tomu, aby respektovali názory ostatních, poznávali a rozvíjeli své role při práci ve skupině a využívali je k efektivnímu postupu při společném řešení problémů, také spolupracovali s ostatními, plnili rozdělené úkoly, přispívali

k diskusi

Kompetence občanské – učitel:

- volí vyučovací metody a úkoly k tomu, aby rozpoznávali vliv různých technologických procesů na životní prostředí, odhadovali únosnou míru jejich škodlivosti vzhledem k potřebnosti a využitelnosti těchto procesů
- vede žáky k tomu, aby hospodárně zacházeli se zdroji energie, kriticky hodnotili jejich potřebu v různých situacích a volili způsoby, jak spotřebu energie v maximální míře omezit

Kompetence k podnikavosti – učitel:

- vytváří prostor k tomu, aby žáci zodpovědně hodnotili vlastní schopnosti a rozhodli o svém budoucím profesním zaměření a rozvíjeli svůj odborný potenciál

Kompetence digitální:

- vedeme žáky k využívání digitálních technologií při pozorování fyzikálních jevů
- podporujeme využívání digitálních technologií při měření a zpracování naměřených dat
- vedeme žáky k využívání digitálních záznamů experimentů a vizuálních simulací k popisu a vysvětlení fyzikálních jevů
- učíme žáky řešit problémy sběrem a tříděním dat z otevřených zdrojů
- vedeme žáky k tomu, aby při týmové práci, při řešení problémů a při diskusi o výsledcích úloh používali efektivně digitální komunikační prostředky, volili k tomu vhodné nástroje (zejména při distančním vzdělávání)
- vedeme žáky k tomu, aby své vytvořené nebo získané výukové materiály a záznamy o použitých zdrojích ukládali do svého elektronického portfolia k dalšímu využití při vzdělávání

Očekávané výstupy

FYZIKÁLNÍ VELIČINY A JEJICH MĚŘENÍ

- měří vybrané fyzikální veličiny vhodnými metodami, zpracuje a vyhodnotí výsledky měření
- rozliší skalární veličiny od vektorových a využívá je při řešení fyzikálních problémů a úloh

POHYB TĚLES A JEJICH VZÁJEMNÉ PŮSOBENÍ

- užívá základní kinematické vztahy při řešení problémů a úloh o pohybech rovnoměrných a rovnoměrně zrychlených/zpomalených
- určí v konkrétních situacích síly a jejich momenty působící na těleso a určí výslednici sil
- využívá (Newtonovy) pohybové zákony k předvídání pohybu těles
- využívá zákony zachování některých důležitých fyzikálních veličin při řešení problémů a úloh
- objasní procesy vzniku, šíření, odrazu a interference mechanického vlnění

STAVBA A VLASTNOSTI LÁTEK

- objasní souvislost mezi vlastnostmi látek různých skupenství a jejich vnitřní strukturou
- aplikuje s porozuměním termodynamické zákony při řešení konkrétních fyzikálních úloh
- využívá stavovou rovnici ideálního plynu stálé hmotnosti při předvídání stavových změn plynu
- analyzuje vznik a průběh procesu pružné deformace pevných těles
- porovná zákonitosti teplotní roztažnosti pevných těles a kapalin a využívá je k řešení praktických problémů

ELEKTROMAGNETICKÉ JEVY, SVĚTLO

- porovná účinky elektrického pole na vodič a izolant
- využívá Ohmův zákon při řešení praktických problémů
- aplikuje poznatky o mechanismech vedení elektrického proudu v kovech, polovodičích, kapalinách a plynech při analýze chování těles z těchto látek v elektrických obvodech
- využívá zákon elektromagnetické indukce k řešení problémů a k objasnění funkce elektrických zařízení
- porovná šíření různých druhů elektromagnetického vlnění v rozličných prostředích
- využívá zákony šíření světla v prostředí k určování vlastností zobrazení předmětů jednoduchými optickými systémy

MIKROSVĚT

- využívá poznatky o kvantování energie záření a mikročástic k řešení fyzikálních problémů
- posoudí jadernou přeměnu z hlediska vstupních a výstupních částic i energetické bilance
- využívá zákon radioaktivní přeměny k předvídání chování radioaktivních látek
- navrhne možné způsoby ochrany člověka před nebezpečnými druhy záření

Rozpis předmětu FYZIKA pro KVINTU (1. ročník SŠ)

Časová dotace: 2 vyučovací hodiny týdně

Školní výstupy	Učivo	PT a MV
<p>Žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> - využívá s porozuměním základní veličiny a jednotky - rozliší základní a odvozené veličiny a jednotky - převádí jednotky - změří vhodnou metodou určené veličiny - zpracuje měření, stanoví správně výsledek měření - rozlišuje skalární a vektorové veličiny 	<p>1 fyzikální jednotky</p> <ul style="list-style-type: none"> - zavedení mezinárodní soustavy jednotek SI, převody jednotek - skalární a vektorové veličiny - odchylky měření. 	<p>OSV – kooperace a kompetice VGS – význam soustavy SI pro rozvoj vědeckých styků</p> <p>M – délka, objem, převody jednotek, rovnice, vektorová algebra CH – vlastnosti látek B – vlastnosti nerostů TV – měření času</p>
<p>Žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> - využívá abstraktní představy hmotného bodu při - řešení fyzikálních problémů - rozlišuje inerciální a neinerciální vztažné soustavy a využívá je při popisu fyzikálních dějů - klasifikuje pohyby a využívá základní kinematické vztahy pro jednotlivé druhy pohybů - určuje v konkrétní situaci působící síly a jejich výslednici - využívá Newtonovy zákony při popisu fyzikálních dějů - aplikuje zákony zachování - uvádí souvislost mechanické energie s prací - objasní silové působení gravitačního pole a popíše ho příslušnými veličinami - rozliší tíhovou a gravitační sílu - objasní s pomocí Newtonova zákona pohyby v gravitačním poli - popisuje translační a rotační pohyb tuhého tělesa kinematicky i dynamicky - určí v konkrétních situacích síly jejich výslednici, momenty sil a výsledný moment - aplikuje zákony zachování na proudění ideální kapaliny 	<p>2 mechanika</p> <ul style="list-style-type: none"> - těleso a hmotný bod, vztažná soustava, trajektorie, dráha. - pohyby přímočaré a křivočaré, rovnoměrné a nerovnoměrné. - průměrná a okamžitá rychlost, zrychlení, volný pád. - rovnoměrný pohyb po kružnici, úhlová rychlost, perioda a frekvence. - síla a její znázornění, třecí síla, tuhost pružiny, výslednice sil. - Newtonovy pohybové zákon, inerciální vztažná soustava, setrvačná síla, dostředivá síla - hybnost a zákon zachování hybnosti. - mechanická práce, výkon, příkon, účinnost, mechanická energie. - gravitační pole, Newtonův gravitační zákon, tíhová síla. - tuhé těleso a jeho pohyb, moment sil, těžiště tělesa. - základní vlastnosti tekutin, ideální kapalina. - tlak v kapalině, Pascalův zákon, hydrostatický tlak, atmosférický tlak, vztlaková síla, Archimédův zákon. - proudění, rovnice kontinuity. 	<p>OSV – kooperace a kompetice, komunikace s odbornou terminologií VGS – významní evropští učenci M – síla, znázornění síly Z, B – gravitační síla, gravitační pole TV – moment síly, posuvné účinky sil, páka, vzájemné působení sil Z – gravitační pole</p>
<ul style="list-style-type: none"> - využívá základní principy kinetické teorie látek při objasňování vlastností látek různých skupenství a procesů v nich probíhajících - uplatňuje termodynamické zákony při řešení fyzikálních úloh 	<p>3 molekulová fyzika a termika</p> <ul style="list-style-type: none"> - kinetická teorie stavby látek - relativní atomová a molekulová hmotnost, látkové množství, Avogadrova konstanta, molární hmotnost a objem. - struktura látek. - termodynamická soustava, rovnovážný stav a děj. - vnitřní energie tělesa a její změna. - teplo, kalorimetrická rovnice, První termodynamický zákon. 	<p>OSV – kooperace a kompetice, komunikace s odbornou terminologií VGS – významní evropští učenci</p>

Rozpis předmětu FYZIKA pro SEXTU (2. ročník SŠ)

Časová dotace:	2 vyučovací hodiny týdně	
Školní výstupy	Učivo	PT a MV
<p>Žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> - vysvětlí stavové změny ideálního plynu užitím stavové rovnice - formuluje zákon zachování energie pro tepelné děje - rozlišuje krystalické a amorfnní látky na základě znalosti jejich stavby - řeší praktické problémy, objasní průběh pružné deformace pomocí Hookeova zákona - užívá zákonitosti teplotní roztažnosti látek - vysvětlí jevy související s povrchovou silou a energií kapalin - objasní kvalitativně i kvantitativně změny skupenství látek - předvídá děje související se změnami stavu látek za pomoci fázového diagramu 	<p>1 molekulová fyzika a termika</p> <ul style="list-style-type: none"> - ideální plyn, stavová rovnice, děj izotermický, izobarický, izochorický a adiabatický. - práce plynu, kruhový děj, Druhý termodynamický zákon, tepelné motory. - krystalická mřížka, deformace pevného tělesa, délková roztažnost látek - povrchová vrstva kapaliny, kapilarita. - tání, tuhnutí, var, vypařování, sublimace, desublimace. 	<p>OSV – kooperace, a kompetice, komunikace s odbornou terminologií VGS – významní evropsští učenci EVVO – vliv spalovacích motorů a dopravních prostředků na životní prostředí CH – vlastnosti látek B – vlastnosti nerostů TV – využití změn skupenství při sportu</p>
<ul style="list-style-type: none"> - objasní silové působení elektrostatického pole, dovede ho popsat příslušnými veličinami - objasní s pomocí Coulombova zákona děje v elektrickém poli - rozlišuje vodič, izolant, polovodič, předvídá jeho chování v elektrickém poli - objasní podmínky vzniku stejnosměrného elektrického proudu a jeho vedení v kovovém vodiči - užívá Ohmův zákon při řešení praktických problémů - vysvětlí podstatu vedení elektrického proudu v kapalinách, plynech, vakuu a jejich aplikace - objasní model vedení elektrického proudu v polovodičích 	<p>2 elektřina a magnetismus</p> <ul style="list-style-type: none"> - elektrický náboj, Coulombův zákon, elektrické pole, siločáry. - elektrické napětí, vodiče a izolanty. - elektrostatická indukce, kapacita vodiče, kondenzátory. - elektrický zdroj, Ohmův zákon, elektrický odpor, rezistory a jejich spojování. - svorkové napětí. - polovodiče typu P a N, polovodičová dioda, fotorezistor, fotodioda. - elektrolýza, samostatný a nesamostatný výboj. 	<p>OSV – kooperace a kompetice, komunikace s odbornou terminologií EVVO – negativní důsledky elektrolýzy VGS – významní evropsští učenci</p> <p>CH – elektrický proud, elektrolýza VkZ – zásady bezpečnosti při zacházení s elektrickým proudem</p>
<ul style="list-style-type: none"> - užívá základní kinematické vztahy při řešení problémů a úloh o pohybech kmitavých - harmonických - objasní princip vzniku a šíření vln, odrazu a interference vlnění 	<p>3 mechanické kmitání a vlnění</p> <ul style="list-style-type: none"> - kmitavý pohyb, jeho perioda a frekvence. - mechanický oscilátor, tlumené a nucené kmitání, oscilace. - příčné a podélné vlnění, vlnová délka a frekvence. - interference a odraz vlnění, stojaté vlnění, Huygensův princip. - zvuk jako vlnění. 	<p>M – goniometrické funkce B – ucho, zvuk HO – hudební nástroje, ladičky a šíření zvuku Z - tsunami</p>

Rozpis předmětu FYZIKA pro SEPTIMU (3. ročník SŠ)

Časová dotace:	2 vyučovací hodiny týdně	
Školní výstupy	Učivo	PT a MV
<p>Žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> - uvádí základní vlastnosti magnetického pole a pomocí nich řeší úlohy - vysvětlí funkci magnetických zařízení a magnetické vlastnosti materiálu - objasní základní vlastnosti nestacionárního magnetického pole pomocí Faradayova a Lenzova zákona - objasní vznik střídavého proudu, popíše jeho charakteristiky - vysvětlí chování prvků v elektrickém obvodu - popíše základní principy výroby a vedení elektrického proudu v praxi 	<p>1 elektřina a magnetismus</p> <ul style="list-style-type: none"> - magnetické pole, indukční čáry, magnetická indukce, látky v magnetickém poli. - elektromagnetická indukce. - střídavý proud, časový průběh, frekvence a perioda, generátor střídavého proudu, elektromotor, transformátor, elektrárna. 	<p>OSV – kooperace a kompetice, komunikace s odbornou terminologií VGS – významní evropští učenci VKZ - zásady bezpečnosti při zacházení s elektrickým proudem EVVO – ekologické aspekty výroby elektrické energie</p>
<ul style="list-style-type: none"> - analyzuje různé teorie podstaty světla - předvídá na základě vlastností světla jeho chování v daném prostředí - využívá základy paprskové optiky k řešení praktických problémů - vysvětlí princip jednoduchých optických přístrojů - využívá analogie elektromagnetického a mechanického vlnění - předvídá chování elektromagnetického vlnění – na základě jeho charakteristik a uvede příklady využití vlnění v praxi 	<p>2 optika</p> <ul style="list-style-type: none"> - šíření světla v různých prostředích, rychlost světla - odraz a lom světla, rozklad světla - interference, ohyb světla - čočky a zrcadla 	<p>OSV – kooperace a kompetice, komunikace s odbornou terminologií VMS – významní evropští učenci B – optické vlastnosti oka CH – spektrální analýza</p>
<ul style="list-style-type: none"> - popíše a vysvětlí podstatu fotoefektu - vymezí základní charakteristické vlastnosti fotonu - vysvětlí duální podstatu částic - popíše podstatu spektrální analýzy - využívá zákony zachování (energie, hybnosti ...) u mikročástic - vysvětlí zákonitosti jaderných přeměn - rozliší přirozenou a umělou radioaktivitu - vysvětlí principy využití jaderné energie - navrhne možné způsoby ochrany člověka před nebezpečnými druhy záření 	<p>3 fyzika mikrosvěta</p> <ul style="list-style-type: none"> - fotoelektrický jev a jeho Einsteinova teorie - foton a jeho energie - korpuskulární a vlnová povaha záření a částic - elektronový obal, kvantová energie atomu, stimulovaná emise záření, laser. - stavba jádra atomu, jaderné síly, štěpení jader, jaderný reaktor - přirozená a umělá radioaktivita 	<p>OSV – kooperace a kompetice, komunikace s odbornou terminologií EVVO – jaderné elektrárny a životní prostředí VGS – významní evropští učenci MV – stavba mediálních sdělení CH – chemické vazby, prvky M – exponenciální funkce</p>
<ul style="list-style-type: none"> - uvede příklady platnosti principu relativity - vysvětlí pojem relativnost současnosti - vysvětlí pojem dilatace času a kontrakce délky - řeší úlohy na aplikaci vztahů pro hmotnost tělesa a energii 	<p>4 speciální teorie relativity</p> <ul style="list-style-type: none"> - základní principy speciální teorie relativity - relativnost současnosti, dilatace času a kontrakce délky - relativistická hmotnost 	<p>OSV – kooperace a kompetice, komunikace s odbornou terminologií VGS – významní evropští učenci CH – zákon zachování hmotnosti a energie</p>

Chemie

Obsahové, časové a organizační vymezení vyučovacího předmětu

Vzdělávací oblast: Člověk a příroda

Vzdělávací obor: Chemie

Časová dotace týdně: KVINTA: 2 hod, SEXTA: 2 hod, SEPTIMA: 2 hod

Charakteristika vyučovacího předmětu

Charakteristika, cíle, metody a formy vyučovacího předmětu

Cílem vyučovaného předmětu je předat studentům ucelený přehled o jednotlivých chemických oborech na středoškolské úrovni. V průběhu tří let se předmět věnuje obecné chemii, anorganické chemii, organické chemii a biochemii. Výuka předmětu probíhá v kmenových učebnách.

Výchovné a vzdělávací strategie, kompetence

Kompetence k učení – učitel:

- klade žákům jasně formulované otázky
- vede žáky k používání správné terminologie a symboliky
- klade důraz k používání odborné literatury a zdroje informací na internetu
- motivuje žáky k učení praktickými ukázkami daného učiva (zařazování demonstračních pokusů)

Kompetence k řešení problémů – učitel:

- podporuje řešení problémů s využitím mezipředmětových vztahů
- klade důraz na potvrzení teoretických poznatků praktickou ukázkou (důkazem)
- zadává takové problémové úlohy, ve kterých musí žák projevit znalosti a jistou míru kreativity
- směřuje žáky k používání správných zdrojů informací
- vede žáky k vlastní prezentaci své práce – laboratorní protokol

Kompetence komunikativní – učitel:

- vytváří podmínky ke komunikaci (mezi žáky, učitel – žák) o daném tématu
- vede žáky k souvislému projevu s užitím správné terminologie
- zadává problémové úlohy, ve kterých žáci musí využívat různé komunikační zdroje
- směřuje žáky k používání správných zdrojů informací
- vede žáky k prezentaci své práce a znalostí

Kompetence sociální a personální – učitel:

- využívá skupinovou práci pro řešení problémových úloh při teoretických hodinách a laboratorních cvičení
- vede žáky k samostatnosti při plnění zadaných úkolů
- respektuje jakoukoli individualitu žáka (nadání, omezení)
- při práci s nebezpečnými chemickými látkami vede žáky k ochraně zdraví a životního prostředí
- působí ve smyslu primární prevence návykových látek (alkohol, drogy)
- svým postojem a výkladem vede žáky ke zdravému životnímu stylu

Kompetence občanské – učitel:

- vede žáky k ekologickému myšlení, ochraně životního prostředí (třídění odpadů)
- poskytovat podle svých možností účinnou pomoc a chovat se zodpovědně v krizových situacích i v situacích ohrožujících život a zdraví člověka
- důsledně dohlíží na slušné chování žáků ve škole, při školních akcích a mimo školu
- působí ve smyslu primární prevence návykových látek (alkohol, drogy)
- svým postojem a výkladem vede žáky ke zdravému životnímu stylu
- podporuje a vytváří podmínky k diskusi, která souvisí s aktuálními problémy, jež se týkají především kladů a záporů chemických látek a chemického průmyslu v dopadu na zdraví a životní prostředí
- podává dostatečné informace o významných českých a zahraničních osobnostech chemie a výsledcích jejich práce

Kompetence k podnikání – učitel:

- vede žáky k využívání získaných znalostí a zkušeností v zájmu přípravy na budoucí studium (resp. povolání)
- seznamuje žáky s významem chemie a jejích aplikovaných oborů pro praxi, zdůrazňuje význam výzkumu pro rozvoj dalších oborů
- při každé praktické činnosti vyžaduje dodržování předepsaných postupů, na kterých žák nesmí nic měnit, především z důvodu bezpečnosti

Kompetence digitální

- vedeme žáky ke kritické práci s informacemi, efektivní komunikaci a vzájemné spolupráci v digitálním prostředí;
- vedeme žáky k tvorbě a úpravám digitálního obsahu v různých formátech a jeho sdílení s vybranými lidmi;
- při spolupráci, komunikaci a sdílení informací v digitálním prostředí klademe důraz na etické jednání, ohleduplnost a respekt k ostatním;
- seznamujeme žáky s principy bezpečného chování na internetu a vedeme je k tomu, aby při práci s informacemi uplatňovali právní a etické normy spojené s využíváním převzatých zdrojů.

Očekávané výstupy

OBECNÁ CHEMIE

- Využívá odbornou terminologii při popisu látek a vysvětlování chemických dějů
- provádí chemické výpočty a uplatňuje je při řešení praktických problémů
- předvídá vlastnosti prvků a jejich chování v chemických procesech na základě poznatků o periodické soustavě prvků
- využívá znalosti o částicové struktuře látek a chemických vazbách k předvídání některých fyzikálně-chemických vlastností látek a jejich chování v chemických reakcích

ANORGANICKÁ CHEMIE

- využívá názvosloví anorganické chemie při popisu sloučenin
- charakterizuje významné zástupce prvků a jejich sloučeniny, zhodnotí jejich surovinové zdroje, využití v praxi a vliv na životní prostředí
- předvídá průběh typických reakcí anorganických sloučenin
- využívá znalosti základů kvalitativní a kvantitativní analýzy k pochopení jejich praktického významu v anorganické chemii

ORGANICKÁ CHEMIE

- zhodnotí vlastnosti atomu uhlíku významné pro strukturu organických sloučenin
- aplikuje pravidla systematického názvosloví organické chemie při popisu sloučenin s možností využití triviálních názvů
- charakterizuje základní skupiny organických sloučenin a jejich významné zástupce, zhodnotí jejich surovinové zdroje, využití v praxi a vliv na životní prostředí
- aplikuje znalosti o průběhu organických reakcí na konkrétních příkladech
- využívá znalosti základů kvalitativní a kvantitativní analýzy k pochopení jejich praktického významu v organické chemii

BIOCHEMIE

- objasní strukturu a funkci sloučenin nezbytných pro důležité chemické procesy probíhající v organismech
- charakterizuje základní metabolické procesy a jejich význam

Rozpis předmětu CHEMIE pro KVINTU (1. ročník SŠ)

Časová dotace:	2 vyučovací hodiny týdně	
Školní výstupy	Učivo	PT a MV
<p>Žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> - odvodí vzorce anorganických sloučenin, a naopak ze vzorce odvodí název sloučeniny - používá odbornou terminologii 	<p>1 obecná chemie</p> <ul style="list-style-type: none"> - anorganické názvosloví – oxidy, kyseliny, hydroxidy, soli, komplexní sloučeniny 	<p>EVVO , OSV, F – látky a tělesa Z – Česká republika</p>
<ul style="list-style-type: none"> - uvede fyzikální chemické vlastnosti látek - rozliší známé látky podle jejich různých vlastností, navrhne a provede jednoduché chemické pokusy a zaznamená jejich výsledek - popíše společné a rozdílné vlastnosti vybraných látek, rozpozná skupenství látek a jejich změny - vyhledá v tabulkách (u vybraných látek) hodnoty hustoty, teploty tání, varu a orientuje se v jejich hodnotách 	<p>2 soustavy látek a jejich složení</p> <ul style="list-style-type: none"> - složení a vlastnosti látek, třídění látek 	<p>OSV – řešení problémů a rozhodovací dovednosti</p> <p>F – látky a tělesa</p>
<ul style="list-style-type: none"> - uvede příklady (z praxe) dokazující, že látky se skládají z pohybujících se částic - používá pojmy atom, molekula ve správných souvislostech - popíše složení atomu a vznik kationtu a aniontu z neutrálních atomů - umí rozepsat stavbu elektronového obalu 	<p>3 stavba atomu, periodická soustava prvků</p> <ul style="list-style-type: none"> - atom – jeho složení a struktura, elementární částice atomu, jádro atomu, radioaktivita, stavba elektronového obalu atomů, kvantová čísla, orbitaly, pravidla zaplňování orbitalů, periodický zákon 	<p>EVVO – lidské aktivity a problémy životního prostředí VDO – občan, občanská společnost a stát OSV – hodnoty, postoje, praktická etika B – biologie člověka, základy ekologie</p>
<ul style="list-style-type: none"> - odvodí podmínky vzniku vazby - určí pomocí PSP druh vazby v molekule - znázorní prostorovou orientaci atomů v molekule - využívá znalostí o chemické vazbě a předvídá fyzikálně – chemické vlastnosti látek a jejich chování v chemických reakcích 	<p>4 chemická vazba a vlastnosti látek</p> <ul style="list-style-type: none"> - stavba molekuly, vznik a typ chemické vazby, prostorové uspořádání atomů v molekule, vliv chemické vazby na vlastnosti látek 	<p>OSV – rozvoj schopností poznávání EVVO – lidské aktivity a problémy životního prostředí F – látky a tělesa</p>
<ul style="list-style-type: none"> - používá vhodně vzorce pro výpočty - vytvoří a vyčíslí chemickou rovnici - uplatňuje chemické výpočty při řešení praktických problémů 	<p>5 veličiny a výpočty v chemii</p> <ul style="list-style-type: none"> - molární hmotnost, molární objem, látkové množství, hmotnostní zlomek, objemový zlomek, výpočty z chemického vzorce, látková koncentrace, výpočty z chemické rovnice 	<p>F – látky a tělesa M – rovnice, převody jednotek</p>
<ul style="list-style-type: none"> - vytvoří chemickou rovnici - vyčíslí chemickou rovnici - odvodí dle pH kyselost či zásaditost roztoku - navrhne použití srážecích reakcí v praxi 	<p>6 chemická reakce</p> <ul style="list-style-type: none"> - klasifikace chemických reakcí, acidobazické reakce, kyselost a zásaditost roztoků, neutralizace a hydrolýza, redoxní reakce, srážecí reakce 	
<ul style="list-style-type: none"> - vysvětlí pojem exotermická a endotermická reakce - odvodí pomocí příkladů faktory ovlivňující rychlost chemické reakce - používá znalosti o chemické rovnováze v praxi 	<p>7 tepelné změny při chemických reakcích, rychlost chemických reakcí a chemická rovnováha</p> <ul style="list-style-type: none"> - chemický děj, tepelné změny při chemických reakcích, rychlost chemických reakcí, chemická rovnováha 	<p>F – látky a tělesa</p>
<ul style="list-style-type: none"> - zná výskyt, vlastnosti a použití kyslíku a vodíku - odvodí vzorec vody a peroxidu vodíku - navrhne dělení vody dle obsahu látek a výskytu 	<p>8 vodík, kyslík a jejich sloučeniny</p> <ul style="list-style-type: none"> - vodík, kyslík, voda, peroxid vodíku, složení vzduchu 	<p>OSV EVVO</p>
<ul style="list-style-type: none"> - orientuje se v periodické soustavě prvků - zná výskyt a vlastnosti těchto prvků - navrhne použití těchto prvků v praxi 	<p>9 s-prvky, prvky IV.A, .A, VI.A skupiny a sloučeniny těchto prvků</p> <ul style="list-style-type: none"> - charakteristické fyzikální a chemické vlastnosti těchto prvků, výroba, výskyt a využití těchto prvků, výskyt a využití významných sloučenin 	<p>EVVO , VDO, VMS MV – kritické čtení a interpretace OSV – hodnoty, postoje, praktická etika Z, B</p>
<ul style="list-style-type: none"> - orientuje se v periodické soustavě prvků - zná výskyt vlastnosti těchto prvků - navrhne použití těchto prvků v praxi 	<p>10- a f- prvky a jejich sloučeniny</p> <ul style="list-style-type: none"> - přechodné a vnitřně přechodné prvky, charakteristika přechodných a vnitřně přechodných prvků, koordinační sloučeniny, použití některých kovů 	<p>EVVO – lidské aktivity a problémy životního prostředí, vztah člověka k prostředí MV – kritické čtení a interpretace, B</p>

Rozpis předmětu CHEMIE pro SEXTU (2. ročník SŠ)

Časová dotace:	2 vyučovací hodiny týdně	
Školní výstupy	Učivo	PT a MV
<p>Žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> - orientuje se v PSP - zná výskyt a využití prvků a jejich sloučenin v praxi - zná chemické vlastnosti těchto prvků 	<p>1 prvky VII. A skupiny a jejich sloučeniny</p> <ul style="list-style-type: none"> - charakteristické fyzikální a chemické vlastnosti prvků - výskyt a využití prvků a jejich sloučenin 	<p>EVVO – lidské aktivity a problémy životního prostředí, vztah člověka k prostředí B – základy ekologie</p>
<ul style="list-style-type: none"> - odvodí velký počet sloučenin uhlíku podle znalostí atomu uhlíku - rozliší anorganické a organické sloučeniny - ovládá organické názvosloví - zvládne rozdělení organických sloučenin do základních skupin - zaměří se na hodnocení jejich využití v praxi - rozliší uhlovodíky, uvede jejich vzorce, vlastnosti a použití - vyhledá a uvede příklady produktů průmyslového zpracování ropy a zemního plynu, uhlí a dřeva - vyhledá a uvede příklady havárií způsobených ropou, ropnými produkty a zemním plynem 	<p>2 organická chemie – uhlovodíky</p> <ul style="list-style-type: none"> - stavba atomu uhlíku, excitace, hybridizace - organické názvosloví – systematické, triviální názvy - nasycené, nenasycené, aromatické uhlovodíky - zdroje uhlovodíků 	<p>EVVO – lidské aktivity a problémy životního prostředí, vztah člověka k prostředí VDO – občan a stát MV – kritické čtení a interpretace OSV – komunikace</p> <p>Z – společenské a hospodářské prostředí, životní prostředí, Česká republika B – základy ekologie VkZ – rizika ohrožující zdraví a jejich prevence</p>
<ul style="list-style-type: none"> - rozliší pojmy „uhlovodíky“ a „deriváty uhlovodíků“ - rozliší uhlovodíkový zbytek a funkční (charakteristickou) skupinu na příkladech vzorců známých derivátů - rozdělí organické sloučeniny do základních skupin včetně nejvýznamnějších zástupců - zaměří se na hodnocení jejich využití v praxi 	<p>3 deriváty uhlovodíku</p> <ul style="list-style-type: none"> - halogenderiváty - dusíkaté deriváty - nitrosloučeniny - aminy - kyslíkaté deriváty - hydroxyderiváty - karbonylové sloučeniny 	<p>EVVO – lidské aktivity a problémy životního prostředí, vztah člověka k prostředí VDO – občan a stát MV – kritické čtení a interpretace OSV – sebeorganizace a seberegulace Z – společenské a hospodářské prostředí, životní prostředí B – základy ekologie VkZ – rizika ohrožující zdraví a jejich prevence</p>

Rozpis předmětu CHEMIE pro SEPTIMU (3. ročník SŠ)

Časová dotace:	2 vyučovací hodiny týdně	
Školní výstupy	Učivo	PT a MV
<p>Žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> - rozdělí organické sloučeniny do základních skupin včetně nejvýznamnějších zástupců - zaměří se na hodnocení v praxi - aplikuje znalosti o průběhu organických reakcí na konkrétních příkladech 	<p>1 organická chemie – deriváty uhlovodíků</p> <ul style="list-style-type: none"> - funkční deriváty karboxylových kyselin - substituční deriváty karboxylových kyselin - heterocyklické sloučeniny a jejich základní složení a struktura - význam heterocyklických sloučenin pro organismy - léčiva - pesticidy, barviva, detergenty 	<p>EVVO – lidské aktivity a problémy životního prostředí, vztah člověka k prostředí MV – kritické čtení a interpretace OSV – sebepoznání</p> <p>VkZ – rizika ohrožující zdraví a jejich prevence Z – životní prostředí, Česká republika B – buňka</p>
<ul style="list-style-type: none"> - orientuje se v poznacích s stavbě tuků, cukrů, bílkovin a tyto znalosti využívá k rozboru biochemických změn v organismech - zvládne základy popisné a dynamické biochemie - popíše základní metabolické procesy 	<p>2 biochemie</p> <ul style="list-style-type: none"> - Látkové složení živé hmoty - Stavba, funkce, metabolismus pro: <ul style="list-style-type: none"> o Sacharidy o Lipidy o Bílkoviny o Nukleové kyseliny 	<p>EVVO – lidské aktivity a problémy životního prostředí, vztah člověka k prostředí MV – kritické čtení a interpretace OSV – sebepoznání VkZ – rizika ohrožující zdraví a jejich prevence Z – životní prostředí, Česká republika D – dějiny 20.století B – biologie člověka</p>
<ul style="list-style-type: none"> - Dokáže vysvětlit základní funkci chemických sloučenin nezbytných pro biochemické děje 	<p>3 biokatalyzátory</p> <ul style="list-style-type: none"> - enzymy - vitamíny - hormony 	<p>EVVO – lidské aktivity a problémy životního prostředí, vztah člověka k prostředí MV – kritické čtení a interpretace OSV – sebepoznání VkZ – rizika ohrožující zdraví a jejich prevence Z – životní prostředí, Česká republika B – biologie člověka</p>
<ul style="list-style-type: none"> - Dokáže rozlišit plasty od dalších látek, uvede příklady a jejich vlastnosti a použití - Posoudí vliv plastů na životní prostředí Rozliší přírodní a syntetická vlákna a uvede jejich výhody a nevýhody při používání 	<p>4 organická chemie – syntetické makromolekulární látky</p> <ul style="list-style-type: none"> - polyethylen - polypropylen - polystyren - PVC - Polytetrafluorethylen - PAN - PES - PAD - polyuretan 	<p>EVVO – lidské aktivity a problémy životního prostředí, vztah člověka k prostředí MV – kritické čtení a interpretace OSV – sebepoznání VkZ – rizika ohrožující zdraví a jejich prevence Z – životní prostředí, Česká republika B – biologie člověka</p>

Biologie

Obsahové, časové a organizační vymezení vyučovacího předmětu

Vzdělávací oblast:	Člověk a příroda
Vzdělávací obor:	Biologie
Časová dotace týdně:	KVINTA: 2 hod, SEXTA: 2 hod, SEPTIMA: 2 hod

Charakteristika vyučovacího předmětu

Charakteristika, cíle, metody a formy vyučovacího předmětu

Biologie je koncipována jako předmět, který má absolventům poskytnout ucelený přehled znalostí a vědomostí o přírodě a živých organizmech v ní. Upřednostněna jsou především témata obecně biologická, fyziologická a ekologická. Naopak taxonomická témata jsou redukována do rozsahu, který podmiňuje úspěšné pochopení složitosti přírody a komplexnosti vztahů v ní. Žákům by měl tento předmět poskytnout solidní vědomostní základ, a především je motivovat k doživotnímu samostudiu přírody s aktivním přístupem k její ochraně. Předmět se vyučuje v kmenových učebnách.

Výchovné a vzdělávací strategie, kompetence

Výchovné a vzdělávací strategie slouží k uvědomění si, že učivo předmětu je pouze „rámcem“, který slouží k naplňování „klíčových kompetencí“. Ty jsou svou povahou nadpředmětové a směřují k formování osobnosti žáka a jejich charakter je především výchovný.

Volené metody a formy práce by měly snahu o formování osobnosti žáka podporovat a usnadnit mu jeho vlastní cestu k formování životních postojů. Obsah učiva nemá za úkol zahrnout žáka co největším množstvím informací, ale naučit žáka se v množství nedůležitostí orientovat, vytáhnout důležité informace a data a v neposlední řadě je správně interpretovat. Klíčovou úlohou biologie v tomto snažení je poskytnout dostatečné množství informací o živé přírodě, tak aby se žák mohl orientovat v běžných biologických problémech. Zároveň umožňuje vědeckými argumenty podložit názory na biotechnologické a bioetické problémy dnešního světa.

Úlohou učitele je v tomto pojetí zejména pokusit se přiblížit žákům biologii jako živou a zajímavou vědu – dynamicky se rozvíjející a řešící základní otázky fungování (nebo nefungování) živých soustav a tudíž i člověka. V návaznosti na specifika třídních kolektivů pak vhodnou volbou témat vytváří učitel příležitost k diskusi a vyjádření vlastních názorů na základě co nejlépe obhájených argumentů. Úlohou žáka je přijmout fakt, že pro pochopení biologických problémů je nutné pojmout základní penzum nezbytných znalostí v teoretické rovině a dovedností v rovině experimentální.

Kompetence k učení

- předkládáním dostatečného množství faktů umožňujeme žákům dobrý vhled do problematiky
- zadáváním samostatných úkolů, práce s odborným textem a pracovních listů v rámci vyučovací hodiny a vhodně volenými domácími pracemi je žákům dáвана příležitost pracovat s různými informačními zdroji a vytvářet různé formy prezentací výsledků
- podporujeme aktivitu žáků a oceňujeme snahu a pokroky žáků
- trváme na základních pravidlech citační etiky v písemných pracích

Kompetence k řešení problémů

- zadávanými úkoly učitel navádí žáky k hledání problémů a oddělování podstatných informací od nepodstatných
- zejména v rámci laboratorních cvičeníh umožňujeme žákům vyzkoušet si základní principy vědecké práce od formulace hypotézy přes její ověření až k vytvoření a prezentaci závěrů
- prezentujeme biologii jako vědu otevřenou poznatkům z ostatních přírodovědných oborů a nahlížíme na témata z více možných úhlů
- problémové myšlení je podporováno zadáváním skupinových prací, miniprojektů i zapojením žáků do projektů většího rozsahu

Kompetence komunikativní

- při prezentaci vyžadujeme co nejpřesnější užívání biologické terminologie jako přípravu na používání odborného profesního jazyka v budoucím životě žáka
- zadáváním skupinových úkolů podporujeme vzájemnou komunikaci mezi žáky a týmovou práci
- vytváříme situace, vedoucí k diskusím, u nichž je učitel pouze moderátorem
- vyžadujeme po žácích využívání vhodných prezentačních postupů

Kompetence sociální a personální

- podporujeme ve třídě atmosféru spolupráce a týmového ducha
- předkládáním informací, vědeckých důkazů a diskusemi upevňujeme postoje žáků ke zdravému životnímu stylu a odpovědnosti za zdraví své i druhých
- trváme na základních zásadách slušného chování, schopnosti seberegulace a plnění stanovených termínů, což je nezbytné nejen ve škole, ale zejména v reálném životě

Kompetence občanské

- biologie ve spolupráci s vědami o Zemi umožňují žákům vytvářet si postoje ve vztahu k trvalé udržitelnosti života
- diskutujeme o otázkách životního prostředí, zdraví nebo bioetiky a vedeme žáky k zodpovědnosti v rozhodování o sobě, druhých a o otázkách životního prostředí
- vytváříme postoje vedoucí k odpovědnému chování v krizových situacích

Kompetence k podnikavosti

- vytváříme prostor pro sebeorganizaci práce žáků
- vítáme iniciativu a vlastní nápady žáků, účast v soutěžích a projektech a v rámci možností vyučujícího i školy je všestranně podporujeme
- zájemcům o biologii poskytujeme prostor k realizaci a vhodně je motivujeme

Kompetence digitální

- vedeme žáky ke kritickému vyhledávání informací o pozorovaných a zkoumaných organismech a k porovnávání vyhledaných informací s informacemi v dalších zdrojích
- rozvíjíme dovednost žáků analyzovat a vyhodnocovat informace a vyvozovat z nich odpovídající závěry
- vedeme žáky k tvorbě a úpravám digitálního obsahu v různých formátech a jeho sdílení s vybranými lidmi
- při spolupráci, komunikaci a sdílení informací v digitálním prostředí klademe důraz na etické jednání spojené s využíváním převzatých zdrojů

Očekávané výstupy

OBECNÁ BIOLOGIE

- odliší živé soustavy od neživých na základě jejich charakteristických vlastností
- porovná významné hypotézy o vzniku a evoluci živých soustav na Zemi
- objasní stavbu a funkci strukturních složek a životní projevy prokaryotních a eukaryotních buněk
- vysvětlí význam diferenciaci a specializaci buněk pro mnohobuněčné organismy
- odvodí hierarchii recentních organismů ze znalostí o jejich evoluci

BIOLOGIE VIRŮ

- charakterizuje viry jako nebuněčné soustavy
- zhodnotí způsoby ochrany proti virovým onemocněním a metody jejich léčby
- zhodnotí pozitivní a negativní význam virů

BIOLOGIE BAKTERIÍ

- charakterizuje bakterie z ekologického, zdravotnického a hospodářského hlediska
- zhodnotí způsoby ochrany proti bakteriálním onemocněním a metody jejich léčby

BIOLOGIE PROTIST

- charakterizuje protista z ekologického, zdravotnického a hospodářského hlediska

BIOLOGIE HUB

- pozná a pojmenuje (s možným využitím různých informačních zdrojů) významné zástupce hub a lišejníků
- posoudí ekologický, zdravotnický a hospodářský význam hub a lišejníků

BIOLOGIE ROSTLIN

- popíše stavbu těl rostlin, stavbu a funkci rostlinných orgánů
- objasní princip životních cyklů a způsoby rozmnožování rostlin
- porovná společné a rozdílné vlastnosti stélkatých a cévnatých rostlin
- pozná a pojmenuje (s možným využitím různých informačních zdrojů) významné rostlinné
- druhy a uvede jejich ekologické nároky
- zhodnotí rostliny jako primární producenty biomasy a možnosti využití rostlin v různých odvětvích lidské činnosti
- posoudí vliv životních podmínek na stavbu a funkci rostlinného těla
- zhodnotí problematiku ohrožených rostlinných druhů a možnosti jejich ochrany

BIOLOGIE ŽIVOČICHŮ

- charakterizuje hlavní taxonomické jednotky živočichů a jejich významné zástupce
- popíše evoluci a adaptaci jednotlivých orgánových soustav
- objasní principy základních způsobů rozmnožování a vývoj živočichů
- pozná a pojmenuje (s možným využitím různých informačních zdrojů) významné živočišné druhy a uvede jejich ekologické nárok
- posoudí význam živočichů v přírodě a v různých odvětvích lidské činnosti
- charakterizuje pozitivní a negativní působení živočišných druhů na lidskou populaci
- charakterizuje základní typy chování živočichů
- zhodnotí problematiku ohrožených živočišných druhů a možnosti jejich ochrany

BIOLOGIE ČLOVĚKA

- podle předloženého schématu popíše a vysvětlí evoluci člověka
- využívá znalosti o orgánových soustavách pro pochopení vztahů mezi procesy probíhajícími v lidském těle
- charakterizuje individuální vývoj člověka a posoudí faktory ovlivňující jej v pozitivní a negativní směru

GENETIKA

- využívá znalosti o genetických zákonitostech pro pochopení rozmanitosti organismů
- analyzuje možnosti využití znalostí z oblasti genetiky v běžném životě

EKOLOGIE

- používá správně základní ekologické pojmy
- objasňuje základní ekologické vztahy

VÝCHOVA KE ZDRAVÍ

- *usiluje o pozitivní změny ve svém životě související s vlastním zdravím a zdravím druhých*
- *orientuje se ve své osobnosti, emocích a potřebách*
- *uplatňuje odpovědné a etické přístupy k sexualitě, rozhoduje se s vědomím možných důsledků*
- *orientuje se v problematice reprodukčního zdraví z hlediska odpovědnosti k budoucímu rodičovství*
- *zná práva každého jedince v oblasti sexuality a reprodukce*
- *projevuje odolnost vůči výzvám k sebepoškozujícímu chování a rizikovému životnímu stylu*
- *rozhodne, jak se odpovědně chovat při konkrétní mimořádné události*
- *prokáže osvojené praktické znalosti a dovednosti související s přípravou na mimořádné události a aktivně se zapojuje do likvidace následků hromadného zasažení obyvatel*

Rozpis předmětu BIOLOGIE pro KVINTU (1. ročník SŠ)

Časová dotace:	2 vyučovací hodiny týdně	
Školní výstupy	Učivo	PT a MV
<p>Žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> - odliší živé soustavy od neživých na základě jejich charakteristických vlastností - porovná významné hypotézy o vzniku a evoluci živých soustav na Zemi - objasní stavbu a funkci strukturních složek a životní projevy prokaryotních a eukaryotních buněk - vysvětlí význam diferenciacce a specializace buněk pro mnohobuněčné organismy 	<p>1 obecná biologie</p> <ul style="list-style-type: none"> - vlastnosti živých soustav - vznik a vývoj živých soustav, evoluce - buňka – stavba, funkce; prokaryotická, eukaryotická – jejich porovnání - mnohobuněčné organismy – tkáň, pletiva - metabolismus - rozmnožování – mitóza, meióza - buněčný cyklus - nádorová bujení 	<p>OSV – sociálně-komunikační dovednosti výhodné pro spolupráci</p> <p>CH – bílkoviny</p>
<ul style="list-style-type: none"> - charakterizuje viry jako nebuněčné soustavy - zhodnotí způsoby ochrany proti virovým onemocněním a metody jejich léčby - zhodnotí pozitivní a negativní význam virů 	<p>2 biologie virů</p> <ul style="list-style-type: none"> - stavba a funkce virů - nejznámější virová onemocnění - význam virů - životní cyklus virů 	<p>MV – kritické čtení, biologické objevy 20. století</p>
<ul style="list-style-type: none"> - charakterizuje bakterie z ekologického, zdravotnického a hospodářského hlediska - zhodnotí způsoby ochrany proti bakteriálním onemocněním a metody jejich léčby - charakterizuje sinice a vysvětlí jejich význam v biosféře 	<p>3 Biologie bakterií</p> <ul style="list-style-type: none"> - stavba bakterií - funkce bakterií - nejznámější bakteriální onemocnění - význam bakterií - sinice 	<p>MV – kritické čtení, biologické objevy 20. století</p>
<ul style="list-style-type: none"> - charakterizuje protista z ekologického, zdravotnického a hospodářského hlediska 	<p>4 biologie protist</p> <ul style="list-style-type: none"> - stavba a funkce protist 	<p>MV – biologické objevy 20. století,</p>
<ul style="list-style-type: none"> - popíše stavbu těl rostlin, stavbu a funkci rostlinných orgánů - objasní princip životních cyklů a způsoby rozmnožování rostlin - porovná společné a rozdílné vlastnosti stélkatých a cévnatých rostlin - pozná a pojmenuje (s možným využitím různých informačních zdrojů) významné rostlinné druhy a uvede jejich ekologické nároky - zhodnotí rostliny jako primární producenty biomasy a možnosti využití rostlin v různých odvětvích lidské činnosti - posoudí vliv životních podmínek na stavbu a funkci rostlinného těla - zhodnotí problematiku ohrožených rostlinných druhů a možnosti jejich ochrany 	<p>5 biologie rostlin</p> <ul style="list-style-type: none"> - morfologie a anatomie rostlin - fyziologie rostlin - rozmnožování, růst a vývin rostlin - systém a evoluce rostlin - nižší rostliny - vyšší rostliny - výtrusné a semenné rostliny - nahosemenné, krytosemenné rostliny - dvouděložné, jednoděložné rostliny - hospodářsky důležité druhy rostlin - rostliny a prostředí - ekologie rostlinných populací - ohrožené druhy rostlin 	<p>EVO – vztah organismu a prostředí, životní prostředí člověka</p> <p>CH – fotosyntéza, buněčné dýchání</p>
<ul style="list-style-type: none"> - pozná a pojmenuje (s možným využitím různých informačních zdrojů) významné zástupce hub a lišejníků - posoudí ekologický, zdravotnický a hospodářský význam hub a lišejníků - vysvětlí způsob rozmnožování hub - stopkovýtrusé a vřeckovýtrusé houby srovná z hlediska životního cyklu - uvede příklady parazitických hub - uvede příklady jedlých hub - popíše stavbu lišejníků 	<p>6 biologie hub</p> <ul style="list-style-type: none"> - stavba a funkce hub - rozmnožování hub - životní cyklus hub - stavba a funkce lišejníků - přehled významných zástupců 	<p>EVO – životní prostředí člověka</p>

Rozpis předmětu BIOLOGIE pro SEXTU (2. ročník SŠ)

Časová dotace:	2 vyučovací hodiny týdně	
Školní výstupy	Učivo	PT a MV
<p>Žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> - popíše kmeny prvoků a zhodnotí jejich význam - popíše evoluci a adaptaci jednotlivých orgánových soustav - objasní principy základních způsobů rozmnožování a vývoj živočichů - charakterizuje hlavní taxonomické jednotky živočichů a jejich významné zástupce - popíše hlavní kmeny bezobratlých - zhodnotí bezobratlé z hlediska ekologického a zdravotního - uvede hlavní znaky obratlovců z hlediska anatomie, fyziologie - vysvětlí princip rozmnožování - vysvětlí základní ontogenetické fáze - posoudí možnosti uplatnění živočichů v lidské činnosti a ve výživě člověka - pozná a pojmenuje (s využitím různých informačních zdrojů) významné živočišné druhy a uvede jejich ekologické nároky - posoudí význam živočichů v přírodě a v různých odvětvích lidské činnosti - charakterizuje pozitivní a negativní působení živočišných druhů na lidskou populaci - charakterizuje základní typy chování živočichů - zhodnotí problematiku ohrožených živočišných druhů a možnosti jejich ochrany a obhájí svůj názor na způsob ochrany živočichů 	<p>1 biologie prvoků a živočichů</p> <ul style="list-style-type: none"> - charakteristika prvoků - fyziologická funkce prvoků - prvoci jako původci nemocí a součástí ekosystému - morfologie a anatomie živočichů - fyziologie živočichů - systém a evoluce živočichů – charakteristika hlavních skupin - houby (porifera) - žahavci - ploštěnci - hlístice - měkkýši - kroužkovci - ostnokožci - členovci - strunatci - obratlovci - příjem a zpracování potravy - dýchání - vylučování - termoregulace - pohyb - hormonální a nervová soustava - tělní tekutiny a oběhová soustava - rozmnožování - etologie živočichů a základní pojmy - živočiškové a prostředí - ohrožené druhy živočichů 	<p>EVVO – vztah organismu a prostředí, životní prostředí člověka</p>
<ul style="list-style-type: none"> - definuje základní ekologické pojmy, vývoj ekosystému - objasňuje základní ekologické vztahy - uvede základní typy potravních vztahů - uvede příklady pozitivních a negativních dopadů působení člověka na přírodu 	<p>2 ekologie</p> <ul style="list-style-type: none"> - základní ekologické pojmy - abiotické a biotické faktory - tolerance, valence, vývoj ekosystému - populace, vztahy vnitrodruhové - společenstva, vztahy mezidruhové - podmínky života - biosféra a její členění 	<p>EVVO – vliv člověka na krajinu, vztah organismu a prostředí, životní prostředí člověka, ochrana životního prostředí v ČR</p>
<ul style="list-style-type: none"> - popíše typy živelních pohrom a způsob reakce, chování v těchto mimořádných situacích 	<p>3 VÝCHOVA KE ZDRAVÍ</p> <ul style="list-style-type: none"> - živelní pohromy 	

Rozpis předmětu BIOLOGIE pro SEPTIMU (3. ročník SŠ)

Časová dotace:	2 vyučovací hodiny týdně	
Školní výstupy	Učivo	PT a MV
<p>Žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> - podle předloženého schématu popíše a vysvětlí evoluci člověka - využívá vlastnosti o orgánových soustavách pro pochopení vztahů mezi procesy probíhajícími v lidském těle - popíše kosti, svaly, vysvětlí význam složek krve - popíše části oběhové soustavy a vysvětlí funkci - popíše stavbu srdce, zhodnotí vliv rizikových a civilizačních faktorů na onemocnění oběhové soustavy - zhodnotí význam mízní soustavy - popíše orgány dýchací soustavy, princip dýchání – vysvětlí negativní vliv kouření na zdravého člověka - popíše orgány trávicí soustavy a vysvětlí proces trávení - vysvětlí souvislosti mezi stravovacími zvyklostmi a civilizačními chorobami - uplatňuje zásady zdravé výživy - je si vědom nebezpečí poruch příjmu potravy - popíše orgány vylučovací soustavy, vysvětlí funkci ledvin a význam pitného režimu - popíše stavbu a funkci kůže, vysvětlí rizika nadměrného slunění - vysvětlí podstatu hormonální a nervové soustavy - vysvětlí funkci centrálního nervového systému - orientuje se v poruchách duševního zdraví (únava, stres) - popíše stavbu a funkci smyslových orgánů - popíše a vysvětlí funkci rozmnožovací soustavy - chová se odpovědně v sexuálním životě, uvede rizika spojená s pohlavně přenosnými chorobami - popíše etapy reprodukce, charakterizuje individuální vývoj člověka a posoudí faktory ovlivňující jev v pozitivním a negativním směru - usiluje o pozitivní změny ve svém životě 	<p>1 biologie člověka</p> <ul style="list-style-type: none"> - evoluce člověka - opěrná a pohybová soustava - tělní tekutiny, oběhová soustava - mízní soustava - dýchací soustava - trávicí soustava - vylučování - kožní soustava - nervová soustava - hormonální soustava - smysly - rozmnožovací soustava - ontogeneze člověka - choroby a jejich prevence v rámci jednotlivých soustav - základy první pomoci 	<p>OSV – vztah k ostatním kulturám, sociální dilemata doby</p> <p>Z – obyvatelstvo světa</p> <p>D – pravěké dějiny</p>
<ul style="list-style-type: none"> - poznatky z oblasti výchovy ke zdraví se snaží aplikovat do vlastního života - vysvětlí rizika ohrožující zdraví a objasní možnosti prevence - popíše změny v životě člověka a to - téma partnerského a sexuálního života chápe jako důležitou součást svého života a popíše patologické jevy 	<p>2 VÝCHOVA KE ZDRAVÍ</p> <p>Zdravý způsob života a péče o zdraví</p> <ul style="list-style-type: none"> - <i>zdravá výživa</i> - <i>hygiena pohlavního styku, hygiena v těhotenství</i> <p>Změny v životě člověka a jejich reflexe</p> <ul style="list-style-type: none"> - <i>změny v období adolescence</i> - <i>způsoby sebereflexe</i> - <i>péče o reprodukční zdraví, asistovaná reprodukce</i> - <i>partnerský a sexuální život</i> <p>Rizika ohrožující zdraví a jejich prevence</p> <ul style="list-style-type: none"> - <i>civilizační choroby, poruchy příjmu potravy, choroby přenosné pohlavním stykem, hepatitidy</i> - <i>rizika v oblasti sexuálního a reprodukčního zdraví</i> - <i>autodestruktivní závislosti</i> - <i>návykové látky</i> 	<p>OSV – sebepojetí, seberegulace, sociální komunikace</p>
<ul style="list-style-type: none"> - využívá znalosti o genetických zákonitostech pro pochopení rozmanitosti organismů - analyzuje možnosti využití znalostí z oblasti genetiky v běžném životě - objasní podstatu genetiky a orientuje se v terminologii - odvodí štěpný poměr v F₁ a F₂ generaci - analyzuje faktory ovlivňující četnosti alel v populaci a zhodnotí evoluční význam - vysvětlí geneticky modifikované organismy a uvede příklady, zhodnotí eventuální rizika a výhody aplikace 	<p>3 genetik</p> <ul style="list-style-type: none"> - dědičnost a proměnlivost – základní pojmy, Mendelovy zákony - molekulární a buněčné základy dědičnosti – nukleové kyseliny - chromozom, gen, alela, genotyp, fenotyp - transkripce, translace - mutace - genetik člověka - genetik populací - modifikované organismy - klonování - genová terapie 	<p>OSV - sociální a morální dilemata doby</p> <p>MV – kritické čtení, biologické objevy 20. století</p> <p>CH – nukleové kyseliny</p>

Zeměpis

Obsahové, časové a organizační vymezení vyučovacího předmětu

Vzdělávací oblast:	Člověk a příroda
Vzdělávací obor:	Geografie a geologie
Časová dotace týdně:	KVINTA: 2 hod, SEXTA: 2 hod, OKTÁVA: 2 hod

Charakteristika vyučovacího předmětu

Charakteristika, cíle, metody a formy vyučovacího předmětu

V kvintě a sextě může být na základě povolení MŠMT jedna hodina týdně vyučována v německém jazyce. Ve výuce dáváme přednost využití metody CLIL – viz 3.13.

Cílem předmětu je propojit poznatky obou vzdělávacích oborů především s ohledem na vliv geofaktorů životního prostředí na lidskou společnost a propojit přírodovědné poznávání s humanitními vědami tak, aby bylo dosaženo očekávaných výstupů formulovaných v RVP G. Žákům poskytuje všeobecný základ a vhled do problematiky geověd tak, jak by je měl ovládat všeobecně vzdělaný člověk. Zejména se jedná o tyto okruhy:

- a) chápání a správné používání geografické a geologické terminologie; získání základního poznání znalostí
- b) efektivní využívání zdrojů geografických a geologických informací
- c) práce se statistickými a jinými číselnými údaji a jejich využití
- d) orientace v mapových dílech a jejich praktické využívání
- e) chápání vlivu historie, politiky a přírodních podmínek na život v různých regionech světa
- f) pochopení a zaujetí praktických postojů k ochraně přírody a krajiny a ohled na trvale udržitelný rozvoj lidské společnosti

Předmět je vyučován v kmenových učebnách.

Výchovné a vzdělávací strategie, kompetence

Výchovné a vzdělávací strategie slouží k uvědomění si, že učivo předmětu je pouze „rámcem“, který slouží k naplňování „klíčových kompetencí“. Ty jsou svou povahou nadpředmětové a směřují k formování osobnosti žáka a jejich charakter je především výchovný.

Zvolené metody a formy práce by měly vést ke snaze o formování osobnosti žáka podporovat a usnadnit mu jeho vlastní cestu k formování životních postojů. Obsah učiva nemá za úkol zahrnout žáka co největším množstvím informací, ale naučit žáka se v množství probírané látky orientovat, vytáhnout důležité informace a data a v neposlední řadě je správně interpretovat. Zejména v geografii je pak možno v učivu zdůraznit témata, které usnadní žákům orientovat se v dnešním světě a kriticky o něm uvažovat.

Úlohou učitele je v tomto pojetí zejména pokusit se vtáhnout žáky do současného dění ve světě a objasnit jim geografické a geologické zákonitosti jevů v přírodní a v případě geografie i společenské sféře. V návaznosti na specifika třídních kolektivů pak vhodnou volbou témat vytváří učitel příležitost k diskusi na základě co nejlépe obhájených argumentů. To vše je ovšem možné pouze při zachování určité náročnosti při osvojování základních geografických a geologických zákonitostí a faktů a v neposlední řadě také orientaci v mapových dílech i v terénu.

K rozvíjení klíčových kompetencí používáme následujících strategií:

Kompetence k učení

- předkládáním dostatečného množství faktů umožňujeme žákům dobrý vhled do problematiky
- zadáváním samostatných úkolů a pracovních listů v rámci vyučovací hodiny a vhodně zvolenými domácími pracemi je žákům dáвана příležitost pracovat s různými informačními zdroji a vytvářet různé formy prezentací výsledků
- věnujeme dostatek prostoru práci s kartografickými produkty a žáci mapami a schémata doplňují své domácí i školní práce
- volíme aktuální témata, případně dokumentujeme zákonitosti příklady z běžného života a příklady týkajícími se aktuálního dění
- trváme na základních pravidlech citační etiky v písemných pracích

Kompetence k řešení problémů

- zadávané úkoly nevyžadují pouze prosté vyhledávání a případně kompilaci faktů z více zdrojů, ale vyžadují od žáků i vlastní názor na danou problematiku, hledat více řešení a přemýšlet nad příčinami a důsledky zákonitostí a jevů
- propojováním poznatků z geografie a geologie prohlubuje učitel multioborové myšlení
- problémové myšlení je podporováno zadáváním skupinových prací, miniprojektů i zapojením žáků do projektů většího rozsahu
- častým zařazováním prací se statistickými daty zlepšuje učitel schopnost žáka analyticky s nimi pracovat a používat

je jako podpůrné argumenty pro svá tvrzení

Kompetence komunikativní

- při prezentaci vyžadujeme co nejpřesnější užívání geografické a geologické terminologie jako přípravu na používání odborného profesního jazyka v budoucím životě žáka
- zadáváním skupinových úkolů podporujeme vzájemnou komunikaci mezi žáky a týmovou práci
- vytváříme situace, vedoucí k diskusím, u nichž je učitel pouze moderátorem
- vyžadujeme po žácích vhodné prezentační postupy

Kompetence sociální a personální

- podporujeme ve třídě atmosféru spolupráce a týmového ducha
- zařazováním didaktických her, diskusemi a debatami nad příklady z reálného života podporujeme aktivní vytváření postojů k realitě světa
- dáváme možnost k porovnávání mediálního obrazu reality s reálným a dáváme příležitost ke kritickému přístupu k informačním zdrojům
- trváme na základních zásadách slušného chování, schopnosti seberegulace a plnění stanovených termínů, což je nezbytné nejen ve škole, ale zejména v reálném životě

Kompetence občanské

- vědy o Zemi umožňují žákům vytvářet si postoje ve vztahu k trvalé udržitelnosti života
- předkládáme žákům aktuální témata, která vyžadují problémové přemýšlení, respekt k názorům a odlišným hodnotám ostatních a vzbuzují zájem o dění kolem nich
- žák dostává informace o největších přírodních rizicích a různých způsobech preventivní i krizové ochrany před nimi

Kompetence k podnikavosti

- vytváříme prostor pro sebeorganizaci práce žáků
- vítáme iniciativu a vlastní nápady žáků, účast v soutěžích a projektech a v rámci možností vyučujícího i školy je všestranně podporujeme
- zájemcům o geovědu poskytujeme prostor k realizaci a vhodně je motivujeme

Kompetence digitální

- vedeme žáky k volbě a účelnému využívání vhodných digitálních technologií při činnostech s digitalizovanými geoinformačními zdroji, prameny a programy;
- seznamujeme žáky s různými možnostmi, jak komunikovat činnosti a výsledky práce s digitalizovanými geografickými reáliemi;
- klademe důraz na bezpečnou a efektivní komunikaci žáků a na jejich odpovědné chování a jednání v digitálním světě

Očekávané výstupy

GEOGRAFIE:

PŘÍRODNÍ PROSTŘEDÍ

- porovná postavení Země ve vesmíru a podstatné vlastnosti Země s ostatními tělesy sluneční soustavy
- porovná na příkladech mechanismy působení endogenních (včetně deskové tektoniky) a exogenních procesů a jejich vliv na utváření zemského povrchu a na život lidí
- objasní mechanismy globální cirkulace atmosféry a její důsledky pro vytváření klimatických pásů
- objasní velký a malý oběh vody a rozliší jednotlivé složky hydrosféry a jejich funkci v krajině
- hodnotí vodstvo a půdní obal Země jako základ života a zdroje lidské společnosti
- rozliší hlavní biomy světa
- rozliší složky a prvky fyzickogeografické sféry a rozpozná vztahy mezi nimi

SOCIÁLNÍ PROSTŘEDÍ

- zhodnotí na příkladech dynamiku vývoje obyvatelstva na Zemi, geografické, demografické a hospodářské aspekty působící na chování, pohyb, rozmístění a zaměstnání obyvatelstva
- analyzuje hlavní rasová, etnická, jazyková, náboženská, kulturní a politická specifika s ohledem na způsob života a životní úroveň v kulturních regionech světa
- identifikuje obecné základní geografické znaky a funkce sídel a aktuální tendence ve vývoji osídlení
- zhodnotí na příkladech světové hospodářství jako otevřený dynamický systém s určitými složkami, strukturou a funkcemi a zohlední faktory územního rozmístění hospodářských aktivit, vymezí jádrové a periferní oblasti světa
- zhodnotí nerovnoměrné rozmístění, objem a distribuci světových surovinových a energetických zdrojů

- rozliší a porovnává státy světa a jejich mezinárodní integrační uskupení a organizace podle kritérií vzájemné podobnosti a odlišnosti
- lokalizuje na politické mapě světa hlavní aktuální geopolitické problémy a změny s přihlédnutím k historickému vývoji
- vyhledá na mapách hlavní světové oblasti cestovního ruchu, porovná jejich lokalizační faktory a potenciál

ŽIVOTNÍ PROSTŘEDÍ

- zhodnotí na příkladech různé krajiny jako systém pevninské části krajinné sféry se specifickými znaky, určitými složkami, strukturou, okolím a funkcemi
- analyzuje na konkrétních příkladech přírodní a kulturní (společenské) krajinné složky a prvky v krajině
- zhodnotí některá rizika působení přírodních a společenských faktorů na životní prostředí v lokální, regionální a globální úrovni

REGIONY

- rozlišuje na konkrétních územních příkladech mikroregionální, regionální, státní, makroregionální a globální geografickou dimenzi
- vymezí místní region (podle bydliště, školy) na mapě podle zvolených kritérií, zhodnotí přírodní, hospodářské a kulturní poměry makroregionu a jeho vazby k vyšším územním celkům a regionům
- zhodnotí polohu, přírodní poměry a zdroje České republiky
- lokalizuje na mapách hlavní rozvojová jádra a periferní oblasti České republiky, rozlišuje jejich specifika
- lokalizuje na mapách makroregiony světa, vymezí jejich hranice, zhodnotí jejich přírodní, kulturní, politické a hospodářské vlastnosti a jednotlivé makroregiony vzájemně porovná

GEOGRAFICKÉ INFORMACE A TERÉNNÍ VYUČOVÁNÍ

- používá dostupné kartografické produkty a další geografické zdroje dat a informací v tištěné i digitální podobě pro řešení geografických problémů
- orientuje se s pomocí map v krajině
- používá s porozuměním vybranou geografickou, kartografickou a topografickou terminologii
- vytváří a využívá vlastní mentální schémata a mentální mapy pro orientaci v konkrétním území
- čte, interpretuje a sestavuje jednoduché grafy a tabulky, analyzuje, a interpretuje číselné geografické údaje

GEOLOGIE:

SLOŽENÍ, STRUKTURA A VÝVOJ ZEMĚ

- porovná složení a strukturu jednotlivých zemských sfér a objasní jejich vzájemné vztahy
- využívá vybrané metody identifikace minerálů

GEOLOGICKÉ PROCESY V LITOSFÉŘE

- analyzuje energetickou bilanci Země a příčiny vnitřních a vnějších geologických procesů
- určí nerostné složení a rozpozná strukturu běžných magmatických, sedimentárních a metamorfovaných hornin
- analyzuje různé druhy poruch v litosféře
- využívá geologickou mapu ČR k objasnění geologického vývoje regionů

VODA

- zhodnotí využitelnost různých druhů vod a posoudí možné způsoby efektivního hospodaření
- s vodou v příslušném regionu

ČLOVĚK A ANORGANICKÁ PŘÍRODA

- určí základní vlastnosti vzorku půdního profilu a navrhne využitelnost a způsob efektivního hospodaření s půdou v daném regionu
- posuzuje geologickou činnost člověka z hlediska možných dopadů na životní prostředí
- posoudí význam i ekologickou únosnost těžby a zpracovatelských technologií v daném regionu
- vyhodnotí bezpečnost ukládání odpadů a efektivitu využívání druhotných surovin v daném regionu

Rozpis předmětu ZEMĚPIS pro KVINTU (1. ročník SŠ)

Časová dotace:	2 vyučovací hodiny týdně	
Školní výstupy	Učivo	PT a MV
<p>Žák: vysvětlí rozdíly mezi různými objekty ve vesmíru a sluneční soustavy prokáže na konkrétních příkladech tvar Země určí příčiny střídání ročních dob a dne a noci popíše oběh a rotaci Země popíše vliv Měsíce a Slunce na Zemi odůvodní vznik časových pásem na Zemi</p>	<p>1 Země a vesmír</p> <ul style="list-style-type: none"> - vesmír, vesmírná tělesa, sluneční soustava - tvar, velikost a pohyby Země (jejich důsledky) - střídání ročních období - časová pásma na Zemi, datová hranice, kalendář 	<p>OSV – sociální komunikace MV – mediální produkty F</p>
<p>Žák: dokáže pracovat s mapou, používá souřadnice a měřítko rozumí obsahu map pracuje s tématickými mapami seznáší se s kartografickými zdroji dat analyzuje geografické údaje</p>	<p>2 kartografie – geografické informace</p> <p>- globus a mapa, zeměpisná síť a zeměpisné souřadnice, určování zeměpisné polohy, měřítko a obsah map, kartografické vyjadřovací metody, druhy map, zdroje dat pro geografii, terénní geografická výuka, geografické informační a navigační systémy, terénní geografická výuka, praxe a aplikace – praktická topografie, orientace v terénu, pozorování krajiny</p>	<p>OSV – poznávání a rozvoj osobnosti M – převody jednotek, měřítko I – práce s internetem</p>
<p>Žák: rozlišuje a porovnává složky a prvky fyzickogeografické sféry a rozpozná vztahy mezi nimi vysvětlí definici všech geosfér země a objasní strukturu jednotlivých geosfér určí zdroje a příčiny znečištění jednotlivých geosfér Země pracuje s tématickými mapami i porovná na příkladech mechanismy působení endogenních a exogenních procesů a jejich vliv na utváření zem. povrchu a na život lidí určí nerostné složení a rozpozná strukturu běžných druhů hornin využívá geologickou mapu ČR rozliší jednotlivé složky atmosféry a jejich funkci v krajině popíše rozložení zásob vody na Zemi lokalizuje na mapách nejvýznamnější objekty hydrosféry na Zemi zhodnotí využitelnost různých druhů vod a posoudí možné způsoby efektivního hospodaření s vodou hodnotí půdní obal Země rozliší půdní typy dle úrodnosti určí základní vlastnosti vzorku půdního profilu a navrhne využitelnost a způsob efektivního hospodaření s půdou v regionu objasní uspořádání rostlinstva a živočišstva v závislosti na zeměpisné šířce a nadmořské výšce</p>	<p>3 fyzickogeografická sféra</p> <p>LITOSFÉRA SLOŽENÍ, STRUKTURA A VÝVOJ ZEMĚ GEOLOGICKÉ PROCESY V LITOSFÉŘE</p> <ul style="list-style-type: none"> - stavba Země - desková tektonika - oceánské dno - deformace litosféry - vrásnění a kerné pohyby - zemětřesení a vulkanismus - magmatický proces - metamorfní procesy - vnější činitelé působící na zemský povrch - zvětrávání, sedimentace - horniny dle způsobu vzniku - geologická historie Země <p>ATMOSFÉRA - složení a vrstvy atmosféry, podnebí a počasí, meteorologické prvky, meteorologičtí činitelé všeobecná cirkulace atmosféry, podnebné pásy, výšková zonalita podnebí</p> <p>HYDROSFÉRA, VODA význam, rozložení a oběh vody na Zemi vodstvo světového oceánu (oceány a moře, vlastnosti a pohyby mořské vody) voda na pevnině (vodní toky, jezera, ledovce, vodní nádrže, podpovrchová voda, bezodtoké oblasti) povrchové a podzemní vody</p> <p>PEDOSFÉRA - význam půd, vznik a vývoj půd, vlastnosti půd, půdní typy a druhy, rozmístění půd na Zemi, vlivy lidské činnosti na pedosféru</p> <p>BIOSFÉRA - charakteristika přírodních krajin, jejich lokalizace a možnosti využití, přírodní krajiny v závislosti na zem. šířce a nadmořské výšce</p>	<p>EVVO – člověk a životní prostředí, problematika vztahů organismů a prostředí VMS – globální problémy, jejich příčiny a důsledky</p> <p>B – živá a neživá příroda, ekologie F – teplo, světlo, mechanika CH – fotosyntéza, vztah organiky a anorganiky</p>

Rozpis předmětu ZEMĚPIS pro SEXTU (2. ročník SŠ)

Časová dotace:	2 vyučovací hodiny týdně	
Školní výstupy	Učivo	PT a MV
<p>Žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> - vysvětlí průběh demografické revoluce - použije s porozuměním základní demografické pojmy - zhodnotí vývoj obyvatelstva a posoudí perspektivu počtu obyvatelstva na Zemi - určí a zdůvodní příčiny a důsledky nerovnoměrného rozmístění obyvatelstva na Zemi - zhodnotí příčiny, důsledky a směry migrací obyvatel mezi regiony - popíše význam jednotlivých charakteristik (znaků biologických, kulturních, ekonomických) - odliší venkovská a městská sídla - objasní hlavní funkce sídel a jeho jednotlivých částí - lokalizuje na mapě jádrové a periferní oblasti světové ekonomiky - orientuje se v základní sektorové a odvětvové struktuře hospodářství - analyzuje podíl jednotlivých lokalizačních faktorů na umístění průmyslových podniků a charakteru zemědělské výroby - lokalizuje na mapě hlavní oblasti těžby a spotřeby paliv ve světě - zhodnotí perspektivy těžby nerostných a energetických surovin - zhodnotí světový dopravní systém - zhodnotí potenciál vybraných regionů pro rozvoj cestovního ruchu - zařadí vybrané státy světa do kategorií dle ekonomické vyspělosti - zhodnotí negativní i pozitivní aspekty globalizace - orientuje se v politické mapě současného světa a porovná státy dle společných a odlišovacích kritérií - chápe význam vojensko-politických organizací - lokalizuje na politické mapě světa hlavní aktuální geopolitické problémy a změny a objasní jejich příčiny 	<p>1 socioekonomická sféra</p> <ul style="list-style-type: none"> - OBYVATELSTVO SVĚTA - demografický vývoj, přirozený pohyb obyvatelstva - rozmístění a územní pohyb obyvatelstva - struktura obyvatelstva, rasy, jazyky, národy, náboženství - sídla (městská a venkovská, funkce, urbanizace, sídelní struktura) - SVĚTOVÉ HOSPODÁŘSTVÍ - struktura světové ekonomiky - lokalizační faktory - těžba nerostných surovin, energetika - jádrové a periferní oblasti - průmysl, zemědělství, doprava - cestovní ruch - ekonomické rozdělení světa (Sever x Jih) - bohatství a chudoba, HDP/ob - globalizace - POLITICKÁ GEOGRAFIE - vývoj politického rozdělení světa - společné a odlišné znaky států - mezinárodní organizace a seskupení dle různých kritérií - aktuální ohniska napětí ve světě 	<p>MKV – základní problémy sociokulturních rozdílů</p> <p>VMS – globalizační a rozvojové procesy, globální problémy, jejich příčiny a důsledky</p> <p>M – statistika</p> <p>CH - uhlovodíky</p> <p>D – historie osídlení, náboženství, neolitická průmyslová revoluce</p>
<ul style="list-style-type: none"> - objasní důvody evropské integrace, posoudí její význam pro vývoj Evropy - rozlišuje funkce orgánů EU a uvede příklady její činnosti - posoudí vliv začlenění státu do EU na každodenní život občanů, uvede příklady, jak mohou fyzické či právnické osoby v rámci EU uplatňovat svá práva - uvede příklady činnosti některých významných mezinárodních organizací a vysvětlí, jaký vliv má jejich činnost na chod světového společenství, zhodnotí význam zapojení ČR - uvede příklady institucí, na něž se může obrátit v případě problémů při pobytu v zahraničí - posoudí projevy globalizace, uvede příklady globálních problémů současnosti, analyzuje jejich příčiny a domýšlí jejich možné důsledky 	<p>2 mezinárodní vztahy, globální svět</p> <ul style="list-style-type: none"> - evropská integrace – podstata a význam, EU - mezinárodní spolupráce – důvody, význam, výhody - proces globalizace – globální problémy 	<p>VMS – žijeme v Evropě, globalizační a rozvojové procesy</p> <p>D – důsledky 1. a 2. světové války</p>
<ul style="list-style-type: none"> - lokalizuje na mapách makroregiony světa dle zvolených kritérií, srovnává jejich postavení mezi sebou - lokalizuje rozvojová jádra a periferní zóny - porovná a hodnotí polohu, rozlohu, přírodní, kulturní, politické a hospodářské poměry, zvláštnosti, podobnosti, potenciál a bariéry makroregionů světa a modelových (vybraných) států 	<p>3 makroregiony světa</p> <ul style="list-style-type: none"> - Evropa, Amerika, Asie, Afrika, Austrálie a Oceánie - fyzickogeografický přehled - vybrané demografické, ekonomické a politické problémy a charakteristiky jednotlivých makroregionů 	<p>VMS – globalizační a rozvojové procesy, globální problémy, jejich příčiny a důsledky, humanitární pomoc a mezinárodní rozvojová spolupráce</p>

Rozpis předmětu ZEMĚPIS pro OKTÁVU (4. ročník SŠ)

Časová dotace:	2 vyučovací hodiny týdně	
Školní výstupy	Učivo	PT a MV
<p>Žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> - zhodnotí polohu, přírodní poměry a zdroje České republiky - identifikuje a popíše jádrové a periferní oblasti ČR, určí jejich typické znaky - zhodnotí rozmístění hlavních hospodářských aktivit v ČR - specifikuje polohu, přírodní, sociální a hospodářské poměry místního regionu - hodnotí na základě osvojených znalostí význam místního regionu v rámci státu 	<p>1 Česká republika</p> <ul style="list-style-type: none"> - hospodářské a politické postavení České republiky v Evropě a ve světě - charakteristiky obyvatelstva a sídel - transformační ekonomické procesy, struktura hospodářství - regiony, euroregiony - místní region 	<p>MKV – základní problémy sociokulturních rozdílů</p> <p>EVVO – životní prostředí regionu a ČR</p> <p>D – dějiny od středověku po současnost</p>
<ul style="list-style-type: none"> - vysvětlí pojmy: krajinná sféra, krajina (její prvky, složky, struktura, funkce), ekosystém, ekologie, environmentalistika - rozliší a lokalizuje typy krajiny podle vzhledu funkce a stupně přeměny lidskou společností - posoudí, jak společenské vlivy působí na krajinu a životní prostředí - osvětlí princip a faktory udržitelnosti rozvoje - posoudí příčiny a zhodnotí následky globálních problémů lidstva - posuzuje geologickou činnost člověka z hlediska možných dopadů na životní prostředí - posoudí význam i ekologickou únosnost těžby a zpracovatelských technologií v daném regionu - vyhodnotí bezpečnost ukládání odpadů a efektivitu využívání druhotných surovin v daném regionu 	<p>2 životní prostředí</p> <ul style="list-style-type: none"> - krajinná sféra, přírodní a kulturní krajina (prvky, složky) - krajinná ekologie - environmentalistika - ovlivnění antropogenní krajiny a životního prostředí - ochrana přírody - globální problémy (přírodní a společenské) - přírodní a civilizační rizika - úsilí o trvale udržitelný rozvoj - ČLOVĚK A ANORGANICKÁ PŘÍRODA - interakce mezi přírodou a společností - přístupy environmentální geologie, rekultivace a revitalizace krajiny 	<p>EVVO – člověk a životní prostředí</p> <p>VMS – globální problémy, jejich příčiny a důsledky</p> <p>B – ekologie</p> <p>CH – organická chemie</p>
<ul style="list-style-type: none"> - lokalizuje na mapách makroregiony světa dle zvolených kritérií, srovnává jejich postavení mezi sebou - lokalizuje rozvojová jádra a periferní zóny - porovná a hodnotí polohu, rozlohu, přírodní, kulturní, politické a hospodářské poměry, zvláštnosti, podobnosti, potenciál a bariéry makroregionů světa a modelových (vybraných) států 	<p>3 makroregiony světa</p> <ul style="list-style-type: none"> - Evropa, Severní Amerika, Latinská Amerika, Asie, Afrika, Austrálie a Oceánie - fyzickogeografický přehled - vybrané demografické, ekonomické a politické problémy a charakteristiky jednotlivých makroregionů hlavní světová ohniska napětí 	<p>OSV – příprava na životní změny, osobní předpoklady pro situaci soutěžení, konkurence</p> <p>VMS – všechny tematické okruhy</p> <p>D – důsledky 1. a 2. světové války</p>

Člověk a společnost

Občanský a společenskovední základ

Obsahové, časové a organizační vymezení vyučovacího předmětu

Vzdělávací oblast: Člověk a společnost

Vzdělávací obor: Občanský a společenskovední základ

Časová dotace týdně: KVINTA: 2 hod, SEXTA: 2 hod, SEPTIMA: 2 hod, OKTÁVA: 2 hod

Charakteristika vyučovacího předmětu

Charakteristika, cíle, metody a formy vyučovacího předmětu

Vyučovací předmět OSV zahrnuje vzdělávací obsah vzdělávacích oborů: Člověk jako jedinec, Člověk ve společnosti, Občan ve státě, Občan a právo, Trh práce a profesní volba, Pracovněprávní vztahy, Tržní ekonomika, Národní hospodářství a úloha státu v ekonomice, Finance, Mezinárodní vztahy, Globální svět, Úvod do filozofie a religionistiky.

Do ZSV je integrována:

1. Výchova ke zdraví (*Zdravý způsob života, Vztahy mezi lidmi a formy soužití, Změny v životě člověka a jejich reflexe, Rizika ohrožující zdraví a jejich prevence, Ochrana člověka za mimořádných událostí*)

2. Člověk a svět práce

(*Trh práce a profesní volba, Pracovněprávní vztahy, Tržní ekonomika, Národní hospodářství a úloha státu v ekonomice, Finance*)

Do vzdělávacího obsahu předmětu ZSV jsou začleněny některé okruhy těchto průřezových témat:

a) Osobnostní a sociální výchova

b) Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech

c) Multikulturní výchova

d) Environmentální výchova

Předmět se vyučuje ve všech čtyřech ročnících. Výuka probíhá ve kmenových třídách.

Výchovné a vzdělávací strategie, kompetence

Základy společenských věd přináší žákům základní informace z humanitních oborů a poukazují na mezioborové vazby. Důležitou součástí výuky je i nácvik sociálních a občanských dovedností – sestavování sociologických průzkumů, vytváření smluv různého typu, sepisování petic atd. Realizace vzdělávacího obsahu předmětu bude probíhat rozličnými metodami. Frontální výuku bude bohatě doplňovat projektové vyučování, skupinová práce, tvůrčí činnosti, exkurze, návštěvy institucí (Parlament ČR, Okresní soud, ústavy sociální péče), besedy s politiky a dalšími osobnostmi, spolupráce s organizacemi Člověk v tísni, krizová centra, charity atd.

Kompetence k učení

- Učitelé umožňují žákovi pochopit důležitost schopnosti empaticky komunikovat a umění naslouchat
- Učitelé ve výuce prezentují různé způsoby přístupů ke studiu a různé metody zaznamenávání informací důležité k organizování vlastní činnosti a žáky vedou k tomu, aby je využívali.
- Žáci jsou vedeni k hledání souvislostí. Součástí hodin i domácí přípravy je práce s médii, s politickými aktualitami, praktickými životními situacemi, multimediálním prostředím. Žáci jsou motivováni k práci s časopisy a novinami a ke sledování současné politicko-kulturní situace.

Kompetence k řešení problémů

- Učitelé poskytují žákům prostor k samostatnému řešení životních problémů i k jejich různým východiskům. Využívají příležitosti vytvořit praktické a různorodé situace a vedou žáky k jejich řešení a respektování.
- Žáci jsou vybízeni ke snaze vysvětlit své myšlenky, Žáci jsou vedeni k samostatnému vyhledávání informací.

Kompetence komunikativní

- Při rozvíjení komunikace se klade důraz na pochopení, empatii, schopnost vyslechnout, umět se vyjádřit, učitelé pomáhají žákovi zvyšovat úroveň samostatného ústního projevu.
- Učitelé kultivují u žáků schopnost vyjádření vlastního názoru a jeho obhájení, stejně tak jako umění naslouchat názorům druhých a tolerovat odlišnosti.

Kompetence sociální a personální

- Párovým a skupinovým řešením úkolů v hodinách žáci rozvíjejí své schopnosti spolupracovat.
- Žák je veden k přijímání a sdělování informací, respektování názorů druhých, obhájení svého stanoviska, konstruktivnímu hodnocení práce druhých a oceňování dobrých výsledků.
- Vytvářením specifických komunikačních situací je žákovi umožněno získávat sebedůvěru, toleranci a nadhled.

Kompetence občanské

- Výukou předmětu občanský a společenskovedný základ je zajišťována praktická výchova evropských občanů a zodpovědných osobností. Jsou rozvíjeny a integrovány základní vědomosti potřebné pro porozumění sociálním a kulturním odlišnostem s porovnáním se střeoevropskou realitou.
- Přiměřenými prostředky jsou žákům otevírány horizonty poznání a perspektivy života v českém, evropském i mezinárodním prostoru a žáci jsou seznamováni s možnostmi, které jim tento prostor poskytuje.

Kompetence digitální

- vedeme žáky k zapojování se do společnosti a do občanského života prostřednictvím digitálních technologií, k rozvíjení a uplatňování odpovědného chování a jednání v digitálním světě, podporujeme utváření a rozvíjení etického a právního povědomí pro situace v digitálním prostředí

Očekávané výstupy

OBČANSKÝ A SPOLEČENSKOVĚDNÝ ZÁKLAD:

ČLOVĚK JAKO JEDINEC

- objasní, proč a jak se lidé odlišují ve svých projevech chování, uvede příklady faktorů, které ovlivňují prožívání, chování a činnost člověka
- porovná osobnost v jednotlivých vývojových fázích života, vymezení, co každá etapa přináší do lidského života nového a jaké životní úkoly před člověka staví
- vyloží, jak člověk vnímá, prožívá a poznává skutečnost, sebe i druhé lidi a co může jeho vnímání a poznávání ovlivňovat
- porovná různé metody učení a vyhodnocuje jejich účinnost pro své studium s ohledem na vlastní psychické předpoklady, uplatňuje zásady duševní hygieny při práci a učení
- využívá získané poznatky při sebepoznávání, poznávání druhých lidí, volbě profesní orientace
- na příkladech ilustruje vhodné způsoby vyrovnávání se s náročnými životními situacemi

ČLOVĚK VE SPOLEČNOSTI

- uplatňuje společensky vhodné způsoby komunikace ve formálních i neformálních vztazích, případné neshody či konflikty s druhými lidmi řeší konstruktivním způsobem
- respektuje kulturní odlišnosti a rozdíly v projevu příslušníků různých sociálních skupin, na příkladech doloží, k jakým důsledkům mohou vést předsudky
- objasní, jaký význam má sociální kontrola ve skupině a ve větších sociálních celcích
- posoudí úlohu sociálních změn v individuálním i společenském vývoji, rozlišuje změny konstruktivní a destruktivní
- objasní podstatu některých sociálních problémů současnosti a popíše možné dopady sociálně-patologického chování na jedince a společnost

OBČAN VE STÁTĚ

- rozlišuje a porovnáva historické i současné typy států (forem vlády)
- vymezení, jakou funkci plní ve státě ústava a které oblasti života upravuje
- objasní, proč je státní moc v ČR rozdělena na tři nezávislé složky, rozlišuje a porovnáva funkce a úkoly orgánů státní moci ČR
- vyloží podstatu demokracie, odliší ji od nedemokratických forem řízení sociálních skupin a státu, porovná postavení občana v demokratickém a totalitním státě
- objasní podstatu a význam politického pluralismu pro život ve státě, uvede příklady politického extremismu a objasní, v čem spočívá nebezpečí ideologií
- rozlišuje složky politického spektra, porovnáva přístupy vybraných politických seskupení k řešení různých otázek a problémů každodenního života občanů
- uvede příklady, jak může občan ovlivňovat společenské dění v obci a ve státě a jakým způsobem může přispívat k řešení záležitostí týkajících se veřejného zájmu
- vyloží podstatu komunálních a parlamentních voleb, na příkladech ilustruje možné formy aktivní participace občanů v životě obce či širších společenstev
- obhajuje svá lidská práva, respektuje lidská práva druhých lidí a uvážlivě vystupuje proti jejich porušování
- uvede okruhy problémů, s nimiž se může občan obracet na jednotlivé státní instituce, zvládá komunikaci ve styku s úřady
- uvede příklady projevů korupce, analyzuje její příčiny a domýšlí její možné důsledky

OBČAN A PRÁVO

- objasní, v čem spočívá odlišnost mezi morálními a právními normami, odůvodní účel sankcí při porušení právní normy
- uvede, které státní orgány vydávají právní předpisy i jak a kde je uveřejňují

- rozlišuje fyzickou a právnickou osobu, uvede jejich příklady
- vymezí podmínky vzniku a zániku důležitých právních vztahů (vlastnictví, pracovní poměr, manželství) i práva a povinnosti účastníků těchto právních vztahů
- na příkladu ukáže možné důsledky neznalosti smlouvy včetně jejích všeobecných podmínek
- rozeznává, jaké případy se řeší v občanském soudním řízení a jaké v trestním řízení
- rozlišuje trestný čin a přestupek, vymezí podmínky trestní postižitelnosti občanů a uvede příklady postihů trestné činnosti
- rozlišuje náplň činnosti základních orgánů právní ochrany, uvede příklady právních problémů, s nimiž se na ně mohou občané obracet

- ve svém jednání respektuje platné právní normy

MEZIÁRODNÍ VZTAHY, GLOBÁLNÍ SVĚT

- objasní důvody evropské integrace, posoudí její význam pro vývoj Evropy
- rozlišuje funkce orgánů EU a uvede příklady jejich činnosti
- posoudí vliv začlenění států do Evropské unie na každodenní život občanů, uvede příklady, jak mohou fyzické a právnické osoby v rámci EU uplatňovat svá práva
- uvede příklady činnosti některých významných mezinárodních organizací a vysvětlí, jaký vliv má jejich činnost na chod světového společenství, zhodnotí význam zapojení ČR
- uvede příklady institucí, na něž se může obrátit v případě problémů při pobytu v zahraničí
- posoudí projevy globalizace, uvede příklady globálních problémů současnosti, analyzuje jejich příčiny a domýšlí jejich možné důsledky

ÚVOD DO FILOZOFIE A RELIGIONISTIKY

- objasní podstatu filozofického tázání, porovná východiska filozofie, mýtu, náboženství, vědy a umění k uchopení skutečnosti a člověka
- rozliší hlavní filozofické směry, uvede jejich klíčové představitele a porovná řešení základních filozofických otázek v jednotlivých etapách vývoje filozofického myšlení
- eticky a věcně správně argumentuje v dialogu a diskusi, uvážlivě a kriticky přistupuje k argumentům druhých lidí, rozpozná nekorektní argumentaci a manipulativní strategie v mezilidské komunikaci
- zhodnotí význam vědeckého poznání, techniky a nových technologií pro praktický život i možná rizika jejich zneužití
- posuzuje lidské jednání z hlediska etických norem a svědomí jednotlivce, objasní dějinnou proměnlivost základních etických pojmů a norem
- rozlišuje významné náboženské systémy, identifikuje projevy náboženské a jiné nesnášenlivosti a rozezná projevy sektářského myšlení

VÝCHOVA KE ZDRAVÍ:

ZDRAVÝ ZPŮSOB ŽIVOTA A PÉČE O ZDRAVÍ

- usiluje o pozitivní změny ve svém životě související s vlastním zdravím a zdravím druhých

VZTAHY MEZI LIDMI A FORMY SOUŽITÍ

- korektně a citlivě řeší problémy založené na mezilidských vztazích
- posoudí hodnoty, které mladým lidem usnadňují vstup do samostatného života, partnerských vztahů, manželství a rodičovství, a usiluje ve svém životě o jejich naplnění
- projevuje etické a morální postoje k ochraně matky a dítěte

RIZIKA OHROŽUJÍCÍ ZDRAVÍ A JEJICH PREVENCE

- uvede důsledky porušování paragrafů trestního zákona souvisejících s výrobou a držením návykových látek a s činnostmi pod jejich vlivem, sexuálně motivovanou kriminalitou, skrytými formami individuálního násilí a vyvozuje z nich osobní odpovědnost
- rozhoduje podle osvojených modelů chování a konkrétní situace o způsobu jednání v situacích vlastního nebo cizího ohrožení

ČLOVĚKA SVĚT PRÁCE:

TRH PRÁCE A PROFESNÍ VOLBA

- kriticky posoudí své zdravotní, osobnostní a kvalifikační předpoklady pro volbu dalšího studia a profesní orientace
- posuzuje profesní a vzdělávací nabídku vztahující se k jeho profesní volbě a kariéře
- posoudí profesní poptávku na českém i evropském trhu práce a pružně na ni reaguje dalším vzděláváním
- vyhotoví potřebnou dokumentaci pro přijímací řízení k dalšímu studiu i ve zvolené profesi
- vhodně prezentuje vlastní osobu a práci, vhodně vystupuje při přijímacím pohovoru nebo konkurzu
- reflektuje význam práce pro psychické zdraví člověka, vytvoří si vyvážený pracovní rozvrh s ohledem na své osobní vztahy

PRACOVNĚPRÁVNÍ VZTAHY

- uvede postup, jak uzavřít pracovní smlouvu a podat výpověď

- uvede svá pracovní práva a vyžaduje jejich respektování od ostatních, respektuje své pracovní povinnosti
- objasní funkci odborů
- volí bezpečné pracovní postupy šetrné k životnímu prostředí, používá adekvátní pracovní pomůcky
- chová se poučeně a adekvátně situaci v případě pracovního úrazu

TRŽNÍ EKONOMIKA

- vysvětlí na základě konkrétní, reálné a aktuální situace ve společnosti mechanismy fungování trhu
- stanoví cenu jako součet nákladů, zisku a DPH, vysvětlí, jak se cena liší podle typu zákazníků, místa či období, objasní důvody kolísání cen zboží či pracovní síly na trhu podle vývoje nabídky a poptávky
- rozpozná běžné cenové triky (cena bez DPH aj.) a klamavé nabídky
- rozlišuje a porovnává praktické využití jednotlivých forem podnikání, posoudí, která forma podnikání je v konkrétní situaci nejvýhodnější
- posoudí výhody a rizika podnikání v porovnání se zaměstnáním
- uvede, jak postupovat při zakládání vlastní podnikatelské činnosti a jak zažádat o živnostenské oprávnění
- analyzuje skrytý obsah reklamy, kriticky posuzuje podíl marketingu na úspěchu výrobku na trhu

NÁRODNÍ HOSPODÁŘSTVÍ A ÚLOHA STÁTU V EKONOMICE

- objasní základní principy fungování systému příjmů a výdajů státu
- rozlišuje základní typy daní, rozlišuje, na které jeho činnosti se zdaňovací povinnost vztahuje
- uvede, jakým způsobem podá daňové přiznání především k dani z příjmu, jak provede základní výpočty daní a zjistí výši sociálního a zdravotního pojištění
- na základě aktuálních mediálních informací posoudí vliv nejdůležitějších ekonomických ukazatelů (inlace, úroveň HDP, míra nezaměstnanosti) na změny v životní úrovni občanů
- vysvětlí podstatu inflace a její důsledky na příjmy obyvatelstva, vklady a úvěry, dlouhodobé finanční plánování a uvede příklady, jak se důsledkům inflace bránit
- uvede postup, jak vypočítá životní minimum své domácnosti a zažádá o sociální dávku, na niž má nárok
- objasní funkci podpory v nezaměstnanosti, funkci úřadů práce a personálních agentur, vyhledá informace o zaměstnání a rekvalifikaci v různých typech médií

FINANCE

- používá nejběžnější platební nástroje, smění peníze za použití kursovního lístku
- uvede principy vývoje ceny akcií a možnosti forem investic do cenných papírů
- rozliší pravidelné a nepravidelné příjmy a výdaje a na základě toho sestaví rozpočet domácnosti
- navrhne, jak řešit schodkový rozpočet a jak naložit s přebytkovým rozpočtem domácnosti
- na příkladu vysvětlí, jak uplatňovat práva spotřebitele (při nákupu zboží a služeb, včetně produktů finančního trhu)
- navrhne způsoby, jak využít volné finanční prostředky (spoření, produkty se státním příspěvkem, cenné papíry, nemovitosti aj.), vybere nejvýhodnější produkt pro investování volných finančních prostředků a vysvětlí proč
- vybere nejvýhodnější úvěrový produkt s ohledem na své potřeby a zdůvodní svou volbu, posoudí způsoby zajištění úvěru a vysvětlí, jak se vyvarovat předlužení
- vysvětlí způsoby stanovení úrokových sazeb a rozdíl mezi úrokovou sazbou a RPSN
- vybere nejvýhodnější pojistný produkt s ohledem na své potřeby
- objasní funkci ČNB a její vliv na činnost komerčních bank
- využívá moderní formy bankovních služeb, včetně moderních informačních a telekomunikačních technologií, ovládá způsoby bezhotovostního platebního styku

Rozpis předmětu OBČANSKÝ A SPOLEČENSKOVĚDNÍ ZÁKLAD pro KVINTU (1. ročník SŠ)

Časová dotace:	2 vyučovací hodiny týdně	
Školní výstupy	Učivo	PT a MV
<p>Žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> - objasní, proč a jak se lidé odlišují ve svých projevech chování, uvede příklady faktorů, které ovlivňují prožívání, chování a činnost člověka - porovná osobnost v jednotlivých vývojových fázích života, vymezí, co každá etapa přináší do lidského života nového a jaké životní úkoly před člověka staví - vyloží, jak člověk vnímá, prožívá a poznává skutečnost, sebe i druhé lidi a co může jeho vnímání a poznávání ovlivňovat - porovnává různé metody učení a vyhodnocuje jejich účinnost pro své studium s ohledem na vlastní psychologické předpoklady, uplatňuje zásady duševní hygieny při práci a učení - využívá získané poznatky při sebepoznávání, poznávání druhých lidí, volbě profesní orientace - na příkladech ilustruje vhodné způsoby vyrovnání se s náročnými životními situacemi 	<p>1 Člověk jako jedinec (psychologie)</p> <ul style="list-style-type: none"> - podstata lidské psychiky – vědomí, psychologické jevy, procesy, stavy a vlastnosti - osobnost člověka – charakteristika osobnosti, její typologie, vývoj a formování osobnosti v jednotlivých etapách lidského života, význam celoživotního učení a sebevýchovy - psychologie v každodenním životě – rozhodování o životních otázkách, zásady duševní hygieny, náročné životní situace, systém psychologického poradenství 	<p>OSV – poznávání a rozvoj vlastní osobnosti: já sám o sobě, mé chování, myšlení a prožívání, jak rozumím vlastnímu psychologickému vývoji, jaký mám vztah k vlastní psychice, jak jsem schopen vnímat se pozitivně, jaký chci být a proč, jak rozumím vlastní jedinečnosti, jak se obvykle chovám, způsoby chování, jak být připraven na životní změny</p> <p>OSV – seberegulace předcházení zátěžovým situacím, stresům apod.</p> <p>VMS – Žijeme v Evropě: významní Evropané: výběrová mozaika světově významných představitelů evropské politiky, vědy a kultury a jejich vliv na českou politiku, vědu a kulturu</p> <p>MV – účinky mediální produkce a vliv médií na lidskou psychiku</p>
<ul style="list-style-type: none"> - poznatky z oblasti výchovy ke zdraví se snaží aplikovat ve svém vlastním životě, - rozvíjí sociální dovednosti potřebné pro řešení problémů podle svých možností 	<p>2 VÝCHOVA KE ZDRAVÍ</p> <p>Zdravý způsob života a péče o zdraví</p> <ul style="list-style-type: none"> - vliv životních a pracovních podmínek a životního stylu na zdraví - psychohygienu <p>Vztahy mezi lidmi a formy soužití</p> <ul style="list-style-type: none"> - vztahy v rodině, výběr životního partnera, rozvoj sociálních dovedností, intimní vztahy <p>Rizika ohrožující zdraví a jejich prevence</p> <ul style="list-style-type: none"> - sexuálně motivovaná kriminalita, - šikana, brutalita, zanedbávané a týrané děti (CAN) - sociální dovednosti potřebné při řešení problémů v nečekaných, složitých a krizových situacích 	<p>OSV – sebepoznání, sebepojetí, seberegulace, sociální komunikace</p>
<ul style="list-style-type: none"> - uplatňuje společensky vhodné způsoby komunikace ve formálních i neformálních vztazích, případné neshody či konflikty s druhými lidmi řeší konstruktivním způsobem 	<p>3 Člověk ve společnosti (sociologie)</p> <ul style="list-style-type: none"> - společenská podstata člověka – význam začlenění jedince do sociálních vazeb, proces socializace, mezilidská komunikace, problémy v mezilidských vztazích 	<p>OSV – poznávání a rozvoj vlastní osobnosti: já a moje sociální role nyní i v budoucím</p> <p>OSV – seberegulace: jak mohu používat komunikační dovednosti k odolávání neúspěšnému nátlaku, já v roli vedoucího a vedeného, jak ovládám sociální dovednosti</p> <p>OSV – sociální komunikace: verbální a neverbální komunikace</p>
<ul style="list-style-type: none"> - definuje základní pojmy z oblasti národního hospodářství a financí a používá je ve správném kontextu 	<p>4 Člověk a svět práce</p> <p>Národní hospodářství a úloha státu v ekonomice</p> <ul style="list-style-type: none"> - fiskální politika, sociální politika, monetární politika <p>Finance</p> <ul style="list-style-type: none"> - peníze, hospodaření domácností, finanční produkty, bankovní soustava 	<p>M</p>

Rozpis předmětu OBČANSKÝ A SPOLEČENSKOVĚDNÍ ZÁKLAD pro SEXTU (2. ročník SŠ)

Časová dotace:	2 vyučovací hodiny týdně	
Školní výstupy	Učivo	PT a MV
<p>Žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> - rozlišuje a porovnává historické i současné typy států (forem vlády) - vymezí, jakou funkci plní ve státě ústava a které oblasti života upravuje - objasní, proč je státní moc v ČR rozdělena na tři nezávislé složky, rozlišuje a porovnává funkce a úkoly orgánů státní moci ČR - vyloží podstatu demokracie, odliší ji od nedemokratických forem řízení sociálních skupin a státu, porovná postavení občana v demokratickém a totalitním státě - objasní podstatu a význam politického pluralismu pro život ve státě, uvede příklady politického extremismu a objasní, v čem spočívá nebezpečí ideologií - rozlišuje složky politického spektra, porovnává přístupy vybraných politických seskupení k řešení různých otázek a problémů každodenního života občanů - uvede příklady, jak může občan ovlivňovat společenské dění v obci a ve státě a jakým způsobem může přispívat k řešení záležitostí týkajících se veřejného zájmu - vyloží podstatu komunálních a parlamentních voleb, na příkladech ilustruje možné formy aktivní participace občanů v životě obce či širších společenstvích - uvede okruhy problémů, s nimiž se může občan obracet na jednotlivé státní instituce, zvládá komunikaci ve styku s úřady - uvede příklady projevů korupce, analyzuje její příčiny a domýšlí její možné důsledky 	<p>1 Občan ve státě (politologie), Mezinárodní vztahy, globální svět</p> <ul style="list-style-type: none"> - stát – znaky a funkce, formy státu, právní stát; Ústava ČR – přehled základních ustanovení - demokracie – principy a podoby; občanská práva a povinnosti, podstata občanské společnosti, její instituce; politické subjekty, politický život ve státě; volby, volební systémy; úřady - lidská práva – zakotvení lidských práv v dokumentech; porušování a ochrana lidských práv, funkce ombudsmana - ideologie – znaky a funkce, přehled vybraných ideologií - evropská integrace – podstata a význam; Evropská unie – význam; proces integrace; orgány EU; jednotná evropská měna - mezinárodní spolupráce – důvody, význam a výhody; významné mezinárodní organizace a společenství – RE, NATO, OSN, jejich účel a náplň činnosti - proces globalizace – příčiny, projevy, důsledky; globální problémy 	<p>OSV – sociální komunikace v politice, morálka VMS – politické aspekty postavení ČR ve světovém kontextu, vztahy ČR se zahraničím VMS – globální problémy, jejich příčiny a důsledky, lidská práva v tzv. rozděleném světě, politické přístupy a postupy v rozhodování na místní a globální úrovni: vládní a nevládní sektor VMS – Žijeme v Evropě: evropské kulturní kořeny a hodnoty: demokracie, významní Evropané: výběrová mozaika světové významných představitelů evropské politiky, vědy a kultury a jejich vliv na českou politiku, vědu a kulturu významní Evropané z českého prostředí: výběrová mozaika evropsky a světově významných reprezentantů politiky, vědy a kultury pocházejících z území Čech, Moravy a českého Slezska MKV – Základní problémy sociokulturních rozdílů: jaké postoje provázejí xenofobii, rasismus, intoleranci, extremismus, imigraci MV – vztah mezi mediálními produkty a skutečností, reklama v souvislosti s politikou</p>
<ul style="list-style-type: none"> - respektuje kulturní odlišnosti a rozdíly v projevu příslušníků různých sociálních skupin, na příkladech doloží, k jakým důsledkům mohou vést předsudky - objasní, jaký význam má sociální kontrola ve skupině a ve větších sociálních celcích - posoudí úlohu sociálních změn v individuálním i společenském vývoji, rozlišuje změny konstruktivní i destruktivní - objasní podstatu některých sociálních problémů současnosti a popíše možné dopady sociálně-patologického chování na jedince a společnost 	<p>2 Člověk ve společnosti (sociologie)</p> <ul style="list-style-type: none"> - sociální struktura společnosti – sociální útvary, společenské instituce; sociální nerovnost, sociální mobilita; jedinec ve skupině (vztahy, role, normy chování) - sociální fenomény a procesy – rodina, práce, masmédiá, životní prostředí; sociální deviace, sociální problémy (nezaměstnanost, kriminalita, extremismus) 	<p>OSV – poznávání a rozvoj vlastní osobnosti: já a moje sociální role nyní a v budoucím, seberegulace: jak mohu používat komunikační dovednosti k odolávání neúspěšnému nátlaku, já v roli vedoucího a vedeného, jak ovládám sociální dovednosti, sociální komunikace: verbální a neverbální komunikace, morálka všedního dne: moje hodnoty a moje sociální role VMS – globalizační a rozvojové procesy: globalizace a kulturní změny, Žijeme v Evropě MKV – základní problémy sociokulturních rozdílů EV – člověk a životní prostředí: vztah člověka k životnímu prostředí z pohledu sociologie MV – média a mediální produkce: vývoj médií od knižtisku po internet, vnější vlivy chování médií, role médií v moderních dějinách, co je masová společnost</p>
<ul style="list-style-type: none"> - orientuje se v oblasti trhu práce, pracovněprávní vztahy, a tržní ekonomiky, - definuje základní pojmy a používá je ve správném kontextu 	<p>3 Člověk a svět práce Trh práce a profesní volba - profesní volba, mezinárodní trh práce, osobní management, Pracovněprávní vztahy - pracovní právo, bezpečnost práce Tržní ekonomika - základní ekonomické pojmy, ekonomické subjekty, marketing</p>	

Rozpis předmětu OBČANSKÝ A SPOLEČENSKOVĚDNÍ ZÁKLAD pro SEPTIMU (3. ročník SŠ)

Časová dotace:	2 vyučovací hodiny týdně	
Školní výstupy	Učivo	PT a MV
<p>Žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> - objasní, v čem spočívá odlišnost mezi morálními a právními normami, odůvodní účel sankcí při porušení právní normy - uvede, které státní orgány vydávají právní předpisy i jak a kde se uveřejňují, rozlišuje fyzickou a právnickou osobu, uvede jejich příklady, vymezí podmínky vzniku a zániku důležitých právních vztahů (vlastnictví, pracovní poměr, manželství) i práva a povinnosti účastníků těchto právních vztahů - na příkladu káže možné důsledky neznalost smlouvy, včetně jejich všeobecných podmínek - rozeznává, jaké případy se řeší v občanském soudním řízení a jaké v trestním řízení, rozlišuje trestný čin a přestupek, vymezí podmínky trestní postizitelnosti občanů a uvede příklady postihů trestné činnosti, rozlišuje náplň činnosti základních orgánů právní ochrany, uvede příklady právních problémů, s nimiž se na ně mohou lidé obracet, ve svém jednání respektuje platné právní normy 	<p>1 Občan a právo (právo)</p> <ul style="list-style-type: none"> - právo a spravedlnost – smysl a účel práva, morálka a právo - právo v každodenním životě – právní subjektivita, způsobilost k právním úkonům, právní řád ČR – jeho uspořádání; systém právních odvětví, druhy právních norem, smlouvy, jejich význam a obsah, všeobecné podmínky smluv - orgány právní ochrany – funkce a úkoly, právnické profese; účel a průběh občanského soudního řízení; orgány v trestním řízení, jejich úkoly; systém právního poradenství, činnost a úkoly právních poraden 	<p>OSV – sebereflexe, morálka, etika VMS – Žijeme v Evropě: evropské kulturní kořeny a hodnoty: právo VMS – právní aspekty postavení ČR ve světovém kontextu, vztahy ČR se zahraničím, evropské právo, lidská práva MKV – migrace</p>
<ul style="list-style-type: none"> - uvede postup, jak uzavřít pracovní smlouvu a podat výpověď - uvede svá pracovní práva a vyžaduje jejich respektování od ostatních, respektuje své pracovní povinnosti - objasní funkci odborů - volí bezpečné pracovní postupy šetrné k životnímu prostředí, používá adekvátní pomůcky - chová se poučeně a adekvátně v případě pracovního úrazu 	<p>2 Pracovněprávní vztahy</p> <ul style="list-style-type: none"> - pracovní právo – právní podmínky vzniku, změny a zániku pracovního poměru (pracovní smlouva, zkušební doba, výpověď, odstupné); práva a povinnosti účastníků pracovněprávních vztahů (pracovní doba, pracovní neschopnost, mzda, minimální mzda, odměny), odbory - bezpečnost práce – zásady bezpečnosti práce, ekologická hlediska práce, pracovní úraz a odškodnění 	<p>OSV – sebe-regulace, seberealizace, morálka, hodnotové žebříčky, příprava na samostatný život, orientace na trhu práce VMS – pracovní mobilita v rámci EU MKV – migrace za prací, MV – vnímání možnosti práce v EU – klady a zápory</p>
<ul style="list-style-type: none"> - vysvětlí na základě konkrétní, reálné a aktuální situace ve společnosti mechanismy fungování trhu - stanoví cenu jako součet nákladů, zisku a DPH, vysvětlí, jak se cena liší podle typu zákazníků, místa či období, objasní důvody kolísání cen zboží či pracovní síly na trhu podle vývoje nabídky a poptávky - rozpozná běžné cenové triky (cena bez DPH apod.) a klamavé nabídky, - rozlišuje a porovnává praktické využití jednotlivých forem podnikání, posoudí, která forma podnikání je v konkrétní situaci nejvýhodnější, posoudí výhod y a rizika podnikání v porovnání se zaměstnáním, uvede, jak postupovat při zakládání vlastní podnikatelské činnosti a jak zažádat o živnostenské oprávnění analyzuje skrytý obsah reklamy, kriticky posuzuje podíl marketingu na úspěch výrobku na trhu 	<p>3 Tržní ekonomika (ekonomie)</p> <ul style="list-style-type: none"> - základní ekonomické pojmy – typy ekonomik, ekonomický cyklus, tržní mechanismus, nabídka, poptávka, tvorba ceny, globální ekonomické otázky - ekonomické subjekty – právní formy podnikání (živnost, typy obchodních společností, družstvo), základní právní normy týkající se podnikání - marketing – marketing a public relations, reklama, reklamní agentury 	<p>OSV – seberegulace, příprava na samostatný život, orientace v ekonomice státu a vlastních finančních záležitostech VMS – ekonomický rozvoj a globalizace, nerovnoměrný hospodářský vývoj světa, globální ekonomická nerovnost, MV – vliv médií</p>
<ul style="list-style-type: none"> - objasní základní principy fungování systému příjmů a výdajů státu - rozlišuje základní typy daní, rozlišuje, na které jeho činnosti se zdaňovací povinnost vztahuje - uvede, jakým způsobem podá daňové přiznání především k dani z příjmu, jak provede základní výpočty daní a zjistí výši sociálního a zdravotního pojištění - na základě aktuálních mediálních informací posoudí vliv nejdůležitějších ekonomických ukazatelů (inlace, úroveň HDP, míra nezaměstnanosti) na změny v životní úrovni občanů - vysvětlí podstatu inflace a její důsledky na příjmy obyvatelstva, vklady a úvěry, dlouhodobé finanční plánování a uvede příklady, jak se důsledkům inflace bránit - uvede postup, jak vypočítat životní minimum své domácnosti, a zažádá o sociální dávku, na niž má nárok - objasní funkci podpory v nezaměstnanosti, funkci úřadů práce a personálních agentur, vyhledá informace o zaměstnání a rekvalifikaci v různých typech médií 	<p>4 Národní hospodářství a úloha státu v ekonomice (ekonomie)</p> <ul style="list-style-type: none"> - fiskální politika – státní rozpočet, daňová soustava - monetární politika ČNB –inlace, kurs měny, zahraniční platební bilance, HDP - sociální politika – důchodový systém, systém sociálních dávek, životní minimum, nezaměstnanost, státní politika zaměstnanosti 	<p>OSV – orientace v ekonomice státu VMS – ekonomický rozvoj a globalizace, nerovnoměrný hospodářský vývoj světa, globální ekonomická nerovnost</p>

Rozpis předmětu OBČANSKÝ A SPOLEČENSKOVĚDNÍ ZÁKLAD pro OKTÁVU (4. ročník SŠ)

Časová dotace: 2 vyučovací hodiny týdně

Školní výstupy	Učivo	PT a MV
<p>Žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> - objasní podstatu filosofického tázání, porovná východiska filosofie, mýtu, náboženství, vědy a umění k uchopení skutečnosti a člověka - rozliší hlavní filosofické směry, uvede jejich klíčové představitele a porovná řešení základních filosofických otázek v jednotlivých etapách vývoje filosofického myšlení - eticky a věcně správně argumentuje v dialogu a diskusi, uvážlivě a kriticky přistupuje k argumentům druhých lidí, rozpozná nekorektní argumentaci a manipulativní strategie v mezilidské komunikaci - zhodnotí význam vědeckého poznání, techniky a nových technologií pro praktický život i možná rizika jejich zneužití - posuzuje lidské jednání z hlediska etických norem a svědomí jednotlivce, objasní dějinnou proměnlivost základních etických pojmů a norem - rozlišuje významné náboženské systémy, identifikuje projevy náboženské a jiné nesnášenlivosti a rozezná projevy sektářského myšlení 	<p>1 Úvod do filosofie a religionistiky</p> <ul style="list-style-type: none"> - podstata filosofie – základní filosofické otázky, vztah filosofie k mýtu, náboženství, vědě a umění - filosofie v dějinách – klíčové etapy a směry filosofického myšlení - víra v lidském životě – podoby víry, znaky náboženské víry; náboženské systémy, církve; sekty 	<p>MS – Žijeme v Evropě: významní Evropané: výběrová mozaika světově významných představitelů evropské politiky, vědy a kultury a jejich vliv na českou politiku, vědu a kulturu, vzdělání</p>

Dějepis

Obsahové, časové a organizační vymezení vyučovacího předmětu

Vzdělávací oblast: Člověk a společnost

Vzdělávací obor: Dějepis

Časová dotace týdně: KVINTA: 2 hod, SEXTA: 2 hod, SEPTIMA: 2 hod, OKTÁVA: 2 hod

Charakteristika vyučovacího předmětu

Charakteristika, cíle, metody a formy vyučovacího předmětu

Vyučovací předmět Dějepis je vytvořen ze vzdělávacího oboru Člověk a společnost ze vzdělávací oblasti Dějepis a naplňuje všechny očekávané výstupy tohoto oboru stanovené Rámcovým vzdělávacím programem pro střední vzdělávání. Vyučující předmět rozvíjí klíčové kompetence středního vzdělávání, především kompetence občanské a kompetence k řešení problémů

seznamuje děti s kulturními konstantami, jako je obraz světa, náboženské rituály, vnímání času, vývoj a podoba rodiny, forma státu a sociálního uspořádání, vnímání prostoru, vztah k práci, k politickým systémům, k náboženské toleranci a intoleranci, což mu umožňuje, aby jednotlivým historickým obdobím porozuměl a byl schopen je vzájemně odlišit a komparovat.

Výchovné a vzdělávací strategie, kompetence

Dějepis rozvíjí klíčové kompetence středního vzdělávání, především kompetence občanské a kompetence k řešení problémů. Seznamuje studenty s kulturními konstantami, jako je obraz světa, náboženské rituály, vnímání času, vývoj a podoba rodiny, forma státu a sociálního uspořádání, což mu umožňuje, aby jednotlivým historickým obdobím porozuměl a byl schopen je vzájemně odlišit a komparovat. Student je motivován k tomu, aby se získanými znalostmi dále tvůrčím způsobem pracoval.

Student prohlubuje svoje povědomí o jednotlivých významných epochách světových, a především evropských a národních dějin. Zaměřuje se na kulturní a antropologické konstanty, pracuje s prameny, literaturou, dokumentem i filmem. Učí se využívat „oral history“, zejména formou setkávání s pamětníky. Aktivně pracuje s dějinami každodennosti, snaží se pochopit historické myšlení.

Student získává hlubší vhled do kulturních odlišností jednotlivých civilizací a významných epoch vývoje evropských a českých dějin a je následně schopen empatického porozumění, charakteristiky a vzájemné komparace. Studenti jsou vedeni i k tomu, aby si uvědomili, v čem tkví specifika vývoje české společnosti vzhledem k jiným evropským kulturám.

Studenti zvládají v rámci dějepisu samostatnou i skupinovou práci, zvládají prezentaci z odborné literatury, časopisů, z pramenné základny, z filmu či dokumentu. Umí připravit setkání s pamětníkem, zpracovat jejich vyprávění a vzít si z něho obraz doby. Jejich zodpovědná a kritická práce s primárními i sekundárními zdroji informací vede k osvojení kompetence učení, kompetence k řešení problémů i kompetencí sociálních a personálních. Při prezentaci individuálních výstupů se rozvíjí i jejich schopnosti přijímat kritické názory druhých.

Problémová interpretace historických událostí, komparativní metoda i kritika ideologicky zatížených výkladů dějin vedou k posílení kompetencí komunikativních a kompetencí k řešení problémů, k respektování názorové plurality i formování a formulování vlastních názorů a postojů a učí nejen nalézat odpovědi, ale i umění pokládat otázky.

Student umí definovat i porovnat totalitní režimy, rozpozná skryté metody politické a ideologické manipulace, vyvozuje z historie poučení pro současnost.

Kompetence digitální - vedeme žáky k volbě a účelnému využívání vhodných digitálních technologií při plánování, realizaci a hodnocení činností s digitálními historickými zdroji, prameny a programy; seznamujeme žáky s různými možnostmi, jak komunikovat činnosti a výsledky práce s digitalizovanými historickými reáliemi prostřednictvím různých digitálních technologií a nástrojů pro komunikaci a sdílení; klademe důraz na bezpečnou a efektivní komunikaci žáků, učíme je odpovědnému chování a jednání v digitálním prostředí

Očekávané výstupy

ÚVOD DOSTUDIA HISTORIE

- charakterizuje smysl historického poznání a jeho povahu jako poznání neuzavřeného a proměnlivého
- rozlišuje různé zdroje historických informací, způsob jejich získávání a úskalí jejich interpretace

PRAVĚK

- objasní ve shodě s aktuálními vědeckými poznatky materiální a duchovní život lidské společnosti v jednotlivých vývojových etapách pravěku; charakterizuje pojem archeologická kultura
- vysvětlí zásadní zlom ve vývoji lidstva v důsledku cílevědomé zemědělské a řemeslné činnosti
- zařadí časově a prostorově hlavní archeologické kultury pravěku

STAROVĚK

- zdůvodní civilizační přínos vybraných starověkých společenství, antiky a křesťanství jako základních fenoménů, z nichž vyrůstá evropská civilizace
- objasní židovství (vazbu mezi židovstvím a křesťanstvím) a další neevropské náboženské a kulturní systémy
- popíše určující procesy a události, uvede významné osobnosti starověkých dějin

STŘEDOVĚK

- objasní proces christianizace a její vliv na konstituování raně středověkých států v Evropě;
- vysvětlí podstatu vztahu mezi světskou a církevní mocí v západním i východním kulturním okruhu i projevy vlivu náboženství a církve ve středověké společnosti
- definuje proměny hospodářského a politického uspořádání středověké společnosti 5. – 15. století a jeho specifické projevy ve vybraných státních celcích
- charakterizuje základní rysy vývoje na našem území
- vymezení specifika islámské oblasti
- vysvětlí důsledky tatarských a tureckých nájezdů, zejména pro jižní a východní Evropu

POČÁTKY NOVOVĚKU

- rozpozná nové filozofické a vědecké myšlenky, které byly zformulovány ve 14. – 17. století; zhodnotí jejich praktické dopady
- porozumí důsledkům zámořských objevů, jež vedly k podstatným hospodářským i mocensko-politickým změnám
- popíše základní rysy reformace a protireformace, vysvětlí důsledky pro další evropský i světový vývoj
- vymezení základní znaky stavovství a absolutismu; uvede konkrétní projevy v jednotlivých zemích a příklady střetů
- posoudí postavení českého státu uvnitř habsburského soustátí a analyzuje jeho vnitřní sociální, politické a kulturní poměry

OSVÍCENÍ, REVOLUCE A IDEA SVOBODY, MODERNIZACE SPOLEČNOSTI

- určí a zhodnotí hlavní myšlenky a principy osvícenství, rozpozná jejich uplatnění v revolucích 18. a 19. století
- na konkrétních příkladech jednotlivých států demonstruje postupný rozklad, zánik a proměny dosavadních systémů přes úsilí mocenských struktur o jejich udržení
- posoudí význam ústavy a novou organizaci státu, uvede základní typy parlamentních státních systémů
- vysvětlí emancipační hnutí národů i jednotlivých společenských vrstev; vymezení místo utváření českého novodobého národa v tomto procesu, včetně jeho specifických rysů
- charakterizuje proces modernizace, vysvětlí průběh industrializace a její ekonomické, sociální a politické důsledky; rozpozná její ekologická rizika; určí základní příčiny asymetrického vývoje Evropy a světa v důsledku rozdílného tempa modernizace
- vysvětlí expanzivní záměry velmocí v okrajových částech Evropy a v mimoevropském světě, jež byly příčinou četných střetů a konfliktů daného období

MODERNÍ DOBA I – SITUACE V LETECH 1914-1945

- charakterizuje dvě světové války, dokumentuje sociální, hospodářské a politické důsledky
- uvede příčiny a projevy politického a mocenského obrazu světa, který byl určen vyčerpáním tradičních evropských velmocí, vzestupem USA a nastolením bolševické moci v Rusku
- vymezení základní znaky hlavních totalitních ideologií a dovede je srovnat se zásadami demokracie; objasní příčiny a podstatu agresivní politiky a neschopnosti potenciálních obětí jí čelit
- vysvětlí souvislost mezi světovou hospodářskou krizí a vyhrocením politických problémů, které byly provázeny radikalizací pravicových i levicových protidemokratických sil
- popíše a zhodnotí způsob života v moderní evropské společnosti, zhodnotí význam masové kultury

MODERNÍ DOBA II – SOUDOBÉ DĚJINY

- charakterizuje vznik, vývoj a rozpad bipolárního světa, jeho vojenská, politická a hospodářská seskupení, vzájemné vztahy a nejvýznamnější konflikty
- vysvětlí základní problémy vnitřního vývoje zemí západního a východního bloku; zejména se zaměří na pochopení vnitřního vývoje a vzájemných vztahů supervelmocí USA, SSSR a na situaci ve střední Evropě a v naší zemi
- porovná a vysvětlí způsob života a chování v nedemokratických společnostech a v demokraciích
- popíše mechanismy a prostředky postupného sjednocování Evropy na demokratických principech, vysvětlí lidská práva v souvislosti s evropskou kulturní tradicí; zná základní instituce sjednocující se Evropy, jejich úlohu a fungování
- objasní hlavní problémy specifické cesty vývoje významných postkoloniálních rozvojových zemí; objasní význam islámské, židovské a některé další neevropské kultury v moderním světě
- vymezení základní problémy soudobého světa a možnosti jeho dalšího vývoje

Rozpis předmětu DĚJEPIS pro KVINTU (1. ročník SŠ)

Časová dotace: 2 vyučovací hodiny týdně

Školní výstupy	Učivo	PT a MV
<p>Žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> - pochopí důležitost historie a dějepisných poznatků - zná zdroje informací o minulosti - orientuje se na časové ose a v historické mapě - orientuje se v dějinách dvacátého století, chápe souvislosti a umí využívat nejnovějších vědeckých poznatků - orientuje se v poválečném vývoji a ve studené válce - charakterizuje smysl historického poznání a jeho povahu jako poznání neuzavřeného a proměnlivého – vše úzce propojeno s prací historiků dvacátého století, - vnímá pravěk i starověk, ale celé to zastřešují dějiny dvacátého století – student pravěk i starověk poznává a na základě nejnovějších poznatků, objevů a literatury - na základě odborné literatury, četby a nových vědeckých poznatků zvládne student charakterizovat pravěk, jeho rozdělení a chronologický vývoj člověka - rozpozná přínos antické kultury a zná osobnosti antiky - hledá dějinné paralely - zná dějiny dvacátého století s důrazem na národní dějiny, rozumí souvislostem, umí vysvětlit národní i evropské dějinné mezníky, chápe význam dějin pro současnost - zná historickou i dějepisnou literaturu - umí pracovat s informacemi, učí se hledat dezinformace a rozumět falešným zprávám - chápe využití i zneužití dějin v politickém životě 	<p>1 Úvod do studia</p> <ul style="list-style-type: none"> - význam historického poznání pro současnost - práce historika, historické informace, jejich typy, účel a možnost využití <hr/> <p>2 Pravěk</p> <ul style="list-style-type: none"> - doba kamenná (paleolit, mezolit, neolit, eneolit), bronzová a železná <hr/> <p>3 Starověk</p> <ul style="list-style-type: none"> - staroorientální státy: Mezopotámie, Egypt, Indie, Čína - antické Řecko - antický Řím - České země ve starověku <hr/> <p>4 Aktuální historická výročí a historické souvislosti</p>	<p>OSV – mezilidské vztahy, principy demokracie – vzory v antickém období, kreativita a morálka všedního dne.</p> <p>EVO – vztah k přírodě</p> <p>MKV – globalizace, stěhování národů, emigrace, exil,</p> <p>VDO – principy demokracie</p> <p>VO – představitost, kresba obrázků, imaginace historického prostředí,</p> <p>M – výpočty při stavbách pyramid, seznámení se s Pythagorovou větou</p> <p>Z – orientace na mapě, seznamování se se zeměpisnými pojmy, tvorba mezipředmětového vztahu</p> <p>ČJL – vyjadřování, plynulý projev, zkouška referátů, rétorická cvičení, terminologie k seminárnímu pracím, propojen český jazyk a antické počátky literatury a divadla, vznik divadelních forem.</p> <p>ZSV – zrod řecké filozofie, její vliv a význam</p>

Rozpis předmětu DĚJEPIS pro SEXTU (2. ročník SŠ)

Časová dotace: 2 vyučovací hodiny týdně

Školní výstupy	Učivo	PT a MV
<p>Žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> - demonstruje na konkrétních příkladech přínos antické kultury a uvede osobnosti antiky důležité pro evropskou civilizaci, zrod křesťanství a souvislost s judaismem - popíše podstatnou změnu evropské situace, která nastala v důsledku příchodu nových etnik, christianizace a vzniku států - uvede nejvýznamnější typy památek, které se staly součástí světového kulturního dědictví - porovná základní rysy západoevropské, byzantsko-slovanské a islámské kulturní oblasti - objasní situaci Velké Moravy a vnitřní vývoj českého státu a postavení těchto státních útvarů v evropských souvislostech - uvede příklady románské a gotické a renesanční kultury - popíše souvislosti mezi vybranými historickými událostmi, uvede aktuální historická výročí 	<p>1 Opakování a systematizace učiva</p> <ul style="list-style-type: none"> - opakování učiva období starověku <hr/> <p>2 Starověk</p> <ul style="list-style-type: none"> - naše země a ostatní Evropa v době římské; civilizovanost a barbarství, limes romanus jako civilizační hranice - Sámova říše - Velká Morava a počátky českých dějin - vývoj českého státu za Přemyslovců a Lucemburků - umělecké slohy - vývoj v západní Evropě, stoletá válka, vývoj v jednotlivých státech západní a východní Evropy, papežské schizma, avignonské zajetí papežů - utváření středověké Evropy (byzantsko-slovanská oblast, francká říše a oblast západní, východní a střední Evropy) - islám a arabská říše, mongolská a turecká expanze - křesťanství jako nové kulturní a společenské pojítko, vnitřní nejednota křesťanství, papežství a císařství, křížové výpravy, kacířství, husitství - venkov a zemědělství, kolonizace; rozvoj řemesel a obchodu, urbanizace - vzdělanost a umění středověké společnosti <hr/> <p>3 Aktuální historická výročí a historické souvislosti</p>	<p>OSV – sebezpoznání, sebepojetí, psychohygiena, kreativita, spolupráce a soutěž</p> <p>EVO – vztah k přírodě</p> <p>VDO – původ demokracie</p> <p>MKV – etnický původ</p> <p>ČJL – práce s listinou a historickým textem</p> <p>Z – orientace na mapě</p> <p>VO – vzájemné propojení stavebních a uměleckých slohů</p>

Rozpis předmětu DĚJEPIS pro SEPTIMU (3. ročník SŠ)

Časová dotace:	2 vyučovací hodiny týdně	
Školní výstupy	Učivo	PT a MV
<p>Žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> - ovládá základní pojmy z oblasti novověkého života - objasní postavení českého státu v podmínkách Evropy rozdělené do řady mocenských a náboženských center a jeho postavení uvnitř habsburské monarchie - objasní příčiny třicetileté války a posoudí její důsledky - rozpozná základní znaky jednotlivých kulturních stylů a uvede jejich představitele - objasní souvislost mezi událostmi francouzské revoluce a napoleonských válek a rozbitím starých společenských struktur v Evropě porovná jednotlivé fáze utváření novodobého českého národa v souvislosti s národním hnutím ve vybraných evropských státech - popíše vývoj událostí období osvětlení, revoluce, ideu svobodu a modernizaci společnosti 	<p>1 Opakování a systematizace učiva</p> <hr/> <p>2 Novověk</p> <ul style="list-style-type: none"> - renesance a humanismus; reformace - zámořské plavby - rivalita a kooperace evropských velmocí v raném novověku; třicetiletá válka - absolutismus a stavovství - barokní kultura, politika, náboženství <hr/> <p>3 Osvícenství, revoluce a idea svobody, modernizace společnosti</p> <ul style="list-style-type: none"> - Osvícenství - velké revoluce – francouzská revoluce 1789-1799, vznik USA, rok 1848 - Evropa za napoleonských válek a po Vídeňském kongresu - rozvoj výroby a vědy, proměna agrární společnosti ve společnost průmyslovou, změny v sociální struktuře - utváření novodobých národních společností (české, slovenské, německé, italské); emancipační hnutí sociálních skupin - předpoklady a projevy imperiální (mocenské a koloniální) politiky velmocí; nástup Ruska jako evropské velmoci; USA, jejich vnitřní vývoj a mezinárodní postavení do I. Světové války - vzájemné střetávání velmocí, diplomatické a vojenské aktivity v předvečer I. Světové války, mimoevropská ohniska koloniálních konfliktů - proměny životního stylu, vzdělanost a umění „belle époque“ přelomu 19. a 20. století 	<p>OSV – seberegulace, sebeorganizace, psychohygiena EVO – problémy životního prostředí a mapování sociálně patologických jevů a šikany VDO – státní symboly, vývoj státu, morálka všedního dne, tolerance k právům ostatních, MKV – boj proti xenofobii, rasismu MV – práce v realizačním týmu</p> <hr/> <p>ČJL – práce s literaturou, život a dílo spisovatelů, schopnost vlastní tvorby, schopnost vyjadřování se, spisovná mluva Cizí jazyky – cizojazyčná literatura – odborná i beletristická, pohled na českou historii očima zahraniční odborné literatury M – vědecký pokrok ve vývoji lidstva Z – orientace na mapě, přesun v hranicích evropských států OSZ – politické systémy</p>
<p>- popíše souvislosti mezi vybranými historickými událostmi, uvede aktuální historická výročí</p>	<p>3 Aktuální historická výročí a historické souvislosti</p>	

Rozpis předmětu DĚJEPIS pro OKTÁVU (4. ročník SŠ)

Časová dotace:	2 vyučovací hodiny týdně	
Školní výstupy	Učivo	PT a MV
<p>Žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> - charakterizuje emancipační úsilí významných sociálních skupin, na vybraných příkladech demonstruje základní politické proudy - vysvětlí rozdílné tempo modernizace a prohloubení nerovnoměrnosti vývoje jednotlivých částí Evropy a světa včetně důsledků, ke kterým to vede, charakterizuje soupeření mezi velmocemi a vymezení význam kolonií - na příkladech demonstruje zneužití techniky ve světových válkách a jeho důsledky - rozpozná klady a záporů demokratických systémů - charakterizuje jednotlivé totalitní režimy, příčiny jejich nastolení v širších ekonomických a politických souvislostech a důsledky jejich existence pro svět, rozpozná destruktivní sílu totalitarismu a vypjatého nacionalismu - na příkladech vyloží rasismus, antisemitismus a jejich nepřijatelnost z hlediska lidských práv - zhodnotí postavení naší republiky v evropských souvislostech a její vnitřní sociální, politické, hospodářské a kulturní prostředí - vysvětlí příčiny a důsledky vzniku bipolárního světa - posoudí postavení rozvojových zemí - prokáže solidní orientaci v problémech současnosti 	<p>1 Opakování a systematizace učiva</p> <p>2 Situace v letech 1914–1945</p> <ul style="list-style-type: none"> - první světová válka, české země v době první světové války, I. Odboj - revoluce v Rusku, upevňování bolševické moci - versailleský systém a jeho vnitřní rozpory - vznik Československa, Československo v meziválečném období - Evropa a svět ve 20. a 30. letech, světová hospodářská krize ve světě i v ČSR, růst mezinárodního napětí a vznik válečných ohnisek - mnichovská krize a její důsledky - kultura 1. poloviny 20. století (zrod moderního umění, nástup masové kultury, sport) - druhá světová válka (globální a hospodářský charakter války, věda a technika jako prostředky vedení války, holocaust), Protektorát Čechy a Morava, II. odboj <p>3 Soudobé dějiny</p> <ul style="list-style-type: none"> - Evropa a svět po válce (OSN, princip sociálního státu) - Východní blok, jeho politický, hospodářský a sociální vývoj; SSSR jako světová velmoc; RVHP, Varšavská smlouva - euroatlantická spolupráce a vývoj demokracie; USA jako světová velmoc - životní podmínky na obou stranách „železné opony“ - konflikty na Blízkém východě, vznik státu Izrael - dekolonizace; „třetí svět“ a modernizační procesy v něm – ekonomické, demografické a politické postavení v globálním světě - pád komunistických režimů a jeho důsledky; sjednocující se Evropa a její místo v globálním světě - globální problémy moderní společnosti 	<p>OSV – mezilidské vztahy, komunikace, rozhodovací dovednosti, hodnoty a postoje</p> <p>EVO – ekosystémy, ekologie, vztah k přírodě</p> <p>MKV – globalizace, problémy globalizace, xenofobie, rasismus, nacionalismu</p> <p>MV – komunikace, práce v realizačním týmu, kritické čtení a vnímání mediálních sdělení, fungování a vliv médií ve společnosti</p> <p>VDO – volby, občanská společnost a stát, mezilidské vztahy, princip solidarity</p> <p>ČJL – žáci se orientují i v literatuře dané doby</p> <p>Z – orientace na mapě</p> <p>M – práce se statistikou</p> <p>F – využití vědy v historickém procesu</p> <p>Ch – využití i zneužití chemie v historii lidstva</p> <p>B – rozvoj vědy, ale i její zneužití v historii zejména dvacátého století</p>
<p>- popíše souvislosti mezi vybranými historickými událostmi, uvede aktuální historická výročí</p>	<p>4 Aktuální historická výročí a historické souvislosti</p>	

Umění a kultura

Hudební obor

Obsahové, časové a organizační vymezení vyučovacího předmětu	
Vzdělávací oblast:	Umění a kultura
Vzdělávací obor:	Hudební obor
Časová dotace týdně:	KVINTA: 2 hod, SEXTA: 2 hod

Charakteristika vyučovacího předmětu

Charakteristika, cíle, metody a formy vyučovacího předmětu

Vyučovací předmět Hudební obor je součástí vzdělávací oblasti Umění a kultura. Vzdělávací cíle školního vzdělávacího programu předmětu Hudební obor vychází z tradic české hudebnosti, která je rozvíjena v kontextu současného evropského kulturního prostoru. Předmět podněcuje, rozvíjí a kultivuje přirozenou potřebu žáků setkávat se s hudbou, obohacuje jejich estetické vnímání a prožívání světa. V souladu s přirozeným fyziologickým, emocionálním a rozumovým rozvojem žáků směřuje k tomu, aby žáci kultivovali svůj vkus, rozvíjeli vlastní hudební schopnosti, citění a tvořivost. Hudební obor vede žáka k porozumění hudebního umění.

Vzdělávací obsah hudebního oboru tvoří tři vzájemně se prolínající okruhy činnosti – produkce, recepce a reflexe, které žákovi umožňují hudebně se projevit jak v individuálních, tak i skupinových aktivitách.

Produkce:

- uplatnění vokálních, instrumentálních a hudebně pohybových činností
- činnosti mají výrazně kreativní charakter
- rozvoj hudebních schopností, upevnění získaných vědomostí a dovedností

Recepce

- získávání poznatků z hudební terminologie, seznámení s vývojem hudby
- prostřednictvím poslechových činností si žáci uvědomují a ověřují působení
- znějící hudby

Reflexe

- využívání získaných informací pro rozvoj tvůrčích poslechových dovedností nejvyšší stupeň poznávacích činností umožňující komplexní interpretaci hudebního díla
- zařazení znějící hudby do uměleckého období, určení stylu, žánru, formy

Předmět se realizuje prostřednictvím čtyř základních hudebních aktivit, tj. vokální, instrumentální, pohybové a poslechové. Tyto činnosti jsou organickou součástí každého tematického celku. Dle obsahu tématu mohou být v danou chvíli některé z nich dominantní, jiné potlačené. V rámci oborové integrace jsou tyto základní činnosti aktuálně přiřazovány a vrstveny. Součástí výuky je vlastní zpracování a prezentace dílčích témat žáky. Výuka probíhá také formou návštěv koncertů, muzeí, tematických procházek. Kromě výstupů v hudebních činnostech je kladen důraz na celkový rozvoj osobnosti žáka.

Výuka probíhá ve speciální učebně, což umožňuje splnit požadavky činnostního pojetí oboru Hudební výchovy v duchu očekávaných výstupů. Učebna je vybavena základními technickými pomůckami – pianino, Orffův instrumentář, notový materiál. Moderní pojetí výuky prostřednictvím nových technologií – interaktivní tabule, se uskutečňuje v prostorách školní knihovny.

Výchovné a vzdělávací strategie, kompetence

Výuka v předmětu Hudební výchova směřuje k utváření klíčových kompetencí prostřednictvím vokálních, instrumentálních, hudebně pohybových a poslechových činností. Díky nim vede žáky k porozumění hudebnímu umění, k aktivnímu vnímání hudby, reprodukci hudebních skladeb. Nedílnou součástí výchovných a vzdělávacích strategií, realizujících se v rámci předmětu, jsou i mimoškolní akce. Každý rok škola pořádá projektový týden, v rámci kterého jsou žákům nabídnuty i zajímavé hudební aktivity. V průběhu školního roku mají žáci prostor pro individuální konzultace s vyučujícím hudební výchovy. Výsledky činnosti žáků jsou prezentovány na školních akcích kulturního rázu.

Prostřednictvím hudebních činností jsou žáci vedeni nejen k hlubšímu zájmu o hudební obor, ale i ke zdravé sebereflexi, vyjádření vlastních názorů a odpovědnosti. Hudební výchova nemalou měrou přispívá k socializaci jedince ve skupině.

Kompetence k učení

- žáky vedeme k vyhledávání informací a k ověřování hudebních poznatků z rozličných pramenů
- žákům umožňujeme realizovat vlastní nápady, podnětujeme jejich tvořivost, vedeme je k samostatné organizaci hudebních aktivit, čímž je motivujeme k vlastnímu provozování hudby ve volném čase
- aktivní práci s hudebním materiálem vedeme žáky k jeho praktickému používání, umožňujeme zdokonalovat dříve získané dovednosti
- snažíme se vytvářet takové situace, které vedou žáky k potěšení z vlastního prožitku a výkonu i samotného učení
- žáky vedeme k sebehodnocení, při hodnocení zohledňujeme individuální pokrok jedinců
- žáky motivujeme vlastním příkladem a zájmem o hudební obor

Kompetence k řešení problémů

- prostřednictvím hudební analýzy a syntézy (např. rozbor hudebních ukázek) vedeme žáky k vlastní tvorbě
- porovnáváním a rozбором jednotlivých druhů a žánrů hudby artificiální a nonartificiální rozvíjíme v žácích schopnost kritického myšlení
- žákům předkládáme dostatečné množství praktických příkladů a problémových úloh, vedeme je k aplikaci správných závěrů a osvědčených postupů při řešení obdobných problémových situací
- žákům umožňujeme vytvářet vlastní jednoduché problémové úkoly
- k řešení daného hudebního úkolu vedeme žáky prostřednictvím improvizace a hudebního experimentování
- pomocí různých aktivizačních hudebních verbálních i nonverbálních metod (grafický záznam, pohybové a výtvarné vyjádření...) vedeme žáky k hudební reflexi

Kompetence komunikativní

- prostřednictvím skupinové práce vytváříme podmínky pro komunikaci hudební i mezilidskou (komunikace o hudbě a hudbou)
- žáky vedeme k poznávání prostředků hudební komunikace, podporujeme jejich kreativní využívání
- žáky vedeme k vhodné komunikaci jak při dílčích činnostech, tak i na veřejnosti (např. návštěva koncertu)
- žáky učíme prezentovat a obhajovat svůj názor, současně i respektovat názor druhých např. při rozličném výběru hudebních žánrů či vokálních skladeb
- výsledky své práce prezentují žáci na veřejnosti

Kompetence sociální a interpersonální

- metodami skupinové a frontální práce s hudebním materiálem vytváříme podmínky pro uplatnění individuality každého žáka a to vzhledem k jeho dosaženému stupni rozvoje hudebních dovedností (instrumentální doprovod či sólový zpěv žáků ZUŠ...)
- prostřednictvím integrace hudebních činností (vokální, instrumentální, pohybové, poslechové) vedeme žáky k aktivní spolupráci v rámci skupiny i celé třídy
- různými formami skupinové práce vedeme žáky k týmové spolupráci, navozujeme tak situace, které vedou k vzájemné spolupráci a pomoci žáků při učení
- aktivní účastí při hudebních činnostech umožňujeme žákům přijímat a osvojit si různé sociální role a sociální postoje
- prostřednictvím vynaloženého úsilí při hudební tvorbě vedeme žáky k vzájemnému respektu, úctě, potírání nevhodného chování jedinců, kteří narušují spolupráci a kladné vztahy v kolektivu
- žáky vedeme k respektování společně dohodnutých pravidel chování
- vhodným vedením hudebních aktivit rozvíjíme u žáků zdravé sebevědomí a sebedůvěru
- vytváříme přátelskou a vstřícnou atmosféru, vyučující zastává úlohu rádce

Kompetence občanské

- aktivní realizací a návštěvou kulturních představení budujeme u žáků pozitivní postoj k umění, k oceňování kulturního dědictví lidstva
- podporujeme aktivní hudební seberealizaci v rámci školy, mimo ni, i v občanském životě
- žáky vedeme k porozumění hudby a její schopnosti prohlubovat sociální citění a empatii v lidském společenství

Pracovní kompetence

- v rámci pěveckých činností vedeme žáky k používání hlasu dle zásad hlasové hygieny i v běžném životě
- v rámci instrumentálních činností vedeme žáky k účelné manipulaci s hudebními nástroji
- v rámci poslechových aktivit vedeme žáky k bezpečné manipulaci s hudebně reprodukční technikou
- žáky učíme využít a aplikovat získané vědomosti a dovednosti z hudební výchovy do dalšího procesu celoživotního vzdělávání

Kompetence k podnikavosti

- žákům nabízíme dostatek konkrétních námětů propojujících hudební výchovu s možnou volbou budoucího povolání
- žáky vedeme k objektivnímu sebehodnocení a posouzení reálných možností při osobní profesní orientaci
- prohlubujeme zájem o hudební obor, nabízíme individuální formu konzultace a praktickou přípravu

Kompetence digitální

- umožňujeme žákovi aktivně a smysluplně využívat elektronické hudební nástroje, digitální aplikace i dostupné programy jako nástroje pro reprodukční, produkční i vlastní tvůrčí počiny
- dáváme příležitost žákům zaznamenávat, snímat a přenášet i prezentovat hudbu a hudební zvukové projekty prostřednictvím digitálních technologií, případně uplatnit digitální technologie jako nástroj sebe prezentace v rámci vlastních audiovizuálních projektů
- žáci mají možnost vyhledávat a sdílet inspirační zdroje uměleckých děl i běžné produkce s respektem k autorství a autorským právům

Očekávané výstupy

PRODUKCE

- využívá svůj individuální pěvecký potenciál při zpěvu, při mluvním projevu vede svůj hlas zněle a přirozeně, správně artikuluje, logicky člení větu (obsah sdělení), uplatňuje zásady hlasové hygieny v běžném životě
- využívá jednoduché a podle vybavení školy i složitější hudební nástroje (keyboardy, keyboardy ve spojení s počítačem) při individuálních či společných hudebních aktivitách
- a přiměřeně svým hudebním schopnostem a dovednostem používá hudební nástroje jako prostředek sdělování hudebních i nehudebních myšlenek a představ
- reaguje na hudbu pohybem, ztvárňuje ji úměrně svým hudebním schopnostem a pohybovým dispozicím; pohyb ve spojení s hudbou využívá k vyjádření vlastních představ a pocitů
- orientuje se v zápise jednoduchých, případně i složitějších vokálních, instrumentálních i vokálně-instrumentálních písní a skladeb; na základě svých individuálních hudebních schopností tyto skladby realizuje

RECEPCE A REFLEXE

- vyděluje podstatné hudební znaky z proudu znějící hudby, rozpoznává hudebně výrazové prostředky užitě ve skladbě, uvědomuje si hudební formu díla a k dílu přistupuje jako k logicky utvářenému celku
- popíše a na vybraných hudebních dílech (částech hudebního díla) ukáže důležité znaky tvorby a interpretace, vysvětlí, v čem tkví originální a nezaměnitelný přínos skladatele a interpreta, možná poselství sdělovaná prostřednictvím hudby na základě svých schopností, znalostí i získaných zkušeností dešifruje a interpretuje
- interpretuje hudbu na základě vědomostí a individuálních hudebních schopností; vytváří vlastní soudy a preference, které dokáže v diskusi obhájit
- orientuje se ve vývoji hudebního umění; uvědomuje si rozdílnost hudebního myšlení v jednotlivých etapách, rozlišuje hudební slohy podle charakteristických hudebních znaků, na základě historických, společenských a kulturních kontextů popíše podmínky a okolnosti vzniku hudebního díla
- odliší hudbu podle jejího stylového zařazení, významu a funkce, rozpozná vhodnost či nevhodnost využití určité hudby v konkrétních situacích
- uvědomuje si roli hudebního průmyslu v současném světě; popíše možnosti využití hudby v „mimohudební“ oblasti a je schopen poukázat na příklady jejího zneužívání
- uvědomuje si rozdílnost přístupů jednotlivých lidí k hudbě a hudební tvorbě, vnímá hudbu jako způsob prezentace vlastních idejí a názorů i idejí, pocitů a názorů ostatních lidí a na základě toho je schopen se s hudbou ztotožnit či ji odmítnout
- upozorní na ty znaky hudební tvorby, které s sebou nesou netoleranci, rasismus a xenofobii, a dokáže se od takové hudby distancovat

UMĚLECKÁ TVORBA A KOMUNIKACE

Rozpis předmětu HUDEBNÍ OBOR pro KVINTU (1. ročník SŠ)

Časová dotace:	2 vyučovací hodiny týdně	
Školní výstupy	Učivo	PT a MV
<p>Žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> - popíše význam a fungování, proces umělecké tvorby a komunikace 	<p>1 Umělecká tvorba a komunikace</p> <ul style="list-style-type: none"> - umělecký proces a jeho vývoj - role subjektu v uměleckém procesu - úloha komunikace v uměleckém procesu 	<p>ČJL: literární díla</p>
<ul style="list-style-type: none"> - získává a upevňuje základní pěvecké návyky - rozšiřuje svůj pěvecký rozsah - citlivě pracuje s hlasem i s ohledem na jeho vývoj - rozvíjí schopnosti vlastní hudební výpovědi 	<p>2 Hlasová výchova</p> <ul style="list-style-type: none"> - práce hlas, tělo dech, vzájemné souvislosti, pěvecká fráze, artikulace - vokální interpretace písní - hlasová a pěvecká cvičení (měkké nasazení), intonace - improvizace, jednoduché vokální kompozice, předvětí, závětí, perioda 	<p>OSV: (Poznávání a rozvoj vlastní osobnosti, spolupráce ve skupině, empatie) Multikulturní výchova: (Kulturní diference, Etnický původ) EV: (Vztah člověka k prostředí, lidské aktivity a problémy životního prostředí)</p>
<ul style="list-style-type: none"> - využívá hudební nástroje při individuálních či společných hudebních aktivitách a to přiměřeně ke svým hudebním schopnostem - dokáže vymyslet a reprodukovat drobné hudební motivky 	<p>3 Instrumentální činnosti</p> <ul style="list-style-type: none"> - individuální produkce na školní a vlastní nástroje - tvorba a interpretace jednoduchých hudebních doprovodů: ostinato, dudácká kvinta, základní harmonické funkce 	<p>Osobnostní a sociální výchova: (Sociální komunikace, Týmová spolupráce, Kreativita)</p>
<ul style="list-style-type: none"> - reaguje na hudbu pohybem, ztvárňuje ji prostřednictvím svých hudebních schopností a pohybových dispozic - využívá pohyb k vyjádření vlastních představ a pocitů 	<p>4 Hudebně pohybové činnosti</p> <ul style="list-style-type: none"> - dirigování jednoduchých vokálních skladeb, tanec, pohyb hudby a gesto - pohyb hudby a gesto, pohybové etudy - pohybová improvizace 	<p>vgs (Pohyb jako pochopení rozdílných kulturních prožitků)</p>
<ul style="list-style-type: none"> - umí určit základní hudebně výrazové prostředky - rozezná formální stavbu hudebního díla - orientuje se v zápise jednoduchých případně i složitějších vokálních, instrumentálních skladeb - realizuje skladby na základě svých individuálních schopností 	<p>5 Hudba jako organizovaný zvuk</p> <ul style="list-style-type: none"> - analýza hudebně vyjadřovacích prostředků a práce s nimi - reflexe zápisu hudebního díla a jeho formální výstavba, hudební znak - grafické zachycení pohybu a rytmu melodie notací či alternativním způsobem - orientace v jednohlasých, sborových nebo jednoduchých instrumentálních skladbách 	<p>Environmentální výchova: (Vztah člověka k prostředí, Hudba jako životní styl)</p>
<ul style="list-style-type: none"> - vnímá důležité znaky tvorby hudebního díla a jeho interpretace - vysvětlí v čem tkví originální přínos skladatele a interpreta 	<p>6 Hudební skladatel a interpret, interpretace v hudbě, umělecký provoz</p> <ul style="list-style-type: none"> - osobnost skladatele a interpreta - individuální či skupinová produkce hudebních skladeb 	<p>Multikulturní výchova: (Multikulturalita, kulturní diference, Spolupráce mezi lidmi z různého kulturního prostředí)</p>
<ul style="list-style-type: none"> - orientuje se ve vývoji hudebního umění - rozlišuje hlavní umělecké slohy a směry - dokáže vysvětlit okolnosti vzniku hudebního díla 	<p>7 Vznik a vývoj hudby</p> <ul style="list-style-type: none"> - periodizace vývoje evropské hudby - charakteristické znaky jednotlivých slohů, hudba vokální, instrumentální, vokálně instrumentální - hudební dílo z hlediska výrazu a výstavby 	<p>VGS: (Evropa a svět nás zajímá, Žijeme v Evropě)</p>
<ul style="list-style-type: none"> - odliší hudbu podle jejího stylového zařazení, významu, funkce - umí poznat charakter a náladu hudební ukázky 	<p>8 Hudební styly a žánry, funkce hudby</p> <ul style="list-style-type: none"> - charakteristické znaky jednotlivých slohů, průniky, syntézy - hudba v běžném životě, hudba kulturním statkem a zbožím, zneužití hudby - hudba artificijní a nonartificijní její formy využití 	<p>Multikulturní výchova: (Multikulturalita a etnický původ, princip sociálního smíru)</p>

Rozpis předmětu HUDEBNÍ OBOR pro SEXTU (2. ročník SŠ)

Časová dotace:	2 vyučovací hodiny týdně	
Školní výstupy	Učivo	PT a MV
<p>Žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> - uplatňuje pravidla hlasové hygieny při zpěvu i v běžném životě, prohlubuje správné pěvecké návyky, je schopen reflektovat vlastní hlasový projev i projev ostatních a hledat možnosti hlasové nápravy, rozvíjí pěvecké schopnosti při vícehlasé vokální produkci - reprodukuje písně jiných národů 	<p>1 Hlasová výchova</p> <ul style="list-style-type: none"> - hlasová a pěvecká cvičení, povědomí o individuální hlasové poloze - vokální kultivace pěveckého i hlasového projevu, reflexe a sebereflexe - zpěv vícehlasých písní (dle schopností žáků) - orientace v notovém zápisu - zpěv písní různých epoch a žánrů 	<p>OSV: (Poznávání a rozvoj vlastní osobnosti, spolupráce ve skupině, empatie)</p> <p>MV: (Kulturní diference, multikul., Hudba jako kulturní projev člověka)</p> <p>EV: (Vztah člověka k prostředí, lids. aktivity a problémy život. Pr.)</p>
<ul style="list-style-type: none"> - používá hudební nástroje jako prostředek sdělování hudebních i nehudebních myšlenek a představ - dokáže uplatnit hru na hudební nástroj při hře doprovodů - rozvíjí kolektivní souhru a improvizaci 	<p>2 Instrumentální činnosti</p> <ul style="list-style-type: none"> - hudebně nástrojová improvizace - hra a tvorba rytmicko-melodických doprovodů, jednoduchá aranžmá - hra jednoduchých instrumentálních kompozic, hudební věta, malá písňová forma, rondo - orientace v notovém zápisu - společná hudební produkce, improvizace 	<p>Osobnostní a sociální výchova: (Sociální komunikace, týmová spolupráce)</p>
<ul style="list-style-type: none"> - vyjadřuje hudbu pohybem - využívá pohyb k vyjádření vlastních představ a pocitů 	<p>3 Hudebně pohybové činnosti</p> <ul style="list-style-type: none"> - pohybové aktivity – synchronizace pohybu a hudby - tanec jako způsob komunikace - pohybové vyjádření hudby v návaznosti na sémantiku hudebního díla (improvizace) 	<p>Osobnostní a sociální výchova: (Pohyb jako kulturní projev člověka)</p>
<ul style="list-style-type: none"> - vyděluje hudební prostředky z proudu znějící hudby - rozezná formální stavbu hudebního díla - orientuje se v zápise jednoduchých případně i složitějších vokálních, instrumentálních skladeb - na základě svých individuálních schopností tyto skladby realizuje 	<p>4 Hudba jako organizovaný zvuk</p> <ul style="list-style-type: none"> - analýza hudebního díla z hlediska použitých hudebních i nehudebních výrazových prostředků - reflexe zápisu hudebního díla - výrazné sémantické prvky užitě ve skladbě, jejich význam pro porozumění hudebního díla - rozbor skladeb po stránce tonální, melodické, rytmické, harmonické a formální výstavby - interpretace jedno a vícehlasých vokálně instrumentálních skladeb 	<p>Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech: (Žijeme v Evropě, kořeny evropské hudby)</p>
<ul style="list-style-type: none"> - zhodnotí význam skladatelských osobností a jejich děl pro dobu ve které tvořili, pro příslušný umělecký směr i pro další generace - vyjádří vlastní prožitky z recepce daných uměleckých děl 	<p>5 Hudební skladatel a interpret, interpretace v hudbě, umělecký provoz</p> <ul style="list-style-type: none"> - osobnost skladatele a interpreta - individuální či skupinová produkce hudebních skladeb 	<p>VGS: (E a svět nás zajímá, objevujeme E a svět)</p>
<ul style="list-style-type: none"> - interpretuje a kriticky hodnotí (reflektuje) hudbu na základě svých hudebních schopností a vědomostí, dokáže roztřídit jednotlivá slohová období a popsat jejich hudební charakter, vytváří vlastní soudy a preference o znějící hudbě 	<p>6 Interpretace hudebního díla</p> <ul style="list-style-type: none"> - popis hudebního díla a jeho zařazení do historického i sociálního kontextu, hodnocení 	<p>Multikulturní výchova: (Kulturní diference, Multikulturalita)</p>
<ul style="list-style-type: none"> - popíše roli hudeb. průmyslu v součas. světě - popíše možnosti využití hudby v mimohudební oblasti a je schopen poukázat na příklady jejího zneužívání 	<p>7 Hudební nástroje, nové technologie v hudbě, záznam hudby, přímá a nepřímá komunikace hudby</p>	<p>MV: (Fungování a vliv médií, typy hudebních sdělení, jejich rozlišování a funkce)</p>
<ul style="list-style-type: none"> - upozorní na znaky hudby obsahující projevy netolerance, rasismu a xenofobie, distancuje se od těchto hudebních žánrů 	<p>8 Hudba jako způsob identifikace, sebeprezentace a druh generační výpovědi</p>	<p>OSV: (Psychohygiena, sebepoznání, sebepojetí a seberegulace, mezilidské vztahy a komunikace)</p>
<ul style="list-style-type: none"> - uvědomuje si rozdílnost přístupů lidí k hudbě - prezentuje hudbu jako projev vlastních pocitů, názorů a ideí, jako takovou je schopen hudbu přijmout či odmítnout 	<p>9 Hudební styly a žánry, funkce hudby</p> <ul style="list-style-type: none"> - využití hudby v běžném životě 	<p>Mediální výchova: (Fungování a vliv médií ve společnosti)</p>

Výtvarný obor

Obsahové, časové a organizační vymezení vyučovacího předmětu

Vzdělávací oblast:	Umění a kultura
Vzdělávací obor:	Výtvarný obor
Časová dotace týdně:	KVINTA: 2 hod, SEXTA: 2 hod

Charakteristika vyučovacího předmětu

Charakteristika, cíle, metody a formy vyučovacího předmětu

Vývoj výtvarné kultury odpovídá proměnám společnosti, lidského myšlení a výtvarného umění. V posledních letech se setkáváme s dynamickým zrychlením tohoto vývoje. Výtvarný obor je jednou z cest, jak se přiblížit problematice současného vývoje lidské společnosti. Výtvarný projev obecně se vztahuje k celé sféře vzdělávání a je silným výchovným prostředkem obohacujícím celistvé pojmání skutečnosti, originalitu, citlivost a tvořivost. Cílem tohoto předmětu je otevřít žákům cestu k takovému poznání, které mu umožní jeho přeměnu v poučeného vnímatele a konzumenta umění. Žák by měl být schopen vnímat a reflektovat umění, orientovat se v současné výtvarné scéně, samostatně vyhledávat kontakt s uměním. Zároveň vede ke kontextuálnímu myšlení, jelikož výtvarné umění nikdy nestojí odděleně a rezonuje se všemi projevy lidské kultury.

Výchovné a vzdělávací strategie, kompetence

Na úrovni předmětu výtvarný obor jsou pro utváření a rozvíjení těchto klíčových kompetencí užívány následující postupy:

Kompetence k učení

- posilujeme vnímání kultury v širším kontextu

Kompetence k řešení problému

- podporujeme samostatné výtvarné myšlení prostřednictvím diskusí, besed, rozborů uměleckých děl, společných hodnocení vlastních prací

Kompetence komunikativní

- umožňujeme získání vlastních zkušeností s komunikací o umění, v umění, s uměním a uměním.

Kompetence občanské

- seznamujeme žáky s českými kulturními tradicemi v kontextu kultury evropské i celosvětové
- pěstujeme ekologické a estetické vnímání životního prostředí, kultury bydlení
- podporujeme úctu k specifickým etnickým a dalším jinakostem
- učíme kritickému přístupu k negativním vlivům médií a všeobecného vkusu
- návštěvami výstav, muzeí, kulturních památek posilujeme propojování s učivem dalších předmětů a posilujeme vnímání kultury v širším kontextu

Kompetence digitální

- vedeme žáky k efektivnímu využívání digitálních technologií v souvislosti se světem práce, pracovními činnostmi, výběrem budoucího povolání a vzdělávací dráhy
- motivujeme žáky k využívání digitálních technologií a digitálních zdrojů k učení, osobnostnímu rozvoji, spolupráci a komunikaci v týmu
- prakticky seznamujeme žáky s možnostmi tvorby vlastního digitálního obsahu při realizaci a prezentaci projektů a (týmových) úkolů

Očekávané výstupy

OBRAZOVÉ ZNAKOVÉ SYSTÉMY

- porovnává různé znakové systémy, např. mluveného i psaného jazyka, hudby, dramatického umění
- rozpoznává specifčnosti různých vizuálně obrazných znakových systémů a zároveň vědomě uplatňuje jejich prostředky k vytváření obsahu při vlastní tvorbě a interpretaci
- v konkrétních příkladech vizuálně obrazných vyjádření vlastní i umělecké tvorby identifikuje pro ně charakteristické prostředky
- objasní roli autora, příjemce a interpreta při utváření obsahu a komunikačního účinku vizuálně obrazného vyjádření

- na příkladech vizuálně obrazných vyjádření uvede, rozliší a porovná osobní a společenské zdroje tvorby, identifikuje je při vlastní tvorbě
- na příkladech uvede vliv společenských kontextů a jejich proměn na interpretaci obsahu vizuálně obrazného vyjádření a jeho účinku v procesu komunikace
- pojmenuje účinky vizuálně obrazných vyjádření na smyslové vnímání, vědomě s nimi pracuje při vlastní tvorbě za účelem rozšíření citlivosti svého smyslového vnímání
- při vlastní tvorbě uplatňuje osobní prožitky, zkušenosti a znalosti, rozpozná jejich vliv a individuální přínos pro tvorbu, interpretaci a přijetí vizuálně obrazných vyjádření
- na příkladech objasní vliv procesu komunikace na přijetí a interpretaci vizuálně obrazných vyjádření; aktivně vstupuje do procesu komunikace a respektuje jeho pluralitu

ZNAKOVÉ SYSTÉMY VÝTVARNÉHO UMĚNÍ

- nalézají, vybírají a uplatňují odpovídající prostředky pro uskutečňování svých projektů
- využívají znalosti aktuálních způsobů vyjadřování a technických možností zvoleného média pro vyjádření své představy
- charakterizují obsahové souvislosti vlastních vizuálně obrazných vyjádření a konkrétních uměleckých děl a porovnávají výběr a způsob užití prostředků
- své aktivní kontakty a získané poznatky z výtvarného umění uvádí do vztahů jak s aktuálními i historickými uměleckými výtvarnými projevy, tak s ostatními vizuálně obraznými vyjádřeními, uplatňovanými v běžné komunikaci
- na konkrétních příkladech vysvětlí, jak umělecká vizuálně obrazná vyjádření působí v rovině smyslové, subjektivní i sociální a jaký vliv má toto působení na utváření postojů a hodnot
- vytváří si přehled uměleckých vizuálně obrazných vyjádření podle samostatně zvolených kritérií
- rozlišuje umělecké slohy a umělecké směry (s důrazem na umění od konce 19. století do současnosti), z hlediska podstatných proměn vidění a stavby uměleckých děl a dalších vizuálně obrazných vyjádření
- na příkladech uvádí příčiny vzniku a proměn uměleckých směrů a objasní širší společenské a filozofické okolnosti vzniku uměleckých děl
- na konkrétních příkladech vizuálně obrazných vyjádření objasní, zda a jak se umělecké vyjadřovací prostředky výtvarného umění od konce 19. století do současnosti promítají do aktuální obrazové komunikace
- samostatně experimentuje s různými vizuálně obraznými prostředky, při vlastní tvorbě uplatňuje také umělecké vyjadřovací prostředky současného výtvarného umění

UMĚLECKÁ TVORBA A KOMUNIKACE

- uvědomuje si význam osobně založených podnětů na vznik estetického prožitku; snaží se odhalit vlastní zkušenosti i zkušenosti s uměním, které s jeho vznikem souvisejí
- na příkladech vysvětlí umělecký výraz jako neukončený a nedefinitivní ve svém významu, uvědomuje si vztah mezi subjektivním obsahem znaku a významem získaným v komunikaci
- vysvětlí umělecký znakový systém jako systém vnitřně diferencovaný a dokáže v něm rozpoznat a nalézt umělecké znaky od objevných až po konvenční
- vědomě uplatňuje tvořivost při vlastních aktivitách a chápe ji jako základní faktor rozvoje své osobnosti, dokáže objasnit její význam v procesu umělecké tvorby i v životě

Rozpis předmětu VÝTVARNÝ OBOR pro KVINTU (1. ročník SŠ)

Časová dotace:	2 vyučovací hodiny týdně	
Školní výstupy	Učivo	PT a MV
<p>Žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> - porovnává různé znakové systémy, např. mluveného i psaného jazyka hudby, dramatického umění - v konkrétních případech vizuálně obrazných vyjádření vlastní i umělecké tvorby identifikuje pro ně charakteristické prostředky - objasní roli autora, příjemce a interpreta při utváření obsahu a komunikačního účinku vizuálně obrazného vyjádření. - uvede vliv společenských kontextů a jejich proměn na interpretaci obsahu vizuálně obrazného vyjádření a jeho účinku v procesu komunikace - pojmenuje účinky vizuálně obrazných vyjádření na smyslové vnímání, vědomě s nimi pracuje při vlastní tvorbě za účelem rozšíření citlivosti svého smyslového vnímání - při vlastní tvorbě uplatňuje osobní prožitky, zkušenosti a znalosti - rozlišuje umělecké směry z hlediska podstatných proměn vidění a stavby uměleckých děl a dalších vizuálně obrazných vyjádření 	<p>1 Umělecká tvorba a komunikace</p> <ul style="list-style-type: none"> - umělecký proces a jeho vývoj - role subjektu v uměleckém procesu - úloha komunikace v uměleckém procesu 	<p>OSV – sociální komunikace, spolupráce a soutěž EV - environmentální výchova MV - mediální výchova VMS - výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech</p> <p>D – dějiny Z – výskyt historických objektů na daném území Z - sídla (městská a venkovská, funkce, urbanizace, sídelní struktura MV – tvorba</p>
	<p>2 Obrazové znakové systémy</p> <ul style="list-style-type: none"> - vizuálně obrazné znakové systémy - základní vyjadřovací výrazové a kompoziční prostředky výtvarného umění - interakce s vizuálně obrazným vyjádřením - uplatnění vizuálně obrazného vyjádření - interpretace výtvarného díla - <i>výtvarné druhy/obory, techniky, média, instalace, projekce...</i> 	
	<p>3 Znakové systémy výtvarného umění v tvořivých výtvarných činnostech a projektech</p> <ul style="list-style-type: none"> - výtvarné činnosti v ploše - výtvarné činnosti v prostoru - výtvarné činnosti s použitím digitálních médií - tematické výtvarné projekty 	
	<p>4 Znakové systémy výtvarného umění v dějinách</p> <ul style="list-style-type: none"> - chápání vztahů předmětů a tvarů v prostoru (Cézanne), celistvost a rozklad tvaru (analytický kubismus), povrch a konstrukce (syntetický kubismus, konstruktivismus, geometrická abstrakce), vytváření iluze prostoru, objemu a pohybu (antická mimezis, fotografie, film) - proměnlivost obrazu v čase (futurismus, nová média), proměnlivost tvaru (animovaný film, nová média), pohyblivé stanoviště diváka a změny úhlu vidění (umění akce, nová média), časoprostorové chápání a proměna kvalit (kubismus, nová média), princip náhody (dadaismus) - relativita barevného vidění (pointilismus, impresionismus, postimpresionismus, Cézanne), taktilní a haptické kvality díla (informel), zapojení těla, jeho pohybu a gest do procesu tvorby (akční tvorba, bodyart) 	

Rozpis předmětu VÝTVARNÝ OBOR pro SEXTU (2. ročník SŠ)

Časová dotace:	2 vyučovací hodiny týdně	
Školní výstupy	Učivo	PT a MV
<p>Žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> - nalézá, vybírá a uplatňuje odpovídající prostředky pro uskutečňování svých projektů - využívá znalosti aktuálních způsobů vyjadřování a technických možností zvoleného média pro vyjádření své představy - charakterizuje obsahové souvislosti vlastních vizuálně obrazných vyjádření a konkrétních uměleckých děl a porovnává výběr a způsob užití prostředků - na konkrétních příkladech vysvětlí, jak umělecká vizuálně obrazná vyjádření působí v rovině smyslové, subjektivní i sociální a jaký vliv má toto působení na utváření postojů a hodnot - vytváří si přehled uměleckých vizuálně obrazných vyjádření podle samostatně zvolených kritérií - rozlišuje umělecké směry z hlediska podstatných proměn vidění a stavby uměleckých děl a dalších vizuálně obrazných vyjádření - samostatně experimentuje s různými vizuálně obraznými prostředky, při vlastní tvorbě uplatňuje také umělecké vyjadřovací prostředky současného výtvarného umění 	<p>1 Obrazové znakové systémy</p> <ul style="list-style-type: none"> - interpretace výtvarného díla (aplikace vědomostí z oblasti obrazových znakových systémů) - <i>výtvarné druhy, obory, techniky, média, instalace, projekce...</i> <p>2 Znakové systémy výtvarného umění v tvořivých výtvarných činnostech a projektech</p> <ul style="list-style-type: none"> - výtvarné činnosti v ploše - výtvarné činnosti v prostoru - výtvarné činnosti s použitím digitálních médií - tematické výtvarné projekty - tematický celek do všech ročníků <p>3 Znakové systémy výtvarného umění v dějinách</p> <ul style="list-style-type: none"> - osvobození obrazu od zavedeného zobrazování viditelného (Kandinskij, Kupka), figurace a nefigurace (neoklasicismus, lyrická abstrakce), vztah slova a obrazu (lettrismus), vznik a uplatnění symbolu (symbolismus, surrealismus, pop-art, konceptuální umění) - tvůrčí potenciál podvědomí (surrealismus), sebeuvědomování diváka (akční tvorba, osobní mytologie), účast v sociálním prostoru (performance), minority (postmodernismus), stopy člověka v krajině (land-art) - vztahy s neevropskými kulturami (Gauguin, Picasso, minimal-art), zrušení hranice umění a neumění (Duchamp), neumělecké a neškolené vizuální vyjadřování (insitní umění) - požadavek a meze obecné srozumitelnosti, vliv reklamy, masovost a autenticita projevu (pop-art, televize, nová média – akční umění, postmodernismus), citace a metaznak (postmodernismus), moduly a jejich spojování, rekombinace, struktury (umění nových médií) 	<p>OSV – sociální komunikace, spolupráce a soutěž</p> <p>VMS - výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech</p> <p>D – dějiny umění</p> <p>Z - pozorování krajiny</p> <p>MV – tvorba</p>

Člověk a zdraví

Výchova ke zdraví

Obsahové, časové a organizační vymezení vyučovacího předmětu	
Vzdělávací oblast:	Člověk a zdraví
Vzdělávací obor:	Výchova ke zdraví
Časová dotace týdně:	Obsah vzdělávacího oboru je integrován do vyučovacích předmětů (viz tabulka).

Integrace očekávaných výstupů vzdělávacího oboru Výchova ke zdraví z RVP do jednotlivých vyučovacích předmětů a projektů		
<i>očekávaný výstup</i>	<i>učivo</i>	<i>Vyučovací předmět</i>
<i>Zdravý způsob života a péče o zdraví</i>		
<ul style="list-style-type: none"> - usiluje o pozitivní změny ve svém životě související s vlastním zdravím a zdravím druhých - zařazuje do denního režimu osvojené způsoby relaxace; v zátěžových situacích uplatňuje osvojené způsoby regenerace - podle konkrétní situace zasáhne při závažných poraněních a život ohrožujících stavech 	- vliv životních a pracovních podmínek a životního stylu na zdraví	OSZ – kvinta
	- zdравá výživa	B – septima
	- hygiena pohlavního styku, hygiena v těhotenství	B – septima
	- první pomoc při úrazech a náhlých zdravotních příhodách	TV – kvinta
	- psychohygiena	OSZ – kvinta
<i>Vztahy mezi lidmi a formy soužití</i>		
<ul style="list-style-type: none"> - korektně a citlivě řeší problémy založené na mezilidských vztazích - posoudí hodnoty, které mladým lidem usnadňují vstup do samostatného života, partnerských vztahů, manželství a rodičovství, a usiluje ve svém životě o jejich naplnění - projevuje etické a morální postoje k ochraně matky 	- vztahy v rodině, výběr životního partnera, rozvoj sociálních dovedností, intimní vztahy	OSZ – kvinta
<i>Změny v životě člověka a jejich reflexe</i>		
<ul style="list-style-type: none"> - orientuje se ve své osobnosti, emocích a potřebách - uplatňuje odpovědné a etické přístupy k sexualitě, rozhoduje se s vědomím možných důsledků - orientuje se v problematice reprodukčního zdraví z hlediska odpovědnosti k budoucímu rodičovství - zná práva každého jedince v oblasti sexuality a reprodukce 	<ul style="list-style-type: none"> - změny v období adolescence - způsoby sebereflexe - péče o reprodukční zdraví, asistovaná reprodukce - partnerský a sexuální život 	B – septima
<i>Rizika ohrožující zdraví a jejich prevence</i>		
<ul style="list-style-type: none"> - projevuje odolnost vůči výzvám k sebepoškozujícímu chování a rizikovému životnímu stylu - zaujímá odmítavé postoje ke všem formám rizikového chování - uvede důsledky porušování paragrafů trestního zákona souvisejících s výrobou a držetím návykových látek a s činností pod jejich vlivem, sexuálně motivovanou kriminalitou, skrytými formami individuálního násilí a vyvozuje z nich osobní odpovědnost - rozhoduje podle osvojených modelů chování a konkrétní situace o způsobu jednání v situacích vlastního nebo cizího ohrožení 	<ul style="list-style-type: none"> - civilizační choroby, poruchy příjmu potravy, choroby přenosné pohlavním stykem, hepatitidy - rizika v oblasti sexuálního a reprodukčního zdraví - autodestruktivní závislosti - návykové látky 	B – septima
	<ul style="list-style-type: none"> - sexuální motivovaná kriminalita, šikana, brutalita, zanedbávané a týrané děti (CAN) - sociální dovednosti potřebné při řešení problémů v nečekaných, složitých a krizových situacích 	OSZ – kvinta
<i>Ochrana člověka za mimořádných událostí</i>		
<ul style="list-style-type: none"> - rozhodne, jak se odpovědně chovat při konkrétní mimořádné události - prokáže osvojené praktické znalosti a dovednosti související s přípravou na mimořádné události a aktivně se zapojuje do likvidace následků hromadného zasažení obyvatel 	<ul style="list-style-type: none"> - vyhlášení hrozby a vzniku mimořádné události - únik nebezpečných látek do životního prostředí - první pomoc - potřebné sociální dovednosti k řešení mimořádných událostí 	TV – kvinta
	<ul style="list-style-type: none"> - živelní pohromy 	B – sexta

Tělesná výchova

Obsahové, časové a organizační vymezení vyučovacího předmětu

Vzdělávací oblast: Člověk a zdraví

Vzdělávací obor: Tělesná výchova

Časová dotace týdně: KVINTA: 2 hod, SEXTA: 2 hod, SEPTIMA: 2 hod, OKTÁVA: 2 hod

Charakteristika vyučovacího předmětu

Charakteristika, cíle, metody a formy vyučovacího předmětu

Tělesná výchova se vyučuje 1x týdně ve dvouhodinovém bloku. V prvním ročníku a kvintě je navíc organizován lyžařský výchovně výcvikový kurz zaměřený na výuku zimních sportů – sjezdové lyžování (podle organizačních možností), běh na lyžích, snowboarding. V prvním ročníku je v rámci vyučovacích hodin uskutečněna výuka plavání. Ve druhém ročníku (sextě) absolují studenti jarní kurz zaměřený na výuku přírodovědných předmětů propojený prvky tělesné výchovy. Ve třetím ročníku se studenti účastní sportovního kurzu, kde vykonávají různé tradiční i netradiční sportovní aktivity. Pro zájemce o studium tělesné výchovy na vysoké škole na ve čtvrtém ročníku nabízen dobrovolný kroužek zaměřený na přípravu k praktickým přijímacím zkouškám na vysokou školu.

Výuka tělesné výchovy probíhá v tělocvičně mimo areál školy. Studenti jsou rozděleni během výuky vždy do dvou skupin – na chlapce a dívky. Každou skupinu má na starosti vždy jeden vyučující. Během výuky jsou používány různé výukové formy. Převažuje skupinová forma výuky s častým individuálním přístupem k jednotlivým studentům. Skupiny pracují na různých typech nářadí a s různým sportovním náčiním dle probíraného učiva. Tělesná výchova představuje nejdůležitější formu pohybového učení a pohybové kultivace žáků a je hlavním zdrojem poznatků a námětů pro zdravotní, rekreační i sportovní využití pohybu v režimu školy i mimo školu. Snaží se žákům ukázat význam sportu a pohybové aktivity v životě a usiluje o to, aby se pohybová aktivita stala nedílnou součástí jejich současného i budoucího života. Umožňuje žákům poznat a naučit se různé pohybové aktivity a sporty. Během výuky Tělesné výchovy se žáci učí nejen těmto sportovním aktivitám, ale také jejich pravidlům. Současně dochází při tělovýchovných činnostech k rozvoji morálních a volných vlastností žáků, k formování vzájemných vztahů v duchu fair play a k rozvoji pozitivního vztahu žáků k pohybovým aktivitám jako základnímu prostředku dlouhodobého ovlivňování aktivního zdraví.

Učivo tělesné výchovy v jednotlivých ročnících se tematicky opakuje kvůli postupnému zdokonalování a zlepšování fyzických a kondičních možností žáků ve všech sportovních disciplínách, cvičeních a aktivitách.

Výchovné a vzdělávací strategie, kompetence

Kompetence k učení

- seznamujeme žáka s novými pohybovými dovednostmi a vedeme ho k tomu, aby je dokázal skloubit s dovednostmi dříve osvojenými, a usilujeme o jejich prohloubení
- podporujeme u žáka správné držení těla a učíme žáka cvičením pro jeho zajištění, popř. korekci špatného držení těla a vytváříme dostatek příležitostí pro osvojení a praktické využití vyrovnávacích cvičení (ve škole i mimo školu)
- při tělovýchovných činnostech vedeme žáka k tomu, aby propojoval poznatky z jiných vzdělávacích oblastí (fyzika – biomechanika pohybu, matematika – měření výkonů atp.) a vedeme žáka k samostatnému získávání poznatků o tělesné fyziologii a jejím fungování na základě ověřování jejich vlastního rozvoje (sledování, zaznamenávání, vyhodnocování)
- upozorňujeme žáka na informační zdroje (internet, televize, knihy, časopisy) související se zdravím a pohybem a umožňujeme diskuzi o těchto informacích
- předkládáme žákovi dostatek zpětných informací o jeho činnosti a výkonech, umožňujeme vzájemné hodnocení a sebehodnocení žáka, na jejichž základě vyvodí vlastní chyby a zhodnotí vlastní pokrok
- seznamujeme žáka s dalším tělovýchovným názvoslovím, sportovní terminologií a základními pravidly pohybových činností i sportovních her

Kompetence k řešení problémů

- při herních činnostech vedeme žáka k výběru z několika variant řešení problémových situací - s narůstajícím objemem zkušeností kvalita jejich řešení roste
- podporujeme žáka v zavádění alternativních řešení, ve výběru náčiní, losování, zahájení a ukončování sportovních činností, délky hrací doby, úpravy pravidel podle aktuálních podmínek a vlastních možností

Kompetence komunikativní

- navozujeme u žáka přátelskou atmosféru při veškerých činnostech v rámci TV
- směřujeme žáka k využívání dostupných prostředků komunikace (internet, televize, knihy, časopisy....) k vyhledávání novinek ve sportovních odvětvích

Kompetence sociální a personální

- v hodinách tělesné výchovy vytváříme u žáka vhodnou pracovní atmosféru, podporujeme snahu o dosažení maximálních výsledků vzhledem k individuálním schopnostem

- vedeme žáka k jednání ve smyslu fair-play při veškerých pohybových činnostech, k dodržování pravidel her a soutěží
- stavíme žáka při sportu do zodpovědných rolí (kapitán, rozhodčí, organizátor, časoměřič, ...)
- během sportovních her a soutěží vedeme žáka k tomu, aby poznal přestupek proti pravidlům a adekvátně na něj reagoval, informujeme žáka o negativěch sportu (doping, korupce)
- motivujeme žáka k tomu, aby součástí jeho života byl zdravý životní styl s dostatečnou mírou pohybu
- vedeme žáka ke spolupráci při dosahování společných cílů ve prospěch skupiny či sportovního družstva
- stavíme žáka při sportu do zodpovědných rolí (kapitán, rozhodčí, organizátor, časoměřič, ...)

Kompetence občanské

- posilujeme u žáka vědomí povinnosti postavit se proti fyzickému i psychickému násilí, a podporujeme jej, aby se dokázal vcítit do situací ostatních
- rozvíjíme v žákovi dovednost poskytnout první pomoc a zachovat se zodpovědně při mimořádné události

Kompetence digitální

- umožňujeme využívat prostředky a technologie, které jsou vhodné pro tělesnou výchovu
- vedeme žáky k poznání a využívání důvěryhodných digitálních zdrojů v oblasti pohybových aktivit a sportu, k využívání digitálních technologií pro sledování, zaznamenávání a vyhodnocování pohybového režimu, výkonů i kvality pohybu jako běžné součásti pohybových aktivit a péče o zdraví
- vedeme žáky k cílenému zařazování kompenzačních cvičení do pohybového režimu pro snížení zdravotních rizik spojených s pohybovou neaktivitou při používání digitálních technologií

Očekávané výstupy

ČINNOSTI OVLYVŇUJÍCÍ ZDRAVÍ

- organizuje svůj pohybový režim a využívá v souladu s pohybovými předpoklady, zájmy a zdravotními potřebami vhodné a dostupné pohybové aktivity
- ověří jednoduchými testy úroveň zdravotně orientované zdatnosti a svalové nerovnováhy
- usiluje o optimální rozvoj své zdatnosti; vybere z nabídky vhodné kondiční programy nebo soubory cviků pro udržení či rozvoj úrovně zdravotně orientované zdatnosti a samostatně je upraví pro vlastní použití
- vybere z nabídky vhodné soubory vyrovnávacích cvičení zaměřených na kompenzaci jednostranného zatížení, na prevenci a korekci svalové nerovnováhy a samostatně je upraví pro vlastní použití
- využívá vhodné soubory cvičení pro tělesnou a duševní relaxaci
- připraví organismus na pohybovou činnost s ohledem na následné převažující pohybové zatížení
- uplatňuje účelné a bezpečné chování při pohybových aktivitách i v neznámém prostředí
- poskytne první pomoc při sportovních či jiných úrazech i v nestandardních podmínkách

ČINNOSTI OVLYVŇUJÍCÍ ÚROVEŇ POHYBOVÝCH DOVEDNOSTÍ

- provádí osvojované pohybové dovednosti na úrovni individuálních předpokladů
- zvládá základní postupy rozvoje osvojovaných pohybových dovedností a usiluje o své pohybové sebezdokonalení
- posoudí kvalitu stěžejních částí pohybu, označí zjevné příčiny nedostatků a uplatní konkrétní osvojované postupy vedoucí k potřebné změně
- respektuje věkové, pohlavní, výkonnostní a jiné pohybové rozdíly a přizpůsobí svou pohybovou činnost dané skladbě sportujících

ČINNOSTI PODPORUJÍCÍ POHYBOVÉ UČENÍ

- užívá s porozuměním tělocvičné názvosloví (gesta, signály, značky) na úrovni cvičence, vedoucího pohybových činností, organizátora soutěží
- volí a používá pro osvojované pohybové činnosti vhodnou výstroj a výzbroj a správně ji ošetřuje
- připraví (ve spolupráci s ostatními žáky) třídní či školní turnaj, soutěž, turistickou akci a podílí se na její realizaci
- respektuje pravidla osvojovaných sportů; rozhoduje (spolurozhoduje) třídní nebo školní utkání, závody, soutěže v osvojovaných sportech
- respektuje práva a povinnosti vyplývající z různých sportovních rolí – jedná na úrovni dané role; spolupracuje ve prospěch družstva
- sleduje podle pokynů (i dlouhodobě) pohybové výkony, sportovní výsledky, činnosti související s pohybem a zdravím – zpracuje naměřená data, vyhodnotí je a výsledky různou formou prezentuje
- aktivně naplňuje olympijské myšlenky jako projev obecné kulturnosti

VÝCHOVA KE ZDRAVÍ

- rozhodne, jak se odpovědně chovat při konkrétní mimořádné události, podle konkrétní situace zasáhne při závažných poraněních a život ohrožujících stavech
- dokáže osvojené praktické znalosti a dovednosti související s přípravou na mimořádné události a aktivně se zapojuje do likvidace následků hromadného zasažení obyvatel

Rozpis předmětu TĚLESNÁ VÝCHOVA pro KVINTU (1. ročník SŠ)

Časová dotace:	2 vyučovací hodiny týdně	
Školní výstupy	Učivo	PT a MV
Žák: - ovládá základní pravidla hygieny, bezpečnosti a první pomoci - dokáže poskytnout první pomoc při úrazech a příhodách - za mimořádných událostí reaguje adekvátně k situaci s péčí o zdraví a svůj život a životy ostatních	1 Úvod do hodin tělesné výchovy - hygiena pohybových činností a cvičebního prostředí - rizikové faktory ovlivňující bezpečnost pohybových činností - první pomoc při sportovních úrazech	B
- organizuje svůj pohybový režim a využívá v souladu s pohybovými předpoklady, zájmy a zdravotními potřebami vhodné a dostupné pohybové aktivity, usiluje o optimální rozvoj své zdatnosti; vybere z nabídky vhodné kondiční programy nebo soubory cviků pro udržení či rozvoj úrovně zdravotně orientované zdatnosti a samostatně je upraví pro vlastní použití, užívá s porozuměním tělocvičné názvosloví (gesta, signály, značky) na úrovni cvičence, vedoucího pohybových činností, organizátora soutěží	2 VÝCHOVA KE ZDRAVÍ Zdravý způsob života a péče o zdraví - první pomoc při úrazech a náhlých zdravotních příhodách Ochrana člověka za mimořádných událostí - vyhlášení hrozby a vzniku mimořádné události - únik nebezpečných látek do životního prostředí - první pomoc - potřebné sociální dovednosti k řešení mimořádných událostí	B
- usiluje o optimální rozvoj své zdatnosti; vybere z nabídky vhodné kondiční programy nebo soubory cviků pro udržení či rozvoj úrovně zdravotně orientované zdatnosti a samostatně je upraví pro vlastní použití - provádí osvojované pohybové dovednosti na úrovni individuálních předpokladů - posoudí kvalitu stěžejních částí pohybu, označí zjevné příčiny nedostatků a uplatní konkrétní osvojované postupy vedoucí k potřebné změně - užívá s porozuměním tělocvičné názvosloví (gesta, signály, značky) na úrovni cvičence, vedoucího pohybových činností, organizátora soutěží - ověří jednoduchými testy úroveň zdravotně orientované zdatnosti a svalové nerovnováhy	3 Atletika - běh a běžecká cvičení - skok do dálky, skok do výšky - hody, vrhy koulí	ENV, MV, B, F
- organizuje svůj pohybový režim a využívá v souladu s pohybovými předpoklady, zájmy a zdravotními potřebami vhodné a dostupné pohybové aktivity - provádí osvojované pohybové dovednosti na úrovni individuálních předpokladů - posoudí kvalitu stěžejních částí pohybu, označí zjevné příčiny nedostatků a uplatní konkrétní osvojované postupy vedoucí k potřebné změně - respektuje pravidla osvojovaných sportů; rozhoduje (spolurozhoduje) třídí nebo školní utkání, závody, soutěže v osvojovaných sportech - respektuje práva a povinnosti vyplývající z různých sportovních rolí – jedná na úrovni dané role; spolupracuje ve prospěch družstva	4 Gymnastika - pojmy, cvičební polohy, samostatné hodnocení kvality, estetika gymnastických cvičení - Akrobacie - Přeskok - Hrazda - Kladina - Kruhy	OSV, B, F
- ovládá základy sebeobrany, zvládá další pohybové činnosti spojené s úpoly - zapojuje se do moderní a netradiční pohybové činnosti dle svých možností	5 Sportovní hry - vzájemná komunikace a spolupráce, sportovní výzbroj a výstroj, organizace sport. akcí, pravidla, sportovní role, měřitelné a hodnotitelné údaje související se sportem, - olympismus a fair play, - sport v dějinách – úspěchy našeho sportu na pozadí nejdůležitějších historických sportovních událostí - Házená - Fotbal - Basketbal - Volejbal - Úpolová cvičení Turistika a pobyt v přírodě – sportovní hry v přírodě, přesun do terénu a uplatnění pravidel silničního provozu, chůze se zátěží, dokumentace z turistické akce	OSV – fair play, ENV, B
- aktivně se zapojuje do různých cvičení s ohledem na vlastní pohybové schopnosti a možnosti	6 Úpoly - sebeobrana a další činnosti	OSV
- usiluje o optimální rozvoj svého pohybového aparátu ve zdravotních cvičeních	7 Moderní a netradiční pohybové činnosti	
- ovládá základy sebeobrany, zvládá další pohybové činnosti spojené s úpoly	8 Zdravotní cvičení	B, VkJ
- aktivně se zapojuje do různých cvičení s ohledem na vlastní pohybové schopnosti a možnosti	9 průpravná, kondiční, koordinační, tvořivá, estetická a jinak zaměřená cvičení, cvičení s hudbou a rytmickým doprovodem	

Rozpis předmětu TĚLESNÁ VÝCHOVA pro SEXTU (2. ročník SŠ)

Časová dotace:	2 vyučovací hodiny týdně	
Školní výstupy	Učivo	PT a MV
<ul style="list-style-type: none"> - organizuje svůj pohybový režim a využívá v souladu s pohybovými předpoklady, zájmy a zdravotními potřebami vhodné a dostupné pohybové aktivity, usiluje o optimální rozvoj své zdatnosti; vybere z nabídky vhodné kondiční programy nebo soubory cviků pro udržení či rozvoj úrovně zdravotně orientované zdatnosti a samostatně je upraví pro vlastní použití, užívá s porozuměním tělocvičné názvosloví (gesta, signály, značky) na úrovni cvičence, vedoucího pohybových činností, organizátora soutěží 	<p>1 Atletika</p> <ul style="list-style-type: none"> - běh a běžecká cvičení - skok do dálky, skok do výšky - hody, vrhy koulí 	<p>PT a MV</p> <p>ENV, MV, B, F</p>
<ul style="list-style-type: none"> - usiluje o optimální rozvoj své zdatnosti; vybere z nabídky vhodné kondiční programy nebo soubory cviků pro udržení či rozvoj úrovně zdravotně orientované zdatnosti a samostatně je upraví pro vlastní použití - provádí osvojované pohybové dovednosti na úrovni individuálních předpokladů - posoudí kvalitu stěžejních částí pohybu, označí zjevné příčiny nedostatků a uplatní konkrétní osvojované postupy vedoucí k potřebné změně - užívá s porozuměním tělocvičné názvosloví (gesta, signály, značky) na úrovni cvičence, vedoucího pohybových činností, organizátora soutěží - ověří jednoduchými testy úroveň zdravotně orientované zdatnosti a svalové nerovnováhy 	<p>2 Gymnastika</p> <ul style="list-style-type: none"> - pojmy, cvičební polohy, samostatné hodnocení kvality, estetika gymnastických cvičení <li style="margin-left: 20px;">- Akrobacie <li style="margin-left: 20px;">- Přeskok <li style="margin-left: 20px;">- Hrazda <li style="margin-left: 20px;">- Kladina <li style="margin-left: 20px;">- Kruhy 	<p>OSV, B, F</p>
<ul style="list-style-type: none"> - organizuje svůj pohybový režim a využívá v souladu s pohybovými předpoklady, zájmy a zdravotními potřebami vhodné a dostupné pohybové aktivity - provádí osvojované pohybové dovednosti na úrovni individuálních předpokladů - posoudí kvalitu stěžejních částí pohybu, označí zjevné příčiny nedostatků a uplatní konkrétní osvojované postupy vedoucí k potřebné změně - respektuje pravidla osvojovaných sportů; rozhoduje (spolurozhoduje) třídní nebo školní utkání, závody, soutěže v osvojovaných sportech - respektuje práva a povinnosti vyplývající z různých sportovních rolí – jedná na úrovni dané role; spolupracuje ve prospěch družstva 	<p>3 Sportovní hry</p> <ul style="list-style-type: none"> - <i>vzájemná komunikace a spolupráce, sportovní výzbroj a výstroj, organizace sport. akcí, pravidla, sportovní role, měřitelné a hodnotitelné údaje související se sportem,</i> - <i>olympismus a fair play,</i> - <i>sport v dějinách – úspěchy našeho sportu na pozadí nejdůležitějších historických sportovních událostí</i> <li style="margin-left: 20px;">- Házená <li style="margin-left: 20px;">- Fotbal <li style="margin-left: 20px;">- Basketbal <li style="margin-left: 20px;">- Volejbal <li style="margin-left: 20px;">- Úpolová cvičení <p>Turistika a pobyt v přírodě – sportovní hry v přírodě, přesun do terénu a uplatnění pravidel silničního provozu, chůze se zátěží, dokumentace z turistické akce</p>	<p>OSV – fair play, ENV, B</p>
<ul style="list-style-type: none"> - ovládá základy sebeobrany, zvládá další pohybové činnosti spojené s úpoly 	<p>4 Úpoly</p> <ul style="list-style-type: none"> - sebeobrana a další činnosti 	<p>OSV</p>
<ul style="list-style-type: none"> - zapojuje se do moderní a netradiční pohybové činnosti dle svých možností 	<p>5 Moderní a netradiční pohybové činnosti</p>	
<ul style="list-style-type: none"> - usiluje o optimální rozvoj svého pohybového aparátu ve zdravotních cvičeních 	<p>6 Zdravotní cvičení</p>	<p>B, VkJ</p>
<ul style="list-style-type: none"> - aktivně se zapojuje do různých cvičení s ohledem na vlastní pohybové schopnosti a možnosti 	<p>7 průpravná, kondiční, koordinační, tvořivá, estetická a jinak zaměřená cvičení, cvičení s hudbou a rytmickým doprovodem</p>	

Rozpis předmětu TĚLESNÁ VÝCHOVA pro SEPTIMU (3. ročník SŠ)

Časová dotace:	2 vyučovací hodiny týdně	
Školní výstupy	Učivo	PT a MV
<ul style="list-style-type: none"> - organizuje svůj pohybový režim a využívá v souladu s pohybovými předpoklady, zájmy a zdravotními potřebami vhodné a dostupné pohybové aktivity, usiluje o optimální rozvoj své zdatnosti; vybere z nabídky vhodné kondiční programy nebo soubory cviků pro udržení či rozvoj úrovně zdravotně orientované zdatnosti a samostatně je upraví pro vlastní použití, užívá s porozuměním tělocvičné názvosloví (gesta, signály, značky) na úrovni cvičence, vedoucího pohybových činností, organizátora soutěží 	<p>1 Atletika</p> <ul style="list-style-type: none"> - běh a běžecká cvičení - skok do dálky, skok do výšky - hody, vrhy koulí 	<p>ENV, MV, B, F</p>
<ul style="list-style-type: none"> - usiluje o optimální rozvoj své zdatnosti; vybere z nabídky vhodné kondiční programy nebo soubory cviků pro udržení či rozvoj úrovně zdravotně orientované zdatnosti a samostatně je upraví pro vlastní použití - provádí osvojované pohybové dovednosti na úrovni individuálních předpokladů - posoudí kvalitu stěžejních částí pohybu, označí zjevné příčiny nedostatků a uplatní konkrétní osvojované postupy vedoucí k potřebné změně - užívá s porozuměním tělocvičné názvosloví (gesta, signály, značky) na úrovni cvičence, vedoucího pohybových činností, organizátora soutěží - ověří jednoduchými testy úroveň zdravotně orientované zdatnosti a svalové nerovnováhy 	<p>2 Gymnastika</p> <ul style="list-style-type: none"> - pojmy, cvičební polohy, samostatné hodnocení kvality, estetika gymnastických cvičení - <i>Akrobacie</i> - <i>Přeskok</i> - <i>Hrazda</i> - <i>Kladina</i> - <i>Kruhy</i> 	<p>OSV, B, F</p>
<ul style="list-style-type: none"> - organizuje svůj pohybový režim a využívá v souladu s pohybovými předpoklady, zájmy a zdravotními potřebami vhodné a dostupné pohybové aktivity - provádí osvojované pohybové dovednosti na úrovni individuálních předpokladů - posoudí kvalitu stěžejních částí pohybu, označí zjevné příčiny nedostatků a uplatní konkrétní osvojované postupy vedoucí k potřebné změně - respektuje pravidla osvojovaných sportů; rozhoduje (spolurozhoduje) třídní nebo školní utkání, závody, soutěže v osvojovaných sportech - respektuje práva a povinnosti vyplývající z různých sportovních rolí – jedná na úrovni dané role; spolupracuje ve prospěch družstva 	<p>3 Sportovní hry</p> <ul style="list-style-type: none"> - <i>vzájemná komunikace a spolupráce, sportovní výzbroj a výstroj, organizace sport. akcí, pravidla, sportovní role, měřitelné a hodnotitelné údaje související se sportem,</i> - <i>olympismus a fair play,</i> - <i>sport v dějinách – úspěchy našeho sportu na pozadí nejdůležitějších historických sportovních událostí</i> - <i>Házená</i> - <i>Fotbal</i> - <i>Basketbal</i> - <i>Volejbal</i> - <i>Úpolová cvičení</i> <p>Turistika a pobyt v přírodě – sportovní hry v přírodě, přesun do terénu a uplatnění pravidel silničního provozu, chůze se zátěží, dokumentace z turistické akce</p>	<p>OSV – fair play, ENV, B</p>
<ul style="list-style-type: none"> - ovládá základy sebeobrany, zvládá další pohybové činnosti spojené s úpoly 	<p>4 Úpoly</p> <ul style="list-style-type: none"> - sebeobrana a další činnosti 	<p>OSV</p>
<ul style="list-style-type: none"> - zapojuje se do moderní a netradiční pohybové činnosti dle svých možností 	<p>5 Moderní a netradiční pohybové činnosti</p>	
<ul style="list-style-type: none"> - usiluje o optimální rozvoj svého pohybového aparátu ve zdravotních cvičeních 	<p>6 Zdravotní cvičení</p>	<p>B, VkJ</p>
<ul style="list-style-type: none"> - aktivně se zapojuje do různých cvičení s ohledem na vlastní pohybové schopnosti a možnosti 	<p>7 průpravná, kondiční, koordinační, tvořivá, estetická a jinak zaměřená cvičení, cvičení s hudbou a rytmickým doprovodem</p>	

Rozpis předmětu TĚLESNÁ VÝCHOVA pro OKTÁVU (4. ročník SŠ)

Časová dotace:	2 vyučovací hodiny týdně	
Školní výstupy	Učivo	PT a MV
<p>- organizuje svůj pohybový režim a využívá v souladu s pohybovými předpoklady, zájmy a zdravotními potřebami vhodné a dostupné pohybové aktivity, usiluje o optimální rozvoj své zdatnosti; vybere z nabídky vhodné kondiční programy nebo soubory cviků pro udržení či rozvoj úrovně zdravotně orientované zdatnosti a samostatně je upraví pro vlastní použití, užívá s porozuměním tělocvičné názvosloví (gesta, signály, značky) na úrovni cvičence, vedoucího pohybových činností, organizátora soutěží</p>	<p>1 Atletika</p> <ul style="list-style-type: none"> - běh a běžecká cvičení - skok do dálky, skok do výšky - hody, vrhy koulí 	<p>ENV, MV, B, F</p>
<p>- usiluje o optimální rozvoj své zdatnosti; vybere z nabídky vhodné kondiční programy nebo soubory cviků pro udržení či rozvoj úrovně zdravotně orientované zdatnosti a samostatně je upraví pro vlastní použití</p> <p>- provádí osvojované pohybové dovednosti na úrovni individuálních předpokladů</p> <p>- posoudí kvalitu stěžejních částí pohybu, označí zjevné příčiny nedostatků a uplatní konkrétní osvojované postupy vedoucí k potřebné změně</p> <p>- užívá s porozuměním tělocvičné názvosloví (gesta, signály, značky) na úrovni cvičence, vedoucího pohybových činností, organizátora soutěží</p> <p>- ověří jednoduchými testy úroveň zdravotně orientované zdatnosti a svalové nerovnováhy</p>	<p>2 Gymnastika</p> <p>- pojmy, cvičební polohy, samostatné hodnocení kvality, estetika gymnastických cvičení</p> <ul style="list-style-type: none"> - Akrobacie - Přeskok - Hrazda - Kladina - Kruhy 	<p>OSV, B, F</p>
<p>- organizuje svůj pohybový režim a využívá v souladu s pohybovými předpoklady, zájmy a zdravotními potřebami vhodné a dostupné pohybové aktivity</p> <p>- provádí osvojované pohybové dovednosti na úrovni individuálních předpokladů</p> <p>- posoudí kvalitu stěžejních částí pohybu, označí zjevné příčiny nedostatků a uplatní konkrétní osvojované postupy vedoucí k potřebné změně</p> <p>- respektuje pravidla osvojovaných sportů; rozhoduje (spolurozhoduje) třídní nebo školní utkání, závody, soutěže v osvojovaných sportech</p> <p>- respektuje práva a povinnosti vyplývající z různých sportovních rolí – jedná na úrovni dané role; spolupracuje ve prospěch družstva</p>	<p>3 Sportovní hry</p> <p>- <i>vzájemná komunikace a spolupráce, sportovní výzbroj a výstroj, organizace sport. akcí, pravidla, sportovní role, měřitelné a hodnotitelné údaje související se sportem,</i></p> <p>- <i>olympismus a fair play,</i></p> <p>- <i>sport v dějinách – úspěchy našeho sportu na pozadí nejdůležitějších historických sportovních událostí</i></p> <ul style="list-style-type: none"> - Házená - Fotbal - Basketbal - Volejbal - Úpolová cvičení <p>Turistika a pobyt v přírodě – sportovní hry v přírodě, přesun do terénu a uplatnění pravidel silničního provozu, chůze se zátěží, dokumentace z turistické akce</p>	<p>OSV – fair play, ENV, B</p>
<p>- ovládá základy sebeobrany, zvládá další pohybové činnosti spojené s úpoly</p>	<p>4 Úpoly</p> <p>- sebeobrana a další činnosti</p>	<p>OSV</p>
<p>- zapojuje se do moderní a netradiční pohybové činnosti dle svých možností</p>	<p>5 Moderní a netradiční pohybové činnosti</p>	
<p>- usiluje o optimální rozvoj svého pohybového aparátu ve zdravotních cvičeních</p>	<p>6 Zdravotní cvičení</p>	<p>B, VkZ</p>
<p>- aktivně se zapojuje do různých cvičení s ohledem na vlastní pohybové schopnosti a možnosti</p>	<p>7 průpravná, kondiční, koordinační, tvořivá, estetická a jinak zaměřená cvičení, cvičení s hudbou a rytmickým doprovodem</p>	

DALŠÍ ORGANIZAČNÍ FORMY VZDĚLÁVÁNÍ

Do učebního plánu vzdělávání jsou zařazené i další organizační formy vzdělávání. Kromě projektového vyučování podle konkrétního organizačního plánu ve školním roce jsou to další formy:

WANDERTAG	
Wandertag je organizační forma, kdy se vyučování přesouvá mimo zázemí školy, nejčastěji do přírodního terénu nebo také do jiné kulturní a sociální lokality. Cílem Wandertagu je spojit několik témat a činností, které dále rozvíjí kompetence žáků a spojují také několik průřezových témat a vyučovacích oborů. Cílem této organizační forma je motivace žáků v tematické oblasti a k vlastní aktivitě v procesu vzdělávání. Důraz se klade na rozvoj pohybových schopností žáků a na uplatnění aktivizačních vyučovacích metod.	
KOMPETENCE	<p>KOMPETENCE K UČENÍ – učitel vede žáky k tomu, aby si sami organizovali činnost, která vede k poznání; důraz klade na seberealizaci a osobní rozvoj; kritický přístup ke zdrojům informací a hledání informačních zdrojů</p> <p>KOMPETENCE K ŘEŠENÍ PROBLÉMŮ – žáci vybírají metody a způsob řešení problémů na zadaná témata, zvažuje klady a zápory řešení včetně důsledků; ověřuje hypotézy</p> <p>KOMUNIAKTIVNÍ KOMPETENCE – rozvíjení schopnosti sociální komunikace v týmové práci žáků</p> <p>KOMPETENCE SOCIÁLNÍ A PERSONÁLNÍ – aktivní spolupráce při stanovování a dosahování společných cílů, vytváření mezilidských vztahů a jejich rozvoj v konkrétních situacích</p> <p>KOMPETENCE OČANSKÉ – žáci rozšiřují své poznání a chápání hodnot a chrání je</p> <p>KOMPETENCE K PODNIKAVOSTI – žáci uplatňují proaktivní přístup, vlastní iniciativu a tvořivost, případně inovaci; získávají a kriticky vyhodnocují informace a situace</p> <p>DIGITÁLNÍ KOMPETENCE – během konkrétních zadání mohou využívat digitální technologii k získávání informací, například při lokalizaci</p>
PRŮŘEZOVÁ TÉMATA	<p>OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA – učí se osvojovat si různé jevy mimo školy, rozvíjí zdravý a bezpečný životní styl, učí se organizační schopnosti, roli vedoucího, činí rozhodnutí; učí se, jak ovládat sociální dovednosti potřebné při řešení problémů v interakci s druhými a komunikovat; dovednostem v okruhu „Spolupráce a soutěž“</p> <p>VÝCHOVA K MYŠLENÍ V EVROPSKÝCH A GLOBÁLNÍCH SOUVISLOSTECH – žák se učí: myslet systémově a hledat souvislosti, vnímat a hodnotit lokální a regionální jevy, orientovat se v neznámém prostředí a mezinárodních situacích</p> <p>MULTIKULTRUNÍ VÝCHOVA – podle tematického zaměření konkrétního Wandertagu</p> <p>ENVIRONAMENTÁLNÍ VÝCHOVA – žák se učí znát z vlastní zkušenosti přírodní a kulturní hodnoty v okolí, uvažovat o nich v souvislostech a chápat příčiny a následky jejich poškozování, získat praktické dovednosti a návyky pro běžné denní činnosti napomáhající ke zlepšení životního prostředí</p> <p>MEDIÁLNÍ VÝCHOVA podle tematického zaměření konkrétního Wandertagu, nejčastěji vyhledávání informací ke konkrétní lokalitě</p>
VZDĚLÁVACÍ OBORY A SOUVISLOST S OČEKÁVANÝMI VÝSTUPY	<p>Pohyb a rozvíjení pohybových dovedností je součástí zaměření organizační formy Wandertag, a proto úzce souvisí se vzdělávacími obory Tělesná výchova a s tématy Výchovy ke zdraví. Kromě toho se realizace Wandertagů propojuje s Geografií podle konkrétního realizovaného tématu.</p> <p>Očekávané výstupy, které souvisí s cíli Wandertagu:</p> <p><i>Tělesná výchova</i></p> <ul style="list-style-type: none"> - <i>organizuje svůj pohybový režim a využívá v souladu s pohybovými předpoklady, zájmy a zdravotními potřebami vhodné a dostupné pohybové aktivity</i> - <i>připraví organismus na pohybovou činnost s ohledem na následné převažující pohybové zatížení</i>

- *uplatňuje účelné a bezpečné chování při pohybových aktivitách i v neznámém prostředí*
- *provádí osvojované pohybové dovednosti na úrovni individuálních předpokladů*

Výchova ke zdraví

- *usiluje o pozitivní změny ve svém životě související s vlastním zdravím a zdravím druhých*
- *podle konkrétní situace zasáhne při závažných poraněních a život ohrožujících stavech*
- *projevuje odolnost vůči výzvám k sebepoškozujícímu chování a rizikovému životnímu stylu*

Geografie

- *orientuje se s pomocí map v krajině*
- *používá s porozuměním vybranou geografickou, topografickou a kartografickou terminologii*
- *vytváří a využívá vlastní mentální schémata a mentální mapy pro orientaci v konkrétním území*
- *čte, interpretuje a sestavuje jednoduché grafy a tabulky, analyzuje a interpretuje číselné geografické údaje*

SPORTOVNÍ DNY

Tato organizační forma usiluje o trvalý vztah k pohybovým činnostem a o optimální rozvoj tělesné, duševní a sociální zdatnosti. Vychází především z motivující atmosféry, zájmu žáků a z jejich individuálních předpokladů (možností). Využívá k tomu specifické emoční prožitky v rámci sociální skupiny. Sleduje hlubší orientaci žáků v otázkách vlivu pohybových aktivit na zdraví. Sportovní dny organizují žáci kvinty.

PRŮŘEZOVÁ TÉMATA

ENVIRONMENTÁLNÍ VÝCHOVA – žák se učí znát z vlastní zkušenosti přírodní a kulturní hodnoty v okolí, uvažovat o nich v souvislostech a chápat příčiny a následky jejich poškozování, získat praktické dovednosti a návyky pro běžné denní činnosti napomáhající ke zlepšení životního prostředí

VZDĚLÁVACÍ OBORY A SOUVISLOST S OČEKÁVANÝMI VÝSTUPY

Tělesná výchova

- *organizuje svůj pohybový režim a využívá v souladu s pohybovými předpoklady, zájmy a zdravotními potřebami vhodné a dostupné pohybové aktivity*
- *připraví organismus na pohybovou činnost s ohledem na následné převažující pohybové zatížení*
- *uplatňuje účelné a bezpečné chování při pohybových aktivitách i v neznámém prostředí*
- *provádí osvojované pohybové dovednosti na úrovni individuálních předpokladů*

Výchova ke zdraví

- *usiluje o pozitivní změny ve svém životě související s vlastním zdravím a zdravím druhých*
- *podle konkrétní situace zasáhne při závažných poraněních a život ohrožujících stavech*

Geografie

- *orientuje se s pomocí map v krajině*

HODNOCENÍ ŽÁKŮ A AUTOEVALVACE ŠKOLY

Hodnocení žáků a autoevaluace školy tvoří důležitou součást Školního vzdělávacího programu Gymnázia Thomase Manna. Směřuje jednak k tomu, aby žáci, respektive jejich rodiče získali dostatečné a hodnověrné informace o tom, jak zvládají požadavky na ně ŠVP kladené a jednak k tomu, aby škola (vedení, učitelé) získala informace o tom, jak jsou naplňovány cíle, které byly ŠVP stanoveny. Důraz je kladen nejen na konstatování úrovně stavu, ale také na zjišťování souvislostí a okolností, které výsledný stav ovlivňují. Propojením získaných informací tak získávají žáci, učitelé i vedení školy důležitou zpětnou vazbu pro svoji další práci.

Hodnocení žáka

Klasifikace

Žák je pravidelně hodnocen během celého školního roku podle zásad stanovených Školním řádem v kapitole „hodnocení výsledků vzdělávání žáka“ (viz příloha č.1). Vysvědčení (pololetní i výroční) je vyjádřením výsledů práce za uvedené pololetí. Hodnocení je vyjádřeno zpravidla známkami 1 – 5 (výjimku tvoří slovní hodnocení doporučené v rámci IVP) ve všech předmětech.

Hodnocení klíčových kompetencí

K sledování cílů ŠVP i kvality jejich naplnění u jednotlivých žáků slouží pravidelné hodnocení úrovně kompetencí a kvality jednotlivých výstupů stanovených ŠVP. Obecné kompetence jsou definovány konkrétními výstupy v jednotlivých předmětech, žák, rodič i učitel tak získávají pravidelnou informaci, která jim umožní sledovat a individualizovat vzdělávací proces

Hodnocení je doplňováno pravidelným formativním hodnocením, vrstevnickým hodnocením, nácvikem konstruktivní zpětné vazby, hodnocením studijních předpokladů, srovnávacími testy, prací s portfoliem apod.

Maturitní zkouška

Zákonem je definována povinnost žáka absolvovat na závěr studia na gymnáziu státní část maturitní zkoušky i její školní část. Podmínky a zajištění odpovídají Zákonu č.561/2004 o předškolním, základním, středním, vyšším odborném i jiném vzdělávání a příslušným prováděcím předpisům.

VLASTNÍ HODNOCENÍ ŠKOLY

Vlastní hodnocení školy je zaměřeno na:

- podmínky ke vzdělávání;
- průběh vzdělávání;
- podporu školy žákům, spolupráce s rodiči, vliv vzájemných vztahů školy, žáků, rodičů a dalších osob na vzdělávání;
- výsledky vzdělávání žáků;
- řízení školy, kvalita personální práce, kvalita dalšího vzdělávání pedagogických pracovníků;
- úroveň výsledků práce školy, zejména vzhledem k podmínkám vzdělávání a ekonomickým zdrojům,
- cíle, které si škola stanovila zejména v koncepčním záměru rozvoje školy a ve školním vzdělávacím programu a na cíle, které jsou stanoveny v RVP,
- oblasti, ve kterých škola dosahuje dobrých výsledků, a oblasti, ve kterých je třeba úroveň vzdělávání zlepšit, včetně návrhů příslušných opatření,
- účinnost opatření obsažených v předchozích vlastních hodnoceních.

Cíle, kritéria a nástroje hodnocení

Cíle, kritéria a nástroje hodnocení jednotlivých oblastí jsou uvedeny níže. Výsledky hodnocení, stejně jako závěry a opatření se pravidelně objevují ve výroční zprávě.

Nástroje vlastního hodnocení vychází z koncepce Kvalitní školy České školní inspekce a jsou rozpracovány v samostatném koncepčním dokumentu.

Hodnocení žáky a rodiči

Směřuje především k sledování průběhu vzdělávání, podmínek vzdělávání a koncepčních záměrů vyjádřených v ŠVP. Hodnocení žáky a rodiči je každoročně realizováno formou dotazníkového šetření.

Hodnocení učitelů

Hodnocení učitelského sboru a hodnocení učitelů je v kompetenci vedení školy. Učitelé provádějí průběžně sebehodnocení své výuky a zároveň jsou hodnoceni i předsedy PK a vedením školy z náslechnů při hospitacích a následných pohovorech.

Průzkumy

Nedílnou součástí autoevaluace školy jsou i průzkumy, jejichž výsledky slouží především k získání informací o úspěšnosti jednotlivých školních aktivit. Pravidelně probíhá každoročně průzkum úspěšnosti absolventů školy při přijímacím řízení na VŠ. Nepravidelně pak probíhají doplňující případné průzkumy různého charakteru.

Výroční zpráva o činnosti školy

Osnova výroční zprávy stejně jako termíny zpracování a projednání jsou dány Školským zákonem. Výroční zpráva o činnosti školy obsahuje vždy:

- základní údaje o škole (například název, sídlo, charakteristika školy, zřizovatel školy, údaje o vedení školy, adresa pro dálkový přístup, údaje o školské radě)
- přehled oborů vzdělání, které škola vyučuje a jsou zařazeny ve školském rejstříku,
- přehled pracovníků školy,
- údaje o přijímacím řízení nebo o zápisu k povinné školní docházce a následném přijetí do školy
- údaje o výsledcích vzdělávání žáků podle cílů stanovených školními vzdělávacími programy a podle poskytovaného stupně vzdělání včetně výsledků závěrečných zkoušek, maturitních zkoušek a absolutoríí
- údaje o dalším vzdělávání pedagogických pracovníků
- údaje o aktivitách a prezentaci školy na veřejnosti
- údaje o výsledcích inspekční činnosti provedené Českou školní inspekcí
- základní údaje o hospodaření školy

Výroční zpráva se zpracovává vždy za období předcházejícího školního roku a po schválení školskou radou a projednání v pedagogické radě je po 31.10. zveřejněna na webových stránkách školy a rovněž zaslána do sbírky listin.

ZKRATKY A VYSVĚTLIVKY

OBLAST	NÁZEV	ZKRATKA	
PRŮŘEZOVÁ TÉMATA	Osobnostní a sociální výchova	OSV	
	Výchova demokratického občana	VDO	
	Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech	VMS	
	Multikulturní výchova	MKV	
	Environmentální výchova	EVVO	
	Mediální výchova	MV	
VYUČOVACÍ PŘEDMĚTY	Český jazyk a literatura	ČJ	
	Německý jazyk	NJ	
	Kritický pohled zpět	KPZ	
	Anglický jazyk	AJ	
	Matematika	M	
	Dějepis	D	
	Výchova k občanství	VO	
	Fyzika	F	
	Chemie	CH	
	Přírodopis	P	
	Zeměpis	Z	
	Hudební výchova	HV	
	Výtvarná výchova	VV	
	Výchova ke zdraví	VkZ	
	Tělesná výchova	TV	
	Svět práce	SP	
	Laboratorní technika	LT	
	Německá literatura	NL	
	Základy argumentace a debatování	ZAD	
	Německý jazyk JDI	NJ JDI	
	Občanský a společenskovedný základ	OSZ	
	Biologie	B	
	Hudební obor	HO	
	Výtvarný obor	VVO	
	Člověk a svět práce	ČSP	
	Sicence	S	
	Debatování v angličtině	DA	
	OSTATNÍ	Jazyková výchova	JV
		Literární výchova	LV
	DOKUMENTY	ŠKOLSKÝ VZDĚLÁVACÍ PROGRAM	ŠVP
		RÁMCOVÝ VZDĚLÁVACÍ PROGRAM PRO GYMNÁZIA	RVP G

ODKAZY

Právní základ ŠVP je vytvořen Zákonem č. 561/2004 Sb, o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání (školský zákon), § 3 (systém vzdělávacích programů), § 4 (rámcové vzdělávací programy), § 5 (školní vzdělávací programy) ve znění pozdějších předpisů.

PŘÍLOHY

1. ŠVP Volitelné předměty
2. Školní řád
3. Obory profilové části maturitní zkoušky pro aktuální školní rok
4. Vnitřní předpis pro přijímací řízení
5. Koncepce vlastního hodnocení